Maahanmuutto- ja turvapaikkasanasto 6.0

Suomenkielinen laitos

Euroopan muuttoliikeverkosto

2019

EMN
Euroopan muuttoliikeverkosto

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

EU:n AMIF-rahaston osarahoittama

Turvapaikka- ja maahanmuutto-sanasto 6.0

– kohti parempaa vertailukelpoisuutta

Suomenkielinen laitos

Euroopan muuttoliikeverkosto

Tekijänoikeudet

Tämän sanaston kopioiminen on sallittua muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin sillä edellytyksellä, että lähde mainitaan ja kopioon liitetään seuraava teksti: ”Tämän EMN-sanaston on laatinut Euroopan muuttoliikeverkosto (European Migration Network, EMN).

Vastuunrajoitus

Tämän EMN-sanaston on laatinut Euroopan muuttoliikeverkosto (European Migration Network, EMN). Euroopan komissio ja EMN:n muodostavat kansalliset yhteyspisteet eivät ole minkäänlaisessa vastuussa siitä, miten sanaston tietoja käytetään tai mitä sisältöä joidenkin termien lähteenä olleilla verkkosivuilla on.

Sanaston kielten lyhenteet

Sanastossa käytetään ISO 3166 -maakoodien mukaisia kielten lyhenteitä seuraavasti:

BG	bulgaria
EN	enganti
ES	espanja
NL	hollanti
GA	iiri
IT	italia
EL	kreikka
LV	latvia
LT	liettua
MT	malta
NO	norja
PT	portugali
PL	puola
FR	ranska
RO	romania
SV	ruotsi
DE	saksa
SK	slovakki
SL	sloveeni
CS	tšekki
HU	unkari
ET	viro

Sisällysluettelo

Suomenkielisen laitoksen alkusanat 2

Esipuhe 3

1 Johdanto 4

2 Euroopan muuttoliikeverkosto 5

3 EMN-sanaston laatimisessa ja päivittämisessä käytetyt menetelmät ja periaatteet 5

4 EMN-sanaston muoto 7

Sanaston termit 10

Lähteet 410

Hakemistot 430

Englanti 430

Ranska 435

Saksa 439

Italia 444

Portugali 448

Espanja 451

Suomenkielisen laitoksen alkusanat

Tämä sanasto on suomenkielinen laitos Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) työstämän monikielisen Maahanmuutto- ja turvapaikkasanaston verkkoversiosta 6.0/2018. Se sisältää 468 termiä 22:lla eurooppalaisella kielellä. Alkuperäisen version englanninkielellä olevat määritelmät ja lisähuomiot on suomennettu ja termit on aakkostettu suomenkielen mukaan. Vastaavanlaisia kansallisia versioita EMN-sanastosta on aikaisempina vuosina tehty jo viidelle eurooppalaiselle pääkielelle sekä arabiankielelle.

Tämä on ennen kaikkea työkalu suomalaisille alan toimijoille, mutta sitä voi hyödyntää myös julkisessa keskustelussa, jossa maahanmuuttoon, pakolaisuuteen ja kotouttamiseen liittyviä termejä käytetään usein epätarkasti ja niitä sekoitetaan keskenään. Tämä sanasto määritelmineen mahdollistaa omalta osaltaan faktoihin perustuvan, asiallisen keskustelun maahanmuutto- ja turvapaikka-asioista.

EMN-sanaston ensimmäinen versio ilmestyi vuonna 2010. Se kehitettiin verkoston työkaluksi teemoiltaan vaihtuvien vuosittaisten EMN tutkimusten kansallisten raporttien keskinäisen vertailtavuuden takaamiseksi. Aluksi termit koostuivat pääasiassa EU:n säännöstöstä. Myöhempiin versioihin on lisätty maahanmuutto- ja kotouttamissektoreiden käytännön toimintaan liittyvää ammattisanastoa.

Tämän sanaston verkkoversio, kuten kaikki muut EMN:n Suomen kansallisen yhteyspisteen työstämät julkaisut sekä lisätietoja sen toiminnasta on saatavilla osoitteessa www.emn.fi.

Sanaston englanninkielisen laitoksen verkkoversiota päivitetään säännöllisesti. Se, kuten kaikki muut EMN:n julkaisut sekä lisätietoja EMN:n muusta toiminnasta on saatavilla osoitteessa www.ec.europa/emn.

Euroopan muuttoliikeverkoston tavoitteena on vastata Euroopan unionin instituutioiden ja jäsenvaltioiden viranomaisten ja instituutioiden tiedontarpeisiin tuottamalla ajantasaista, objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista näiden osa-alueiden politiikan suunnittelun tueksi Euroopan unionissa, sen jäsenvaltioissa ja Norjassa. Lisäksi EMN tuottaa tietoa myös suurelle yleisölle.

Kielo Brewis

EMN
Kansallinen koordinaattori

Esipuhe

Tulevaisuuteen suuntautunut, solidaarisuuteen perustuva eurooppalainen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka on edelleen yksi Euroopan unionin päätavoitteista. Vastauksena vakavimpaan maahanmuuttohaasteeseen sitten toisen maailmansodan Euroopan komissio julkaisi toukokuussa 2015 Euroopan muuttoliikeagendan, joka muodostaa kattavan viitekehyksen EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttotyölle. Julkaisuhetken jälkeen EU ja sen jäsenvaltiot ovat ryhtyneet toimiin useilla eri alueilla yhdistäen lakimuutoksia, operatiivisia toimia ja joustavia rahoitusinstrumentteja EU-tasolla ja siirtyneet kriisinhallinnasta kohti vakaata, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa turvapaikka-asioiden toimintamallia. Samalla kolmansien maiden kansalaisten lailliseen maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyviä toimia on jatkettu. Näihin toimiin on liittynyt uusi maahanmuuton hallinnan tapa, joka perustuu sekä sisäisiin että ulkoisiin politiikanteon välineisiin. Kehittääkseen ulkoista maahanmuuton hallintaa EU on myös tiivistänyt yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. EU esimerkiksi tukee pakolaisten tuettua vapaaehtoista paluuta Libyasta alkuperämaihinsa eri puolille Afrikkaa yhteistyössä Libyan viranomaisten, Afrikan unionin ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestö IOM:n kanssa.

Tulevina vuosina yksi keskeisistä prioriteeteista on tehostaa turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden sisäiseen ja ulkoiseen ulottuvuuteen liittyviä toimia. Euroopan muuttoliikeverkosto (European Migration Network, EMN), jota koordinoi Euroopan komissio ja joka toimii kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja Norjassa, tukee EU:ta turvapaikka- ja maahanmuuttoasioihin liittyviin haasteisiin vastaamisessa. Se tuottaa politiikan valmistelijoille ja suurelle yleisölle ajantasaista, objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa kaikilta maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden osa-alueilta sekä helpottaa alan toimijoiden välistä johdonmukaista vuoropuhelua.

Ensijulkaisustaan vuonna 2008 lähtien maahanmuutto- ja turvapaikkasanasto on ollut yksi EMN:n tärkeimmistä julkaisuista. Sanasto tukee poliittista keskustelua EU:ssa ja kansallisella tasolla tarjoamalla käyttöön yhteisen termistön, joka koostuu ajantasaisista termeistä ja käsitteistä kaikkien jäsenvaltioiden kielillä. Tämä mahdollistaa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioihin liittyvien ilmiöiden paremman ymmärtämisen ja vertailukelpoisuuden.

Tämä EMN-sanaston uusin versio (6.0, toukokuu 2018) sisältää termejä, jotka kuvaavat muutoksia toukokuussa 2015 tapahtuneesta Euroopan muuttoliikeagendan hyväksymisestä lähtien. Sanaston painopiste on edelleen EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevan säännöstön juridisissa muutoksissa, mutta myös ulkoisen ulottuvuuden muutokset on otettu entistä laajemmin huomioon. Lisäksi sanaston laatimisessa on pidetty mielessä kentällä toimivien tarpeet.

Olen vakuuttunut, että EMN-sanasto on arvokas tietolähde kaikilla turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden osa-alueilla. Se ei ole pelkkä tavallinen sanasto, vaan siinä on myös hyödyllisiä lisätietoja uusista eurooppalaisista käsitteistä. EU-alueen toimijoiden lisäksi sitä käyttävät yhä enenevissä määrin myös EU:n ulkopuoliset politiikan valmistelijat ja toimijat. Sanasto on merkittävä saavutus, ja lisäksi EMN täytti kymmenen vuotta toukokuussa 2018. Tämä onkin oiva hetki kiittää kaikkia sanasto- ja tesaurustyöryhmän jäseniä heidän huomattavasta työpanoksestaan, jolla on merkitystä koko Euroopan muuttoliikeverkostolle.

Magnus Ovilius

EMN:n puheenjohtaja

1 Johdanto

Euroopan muuttoliikeverkoston (European Migration Network, EMN) turvapaikka- ja maahanmuuttosanastolla pyritään muun muassa parantamaan EU:n jäsenvaltioiden välistä vertailukelpoisuutta siten, että ne ymmärtävät tämän sanaston termit ja määritelmät samalla tavalla ja käyttävät niitä yhdenmukaisesti. Sanaston on tarkoitus toimia kätevänä tietojen vaihtoa helpottavana Euroopan tason viiteasiakirjana, jota voivat käyttää EMN:n kansalliset yhteyspisteet ja niiden kansallisen verkoston jäsenet, politiikan valmistelijat, muut toimijat jäsenvaltioissa ja EU:n instituutiot. Määrittämällä yhteiset termit käsitteille sanasto edistää turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista käytävän keskustelun tarkkuutta yleensä, mukaan lukien mediassa.

EMN:n turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto 6.0 on viimeisin päivitetty versio EMN-sanastosta, joka julkaistiin ensimmäisen kerran tammikuussa 2010. Seuraaviin versioihin on asteittain lisätty uusia termejä sekä tehty merkittäviä muutoksia sanastossa jo olleisiin termeihin. Monia **määritelmiä** ja joitakin **suositeltavia termejä** on muutettu. Useita **huomautuksia** on päivitetty ja monesti myös tarkennettu: nämä päivitykset heijastavat uutta terminologiaa ja kielenkäyttöä sekä olemassa olevien termien käytön muuttumista EU:n uuden turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevan lainsäädännön ja politiikan myötä, sisältäen mm. uusia termejä uudelleenlaaditusta turvapaikkasäännöstöstä[1], EU:n ihmiskaupan poistamiseen tähtäävästä strategiasta vuosille 2012–2016[2], sanaston version 4.0 jälkeen julkaistuista EMN-tutkimuksista ja muista keskeisistä asiakirjoista.

Kukin termitietue muodostuu **suositeltavasta termistä**[3], termin käsitteen **määritelmästä**, määritelmän **lähteestä** sekä huomautuksista ja termin suhteista muihin sanaston termeihin ja käsitteisiin. Tavoitteena on tarjota ajantasaista tietoa, selkeyttää käsitteen kattavuutta (ja sitä, miten se ymmärretään eri konteksteissa) sekä antaa verkkolähteitä, joista voi etsiä lisätietoja. Termitietueissa kuvataan termien välisiä suhteita – **synonyymien** välisiä vastaavuussuhteita, **laajempien** tai **suppeampien** termien (ylä- ja alakäsitteiden) välisiä hierarkkisia suhteita ja **toisiinsa liittyvien termien** välisiä liitossuhteita. Näin sanaston käyttäjät pystyvät helposti siirtymään termien välillä. Sanaston lopussa on **lähdeluettelo** sekä hakemistot niillä eurooppalaisilla kielillä, joilla on omakielinen laitos tästä sanastosta.

Sanaston on laatinut EMN:n sanasto- ja tesaurustyöryhmä. EMN haluaisikin kiittää työryhmän jäseniä heidän työstään sekä muita tahoja, erityisesti Kansainvälistä työjärjestöä (ILO), Kansainvälistä siirtolaisuusjärjestöä (IOM), Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöä (OECD) ja Yhdistyneitä kansakuntia (YK), luvasta käyttää näiden tahojen aiemmin laatimia termejä ja määritelmiä. Sanastossa näihin termeihin ja määritelmiin on liitetty asianmukaiset lähdeviitteet. Lisäksi EMN haluaisi kiittää EU:n monikielisen, instituutioiden välisen Inter-Active Terminology for Europe (IATE)[4] -termipankin edustajia teknisestä tuesta sanaston päivittämisessä.

Seuraavassa lyhyt EMN:n esittely, yleiskuvaus sanaston laatimis- ja päivittämismenetelmistä sekä sanaston muotoon ja käyttöön liittyvää ohjeistusta.

1 Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla: www.emn.europa.eu

2 www.ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/crime/docs/trafficking_in_human_beings_eradication-2012_2016_en.pdf

3 ISO 25964 standardin mukaan suositeltava termi (asiasana) on termi, jota käytetään viittaamaan tiettyyn käsitteeseen. Kun kielessä viitataan samaan käsitteeseen useilla termeillä, yksi niistä valitaan suositeltavaksi termiksi ja sanaston päätermiksi (määritelmineen, lähteineen ja huomautuksineen). Muut termit luetellaan samassa termitietueessa synonyymeina ja sisällytetään sanaston hakemistoon.

4 www.iate.europa.eu

2 Euroopan muuttoliikeverkosto

Tarve vaihtaa tietoa kaikista maahanmuuton eri osa-alueista tunnistettiin jo EU:n yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan kehittämisen alkuvaiheissa[5]. Jotta tiedonvaihtoa jäsenvaltioissa ja niiden välillä voidaan parantaa turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan erilaisissa kehitysvaiheissa, eri jäsenvaltioiden tietojen on oltava mahdollisimman vertailukelpoista. Tämä edellyttää termien johdonmukaista käyttöä.

Neuvoston päätös 2008/381/EY, annettu 14 päivänä toukokuuta 2008[6], on Euroopan muuttoliikeverkoston oikeudellinen perusta. EMN:n tavoitteena on vastata Euroopan unionin instituutioiden ja jäsenvaltioiden viranomaisten ja instituutioiden tiedontarpeisiin tuottamalla ajantasaista, objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista näiden osa-alueiden politiikan suunnittelun tueksi Euroopan unionissa. Lisäksi EMN tuottaa tietoa suurelle yleisölle. Sen toimintaa koordinoi Euroopan komissio tukenaan kaksi palveluntarjoajaa yhteistyössä kunkin EU:n jäsenvaltion[7] ja Norjan kansallisten yhteyspisteiden kanssa. Lisätietoja EMN:stä ja sen rakenteesta, toiminnasta, raporteista ja tutkimuksista on EMN:n verkkosivuilla (http://www.emn.fi, www.emn.europa.eu).

Yksi neuvoston päätöksen 2008/381/EY 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määritetyistä EMN:n päätavoitteista on parantaa tietojen yhdenmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta jäsenvaltioiden välillä. Yksi tärkeimmistä tavoista, joilla EMN pyrkii tähän tavoitteeseen, on kehittää kattava sanasto, jossa tunnistetaan ja määritellään EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan kannalta keskeiset käsitteet.

5 Neuvoston Tampereen-kokouksen johtopäätökset, saatavilla osoitteessa www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm

6 Saatavilla osoitteessa www.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32014R0516

7 Tanskaa lukuun ottamatta.

3 EMN-sanaston laatimisessa ja päivittämisessä käytetyt menetelmät ja periaatteet

3.1 Sanaston laajuus

EMN-sanasto on monikielinen ja -alainen kokoelma turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden kannalta tärkeitä termejä. Siinä keskitytään EU:n säännöstöstä peräisin oleviin juridisiin käsitteisiin ja otetaan myös huomioon se, että termit voidaan käsittää eri tavoin yleisessä tai kansallisessa kontekstissa tai eri aloilla (esimerkiksi väestötieteessä, sosiologiassa tai taloustieteessä). Sanastossa painotetaan kansainväliseen suojeluun, pakolaisiin, lailliseen maahanmuuttoon, säännösten vastaiseen maahanmuuttoon ja paluuseen liittyviä termejä. Lisäksi sanastoon on sisällytetty perusoikeuksiin, kotoutumiseen, tasa-arvoon ja rajat ylittävään liikkuvuuteen liittyviä termejä, jotka ovat merkityksellisiä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden kannalta.

Sanastossa on Euroopan maahanmuuttopolitiikassa tärkeissä rooleissa olevien eurooppalaisten instituutioiden, järjestöjen ja prosessien nimiä, mukaan lukien maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan toimeenpanoon osallistuvat tahot eli EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan ulkoinen ulottuvuus (esimerkiksi Balin prosessi ja Mustanmeren synergia).

Kun sanastossa viitataan johonkin ilmiöön (esimerkiksi siirtolaisuuteen), samassa yhteydessä viitataan myös vastaavaan henkilöön (esimerkiksi siirtolaiseen). Turhien päällekkäisyyksien vähentämiseksi joidenkin termien yhteydessä suositaan joko henkilöön tai prosessiin viittaavaa termiä sen mukaan, kumpaa käytetään yleisemmin. Esimerkiksi termiä ”korkeasti koulutettu maahanmuuttaja” käytetään yleisemmin kuin termiä ”korkeasti koulutettujen maahanmuutto”.

Kattavuuden vuoksi sanastoon on sisällytetty joitakin termejä, joiden ei katsota olevan nykyään enää käytössä (esimerkiksi ”vierastyöläinen”). Tällaisissa tapauksissa perustelut annetaan huomautuksissa.

3.2 Sanaston päivitysprosessit

Sanaston on laatinut ja sitä pävittää EMN:n sanasto- ja tesaurustyöryhmä, johon kuuluu EMN:n kansallisten yhteyspisteiden edustajia, joissakin tapauksissa asiantuntijoita EMN:n kansallisten yhteyspisteiden verkostoista sekä Euroopan komission ja EMN:n palveluntarjoajan (ICF International) edustajat. Tiettyjen aiheiden osalta toimintaan osallistuu muita asiantuntijoita erilaisista eurooppalaisista instituutioista, kuten Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastosta (EASO), EU:n monikielisestä termitietokannasta (IATE) ja Euroopan unionin perusoikeusvirastosta (FRA).

EMN-sanasto heijastelee mahdollisimman kattavasti viimeisimpiä kehityskulkuja turvapaikka- ja maahanmuuttoasioissa sekä sitä, miten termit ja käsitteet ymmärretään. Näin sanasto- ja tesaurustyöryhmä pyrkii tukemaan politiikan valmistelijoita alan uusien käsitteiden määrittelyssä. Tämän julkaistun sanastoversion lisäksi EMN:n verkkosivuilla on saatavilla vuorovaikutteinen verkkoversio, jota päivitetään säännöllisesti. Sanaston käyttäjät voivat ehdottaa uusia termejä ja/tai määritelmiä lisättäväksi sanastoon ja kommentoida sanastossa jo olevia termejä ja/tai määritelmiä ottamalla yhteyttä EMN:ään sähköpostilla osoitteeseen HOME-EMN@ec.europa.eu

3.3 Termien määrittelylähteiden hierarkia

Olemassa olevat maahanmuutto- ja turvapaikka-termien määritelmät saattavat olla epätarkkoja, kiistanalaisia tai ristiriitaisia, eikä monilla termeillä ole yleisesti hyväksyttyjä määritelmiä. Niinpä sanasto- ja tesaurustyöryhmä määritti ensitöikseen määritelmälähteille hierarkian, jossa etusija annettiin EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevalle säännöstölle.

Käytettyjen määritelmälähteiden prioriteettijärjestys on seuraava:

1. EU:n direktiivit/asetukset/päätökset ja Euroopan komission viestinnässä, etenkin direktiiviehdotuksissa, annetut määritelmät

2. muut EU:n toimijat, mukaan lukien Eurostat, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (FRONTEX), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA), kotouttamisasioiden kansalliset yhteyspisteet, EUROJUST ja Euroopan poliisivirasto (EUROPOL)

3. eurooppalaiset/kansainväliset sopimukset, yleissopimukset ja lisäpöytäkirjat (esimerkiksi Yhdistyneiden kansakuntien, Euroopan neuvoston ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen salakuljetusta, ihmiskauppaa ja pakkotyötä koskevat sopimukset, yleissopimukset ja lisäpöytäkirjat)

4. kansainvälisten elinten, kuten ILOn, IOM:n, OECD:n ja Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR), laatimat sanastot

5. muut asiaan liittyvät (EU-)projektit/toimijat (esimerkiksi European Union Observatory on Democracy[8], THESIM[9]).

Joitakin sanaston termien määritelmiä on muotoiltu uudelleen, jotta ne heijastavat paremmin termin käyttöä turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikassa EU:ssa. Näissä tapauksissa Lähde-kohdassa kerrotaan, että määritelmän on johtanut EMN. Työryhmä on joutunut itse laatimaan joitakin määritelmiä, koska niitä ei löytynyt edellä mainituista lähteistä. Näissä tapauksissa Lähde-kohdassa kerrotaan, että määritelmä on EMN:n laatima.

3.4 Määritelmät

Kaikki EMN-sanaston määritelmät on muotoiltu IATE:n standardin mukaan eli termi voidaan suoraan korvata määritelmällään kaikissa teksteissä. Esimerkiksi termi ”kansainvälistä suojelua hakeva” voidaan suoraan korvata kaikissa teksteissä määritelmällään: ”kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, josta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä”. IATE-termitietokantaan on myös otettu EMN-sanastosta uusia termejä sekä lisätty EMN:n muotoilemia määritelmiä IATE:ssa jo olleisiin termeihin.

8 www.eudo-citizenship.eu/databases/citizenship-glossary/glossary

9 Towards Harmonised European Statistics on International Migration (THESIM) – projektin verkkosivuille pääsee Université Catholique de Louvainin (UCL) verkkosivujen kautta: www.uclouvain.be/en-7823.html

Joillakin termeillä on eri merkitys riippuen siitä käytetäänkö niitä yleisessä kontekstissa, EU-kontekstissa tai tietyissä juridisissa konteksteissa (esimerkiksi Schengenin yleissopimuksen tai Dublinin yleissopimuksen kontekstissa). Näissä tapauksissa termin konteksti kerrotaan määritelmässä.

Termit, jotka liittyvät turvapaikka- ja maahanmuuttoasioihin mutta joita voidaan käyttää muissakin konteksteissa (esimerkiksi "oikeus terveydenhuoltoon", "oppilas", "opiskelija" ja "tutkija"), on määritelty erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden kontekstissa. Koska monet määritelmistä ovat peräisin EU:n säännöstöstä, ne pätevät useimmissa tapauksissa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja usein myös kaikissa ETA-jäsenvaltioissa ja Sveitsissä. Jos kansalliset määritelmät poikkeavat sanaston määritelmästä, tämä mainitaan huomautuksissa.

Koska monet määritelmistä ovat peräisin EU:n säännöstöstä, ne pätevät useimmissa tapauksissa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja usein myös kaikissa ETA-jäsenvaltioissa ja Sveitsissä. Jos kansalliset määritelmät poikkeavat sanaston määritelmästä, tämä mainitaan huomautuksissa.

3.5 Suositeltavat termit ja synonyymit

Kun yhdelle käsitteelle on useita keskenään vaihdettavissa olevia termejä (synonyymeja), näistä on valittu suositeltava termi ja kaikki muut mahdolliset termit (myös miltei synonyymiset termit ja akronyymit) on lueteltu synonyymeina. Joskus synonyymi on jossakin EU:n jäsenvaltiossa yleisempi kuin suositeltava termi – esimerkiksi "karkottaminen" on monissa EU:n jäsenvaltioissa yleisemmin käytetty termi kuin "maasta poistaminen", vaikka "maasta poistaminen" on EU:n lainsäädännössä käytetty termi. Tällaisissa tapauksissa termin yhteyteen on lisätty selittävä huomautus, joka kuvailee kansallisia erityiskäytäntöjä.

4 EMN-sanaston muoto

Osana sanaston laatimista sovittiin myös termien ja määritelmien yhtenäisestä muodosta. Tästä kerrotaan tarkemmin tässä osiossa.

4.1 Termien järjestys

Suositeltavat termit ovat aakkosjärjestyksessä.

4.2 Yksikkö- ja monikkomuodot ja sukupuolineutraalius sanastossa

Termit luetellaan yksikkömuodossa.

4.3 ISO-standardien käyttö EU:n jäsenvaltioiden ja EU-kielien nimissä

Kaikissa viittauksissa EU:n jäsenvaltioihin ja EU-kieliin, esiintyivät ne sitten määritelmissä, huomautuksissa tai alaotsikoissa, käytetään ISO 3166 maakoodien mukaisia lyhenteitä[10]. Kaikista muista maista ja kielistä käytetään pitkiä muotoja. On syytä pitää mielessä, että kielten ISO-koodit poikkeavat usein niiden maiden koodeista, joissa kieliä puhutaan – esimerkiksi Ruotsin koodi on SE ja ruotsin kielen koodi on SV, kun taas FR on sekä Ranskan että ranskan kielen koodi.

4.4 Huomautusten tietolähde

Jos muuta ei mainita, kaikki **huomautuksissa** oleva teksti on peräisin samasta **lähteestä** kuin **määritelmä**.

10 www.iso.org/iso/country_codes.htm

4.5 Käännökset

Vaikka sanasto onkin laadittu alunperin englanniksi työryhmän monikielisten jäsenten toimesta, toinen jo aiemmin mainittu näkökohta on ollut käännösten tarve. Yksi EMN-sanaston erityispiirteistä onkin se, että termit on käännetty 22:lle EU:n 24 kielestä[11] ja lisäksi norjaksi. Niin pitkälti kuin mahdollista, käännökset ovat englanninkielisten termien suoria käännöksiä tai käännöksiä, jotka sopivat paremmin annettuun määritelmään.

Joillekin termeille ei ollut käännöksiä joko siksi, että englanninkielinen termi on lainattu suoraan kyseiseen kieleen ja sitä käytetään yleisemmin, tai siksi, että termiä ei käytetä kansallisessa kontekstissa. Ensiksi mainitussa tapauksessa (käytössä on englanninkielinen termi) käännöskentässä on teksti ”ei tavanomaista käännöstä”. Jälkimmäisessä tapauksessa (termiä ei lainkaan käytetä kansallisessa kontekstissa) käännöskentässä on teksti ”ei käännöstä”.

Osalla termeistä on sitä vastoin useampia kuin yksi käännös kansallisessa kontekstissa sen mukaan, viitataanko kansalliseen lainsäädäntöön vai EU:n säännöstöön. Tällaisissa tapauksissa sanastossa on useampia käännöksiä, joihin on merkitty, missä kontekstissa (kansallisessa vai EU-kontekstissa) niitä käytetään. Jos tällaista kontekstitietoa ei ole, mutta käännöksiä annetaan useampi kuin yksi (vinoviivalla erotettuina), käännöksiä voi käyttää toistensa synonyymeina.

Sanaston käännöksissä käytetyt akronyymit viittaavat jäsenvaltioiden kieliin. EU:n jäsenvaltiot, joissa käytetään samaa kieltä (esimerkiksi AT/DE/LU, BE/FR/LU tai BE/NL), ryhmitellään yhteen kielen mukaan (DE, FR ja NL), ja kansalliset poikkeamat annetusta käännöksestä on merkitty sulkeisiin – esimerkiksi termi ”asylum seeker” (turvapaikanhakija) on Itävallassa (AT) *Asylwerber*, Saksassa (DE) ja EU:n säännöstön kontekstissa *Asylbewerber* ja Luxemburgissa (LU) *Asylantragsteller*. Saman kielen käännöksen synonyymit erotetaan pilkulla[12].

Kun maiden (esimerkiksi Itävallan, Saksan ja Luxemburgin) välillä on eroja termin kääntämisessä, käytetään joko EU:n lainsäädännön virallisissa kieliversioissa käytettyä muotoa tai, jos termiä ei ole EU:n säännöstössä, yleisimmin käytettyä termiä (esimerkiksi termiä, jota käytetään Itävallassa ja Saksassa mutta ei Luxemburgissa). Näin pyritään välttämään sitä, että kullekin kielelle olisi samasta käsitteestä useita termejä.

4.6 Termien väliset suhteet

Suurimmassa osassa sanaston termitietueista on useita termejä, jotka liittyvät suositeltavaan termiin vastaavuussuhteen, hierarkkisen suhteen tai liitossuhteen kautta.

- Vastaavuussuhde on kahden termin välinen suhde, jossa termit viittaavat samaan käsitteeseen ja ovat siksi keskenään (käytännöllisesti katsoen) vaihdettavissa. Sanastossa **synonyymien** välillä on vastaavuussuhde, jonka piiriin kuuluviksi katsotaan myös termit, jotka voivat viitata hieman erilaiseen käsitteeseen (eli miltei synonyymiset termit), sekä akronyymit ja lyhenteet.

11 Kaikille kroatiaa ja tanskaa lukuun ottamatta. Lisäksi osa jäsenvaltioista ei ole toimittanut käännöksiään sanastoon viimeisimmäksi lisättyihin termeihin.

12 Huom: Kun norjan kahdessa virallisessa kielimuodossa käytetään erilaisia termejä, termit annetaan seuraavassa muodossa: ”...(b) / ...(n)”.

- Hierarkkinen suhde on kahden käsitteen välinen suhde, jossa yksi käsite sisältyy toiseen – ks. **laajempi termi** ja **suppeampi termi** (ylä- ja alakäsite). Laajempi termi viittaa yleisemmän ja täsmällisemmän termin väliseen suhteeseen. Esimerkiksi ”taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö” on laajempi termi kuin ”työvoimamuuttaja”, joka on siis suppeampi termi.

- Liitossuhde on kahden käsitteen välinen suhde, jossa käsitteet eivät liity toisiinsa hierarkkisesti, mutta jossa niillä on vahva merkitys- tai käsiteyhteys. Tällaisten **toisiinsa liittyvien termien** välillä ei ole hierarkkista suhdetta vaan liitossuhde, joka voi auttaa sanaston käyttäjiä ymmärtämään heitä kiinnostavien termien laajemmat kontekstit ja merkitykset.

- Kun sanastossa esiintyvää ja määriteltyä termiä käytetään suppeampana, laajempana tai liittyvänä terminä jonkun toisen termin yhteydessä, on sanaston verkkoversiossa niistä suora **linkki** kyseiseen termiin. Ne eri termien yhteydessä esiintyvät suppeammat, laajemmat tai liittyvät termit, jotka eivät esiinny sanastossa itsenäisinä tietueina, eikä niillä siis ole omaa määritelmää sanastossa, on puolestaan kirjoitettu harmaalla lihavoidulla fontilla.

4.7 Viittaukset sanaston muihin termeihin

Kun muualla sanastossa esiintyvää ja määriteltyä suositeltavaa termiä käytetään tietyssä määritelmässä tai esitetyssä hierarkkisessa tai liitossuhteessa (ks. 4.6 edellä), kyseinen suositeltava termi on lihavoitu, kun se esiintyy määritelmässä ja huomautuksissa ensimmäisen kerran. Esimerkiksi termin ”**pitkään oleskellut”** määritelmä on ”**Kolmannen maan kansalainen, jolla on neuvoston direktiivin 2003/109/EY 4–7 artiklojen tai kansallisen lainsäädännön mukainen pitkään oleskelleen henkilön asema**”. Tässä määritelmässä ”kolmannen maan kansalainen” on lihavoitu, koska se on määritelty muualla sanastossa.

A

Aasian ja Euroopan yhteistyöfoorumi

BG	Среща Азия-Европа
CS	Asijsko-evropské setkání
DE	Asien-Europa-Treffen
EL	Διάσκεψη Ασίας – Ευρώπης
EN	Asia-Europe Meeting
ES	Conferencia Asia-Europa
ET	Aasia-Euroopa kohtumine
FR	Réunion Asie-Europe
GA	Cruinniú den Áis agus den Eoraip
HU	Ázsia-Európa Találkozó
IT	Meeting Asia-Europa
LT	Azijos ir Europos susitikimas
LV	Āzijas un Eiropas sanāksme
MT	Inkontru (L-) Asja-Ewropa (IAsE)
NL	Asia-Europe Meeting
PL	Asia-Europe Meeting
PT	Cimeira Ásia-Europa
RO	Reuniunea Asia Europa
SK	Fórum Ázia - Európa
SL	Azijsko - Evropski sestanek
SV	Asia-Europe Meeting
NO	Asia-Europe Meeting

Määritelmä

Epävirallinen vuoropuhelu- ja yhteistyöprosessi, johon osallistuu Aasian ja Euroopan maita (27 EU:n jäsenvaltiota, kaksi muuta Euroopan maata ja 20 Aasian maata), Euroopan komissio ja Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) sihteeristö. Foorumissa käsitellään poliittisia, taloudellisia ja kulttuuriasioita, ja tavoitteena on vahvistaa näiden kahden alueen välisiä suhteita keskinäisen kunnioituksen ja kumppanuuden hengessä.

Lähde

ASEMin verkkosivut

Synonyymi

★ ASEM

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. ASEM sai alkunsa vuonna 1996 Bangkokissa.

2. Yhteistä etua koskevia poliittisia osa-alueita ovat muun muassa terrorismin vastainen taistelu ja muuttovirtojen hallinta sekä keskustelu ihmisoikeuksista, lastensuojelusta ja globalisaation vaikutuksista.

3. Lisätietoja on osoitteessa http://www.aseminfoboard.org/

adoptio

BG	осиновяване
CS	osvojení (dítěte)
DE	Adoption (eines Kindes)
EL	υιοθεσία
EN	adoption (of a child)
ES	adopción
ET	lapsendamine
FR	adoption
GA	uchtú; uchtáil
HU	örökbefogadás
IT	adozione
LT	įvaikinimas
LV	adopcija
MT	Addozzjoni
NL	adoptie
PL	adopcja
PT	adopção
RO	adoptare
SK	osvojenie / adopcia
SL	posvojitev
SV	adoption
NO	adopsjon

Määritelmä

Huollettaviin liittyvässä kontekstissa lakiperusteinen prosessi, jossa päätetään lapsen ja hänen biologisten vanhempiensa väliset juridiset oikeudet ja velvollisuudet ja korvataan ne lapsen ja hänen adoptiovanhempiensa välisillä vastaavilla oikeuksilla ja velvollisuuksilla.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvä termi

★ **harhautustarkoituksessa toteutettu adoptio**

A

Afrikan ja EU:n kumppanuus muuttoliikkeen, liikkuvuuden ja työllisyyden aloilla

BG	Партньорство за миграция, мобилност и заетост между страните на Африка и ЕС
CS	Partnerství EU-Afrika pro migraci, mobilitu a zaměstnanost
DE	Afrika-EU Partnerschaft in den Bereichen Migration, Mobilität und Beschäftigung
EL	και της εταιρικής σχέσης Αφρικής-ΕΕ για την μετανάστευση την κινητικότητα και την απασχόληση
EN	Africa-EU Migration, Mobility and Employment Partnership
ES	Asociación África-UE sobre migración, movilidad y empleo
ET	Aafrika-EL migratsiooni, mobiilsuse ja tööhõive partnerlus
FR	Partenariat Afrique-UE sur les migrations, la mobilité et l'emploi
GA	Comhpháirtíocht an AE agus na hAfraice maidir le hImirce, Soghluaisteacht agus Fostaíocht
HU	Afrika-EU közötti Migrációs, Mobilitási és Foglalkoztatási Partnerség
IT	Partenariato Africa-UE in materia di Migrazione, Mobilità e Occupazione
LT	ES-Afrikos partnerystė migracijos, mobilumo ir užimtumo srityse
LV	Āfrikas un ES Migrācijas, mobilitātes un nodarbinātības partnerība
MT	Sħubija bejn l-Afrika u l-UE dwar Migrazzjoni, Mobilità u Impiegi
NL	Afrika-EU-Partnerschap inzake migratie, mobiliteit en werkgelegenheid
PL	Partnerstwo UE-Afryka na rzecz migracji, mobilności i zatrudnienia
PT	Parceria Africa-UE para as migrações, mobilidade e emprego
RO	Parteneriatul Africa-EU cu privire la migrație. mobilitate și angajare
SK	Partnesrtvo Afrika - EÚ v oblasti migrácie, mobility a zamestnanosti
SL	Afrika - EU Partnerstvo za migracije, mobilnost in zaposlovanje
SV	MME-partnerskapet (migration, rörlighet och sysselsättning)
NO	Afrika–EU migrasjons-, mobilitets- og sysselsettingspartnerskap (b) / Afrika–EU migrasjons-, mobilitets- og sysselsetjingspartnarskap

Määritelmä

Kumppanuus, joka etsii kattavia ratkaisuja muuttoliikkeeseen, liikkuvuuteen ja työllisyyteen liittyviin haasteisiin kaikkia kumppanuusosapuolia tyydyttävällä tavalla ja jonka tavoitteena on erityisesti luoda uusia, parempia työpaikkoja Afrikkaan ja hallita muuttovirtoja paremmin.

Lähde

Afrikan ja EU:n kumppanuuden verkkosivut

Synonyymit

- Afrikan ja EU:n MLT-kumppanuus
- MLT-kumppanuus
- Afrikan ja EU:n kumppanuus

Liittyvät termit

- **vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta**
- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. MLT-kumppanuus alkoi Lissabonissa joulukuussa 2007 järjestetystä toisesta Afrikan ja EU:n välisestä huippukokouksesta, jossa hyväksyttiin yhteinen EU–Afrikka-strategia ja ensimmäinen toimintasuunnitelma (2008–2010).

2. Kumppanuuden tavoitteena on varmistaa kestävä kehitys ja kumppanuuden osa-alueisiin liittyvien kansainvälisten sopimusten ja julistusten toimeenpano. Tällaisia sopimuksia ja julistuksia ovat erityisesti muuttoliikettä ja kehitystä koskeva Tripolin julistus, ihmiskaupan, varsinkin nais- ja lapsikaupan, torjumista koskeva Ouagadougoun toimintasuunnitelma sekä työllisyyden edistämistä ja köyhyyden vähentämistä koskeva Ouagadougoun julistus ja toimintasuunnitelma.

3. Kumppanuus on yksi Afrikan ja EU:n (strategisen) kumppanuuden kahdeksasta yhteistyön osa-alueesta. Afrikan ja EU:n (strateginen) kumppanuus on Euroopan unionin ja Afrikan unionin yhteistyön virallinen kanava ja muodostaa kattavan pitkän aikavälin kehyksen Afrikan ja EU:n välisille suhteille.

4. Lisätietoja on osoitteessa http://www.africa-eu-partnership.org/

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen muuttoliikkeiden seurantakeskus

BG	Обсерватория по миграция за страните от Африка, Карибите и Тихоокенския басейн
CS	Observatoř pro migraci států Afriky, Karibiku a Pacifiku
DE	Beobachtungsstelle für Migration in Afrika, in der Karibik und im pazifischen Raum
EL	Αφρική , Καραϊβικής, Ειρηνικός παρατηρητήριο για τη μετανάστευση
EN	Africa Caribbean Pacific Observatory on Migration
ES	Observatorio sobre Migraciones Africa Caribe Pacífico
ET	Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rände vaatluskeskus
FR	Observatoire Afrique, Caraïbes, Pacifique sur les migrations
GA	Faireachlann Stáit na hAfraice, Mhuir Chairib agus an Aigéin Chiúin um Imirce, Faireachlann ACC um Imirce
HU	Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Migrációs Megfigyelő Központ
IT	Osservatorio Africa, Caraibi e Pacifico sulle migrazioni
LT	Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno regiono migracijos stebėsenos tinklas
LV	Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu migrācijas novērošanas centrs
MT	Osservatorju (L-) tal-Afrika, Karibew u Paċifiku fuq il-Migrazzjoni
NL	Africa Caribbean Pacific Observatory on Migration
PL	Obserwatorium Migracji państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku
PT	
RO	Observator cu privire la migratie Africa Caraibe Pacific
SK	Observatórium Skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov pre migráciu
SL	Afriško - Karibsko - Pacifiški observatorij za migracije
SV	Africa Caribbean Pacific Observatory on Migration (no usual translation)
NO	Africa Caribbean Pacific Observatory on Migration (no usual translation)

Määritelmä

Yhteistyöverkosto muuttoliikkeiden tutkimuslaitoksille ja valtion yksiköille, jotka käsittelevät muuttoliikkeisiin liittyviä asioita kuudella alueella (Länsi-Afrikassa, Keski-Afrikassa, Itä-Afrikassa, Etelä-Afrikassa, Karibian alueella ja Tyynenmeren alueella) Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen (AKT) valtioissa. Verkoston tarkoitus on tuottaa kansalaisille ja päättäjille tietoa eteläisen pallonpuoliskon muuttovirroista AKT-valtioissa sekä kohentaa AKT-valtioiden tutkimusresursseja organisaatioiden välisen verkostoitumisen ja yhteistyön avulla.

Lähde

AKT-alueen muuttoliikkeiden seurantakeskuksen verkkosivut

Synonyymit

- AKT
- AKT-alueen muuttoliikkeiden seurantakeskus

Liittyvät termit

- **Euroopan muuttoliikeverkosto**
- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. AKT perustettiin vuonna 2010 AKT-valtioiden ryhmän sihteeristön aloitteesta, ja sitä tukee Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) ja rahoittaa Euroopan unioni Sveitsin tuella.

2. Toimintaa on 12 pilottimaassa (Angolassa, Haitissa, Itä-Timorissa, Kamerunissa, Keniassa, Kongon demokraattisessa tasavallassa, Lesothossa, Nigeriassa, Papua-Uudessa-Guineassa, Senegalissa, Tansaniassa sekä Trinidad ja Tobagossa).

3. Lisätietoja on osoitteessa http://www.acpmigration-obs.org/

A

aikuinen

BG	възрастен
CS	dospělá osoba
DE	Erwachsener
EL	ενήλικας
EN	adult
ES	adulto
ET	täisealine
FR	adulte
GA	aosach
HU	felnőtt
IT	adulto / maggiorenne
LT	pilnametis
LV	pieaugušais
MT	Adult(a)
NL	volwassene
PL	osoba pełnoletnia
PT	adulto / maior de idade
RO	adult
SK	dospelá osoba
SL	odrasel
SV	vuxen
NO	voksen (b) / vaksen (n)

Määritelmä

Kaikki 18-vuotiaat tai sitä vanhemmat henkilöt, ellei aikuisuutta koskevan lainsäädännön mukaan täysi-ikäisyyttä saavuteta myöhemmin.

Lähde

EMN johtanut EMN-sanaston ”lapsi”-termin määritelmästä

Liittyvät termit

★ **lapsi**

★ **alaikäinen**

Huomautus

Aikuisuus voidaan määrittää erilaisin perustein: biologia, psykologinen kehitys, lainsäädäntö, luonteenpiirteet tai sosiaalinen asema. Tässä sanastossa käytetään juridis-luonteista määritelmää.

aineelliset vastaanotto-olosuhteet

BG	материални условия за приемане
CS	materiální podmínky přijetí
DE	materielle Aufnahmebedingungen
EL	υλικές συνθήκες υποδοχής
EN	material reception conditions
ES	condiciones materiales de acogida
ET	materiaalsed varjupaigataotlejate vastuvõtutingimused
FR	conditions matérielles d’accueil
GA	dálaí ábhartha glactha
HU	a befogadás anyagi feltételei
IT	condizioni materiali di accoglienza
LT	materialinės priėmimo sąlygos
LV	materiālie uzņemšanas nosacījumi
MT	Kondizzjonijiet materjali tal-akkoljenza
NL	materiële opvangvoorzieningen
PL	materialne warunki przyjmowania
PT	condições materiais de acolhimento
RO	condiții materiale de recepție
SK	materiálne prijímacie podmienky (EU acquis) / materiálne podmienky prijímania (national law)
SL	materialni pogoji sprejema
SV	materiella mottagningsvillkor
NO	materielle mottaksforhold (b) / materielle mottakstilhøve (n)

Määritelmä

Vastaanotto-olosuhteet, joihin kuuluvat majoitus, ruoka ja vaatetus luontoissuorituksina, rahallisena etuutena tai maksukuponkien muodossa tai niiden yhdistelmänä sekä päivittäisiin menoihin tarkoitettu raha.

Lähde

Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan g kohta

Liittyvä termi

★ **vastaanotto-olosuhteet**

Huomautus

Lisätietoja on julkaisussa **EMN: The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2013.**

Aitojen ja väärennettyjen asiakirjojen sähköinen tietokanta (FADO)

BG	
CS	Falešné a pravé doklady online
DE	Falsche und echte Dokumente online
EL	
EN	False and Authentic Documents Online
ES	Documentos falsos y auténticos en línea
ET	Võltsitud ja ehtsad dokumendid veebis
FR	faux documents et documents authentiques en ligne
GA	
HU	Hamis és Eredeti Okmányok Online Adatbázisa
IT	
LT	
LV	viltoti un autentiski dokumenti tiešsaistē
MT	Dokumenti Foloz u Awtentiċi Onlajn
NL	Fraudedocumenten en Authentieke Documenten Online
PL	Fałszywe i Autentyczne Dokumenty Elektroniczne
PT	
RO	
SK	Falošné a pravé doklady online
SL	Spletna stran na kateri so na voljo vzorci pristnih in ponarejenih /prenarejenih dokumentov
SV	Falska- och äkta handlingar online
NO	nettbasert referansedatabase for falske og ekte dokumenter

Määritelmä

Euroopan unionin internetissä toimiva kuvien arkistointijärjestelmä, jonka tarkoitus on jakaa kuvia aidoista sekä osittain tai kokonaan väärennetyistä asiakirjoista **säännösten vastaisen maahanmuuton** ja väärien/väärennettyjen asiakirjojen käytön estämiseksi.

Lähde

EMN johtanut yhteiseen toimintaan 98/700/YOS eurooppalaisen kuvantallennusjärjestelmän (FADO) perustamisesta liittyvän tiivistelmän pohjalta

Synonyymi

★ FADO

Liittyvä termi

★ **Julkinen aitojen matkustus- ja henkilöasiakirjojen sähköinen tietokanta (PRADO)**

Huomautukset

1. FADO-järjestelmä perustettiin Euroopan unionin neuvoston yhteisellä toiminnalla, joka astui voimaan vuonna 1998.
2. Järjestelmän perustamisesta tehdyn yhteisen toiminnan 2 artiklan mukaisesti tietokanta sisältää muun muassa
– täysin tai osittain väärennettyjen asiakirjojen kuvat,
– aitojen asiakirjojen kuvat,
– tiivistetyt tiedot väärentämistekniikoista,
– tiivistetyt tiedot turvallisuustekniikoista.
3. FADO:n käyttö on tällä hetkellä sallittu vain 31 FADO-kumppanimaan (kaikki EU:n jäsenvaltiot sekä Islanti, Norja ja Sveitsi) asiakirjoihin erikoistuneille asiantuntijoille
4. Euroopan unionin neuvosto ylläpitää **aitojen henkilö- ja matkustusasiakirjojen julkisen online-hakemiston (PRADO)** verkkosivuja, joilla julkaistaan osa turvaluokitellun ja rajatun FADO-järjestelmän tiedoista.

A

aivokierto

BG	движение на мозъци
CS	cirkulace mozků
DE	Brain Circulation
EL	κυκλοφορία εγκεφάλων (είναι μεταφορικό)
EN	brain circulation
ES	circulación de cerebros
ET	oskustööjõu ringlus
FR	circulation des cerveaux
GA	cúrsaíocht daoine oilte
HU	there is no widely accepted term: „agykörforgás" is used in some documents
IT	circolazione di cervelli
LT	protų apykaita
LV	kvalificēta darbaspēka aprite
MT	Ċirkolazzjoni ta' mħuħ / ta' nies bi kwalifiki għoljin
NL	mobiliteit van hoogopgeleide personen (syn.: brain circulation)
PL	cyrkulacja mózgów
PT	circulação de cérebros
RO	circulația creierelor
SK	cirkulácia mozgov
SL	„kroženje možganov"
SV	kunskapsspridning
NO	kunnskapsmobilitet / kunnskapssirkulasjon

Määritelmä

Kehitysmaiden mahdollisuus hyödyntää joko alkuperämaahan jo palanneiden tai oleskelumaassa vielä olevien maahanmuuttajien ja diasporan jäsenten taitoja, osaamista ja muita kokemuksia.

Lähde

Muuttoliikkeen ja kehityksen yhteyttä koskevan tiedonannon, KOM(2005) 390, liite 5

Liittyvät termit

- **aivovuoto/aivovienti**
- **aivotuonti**
- **aivotuhlaus**
- **kiertomuutto**

aivotuhlaus

BG	разхищение на мозъци
CS	plýtvání mozky
DE	Brain Waste
EL	διαρροή εγκεφάλων
EN	brain waste
ES	subempleo
ET	oskustööjõu alarakendatus
FR	gaspillage des cerveaux
GA	cur amú éirime
HU	képességek elpazarlása
IT	spreco di cervelli
LT	protų švaistymas
LV	intelektuālā potenciāla izšķērdēšana
MT	Ħela ta' mħuħ / ta' nies bi kwalifiki għoljin
NL	brain waste
PL	marnotrawstwo mózgów
PT	brain waste
RO	„brain waste"
SK	plytvanie mozgami (EU acquis) / mrhanie mozgami
SL	„izguba možganov"
SV	no usual translation
NO	kunnskapssløsing

Määritelmä

Se, että maahanmuuttajan EU:n ulkopuolella hankkimia taitoja (ja pätevyyksiä) ei tunnusteta, mikä estää heitä hyödyntämästä täyttä potentiaaliaan.

Lähde

EMN johtanut muuttoliikkeen ja kehityksen yhteyttä koskevan tiedonannon, KOM(2005) 390, lopullinen, alaviitteen 28 pohjalta

Liittyvät termit

- ★ **aivovuoto/aivovienti**
- ★ **aivotuonti**
- ★ **aivokierto**

aivotuonti

BG	привличане на мозъци
CS	příliv mozků
DE	Brain Gain
EL	κέρδος εγκεφάλων (είναι μεταφορικό)
EN	brain gain
ES	captación de cerebros
ET	oskustööjõu sissevool
FR	afflux de cerveaux
GA	inimirce daoine oilte
HU	there is no widely accepted term, several can be used: agyvisszaszívás / tudásnyerés / brain gain
IT	acquisizione di cervelli
LT	protų pritraukimas
LV	kvalificēta darbaspēka pieplūdums
MT	Akkwist / Ksib ta' mħuħ // ta' nies bi kwalifiki għoljin
NL	brain gain
PL	no usual translation
PT	brain gain
RO	atragerea creierelor / „brain gain"
SK	získavanie mozgov
SL	„pridobitev možganov"
SV	no usual translation
NO	kunnskapsgevinst

Määritelmä

(Erittäin) pätevän henkilön maahanmuutosta syntyvä etu valtiolle.

Lähde

EMN johtanut EMN-sanaston "aivovuoto/aivovienti"-termin määritelmästä

Synonyymi

- ★ käänteinen aivovuoto/aivovienti

Liittyvät termit

- ★ **aivovuoto/aivovienti**
- ★ **aivotuhlaus**
- ★ **aivokierto**
- ★ **kiertomuutto**

Huomautus

Tämä voi viitata esimerkiksi siihen, että EU:n jäsenvaltioon tulee korkeasti koulutettu maahanmuuttaja tai että kolmannen maan kansalainen palaa alkuperämaahansa.

A

aivovuoto/aivovienti

BG	изтичане на мозъци
CS	odliv mozků
DE	Brain Drain
EL	απορρόφηση εγκεφάλων (είναι μεταφορικό)
EN	brain drain
ES	fuga de cerebros
ET	oskustööjõu äravool
FR	fuite des cerveaux
GA	imirce daoine oilte
HU	agyelszívás / brain drain
IT	fuga di cervelli
LT	protų nutekėjimas
LV	kvalificēta darbaspēka aizplūšana
MT	Telf / Tnixxija ta' mħuħ // ta' nies bi kwalifiki għoljin
NL	brain drain
PL	drenaż mózgów
PT	fuga de cérebros / brain drain
RO	exodul creierelor / „brain drain"
SK	únik mozgov (EU acquis) / odliv mozgov
SL	„beg možganov"
SV	no usual translation
NO	kunnskapsflukt / ekspertflukt

Määritelmä

(Erittäin) pätevän henkilön maastamuutosta aiheutuva menetys valtiolle.

Lähde

ILO Thesaurus, kuudes painos, 2008

Liittyvät termit

- ★ **aivotuonti**
- ★ **aivotuhlaus**
- ★ **aivokierto**
- ★ **kiertomuutto**

akkulturaatio, sopeutuminen vieraaseen kulttuuriin

BG	акултурация
CS	akulturace
DE	Akkulturation
EL	εκπολιτισμό
EN	acculturation
ES	aculturación
ET	kultuuriline kohanemine
FR	acculturation
GA	athchultúrú
HU	akkulturáció
IT	acculturazione
LT	akultūracija
LV	akulturācija
MT	Akkulturazzjoni
NL	acculturatie
PL	akulturacja
PT	
RO	aculturalizare
SK	akulturácia
SL	akulturacija
SV	ackulturation
NO	assimilasjon

Määritelmä

Kulttuuristen tapojen (käsitysten, kielenkäytön, arvojen, normien, käyttäytymismallien ja instituutioiden) muutosten sarja, joka on seurausta suorasta ja jatkuvasta yhteydenpidosta ja vuorovaikutuksesta eri kulttuureja edustavien ryhmien välillä varsinkin muuttoliikkeiden tai taloudellisen vaihdannan, median ja muiden kanavien kautta.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) ja ensimmäisen (2004) painoksen pohjalta

Synonyymi

- ★ enkulturaatio

Liittyvät termit

- ★ **assimilaatio**
- ★ **kotouttaminen/kotoutuminen**

alaikäinen

BG	непълнолетно лице
CS	nezletilý
DE	Minderjähriger
EL	ανήλικος
EN	minor
ES	menor
ET	alaealine
FR	mineur
GA	mionaoiseach
HU	kiskorú
IT	minorenne
LT	nepilnametis
LV	nepilngadīgais
MT	Minorenni
NL	minderjarige
PL	małoletni
PT	menor
RO	minor
SK	maloletý
SL	mladoletnik
SV	underårig
NO	mindreårig

Määritelmä

Juridisessa kontekstissa ja verrattuna termiin "**lapsi**" henkilö, joka maansa lainsäädännön mukaan ei ole saavuttanut täysi-ikäisyyttä eli jolla ei vielä ole tiettyjä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Liittyvät termit

- ★ **aikuinen**
- ★ **iän määrittäminen / iän selvittäminen**
- ★ **lapsi**

Huomautukset

1. Tätä termiä suositellaan käytettäväksi, kun viitataan yksilöön.

Termiä "**lapsi**" tulisi käyttää kuvailtaessa suhdetta muihin **perheenjäseniin**.

2. Laissa määritetty ikä eli juridinen täysi-ikäisyys merkitsee sitä, että henkilö saavuttaa täyden oikeustoimikelpoisuuden: hän voi solmia sitovia asiakirjoja, kuten sopimuksia ja kauppakirjoja, toisten henkilöiden kanssa ja tehdä muita oikeustoimia, kuten äänestää vaaleissa ja solmia avioliiton.

Ikä, jolloin henkilöstä tulee **aikuinen**, vaihtelee eri valtioissa ja usein valtion sisälläkin sen mukaan, millainen oikeustoimi on kyseessä.

A

alentava kohtelu tai rangaistus

BG	
CS	ponižující zacházení nebo trestání
DE	erniedrigende Behandlung oder Bestrafung
EL	
EN	degrading treatment or punishment
ES	Pena o trato degradante
ET	alandav kohtlemine või karistamine
FR	peine ou traitement dégradant
GA	
HU	megalázó bánásmód vagy büntetés
IT	
LT	
LV	pazemojoša rīcība vai sodīšana
MT	trattament jew piena degradanti
NL	vernederende behandeling of bestraffing / Onterende behandeling of bestraffing)
PL	poniżające traktowanie lub karanie
PT	
RO	
SK	ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie
SL	ponižujoče ravnanje ali kazen
SV	förnedrande behandling eller bestraffning
NO	“nedverdigende behandling eller straff (b) / nedverdigande handsaming eller straff (n)”

Määritelmä

Nöyryyttävä tai alentava kohtelu, joka ei kunnioita tai alentaa henkilön ihmisarvoa, tai kohtelu, jonka aiheuttamat pelon, ahdistuksen tai huonommuuden tunteet voivat murtaa henkilön moraalisen ja fyysisen vastarinnan.

Lähde

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, Svinarenko ja Slyadnev vastaan Venäjä, hakemukset 32541/08 ja 43441/08, perustuu hakemukseen nro 30696/09, M.S.S. vastaan Belgia ja Kreikka, § 220, ECHR 2011 ja hakemukseen nro 39630/09, El-Masri vastaan entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, § 202, ECHR 2012

Laajempi termi

★ vakava haitta

Liittyvät termit

★ kidutus

★ epäinhimillinen kohtelu tai rangaistus

Huomautukset

1. **Kidutuksen** ja julman, epäinhimillisen tai alentavan kohtelun tai rangaistuksen kielto on ensiarvoisen tärkeä oikeus kansainvälisessä **ihmisoikeuslainsäädännössä**, ja siitä säädetään kaikissa merkittävissä kansainvälisissä siviilihenkilöiden ja poliittisia oikeuksia koskevissa instrumenteissa, kuten **Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR)** 3 artiklassa. ECHR:n 3 artiklan kielto on ainoa sopimukseen sisältyvä kielto, johon ei liity rajoituksia tai poikkeuksia.

2. Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen YK:n yleissopimus määrittelee käsitteen kidutus, mutta epäinhimilliselle ja alentavalle kohtelulle tai rangaistukselle ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää. **Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen** oikeuskäytäntö sisältää aiheesta ohjeita, vaikkakin tuomioistuimen ratkaisukäytännöt ovat muuttuneet ajan myötä. Tuomioistuin on jaotellut 3 artiklassa kielletyn kaltoinkohtelun kolmeen tasoon teon vakavuuden mukaan ja määritellyt seuraavat käsitteet: (i) kidutus, (ii) epäinhimillinen kohtelu tai rangaistus ja (iii) alentava kohtelu tai rangaistus. Tuomioistuin myös korosti päätöksessään tapauksessa Selmouni vastaan Ranska (28.7.1999), että kolmetasoinen kaltoinkohtelun hierarkia ei ole tarkkarajainen ja sitä on arvioitava suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen.

3. Käytetty määritelmä on otettu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön uusimmasta viittauksesta käsitteeseen. Termi määriteltiin ensimmäisen kerran oikeuskäytännössä 1960-luvulla esimerkiksi tapauksessa Tanska, Ranska, Norja, Ruotsi ja Alankomaat vastaan Kreikka vuonna 1969 – http://www.apt.ch/content/files_res/Article3_en.pdf

4. Kärsimyksen ja nöyryytyksen on joka tapauksessa oltava vakavampaa kuin kärsimys ja nöyryytys, joka kuuluu väistämättä myös lainmukaiseen kohteluun tai rangaistukseen (Soering vastaan Iso-Britannia, kohta 100).

alueellinen suojeluohjelma

BG	регионална програма за закрила
CS	program regionální ochrany
DE	Regionales Schutzprogramm
EL	
EN	regional protection programme
ES	programa regional de protección
ET	piirkondlik kaitsekava
FR	programme régional de protection
GA	Clár Cosanta Réigiúnaí
HU	Regionális Védelmi Program
IT	programma di protezione regionale
LT	regioninė apsaugos programa
LV	reģionālās aizsardzības programma
MT	Programm ta' protezzjoni reġjonali
NL	regionaal beschermingsprogramma
PL	program ochrony regionalnej
PT	Programa regional de protecção
RO	program de protecție regională
SK	regionálny program ochrany
SL	regionalni program zaščite
SV	regionalt skyddsprogram
NO	regionalt program om beskyttelse (b) regionalt program om vern (n)

Määritelmä

Ohjelma, jonka tarkoitus on parantaa EU:n ulkopuolisten maiden kapasiteettia alueilla, joista monet pakolaiset ovat peräisin tai joiden kautta he kulkevat. Ohjelman tavoitteena on parantaa pakolaisten suojelua kestävillä ratkaisuilla (paluu, paikallinen kotouttaminen ja uudelleensijoittaminen kolmanteen maahan).

Lähde

EMN johtanut komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille antaman alueellisia suojeluohjelmia koskevan tiedonannon, KOM(2005) 388, pohjalta

Laajempi termi

★ **suojelu**

Liittyvät termit

★ **kestävät ratkaisut**

★ **uudelleensijoittaminen**

Huomautukset

1. Kahden ensimmäisen alueellisen suojeluohjelman kohteina olivat Itä-Eurooppa (etenkin Valko-Venäjä, Moldovan tasavalta ja Ukraina) kauttakulkualueena ja Afrikan suurten järvien alue (erityisesti Tansania) lähtöalueena.

2. Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/external-aspects/index_en.htm

A

ammatti

BG	професия/ занятие
CS	povolání
DE	Beschäftigung
EL	
EN	occupation
ES	actividad profesional
ET	amet
FR	profession
GA	gairm bheatha
HU	foglalkozás
IT	impiego
LT	profesija
LV	profesija
MT	Impieg / Xogħol / Okkupazzjoni
NL	beroep
PL	zawód
PT	
RO	ocupație
SK	povolanie
SL	poklic
SV	sysselsättning; yrke
NO	yrke

Määritelmä

Joukko töitä, joiden pääasialliset tehtävät ja velvollisuudet ovat hyvin samanlaisia.

Lähde

ILO: ISCO-88, International Standard Classification of Occupations. International Labour Office, Geneva 1990

Liittyvät termit

★ **työnteko**

★ toimi

Huomautukset

1. ISCO-08-kontekstissa työ ("job") määritellään seuraavasti: joukko tehtäviä ja velvollisuuksia, jotka suorittaa yksi henkilö tai jotka on tarkoitettu yhden henkilön suoritettavaksi joko työnantajan palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.
2. ISCO-määritelmää käyttävät myös työvoimapalvelut (työnvälitystoimistot).

assimilaatio

BG	асимилация
CS	asimilace
DE	Assimilation
EL	αφομοίωση
EN	assimilation
ES	asimilación
ET	assimileeruma
FR	assimilation
GA	asamhlú
HU	asszimiláció
IT	assimilazione
LT	asimiliacija
LV	asimilācija
MT	Assimilazzjoni
NL	assimilatie
PL	asymilacja
PT	assimilação
RO	asimilare
SK	asimilácia
SL	asimilacija
SV	assimilering
NO	assimilering

Määritelmä

Asteittainen prosessi, jossa vähemmistöryhmä omaksuu enemmistöryhmän tai vastaanottavan yhteiskunnan käyttäytymistavat ja lopulta sulautuu enemmistöryhmään / vastaanottavaan yhteiskuntaan.

Lähde

Malgesini ja Giménez: Guía de conceptos sobre migraciones racismo e inteculturalidad, 2000

Synonyymi

★ kulttuurinen assimilaatio

Laajemmat termit

★ **akkulturaatio, sopeutuminen vieraaseen kulttuuriin**

asuinpaikkavelvoite

BG	
CS	určené místo pobytu
DE	Residenzpflicht / Wohnsitzauflage
EL	
EN	obligatory residence
ES	Residencia obligatoria
ET	“kohtustuslik elukoht”
FR	
GA	
HU	kötelező tartózkodás(i hely
IT	
LT	
LV	obligāta uzturēšanās
MT	residenza obbligatorja
NL	Verplichte verblijfplaats
PL	obowiązkowe miejsce pobytu
PT	
RO	
SK	povinný pobyt
SL	obvezno prebivališče
SV	obligatorisk anvisning om boende
NO	pliktig oppholdssted (b) / pliktig opphaldsstad (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua hakevien ja/tai kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden osoittaminen tiettyyn asuinpaikkaan.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymit

- asuinpaikkaa koskeva ehto
- asuinpaikkaa koskeva velvoite
- asuinpaikkaa koskeva sääntö

Huomautukset

1. Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanottodirektiivi) 7 artiklan mukaan kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt voidaan osoittaa tiettyyn asuinpaikkaan yleisen edun, yleisen järjestyksen tai tarvittaessa heidän kansainvälistä suojelua koskevien hakemustensa sujuvan käsittelyn perusteella. Hakijat voivat liikkua vapaasti heille osoitetulla alueella. Osoitettu alue ei saa vaikuttaa yksityiselämän koskemattomuuteen ja sen on oltava riittävän laaja, jotta turvataan mahdollisuus tämän direktiivin mukaisiin etuihin.

2. Jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa voidaan määrittää, missä pakolaiset asuvat, joko osoittamalla heidät tai kieltämällä heitä menemästä tietylle alueelle. Tavoitteena on edistää pakolaisten kotoutumista estämällä maahanmuuttajia asettumasta vain tietyille asuinalueille.

3. Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) mukaan jäsenvaltioiden on annettava henkilöiden, joille on myönnetty **toissijainen suojeluasema**, liikkua vapaasti alueellaan samoilla ehdoilla kuin muut maassa laillisesti oleskelevat EU:n ulkopuolisen maan kansalaiset. Toissijaista suojelua saavat voidaan osoittaa asumaan tietyssä paikassa vain erityistapauksissa. EUT linjasi 1.3.2016 (yhdistetty ratkaisu tapauksissa C-443/14 ja C-444/14), että EU:n lainsäädäntö ei estä jäsenvaltioita asettamasta maantieteellisiä ehtoja oleskeluluvan saamiselle koskien tiettyjä EU:n ulkopuolisia maahanmuuttajia, jotka saavat julkisia etuja, jos kyseisten maahanmuuttajien kotoutuminen ei ole yhtä onnistunutta kuin muiden maahanmuuttajien. Rajoituksia ei kuitenkaan voi perustella toimeentulotukeen liittyvällä alueellisella taakanjaolla. Lisätietoja on osoitteessa http:/curia.europa.eu/jcms/jcms/P_190812/fr

A

au pair

BG	детегледачка
CS	au pair
DE	Au-pair
EL	εσωτερικός άμισθος βοηθός (au pair)
EN	au pair
ES	au pair
ET	au pair lapsehoidja
FR	au pair
GA	au pair
HU	au pair
IT	persona collocata alla pari
LT	au pair auklė
LV	viesaukle
MT	au pair
NL	au pair
PL	au pair
PT	au pair
RO	lucrator „au pair”
SK	au pair / au-pair
SL	varuška
SV	au pair
NO	au pair

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, joka vastaanotetaan tilapäisesti jäsenvaltion alueelle perheeseen kevyttä kotitaloustyötä ja lastenhoitoa vastaan parantamaan kielitaitoaan ja isäntämaan tuntemustaan.

Lähde

Ehdotus direktiiviksi tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, KOM(2013) 151, lopullinen, 2 artiklan i kohta

B

Balin prosessi

BG	Процесът „Бали“
CS	Balijský proces; Proces Bali
DE	Bali-Prozess
EL	Διαδικασία του Μπαλί
EN	Bali Process
ES	Proceso de Bali
ET	Bali protsess
FR	Processus de Bali
GA	Próiseas Bali
HU	Bali Folyamat
IT	Processo di Bali
LT	Balio procesas
LV	Bali process
MT	Proċess (Il-) ta’ Bali
NL	Bali proces
PL	Proces Bali
PT	Processo de Bali
RO	Procesul Bali
SK	Balijský proces
SL	Baliski proces
SV	Baliprocessen
NO	Bali-prosessen

Määritelmä

Kansainvälinen maahanmuuttajien salakuljetusta ja ihmiskauppaa käsittelevä foorumi, jossa on mukana yli 50 valtiota sekä Aasian ja Tyynenmeren alueelta että muilta alueilta.

Lähde

Balin prosessin verkkosivut

Synonyymi

★ ihmissalakuljetuksen, ihmiskaupan ja näihin liittyvän kansainvälisen rikollisuuden vastainen Balin prosessi

Liittyvät termit

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**
★ **maahanmuuttajien salakuljetus**
★ **ihmiskauppa**

Huomautukset

1. Balin prosessi perustettiin puitesopimuksella, joka sai alkunsa Balilla Indonesiassa helmikuussa 2002 pidetyssä ihmissalakuljetusta, ihmiskauppaa ja näihin liittyvää kansainvälistä rikollisuutta käsitelleessä alueellisessa ministerikokouksessa.

2. Sen tavoitteena on helpottaa keskustelua ja tiedonjakoa ihmissalakuljetusta, ihmiskauppaa ja näihin liittyvää kansainvälistä rikollisuutta koskevista asioista ja näitä ongelmia koskevista ratkaisuista.

3. Lisätietoja on osoitteessa http://www.baliprocess.net/

B

(biologinen) sukupuoli

BG	пол
CS	pohlaví
DE	biologisches Geschlecht
EL	
EN	sex
ES	sexo
ET	sugu
FR	sexe
GA	gnéas
HU	(biológiai) nem
IT	sesso
LT	lytis
LV	dzimums
MT	Sess
NL	sekse, geslacht (syn.)
PL	płeć
PT	sexo
RO	sex
SK	pohlavie
SL	spol
SV	kön
NO	kjønn

Määritelmä

Henkilön biologiset, hallitsevasti nais- tai miessukupuoleen liittyvät ominaisuudet.

Lähde

EMN johtanut UN Women -verkkosivujen ja EuropeAid Glossary of gender and development terms -julkaisun pohjalta

Liittyvä termi

★ (sosiaalinen) sukupuoli

biometriset tiedot

BG	биометрични данни
CS	biometrické údaje
DE	biometrische Daten
EL	βιομετρικά δεδομένα
EN	biometric data
ES	datos biométricos
ET	biomeetrilised andmed
FR	données biométriques
GA	sonraí bithmhéadracha
HU	biometrikus adat
IT	dati biometrici
LT	biometriniai duomenys
LV	biometriskie dati
MT	Data / Dejta bijometrika
NL	biometrische gegevens
PL	dane biometryczne
PT	
RO	date biometrice
SK	biometrický údaj
SL	biometrični podatki
SV	biometriska data
NO	biometriske data

Määritelmä

Kaikki yksilön fyysisiin ja fysiologisiin ominaisuuksiin tai käyttäytymiseen liittyvät tiedot, joiden perusteella yksilö voidaan tunnistaa, kuten kasvokuvat tai sormenjälkitiedot.

Lähde

Ehdotus direktiiviksi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteeseen-panoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta – KOM(2012) 10, lopullinen, 2 artiklan 11 kohta

Synonyymi

★ biometriikka

Budapestin prosessi

BG	Будапещенски процес
CS	Budapešťský proces
DE	Budapest-Prozess
EL	Διαδικασία της Βουδαπέστης
EN	Budapest Process
ES	Proceso de Budapest
ET	Budapesti protsess
FR	Processus de Budapest
GA	Próiseas Bhúdaipeist
HU	Budapest Folyamat
IT	Processo di Budapest
LT	Budapešto procesas
LV	Budapeštas process
MT	Proċess (Il-) ta' Budapest
NL	Boedapest proces
PL	Proces Budapeszteński
PT	Processo de Budapeste
RO	Procesul Budapesta
SK	Budapeštiansky proces
SL	Budimpeštanski proces
SV	Budapestprocessen
NO	Budapest-prosessen

Määritelmä

Yli 50 laajemman Euroopan alueen hallituksen ja kymmenen kansainvälisen järjestön muodostama neuvoa-antava foorumi, jonka tavoitteena on edistää hyvää hallintoa muuttoliikeasioissa, kehittää kokonaisvaltaisia ja pysyviä järjestelmiä muuttoliikkeen hallintaan sekä vaihtaa lukuisiin muuttoliikeasioihin (lailliseen maahanmuuttoon, säännösten vastaiseen maahanmuuttoon, turvapaikkoihin, viisumeihin, rajaturvallisuuteen, ihmiskauppaan, maahanmuuttajien salakuljetukseen, takaisinottoon ja paluuseen) liittyviä tietoja ja parhaita käytäntöjä.

Lähde

EMN johtanut ICMPD:n verkkosivujen Budapestin prosessia kuvailevan sivun ja Budapestin prosessin verkkosivujen pohjalta

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. Saksa käynnisti Budapestin prosessin vuonna 1991.

2. Prosessi edistää vuoropuhelun kautta yhdenmukaistettua lähestymistapaa säännösten vastaiseen maahanmuuttoon liittyvien haasteiden käsittelyssä ja tukee maahanmuuttokäsitteisiin ja -menettelytapoihin liittyvää tiedonvaihtoa ja yhteisymmärrystä.

3. Lisätietoja on Budapestin prosessin verkkosivuilla osoitteessa http://www.budapestprocess.org/

C

Cotonoun sopimus

BG	Споразумението от Котону
CS	Dohoda z Cotonou
DE	Cotonou-Abkommen
EL	Συμφωνία Κοτονού
EN	Cotonou Agreement
ES	Acuerdo de Cotonou
ET	Cotonou leping
FR	Accord de Cotonou
GA	Comhaontú Cotonou
HU	Cotonou-i Egyezmény
IT	Accordo di Cotonou
LT	Kotonu susitarimas
LV	Kotonū nolīgums
MT	Ftehim (Il-) ta' Cotonou
NL	overeenkomst van Cotonou
PL	Porozumienie z Cotonou
PT	Acordo de Cotonou
RO	Acordul Cotonou
SK	Dohoda z Cotonou
SL	Kotonoujski sporazum
SV	Cotonou-avtalet
NO	Cotonou-avtalen

Määritelmä

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden (AKT) ryhmän jäsenten sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen kumppanuussopimus, jolla pyritään edistämään ja vauhdittamaan AKT-valtioiden talouden, kulttuurin ja yhteiskunnan kehitystä sekä edistämään rauhaa, turvallisuutta ja poliittisen ympäristön vakautta ja demokraattisuutta.

Lähde

Cotonoun sopimus

Synonyymit

- AKT–EY-kumppanuussopimus
- Cotonoun kumppanuussopimus

Liittyvät termit

- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**
- **Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi**

Huomautukset

1. Cotonoun sopimus on kokonaisvaltaisin kehittyvien maiden ja EU:n välinen kumppanuussopimus. Tämä globaali sopimus allekirjoitettiin 23.6.2000 Beninin Cotonoussa. Sopimus toi mukanaan tärkeitä muutoksia ja kunnianhimoisia tavoitteita sekä säilytti 25-vuotisen AKT–EY-yhteistyön "säännöstön". Sopimusta muutettiin Luxemburgissa 25.6.2005.

2. Sopimuksen 13 artiklassa viitataan muuttoliikkeeseen, josta tulee käydä perusteellista vuoropuhelua osana AKT–EU-kumppanuutta.

3. Lisätietoja on sopimuksen kuvauksessa EuropeAidin verkkosivuilla: https://ec.europa.eu/europeaid/regions/african-caribbean-and-pacific-acp-region/cotonou-agreement_en

D

de facto -väestö

BG	фактическо население
CS	de facto obyvatelstvo
DE	De-facto-Bevölkerung / tatsächlich anwesende Bevölkerung
EL	de facto (εν τοις πράγμασι) πληθυσμός
EN	de facto population
ES	población (de hecho)
ET	de facto rahvastik (tegelik rahvastik)
FR	population de fait
GA	daonra de facto
HU	népesség (de facto)
IT	popolazione de facto
LT	de facto gyventojų skaičius
LV	de facto iedzīvotāji
MT	Popolazzjoni de facto
NL	de facto bevolking
PL	populacja de facto
PT	população (de facto)
RO	populație (de facto)
SK	obyvateľstvo de facto / faktické obyvateľstvo / prítomné obyvateľstvo
SL	de facto prebivalstvo
SV	de facto-befolkning
NO	tilstedeværende befolkning /de facto befolkning (b) / folkesetnad tilstades /de facto-folkesetnad (n)

Määritelmä

Käsite, jonka mukaan yksilöt (tai väestönmuutostapahtumat) kirjataan maantieteelliselle alueelle (tai katsotaan tapahtuneen maantieteellisellä alueella), jolla he olivat (tai jolla ne tapahtuivat) määritettynä aikana.

Lähde

OECD Glossary of Statistical Terms

Liittyvä termi

★ **de jure -väestö**

Huomautus

Tätä termiä käytetään vain harvoin.

D

de jure -väestö

BG	юридическо население
CS	de jure obyvatelstvo
DE	De-jure-Bevölkerung / Familien angehöriger, dem Unterhalt gewëhrt wird
EL	De jure (σύμφωνα με το νόμο) πληθυσμός
EN	de jure population
ES	población (de derecho)
ET	de jure rahvastik
FR	population de droit
GA	daonra de jure
HU	népesség (de jure)
IT	popolazione de jure
LT	de jure gyventojų skaičius
LV	de jure iedzīvotāji
MT	Popolazzjoni de jure
NL	de jure bevolking
PL	populacja de jure
PT	população (de direito)
RO	populație (de drept)
SK	obyvateľstvo de jure / bývajúce obyvateľstvo
SL	de jure prebivalstvo
SV	de jure-befolkning
NO	hjemmehørende befolkning /de jure befolkning (b) / folkesetnad etter bustad / de jure-folkesetnad (n)

Määritelmä

Käsite, jonka mukaan yksilöt (tai väestönmuutostapahtumat) kirjataan maantieteelliselle alueelle (tai katsotaan tapahtuneen maantieteellisellä alueella) asuinpaikan perusteella.

Lähde

OECD Glossary of Statistical Terms

Liittyvä termi

★ **de facto -väestö**

Huomautus

Tätä termiä käytetään vain harvoin.

diaspora

BG	диаспора
CS	diaspora
DE	Diaspora
EL	διασπορά
EN	diaspora
ES	diáspora
ET	diasporaa
FR	diaspora
GA	diaspóra
HU	diaszpóra
IT	diaspora
LT	diaspora
LV	diaspora
MT	Dijaspora
NL	diaspora
PL	Diaspora
PT	diáspora
RO	diaspora
SK	diaspóra
SL	diaspora
SV	diaspora
NO	diaspora

Määritelmä

Yksilöt ja verkostojen, järjestöjen ja yhteisöjen jäsenet, jotka ovat lähteneet lähtömaastaan/alkuperämaastaan mutta jotka pitävät yllä yhteyttä kotimaahansa.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvä termi

★ **kiertomuutto**

Huomautukset

1. Tämä käsite kattaa vakiintuneet ekspatriaattiyhteisöt, tilapäisesti ulkomailla olevat siirto-/vierastyöläiset, ekspatriaatit, joilla on vastaanottavan maan kansalaisuus, kaksoiskansalaiset ja toisen/kolmannen polven maahanmuuttajat.
2. Kyseessä on yleistermi, jolla ei ole juridista määritelmää, ja se voi kattaa myös jäsenvaltioiden kansalaiset (ja maahanmuuttajat), jotka tuntevat vahvaa yhteyttä lähtömaahansa/alkuperämaahansa.

Dublin-asetus

BG	Регламент Дъблин
CS	Dublinské nařízení
DE	Dublin-Verordnung
EL	Κανονισμός του Δουβλίνου
EN	Dublin Regulation
ES	Reglamento de Dublín
ET	Dublini määrus
FR	Règlement de Dublin
GA	Rialachán Bhaile Átha Cliath
HU	dublini rendelet
IT	Regolamento di Dublino
LT	Dublino reglamentas
LV	Dublinas regula
MT	Regolament (Ir-) ta' Dublin
NL	Dublinverordening
PL	Rozporządzenie Dublińskie
PT	Regulamento de Dublin
RO	Regulamentul Dublin
SK	Dublinské nariadenie
SL	Dublinska Uredba
SV	Dublinförordningen
NO	Dublin-forordningen (b) / Dublin-forordninga (n)

Määritelmä

Asetus, jossa vahvistetaan ne perusteet ja menettelyt, joiden mukaisesti määritellään kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio.

Lähde

Asetus (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus)

Liittyvät termit

★ **Dublinin yleissopimus**
★ **Dublin-menettely**
★ **Dublinin asetuksen mukainen siirto**
★ **Eurodac**
★ **siirtomääräys**

D

Dublinin asetuksen mukainen siirto

BG	Трансфер по Дублин/ прехвърляне съгласно Регламента Дублин
CS	transfer podle Dublinského nařízení
DE	Übertragung der Zuständigkeit / Dublin-Überstellung
EL	Δουβλίνου μεταφοράς
EN	Dublin transfer
ES	
ET	Dublini üleandmine
FR	Transfert Dublin
GA	aistriú Bhaile Átha Cliath
HU	no usual translation
IT	trasferimento degli obblighi dello Stato competente nella procedura Dublino
LT	perdavimas pagal Dublino reglamentą
LV	personas pārsūtīšana Dublinas regulas ietvaros
MT	Trasferiment skont il-proċedura ta' Dublin
NL	Dublinoverdracht
PL	przekazanie dublińskie
PT	
RO	
SK	dublinský transfer
SL	Dublinski transfer / Dublinski prenos
SV	Dublinöverföring
NO	Dublin-overføring (av ansvar)

Määritelmä

(a) Kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksen käsittelyn vastuun siirtäminen yhdestä jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon.

(b) Hakijan (fyysinen) siirtäminen jäsenvaltioon, jonka katsotaan olevan vastuussa hakemuksen käsittelystä Dublin-menettelyn mukaan.

Lähde

(a) EMN johtanut asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 17 artiklan 2 kohdan ja 19 artiklan 1 kohdan pohjalta

(b) EMN johtanut asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 29 artiklan pohjalta

Suppeampi termi

★ **siirtomääräys**

Liittyvät termit

★ **Dublinin yleissopimus**
★ **Dublin-menettely**
★ **Dublin-asetus**
★ **siirtomääräys**

Huomautukset

1. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio määritetään objektiivisten ja etusijajärjestykseen asetettujen perusteiden mukaisesti asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) III luvussa kuvatulla tavalla.

2. Lisätietoja Dublin-asetuksesta on turvapaikkahakemusten käsittelyä koskevan politiikan kuvauksessa muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla.

Dublin-menettely

BG	Дъблинска процедура / процедура за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила
CS	dublinské řízení
DE	Dublin-Verfahren
EL	διαδικασία του Δουβλίνου
EN	Dublin procedure
ES	Procedimiento de Dublin
ET	Dublini menetlus
FR	procédure de Dublin
GA	nós imeachta Bhaile Átha Cliath
HU	Dublini eljárás
IT	procedura Dublino
LT	procedūra pagal Dublino reglamentą
LV	Dublinas procedūra
MT	Proċedura (Il-) ta' Dublin
NL	Dublinprocedure
PL	procedura dublińska
PT	
RO	procedura Dublin
SK	dublinské konanie
SL	Dublinski postopek
SV	Dublinprocess
NO	Dublin-prosedyren

Määritelmä

Menettely kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastaavan jäsenvaltion määrittämiseksi asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) mukaisesti.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 20 artiklan pohjalta

Liittyvät termit

- **Dublinin yleissopimus**
- **Dublin-asetus**
- **Dublinin asetuksen mukainen siirto**
- **Eurodac**
- **siirtomääräys**

D

Dublinin yleissopimus

BG	Дъблинска конвенция
CS	Dublinská úmluva
DE	Dubliner Übereinkommen
EL	σύμβαση του Δουβλίνου
EN	Dublin Convention
ES	Convenio de Dublín
ET	Dublini konventsioon
FR	Convention de Dublin
GA	Coinbhinsiún Bhaile Átha Cliath
HU	Dublini Egyezmény
IT	Convenzione di Dublino
LT	Dublino konvencija
LV	Dublinas konvencija
MT	Konvenzjoni (Il-) ta' Dublin
NL	Overeenkomst van Dublin
PL	Konwencja Dublińska
PT	Convenção de Dublin
RO	Convenția Dublin
SK	Dublinský dohovor
SL	Dublinska konvencija
SV	Dublinkonventionen
NO	Dublin-konvensjonen

Määritelmä

Yleissopimus Euroopan unionin jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion ratkaisemisesta.

Lähde

Dublinin yleissopimus

Liittyvät termit

- **Dublinin yleissopimus**
- **Dublin-menettely**
- **Dublin-asetus**
- **Dublinin asetuksen mukainen siirto**
- **Eurodac**
- **siirtomääräys**

Huomautukset

1. Dublinin yleissopimus allekirjoitettiin Dublinissa 15.6.1990, ja se tuli voimaan kahdessatoista ensimmäisessä allekirjoittajavaltiossa 1.9.1997.Myöhemmin yleissopimus laajeni muihin jäsenvaltioihin ja joihinkin Euroopan unionin ulkopuolisiin maihin.

2. Neuvoston asetus N:o 343/2003 (Dublin II -asetus) korvasi Dublinin yleissopimuksen.

Yleissopimuksen voimassaolo päättyi 16.3.2003.

E

edustaja

BG	представител
CS	zástupce
DE	Vertreter (EU acquis) / Stellvertreter (DE)
EL	εκπρόσωπος
EN	representative
ES	representante legal
ET	esindaja
FR	représentant
GA	ionadaí
HU	ügygondnok
IT	rappresentante
LT	atstovas
LV	pārstāvis
MT	Rappreżentant legali // Kuratur legali
NL	vertegenwoordiger
PL	przedstawiciel
PT	representante legal
RO	reprezentant legal
SK	zástupca
SL	predstavnik / zastopnik
SV	företrädare
NO	verge

Määritelmä

Henkilö tai organisaatio, jonka toimivaltaiset elimet ovat nimittäneet avustamaan ja edustamaan ilman huoltajaa olevaa alaikäistä direktiivissä 2013/32/EU säädetyissä menettelyissä, jotta lapsen etu voidaan varmistaa ja tehdä tarvittaessa alaikäisen puolesta oikeustoimia.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikka-menettelydirektiivi) 2 artiklan n kohta

Liittyvät termit

★ **ilman huoltajaa oleva alaikäinen, yksin tullut alaikäinen**

Huomautus

Silloin kun edustajaksi nimitetään organisaatio, sen on nimettävä henkilö, joka vastaa ilman huoltajaa olevan alaikäisen edustajan tehtävistä.

E

ensimmäinen turvapaikkamaa

BG	първа страна на убежище
CS	první země azylu
DE	erster Asylstaat / erstes Asylland
EL	πρώτης χώρας ασύλου
EN	first country of asylum
ES	primer país de asilo
ET	esmane varjupaigariik
FR	pays de premier asile
GA	an chéad tír thearmainn
HU	elsődleges befogadó állam
IT	paese di primo asilo
LT	pirmoji prieglobsčio šalis
LV	pirmā patvēruma valsts
MT	L-Ewwel art / pajjiż tal-ażil
NL	eerste land van asiel
PL	kraj pierwszego azylu
PT	primeiro país de asilo
RO	prima țară de azil
SK	prvá krajina azylu
SL	prva država azila
SV	första asylland
NO	første asylland

Määritelmä

Valtio, jossa **kansainvälistä suojelua hakeva** joko (a) on tunnustettu **pakolaiseksi** ja tämän suojelun perusteet ovat hänen osaltaan edelleen voimassa tai (b) kuuluu muuten riittävän **suojelun** piiriin, **palauttamiskiellon** periaate mukaan luettuna, edellyttäen, että hänet otetaan takaisin tähän valtioon.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 35 artikla

Synonyymit

- ★ ensimmäisen turvapaikan maa
- ★ ensimmäisen turvapaikan periaate

Huomautukset

1. Soveltaessaan ensimmäisen turvapaikkamaan käsitettä hakijan henkilökohtaiseen tilanteeseen jäsenvaltiot voivat ottaa huomioon **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 38 artiklan 1 kohdan (turvallisen kolmannen maan käsite).

2. Asiaa koskevan lainsäädännön mukaan hakijalla on oltava mahdollisuus riitauttaa ensimmäisen turvapaikkamaan käsitteen soveltaminen hänen henkilökohtaiseen tilanteeseensa.

epäinhimillinen kohtelu tai rangaistus

BG	
CS	nelidské zacházení nebo trest
DE	unmenschliche Behandlung oder Bestrafung
EL	
EN	inhuman treatment or punishment
ES	Pena o trato inhumano
ET	ebainimlik kohtlemine või karistamine
FR	peine ou traitement inhumain
GA	
HU	embertelen bánásmód vagy büntetés
IT	
LT	
LV	necilvēcīga rīcība vai sodīšana
MT	trattament jew piena inumana
NL	onmenselijke behandeling of bestraffing
PL	nieludzkie traktowanie lub kara
PT	
RO	
SK	neľudské zaobchádzanie alebo trestanie
SL	nečloveško ravnanje ali kazen
SV	omänsklig behandling eller bestraffning
NO	umenneskelig behandling eller straff (b) / umenneskeleg handsaming eller straff (n)

Määritelmä

Harkittu kaltoinkohtelu, joka jatkuu useiden tuntien ajan ja aiheuttaa joko ruumiillisen vamman tai voimakasta fyysistä ja henkistä kärsimystä.

Lähde

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, Kudla vastaan Puola, hakemus nro 30210/96, http://hudoc.echr.coe.int/eng {"fulltext":["\"CASE OF KUDLA v. POLAND\""],"respondent": ["POL"],"documentcollectionid2":["GRANDCHAMBER", "CHAMBER"],"itemid":["001-58920"]}

Huomautukset

1. **Kidutuksen** tai epäinhimillisen tai alentavan kohtelun tai rangaistuksen kielto on ensiarvoisen tärkeä oikeus **kansainvälisessä ihmisoikeuslainsäädännössä**, ja siitä säädetään kaikissa merkittävissä kansainvälisissä siviilihenkilöiden ja poliittisia oikeuksia koskevissa instrumenteissa, kuten **Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR:n)** 3 artiklassa. ECHR:n 3 artiklan kielto on ainoa sopimukseen sisältyvä kielto, johon ei liity rajoituksia tai poikkeuksia.

2. Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen YK:n yleissopimus määrittelee käsitteen kidutus, mutta epäinhimilliselle ja alentavalle kohtelulle tai rangaistukselle ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö sisältää aiheesta ohjeita, vaikkakin tuomioistuimen ratkaisukäytännöt ovat muuttuneet ajan myötä. Tuomioistuin on jaotellut 3 artiklassa kielletyn kaltoinkohtelun kolmeen tasoon teon vakavuuden mukaan ja määritellyt seuraavat käsitteet: (i) kidutus, (ii) epäinhimillinen kohtelu tai rangaistus ja (iii) alentava kohtelu tai rangaistus. Tuomioistuin myös korosti päätöksessään tapauksessa Selmouni vastaan Ranska, 28.7.1999, että kolmetasoinen kaltoinkohtelun hierarkia ei ole tarkkarajainen ja sitä on arvioitava suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen.

3. Kolmesta tunnistetusta kaltoinkohtelun muodosta – alentava kohtelu, epäinhimillinen kohtelu, kidutus – epäinhimillisen kohtelun ja rangaistuksen käsite on toistaiseksi epätarkin.

4. Kaltoinkohtelun eri asteiden välisten rajojen määrittely on usein vaikeaa, sillä määrittelyä varten on arvioitava kärsimyksen määrää, joka riippuu kyseisen tapauksen olosuhteista ja uhrin ominaisuuksista. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on monia seikkoja, jotka voidaan ottaa huomioon arvioitaessa, onko jokin tietty kohtelu kidutusta vai epäinhimillistä tai alentavaa kohtelua tai rangaistusta: kohtelun vakavuus, tarkoituksellinen tuottamus, kivun voimakkuus, väkivallan mielivaltaisuus, kielletty tarkoitus, kohtelun kesto ja teon julmuus. Tuomioistuimen mukaan sen antamat esimerkit eivät kata kaikkia mahdollisia tilanteita eikä ainoa ratkaiseva tekijä ole kielletyn tarkoituksen kriteeri, joka sisältyy kidutuksen määritelmään kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisessa YK:n yleissopimuksessa.

E

epävirallinen talous / pimeä talous

BG	неформална икономика
CS	šedá ekonomika
DE	informelle Wirtschaft / Schattenwirtschaft
EL	παραοικονομία
EN	informal economy
ES	economía informal
ET	varimajandus
FR	économie informelle
GA	geilleagar neamhfhoirmiúil
HU	szürke gazdaság
IT	economia informale
LT	šešėlinė ekonomika
LV	neformālā ekonomika
MT	Ekonomija informali
NL	informele economie
PL	gospodarka nierejestrowana
PT	economia informal
RO	economie informală
SK	tieňová ekonomika / šedá ekonomika
SL	neformalna (siva) ekonomija
SV	informell ekonomi
NO	uformell økonomi / parallell økonomi

Määritelmä

Kaikki työntekijöiden ja talousyksiköiden taloudellinen toiminta, joka ei kuulu tai kuuluu riittämättömällä tavalla virallisten järjestelyjen piiriin lainsäädännössä tai käytännössä.

Lähde

ILOn ihmisarvoista työtä ja epävirallista taloutta koskevan päätöslauselman (2002) 3 kappale

Synonyymit

- harmaa talous
- luvaton työnteko

Liittyvät termit

- epävirallinen työnteko
- epävirallinen sektori

Huomautukset

1. Epävirallista/pimeää taloutta ei säännellä lainsäädännössä, minkä vuoksi se toimii asiaan liittyvän lainsäädännön ulottumattomissa, tai vaihtoehtoisesti lainsäädäntö ulottuu tällaiseen toimintaan, mutta sitä ei sovelleta tai panna täytäntöön, minkä vuoksi toiminta on käytännössä lainsäädännön ulkopuolella. Lainsäädäntö voi myös olla epäasianmukaista tai hankalaa tai sen noudattaminen aiheuttaa suuria kustannuksia, mikä edistää sen laiminlyöntiä.

2. Tämä koskee myös **kolmansien maiden kansalaisia.**

erilaisista ryhmistä koostuva muuttovirta

BG	смесен миграционен поток
CS	smíšený migrační tok
DE	gemischte Wanderungs-/ Migrationsbewegung
EL	
EN	mixed migration flow
ES	flujo migratorio mixto
ET	segarändevoog (no usual translation)
FR	flux migratoire mixte
GA	sreabhadh imirce measctha
HU	vegyes migrációs áramlás
IT	flusso migratorio misto
LT	mišrūs migracijos srautai
LV	jauktas migrācijas plūsma
MT	Fluss migratorju mħallat // Nixxiegħa migratorja mħallta
NL	gemengde migratiestroom
PL	mieszane przepływy migracyjne
PT	
RO	flux de migrație mixtă
SK	zmiešané migračné toky
SL	mešani migracijski tok
SV	blandade migrationsströmmar
NO	blandet migrasjonsstrøm (b) / blanda migrasjons-straum (n)

Määritelmä

Monisyinen muuttoliike, johon sisältyy pakolaisia, turvapaikanhakijoita, taloudellisten syiden vuoksi muuttavia henkilöitä ja muuntyyppisiä maahan-/maastamuuttajia, toisin kuin muuttoliikkeet, jotka koostuvat kokonaisuudessa vain yhdentyyppisistä maahan-/maastamuuttajista.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvä termi

★ **muuttovirta**

E

etninen puhdistus

BG	етничеко прочистване
CS	etnická čistka
DE	ethnische Säuberung
EL	εθνική εκκαθάριση
EN	ethnic cleansing
ES	limpieza étnica
ET	etniline puhastus
FR	nettoyage ethnique
GA	glanadh eitneach
HU	etnikai tisztogatás
IT	pulizia etnica
LT	etninis valymas
LV	etniskā tīrīšana
MT	Tindif etniku
NL	etnische zuivering
PL	czystki etniczne
PT	limpeza étnica
RO	purificare etnică
SK	etnické čistky
SL	etnično čiščenje
SV	etnisk rensning
NO	etnisk rensing (b) / etnisk reinsing (n)

Määritelmä

Tietyn alueen muuttaminen etnisesti homogeeniseksi poistamalla toisen etnisen tai uskonnollisen ryhmän edustajat alueelta kansainvälisen oikeuden vastaisesti voimaa tai uhkailua käyttäen.

Lähde

YK:n turvallisuusneuvosto: Final Report of the Commission of Experts established Pursuant to Security Council Resolution 780, 1992

Liittyvä termi

★ **kansanmurha/joukkotuhonta**

Huomautukset

1. **YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 47/121** johdantoosassa mainitaan etninen puhdistus kammottavana toimintatapana.

2. **Entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICTY) oikeudenkäyntijaoston tuomiossa** (2.8.2001) todetaan, että vaikka kansanmurhan/joukkotuhonnan ja ”etnisenä puhdistuksena” yleisesti tunnetun toimintatavan välillä on ilmeisiä samankaltaisuuksia, on kuitenkin tehtävä selvä ero jonkin ryhmän fyysisen tuhoamisen ja pelkän hajottamisen välille.

Pelkkää ryhmän tai sen osan maasta poistamista ei voi katsoa kansanmurhaksi/joukkotuhonnaksi.

3. Näissä juridisissa asiakirjoissa siis todetaan, että etnisen puhdistuksen aikana tehdyt rikokset ovat samankaltaisia kuin kansanmurhaan/joukkotuhontaan liittyvät rikokset, mutta kansanmurhaan/joukkotuhontaan sisältyy aikomus tuhota kohderyhmä kokonaan tai osittain, kun taas etniseen puhdistukseen saattaa liittyä murhaamista vain siinä määrin kuin tarvitaan siihen, että kohderyhmä saadaan lähtemään pois alueelta.

Näin ollen etniseen puhdistukseen voi sisältyä vaihtelevissa määrin joukkomurhaamista, joka usein laantuu, kun kohderyhmä vaikuttaa lähtevän pois kyseessä olevalta alueelta, kun taas kansanmurhassa/joukkotuhonnassa joukkomurhaaminen on kaikenkattavaa ja jatkuu koko kansanmurhan/joukkotuhonnan ajan, jopa silloin kun kohderyhmä yrittää paeta.

etninen tausta

BG	етническа националност
CS	národnost
DE	ethnische Zugehörigkeit
EL	εθνικότητα
EN	ethnic nationality
ES	origen étnico
ET	rahvus
FR	origine ethnique
GA	náisiúntacht eitneach
HU	nemzetiség
IT	nazionalità etnica
LT	tautybė / etninė kilmė
LV	tautība
MT	Nazzjonalità etnika
NL	etniciteit (syn.: etnische achtergrond, etnische afkomst)
PL	narodowość etniczna
PT	origem étnica
RO	naționalitate/ origine etnică
SK	národnosť
SL	nacionalna pripadnost / etnična pripadnost
SV	tillhörighet till etnisk grupp
NO	etnisk tilhørighet (b) / etnisk tilhøyrsle (n)

Määritelmä

Etnisen alkuperän ja kansallisuuden synonyymi, käytetään joissakin jäsenvaltioissa ”kansalaisuus”-termin lisäksi.

Lähde

Towards Harmonised European Statistics on International Migration (THESIM) -projekti

Synonyymit

- etninen alkuperä
- kansallisuus

Liittyvät termit

- **kansalaisuus**
- **vähemmistö**

Huomautukset

1. Etninen tausta on usein itseilmoitettu kuuluminen tiettyyn etniseen ryhmään, ja siihen liittyviä tietoja kerätään yleensä väestönlaskennan yhteydessä mutta joskus myös hallinnollisen rekisteröinnin yhteydessä.

2. Tätä käsitettä ei tule sekoittaa **kansalaisuuteen**.

E

EU-jäsenvaltioiden välinen turvapaikanhakijoiden jakoperusteet / EU:n taakanjaon määrittämisperusteet

BG	
CS	distribuční klíč
DE	Verteilungsschlüssel
EL	
EN	distribution key
ES	Clave de distribución
ET	jaotuskvoot
FR	"clé de répartition"
GA	
HU	elosztási kulcs
IT	
LT	
LV	sadales koeficients
MT	gwida għat-tqassim
NL	verdeelsleutel
PL	kryteria rozproszenia
PT	
RO	
SK	distribučný kľúč
SL	razdelitveni ključ
SV	fördelningsnyckel
NO	fordelingsnøkkel

Määritelmä

Menetelmä, jolla määritetään **kansainvälistä suojelua hakevien** hyväksymiskiintiö ja jaetaan henkilöt maan eri alueiden tai EU:n jäsenvaltioiden kesken erilaisten kriteerien, kuten alueen/jäsenvaltion suhteellisen koon, väestöntiheyden, vaurauden ja vastaanottokyvyn, perusteella.

Lähde

EMN johtanut julkaisussa KOM (2016)197, lopullinen, olevan termin "distribution key" määritelmän pohjalta

Synonyymi

★ kansainvälistä suojelua hakevien jako

EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen

BG	гражданин на трета страна
CS	státní příslušník třetí země
DE	Nicht-EU-Bürger
EL	υπήκοος εκτός Ε.Ε.
EN	non-EU national
ES	nacional de tercer país
ET	Mitte-EL kodanik
FR	non-ressortissant d'un État membre
GA	náisiúnach neamh-AE
HU	nem EU-s állampolgár
IT	cittadino non comunitario
LT	ne ES pilietis
LV	persona bez ES pilsonības
MT	Ċittadin(a) ta' pajjiż barra l-UE / mhux fl-UE
NL	derdelander (syn.: niet-EU onderdaan)
PL	obywatel państwa trzeciego
PT	nacionais de países terceiros
RO	cetățean al unui stat terț
SK	štátny príslušník tretej krajiny / osoba, ktorá nie je občanom EÚ
SL	ne-državljan EU
SV	icke-EU-medborgare / tredjelandsmedborgare
NO	borger av et land som ikke er medlem i EU (b) / borgar av eit land som ikkje er medlem i EU (n)

Määritelmä

Henkilö, jolla ei ole EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Lähde

EMN johtanut SEUT:n 20 artiklan 1 kohdan pohjalta

Liittyvät termit

★ **ulkomaalainen**
★ **unionin kansalainen**

Huomautukset

1. Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaiset ovat siis EU:hun kuulumattoman valtion kansalaisia mutta eivät määritelmän mukaisia **kolmansien maiden kansalaisia** ennen kaikkea sen vuoksi, että heillä on **oikeus liikkua vapaasti**.

E

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välinen rakenteellinen vuoropuhelu muuttoliikkeestä

BG	Структурен диалог по въпросите на миграцията между ЕС и страните от Латинска Америка
CS	Strukturální dialog o migraci mezi EU a Latinskou Amerikou
DE	Strukturierter Dialog über Migrationsfragen zwischen der EU und den Ländern Lateinamerikas und der Karibik
EL	
EN	EU-LAC Structured Dialogue on Migration
ES	Diálogo estructurado UE-ALC sobre migración
ET	(EL ja Lõuna-Ameerika ning Kariibi) või EL ja LAC rände struktureeritud dialoog
FR	Dialogue structuré sur les migrations entre l'UE et les pays d'Amérique latine et des Caraïbes (ALC)
GA	Idirphlé Struchtúrtha idir an AE agus tíortha Mheiriceá Laidinigh agus Mhuir Chairib (MLC) maidir leis an Imirce
HU	EU-LAC strukturális migrációs párbeszéd
IT	Dialogo strutturato UE-ALC sulla migrazione
LT	ES-Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono valstybių struktūrinis dialogas migracijos klausimais
LV	Eiropas Savienības, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu strukturēts dialogs par migrāciju
MT	Djalogu Strutturat fuq il-Migrazzjoni - UE u ALK
NL	EU-LAC gestructureerde dialoog over migratie
PL	EU-LAC Strukturalny dialog na rzecz migracji
PT	diálogo estruturado sobre migrações EU-ALC
RO	dialogul structurat cu privire la migrație EU-LAC
SK	Štruktúrovaný dialóg EÚ - Latinská Amerika a Karibik o migrácii
SL	EU - LAC Strukturni dialog o migracijah
SV	EU-LAC strukturerad dialog om migration
NO	EU–LACs strukturerte dialog om migrasjon

Määritelmä

Foorumi, jossa pyritään tunnistamaan yhteisiä haasteita ja keskinäisen yhteistyön osa-alueita ja rakentamaan vahvempaa näyttöön perustuva tietopohjaa EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden **muuttoliikkeistä**, jonka tavoitteena on ymmärtää muuttoliikerealiteetteja entistä paremmin ja vahvistaa molempien osapuolien sitoutumista ja valmiutta keskusteluun muuttoliikeasioista ja joka perustuu yhteisvastuun periaatteeseen.

Lähde

Eurooppa-neuvoston lehdistötiedote EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välisen vuoropuhelun käynnistämisestä

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. Kesäkuussa 2009 Euroopan unioni ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maat käynnistivät virallisesti rakenteellisen ja kokonaisvaltaisen alueiden välisen vuoropuhelun muuttoliikkeestä.

2. Vuoropuhelussa osapuolet vaihtavat näkemyksiä seuraavista keskeisistä osa-alueista: muuttoliikkeiden ja kehityksen välinen yhteys; säännösten mukainen ja **säännösten vastainen maahanmuutto**; muuttoliikkeet ja **ihmisoikeudet**, mukaan lukien **muuttajien** suojelu kansainvälisten velvoitteiden mukaan; kaikkien **syrjinnän**, **rasismin** ja **muukalaisvihan** muotojen vastainen taistelu; säännösten vastaisessa tilanteessa oleviin muuttajiin sovellettavat juridiset ja hallinnolliset toimenpiteet; arvokkaaseen ja **vapaaehtoiseen paluuseen** liittyvät seikat; **ihmiskaupan** ja **maahanmuuttajien salakuljetuksen** vastaiset toimet sekä asiakirjapetosten estäminen.

3. Lisätietoja on EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välisen vuoropuhelun verkkosivuilla osoitteessa http://www.migracion-ue-alc.eu/index.php/en-GB/

EU:n maahanmuuttoportaali

BG	Имиграционен портал на ЕС
CS	Imigrační portál EU
DE	EU-Zuwanderungsportal
EL	Διαδικτυακή Πύλη της ΕΕ για τη Μετανάστευση
EN	EU Immigration Portal
ES	Portal de la Inmigración de la UE
ET	EL sisserändeportaal
FR	Portail de l'UE sur l'immigration
GA	Tairseach Inimirce AE
HU	uniós bevándorlási portált
IT	Portale europeo dell'immigrazione
LT	ES imigracijos portalas
LV	ES Imigrācijas portāls
MT	Portal (Il-) tal-UE dwar l-Immigrazzjoni
NL	EU-portaalsite over immigratie
PL	Portal Imigracyjny UE
PT	Portal da Imigração da UE
RO	Portalul UE privind imigrația
SK	Imigračný portál EÚ
SL	EU Portal o priseljevanju
SV	EU:s invandringsportal
NO	Informasjonsportal om innvandring til EUs medlemsland

Määritelmä

Verkkosivusto, jossa on käytännön tietoja EU:hun muuttamisesta kiinnostuneille ulkomaiden kansalaisille ja joka toimii keskitettynä tietolähteenä.

Sivustolla on ajantasaista, hyödyllistä tietoa EU:n ja kansallisen tason maahanmuuttomenettelyistä ja -politiikoista.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ EUIP

Laajempi termi

★ **maahanmuutto**

Liittyvät termit

★ **Euroopan muuttoliikeverkosto**

★ **Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivut**

Huomautukset

1. EU:n maahanmuuttoportaali avattiin marraskuussa 2011 (katso Euroopan komission 18.11.2011 julkaistu lehdistötiedote IP/11/1370).

2. Verkkosivut ovat osoitteessa http://ec.europa.eu/immigration/

E

EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS)

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	European Travel Information and Authorisation System
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Automatisoitu järjestelmä, jolla havaitaan EU:n alueelle matkustaviin viisumipakosta vapautettuihin **kolmansien maiden kansalaisiin** liittyvät **säännösten vastaista maahanmuuttoa**, turvallisuutta tai kansanterveyttä koskevat riskit ennen heidän maahan saapumistaan.

Lähde

EU Legislation in Progressin EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS) koskeva katsaus, 1. painos, 7.3.2017, http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2017)599298 ja ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=COM:2016:731:FIN

Synonyymi

★ ETIAS

Huomautus

ETIAS-järjestelmää hallinnoi vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA). Keskusyksikkö on osa **Eurooppalaista raja- ja merivartiostoa** ja varmistaa, että hakemustiedostoihin ja ETIAS-järjestelmään tallennetut tiedot ovat oikein ja ajan tasalla.

EU:n säännöstö

BG	право на Общността ЕС
CS	EU acquis
DE	EU-Besitzstand
EL	
EN	EU acquis
ES	acervo comunitario
ET	Euroopa Liidu õigustik
FR	acquis communautaire
GA	acquis (fágtha sa Laidin Fhraincis i leaganacha Gaeilge de reachtaíocht na hEorpa)
HU	EU Közösségi vívmányok
IT	acquis UE
LT	ES acquis
LV	ES acquis
MT	Acquis (L-) Komunitarju
NL	gemeenschapsrecht
PL	acquis UE
PT	acquis UE
RO	acquis a UE
SK	právo Európskej únie / právo EÚ (national law) / acquis EÚ / súbor právnych predpisov EÚ
SL	acquis EU
SV	unionens regelverk
NO	EU-rettsregler (b) / EU-rettsreglar (n)

Määritelmä

Kaikkia EU:n jäsenvaltioita sitova yhteisten oikeuksien ja velvollisuuksien kokonaisuus, joka kehittyy jatkuvasti ja koostuu seuraavista:

- perussopimusten sisältö, periaatteet ja poliittiset tavoitteet
- perussopimuksiin ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuva lainsäädäntö
- unionin antamat julkilausumat ja päätöslauselmat
- yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan instrumentit
- oikeus- ja sisäasioiden instrumentit
- Euroopan unionin solmimat kansainväliset sopimukset sekä jäsenvaltioiden keskenään solmimat sopimukset, jotka kuuluvat Euroopan unionin toiminnan piiriin.

Lähde

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary

Synonyymi

★ säännöstö

Suppeampi termi

★ turvapaikkasäännöstö

Huomautus

Termiä käytetään turvapaikka- ja maahanmuuttokontekstissa, ja sillä viitataan kaikkiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jotka sitovat EU:n jäsenvaltioita turvapaikka- ja maahanmuuttoasioissa.

E

EU:n sininen kortti

BG	синя карта на ЕС
CS	modrá karta EU
DE	Blaue Karte EU
EL	μπλε κάρτα Ε.Ε.
EN	EU Blue Card
ES	tarjeta azul UE
ET	Euroopa Liidu sinine kaart
FR	carte bleue européenne
GA	cárta gorm an AE
HU	EU kék kártya
IT	Carta blu UE
LT	ES mėlynoji kortelė
LV	ES zilā karte
MT	Karta (Il-) Blu tal-UE
NL	Europese blauwe kaart (syn. Blue Card)
PL	Niebieska Karta UE
PT	cartão azul UE
RO	Cartea Albastră a UE
SK	modrá karta Európskej únie (national law) / modrá karta EÚ
SL	modra karta EU
SV	EU-blåkort
NO	EU-blåkort

Määritelmä

Lupa, jossa on merkintä "EU:n sininen kortti" ja joka oikeuttaa haltijansa asumaan ja työskentelemään jonkin jäsenvaltion alueella **neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivin)** nojalla

Lähde

Neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaaja-direktiivi) 2 artiklan c kohta

Liittyvät termit

- **korkeaa pätevyyttä vaativa työ**
- **korkeasti koulutettu maahanmuuttaja**
- **oleskelulupa**

EU:n sinisen kortin haltija

BG	притежател на синя карта на ЕС
CS	držitel modré karty EU
DE	Inhaber einer Blauen Karte EU
EL	
EN	EU Blue Card holder
ES	titular de la tarjeta azul UE
ET	Euroopa Liidu sinise kaardi omanik
FR	titulaire d'une carte bleue européenne
GA	sealbhóir chárta gorm an AE
HU	EU kék kártya tulajdonos
IT	titolare di Carta blu UE
LT	ES mėlynosios kortelės turėtojas
LV	ES zilās kartes turētājs
MT	Portatur(-trić) (Il-) tal-Karta Blu tal-UE
NL	houder van een Europese blauwe kaart
PL	posiadacz Niebieskiej Karty UE
PT	titular do cartão azul UE
RO	posesorul Cărții Albastre a UE
SK	držiteľ modrej karty Európskej únie / držiteľ modrej karty EÚ
SL	imetnik EU modre karte
SV	innehavare av EU-blåkort
NO	innehaver av EU-blåkort (b) / innehavar av EU blåkort (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, joka on saanut luvan, jossa on merkintä "EU:n sininen kortti" ja joka oikeuttaa hänet asumaan ja työskentelemään jonkin jäsenvaltion alueella **neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivin)** nojalla.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivi) 2 artiklan c kohdan pohjalta

EU:n sisäinen liikkuvuus

BG	движение в рамките на ЕС
CS	mobilita v rámci EU
DE	EU-Binnenmobilität
EL	
EN	intra-EU mobility
ES	movilidad intracomunitaria
ET	Euroopa Liidu sisene liikuvus
FR	mobilité intra-UE
GA	gluaisteacht san AE
HU	EU-n belüli mobilitás
IT	mobilità intra-UE
LT	judumas ES viduje
LV	ES iekšējā mobilitāte
MT	Intramobbiltà fl-UE
NL	mobiliteit binnen de EU
PL	mobilność wewnątrzunijna
PT	
RO	mobilitate intra UE
SK	mobilita v rámci Európskej únie / mobilita v rámci EÚ
SL	notranja mobilnost v EU
SV	EU-intern rörlighet
NO	mobilitet mellom EUs medlemsland

Määritelmä

Toiminta, jossa henkilöt (EU-kansalaiset tai jäsenvaltion alueella laillisesti oleskelevat **kolmansien maiden kansalaiset**) käyttävät **oikeuttaan liikkua vapaasti** siirtymällä EU:n jäsenvaltiosta toiseen.

Lähde

EMN johtanut EMN-sanaston ”oikeus liikkua vapaasti” -termin määritelmästä

Synonyymit

- ★ EU-liikkuvuus
- ★ vapaa liikkuvuus
- ★ EU-maiden välinen muuttoliike
- ★ EU:n sisäinen muuttoliike
- ★ EU:n/EFTA:n sisäinen liikkuvuus
- ★ kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuus

Laajempi termi

- ★ **oikeus liikkua vapaasti**

Huomautukset

1. Vapaaseen liikkuvuuteen / EU:n sisäiseen liikkuvuuteen liittyy kaksi eri järjestelmää.

Ensimmäistä, erittäin avointa järjestelmää sovelletaan EU-kansalaisiin: heillä on täysi liikkumisvapaus.

Toinen järjestelmä koskee **siirtotyöläisiä**. Tämän järjestelmän säännöt ovat tiukemmat, ja niitä sovelletaan ainoastaan tiettyihin kolmansien maiden kansalaisten ryhmiin eli **pitkään oleskelleisiin**, korkeasti koulutettuihin työntekijöihin, **tutkijoihin** ja **opiskelijoihin**.

2. Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi ovat solmineet EU:n kanssa erilliset sopimukset, joiden perusteella samat vapaan liikkuvuuden oikeudet koskevat näiden valtioiden kansalaisia ja alueita.

E

EU:n sisäraja

BG	вътрешна граница на ЕС
CS	vnitřní hranice EU
DE	EU-Binnengrenze
EL	εσωτερικά σύνορα
EN	internal EU border
ES	frontera interior (UE)
ET	Euroopa Liidu sisepiir
FR	frontière intérieure de l'UE
GA	teorainn inmheánach AE
HU	belső határ
IT	frontiera interna UE
LT	vidaus siena
LV	ES iekšējā robeža
MT	Konfini (Il-) interni / Fruntiera (Il-) interna tal-UE
NL	EU binnengrens
PL	granica wewnętrzna UE
PT	fronteira interna
RO	Frontieră internă UE
SK	vnútorná hranica EÚ
SL	notranja meja EU
SV	inre gräns
NO	grense mellom Schengen-medlemsland

Määritelmä

Schengenin jäsenvaltioiden yhteinen raja, mukaan lukien maa-, joki-, järvi- ja merirajat, lentoasemat sekä joki-, meri- ja järviliikenteen satamat.

Lähde

EMN johtanut **asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö)** 2 artiklan 1 kohdan pohjalta

Synonyymi

★ Schengenin sisäraja

Liittyvät termit

★ **rajavalvonta**
★ **EU:n ulkoraja**
★ **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
★ **laillinen maahantulo**
★ **käännyttäminen / pääsyn epääminen**
★ **Schengenin rajasäännöstö**

Huomautukset

1. Irlanti ja Iso-Britannia eivät kuulu Schengen-alueeseen.

2. Bulgaria, Kypros, Kroatia ja Romania ovat Schengen-ehdokasmaita. Bulgaria ja Romania ovat parhaillaan liittymässä Schengen-alueeseen.

3. Myös Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi ovat Schengen-maita, vaikka ne eivät ole EU:n jäsenvaltioita.

4. Ajantasaista tietoa Schengen-alueeseen kuulumisesta on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htmHOME

EU:n ulkoraja

BG	външна граница на ЕС
CS	vnější hranice EU
DE	EU-Außengrenze
EL	εξωτερικά σύνορα
EN	external EU border
ES	frontera exterior (UE)
ET	EL välispiir
FR	frontière extérieure de l'UE
GA	teorainn sheachtrach AE
HU	külső határ
IT	frontiera esterna UE
LT	išorės siena
LV	ES ārējā robeža
MT	Konfini (Il-) esterni / Fruntiera (Il-) esterna tal-UE
NL	EU buitengrens
PL	granica zewnętrzna UE
PT	fronteira externa
RO	frontiere externe UE
SK	vonkajšia hranica EÚ
SL	zunanja meja EU
SV	yttre gräns
NO	ytre grense for Schengen-medlemsland

Määritelmä

Schengenin jäsenvaltion rajojen osat, mukaan lukien maa-, joki-, järvi- ja merirajat, lentoasemat sekä joki-, meri- ja järviliikenteen satamat, jotka eivät ole toisen Schengen-valtion kanssa yhteisiä rajoja.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) pohjalta

Liittyvät termit

- ★ **rajavalvonta**
- ★ **EU:n sisäraja**
- ★ **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
- ★ **laillinen maahantulo**
- ★ pääsyn epääminen
- ★ **Schengenin rajasäännöstö**

Huomautukset

1. Irlanti ja Iso-Britannia eivät kuulu Schengen-alueeseen.

2. Bulgaria, Kroatia ja Romania ovat Schengen-ehdokasmaita.

3. Myös Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi ovat Schengen-maita, vaikka ne eivät ole EU:n jäsenvaltioita.

4. Ajantasaista tietoa Schengen-alueeseen kuulumisesta on raja-, viisumi- ja Schengen-asioita koskevien EU-politiikkojen kuvauksessa muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkko-sivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm

E

Eurasil

BG	Евроазил
CS	Eurasil
DE	Netzwerk für Asylpraktiker der Europäischen Union (Eurasil)
EL	Ομάδα στο πλαίσιο της Ε.Επιτροπής για την ανταλλαγή πληροφοριών για τις χώρες καταγωγής αιτούντων άσυλο
EN	Eurasil
ES	Eurasil
ET	Eurasil
FR	Eurasil
GA	Eurasil
HU	Eurasil
IT	Eurasil
LT	Eurasil
LV	Eurasil
MT	Eurasil
NL	Eurasil
PL	Eurasil
PT	Eurasil
RO	Eurasil
SK	Eurasil
SL	Eurasil
SV	Eurasil
NO	Eurasil

Määritelmä

EU:n turvapaikka-asiantuntijoiden verkosto, joka tarjoaa foorumin **alkuperämaita koskevan tiedon / lähtömaatiedon**, parhaiden käytäntöjen ja erilaisten politiikkaan liittyvien tietojen vaihdolle EU:n jäsenvaltioiden, turvapaikka-asioiden päätöksentekijöiden ja Euroopan komission kesken ja jonka tavoitteena on parantaa ja edistää **turvapaikanhakijoiden** suojelutarpeisiin liittyvien menettelytapojen ja suojelutarpeiden arvioinnin lähentymistä.

Lähde

Euroopan komission yksiköiden valmisteluasiakirja, SEC(2006) 189

Liittyvät termit

★ **Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä**
★ **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**

Huomautukset

1. Euroopan komissio perusti Eurasilin heinäkuussa 2002, kun pysyvien edustajien komitea (Coreper II) oli tehnyt 6. maaliskuuta päätöksen lopettaa CIREAn (turvapaikka-asioiden tiedotus-, tarkastelu- ja tietojenvaihtokeskus) toiminta.

2. Eurasilin kokouksiin osallistui kansallisten ministeriöiden ja turvapaikkaviranomaisten edustajia 28 jäsenvaltiosta ja Sveitsistä, Norjasta ja Islannista.

Kokouksen aiheen niin vaatiessa kansainvälisiä järjestöjä, esimerkiksi UNHCR tai IOM, osallistui Eurasiliin ulkoisina asiantuntijoina.

3. Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) perustamisen myötä EASO on ottanut vastuun Eurasilista ja kehittänyt sen toimintaa edelleen (EASOn käytännön yhteistyö).

Eurodac

BG	Евродак
CS	Eurodac
DE	Eurodac
EL	Eurodac
EN	Eurodac
ES	Eurodac
ET	Eurodac
FR	Eurodac
GA	Eurodac
HU	Eurodac
IT	Eurodac
LT	Eurodac
LV	Eurodac
MT	Eurodac
NL	Eurodac
PL	Eurodac
PT	Eurodac
RO	Eurodac
SK	Eurodac
SL	Eurodac
SV	Eurodac
NO	Eurodac

Määritelmä

Tietojärjestelmä, jonka tarkoituksena on sormenjälkien keräämisen, siirtämisen ja vertailun kautta auttaa määrittämään jäsenvaltio, joka on **asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus)** mukaisesti vastuussa **kolmannen maan kansalaisen** tai **kansalaisuudettoman henkilön** johonkin jäsenvaltioon jättämän **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen** käsittelystä, ja joka myös muuten helpottaa asetuksen (EU) N:o 604/2013 soveltamista Eurodac-asetuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EU) N:o 603/2013 (Eurodac-asetus) 1 artikla

Liittyvät termit

★ **Dublinin yleissopimus**
★ **Dublin-asetus**

Huomautus

EURODAC-järjestelmässä osallistujavaltioiden on viipymättä otettava jokaisen yli 14-vuotiaan turvapaikanhakijan sormenjäljet. Sormenjälkiä verrataan muiden osallistujavaltioiden tuottamiin sormenjälkitietoihin, jotka on tallennettu AFIS-keskustietokantaan. Jos EURODAC-järjestelmästä näkyy, että sormenjäljet on jo kirjattu tietokantaan, turvapaikanhakija voidaan palauttaa siihen maahan, jossa sormenjäljet alun perin otettiin.

E

Euroopan ihmisoikeussopimus

BG	Европейска конвенция за правата на човека
CS	Evropská úmluva o ochraně lidských práv
DE	Europäische Menschenrechtskonvention
EL	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
EN	European Convention on Human Rights
ES	Convenio Europeo de Derechos Humanos
ET	Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konvetsioon
FR	Convention européenne des droits de l'homme
GA	an Coinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine
HU	Emberi Jogok Európai Egyezménye
IT	Convenzione Europea dei Diritti dell'Uomo
LT	Europos žmogaus teisių konvencija
LV	Eiropas Cilvēktiesību konvencija
MT	Konvenzjoni (Il-) Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem
NL	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
PL	Europejska Konwencja Praw Człowieka / Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności
PT	Convenção Europeia dos Direitos Humanos
RO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului
SK	Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
SL	Evropska konvencija o človekovih pravicah
SV	Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna
NO	Den europeiske menneskerettskonvensjonen

Määritelmä

Alueellinen ihmisoikeusinstrumentti, joka saattaa voimaan tietyt **ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa** ilmaistut oikeudet ja antaa yksilöille mahdollisuuden kääntyä oikeusistuimien puoleen oikeuksiensa täytäntöönpanemiseksi.

Lähde

EMN johtanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen verkkosivuilla olevan yleissopimuksen kuvauksen pohjalta

Synonyymit

- Euroopan yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi
- ECHR

Liittyvät termit

- **Euroopan unionin perusoikeuskirja**
- **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
- **ihmisoikeudet**
- **ihmisoikeuslainsäädäntö**

Huomautus

Sopimusta kutsutaan virallisemmin nimellä "Euroopan yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi".

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin

BG	Европейски съд за правата на човека
CS	Evropský soud pro lidská práva
DE	Europäischer Gerichtshof für Menschenrechte
EL	
EN	European Court of Human Rights
ES	
ET	
FR	Cour européenne des droits de l'homme
GA	an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine
HU	Emberi Jogok Európai Bírósága
IT	Corte europea dei diritti dell'uomo
LT	
LV	Eiropas Cilvēktiesību tiesa
MT	
NL	Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)
PL	Europejski Trybunał Praw Człowieka
PT	
RO	
SK	Európsky súd pre ľudské práva / ESĽP
SL	Evropsko sodišče za človekove pravice
SV	Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen)
NO	Den europeiske menneskrettsdomstolen

Määritelmä

Euroopan ihmisoikeussopimukseen (ECHR) perustuva kansainvälinen tuomioistuin, joka tekee ratkaisuja ECHR:ssä tunnustettujen kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien väitettyjä loukkauksia koskevissa yksilö- tai valtiovalitusasioissa.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen verkkosivut

Synonyymi

★ EIT

Huomautukset

1. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin perustettiin vuonna 1959, ja se toimii Strasbourgissa.

2. Se käsittelee valituksia, joissa väitetään, että sopimusvaltio on loukannut ihmisoikeussopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa tunnustettuja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia. Valituksen voi tehdä yksityishenkilö, ryhmä tai yksi tai useampi sopimusvaltio, ja tuomioiden lisäksi tuomioistuin voi myös antaa neuvoa-antavia lausuntoja.

3. Tuomioistuin on antanut yli 10 000 tuomiota, jotka sitovat kyseisiä maita ja jotka ovat johtaneet lainsäädännön ja hallintokäytännön muutoksiin useilla eri osa-alueilla.

E

Euroopan muuttoliikeverkosto

BG	Европейска мрежа за миграция
CS	Evropská migrační síť
DE	Europäisches Migrationsnetzwerk
EL	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης
EN	European Migration Network
ES	Red Europea de Migraciones
ET	Euroopa rändevõrgustik
FR	Réseau européen des migrations
GA	Gréasán Imirce na hEorpa
HU	Európai Migrációs Hálózat
IT	Rete Europea sulle Migrazioni
LT	Europos migracijos tinklas
LV	Eiropas migrācijas tīkls
MT	Netwerk (In-) Ewropew tal-Migrazzjoni
NL	Europees Migratienetwerk
PL	Europejska Sieć Migracyjna
PT	Rede Europeia das Migrações
RO	Rețeaua europeană de migrație
SK	Európska migračná sieť
SL	Evropska migracijska mreža
SV	Europeiska migrationsnätverket
NO	Det europeiske migrasjonsnettverket

Määritelmä

Taho, joka perustettiin **neuvoston päätöksellä 2008/381/EY** ja jonka tavoitteena on vastata Euroopan unionin instituutioiden ja jäsenvaltioiden viranomaisten ja instituutioiden tiedontarpeisiin tuottamalla ajantasaista, objektiivista, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa **maahanmuutto**- ja **turvapaikka**-asioista näiden osa-alueiden politiikan suunnittelun tueksi Euroopan unionissa. Lisäksi se tarjoaa tietoa kyseisistä asioista myös laajalle yleisölle.

Lähde

Neuvoston päätöksen 2008/381/EY (päätös Euroopan muuttoliikeverkostosta) 1 artikla

Synonyymi

- EMN

Liittyvät termit

- **Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen muuttoliikkeiden seurantakeskus**
- **EU:n maahanmuuttoportaali**
- **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**
- **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**
- **Eurostat**
- **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
- **Kotouttamisasioiden kansallisten yhteyspisteiden verkosto (NCPI)**

Huomautukset

1. EMN:n perusti vuonna 2003 Euroopan komissio Eurooppaneuvoston puolesta. Tavoitteena oli vastata tarpeeseen vaihtaa säännöllisesti luotettavia tietoja maahanmuutto- ja turvapaikka-asioista Euroopan tasolla.

2. EMN:n toimintaa koordinoi Euroopan komissio palveluntarjoajien tuella ja yhteistyössä kunkin EU:n jäsenvaltion kansallisten EMN-yhteyspisteiden kanssa.

Ohjausryhmä, joka koostuu kunkin jäsenvaltion, Euroopan komission ja Euroopan parlamentin edustajista ja jonka tehtävänä on EMN:n toiminnan poliittinen ohjaus.

3. Lisätietoja on EMN:n verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm

Euroopan naapuruuspolitiikka

BG	Европейска политика за съседство
CS	Evropská politika sousedství
DE	Europäische Nachbarschaftspolitik
EL	
EN	European Neighbourhood Policy
ES	Política Europea de Vecindad
ET	Euroopa naabruspoliitika
FR	Politique européenne de voisinage
GA	Beartas Comharsanachta na hEorpa
HU	Európai Szomszédságpolitika
IT	politica europea di vicinato
LT	Europos kaimynystės politika
LV	Eiropas kaimiņattiecību politika
MT	Politika (Il-) Ewropea tal-Viċinat / tal-Madwar
NL	Europees nabuurschapsbeleid
PL	Europejska Polityka Sąsiedztwa
PT	
RO	Politica europeană de vecinătate
SK	Európska susedská politika / Európska politika susedstva
SL	Evropska sosedska politika
SV	EU:s grannskapspolitik
NO	Den europeiske naboskapspolitikken

Määritelmä

EU:n ja 16 kumppanuusmaan (EU:n lähimpien naapurimaiden) kahdenvälinen politiikka, jota täydentää kolme alueellista monenvälistä yhteistyöaloitetta.

Lähde

Euroopan naapuruuspolitiikan verkkosivut

Synonyymi

★ ENP

Suppeammat termit

★ **Mustanmeren synergia**
★ **itäinen kumppanuus**
★ **Euro–Välimeri-kumppanuus**

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. ENP kehitettiin vuonna 2004 tavoitteenaan välttää uusien jakolinjojen syntyminen laajentuneen EU:n ja sen naapureiden välille ja vahvistaa kaikkien osapuolten vaurautta, vakautta ja turvallisuutta. Sen perustana olevat arvot ovat demokratia, oikeusvaltioperiaate ja **ihmisoikeuksien** kunnioittaminen.

2. ENP:n kolme alueellista monenvälistä yhteistyöaloitetta ovat **itäinen kumppanuus** (aloitettiin Prahassa toukokuussa 2009), **Euro–Välimeri-kumppanuus** (EUROMED, entiseltä nimeltään Barcelonan prosessi, aloitettiin uudelleen Pariisissa heinäkuussa 2008) ja **Mustanmeren synergia** (aloitettiin Kiovassa helmikuussa 2008).

3. **Lissabonin sopimuksen** ansiosta EU on pystynyt vahvistamaan ulkopolitiikkansa toteuttamista: naapurimaiden kanssa tehtävä yhteistyö voidaan nyt laajentaa kattamaan kaikenlaiset asiat ja yhteistyötä tehdään yhtenäisellä ja entistä tehokkaammalla tavalla. Tämä oli avaintekijä ENP:n uudelleentarkastelun aloittamiselle kesällä 2010.

3. Ajantasaista tietoa ENP:stä on osoitteessa http://eeas.europa.eu/enp/about-us/index_en.htm

E

Euroopan rajavalvontajärjestelmä

BG	Европейска система за наблюдение на външните граници
CS	Evropský systém ostrahy vnější hranice
DE	Europäisches Grenzüberwachungssystem
EL	
EN	European Border Surveillance System
ES	Sistema europeo de vigilancia de fronteras
ET	Euroopa välispiiride seiresüsteem
FR	Système européen de surveillance des frontières extérieures
GA	an Córas Eorpach um Fhaireachas ar Theorainneacha Seachtracha
HU	Európai Határőrizeti Rendszer
IT	Sistema europeo di sorveglianza delle frontiere esterne
LT	Europos išorinių sienų stebėjimo sistema
LV	Eiropas ārējo robežu uzraudzības sistēma
MT	Sistema Ewropea għas-Sorveljanza tal-Konfini / tal-Fruntieri
NL	Europees grensbewakingssysteem
PL	Europejski system nadzorowania granic
PT	Sistema Europeu de Vigilância das Fronteiras
RO	sistemul de supraveghere a frontierelor UE
SK	Európsky systém hraničného dozoru
SL	Evropskega sistema varovanja meja
SV	Europeiska gränsövervakningssystemet
NO	Det europeiske overvåkingssystemet for yttergrensene

Määritelmä

Yhteinen puitejärjestelmä jäsenvaltioiden ja Frontexin väliselle tiedonvaihdolle ja yhteistyölle tilannetietoisuuden parantamiseksi ja reaktiokyvyn lisäämiseksi ulkorajoilla tarkoituksena havaita, estää ja torjua **säännösten vastaista maahanmuuttoa** ja rajat ylittävää rikollisuutta sekä auttaa suojelemaan maahanmuuttajien henkeä ja pelastamaan **maahanmuuttajia** hengenmenetykseltä.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EU) N:o 1052/2013{MQ}(EUROSUR-asetus) 1 artikla

Synonyymi

★ EUROSUR

Liittyvät termit

★ **rajavalvonta**

★ **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**

Huomautukset

1. EUROSUR perustettiin **neuvoston asetuksen (EU) N:o 1052/2013 (EUROSUR-asetuksen)** nojalla.

2. Lisätietoja on osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm

Euroopan yhdennetty rajavalvonta

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	European integrated border management
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Kaikkien rajaturvallisuuden ja kaupankäynnin edistämiseen osallistuvien viranomaisten ja virastojen välinen kansallinen ja kansainvälinen koordinointi ja yhteistyö, jonka tavoitteena on tehokas, toimiva ja koordinoitu rajavalvonta **EU:n ulkorajoilla** ja sen myötä avoimet mutta hyvässä hallinnassa olevat ja turvatut rajat.

Lähde

Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 4 artikla https://eurlex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX% 3A32016R1624 (http://www.eap-ibm-capacitybuilding.eu/en/about/ibm)

Synonyymi

- yhdennetty rajaturvallisuus

Laajemmat termit

- **rajavalvonta**
- **EU:n ulkoraja**

Huomautukset

1. Euroopan yhdennetyllä rajavalvonnalla pyritään hallitsemaan tehokkaasti ulkorajojen ylittämistä ja vastaamaan muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin ja mahdollisiin tuleviin uhkiin näillä rajoilla siten, että voidaan puuttua vakavaan rajat ylittävään rikollisuuteen (kuten **maahanmuuttajien salakuljetukseen**, **ihmiskauppaan** ja terrorismiin) sekä varmistaa sisäisen turvallisuuden korkea taso Euroopan unionissa, toimien samalla **perusoikeuksia** täysimääräisesti kunnioittaen ja tavalla, jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa.

2. Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 4 artiklassa kuvaillaan Euroopan yhdennetyn rajavalvonnan keskeisimmät osatekijät: **rajavalvonta**; rajat ylittävän rikollisuuden estäminen ja havaitseminen; sellaisten henkilöiden ohjaaminen, jotka ovat **kansainvälisen suojelun** tarpeessa tai haluavat tehdä kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen; merihädässä olevien henkilöiden **etsintä- ja pelastustoimet**; sisäisen turvallisuuden ja EU:n ulkorajojen turvallisuuden riskien analysointi; yhteistyö **kolmansien maiden** kanssa keskittyen erityisesti naapurimaihin ja niihin kolmansiin maihin, jotka on määritetty **säännösten vastaisen maahanmuuton lähtömaiksi** ja/tai kauttakulkumaiksi, sekä sellaisten **kolmansien maiden kansalaisten palauttaminen**, joista on tehty palauttamispäätös.

E

Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto

BG	Европейска служба за подкрепа в областта на убежището
CS	Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu
DE	Europäisches Unterstützungsbüro für Asylfragen
EL	Ευρωπαϊκό Γραφείο Στήριξης για το Άσυλο
EN	European Asylum Support Office
ES	Oficina Europea de Apoyo al Asilo
ET	Euroopa varjupaigaküsimuste tugiamet
FR	Bureau européen d'appui en matière d'asile
GA	an Oifig Tacaíochta Eorpach do Chúrsaí Tearmainn
HU	Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal
IT	Ufficio Europeo di Sostegno per l'Asilo
LT	Europos prieglobsčio paramos biuras
LV	Eiropas Patvēruma atbalsta birojs
MT	Uffiċċju (L-)ta' Appoġġ Ewropew fil-Qasam tal-Aż̄il
NL	Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken [BE syn.: Europees asielondersteuningsbureau]
PL	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu
PT	Gabinete Europeu de Apoio ao Asilo
RO	Biroul European de Sprijin în domeniul Azilului
SK	Európsky podporný úrad pre azyl
SL	Evropski azilni podporni urad
SV	Europeiska byrån för samarbete i asylfrågor
NO	Det europeiske støttekontoret på asylfeltet

Määritelmä

Euroopan unionin virasto, jolle on annettu tehtäväksi keskittyä kolmeen päävastuualueeseen: **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän** (CEAS) johdonmukaisen täytäntöönpanon ja kehittämisen edistäminen, jäsenvaltioiden välisen **turvapaikka**-asioihin liittyvän käytännön yhteistyön lujittaminen ja tukeminen sekä operatiivisen avun antaminen niille jäsenvaltioille, joiden turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmiin kohdistuu erityisiä paineita, ja/tai tällaisen avun antamisen yhteensovittaminen.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 439/2010 (EASO-asetus) 1 ja 2 artiklat

Synonyymi

★ EASO

Liittyvät termit

★ **Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä**
★ **Maahanmuuttovirastojen johtajien konferenssi**
★ **Eurasil**
★ **Euroopan muuttoliikeverkosto**
★ **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
★ **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**

Huomautukset

1. Tukivirasto toimii Euroopan turvapaikka-asiantuntemuksen keskuksena, jonka vastuulla on jäsenvaltioiden välisen, turvapaikka-asioiden eri osa-alueita koskevan käytännön yhteistyön helpottaminen, yhteensovittaminen ja lujittaminen, jotta jäsenvaltiot voivat antaa paremmin **kansainvälistä suojelua** siihen oikeutetuille ja samalla tarpeen mukaan käsitellä oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti niiden henkilöiden tilanne, joilla ei ole oikeutta kansainväliseen suojeluun.

2. Sen toimeksiannossa olisi keskityttävä kolmeen päätehtävään: edistää yhteisen järjestelmän täytäntöönpanoa, tukea jäsenvaltioiden käytännön yhteistyötä turvapaikka-asioissa ja antaa tukea erityisten paineiden kohteeksi joutuneille jäsenvaltioille.

3. Tukiviraston olisi toimittava läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten sekä kansallisten maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten ja muiden kansallisten viranomaisten samoin kuin komission kanssa.

Lisäksi sen olisi suoritettava tehtävänsä vaikuttamatta muille merkityksellisille unionin elimille asetettuihin tehtäviin, ja sen on toimittava läheisessä yhteistyössä näiden elinten ja UNHCR:n kanssa.

Sillä ei kuitenkaan ole valtuuksia sellaisten päätösten osalta, joita jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaiset tekevät **kansainvälistä suojelua koskevien yksittäisten hakemusten** johdosta.

4. Lisätietoja on EASOn verkkosivuilla osoitteessa http://easo.europa.eu

Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto

BG	
CS	Svěřenecký fond Evropské unie pro Afriku
DE	Nothilfe-Treuhandfonds der Europäischen Union für Afrika
EL	Ευρωπαϊκό καταπιστευματικό Ταμείο εκτάκτου ανάγκης για την Αφρική / Ταμείο Αρωγής εκτάκτου ανάγκης για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράνομης μετανάστευσης στην Αφρική
EN	European Union Emergency Trust Fund for Africa (EUTF for Africa)
ES	
ET	Aafrika jaoks mõeldud hädaolu-korra usaldusfond (Aafrika jaoks mõeldud EUTF
FR	Fonds fiduciaire d'urgence de l'Union européenne pour l'Afrique
GA	Ciste Iontaobhais Éigeandála an Aontais Eorpaigh don Afraic
HU	"Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért"
IT	Fondo fiduciario d'emergenza dell'Unione Europea per l'Africa
LT	Europos Sajungos
LV	Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Āfrikai
MT	Fond Fiduċjarju ta' Emerġenza tal-Unjoni Ewropea għall-Afrika
NL	"Europese Unie Noodfonds voor Afrika / EU Noodfonds voor Afrika
PL	
PT	Fundo Fiduciário de Emergência da UE para África
RO	
SK	Núdzový trustový fond EÚ pre stabilitu a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike
SL	"Evropski skrbniški sklad za Afriko / ESS za Afriko"
SV	Europeiska unionens förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika
NO	European Union Emergency Trust Fund for Africa (no usual translation)

Määritelmä

Rahasto, jonka tavoitteena on tukea vakautta lukuisissa Eurooppaan johtavien keskeisten muuttoreittien varrella sijaitsevissa Afrikan valtioissa ja parantaa maahanmuuton hallintaa puuttumalla epävakauden, **kotiseudulta siirtymään joutumisen** ja **säännösten vastaisen maahanmuuton** perimmäisiin syihin ja edistämällä talouden kehittymistä, tasa-arvoista kohtelua, turvallisuutta ja kehitystä sekä tiiviimpää Afrikan ja EU:n välistä yhteistyötä maahanmuuton hallintaan, **paluuseen** ja **takaisinottoon** liittyvissä asioissa.

Lähde

Euroopan unionin Afrikka-hätärahaston verkkosivut ja Euroopan unionin Afrikka-hätärahaston tietokooste

Synonyymit

★ Afrikka-hätärahasto

★ EU:n Afrikka-hätärahasto

★ Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto vakauden lisäämiseksi sekä säännösten vastaisen maahanmuuton ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi

Huomautukset

1. Euroopan unionin Afrikka-hätärahasto perustettiin virallisesti Vallettan huippukokouksessa 12.11.2015. Rahaston osapuolet ovat EU:n jäsenvaltiot, Sveitsi, Norja ja 23 Afrikan maata (Sahelin ja Tšad-järven alueet, Afrikan sarvi ja Pohjois-Afrikka).

2. Rahasto keskittyy seuraaviin osa-alueisiin:

a) taloudelliset ohjelmat, etenkin työpaikkojen luomiseen tähtäävät ohjelmat

b) selviytymiskykyä kehittävät hankkeet, joiden tavoitteena on parantaa ruokaturvaa ja tarjota palveluja paikallisyhteisöille ja pakolaisille

c) maahanmuuton hallinta, mukaan lukien säännösten vastaisen maahanmuuton ja maahanmuuttajien salakuljetuksen torjunta, paluu, takaisinotto ja uudelleenkotouttaminen, kansainvälinen suojelu ja turvapaikka, laillinen maahanmuutto ja liikkuvuus

d) hallinto ja turvallisuus, mukaan lukien oikeusvaltioperiaatteeseen, turvallisuuteen ja kehitykseen, rajaturvallisuuteen ja konfliktinestojärjestelmiin liittyvät toimet.

E

Euroopan unionin perusoikeuskirja

BG	Харта на основните права на Европейския съюз
CS	Listina základních práv Evropské unie
DE	Charta der Grundrechte der Europäischen Union
EL	Ευρωπαϊκός Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
EN	Charter of Fundamental Rights of the European Union
ES	Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea
ET	Euroopa Liidu põhiõiguste harta
FR	Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne
GA	Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh
HU	Az Európai Unió Alapjogi Chartája
IT	Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europea
LT	ES pagrindinių teisių chartija
LV	Eiropas Savienības Pamattiesību harta
MT	Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea
NL	Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
PL	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
PT	Carta Europeia dos Direitos Fundamentais
RO	Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene
SK	Charta základných práv Európskej únie
SL	Listina Evropske Unije o temeljnih pravicah
SV	Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
NO	Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter (b) / pakta til Den europeiske unionen om grunnleggjande rettar (n)

Määritelmä

Virallinen EU-asiakirja, johon on koottu ja jossa julistetaan kaikki jäsenvaltioita velvoittavat yksilöiden arvot ja perusoikeudet (sekä taloudelliset ja sosiaaliset että yhteiskunnalliset ja poliittiset).

Lähde

EMN johtanut Euroopan unionin perusoikeuskirjan pohjalta

Liittyvät termit

- **Euroopan ihmisoikeussopimus**
- **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
- **ihmisoikeudet**

Huomautukset

1. Perusoikeuskirja julistettiin joulukuussa 2000, ja siitä tuli sitova joulukuussa 2009, kun Lissabonin sopimus tuli voimaan.

2. Perusoikeuskirja ei määritä uusia oikeuksia, vaan kokoaa yhteen jo olemassa olevat oikeudet, jotka olivat aiemmin hajallaan lukuisissa kansainvälisissä lähteissä, ja näin parantaa niiden näkyvyyttä.

Perusoikeuskirja ottaa asiaankuuluvalla tavalla huomioon unionin toimivallan ja tehtävät ja subsidiariteettiperiaatteen ja vahvistaa edellä mainitut oikeudet, jotka syntyvät erityisesti jäsenvaltioiden yhteisistä perustuslaillisista perinteistä ja kansainvälisistä velvoitteista, Euroopan yleissopimuksesta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (Euroopan ihmisoikeussopimuksesta), Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston hyväksymistä sosiaalisista peruskirjoista sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

3. Lisätietoja on osoitteessa
http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_fi.pdf

Euroopan unionin perusoikeusvirasto

BG	Агенция на Европейския съюз за основните права
CS	Agentura Evropské unie pro základní práva
DE	Agentur der Europäischen Union für Grundrechte
EL	Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
EN	European Union Agency for Fundamental Rights
ES	Agencia de Derechos Fundamentales de la Unión Europea
ET	Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet
FR	Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne
GA	Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha
HU	Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége
IT	Agenzia dell'Unione Europea per i Diritti Fondamentali
LT	Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra
LV	Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra
MT	Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali
NL	Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
PL	Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
PT	Agência para os Direitos Fundamentais
RO	Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene
SK	Agentúra Európskej únie pre základné práva
SL	Agencija Evropske unije za temeljne pravice
SV	Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter
NO	Den europeiske unions byrå for grunnleggende rettigheter (b) / Byrået for grunnleggjande rettar i Den europeiske unionen (n)

Määritelmä

EU:n virasto, joka tarjoaa perusoikeuksia koskevaa riippumatonta ja näyttöön perustuvaa neuvontaa asianomaisille unionin toimielimille, viranomaisille ja jäsenvaltioille ja auttaa niitä tällä tavoin varmistamaan perusoikeuksien täysimääräisen kunnioittamisen, kun ne panevat täytäntöön unionin oikeutta, toteuttavat toimenpiteitä tai määrittelevät toimintalinjoja toimivaltuuksiensa puitteissa.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007 (FRA-asetus)
2 artikla

Synonyymit

- perusoikeusvirasto
- FRA

Liittyvät termit

- **Euroopan unionin perusoikeuskirja**
- **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**
- **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**
- **Euroopan ihmisoikeussopimus**
- **Euroopan muuttoliikeverkosto**
- **ihmisoikeudet**

Huomautukset

1. Euroopan unionin perusoikeusvirasto perustettiin **1.3.2007 neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007 (annettu 15 päivänä helmikuuta 2007)** jatkamaan Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (EUMCI) työtä.

2. Viraston asetuksen 4 artiklassa määritettyjä tehtäviä ovat muun muassa tietojen ja datan kerääminen, tutkimus ja analysointi, EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden neuvominen, yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa ja tietoisuuden lisääminen.

3. Lisätietoja on FRA:n verkkosivuilla osoitteessa http://fra.europa.eu/fi

E

Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)

BG	Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите членки на ЕС
CS	Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie
DE	Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen der Mitgliedstaaten der Europaïschen Union
EL	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα
EN	European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union
ES	Agencia europea par la gestión de las fronteras exteriores
ET	Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur
FR	Agence européenne pour la gestion de la coopération opérationnelle aux frontières extérieures des États membres de l'Union européenne
GA	an Ghníomhaireacht Eorpach chun Comhar Oibríochtúil a Bhainistiú ag Teorainneacha Seachtracha Bhallstáit an Aontais Eorpaigh
HU	az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség
IT	Agenzia Europea per la Gestione della Cooperazione Operativa delle Froniere Esterne dei Paesi membri dell'Unione Europea
LT	Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra
LV	Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām
MT	Aġenzija Ewropea għall-Ġestjoni tal- Koperazzjoni Operazzjonali mal-Fruntieri Esterni tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea
NL	Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie
PL	Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich
PT	Agência Europeia de Gestão da Cooperação Operacional nas Fronteiras Externas da União Europeia
RO	Agenția Europeană pentru Managementul Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale Uniunii Europene
SK	Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európske únie
SL	Evropska agencija za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah DČ EU
SV	Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser
NO	Det europeiske grensekontrollbyrået

Määritelmä

Euroopan unionin virasto, jonka tehtävänä on jäsenvaltioiden välisen operatiivisen yhteistyön yhteensovittaminen rajaturvallisuuden alalla.

Lähde

Asetuksen (EY) 2007/2004 (FRONTEX-asetus) 2 artikla

Synonyymi

★ FRONTEX

Liittyvät termit

- ★ **Rajanylitys- ja maahanmuuttoasioiden tiedotus-, tarkastelu- ja tietojenvaihtokeskus**
- ★ **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**
- ★ **Euroopan rajavalvontajärjestelmä**
- ★ **Euroopan muuttoliikeverkosto**
- ★ **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
- ★ **maahanmuuttoalan yhdyshenkilö**
- ★ **Tieto- ja koordinointiverkosto maahanmuuton hallinnasta vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia varten (ICONet)**
- ★ **Rajavalvonnan nopean toiminnan joukot (RABIT) / nopea rajainterventioryhmä (IATEn määritelmä)**

Huomautukset

1. Frontex edistää, tukee ja kehittää EU:n rajaturvallisuutta Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisesti ja yhdennetyn rajaturvallisuuden käsitettä soveltaen.

2. **Neuvoston asetuksen 2007/2004 2 artiklan** mukaan sen tehtäviä ovat jäsenvaltioiden avustaminen kansallisten rajavartijoiden kouluttamisessa ja yhteisten koulutusvaatimusten käyttöönotto (2 artiklan b kohta), riskianalyysien tekeminen (2 artiklan c kohta), ulkorajavalvontaan liittyvän tutkimuksen kehityksen seuraaminen (2 artiklan d kohta), jäsenvaltioiden avustaminen olosuhteissa, joissa ulkorajoilla tarvitaan teknistä ja operatiivista lisäapua, (2 artiklan e kohta) ja tarvittavan tuen antaminen jäsenvaltioille yhteisten palauttamisoperaatioiden järjestämiseksi.

3. Frontex tekee myös tiivistä yhteistyötä muiden kuin EU-/Schengen-maiden – pääasiassa **säännösten vastaisen maahanmuuton** alkuperä-/lähtö- tai kauttakulkumaiksi tunnistettujen maiden – rajavalvontaviranomaisten kanssa EU:n yleisen ulkosuhdepolitiikan mukaisesti.

4. Lisätietoja on FRONTEXin verkkosivuilla osoitteessa http://frontex.europa.eu

Euroopan unionin tuomioistuin

BG	Съд на Европейския съюз
CS	Soudní dvůr Evropské unie
DE	Gerichtshof der Europäischen Union
EL	
EN	Court of Justice of the European Union
ES	
ET	
FR	Cour de Justice de l'Union européenne
GA	Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh
HU	Európai Unió Bírósága
IT	Corte di giustizia dell'Unione europea
LT	
LV	Eiropas Savienības Tiesa
MT	
NL	Hof van Justitie van de Europese Unie
PL	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
PT	
RO	
SK	Súdny dvor Európskej únie
SL	Sodišče Evropske Unije
SV	Europeiska unionens domstol (EU-domstolen)
NO	"EU-domstolen

Määritelmä

Euroopan unionin lainkäyttöelin, joka huolehtii yhdessä jäsenvaltioiden tuomioistuinten kanssa siitä, että unionin oikeutta sovelletaan ja tulkitaan yhtenäisesti, ja joka ratkaisee EU-maiden ja EU-toimielinten välisiä juridisia riita-asioita.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016. Euroopan unionin Curia-verkkosivusto.

Synonyymi

★ CJEU

Huomautukset

1. Toimielin perustettiin alun perin vuonna 1952 yksittäisenä tuomioistuimena, jonka nimi oli Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuin (vuodesta 1958 alkaen Euroopan yhteisöjen tuomioistuin). Kun Lissabonin sopimus tuli voimaan vuonna 2009, tuomioistuinjärjestelmä sai nykyisen nimensä (Euroopan unionin tuomioistuin) ja itse tuomioistuimen nimeksi tuli "unionin tuomioistuin".

2. Luxemburgissa toimiva Euroopan unionin tuomioistuin muodostuu kolmesta tuomioistuimesta: unionin tuomioistuimesta, unionin yleisestä tuomioistuimesta (perustettu 1988) ja virkamiestuomioistuimesta (perustettu 2004). Euroopan unionin tuomioistuimessa on yksi tuomari kustakin EU-maasta. EU-maiden hallitukset sopivat nimitettävistä henkilöistä

3. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta, varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat perussopimusten mukaisia velvoitteitaan, ja tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten pyynnöstä

E

Euroopan yhdennetty rajavalvonta

BG	
CS	Evropská integrovaná správa hranic
DE	integrierte europäische Grenzverwaltung
EL	ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων
EN	European integrated border management
ES	
ET	"Euroopa integreeritud piirihaldus"
FR	gestion européenne intégrée des frontières
GA	Bainistiú comhtháite teorainneacha san Eoraip
HU	európai integrált határigazgatás
IT	Gestione europea integrata delle frontiere
LT	Europos integruotas sienų valdymas
LV	Eiropas integrētā robežu pārvaldība
MT	ġestjoni integrata Ewropea tal-fruntieri
NL	"Europees geïntegreerd grensbeheer"
PL	
PT	Gestão europeia integrada de Fronteiras
RO	
SK	Európske integrované riadenie hraníc
SL	Evropsko skladno upravljanje meja / ESUM
SV	Europeisk integrerad gränsförvaltning
NO	Samordnet europeisk grense grensekontroll (b); Samordna europeisk grensekontroll (n)

Määritelmä

Kaikkien rajaturvallisuuden ja kaupankäynnin edistämiseen osallistuvien viranomaisten ja virastojen välinen kansallinen ja kansainvälinen koordinointi ja yhteistyö, jonka tavoitteena on tehokas, toimiva ja koordinoitu rajavalvonta **EU:n ulkorajoilla** ja sen myötä avoimet mutta hyvässä hallinnassa olevat ja turvatut rajat.

Lähde

Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 4 artikla https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624 (http://www.eap-ibm-capacitybuil-ding.eu/en/about/ibm)

Synonyymi

- yhdennetty rajaturvallisuus

Laajemmat termit

- **rajavalvonta**
- **EU:n ulkoraja**

Huomautukset

1. Toimielin perustettiin alun perin vuonna 1952 yksittäisenä tuomioistuimena, jonka nimi oli Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuin (vuodesta 1958 alkaen Euroopan yhteisöjen tuomioistuin). Kun Lissabonin sopimus tuli voimaan vuonna 2009, tuomioistuinjärjestelmä sai nykyisen nimensä (Euroopan unionin tuomioistuin) ja itse tuomioistuimen nimeksi tuli "unionin tuomioistuin".

2. Luxemburgissa toimiva Euroopan unionin tuomioistuin muodostuu kolmesta tuomioistuimesta: unionin tuomioistuimesta, unionin yleisestä tuomioistuimesta (perustettu 1988) ja virkamiestuomioistuimesta (perustettu 2004). Euroopan unionin tuomioistuimessa on yksi tuomari kustakin EU-maasta. EU-maiden hallitukset sopivat nimitettävistä henkilöistä

3. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta, varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat perussopimusten mukaisia velvoitteitaan, ja tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten pyynnöstä

Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä

BG	Обща европейска система за убежище
CS	Společný evropský azylový systém
DE	Gemeinsames Europäisches Asylsystem
EL	Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου
EN	Common European Asylum System
ES	Sistema Europeo Común de Asilo
ET	Euroopa ühtne varjupaigasüsteem
FR	régime d'asile européen commun
GA	Comhchóras Tearmainn Eorpach
HU	Közös Európai Menekültügyi Rendszer
IT	Sistema europeo comune di asilo
LT	bendra Europos prieglobsčio sistema
LV	Kopējā Eiropas patvēruma sistēma
MT	Sistema Ewropea Komuni għall-Aż̀il
NL	Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel
PL	Wspólny Europejski System Azylowy
PT	Sistema Europeu Comum de Asilo
RO	Sistemul European Comun de Azil
SK	Spoločný európsky azylový systém
SL	Skupni evropski azilni sistem
SV	gemensamt europeiskt asylsystem
NO	Det felles europeiske asylsystemet

Määritelmä

Sovittujen sääntöjen muodostama kehys, joka määrittää yhteiset **kansainvälisen suojelun** menettelyt ja yhdenmukaisen aseman henkilöille, joille myönnetään **pakolaisasema** tai **toissijaista suojelua Geneven yleissopimuksen** täysimääräisen ja kokonaisvaltaisen soveltamisen perusteella, ja joka pyrkii varmistamaan **kansainvälistä suojelua hakevien** oikeudenmukaisen ja inhimillisen kohtelun, yhdenmukaistamaan turvapaikkajärjestelmiä EU:ssa ja vähentämään jäsenvaltioiden välisiä eroja sitovan lainsäädännön kautta sekä vahvistamaan käytännön yhteistyötä kansallisten turvapaikkaviranomaisten ja turvapaikka-asioiden ulkoisen ulottuvuuden välillä.

Lähde

EMN johtanut SEUT:n 78 artiklan pohjalta

Synonyymi

★ CEAS

Liittyvät termit

★ **Eurasil**
★ **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**
★ **vähimmäisvaatimukset**
★ **Lissabonin sopimus**

Huomautukset

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 78 artiklan mukaan Euroopan yhteiseen turvapaikkajärjestelmään sisältyy

(a) koko unionissa voimassa oleva yhdenmukainen **turvapaikka**-asema **kolmansien maiden** kansalaisille;

(b) yhdenmukainen toissijaisen suojelun asema kolmansien maiden kansalaisille, jotka eivät saa turvapaikkaa unionissa mutta jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua;

(c) yhteinen järjestelmä **tilapäisen suojelun** antamiseksi **kotimaastaan siirtymään joutuneille** joukoittaisen maahantulon yhteydessä;

(d) yhteiset menettelyt turvapaikkaa tai **toissijaista suojelua** koskevan yhdenmukaisen aseman myöntämisessä ja peruuttamisessa;

(e) perusteet ja menettelyt turvapaikkaa tai toissijaista suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion ratkaisemiseksi;

(f) turvapaikkaa tai toissijaista suojelua hakevien vastaanotto-olosuhteita koskevat vaatimukset;

(g) kumppanuus ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa turvapaikkaa taikka toissijaista tai tilapäistä suojelua hakevien henkilöiden maahantulon hallinnoimiseksi.

E

Eurooppalainen raja- ja merivartiosto (EuRMV)

BG	
CS	Evropská pohraniční a pobřežní stráž
DE	Europäische Grenz- und Küstenwache
EL	
EN	European Border and Coast Guard
ES	Guardia Europea de Fronteras y Costas
ET	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve
FR	Corps européen de garde-frontières et de garde-côtes
GA	
HU	Európai Határ- és Parti Őrség
IT	
LT	
LV	Eiropas robežu un krasta apsardze
MT	Gwardja Ewropea tal-Fruntiera u tal-Kosta
NL	Europese Grens- en Kustwacht
PL	Europejska Straż Graniczna i Przybrzeżna
PT	
RO	
SK	Európska pohraničná a pobrežná stráž
SL	Evropska mejna in obalna straža
SV	Europeiska gräns- och kustbevakningen
NO	

Määritelmä

Euroopan Schengen-alueen laajuinen rajavalvonta- ja rajaturvallisuusjärjestelmä, joka koostuu Euroopan raja- ja merivartiovirastosta (uudistettu Frontex-virasto) ja EU:n jäsenvaltioiden rajaturvallisuudesta vastaavista kansallisista viranomaisista.).

Lähde

3 artiklan 1 kohta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1624 eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta rajavalvonta

Laajempi termi

★ **rajavalvonta**

EUROPOL

BG	ЕВРОПОЛ
CS	Europol/Evropský policejní úřad
DE	EUROPOL
EL	
EN	EUROPOL
ES	
ET	
FR	EUROPOL
GA	EUROPOL
HU	EUROPOL (Európai Rendőrségi Hivatal)
IT	EUROPOL
LT	
LV	Eiropols
MT	
NL	EUROPOL / Europese politiedienst
PL	Europol - Europejski Urząd Policji
PT	
RO	
SK	Európsky policajný úrad
SL	EUROPOL - Evropski policijski urad
SV	Europol (Europeiska polisbyrån)
NO	EUROPOL

Määritelmä

Euroopan unionin lainvalvontavirasto, joka auttaa jäsenvaltioiden poliisivoimia parantamaan yhteistyötään kansainvälisen rikollisuuden vakavimpien muotojen, kuten terrorismin, huumekaupan ja ihmissalakuljetuksen, estämisessä ja torjunnassa ja jonka erityinen painopistealue on rikollisjärjestöt.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymi

★ Euroopan poliisivirasto

Huomautukset

1. Euroopan poliisiviraston perustamisesta sovittiin Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa (SEU), joka tuli voimaan marraskuussa 1993. Viraston toiminta alkoi pienimuotoisesti Europolin huumausaineyksikkönä (EDU) 3.1.1994. Europol-yleissopimus allekirjoitettiin 26.7.1995, ja se tuli voimaan lokakuussa 1998 kaikkien jäsenvaltioiden ratifioitua sen. Europol aloitti täysimittaisen toiminnan 1.7.1999. Europol siirtyi EU:n toimivallan piiriin Lissabonin sopimuksen myötä, ja yleissopimus korvattiin neuvoston päätöksellä vuonna 2009. Uudistusten jälkeen Europol aloitti toimintansa täysin EU:n alaisena virastona 1.1.2010.

2. Europol on yksi EU:n osaamiskeskuksista ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvonnan asiantuntijoiden keskusfoorumi. Sen päämaja on Haagissa.

3. Europolilla ei ole toimeenpanovaltaa. Europolin toimihenkilöillä ei ole oikeutta suorittaa tutkintaa jäsenvaltioissa, eikä heillä ole suoraa pidättämisoikeutta. Heidän tehtävänsä on tukea EU:n lainvalvontaviranomaisia keräämällä, analysoimalla ja jakamalla tietoa sekä koordinoimalla operaatioita.

E

Eurostat

BG	Евростат
CS	Eurostat
DE	Eurostat
EL	Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία
EN	Eurostat
ES	Eurostat
ET	Eurostat
FR	Eurostat
GA	Eurostat
HU	Eurostat
IT	Eurostat
LT	Eurostatas
LV	Eurostat
MT	Eurostat
NL	Eurostat
PL	Eurostat
PT	Eurostat
RO	Eurostat
SK	Eurostat
SL	Eurostat
SV	Eurostat
NO	Eurostat

Määritelmä

Euroopan unionin tilastotoimisto Euroopan komissiossa.

Lähde

Eurostatin verkkosivut

Liittyvä termi

★ **Euroopan muuttoliikeverkosto**

Huomautukset

1. Eurostat perustettiin vuonna 1953.

2. Sen tehtävä on tuottaa Euroopan unionille koko Euroopan tason tilastotietoja, jotka mahdollistavat maiden ja alueiden välisen vertailun.

3. EMN tekee yhteistyötä Eurostatin kanssa yhdenmukaistamalla Euroopan tilastojärjestelmän (ESS) tilastotietoja niin, että niissä noudatetaan yhtenäistä menettelytapaa, ja näin varmistamalla tilastotietojen vertailukelpoisuuden.

4. Asetuksessa (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) vahvistetaan yhteiset säännöt yhteisön tilastojen keruuta ja laatimista varten (Eurostatille toimittamista varten) seuraavilta aihealueilta:
(a) maahanmuutto- ja maastamuuttovirrat,
(b) jäsenvaltioiden alueella vakinaisesti asuvien henkilöiden **kansalaisuus** ja **syntymämaa**,
(c) maahanmuuttoon, oleskeluluvan myöntämiseen, kansalaisuuteen, **turvapaikkaan** ja muihin **kansainvälisen suojelun** muotoihin sekä **säännösten vastaisen maahanmuuton** estämiseen liittyvät hallinnolliset ja oikeudelliset menettelyt ja prosessit jäsenvaltioissa.

5. Lisätietoja on Eurostatin verkkosivuilla osoitteessa http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/about_eurostat/introduction

Euro–Välimeri-kumppanuus

BG	Евро-средиземноморско партньорство
CS	Evropsko-středomořské partnerství
DE	Europa-Mittelmeer-Partnerschaft / Euro-mediterrane Partnerschaft
EL	
EN	Euro-Mediterranean Partnership
ES	Asociación Euromediterránea
ET	Euroopa-Vahemere partnerlus
FR	Union pour la Méditerranée
GA	an Chomhpháirtíocht Eora-Mheánmhara
HU	Euro-mediterrán Partnerség
IT	Partenariato euromediterraneo
LT	Europos-Viduržemio jūros regiono partnerystė
LV	Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu partnerība
MT	Sħubija Ewro-Mediterranja
NL	Euro-mediterraan partnerschap (EUROMED)
PL	Partnerstwo Eurośródziemnomorskie
PT	
RO	Parteneriatul Euro-Mediteraneean
SK	Euro-stredomorské partnerstvo
SL	Evro - Sredozemsko partnerstvo
SV	Partnerskapet Europa-Medelhavet
NO	Euro-Mediterranean Partnership

Määritelmä

EU:n jäsenvaltioiden ja 16 eteläisen Välimeren maan muodostama unioni, joka perustuu yhteistyösopimuksille ja pyrkii edistämään taloudellista yhdentymistä ja demokratiakehitystä EU:n etelänaapureissa Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän alueella.

Lähde

Euro–Välimeri-kumppanuuden (EUROMED) verkkosivut

Synonyymi

- Barcelonan prosessi
- EUROMED
- Välimeren unioni
- UfM

Laajempi termi

- **Euroopan naapuruuspolitiikka**

Liittyvät termit

- **Mustanmeren synergia**
- **itäinen kumppanuus**

Huomautukset

1. Kumppanuus perustettiin 13.7.2008.

2. Lisätietoja on Euroopan unionin ulkosuhdehallinnon verkkosivujen Euro–Välimeri-kumppanuutta käsittelevällä sivulla osoitteessa http://eeas.europa.eu/euromed/index_en.htm

E

ex nunc -tutkinta

BG	
CS	ex-nunc přezkum
DE	Ex-nunc-Prüfung; Entscheidung ohne Neuerungsverbot (AT)
EL	
EN	ex-nunc examination
ES	Examen ex nunc
ET	ex-nunc läbivaatamine
FR	examen ex-nunc
GA	
HU	ex-nunc vizsgálat
IT	
LT	
LV	ex nunc pārbaude
MT	eżami ex-nunc
NL	ex nunc onderzoek / ex nunc toetsing
PL	postępowanie dowodowe ex nunc
PT	
RO	
SK	preskúmanie ex nunc
SL	preiskava/obravnava po načelu “ex-nunc”
SV	ex-nunc prövning
NO	“helhetsvurdering av den aktuelle situasjonen (ved anke) (b) / heilskapsvurdering av den aktuelle situasjonen (ved anke) (n)

Määritelmä

Muutoksenhakumenettelyissä tuomioistuimen tekemä päätöksentekohetkellä saatavissa olevien todisteiden tutkinta (sisältäen kaikki osat, tosiseikat ja oikeudelliset seikat), jonka perustella tuomioistuimet voivat ottaa huomioon sellaisia todisteita, joita hallinnolla ei ollut tiedossaan muutoksenhakumenettelyissä ensimmäisessä oikeusasteessa.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 46 artiklan 3 kohta

G

G8-maiden Roma/Lyon-ryhmän maahanmuuttaja-asiantuntijoiden alatyöryhmä

BG	
CS	G8 - skupina Řím - Lyon, podskupina migračních expertů
DE	Gruppe der Acht (Rom-Lyon-Gruppe), Untergruppe von Migrationsexperten
EL	
EN	Group of Eight Roma-Lyon Group, Migration Experts Sub-Group
ES	subgrupo de expertos en migración Roma / Lyon del G8
ET	G8, rände-ekspertide alagrupp
FR	sous-groupe des experts en migrations du Groupe de Lyon / Rome (G8)
GA	Fo-Ghrúpa G8 Lyon / na Róimhe de Shaineolaithe Imirce
HU	G8 Lyon / Róma Migrációs Szakértői Alcsoport
IT	Sottogruppo G8 Roma / Lione di esperti in migrazione (R / L)
LT	Didžiojo aštuoneto Liono / Romos ekspertų migracijos klausimais pogrupis
LV	G8 Romas - Lionas grupas migrācijas ekspertu apakšgrupa
MT	Grupp (Il-) ta' appoġġ G8 Lyon-Roma b'esperti fuq il-migrazzjoni
NL	G8 Lyon / Roma Migration Experts Sub-Group
PL	Podgrupa ekspertów w zakresie migracji Lyon / Rzym - G8
PT	subgrupo de peritos de migração Leão / Roma – G8
RO	no usual translation
SK	Podskupina migračných expertov skupiny G8 Lyon-Rím
SL	Skupna osmih Rim - Lion, Podskupina strokovnjakov za migracije
SV	G8:s Roma / Lyon-grupp
NO	G8 Lyon / Roma-undergruppen av migrasjonseksperter (b) / G8 Lyon / Roma-undergruppa av migrasjonsekspertar (n)

Määritelmä

G8-maiden työryhmä, joka torjuu **säännösten vastaista maahanmuuttoa** ja ihmiskauppaa osana laajempaa terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden vastaista taistelua.

Lähde

G8-maiden Roma/Lyon-ryhmän verkkosivut

Synonyymi

- G8-maiden Lyon/Roma-ryhmän maahanmuuttaja-asiantuntijoiden alatyöryhmä
- Roma/Lyon-ryhmä

Huomautukset

1. G8-maiden Roma/Lyon-ryhmä keskittyy enimmäkseen yleiseen turvallisuuteen liittyviin strategioihin ja torjumaan terrorismia ja kansainvälistä rikollisuutta.

Ryhmän toimintaan osallistujat ovat asiantuntijoita eli pääasiassa G8-maiden oikeus-, ulkoasia-, lainvalvonta- ja tiedusteluvirkamiehiä.

Ryhmä koostuu useista alatyöryhmistä, jotka käsittelevät kansainvälisen rikollisuuden eri osa-alueita.

2. G8-maita ovat Kanada, Ranska, Saksa, Italia, Japani, Venäjä, Iso-Britannia ja Yhdysvallat, ja Euroopan komissio osallistuu G8-maiden kokouksiin.

G

Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen

BG	бежанец съгласно Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.
CS	azylant/uprchlík podle Úmluvy
DE	Konventionsflüchtling
EL	πρόσφυγας (σύμφωνα με την συνθήκη της Γενεύης)
EN	Convention refugee
ES	refugiado (en términos de la Convención de Ginebra)
ET	konventsioonipagulane
FR	réfugié au sens de la Convention de Genève
GA	dídeanaí de réir Choinbhinsiún na Ginéive
HU	konvenciós menekült
IT	rifugiato ex Convenzione di Ginevra
LT	pabėgėlis pagal Konvenciją
LV	bēglis Ženēvas konvencijas izpratnē
MT	Rifuġjat(a) skont il-Konvenzjoni ta' Ġinevra
NL	verdragsvluchteling
PL	uchodźca konwencyjny
PT	refugiado (na acepção da Convenção de Genebra de 1951 relativa aos refugiados)
RO	refugiat în baza convenției de la Geneva
SK	utečenec podľa Ženevského dohovoru
SL	konvencijski begunec /begunec po Ženevski konvenciji
SV	konventionsflykting
NO	konvensjonsflyktning

Määritelmä

Henkilö, jonka valtiot tunnustavat **pakolaiseksi vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdan perusteella ja joka on oikeutettu nauttimaan erilaisia yleissopimukseen perustuvia oikeuksia.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Synonyymi

★ tunnustettu pakolainen

Laajemmat termit

★ **kansainvälistä suojelua saava**

Liittyvät termit

★ **mandaattipakolainen**
★ **pakolaisasema**
★ **sisäinen siirto**
★ **turvapaikka**

Huomautus

Suomessa yleisessä kielenkäytössä Geneven yleissopimuksen mukaisesta pakolaisesta käytetään termiä pakolaisaseman saanut henkilö tai turvapaikan saanut henkilö. Suomen ulkomaalaislain edellytykset turvapaikan antamiselle ovat samat kuin Geneven pakolaissopimuksessa, jonka noudattamiseen Suomi on sitoutunut.

Geneven yleissopimuksen mukaiset vainon perusteet

BG	основания за преследване, посочени в Конвенцията за статута на бежанците
CS	důvody pronásledování podle Ženevské úmluvy
DE	Verfolgungsgründe (nach) der Genfer Konvention, Konventionsgründe
EL	λόγους δίωξης
EN	Convention grounds for persecution
ES	motivos de persecución Convenio de Ginebra de 1951 y Protocolo de 1967
ET	Genfi konventsioonis sätestatud tagakiusamise alused
FR	motifs de persécution au sens de la Convention de Genève
GA	forais ghéarleanúna de réir Choinbhinsiún na Ginéive
HU	
IT	cause di persecuzione ex Convenzione di Ginevra
LT	persekiojimo pagrindai pagal Konvenciją
LV	Ženēvas konvencijas noteiktie vajāšanas pamati
MT	Motivi għall-persekuzzjoni skont il-Konvenzjoni
NL	gronden voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag
PL	
PT	
RO	motive de persecutie stabilite de Conventia de la Geneva din 1951
SK	dôvody prenasledovania podľa Ženevského dohovoru
SL	konvencijski razlogi za preganjanje / razlogi za preganjanje po Ženevski konvenciji iz 1951
SV	konventionsgrunder för förföljelse
NO	konvensjonsgrunnene for forfølgelse (b) / konvensjonsgrunnane for forfølging (n)

Määritelmä

Vuoden 1951 Geneven pakolaissopimuksen 1 artiklan A kohdan 2 alakohdassa luetellut viisi vainon perustetta: rotu, uskonto, kansallisuus, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuuluminen tai poliittinen mielipide.

Lähde

EMN johtanut vuoden 1951 Geneven pakolaissopimuksen 1 artiklan A kohdan 2 alakohdan pohjalta

Synonyymit

★ vainon perusteet
★ vainon syyt

Laajempi termi

★ **vaino**

Liittyvät termit

★ **Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967**
★ **pakolainen**

Huomautukset

1. Kaikki henkilöt, jotka oleskelevat kotimaansa ulkopuolella ja joiden **vainon pelko on perusteltua**, eivät ole Geneven **yleissopimuksen mukaisia pakolaisia**.

Yksi Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitetun **pakolaisaseman** edellytyksistä on syy-yhteys vainon syiden (eli rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisen mielipiteen tai tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen) ja vainoksi katsottavien tekojen tai niiltä suojaavien toimien puuttumisen välillä.

Vainoa muilla perusteilla ei oteta huomioon.

Joskus vainotuksi tulemisen riski syntyy tilanteessa, jossa samaan henkilöön liittyy vähintään kaksi Geneven yleissopimuksen mukaista perustetta. Tällaisessa tapauksessa näiden perusteiden yhdistelmä määrittää syy-yhteyden perusteltuun vainotuksi tulemisen pelkoon.

2. Seuraavia määritelmiä käytetään, kun valtiot pyrkivät määrittämään, kuka on **pakolainen** ja kuka ei:

- Rotu-käsitettä käytetään laajimmassa merkityksessään, ja siihen sisältyy saman syntyperän omaavat etniset ja yhteiskunnalliset ryhmät.
- Myös uskonto ymmärretään laajasti, ja siihen sisältyy sekä samastuminen ryhmään, joka yleensä jakaa yhteiset perinteet tai vakaumukset, että aktiivinen uskonnon harjoittaminen.
- Kansallisuus-käsite sisältää yksilön **kansalaisuuden**. Väestöön kuuluvien etnisten, kielellisten ja kulttuuriryhmien vainoa voidaan myös kutsua kansallisuuteen perustuvaksi vainoksi.
- Tietty yhteiskuntaluokka tarkoittaa henkilöjä, joilla on samankaltainen tausta, tavat tai yhteiskunnallinen asema. Tämä vainon syy esiintyy usein yhdessä jonkin muista neljästä syystä kanssa. Se on koskenut omistajasukuja, maanomistajia, homoseksuaaleja, yrittäjiä ja armeijan entisiä jäseniä.
- Poliittinen mielipide tarkoittaa ajatuksia, joita viranomaiset eivät hyväksy, muun muassa hallituksen politiikkaa ja menetelmiä kritisoivia mielipiteitä. Tähän sisältyy myös mielipiteet, joita henkilöllä katsotaan olevan, vaikka kyseinen henkilö ei itse asiassa olisikaan kyseistä mieltä. Henkilöt, jotka paljastavat poliittiset mielipiteensä vasta maasta paettuaan, saattavat olla oikeutettuja pakolaisasemaan, jos he pystyvät osoittamaan, että heidän näkemyksensä todennäköisesti altistavat heidät vainolle heidän kotimaassaan.

G

Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967

BG	Женевска конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и Протокол от 1967 г.
CS	Ženevská úmluva o uprchlících z roku 1951 a Protokol z roku 1967
DE	Genfer Konvention von 1951 und Protokoll von 1967
EL	Σύμβαση της Γενεύης και Πρωτόκολλο
EN	Geneva Convention of 1951 and Protocol of 1967
ES	Convenio de Ginebra de 1951 y Protocolo de 1967
ET	1951. a Genfi konventsioon ja 1967. a protokoll
FR	Convention de Genève de 1951 et Protocole de 1967
GA	Coinbhinsiún na Ginéive (1951) agus Prótacal na Ginéive (1967)
HU	Az 1951-es Genfi Egyezmény és az 1967-es Kiegészítő Jegyzőkönyv
IT	Convenzione di Ginevra del 1951 e Protocollo di New York del 1967
LT	1951 m. Ženevos konvencija ir 1967 m. Protokolas
LV	1951.gada Ženēvas konvencija un 1967.gada protokols
MT	Konvenzjoni (Il-) ta' Ġinevra tal-1951 u l-Protokol tal-1967
NL	Geneefse Conventie & Protocol Conventie van Genève (NL syn.: Verdrag van Genève, (In daily practice: Vluchtelingenverdrag)
PL	Konwencja Genewska z 1951 r. i Protokół z 1967 r.
PT	Convenção de Genebra e Protocolo
RO	Convenția de la Geneva din 1951 şi Protocolul de Implementare din 1967
SK	Ženevský dohovor z roku 1951 a Protokol z roku 1967 / Dohovor o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 a Newyorský protokol z 31. januára 1967
SL	Ženevska konvencija iz leta 1951 in Protokol iz leta 1967
SV	1951 års konvention och 1967 års tilläggsprotokoll om flyktingars rättsliga ställning
NO	Genève-konvesjonen (1951) og Genève-protokollen (1967)

Määritelmä

YK:n monenvälinen sopimus, joka on keskeinen juridinen asiakirja **pakolaisiksi** katsottavien henkilöiden, pakolaisten oikeuksien ja valtioiden juridisten pakolaisia koskevien velvollisuuksien määrittämisessä.

Lähde

Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967

Synonyymit

- 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehty pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus ja sen New Yorkissa 31 päivänä tammikuuta 1967 tehty pöytäkirja
- CRSR
- Geneven yleissopimus ja sen pöytäkirja
- pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus
- Geneven pakolaissopimus ja -pöytäkirja
- pakolaissopimus
- pakolaisten oikeusasemaa koskeva vuoden 1951 yleissopimus ja pakolaisten oikeusasemaa koskeva vuoden 1967 pöytäkirja
- vuoden 1951 Geneven yleissopimus
- vuoden 1967 Geneven pöytäkirja

Laajempi termi

- **pakolaisoikeus**

Suppeammat termit

- **Geneven yleissopimuksen mukaiset vainon perusteet**
- **pakolainen**

Liittyvät termit

- **kansainvälinen suojelu**
- **pakolaisoikeus**
- **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu**

Huomautukset

1. Vuoden 1967 pöytäkirjalla poistettiin maantieteelliset ja aikaan liittyvät rajoitukset yleissopimuksesta.

Vuoden 1951 yleissopimus yhdistää aiemmat kansainväliset pakolaisiin liittyvät instrumentit yhdeksi kokonaisuudeksi ja on kansainvälisesti kattavin pakolaisten oikeuksien kokoelma.

Verrattuna aiempiin kansainvälisiin pakolaisinstrumentteihin, jotka koskivat tiettyjä pakolaisryhmiä, vuoden 1951 yleissopimuksen 1 artiklassa annetaan yksi yhtenäinen määritelmä termille "pakolainen".

2. Yleissopimus on sekä asemaan että oikeuksiin perustuva instrumentti, joka pohjautuu useisiin perusperiaatteisiin, etenkin syrjimiskieltoon, rankaisemiskieltoon ja **palauttamiskieltoon**.

H

haavoittuvassa asemassa oleva henkilö

BG	уязвимо лице
CS	neaizsargāta persona
DE	schutzbedürftige Person
EL	ευάλωτο άτομο
EN	vulnerable person
ES	persona vulnerable
ET	haavatav isik
FR	personne vulnérable
GA	duine soghonta
HU	sérülékeny (csoporthoz tartozó) személy
IT	persona vulnerabile
LT	pažeidžiamas asmuo
LV	neaizsargāta persona
MT	Persuna vulnerabbli
NL	kwetsbaar persoon
PL	osoba szczególnej troski
PT	pessoa vulnerável
RO	persoană vulnerabilă
SK	zraniteľná osoba
SL	ranljiva oseba
SV	utsatt person
NO	sårbar person

Määritelmä

Alaikäiset, **ilman huoltajaa olevat alaikäiset**, vammaiset, vanhukset, raskaana olevat naiset, yksinhuoltajat, joilla on alaikäisiä lapsia, **ihmiskaupan** uhrit, vakavista sairauksista kärsivät henkilöt, mielenterveyshäiriöistä kärsivät henkilöt sekä **kidutuksen**, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet henkilöt, kuten naisten sukuelinten silpomisen uhrit.

Lähde

Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 21 artikla

Suppeampi termi

★ **hakija, jolla on erityisiä vastaanottotarpeita**

Liittyvät termit

★ **tunnistettu ihmiskaupan uhri**
★ **oletettu ihmiskaupan uhri**
★ **kidutus**
★ **ilman huoltajaa oleva alaikäinen, yksin tullut alaikäinen**

Huomautukset

1. **Direktiivissä 2011/36/EU (ihmiskauppadirektiivi)** haavoittuvan aseman määritellään tarkoittavan tilannetta, jossa asianomaisella henkilöllä ei ole muuta todellista tai hyväksyttävää vaihtoehtoa kuin alistua hyväksikäyttöön.

2. Joissakin direktiiveissä, kuten **direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)**, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32008L0115, 3 artiklan 9 kohdassa, käytetään suppeampia määritelmiä.

H

hakija, joka tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita

BG	кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции
CS	žadatel, který potřebuje zvláštní procesní záruky
DE	Antragsteller, der besondere Verfahrensgarantien benötigt
EL	αιτών που χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων
EN	applicant in need of special procedural guarantees
ES	solicitante que necesita garantías procedimentales especiales
ET	spetsiaalseid menetlustagatisi vajav taotleja
FR	demandeur nécessitant des garanties procédurales spéciales
GA	iarratasóir a bhfuil sainráthaíochtaí nós imeachta de dhíth air
HU	különleges eljárási garanciákat igénylő kérelmező
IT	richiedente che necessita di garanzie procedurali particolari
LT	prašytojas, kuriam reikia specialių procedūrinių garantijų
LV	pieteikuma iesniedzējs, kuram nepieciešamas īpašas procesuālās garantijas
MT	Applikant(a) bi ħtieġa / fil-bżonn ta' garanziji proċedurali speċjali
NL	verzoeker die bijzondere procedurele waarborgen behoeft
PL	wnioskodawca wymagający specjalnych gwarancji proceduralnych
PT	requerente com necessidade de garantias processuais especiais
RO	solicitant care mecesita garantii procedurale speciale
SK	žiadateľ, ktorý potrebuje osobitné procesné záruky (EU acquis)
SL	prosilec, ki potrebuje posebna postopkovna jamstva
SV	sökande i behov av särskilda förfarandegarantier
NO	søker som har behov for særskilt saksbehandlingsprosedyre (b) / søkjar som treng særskild sakshandsamingsprosedyre (n)

Määritelmä

Hakija, jonka mahdollisuus hyödyntää direktiivissä 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) säädettyjä oikeuksia ja täyttää direktiivin mukaiset velvollisuudet on rajallinen yksilöllisten olosuhteiden vuoksi.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan d kohta

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua hakeva**

Liittyvä termi

★ **hakija, jolla on erityisiä vastaanottotarpeita**

hakija, jolla on erityisiä vastaanottotarpeita

BG	кандидат със специални потребности за приемане
CS	žadatel se zvláštními potřebami při přijetí
DE	Antragsteller mit besonderen Bedürfnissen bei der Aufnahme
EL	αιτών με ειδικές ανάγκες υποδοχής
EN	applicant with special reception needs
ES	solicitante con necesidades de acogida particulares
ET	taotleja, kes vajab vastuvõtu eritingimusi
FR	demandeur ayant des besoins particuliers en matière d'accueil
GA	iarratasóir a bhfuil sainriachtanais fáiltithe aige
HU	különleges befogadási igényekkel rendelkező kérelmező
IT	richiedente con esigenze di accoglienza particolari
LT	specialių priėmimo poreikių turintis prašytojas
LV	pieteikuma iesniedzējs ar īpašām uzņemšanas vajadzībām
MT	Applikant(a) bi bżonnijiet speċjali ta' akkoljenza
NL	persoon met bijzondere opvangbehoeften
PL	wnioskodawca o szczególnych potrzebach w zakresie przyjmowania
PT	requerente com necessidades de acolhimento especiais
RO	solicitant cu nevoi speciale de primire
SK	žiadateľ s osobitnými potrebami pri prijímaní (EU acquis)
SL	prosilec s posebnimi sprejemnimi potrebami
SV	sökande med särskilda mottagandebehov
NO	søker som har behov for særskilte innkvarteringsforhold (b) / søkjar som treng særskilde innkvarteringstilhøve (n)

Määritelmä

Direktiivin 2013/33/EU 21 artiklan mukaisesti haavoittuvassa asemassa oleva hakija, joka tarvitsee erityistakeita, jotta hän voisi hyödyntää neuvoston direktiivin 2013/33/EU mukaisia oikeuksia ja täyttää direktiivin mukaiset velvollisuudet.

Lähde

Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan k kohta

Laajemmat termit

- **kansainvälistä suojelua hakeva**
- **haavoittuvassa asemassa oleva henkilö**

Liittyvä termi

- **hakija, joka tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita**

H

hallittu maahanmuutto

BG	управление на миграционните процеси
CS	řízená migrace
DE	gesteuerte Migration
EL	ελεγχόμενη μετανάστευση
EN	managed migration
ES	gestión integral de la migración
ET	juhitud ränne
FR	gestion des migrations
GA	imirce bhainistithe
HU	migráció kezelés / migráció menedzsment (+ well-managed migration = megfelelően kezelt migráció)
IT	migrazione gestita
LT	valdoma migracija
LV	pārvaldīta migrācija
MT	Ġestjoni ta' flussi migratorji
NL	gereguleerde migratie
PL	migracja zarządzana
PT	migração assistida / Gestão de Migrações
RO	migrație controlată
SK	riadená migrácia
SL	upravljanje migracij / vodene migracije
SV	reglerad migration
NO	styrt migrasjon

Määritelmä

EU:n ja sen jäsenvaltioiden käyttämä maahanmuuton hallinnan lähestymistapa, joka koskee sekä kolmansien maiden kansalaisten ja EU-kansalaisten EU:hun suuntautuvan ja EU:n sisäisen muuttoliikkeen kaikkia osa-alueita, etenkin maahantuloa, maahantulon sallimista, oleskelua, kotouttamista/kotoutumista ja paluuta, että pakolaisten ja muiden suojelua tarvitsevien EU:hun suuntautuvan ja EU:n sisäisen muuttoliikkeen kaikkia osa-alueita.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ maahanmuuton hallinta

Liittyvät termit

★ **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**
★ **taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike**
★ **pakkomuutto**
★ **kiintiö**

harhautustarkoituksessa solmittu parisuhde

BG	партньорство, сключено с единствената цел да се даде възможност на заинтересованите лица да влязат или да пребиават в държава-членка
CS	účelové partnerství
DE	Scheinpartnerschaft
EL	
EN	partnership of convenience
ES	pareja de hecho de conveniencia
ET	partnerlus riiki sisenemise eesmärgil / mugavuspartnerlus
FR	partenariat de complaisance
GA	comhpháirtíocht áise
HU	No translation
IT	relazione stabile fittizia
LT	fiktyvi partnerystė
LV	fiktīvas partnerattiecības
MT	Sħubija / Unjoni ta' konvenjenza
NL	schijnpartnerschap
PL	(fikcyjny) związek partnerski stworzony w celu obejścia przepisów umożliwiających legalizację pobytu
PT	parceria de conveniência
RO	parteneriat civil de convenineță
SK	účelové partnerstvo
SL	navidezna zakonska zveza
SV	skenpartnerskap
NO	proformapartnerskap (b) / proformapartnarskap (n)

Määritelmä

Parisuhde, joka on perustettu yksinomaan sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla jäsenvaltioon tai oleskella siellä.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämis-direktiivi) 16 artiklan 2 kohdan b alakohta

Liittyvät termit

- harhautustarkoituksessa toteutettu adoptio
- harhautustarkoituksessa solmittu rekisteröity parisuhde
- valheellinen vanhemmuuden ilmoittaminen
- lumeavioliitto

H

harhautustarkoituksessa solmittu rekisteröity parisuhde

BG	
CS	účelové partnerství
DE	Scheinpartnerschaft
EL	εικονικού σχέση συμβίωσης / σχέση συμβίωσης της εύκολα
EN	civil partnership of convenience
ES	unión civil de conveniencia
ET	tsiviilpartnerlus (riigis seadusliku viibimise aluse saamiseks)
FR	partenariat civil de complaisance
GA	páirtnéireacht shibhialta áise
HU	névleges élettársi kapcsolat
IT	unione civile fittizia
LT	fiktyvi registruota partnerystė
LV	fiktīvas partnerattiecības
MT	Sħubija / Unjoni ċivili ta' konvenjenza
NL	schijnpartnerschap
PL	fikcyjny związek partnerski
PT	
RO	parteneriat (civil) de convenienta
SK	účelové registrované partnerstvo
SL	partnerska skupnost iz koristoljubja
SV	skenpartnerskap
NO	proformapartnerskap (b) / proformapartnarskap (n)

Määritelmä

Rekisteröity parisuhde, joka on perustettu sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla jäsenvaltioon tai oleskella siellä.

Lähde

EMN johtanut "avioliitonomaiset olosuhteet" -termin määritelmästä, joka on annettu neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 16 artiklan 2 kohdan b alakohdassa

Liittyvät termit

- **harhautustarkoituksessa toteutettu adoptio**
- **valheellinen vanhemmuuden ilmoittaminen**
- **lumeavioliitto**
- **harhautustarkoituksessa solmittu parisuhde**

harhautustarkoituksessa toteutettu adoptio

BG	
CS	účelové osvojení
DE	Scheinadoption
EL	εικονικού υιοθεσιών / υιοθεσιών της εύκολα
EN	adoption of convenience
ES	adopción de conveniencia
ET	mugavuslapsendamine
FR	adoption de complaisance
GA	uchtú áise
HU	névleges örökbefogadás
IT	adozione fittizia
LT	fiktyvus įvaikinimas
LV	fiktīva adopcija
MT	Addozzjoni ta' konvenjenza
NL	schijnadoptie
PL	adopcja fikcyjna
PT	adopção de conveniência
RO	adoptie de convenienta
SK	účelové osvojenie
SL	posvojitev iz koristoljubja
SV	skenadoption
NO	proformaadopsjon

Määritelmä

Adoptio, joka on tehty yksinomaan sitä varten, että adoptoitu henkilö voisi tulla jäsenvaltioon tai oleskella siellä.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 16 artiklan 2 kohdan b alakohta

Laajempi termi

★ **adoptio**

Liittyvät termit

★ **harhautustarkoituksessa solmittu rekisteröity parisuhde**
★ **lumeavioliitto**
★ **harhautustarkoituksessa solmittu parisuhde**

harjoittelija

BG	стажант
CS	stážista
DE	Auszubildender
EL	εκπαιδευόμενος
EN	trainee
ES	persona en prácticas
ET	praktikant
FR	stagiaire
GA	duine faoi oiliúint
HU	gyakornok
IT	tirocinante / apprendista
LT	stažuotojas
LV	stažieris
MT	Persuna titħarreġ / fuq taħriġ
NL	stagiair
PL	stażysta
PT	estagiários / formandos
RO	stagiar
SK	stážista
SL	pripravnik
SV	praktikant
NO	praktikant

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa työntekijä, jonka oleskelu jonkin jäsenvaltion alueella on ajallisesti tarkkaan rajattu ja tiiviisti sidoksissa hänen ammattitaitonsa ja -pätevyytensä parantamiseen hänen valitsemassaan ammatissa ennen kuin hän palaa kotimaahansa jatkaakseen uraansa siellä.

Lähde

Neuvoston päätöslauselma, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1994, työskentelyä varten jäsenvaltioiden alueelle saapuvien kolmansien maiden kansalaisten maahantulon sallimisen rajoittamisesta

Suppeammat termit

★ **palkallinen harjoittelija**
★ **palkaton harjoittelija**

H

harkinta-aika

BG	
CS	tzv. doba na rozmyšlení
DE	Bedenkzeit
EL	
EN	reflection period
ES	Período de reflexión
ET	järelemõtlemisaeg
FR	délai de réflexion
GA	
HU	mérlegelési idő / gondolkodási idő
IT	
LT	
LV	nogaidīšanas periods
MT	perjodu ta' riflessjoni
NL	
PL	bedenktijdczas na zastanowienie się
PT	
RO	
SK	lehota na rozmyslenie
SL	obdobje za razmislek
SV	betänketid
NO	refleksjonsperiode

Määritelmä

Kansallisen lainsäädännön mukaisesti määritetty aika, joka annetaan **ihmiskaupan uhreiksi** virallisesti **tunnistetuille kolmansien maiden kansalaisille**, jotta he voivat toipua kokemuksistaan ja päästä rikoksiin syyllistyneiden henkilöiden vaikutuspiiristä niin, että he kykenevät tekemään perustellun päätöksen siitä, tekevätkö he yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2004/81/EY (direktiivi oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi) 6 artiklan 1 kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **tunnistettu ihmiskaupan uhri**

Huomautus

Tämä termi tarkoittaa harkinta-aikaa nimenomaan ihmiskaupan kontekstissa, vaikka termillä voi olla myös yleisempiä merkityksiä muissa kansallisissa konteksteissa.

henkikirjoitettu väestö / vakinainen väestö

BG	обичайно живеещо население
CS	obyvatelstvo s obvyklým pobytem
DE	Wohnbevölkerung
EL	μόνιμος πληθυσμός
EN	usually resident population
ES	población residente
ET	püsielanikkond
FR	population résidente
GA	daonra gnáthchónaitheach
HU	bejelentett lakcímmel rendelkező népesség
IT	popolazione abitualmente residente
LT	nuolatiniai gyventojai
LV	pastāvīgie iedzīvotāji
MT	Popolazzjoni ta' residenti
NL	geregistreerde bevolking (syn.: werkelijke bevolking)
PL	populacja rezydentów
PT	população residente
RO	populație rezidentă
SK	obyvateľstvo s obvyklým pobytom
SL	običajno rezidentno prebivalstvo
SV	stadigvarande bosatta
NO	fastboende befolkning (b) / fastbuande folkesetnad (n)

Määritelmä

Määritetyllä maantieteellisellä (esimerkiksi kansallisella, alueellisella tai paikallisella) alueella tiettynä viiteajankohtana vakinaisesti asuvien henkilöiden määrä.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EY) N:o 763/2008 (väestö- ja asuntolaskentaa koskeva asetus) 2 artiklan d kohdan ja asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan pohjalta

Liittyvä termi

★ **väestökanta**

Huomautukset

1. Henkilöiden määrään sisältyvät sekä kansalaiset että ulkomaalaiset (ja siihen voivat sisältyä sekä laillisesti että säännösten vastaisesti maassa oleskelevat henkilöt).

2. Tässä kontekstissa vakinainen asuinpaikka tarkoittaa paikkaa, jossa henkilö yleensä viettää päivittäisen lepoaikansa, lukuun ottamatta väliaikaista poissaoloa vapaa-ajan, lomien, ystävä- ja sukulaisvierailujen, liiketoiminnan, terveydenhoidon tai uskonnollisten pyhiinvaellusmatkojen vuoksi.

3. Ainoastaan seuraavia henkilöitä on pidettävä kyseisen maantieteellisen alueen vakinaisina asukkaina:

(i) henkilöt, jotka ovat asuneet vakinaisessa asuinpaikassaan yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukauden ajan ennen viiteajankohtaa, tai

(ii) henkilöt, jotka ovat saapuneet vakinaiseen asuinpaikkaansa viiteajankohtaa edeltävien 12 kuukauden aikana tarkoituksenaan pysyä siellä vähintään yhden vuoden ajan.

Jollei alakohdissa (i) tai (ii) kuvattuja olosuhteita voida määrittää, vakinaisella asuinpaikalla tarkoitetaan laillista tai rekisteröityä asuinpaikkaa.

H

henkilö, joka on jäänyt maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua

BG	престой над разрешения срок
CS	překročení doby povoleného pobytu (osoba s překročenou dobou povoleného pobytu)
DE	Overstayer, rechtswidrige Überschreitung eines befristeten Aufenthalts
EL	ο αλλοδαπός διαμένων πέραν του χρόνου που δικαιούται
EN	overstay(er)
ES	extranjero en situación irregular sobrevenida
ET	lubatud viibimisaja ületamine / ületaja
FR	personne dépassant la durée de séjour autorisée
GA	rófhantóir (and overstaying = rófhantóireacht)
HU	túltartózkodó
IT	overstayer
LT	asmuo, viršijęs teisėto buvimo laiką
LV	persona, kas pārsniedz atļauto uzturēšanās termiņu
MT	Sebq (Sebbieq) il-qgħad // Min jiskorrilu / jiskadilu l-permess (biex) jibqa' // Min itawwal żjara illegalment
NL	overstayer
PL	osoba która utraciła prawo do pobytu
PT	estrangeiro com excesso de permanência
RO	străin cu şedere ilegală (prin depăşirea termenului de şedere conferit de viză sau alt document de şedere)
SK	osoba, ktorá prekročila povolenú dobu pobytu
SL	prekoračitev dovoljenega časa prebivanja / oseba, ki prekorači dovoljeni čas prebivanja v državi
SV	person vars uppehållstillstånd har gått ut
NO	person hvis oppholdstillatelse er utløpt (b) / person med opphaldsløyve som har gått ut (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka on jäänyt maahan maahantuloluvan voimassaolon päätyttyä.

EU-kontekstissa henkilö, joka on tullut laillisesti EU:n jäsenvaltioon ja jäänyt sinne sallitun viisumittoman oleskelun (yleensä 90 päivää tai kuusi kuukautta) päätyttyä tai **viisumin** ja/tai **oleskeluluvan** voimassaolon päätyttyä.

Lähde

Yleinen konteksti:
IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

EU-konteksti: EMN:n laatima

Laajempi termi

- **laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**

Liittyvät termit

- **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö**
- **säännösten vastainen / laiton oleskelu**

henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua

BG	лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила
CS	osoba, která má nárok na doplňkovou ochranu
DE	Person mit Anspruch auf subsidiären Schutz
EL	άτομο επιλέξιμο για επικουρική προστασία
EN	person eligible for subsidiary protection
ES	persona con derecho a protección subsidiaria
ET	täiendava kaitse saamise nõuetele vastav isik
FR	personne pouvant bénéficier de la protection subsidiaire
GA	duine atá i dteideal cosaint choimhdeach
HU	kiegészítő védelemben részesített személy / oltalmazott
IT	persona avente titolo a beneficiare della protezione sussidiaria
LT	papildomą apsaugą galintis gauti asmuo
LV	persona, kura tiesīga uz alternatīvo statusu
MT	Persuna eliġibbli għal protezzjoni sussidjarja
NL	persoon die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komt
PL	osoba kwalifikująca się do ochrony uzupełniającej
PT	pessoa elegível para protecção subsidiária
RO	persoană eligibilă pentru protecție subsidiară
SK	osoba oprávnená na doplnkovú ochranu
SL	oseba upravičena do subsidiarne zaščite
SV	person som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande
NO	person som har krav på subsidiær beskyttelse (b) / person som har krav på subsidiært vern (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen tai **kansalaisuudeton** henkilö, jolle ei voida myöntää **pakolaisasemaa** mutta jonka suhteen on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautetaan **alkuperämaahansa** tai kansalaisuudettoman henkilön ollessa kyseessä entiseen pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi **todelliseen vaaraan kärsiä direktiivin 2011/95/EU 15 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa**, ja jota kyseisen direktiivin 17 artiklan 1 ja 2 kohta ei koske ja joka on kykenemätön tai sellaisen vaaran johdosta haluton turvautumaan sanotun maan **suojaan**.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan f kohdan pohjalta

Suppeampi termi

★ **toissijaista suojelua saava henkilö**

Laajempi termi

★ **toissijainen suojeluasema**

Liittyvät termit

★ **kansainvälistä suojelua hakeva**
★ **kansainvälistä suojelua saava**
★ **(sisällis)sotapakolainen**
★ **sisäinen siirto**

H

(henkilökohtainen/subjektiivinen) identiteetti

BG	
CS	identita/totožnost
DE	Identität
EL	
EN	(personal) identity
ES	Identidad (personal)
ET	isikusamasus
FR	identité (personnelle)
GA	
HU	személyazonosság
IT	
LT	
LV	
MT	identità (personali)
NL	persoonsidentificatie
PL	tożsamość osoby
PT	
RO	
SK	(osobná) identita
SL	(osebna) identiteta
SV	
NO	“identitetskjennemerker (b) / identitetskjennemerke (n)

Määritelmä

Yksilölliset piirteet ja ominaisuudet, jotka erottavat henkilön muista ihmisistä, joista henkilö voidaan varmasti tunnistaa tai joista hänet tunnetaan ja jotka voivat muuttua elämän aikana.

Lähde

EMN:n laatima

Huomautukset

1. Koska usealla henkilöllä voi olla sama virallinen nimi, henkilön koko nimeä on täydennettävä riittävillä lisätiedoilla, jotta siitä tulee yksilöivä

2. Henkilön tunnistaminen tarkoittaa hänen identiteettinsä selvittämistä eli toimenpidettä tai prosessia, jolla selvitetään, kuka henkilö on. **Turvapaikkamenettelyssä** selvitetään **kansainvälistä suojelua** hakevien **kolmansien maan kansalaisten** identiteetti: menettelyssä kirjataan henkilötiedot, kuten nimi, syntymänimi, syntymäaika, syntymäpaikka, sukupuoli, kansalaisuus, syntymämaa, pysyvä asuinpaikka, siviilisääty sekä etninen alkuperä ja/tai kuuluminen uskonnolliseen yhteisöön.

henkilöllisyyden selvittäminen

BG	
CS	určení totožnosti jednotlivců v souvislosti s řízením o mezinárodní ochraně
DE	Feststellung der Identität von Antragstellern auf internationalen Schutz
EL	
EN	establishment of identity of an applicant for international protection
ES	Determinación de la identidad de un solicitante de protección internacional
ET	isikutuvastamine rahvusvahelise kaitse menetluses
FR	
GA	
HU	nemzetközi védelmet kérelmezők személyazonosságának megállapítása
IT	
LT	
LV	
MT	l-istabbiliment tal-identità ta' individwi bi protezzjoni internazzjonali
NL	Het vaststellen van de identiteit van een persoon die om internationale bescherming verzoekt
PL	ustalenie tożsamości wnioskującego o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	
RO	
SK	zisťovanie totožnosti jednotlivcov na účely medzinárodnej ochrany
SL	ugotavljanje identitete posameznikov v postopku mednarodne zaščite
SV	fastställande av identitet i ett ärende om internationellt skydd
NO	fastsettelse av identiteten til personer som søker om internasjonal beskyttelse (b) / fastsetjing av identiteten til personar som søkjer om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Prosessi, joka suoritetaan yleensä henkilön tunnistamiseksi ja henkilöllisyyden varmistamiseksi osana erilaisia menettelyjä ja joka perustuu tavallisesti asiakirjatodisteiden tutkimiseen, mutta jossa voidaan käyttää myös erilaisia menettelyjä ja menetelmiä, jos asiakirjatodisteet ovat epäaitoja, puutteellisia tai riittämättömiä tai niitä ei ole.

Lähde

EMN johtanut EMN:n seuraavien fokusoitujen tutkimusten pohjalta:
Establishing Identity for International Protection: Challenges and Practices, 2013 (https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/establishing-identity/0_emn_id_study_synthesis_migr280_finalversion_2002013_en.pdf)
Challenges and practices for establishing applicants' identity in the migration process, 2017, https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/00_id_study_specifications_final_en.pdf

Synonyymit

- kansainvälistä suojelua hakevien henkilöllisyyden selvittäminen
- kansainvälisen suojelun menettelyjen piirissä olevien henkilöllisyyden selvittäminen
- alkuperämaan varmistaminen

Suppeampi termi

- **kielianalyysi henkilön alkuperän selvittämiseksi**

Huomautukset

H

1. Tämä määritelmä kattaa kaikki menettelyt, joissa henkilöllisyyden selvittämisellä on merkitystä (laillinen maahanmuutto, viisumimenettelyt, rajavalvonta, kansainvälinen suojelu, paluu/palauttaminen, oleskeluluvat ja perheenyhdistäminen).

2. Henkilöllisyyden selvittämisessä käytettäviä työkaluja ovat esimerkiksi asiakirjojen fyysiset ja tekniset tarkistukset, lähetystöjen kautta tapahtuvat tutkimukset alkuperämaassa/lähtömaassa, DNA-testaus, verkkokalvoskannaus, sormenjälkien ottaminen, kielianalyysi ja iän määrittäminen.

3. EMN-tutkimuksessa "Challenges and practices for establishing applicants' identity in the migration process 2017" tarkastellaan (jäsen)valtioiden tapoja selvittää kolmansien maiden kansalaisten henkilöllisyys osana laajasti määriteltyä muuttoliikeprosessia sekä käsitellään tunnistamiseen ja henkilöllisyyden varmistamiseen liittyviä tehtäviä:

4. Tunnistaminen: Tunnistamismenettelyt ja -järjestelmät (esimerkiksi biometriset järjestelmät) eroavat henkilöllisyyden varmistamisen järjestelmistä siinä, että niillä pyritään tunnistamaan tuntematon henkilö tai biometrinen tunniste. Tunnistamismenettely/-järjestelmä pyrkii vastaamaan kysymykseen: "Kuka tämä henkilö on?" Biometriset tunnistamisjärjestelmät ovat luonteeltaan 1:n-vertailujärjestelmiä: n on tietokannassa olevien biometristen tunnisteiden kokonaismäärä ja henkilön biometrisiä ominaisuuksia verrataan kaikkiin näihin biometrisiin tunnisteisiin vastaavuuden löytämiseksi.

5. Henkilöllisyyden varmistaminen: Henkilöllisyyden varmistamisen menettelyt ja järjestelmät pyrkivät vastaamaan kysymykseen: "Onko tämä henkilö se, kuka hän väittää olevansa?" Biometriset varmistamisjärjestelmät ovat yleensä luonteeltaan 1:1-vertailujärjestelmiä: niissä pyritään löytämään vastaavuus henkilön antaman biometrisen tunnisteen ja tietyn järjestelmässä jo olevan biometrisen tunnisteen välillä.

6. Koska termille "henkilöllisyys" ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää tai kaikille EU:n jäsenvaltioille yhteistä juridista määritelmää, useimmat jäsenvaltiot käyttävät käytännön määritelmiä, joihin sisältyy vähintään hakijan etunimi, sukunimi, sukupuoli, syntymäaika ja kansalaisuus.

henkilöllisyysasiakirja

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	identity document
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Valtion viranomaisen henkilölle myöntämä asiakirja, joka toimii todisteena kyseisen henkilön henkilöllisyydestä.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ henkilökortti

Liittyvät termit

★ **sukupuoleen perustuva vaino**
★ **sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta**
★ **yhteiskunnallinen ryhmä**

Huomautukset

1. Henkilöllisyysasiakirjassa vahvistetaan yksittäinen, ainutkertainen siviilihenkilöllisyys. Asiakirja määrittää kyseessä olevan henkilön henkilöllisyyden suhteessa asiakirjan myöntäneeseen valtioon. Asiakirjassa voi olla koko nimi, vanhempien nimet, ikä, syntymäaika ja -paikka, sukupuoli, osoite, ammatti, kansalaisuus ja muita henkilötietoja sekä lisäksi sähköisessä muodossa olevia biometrisiä tietoja, kuten sormenjälkiä, valokuvia ja kasvo-, käsi- tai iiristunnistetietoja.

2. Henkilöllisyysasiakirjoja ovat esimerkiksi henkilökortit ja passit.

3. Tällä hetkellä ei ole olemassa koko EU:n yhteistä henkilöllisyysasiakirjaa, vaan kaikki EU:n jäsenvaltiot Tanskaa ja Irlantia lukuun ottamatta myöntävät kansallisia henkilöllisyysasiakirjoja.

H

HLB(TI)

BG	ЛГБТ
CS	LGB(TI)
DE	LGB(TI)
EL	
EN	LGB(TI)
ES	
ET	HLB(TI)
FR	LGB(TI)
GA	LADTI / (daoine) Leispiacha, Aeracha, Déghnéasacha, Trasinscneacha agus Idirghnéasacha
HU	LGB(TI)-Leszbikus, Meleg,Biszexuális (Transznemű,Interszexuális)
IT	LGB(TI)
LT	
LV	LGT(BI)
MT	
NL	LGB(TI)
PL	LGB(TI)
PT	
RO	
SK	lesbické, homosexuálne, bisexuálne, (transrodové a intersexuálne) osoby
SL	LGB(TI) Lezbijke, geji, bi- in transseksualci
SV	HBT(Q) (homosexuella, bisexuella, trans- och (queerpersoner)
NO	LGB(TI)

Määritelmä

Lyhenne, joka viittaa homoihin, lesboihin ja biseksuaaleihin (sekä transsukupuolisiin ja intersukupuolisiin henkilöihin)

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymit

- HLB
- HLBT
- HLBTQIA

Liittyvät termit

- **sukupuoleen perustuva vaino**
- **sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta**
- **yhteiskunnallinen ryhmä**

Huomautukset

1. Erilaisiin seksuaalisiin suuntautumisiin ja sukupuoli-identiteetteihin liittyvä terminologia ei ole yhtenäistä tai standardoitua. HLB(TI)-terminologia vaihtelee huomattavasti eri (ala-)kulttuureissa ja maissa/alueilla, ja se voi myös muuttua ajan myötä.

2. Termi lisättiin sanastoon, koska HLB(TI)-henkilöt saattavat kokea **vainoa**, **vakavaa haittaa** ja **syrjintää** alkuperä-/lähtömaissaan, minkä vuoksi he saattavat hakea kansainvälistä suojelua.

3. (TI) on sulkeissa, koska transsukupuolisuuden tai intersukupuolisuuden vuoksi **kansainvälistä suojelua** hakevien määrä on vähäinen, kun taas homouden, lesbouden ja biseksuaalisuuden vuoksi kansainvälistä suojelua hakevia on huomattavasti enemmän.

4. Aseman määrittelyä koskevan direktiivin (direktiivi 2011/95/EU) 10 artiklassa todetaan, että seksuaaliseen suuntautumiseen voidaan vedota yhtenä viidestä **Geneven yleissopimuksen mukaisesta vainon perusteesta**.

humanitaarinen suojelu

BG	хуманитарен статут
CS	humanitární ochrana
DE	humanitärer Schutz
EL	προστασία για ανθρωπιστικούς λόγους
EN	humanitarian protection
ES	protección humanitaria
ET	humanitaarkaitse
FR	protection humanitaire
GA	cosaint dhaonnúil
HU	humanitárius védelem
IT	protezione umanitaria
LT	humanitarinė apsauga
LV	humānā aizsardzība
MT	Protezzjoni umanitarja
NL	bescherming op humanitaire gronden
PL	ochrona o charakterze humanitarnym
PT	protecção humanitária
RO	protecție umanitară
SK	humanitárna ochrana
SL	humanitarna zaščita
SV	humanitärt skydd
NO	beskyttelse på humanitært grunnlag (b) / vern på humanitært grunnlag (n)

Määritelmä

EU:ssa yhdenmukaistamaton **suojelun** muoto, joka nykyisin yleensä korvataan **toissijaisella suojelulla**, paitsi joissakin jäsenvaltioissa (ks. Huomautukset)

Lähde

EMN:n laatima

Laajempi termi

★ **kansainvälinen suojelu**

Liittyvä termi

★ **toissijainen suojelu**

Huomautukset

1. Iso-Britannia on päättänyt soveltaa **direktiiviä 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)**, mutta ei (juridisesti) käytä termiä "subsidiary protection" (**toissijainen suojelu**).

Humanitaarisen suojelun sisällyttäminen Ison-Britannian maahanmuuttosäännöksiin saattaa aseman määrittelyä koskevan direktiivin toissijaista suojelua koskevat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä, sillä se määritellään suojeluksi, jota annetaan **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** ehtojen mukaisesti.

2. Myös Irlanti on päättänyt soveltaa aseman määrittelyä koskevaa direktiiviä ja käyttää termiä "leave to remain" (oleskelulupa).

3. Saksassa ja Italiassa humanitaarinen suojelu ja toissijainen suojelu ovat eri käsitteitä.

Saksassa ja Italiassa humanitaarinen suojelu tarkoittaa pakolaisten vastaanottamista ja oleskelua maassa kansainvälisen lain mukaisesti tai humanitaarisilla tai poliittisilla (vain Saksassa) perusteilla.

4. Virossa ja Latviassa tätä termiä ei käytetä.

5. Itävallassa ja Espanjassa käytetään samankaltaista ilmaisua, "humanitaarisista syistä myönnettävä oleskelulupa".

6. Bulgariassa humanitaarinen suojelu kattaa toissijaisen suojelun ja muista humanitaarisista syistä annetun suojelun (ks. Bulgarian lainsäädäntö: SG N:o 52, 2007, 9 artikla).

7. Norjassa **oleskelulupa** voidaan myöntää, jos tapaukseen liittyy painavia humanitaarisia näkökohtia tai jos ulkomaan kansalaisella on erityinen yhteys Norjaan, vaikka muut laissa määritetyt ehdot eivät täyttyisikään.

Painavien humanitaaristen näkökohtien selvittämiseksi tapauksesta tehdään kokonaisarvio.

Tärkeinä voidaan pitää muun muassa seuraavia seikkoja: onko ulkomaan kansalainen yksin tullut alaikäinen, joka jäisi ilman asianmukaista huolenpitoa, jos hänet palautettaisiin, onko ulkomaan kansalaisen jäätävä maahan pakottavien terveyssyiden takia, liittyykö palautustilanteeseen sosiaalisia tai humanitaarisia seikkoja, joiden takia olisi perusteltua myöntää oleskelulupa, ja onko ulkomaan kansalainen ihmiskaupan uhri.

(Lisätietoja on toukokuussa 2008 annetun Norjan maahanmuuttolain 5 luvun 38 pykälässä.)

8. Humanitaarinen suojelu on aikaisemmin ollut kansallinen lupakategoria myös Suomessa. Se poistettiin kansallisesta lainsäädännöstä 16.5.2016.

H

huollettava

BG	лице на издръжка
CS	závislá osoba
DE	zuzugsberechtigter Familienangehöriger
EL	συντηρούμενο / εξαρτώμενο μέλος
EN	dependant
ES	dependiente
ET	ülalpeetav
FR	personne à charge
GA	cleithiúnaí
HU	eltartott
IT	persona a carico
LT	išlaikomas asmuo
LV	apgādājamais
MT	Persuna dipendenti
NL	afhankelijk gezinslid (very narrow: „persoon ten laste”)
PL	osoba pozostająca na utrzymaniu
PT	dependente / pessoa a cargo
RO	dependent
SK	závislá osoba
SL	vzdrževanec
SV	anhörig
NO	forsørget person (b) / forsørgd person (n)

Määritelmä

Henkilö, joka on tehnyt **perheenyhdistämishakemuksen** ja jolle jäsenvaltio antaa luvan tulla maahan ja oleskella maassa laillisesti oleskelevan **perheenjäsenen** tai muun henkilön kanssa.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvät termit

- ★ **perheenjäsen**
- ★ **perheenkokoaja**

Huomautus

Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Family reunification, 2010**.

huoltajasta erilleen joutunut lapsi

BG	no translation
CS	nezletilý bez doprovodu
DE	alleinstehendes Kind
EL	παιδί (αποχωρισμένο από την οικογένεια)
EN	separated child
ES	menor separado
ET	vanematest eraldatud laps
FR	enfant séparé
GA	páiste dealaithe
HU	kísérő nélküli kiskorú
IT	minore separato
LT	atskirtas nuo tėvų vaikas
LV	bez vecāku vai aizbildņu gādības palicis bērns
MT	Tifel /Tifla mifrud(a) // separat(a)
NL	alleenstaand kind
PL	małoletni bez opieki
PT	criança separada
RO	minor neînsoțit / separat
SK	odlúčené dieťa
SL	otrok brez spremstva
SV	separerade barn
NO	enslig barn (b) / einsleg barn (n)

Määritelmä

Alle 18-vuotias **lapsi**, joka on **alkuperä-/lähtömaansa** ulkopuolella ja joka on joutunut erilleen kummastakin vanhemmastaan tai aiemmasta juridisesta/vakiintuneesta ensisijaisesta huoltajastaan.

Lähde

YK:n lasten oikeuksien komitea, yleiskommentin nro 6 artikla 8 ja FRA: Study on separated, asylum seeking children in EU Member States, 2010

Suppeampi termi

★ **ilman huoltajaa oleva alaikäinen, yksin tullut alaikäinen**

Huomautukset

1. Määritelmä kattaa sekä lapset, jotka ovat **kolmansien maiden kansalaisia**, että lapset, jotka ovat EU-kansalaisia.

2. Jotkut lapsista saattavat olla täysin yksin, kun taas jotkut saattavat asua kaukaisempien **sukulaisten** kanssa.

He kaikki ovat huoltajasta erilleen joutuneita lapsia ja oikeutettuja **kansainväliseen suojeluun** useiden kansainvälisten ja alueellisten instrumenttien perusteella.

H

hyväksikäyttö

BG	експлоатация
CS	vykořisťování
DE	Ausbeutung
EL	εκμετάλλευση
EN	exploitation
ES	explotación
ET	ärakasutamine
FR	exploitation
GA	dúshaothrú
HU	kizsákmányolás
IT	sfruttamento
LT	išnaudojimas
LV	izmantošana
MT	Sfruttament
NL	uitbuiting
PL	wykorzystywanie
PT	exploração
RO	exploatare
SK	vykorisťovanie
SL	izkoriščanje
SV	utnyttjande
NO	utnyttelse (b) / utnytting (n)

Määritelmä

Jonkin tai jonkun hyväksikäyttäminen, erityisesti se, että käytetään toista henkilöä epäoikeudenmukaisella tavalla omaksi hyödyksi (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö, **pakkotyö** tai pakollinen palvelu, orjuus ja muut orjuuden kaltaiset käytännöt, orjuuden kaltaiset olot tai elinten poistaminen).

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvät termit

★ **pakkotyö**
★ **ihmiskauppa**

Huomautus

Direktiivin 2011/36/EU (ihmiskauppadirektiivi) 2 artiklan 3 kohdassa todetaan, että hyväksikäytöksi katsotaan ainakin hyväksikäyttö prostituutiotarkoituksessa ja muut seksuaalisen hyväksikäytön muodot, pakkotyö tai pakollinen palvelu (mukaan lukien kerjääminen), orjuus ja muut orjuuden kaltaiset käytännöt, orjuuden kaltaiset olot, rikollisen toiminnan hyväksikäyttö ja elinten poistaminen.

hyväksyminen

BG	приемане
CS	přijetí (právních aktů)
DE	Annahme (von Rechtsakten)
EL	υιοθεσία
EN	adoption (of legal acts)
ES	adopción
ET	(õigusakti) vastuvõtmine
FR	adoption
GA	glacadh
HU	elfogadás
IT	adozione
LT	(susitarimo) priėmimas
LV	pieņemšana
MT	Aċċettazzjoni
NL	goedkeuring
PL	przyjęcie
PT	adopção
RO	adoptie
SK	prijatie
SL	sprejetje
SV	antagande
NO	godkjenning

Määritelmä

Kansainvälisessä julkisoikeudessa sopimuskontekstissa virallinen toimi, jolla neuvotteluosapuolet määrittävät sopimuksen muodon ja sisällön.

Lähde

IIOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Huomautus

Sopimus hyväksytään sopimuksesta neuvotelleiden valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen nimenomaisella tahdonilmauksella, esimerkiksi äänestämällä tekstistä tai hyväksymällä teksti nimikirjaimilla merkitsemällä tai allekirjoittamalla. Hyväksyminen voi myös olla mekanismi, jolla määritetään sopimuksen muutosten tai säännösten muoto ja sisältö.

hyväksyttyjen turvapaikkahakemusten osuus / myönteisten päätösten osuus (kansainvälisen suojelun menettelyssä)

BG	ниво на признаване
CS	podíl pozitivních rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany
DE	Anerkennungsrate (in Verfahren auf internationalen Schutz)
EL	
EN	recognition rate (in procedures for international protection)
ES	
ET	
FR	taux de reconnaissance (dans les procédures d'octroi de la protection internationale)
GA	ráta aitheantais (i gcás nósanna imeachta maidir le cosaint idirnáisiúnta)
HU	elsimerési arány (nemzetközi védelem megadására irányuló eljárás során)
IT	tasso di riconoscimento (nelle procedure di protezione internazionale)
LT	
LV	atzīšanas rādītājs
MT	
NL	erkenningsgraad (beschermingsgraad)
PL	poziom uznawalności (w procedurze udzielenia ochrony międzynarodowej)
PT	
RO	
SK	miera uznania (v konaniach o medzinárodnej ochrane) / miera uznaných žiadostí (v konaniach o medzinárodnej ochrane)
SL	odstotek priznanih stausov mednarodne zaščite
SV	Andelen beviljade ansökningar om internationellt skydd
NO	andel positive vedtak (etter søknad om internasjonal beskyttelse) (b)/ del av vedtaka som er positive (etter søknad om internasjonalt vern) (n)

Määritelmä

Myönteisten **kansainvälistä suojelua koskevien** päätösten määrä osuutena menettelyn eri vaiheissa tehtyjen päätösten (eli ensimmäisen asteen päätösten ja lainvoimaisten muutoksenhakupäätösten) kokonaismäärästä tarkastelujakson aikana.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymit

- hyväksyttyjen turvapaikkahakemusten osuus
- hyväksyttyjen kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten osuus

Huomautukset

1. Myönteisiin päätöksiin sisältyy EU:n sääntelemä **kansainvälinen suojelu**asema (**pakolais**asema ja **toissijainen suojelu**asema), ja niihin voi sisältyä myös EU:ssa yhdenmukaistamaton suojelu eli lupa oleskella maassa humanitaarisista syistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Päätösten (myönteisten ja kielteisten päätösten) kokonaismäärään sisältyvät kaikki viralliset päätökset, esimerkiksi epäsuorat ja suorat peruuttamiset, Dublin-tapaukset ja hallinnollisista syistä suljetut tapaukset (esimerkiksi hakijan kuoltua).

3. Eurostat määrittelee myönteisten (turvapaikka)päätösten osuuden seuraavasti: myönteisten päätösten osuus turvapaikkamenettelyn eri vaiheissa tehdyistä turvapaikkapäätöksistä (eli ensimmäisen asteen päätöksistä ja lainvoimaisista muutoksenhakupäätöksistä). Päätösten kokonaismäärä on myönteisten ja kielteisten päätösten summa. Kaikkien turvapaikkamenettelyn vaiheiden myönteisten päätösten osuutta yhteensä ei voida laskea, koska käytettävissä ei ole tietoja, joissa kunkin hakijan ensimmäisen asteen päätös ja lainvoimainen muutoksenhakupäätös olisivat linkitettyinä toisiinsa. Osa hakijoista, jotka ovat saaneet kielteisen päätöksen ensimmäisessä asteessa ja hakeneet muutosta samana vuonna, saa lainvoimaisen kielteisen päätöksen. Tämän takia jotkin kielteisen päätöksen saaneet hakijat laskettaisiin lukuihin kahdesti, mikä tekisi myönteisten päätösten osuudesta todellista tilannetta pienemmän. Jotta tämä voitaisiin välttää, käytettävissä pitäisi olla tilastotietoja lainvoimaisista muutoksenhakupäätöksistä jaoteltuina ensimmäisen asteen kielteisen päätöksen tekovuoden mukaan.

H

häirintä

BG	тормоз
CS	obtěžování
DE	Belästigung
EL	παρενόχληση
EN	harassment
ES	acoso
ET	ahistamine
FR	harcèlement
GA	ciapadh
HU	zaklatás
IT	molestia
LT	priekabiavimas
LV	uzmākšanās
MT	Molestja / Fastidju
NL	intimidatie
PL	molestowanie
PT	perseguição
RO	persecuție, hărțuire
SK	obťažovanie
SL	nadlegovanje
SV	trakasserier
NO	trakassering / mobbing

Määritelmä

Rotuun tai etniseen alkuperään liittyvä haitallinen käytös, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön arvoa tai luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2000/43/EY (rodusta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi) 2 artiklan 3 kohta

hätäapujärjestelmä

BG	система за реакция при кризи
CS	systém reakce na mimořádné události
DE	Notfallsystem; Notfallklausel (EU acquis)
EL	
EN	emergency response system
ES	
ET	
FR	mécanisme d'intervention d'urgence
GA	córas freagartha éigeandála
HU	válságreagálási mechanizmus
IT	sistema di risposta all'emergenza
LT	
LV	ārkārtas reaģēšanas sistēma
MT	
NL	noodmaatregelmechanisme
PL	mechanizm interwencji kryzysowej
PT	
RO	
SK	systém núdzovej pripravenosti
SL	Sistem odzivanja na izredne razmere
SV	Nödsituationssystem (Provisoriska åtgärder i en nödsituation med plötslig tillströmning av medborgare från tredjeländer)
NO	"nødinnsatssystem

Määritelmä

Väliaikaiset toimenpiteet, joihin ryhdytään, jos **kolmansien maiden kansalaisten** äkillinen joukoittainen maahantulo aiheuttaa jäsenvaltio(i)ssa hätätilanteen (muun muassa selvästi **kansainvälistä suojelua** tarvitsevien **turvapaikanhakijoiden** siirtojärjestely, jolla voidaan varmistaa kaikkien jäsenvaltioiden oikeudenmukainen ja tasapuolinen osallistuminen).

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymi

★ hätätilanteessa sovellettava sisäinen siirto

Suppeammat termit

★ hätätilanteessa sovellettava sisäisten siirtojen järjestelmä

★ varautumissuunnitelma

Liittyvä termi

★ sisäinen siirto

Huomautukset

1. Näitä väliaikaisia toimenpiteitä hahmotellaan **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen** 78 artiklan 3 kohdassa.

2. Siirtojärjestelyssä vastaanottava jäsenvaltio on vastuussa **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä** määritettyjen sääntöjen ja takeiden mukaisesti. Euroopan komissio on määrittänyt jakoperusteen, joka pohjautuu muun muassa bruttokansantuotteeseen, väkilukuun, työttömyysasteeseen ja aiempiin turvapaikanhakijamääriin.

3. **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto** (EASO), viittaa termillä "varautumissuunnitelma" ("contingency plan") kansallisiin suunnitelmiin, joissa kuvaillaan yksityiskohtaisesti joukoittaisen maahantulon yhteydessä tehtävät erityiset toimenpiteet. Tämä voi rajoittua kansalliseen turvapaikkajärjestelmään tai viitata maahanmuuttajiin yleisellä tasolla.

4. **Asetuksen (EU) No 604/2013 (Dublin III -asetus)** artiklassa 33 mainitaan **kaksi jäsenvaltioiden hätäaputoimenpiteiden tyyppiä**: "ennaltaehkäisysuunnitelma", joka tulisi laatia, kun jäsenvaltion turvapaikkajärjestelmään kohdistuva erityinen paine ja/tai turvapaikkajärjestelmän toiminnassa esiintyvät ongelmat saattavat vaarantaa Dublin-asetuksen soveltamisen, ja "kriisinhallintasuunnitelma", joka tulisi laatia, jos ennaltaehkäisysuunnitelma ei ratkaise ongelmaa.

IGC (Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Australian turvapaikka-, pakolais- ja siirtolaispolitiikkoja käsittelevät hallitustenväliset neuvottelut)

BG	Междуправителствени консултации по миграция, убежище и бежанци
CS	Mezivládní konzultace k migraci, azylu a uprchlictví
DE	Zwischenstaatliche Beratungen über Migration, Asyl und Flüchtlinge
EL	
EN	Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees
ES	Consultas Intergubernamentales sobre Asilo, Refugio y Migración
ET	valitsustevahelised konsultatsioonid rände-, varju-paiga- ja pagulasteemal
FR	Consultations intergouvernementales sur les politiques d'asile, de réfugiés et de migrations
GA	Comhairliúcháin Idir-Rialtasacha maidir le hImirce, Tearmann agus Dídeanaithe
HU	Kormányközi Tanácskozás / Együttműködés a Migrációról és a Menekültügyről
IT	Consultazioni Inter-Governative in materia di Immigrazione, Asilo e Rifugiati
LT	Tarpvyriausybinės konsultacijos migracijos, prieglobsčio ir pabėgėlių klausimais
LV	Starpvaldību konsultācijas par migrācijas, pat-vēruma un bēgļu jautājumiem
MT	Konsultazzjonijiet Intergovernattivi fuq Migrazzjoni, Aż̇il u Rifuġjati
NL	IGC (BE syn.: Intergouvernementeel Overleg over migratie, asiel en vluchtelingen)
PL	międzyrządowe konsultacje nt. migracji, azylu i uchodźców
PT	consultas intergovernamentais sobre migrações, asilo e refugiados
RO	Consultări interministeriale cu privire la migrație, azil şi refugiați
SK	Medzivládne konzultácie o migrácii, azyle a utečencoch
SL	Medvladna posvetovanja o migraciji, azilu in beguncih
SV	Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees
NO	Flernasjonal informasjonsutveksling om migrasjons, asyl- og flyktningspørsmål

Määritelmä

Epävirallinen hallitusten välinen foorumi, joka ei tee päätöksiä vaan jonka tarkoituksena on vaihtaa tietoja ja keskustella kansainvälisten muuttovirtojen hallintaan liittyvistä asioista ja jonka jäseniä ovat foorumin osallistujavaltiot, **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu, Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö** ja Euroopan komissio. IGC:llä on pysyvä sihteeristö Genevessä.

Lähde

IGC:n verkkosivut

Synonyymi

★ IGC

Huomautukset

1. IGC sai alkunsa toukokuussa 1985 UNHCR:n tuella järjestetystä konferenssista. Vaikka IGC on perinteisesti keskittynyt turvapaikka-asioihin, vuodesta 2006 alkaen sen painopiste on siirtynyt kohti yleisiä maahanmuuttopolitiikoita koskevaa keskustelua ja tietojenvaihtoa.

2. Lisätietoja osallistujamaista ja muista seikoista on IGC:n verkkosivuilla osoitteessa http://www.igc.ch/

ihmiskaupan uhrin havaitseminen

BG	откриване на жертва на трафик на хора
CS	identifikace oběti obchodování s lidmi
DE	Erkennung eines Opfers von Menschenhandel
EL	
EN	detection of a victim of trafficking in human beings
ES	detección de víctimas de trata de seres humanos
ET	inimkaubanduse ohvri staatuse tuvastamine
FR	détection d'une victime de la traite des êtres humains
GA	íospartach gáinneála a aimsiú
HU	emberkereskedelem áldozatának felderítése
IT	individuazione della vittima di tratta degli esseri umani
LT	prekybos žmonėmis aukos atpažinimas
LV	cilvēku tirdzniecības upura atpazīšana
MT	Sejbien ta' vittma fit-traffikar tal-persuni
NL	detectie van een slachtoffer van mensenhandel
PL	identyfikacja ofiar handlu ludźmi
PT	
RO	identificarea unei victime a traficului de fiinte umane
SK	zisťovanie [odhaľovanie] či je osoba obeťou obchodovania s ľuďmi
SL	zaznava žrtve trgovine z ljudmi
SV	upptäckt av offer för människohandel
NO	identifisering av et offer for menneskehandel (b) / identifisering av eit offer for menneskehandel (n)

Määritelmä

Mahdollisen **ihmiskauppa**tilanteen tunnistamisprosessi.

Lähde

EMN johtanut julkaisun Varandas, I. & J. Martins: Signalling Identification Integration of Victims of Trafficking for Sexual Exploitation: Construction of a Guide (2007) pohjalta

Laajempi termi

★ ihmiskauppa

Liittyvä termi

★ ihmiskaupan uhrin tunnistaminen

ihmiskaupan uhrin tunnistaminen

BG	идентификация на жертва на трафик на хора
CS	identifikace oběti obchodování s lidmi
DE	Feststellung/ Identifizierung eines Opfers von Menschenhandel
EL	ανίχνευση σας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων
EN	identification of a victim of trafficking in human beings
ES	identificación de víctima de trata de seres humanos
ET	inimkaubanduse ohvri tuvastamine
FR	identification d'une victime de la traite des êtres humains
GA	íospartach gáinneála a shainaithint
HU	emberkereskedelem áldozatának azonosítása
IT	identificazione della vittima di tratta di esseri umani
LT	prekybos žmonėmis aukos nustatymas
LV	cilvēku tirdzniecības upura identificēšana
MT	Identifikazzjoni (L-) ta' vittma fit-traffikar tal-persuni
NL	herkennen van een slachtoffer van mensenhandel
PL	identyfikacja ofiar handlu ludźmi
PT	
RO	identificarea unei victime a traficului de ființe umane
SK	identifikácia obete obchodovania s ľuďmi
SL	prepoznavanje žrtve trgovine z ljudmi
SV	identifiering av offer för människohandel
NO	identifisering av offer for menneskehandel

Määritelmä

Virallinen prosessi, jossa varmistetaan ja kuvaillaan **ihmiskauppa**tapaus uhrin pääsemiseksi auttamisjärjestelmän palveluihin.

Lähde

EMN johtanut julkaisun Varandas, I. & J. Martins: Signalling Identification Integration of Victims of Trafficking for Sexual Exploitation: Construction of a Guide (2007) pohjalta

Laajempi termi

★ **ihmiskauppa**

Liittyvät termit

★ ihmiskaupan uhrin virallinen tunnistaminen

★ **ihmiskaupan uhrin havaitseminen**

ihmiskauppa

BG	трафик на хора
CS	obchodování s lidmi
DE	Menschenhandel
EL	εμπορία ανθρώπων
EN	trafficking in human beings
ES	trata de seres humanos
ET	inimkaubandus
FR	traite des êtres humains
GA	gáinneáil i ndaoine
HU	emberkereskedelem
IT	tratta di esseri umani
LT	prekyba žmonėmis
LV	cilvēku tirdzniecība
MT	Traffikar ta' Persuni
NL	mensenhandel
PL	handel ludźmi
PT	tráfico de seres humanos
RO	trafic de ființe umane
SK	obchodovanie s ľuďmi
SL	trgovina z ljudmi
SV	människohandel
NO	menneskehandel

Määritelmä

Hyväksikäyttötarkoituksessa tapahtuva henkilöiden värväämi-nen, kuljettaminen, siirtäminen, kätkeminen tai vastaanot-taminen, mukaan lukien näihin henkilöihin kohdistuvan määräysvallan vaihtaminen tai siirtäminen, voimankäytöllä uhkaamisen tai voimankäytön tai muun pakottamisen, sieppauksen, petoksen, harhaanjohtamisen, vallan väärinkäy-tön tai haavoittuvan aseman hyödyntämisen avulla taikka toista henkilöä määräysvallassaan pitävän henkilön suostu-muksen saamiseksi annetun tai vastaanotetun maksun tai edun avulla.

Lähde

Direktiivin 2011/36/EU (ihmiskauppadirektiivi) 2 artikla

Suppeammat termit

- ★ **ihmiskaupan uhrin havaitseminen**
- ★ **ihmiskaupan uhrin tunnistaminen**

Liittyvät termit

- ★ **hyväksikäyttö**
- ★ **kansallinen ohjautumisjärjestelmä**
- ★ **Palermon pöytäkirja**

Huomautukset

1. Haavoittuvalla asemalla tarkoitetaan tilannetta, jossa asianomaisella henkilöllä ei ole muuta todellista tai hyväksyt-tävää vaihtoehtoa kuin alistua hyväksikäyttöön.

2. Hyväksikäytöksi katsotaan ainakin hyväksikäyttö prostituu-tiotarkoituksessa ja muut seksuaalisen hyväksikäytön muo-dot, pakkotyö tai pakollinen palvelu (mukaan lukien kerjääminen), orjuus ja muut orjuuden kaltaiset käytännöt, orjuuden kaltaiset olot, rikollisen toiminnan hyväksikäyttö ja elinten poistaminen.

3. EU:n ihmiskaupan vastainen verkkosivusto on keskitetty tietolähde niin asiantuntijoille kuin ihmiskauppaan liittyvistä asioista kiinnostuneelle suurelle yleisöllekin.

ihmisoikeudet

BG	човешки права
CS	lidská práva
DE	Menschenrechte
EL	
EN	human rights
ES	derechos humanos
ET	inimõigused
FR	droits de l'homme
GA	cearta an duine
HU	emberi jogok
IT	diritti umani
LT	žmogaus teisės
LV	cilvēktiesības
MT	Drittijiet (Id-) tal-bniedem
NL	mensenrechten
PL	prawa człowieka
PT	
RO	drepturile omului
SK	ľudské práva
SL	človekove pravice
SV	mänskliga rättigheter
NO	menneskerettigheter (b) / menneskerettar (n)

Määritelmä

Sovitut kansainväliset normit, joilla tunnustetaan jokaisen yksilön arvokkuus ja koskemattomuus ja suojellaan niitä tekemättä minkäänlaista eroa yksilöiden välille.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Liittyvät termit

- ★ **Euroopan unionin perusoikeuskirja**
- ★ **Euroopan ihmisoikeussopimus**
- ★ **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**

Huomautus

Ihmisoikeudet ovat osa kansainvälistä tapaoikeutta, ja niistä säädetään erilaisissa kansallisissa, alueellisissa ja kansainvälisissä juridisissa asiakirjoissa, joita kutsutaan yleisesti ihmisoikeusinstrumenteiksi.

ihmisoikeuslainsäädäntö

BG	закон за човешките права
CS	(mezinárodní) právo v oblasti lidských práv
DE	internationale Menschenrechts-normen
EL	
EN	human rights law
ES	legislación de derechos humanos
ET	inimõiguste õigus
FR	droit relatif aux droits de l'homme
GA	na dlíthe i leith Chearta an Duine, reachtaíocht i leith Chearta an Duine
HU	emberi jogok
IT	diritto dei diritti umani
LT	žmogaus teisių teisė
LV	cilvēktiesības
MT	Liġi (Il-) dwar id-drittijiet tal-bniedem
NL	humanitair recht
PL	prawo praw człowieka
PT	
RO	legislația privind drepturile omului
SK	právo v oblasti ľudských práv
SL	pravo o človekovih pravicah
SV	lagstiftning till skydd för mänskliga rättigheter
NO	menneskerettslovgivning (b) / menneskerettslovgjeving (n)

Määritelmä

Kansainvälisen tapaoikeuden, ihmisoikeusinstrumenttien ja kansallisen lainsäädännön muodostama kokonaisuus, jonka tavoitteena on **ihmisoikeuksien** tunnustaminen ja suojeleminen.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Liittyvät termit

- ★ **Euroopan ihmisoikeussopimus**
- ★ **pakolaisoikeus**

Huomautus

Pakolaisoikeus ja ihmisoikeuslainsäädäntö täydentävät toisiaan.

ilman huoltajaa oleva alaikäinen, yksin tullut alaikäinen

BG	непридружен непълнолетен
CS	nezletilý bez doprovodu
DE	unbegleiteter Minderjähriger
EL	ασυνόδευτος ανήλικος
EN	unaccompanied minor
ES	menor no acompañado (MENA)
ET	saatjata alaealine
FR	mineur isolé étranger
GA	mionaoiseach neamhthionlactha
HU	kísérő nélküli kiskorú
IT	minore non accompagnato
LT	nelydimas nepilnametis
LV	nepilngadīgais bez pavadības
MT	Minorenni mhux akkumpanjat
NL	alleenstaande minderjarige vreemdeling
PL	małoletni bez opieki
PT	menor desacompanhado
RO	minor neînsoțit
SK	maloletý bez sprievodu
SL	mladoletnik brez spremstva
SV	ensamkommande barn
NO	enslig mindreårig (b) / einsleg mindreårig (n)

Määritelmä

Alaikäinen,

- joka saapuu jäsenvaltioiden alueelle ilman hänestä joko lain tai asianomaisen jäsenvaltion käytännön mukaan vastuussa olevaa **aikuista**, niin kauan kuin hänellä ei tosiasiallisesti ole tällaista aikuista huolehtimassa hänestä, tai
- alaikäinen, joka on jäänyt ilman huoltajaa jäsenvaltioiden alueelle tultuaan.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan l kohta

Synonyymit

★ yksin tullut ja huoltajasta erilleen joutunut alaikäinen
★ yksin tullut ja huoltajasta erilleen joutunut lapsi

Laajempi termi

★ **huoltajasta erilleen joutunut lapsi**

Liittyvät termit

★ **edustaja**
★ **haavoittuvassa asemassa oleva henkilö**

Huomautukset

1. Jäsenvaltioiden välillä on merkittäviä eroja kansallisissa määritelmissä ja kirjaamiskäytännöissä esimerkiksi sovellettavan ikärajan suhteen ja siltä osin, kenet katsotaan yksin tulleeksi.

2. Joissakin (jäsen)valtioissa tilastoihin sisällytetään kaikki, jotka ilmoittavat olevansa ilman huoltajaa olevia / yksin tulleita alaikäisiä (ennen asian varmistamista iän määrittämisellä), kun taas toisissa (jäsen)valtioissa tilastoihin sisällytetään vain henkilöt, jotka toimivaltainen viranomainen on tunnistanut ilman huoltajaa oleviksi / yksin tulleiksi alaikäisiksi (iän määrittämisen jälkeen).

3. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Yksin maahan tulevien alaikäisten vastaanottoa, palauttamis- sekä kotouttamisjärjestelyjä EU-jäsenmaissa koskeva vertailututkimus, 2010**. Tähän vuonna 2010 julkaistuun tutkimukseen liittyen on julkaistu päivitetty tutkimus vuonna 2015, **Policies, practices and data on unaccompanied minors in EU Member States and Norway, 2015**, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports_en.

ilmeisen perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus

BG	
CS	zjevně nedůvodná žádost o mezinárodní ochranu
DE	offensichtlich unbegründeter Antrag auf internationalen Schutz
EL	προδήλως αβάσιμη αίτηση διεθνούς προστασίας
EN	manifestly unfounded application for international protection
ES	
ET	selgelt põhjendamatu rahvusvahelise kaitse taotlus
FR	demande de protection internationale manifestement infondée
GA	
HU	nemzetközi védelem iránti nyilvánvalóan megalapozatlan kérelem
IT	domanda di protezione internazionale manifestamente infondata
LT	akivaizdžiai nepagrįstas tarptautinės apsaugos prašymas (EU acquis); akivaizdžiai nepagrįstas prašymas suteikti prieglobstį
LV	acīmredzami nepamatots starptautiskās aizsardzības pieteikums
MT	applikazzjoni manifestament bla bażi għal protezzjoni internazzjonali
NL	kennelijk ongegrond verzoek om internationale bescherming
PL	
PT	requerimento manifestamente infundado de proteção internacional
RO	
SK	zjavne neopodstatnená žiadosť o medzinárodnú ochranu / zjavne neopodstatnená žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany
SL	"očitno neutemeljena prošnja za mednarodno zaščito"
SV	uppenbart ogrundad ansökan om internationellt skydd
NO	Klart grunnløs søknad om internasjonal beskyttelse (b); Klart grunnlaus søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa hakemus, joka täyttää toisen seuraavista ehdoista:

a) hakemus ei liity **Geneven yleissopimuksen ja sen pöytäkirjan** 1 artiklan A2 kohdassa määritettyihin **pakolaisaseman** myöntämisen kriteereihin tai muihin **turvapaikan** myöntämisen kriteereihin

b) hakemus on selvästi vilpillinen, koska sen taustalla on tahallinen pyrkimys harhauttaa pakolaisaseman määrittäviä viranomaisia.

EU-kontekstissa **perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**, joka katsotaan EU:n jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä ilmeisen perusteettomaksi yhdestä seuraavista syistä:

- hakija on tuonut esiin vain seikkoja, joilla ei ole lainkaan merkitystä sen selvittämiseksi, voidaanko häntä pitää **kansainvälistä suojelua saavana** henkilönä
- hakija tulee **turvallisesta alkuperämaasta**
- hakija katsotaan vakavista syistä olevan vaaraksi kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle
- hakemus perustuu tahalliseen vilppiin tai kansainvälistä suojelua koskevan menettelyn väärinkäyttämiseen direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013L0032] 31 artiklan 8 kohdan c–i alakohdissa kuvatulla tavalla.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut seuraavien julkaisujen pohjalta: UNHCR: The Problem of Manifestly Unfounded or Abusive Applications for Refugee Status or Asylum, 20.10.1983, UNHCR:n toimeenpanevan komitean johtopäätös 30 (IV), 1983 http://www.refworld.org/docid/3ae68c6118.html ja UNHCR: Position on Manifestly Unfounded Applicati-ons for Asylum, 1.12.1992, http://www.refworld.org/docid/3ae6b31d83.html

EU-konteksti: EMN johtanut direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 31 artiklan 8 kohdan ja 32 artiklan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/FI/TXT/?uri=CELEX:32013L0032

Laajempi termi

★ **perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

Liittyvä termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva nopeutettu menettely**

Huomautukset

1. Toimeenpanevan komitean johtopäätöksessä 30 **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR)** toteaa, että ilmeisen perusteettomiksi katsottuihin hakemuksiin liittyvien menettelytapojen tulisi sisältää tarvittavat menettelylliset takeet, muun muassa alustava neuvonta asianmukaisella kielellä, pätevän virkailijan tekemä kattava henkilökohtainen puhuttelu, toimivaltaisen turvapaikkaviranomaisen vastuu määrittää hakemuksen ilmeinen perusteettomuus ja mahdollisuus pyytää kielteisten päätösten uudelleentarkastelua.

2. Muita direktiivin 2013/32/EU 31 artiklan 8 kohdan c–i alakohdissa mainittuja seikkoja ovat seuraavat:

c) hakija on johtanut viranomaisia harhaan esittämällä vääriä tietoja/asiakirjoja tai jättämällä tahallaan ilmoittamatta olennaisia tietoja tai esittämättä henkilöllisyyttään ja/tai kansalaisuuttaan koskevia asiakirjoja, jotka olisivat saattaneet vaikuttaa päätökseen kielteisesti

d) hakijan voidaan olettaa vilpillisessä tarkoituksessa tuhonneen tai kadottaneen henkilö- tai **matkustusasiakirjan**, josta olisi ollut apua hänen henkilöllisyytensä tai kansalaisuutensa selvittämisessä

e) hakija on esittänyt selvästi epäjohdonmukaisia ja ristiriitaisia, selvästi vääriä tai ilmeisen epätodennäköisiä tietoja, jotka ovat ristiriidassa riittävällä tavalla varmennettujen **alkuperämaata koskevien tietojen** kanssa, tehden näin väitteensä selvästi epäuskottavaksi sen suhteen, voidaanko häntä pitää **kansainvälistä suojelua saavana** henkilönä

f) hakija on esittänyt **myöhemmän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen**, jolta ei puutu tutkittavaksi ottamisen edellytykset

g) hakija tekee hakemuksen vain viivyttääkseen jo tehdyn tai välittömästi odotettavissa olevan päätöksen täytäntöönpanoa tai estääkseen sen, mikä merkitsisi hänen **poistamistaan maasta**

h) hakija on tullut EU:n jäsenvaltion alueelle tai jatkanut siellä oleskeluaan laittomasti ja ilman hyvää syytä joko ei ole ilmoittautunut viranomaisille tai ei ole tehnyt kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta mahdollisimman pian maahantuloonsa liittyvät olosuhteet huomioon ottaen

i) hakija kieltäytyy noudattamasta velvoitetta suostua sormenjälkien ottamiseen asetuksen (EU) N:o 603/2013 (Eurodac-asetus) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A32013R0603] mukaisesti, jotta sormenjälkiä voitaisiin vertailla asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A32013R0604] tehokkaaksi soveltamiseksi.

3. Edellä kuvatuissa olosuhteissa **kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset**, jotka määritetään kansallisessa lainsäädännössä ilmeisen perusteettomiksi, voidaan käsitellä nopeutetuissa menettelyissä ja/tai rajalla tai kauttakulkualueella direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) II luvussa määritettyjen perusperiaatteiden ja takeiden mukaisesti. Uudelleenlaaditun turvapaikkamenettelydirektiivin johdanto-osan 21 kappaleen mukaan väärät asiakirjat, asiakirjojen puuttuminen tai epäjohdonmukaiset lausunnot eivät välttämättä tarkoita, että hakemus on ilmeisen perusteeton tai että hakemus ei täyttäisi kansainvälisen suojelun myöntämisen ehtoja.

ilmoitus kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä

BG	изразено желание за подаване на молба за международна закрила
CS	podat žádost o mezinárodní ochranu
DE	einen Antrag auf internationalen Schutz stellen
EL	
EN	making an application for international protection
ES	
ET	
FR	présenter une demande de protection internationale
GA	iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a dhéanamh
HU	nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása (a menekültügyi hatóság előtt)
IT	presentazione di una domanda di protezione internazionale
LT	
LV	izteikt vēlmi iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu
MT	
NL	een verzoek om internationale bescherming doen
PL	złożenie wniosku o ochronę międzynarodową (wyrażenie woli ubiegania się o ochronę międzynarodową)
PT	
RO	
SK	požiadanie o medzinárodnú ochranu
SL	sestaviti prošnjo za mednarodno zaščito
SV	Ansöka om internationellt skydd
NO	"søke om internasjonal beskyttelse (b) / søkje om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Ilmoitus aikomuksesta hakea kansainvälistä suojelua.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016. EMN johtanut **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** http://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/ALL/?uri=celex%3A32013L0032 6 artiklan 1 ja 5 kohtien sekä julkaisun **EASO: Background document for Member States on application of Art. 6 of the recast Asylum Procedures Directive (2015)** pohjalta

Liittyvät termit

- **pääsy kansainvälistä suojelua koskevaan menettelyyn**
- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen**

Huomautukset

1: Se, että henkilö vaikkapa vain epäsuorasti tai välillisesti ilmaisee toiveensa hakea kansainvälistä suojelua, katsotaan hakemuksen tekemiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on rekisteröitävä 20.7.2015 alkaen sekä kaikki ilmoitukset hakemuksen tekemisestä että kaikki jätetyt hakemukset. Päämääränä on varmistaa, että menettelyn piiriin pääsemistä seurataan tehokkaasti. EASO kerää tietoja 15.9.2015 alkaen tehdyistä hakemusilmoituksista osana varhaisvaroitus- ja valmiusjärjestelmäänsä (Early Warning and Preparedness System, EPS). Tämän vuoksi jäsenvaltioiden tulisi rekisteröidä kyseiset henkilöt kansainvälistä suojelua hakeviksi mahdollisimman pian.

3. Kolmansien maiden kansalaiset ja kansalaisuudettomat, jotka ovat ilmoittaneet haluavansa hakea kansainvälistä suojelua, ovat kansainvälistä suojelua hakevia, joten heitä koskevat direktiivissä 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) ja direktiivissä 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) määritetyt oikeudet ja velvollisuudet

IRMA / EU:n ja Norjan viranomaisten palauttamistoimien hallinnointia koskeva tietojenvaihtosovellus (termi ei yleisessä käytössä)

BG	
CS	Systém pro správu dat o nelegální migraci
DE	Anwendung für integriertes Rückkehrmanagement
EL	Εφαρμογή για τη Διαχείριση της Παράτυπης Μετανάστευσης
EN	Irregular Migration Management Application (IRMA)
ES	
ET	Ebaseadusliku rände haldamise rakendus
FR	application de gestion de la migration irrégulière
GA	
HU	irreguláris mi-gráció-kezelési alkalmazás
IT	applicazione di gestione integrata dei rimpatri
LT	Neteisėtos migracijos valdymo programa
LV	Neatbilstīgas migrācijas pārvaldības lietotne
MT	Applikazzjoni tal-Ġestjoni tal-Migrazzjoni Irregolari
NL	"EU-toepassing voor geïntegreerd terugkeerbeheer"
PL	
PT	Aplicação de Gestão de Migração Irregular
RO	
SK	Aplikácia pre integrované riadenie návratov
SL	"Aplikacija za skladno upravljanje vračanja"
SV	applikation för hantering av irreguljär migration
NO	Irregular Migration Management Application (no usual translation)

Määritelmä

Euroopan komission kehittämä rajoitettu ja suojattu tietojenvaihtofoorumi, joka yhdistää toisiinsa EU:n jäsenvaltiot, Schengen-maat, Euroopan komission, **Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex)** ja asiaan liittyvät EU-rahoitetut ohjelmat operatiivisella käytännön tasolla ja joka helpottaa **palauttamis**- ja **takaisinotto**toimien suunnittelua, järjestämistä ja toteuttamista palauttamismenettelyjen tehostamiseksi.

Lähde

EMN johtanut seuraavien julkaisujen pohjalta: Euroopan komission tiedonanto tehokkaammasta palauttamispolitiikasta Euroopan unionissa – uudistettu toimintasuunnitelma, COM(2017) 200 final, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=COM:2017:200:FIN ja Euroopan komissio: Euroopan muuttoliikeagendaa koskeva edistymiskertomus, COM(2017) 669 final http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1520506709668&uri=CELEX%3A52017DC0669 ja Tekniset suuntaviivat palauttamisoperaatioita koskevaa tietojenkeruuta varten http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5202-2018-INIT/fi/pdf

Synonyymi

★ IRMA

Laajemmat termit

★ **takaisinotto**

★ **paluu/palauttaminen**

Liittyvä termi

★ **palauttamisoperaatio**

Huomautukset

1. IRMA otettiin käyttöön 1.9.2017 nimellä ”palauttamisen hallintajärjestelmä”, joka myöhemmin muutettiin muotoon ”Palauttamistoimien hallinnointia koskeva tietojenvaihtosovellus”. IRMA-lyhenne on ollut käytössä koko ajan samassa muodossa.

2. IRMA sisältää tietoa parhaista käytännöistä ja ohjeista jaoteltuna **kolmannen maan**, lainsäädännön, palauttamisohjelman, **palauttamisoperaatio**tietojen ja tilastojen mukaan.

3. IRMAn tavoitteena on lisätä synergiaa ja tehostaa toimintaa. Sen ansiosta Frontex voi omaksua proaktiivisemman roolin yhteisten **palauttamisoperaatioiden** suunnittelussa.

itsenäinen ammatinharjoittaja

BG	самонаето лице
CS	osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)
DE	Selbstständiger, selbstständig erwerbstätige Person (LU)
EL	
EN	self-employed person
ES	trabajador por cuanta propia
ET	füüsilisest isikust ettevõtja
FR	travailleur indépendant
GA	duine féinfhostaithe
HU	önfoglalkoztatott személy
IT	lavoratore autonomo
LT	savarankiškai dirbantis asmuo
LV	pašnodarbināta persona
MT	Persuna taħdem għal rasha
NL	zelfstandige
PL	osoba samozatrudniona
PT	
RO	asociat
SK	samostatne zárobkovo činná osoba / SZČO
SL	samozaposlena oseba
SV	egenföretagare
NO	selvstendig sysselsatt (b) / sjølvstendig sysselsett (n)

Määritelmä

Henkilö, joka on yksin tai osaomistajana yhtiöittämättömässä yrityksessä (siis yrityksessä, josta ei ole tehty yhtiömuotoista eli laillista yhtiötä), jossa hän työskentelee, paitsi jos hän on päätyökseen palkattu työntekijä. (Viimeksi mainitussa tapauksessa hänet katsotaan **työntekijäksi**.)

Lähde

Eurostatin Concepts and Definitions Database, http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=DSP_GLOSSARY_NOM_DTL_VIEW&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN&IntKey=16684285&RdoSearch=BEGIN&TxtSearch=self-employed%20person&CboTheme=&IsTer=&IntCurrentPage=1&ter_valid=0

Liittyvät termit

- ★ **työntekijä**
- ★ **työnantaja**

Huomautus

ILOn ICSE-93-luokituksen mukaan itsenäistä ammatinharjoittamista on työ, josta saatava korvaus määräytyy suoraan tuotetuista tavaroista ja palveluista saatavan tuoton (tai mahdollisen tuoton) perusteella (oma käyttö katsotaan osaksi tuottoa). Ammatinharjoittajat tekevät yritykseen vaikuttavat operatiiviset päätökset tai delegoivat tällaiset päätökset muille säilyttäen kuitenkin itsellään vastuun yrityksen menestyksestä. (Tässä kontekstissa termi ”yritys” kattaa myös yhden hengen yritykset.)

itäinen kumppanuus

BG	Източно партньорство
CS	Východní partnerství
DE	Östliche Partnerschaft
EL	Ανατολική Εταιρική Σχέση
EN	Eastern Partnership
ES	Asociación Oriental
ET	idapartnerlus
FR	Partenariat oriental
GA	Comhpháirtíocht an Oirthir
HU	Keleti Partnerség
IT	Partenariato Orientale
LT	Rytų partnerystė
LV	Austrumu partnerība
MT	Sħubija mal-Lvant
NL	Oostelijk Partnerschap
PL	Partnerstwo Wschodnie
PT	parceria oriental
RO	Parteneriatul Estic
SK	Východné partnerstvo
SL	Vzhodno partnerstvo
SV	Östra partnerskapet
NO	Det østlige partnerskapet (b) / Det austlege partnarskapet (n)

Määritelmä

EU:n ja sen itäisten naapureiden institutionaalinen yhteistyöfoorumi, jonka päätavoitteena on luoda tarvittavat edellytykset poliittisen assosiaation vauhdittamiseksi ja taloudellisen yhdentymisen edistämiseksi.

Lähde

Euroopan naapuruuspolitiikan verkkosivut

Synonyymi

- IK
- Söderköpingin prosessi

Laajempi termi

- **Euroopan naapuruuspolitiikka**

Liittyvät termit

- **Mustanmeren synergia**
- **Euro–Välimeri-kumppanuus**

Huomautukset

1. Itäisen kumppanuuden teema-alueeseen 1 (demokratia, hyvä hallinto ja vakaus) liittyen perustettiin vuonna 2011 itäisen kumppanuuden muuttoliike- ja turvapaikka-asioita käsittelevä paneeli. Paneelin yleisenä tavoitteena on vahvistaa itäisten kumppaneiden turvapaikka- ja muuttoliikeasioihin liittyviä järjestelmiä sekä edistää muuttoliike- ja turvapaikka-asioista käytävää vuoropuhelua niin itäisten kumppaneiden ja EU:n välillä kuin itäisten kumppaneiden keskuudessa.

2. Muuttoliike- ja turvapaikka-asioita käsittelevän paneelin edeltäjä oli Söderköpingin prosessi, joka käynnistettiin toukokuussa 2001 rajat ylittävänä **turvapaikka**- ja **muuttoliike**yhteistyönä. Tavoitteena oli vastata EU:n itälaajentumisen mukanaan tuomiin uusiin haasteisiin. Kun tämä itäisen kumppanuuden teema-alueeseen 1 liittyvä paneeli perustettiin, Söderköpingin prosessin työtä jatkettiin osana itäisen kumppanuuden monenvälistä ulottuvuutta.

3. Lisätietoja on IK:n verkkosivuilla osoitteessa http://eapmigrationpanel.org/page39964.html

iän määrittäminen / iän selvittäminen

BG	оценка на възрастта
CS	určení věku
DE	Altersfeststellung
EL	ektímisis tis ilikías
EN	age assessment
ES	determinación de la edad
ET	vanuse määramine
FR	détermination de l'âge
GA	measúnú aoise
HU	kormeghatározás
IT	accertamento dell'età
LT	amžiaus nustatymas
LV	vecuma noteikšana
MT	Valutazzjoni / Stima tal-età
NL	leeftijdsonderzoek
PL	ustalenie / ocena wieku
PT	
RO	evaluarea varstei
SK	posúdenie veku
SL	ocenjevanje starosti
SV	åldersbedömning
NO	aldersvurdering

Määritelmä

Prosessi, jolla viranomaiset pyrkivät määrittämään henkilön iän tai ikähaarukan, jotta voidaan määrittää, onko hän **lapsi** vai ei.

Lähde

EMN johtanut julkaisun EASO: Age assessment practice in Europe (2013) pohjalta, https://www.easo.europa.eu/practical-tools

Liittyvät termit

★ **lapsi**
★ **alaikäinen**

Huomautukset

1. Neuvoston **päätöslauselman, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1997, ilman huoltajaa tulevista kolmansien maiden alaikäisistä kansalaisista** 4 artiklan 3 kohdassa todetaan, että yleensä ilman huoltajaa tulevan turvapaikanhakijan, joka väittää olevansa **alaikäinen**, on todistettava ikänsä.

Jos näyttöä iästä ei ole saatavissa tai tiedot vaikuttavat epäilyttäviltä, jäsenvaltiot voivat määrittää turvapaikanhakijan iän. Ikä olisi määritettävä puolueettomasti. Tätä varten jäsenvaltiot voivat alaikäisen, hänelle nimetyn täysi-ikäisen edustajan tai toimielimen suostumuksella antaa koulutetun terveydenhoitohenkilökunnan tehdä lääketieteellisen tutkimuksen iän määrittämiseksi.

2. YK:n lasten oikeuksien komitean yleiskommentin 6 mukaan lapsen määrittämiseen yksin tulleeksi ja huoltajasta erilleen joutuneeksi sisältyy iän määrittäminen, jossa tulisi ottaa huomioon sekä fyysinen ulkonäkö että henkinen kypsyys. Määrittäminen tulee tehdä tieteellisesti, turvallisesti, lapsi- ja sukupuolisensitiivisesti ja oikeudenmukaisesti välttäen lapsen fyysisen koskemattomuuden loukkaamista ja kunnioittaen ihmisarvoa.

3. Iän määrittämiseen voi sisältyä erilaisia prosesseja tai menettelyitä joko yhdessä tai erikseen, esimerkiksi asiakirjatodisteiden analysointi, puhuttelu, röntgenkuvaus ja fyysinen tai muunlainen lääketieteellinen tutkimus.

J

joukkopako

BG	
CS	exodus
DE	Exodus
EL	έξοδος
EN	exodus
ES	éxodo
ET	massiline väljaränne
FR	fuite massive
GA	imeacht
HU	kivándorlás
IT	esodo
LT	egzodas
LV	masveida izceļošana
MT	Eżodu
NL	uittocht (syn.: exodus)
PL	exodus
PT	exôdo
RO	exod
SK	exodus / hromadný odchod
SL	eksodus / množična emigracija
SV	massflykt
NO	masseutvandring / masseflukt

Määritelmä

Suurten ryhmien tai yhteisöjoukkojen (yksittäinen ja satunnainen) muuttoliike pois **lähtömaasta**/alkuperämaasta tiettynä aikana.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Huomautus

Samankaltaista määritelmää käytetään myös UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology -sanastossa.

joukoittainen maahantulo

BG	масово навлизане
CS	hromadný příliv
DE	Massenzustrom
EL	μαζική εισορρή
EN	mass influx
ES	afluencia masiva
ET	massiline sisseränne
FR	afflux massif
GA	mórphlódú isteach
HU	tömeges beáramlás
IT	afflusso massiccio
LT	antplūdis
LV	masveida pieplūdums
MT	Influss tal-massa / ta' massa
NL	massale toestroom (syn.: massale instroom)
PL	masowy napływ
PT	afluxo maciço
RO	aflux masiv
SK	hromadný prílev
SL	množični priliv / množični prihod
SV	massiv tillströmning
NO	massetilstrømning (b) / massetilstrøyming (n)

Määritelmä

Tilanne, jossa yhteisön alueelle tulee suuri määrä kolmansista maista **siirtymään joutuneita henkilöitä**, jotka eivät voi palata kotimaahansa ja jotka ovat lähtöisin tietystä maasta tai tietyltä maantieteelliseltä alueelta, riippumatta siitä, tulevatko he yhteisön alueelle omasta aloitteestaan tai avustettuna, esimerkiksi evakuointiohjelman kautta.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2001/55/EY (tilapäisen suojelun direktiivi) 2 artiklan d kohta

Liittyvä termi

★ **tilapäinen suojelu**

J

Julkinen aitojen matkustus- ja henkilöasiakirjojen sähköinen tietokanta (PRADO)

BG	
CS	Veřejný rejstřík pravých dokladů totožnosti a cestovních dokladů online
DE	Öffentliches online-Register echter Identitäts- und Reisedokumente
EL	
EN	Public Register of Authentic Travel and Identity Documents Online
ES	Registro público en línea de documentos auténticos de identidad y de viaje
ET	Ehtsate isikut tõendavate ja reisidokumentide avalik veebiregister
FR	Registre public en ligne de documents authentiques d'identité et de voyage
GA	
HU	Eredeti/hiteles úti és személyazonosító okmányok online nyilvántartása
IT	
LT	
LV	autentisku personu apliecinošu ceļošanas dokumentu publiskais reģistrs tiešsaistē
MT	Reġistru Pubbliku Online ta' Dokumenti Awtentiċi tal-Identità u tal-Ivvjaġġar
NL	Openbaar onlineregister van authentieke reis- en identiteitsdocumenten
PL	Publiczny Rejestr Autentycznych Dokumentów Tożsamości i Podroży
PT	
RO	
SK	Verejný register pravých dokladov totožnosti a cestovných dokladov online
SL	Spletni dostop do javnega registra pristnih potnih in osebnih dokumentov
SV	Offentligt register över äkta identitets- och resehandlingar online
NO	"nettbasert referansedatabase for identitets- og reisedokumenter (b) / nettbasert referansedatabase for identitets- og reisedokument (n)

Määritelmä

Viitetietokanta, joka sisältää tietoa aidoista matkustus- ja henkilöasiakirjoista ja muista jäsenvaltioiden, Schengen-maiden ja eräiden **kolmansien maiden** viranomaisten antamista asiakirjoista.

Lähde

Aitojen henkilö- ja matkustusasiakirjojen julkisen online-hakemiston virallinen verkkosivu: http://www.consilium.europa.eu/prado/fi/prado-start-page.html

Synonyymi

★ PRADO

Liittyvä termi

★ **Aitojen ja väärennettyjen asiakirjojen sähköinen tietokanta (FADO)**

Huomautukset

1. PRADO on **FADO**-järjestelmän julkisesti saatavissa oleva osa.

2. Tietokannassa ja verkkosivuilla on kuvia ja monikielinen yhteenveto EU:n jäsenvaltioiden ja eräiden kolmansien maiden yleisimmistä henkilöasiakirjoista (esimerkiksi ajokorteista, väestörekisteritodistuksista, oleskelu- ja työluvista). Sivuilla on kuvattu tarkemmin asiakirjojen tärkeimmät ja helpoimmin tarkistettavat turvaominaisuudet, kuten vesileimat ja turvalangat.

3. Sivustolla olevat tiedot ovat jäsenvaltioiden sekä Islannin, Norjan ja Sveitsin asiakirjoista vastaavien asiantuntijoiden valitsemia ja tuottamia

järjestelykeskus / EU:n alueelle joukoittain saapuvien turvapaikanhakijoiden rekisteröintikeskus

BG	
CS	hotspot
DE	Brennpunkt (EU-acquis, Hotspot-Gebiet
EL	
EN	Hotspot area
ES	Área de urgencia migratoria
ET	esmase vastuvõtu piirkond
FR	Zone Hotspot / zone d'urgence migratoire
GA	
HU	Hotspot területe
IT	
LT	
LV	no translation
MT	Żona hotspot
NL	hotspotgebied
PL	obszar hotspot
PT	
RO	
SK	oblasť vstupných centier / oblasť hotspotov
SL	Območje za sprejem in registracijo beguncev imenovano "Hotspot"
SV	hotspot-område
NO	mottaksted for asylsøkere etablert ved et uvanlig stort antall (b) / mottaksstad for asylsøkjarar etablert ved eit uvanleg stort tal (n)

Määritelmä

Paikka, jossa vastaanottava jäsenvaltio, Euroopan komissio, asiaankuuluvat unionin virastot ja osallistuvat jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä, jonka tavoitteena on hallita olemassa olevaa tai mahdollista, ulkorajoille saapuvien maahantulijoiden määrän merkittävän kasvun aiheuttamaa suhteetonta muuttoliikkeeseen liittyvää haastetta.

Lähde

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1624 eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta, 2 artiklan 10 kohta http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/securing-eu-borders/legal-documents/docs/20161006/a_european_border_and_coast_guard_regulation_10092016_fi.pdf

Laajempi termi

★ **järjestelykeskus-toimintamalli**

J

järjestelykeskus-toimintamalli

BG	Подход за създаване на горещи точки
CS	přístup s využitím Hotspotů
DE	Hotspot-Konzept; Brennpunkt-System (EU acquis)
EL	
EN	Hotspot Approach
ES	
ET	
FR	approche des hotspots
GA	Cur Chuige Ball Te
HU	Hotspot megközelítés
IT	sistema basato sui punti di crisi
LT	
LV	“karsto punktu” sistēma
MT	
NL	hotspot-systeem
PL	“podejście Hotspot / system Hotspot (w kontekście wsparcia państw członkowskich, które zmagają się z presją migracyjną na granicach zewnętrznych UE)”
PT	
RO	
SK	koncepcia krízových vstupných centier a problémových oblastí (EU acquis) / systém hotspotov / systém migračných hotspotov
SL	pristop “hotspot”
SV	Hotspotmetod (Krisplatsmetod, Akutstrategi)
NO	helhetlig prosedyre (b) / helheitleg prosedyre (n)

Määritelmä

Toimintamalli, jossa EASO, Frontex, Europol ja Eurojust tekevät käytännön viranomaisyhteistyötä etulinjan EU-jäsenvaltioissa, joihin kohdistuu suhteetonta maahanmuuttopainetta EU:n ulkorajoilla, auttaakseen näitä valtioita EU-lainsäädännön asettamien velvollisuuksien täyttämisessä sekä maahantulijoiden ripeässä tunnistamisessa ja rekisteröinnissä ja sormenjälkien ottamisessa.

Lähde

EMN johtanut Euroopan komission julkaisusta The Hotspot approach to managing exceptional migratory flows – 11.9.2015

Synonyymi

★ järjestelykeskusten järjestelmä

Suppeampi termi

★ **järjestelykeskus / EU:n alueelle joukoittain saapuvien turvapaikanhakijoiden rekisteröintikeskus**

Huomautukset

1. Järjestelykeskus-toimintamallin kehitti Euroopan komissio osana välittömiä toimenpiteitä **EU:n ulkorajoilla** sijaitsevien jäsenvaltioiden avustamiseksi, ja se esiteltiin Euroopan muuttoliikeagendassa toukokuussa 2015.

2. Järjestelykeskus-toimintamallissa annettava operatiivinen tuki painottuu **turvapaikanhakijoiden** rekisteröintiin, tunnistamiseen, sormenjälkien ottamiseen ja debriefingiin sekä paluutoimenpiteisiin. **Turvapaikkaa** hakevat ohjataan välittömästi turvapaikkamenettelyyn, jossa EASO-tukitiimit auttavat käsittelemään turvapaikkahakemukset mahdollisimman nopeasti. Jos kyseessä on henkilöt, jotka eivät tarvitse **suojelua**, Frontex auttaa jäsenvaltioita koordinoimalla **säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden paluuta**. Europol ja Eurojust auttavat vastaanottavaa jäsenvaltiota tutkimuksissa, joilla pyritään hajottamaan salakuljetus- ja ihmiskauppaverkostoja.

3. Italia ja Kreikka ovat ensimmäiset jäsenvaltiot, joissa järjestelykeskus-toimintamallia toteutetaan. Myös muut jäsenvaltiot voivat pyynnöstä saada mahdollisuuden hyödyntää järjestelykeskustoimintamallia.

4. Järjestelykeskus-toimintamalli auttaa osaltaan toteuttamaan tilapäisiä sisäisiä siirtoja, joita Euroopan komissio ehdotti 27.5.2015 ja 9.9.2015: kansainvälistä suojelua selvästi tarvitsevat tunnistetaan etulinjan jäsenvaltioissa ja heidät ohjataan siirrettäväksi toiseen EU:n jäsenvaltioon, jossa heidän turvapaikkahakemuksensa sitten käsitellään.

järjestäytynyt rikollisryhmä

BG	организирана престъпна група
CS	skupina organizovaného zločinu
DE	organisierte kriminelle Gruppe / Vereinigung
EL	
EN	organised criminal group
ES	grupo delictivo organizado
ET	organiseeritud kuritegelik ühendus
FR	groupe criminel organisé
GA	buíon choiriúil eagraithe
HU	szervezett bűnözői csoport
IT	gruppo di criminalità organizzata
LT	organizuota nusikalstama grupė
LV	organizēta noziedzīga grupa
MT	Grupp kriminali organizzat // Għaqda kriminali organizzata
NL	criminele organisatie
PL	zorganizowana grupa przestępcza
PT	
RO	grup / grupare criminal organizat
SK	organizovaná zločinecká skupina
SL	organizirana kriminalna združba
SV	gruppering för organiserad brottslighet
NO	organisert kriminell gruppe

Määritelmä

Kolmen tai useamman henkilön muodostama rakenteeltaan jäsentynyt ryhmä, joka on ollut olemassa jonkin aikaa ja jonka tarkoituksena on tehdä yksi tai useampi vakava rikos.

Lähde

Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen ja sen lisäpöytäkirjojen 2 artiklan a kohta

Liittyvä termi

★ **järjestäytynyt rikollisuus**

järjestäytynyt rikollisuus

BG	организирана престъпност
CS	organizovaný zločin
DE	organisierte Kriminalität
EL	
EN	organised crime
ES	delincuencia organizada
ET	organiseeritud kuritegevus
FR	crime organisé
GA	coireacht eagraithe
HU	szervezett bűnözés
IT	criminalità organizzata
LT	organizuotas nusikalstamumas
LV	organizētā noziedzība
MT	Kriminalità (Il-) organizzata
NL	georganiseerde misdaad
PL	zorganizowana przestępczość
PT	
RO	crimă organizată
SK	organizovaný zločin
SL	organizirani kriminal
SV	organiserad brottslighet
NO	organisert kriminalitet

Määritelmä

Järjestäytyneen rikollisryhmän laaja ja monimutkainen laiton toiminta.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Liittyvä termi

★ **järjestäytynyt rikollisryhmä**

Huomautus

Tällaista toimintaa harjoitetaan yleensä häikäilemättömästi laista piittaamatta, ja siihen liittyy usein henkilöön kohdistuvia rikoksia, muun muassa uhkailua, pelottelua ja fyysistä väkivaltaa.

J

jääminen jäsenvaltioon

BG	оставане в държава-членка
CS	setrvat v členském státě
DE	Verbleib im Mitgliedstaat
EL	κ-μ παραμονής
EN	remain in the Member State
ES	permanecer en el territorio del Estado Miembro
ET	liikmesriiki jääma
FR	rester dans l'État membre
GA	fanacht sa bhallstát
HU	a tagállam területés marad
IT	permanenza nello Stato membro
LT	likti valstybėje narėje
LV	palikt uz dzīvi dalībvalstī
MT	Jibqa'/Tibqa' fl-Istat Membru
NL	in de lidstaat blijven
PL	pozostawać w państwie członkowskim
PT	permanecer num estado membro
RO	a rămâne pe teritoriu
SK	zostať v členskom štáte
SL	ostati v državi članici
SV	stanna kvar i medlemsstaten
NO	fortsatt opphold (b) / vidare opphald (n)

Määritelmä

Jääminen sen jäsenvaltion alueelle, myös rajalle tai kauttakulkualueelle, jossa **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus** on tehty tai jossa sitä tutkitaan.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan p kohta

K

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö

BG	Международна организация по миграция
CS	Mezinárodní ogranizace pro migraci
DE	Internationale Organisation für Migration
EL	Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης
EN	International Organization for Migration
ES	Organización Internacional para las Migraciones
ET	Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon
FR	Organisation internationale pour les migrations
GA	an Eagraíocht Idirnáisiúnta um Imirce
HU	Nemzetközi Migrációs Szervezet
IT	Organizzazione Internazionale per le Migrazioni
LT	Tarptautinė migracijos organizacija
LV	Starptautiskā Migrācijas organizācija
MT	Organizzazzjoni (L-) Internazzjonali għall-Migrazzjoni
NL	Internationale Organisatie voor Migratie
PL	Międzynarodowa Organizacja do Spraw Migracji
PT	Organização Internacional para as Migrações
RO	Organizația Internațională pentru Migrație
SK	Medzinárodná organizácia pre migráciu
SL	Mednarodna organizacija za migracije
SV	International Organization for Migration
NO	Den internasjonale migrasjonsorganisasjonen

Määritelmä

Hallitusten välinen **muuttoliike**järjestö, joka keskittyy varmistamaan, että muuttoliikkeitä hallitaan järjestelmällisesti ja inhimillisesti, edistämään kansainvälistä yhteistyötä muuttoliikeasioissa, auttamaan etsittäessä käytännön ratkaisuja muuttoliikeongelmiin ja tarjoamaan humanitaarista apua sitä tarvitseville muuttajille, olivat he sitten **pakolaisia**, **siirtymään joutuneita henkilöitä** tai muita asuinpaikkansa pakon edessä jättäneitä henkilöitä.

Lähde

Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön verkkosivut

Synonyymi

★ IOM

Liittyvä termi

★ **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu**

Huomautukset

1. Järjestö perustettiin vuonna 1951.

2. Se on yksi keskeisimmistä hallitusten välisistä muuttoliikejärjestöistä ja tekee tiivistä yhteistyötä viranomaisorganisaatioiden, hallitusten välisten toimijoiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

3. Lisätietoja on IOM:n verkkosivuilla osoitteessa https://www.iom.int/about-iom

K

kansainvälinen suojelu

BG	международна закрила
CS	mezinárodní ochrana
DE	internationaler Schutz
EL	διεθνής προστασία
EN	international protection
ES	protección (internacional)
ET	rahvusvaheline kaitse
FR	protection internationale
GA	cosaint idirnáisiúnta
HU	nemzetközi védelem
IT	protezione internazionale
LT	prieglobstis
LV	starptautiskā aizsardzība
MT	Protezzjoni internazzjonali
NL	internationale bescherming
PL	ochrona międzynarodowa
PT	protecção internacional
RO	protecție internațională
SK	medzinárodná ochrana
SL	mednarodna zaščita
SV	internationellt skydd
NO	internasjonal beskyttelse (b) / internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa kansainvälisen yhteisön kansainvälisen lainsäädännön mukainen toiminta, jonka tarkoituksena on suojella tietyn ihmisryhmän perusoikeuksia heidän alkuperä-/lähtömaansa ulkopuolella, kun he eivät saa kansallista suojelua omassa maassaan.
EU-kontekstissa **suojelu**, joka kattaa **pakolaisaseman** ja **toissijaisen suojeluaseman**.

Lähde

Yleinen konteksti: UNHCR Master Glossary of Terms
EU-konteksti: EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan a kohdan pohjalta

Laajempi termi

- **suojelu**

Suppeammat termit

- **pakolaisasema**
- **toissijainen suojelu**

Liittyvät termit

- **turvapaikka**
- **Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967**
- **humanitaarinen suojelu**
- **tilapäinen suojelu**
- **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu**

Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön määrittelyt koneluettavista matkustusasiakirjoista

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	International Civil Aviation Organisation format
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) määrittelyt, jotka koskevat koneluettavia **matkustusasiakirjoja** eli passeja, **viisumeja** ja muita matkustusasiakirjoja.

Lähde

EMN johtanut seuraavan julkaisun pohjalta: ICAO Doc 9303 Machine Readable Travel Documents, Seventh Edition, 2015, Part 1.

Synonyymi

★ ICAO-määrittelyt koneluettavista matkustusasiakirjoista

Huomautukset

1. Määrittelyt koskevat sekä koneluettavia matkustusasiakirjoja että sähköisiä koneluettavia matkustusasiakirjoja, joita voidaan käyttää biometrisessä tunnistamisessa.

2. ICAO:n rooli passien ja muiden matkustusasiakirjojen standardien kehittämisessä sai alkunsa ICAO:lle Chicagon sopimuksessa myönnetystä mandaatista. ICAO:n koneluettavia matkustusasiakirjoja koskeva työ alkoi vuonna 1968, kun passikortteihin keskittyvä Panel on Passport Cards perustettiin.

K

kansainvälisen suojelun poistaminen / peruuttaminen / lakkauttaminen

BG	отнемане на международна закрила
CS	odnětí mezinárodní ochrany
DE	Aberkennung des internationalen Schutzes
EL	ανάκληση διεθνούς προστασίας
EN	withdrawal of international protection
ES	retirada de la protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse tagasivõtmine
FR	retrait de la protection internationale
GA	cosaint idirnáisiúnta a tharraingt siar
HU	nemzetközi védelem visszavonása
IT	revoca della protezione internazionale
LT	prieglobsčio panaikinimas
LV	starptautiskās aizsardzības statusa atņemšana
MT	Irtirar tal-protezzjoni internazzjonali
NL	intrekking van de internationale bescherming
PL	cofnięcie ochrony międzynarodowej
PT	retirada do estatuto de proteção internacional
RO	retragerea protecției internaționale
SK	odňatie medzinárodnej ochrany
SL	preklic mednarodne zaščite
SV	återkallande av internationellt skydd
NO	tilbaketrekking av internasjonal beskyttelse (b) / tilbaketrekking av internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Toimivaltaisen viranomaisen päätös peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta tietyn henkilön **pakolaisasema** tai **toissijainen suojeluasema direktiivin 2011/95/EU** mukaisesti.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan o kohta

Suppeampi termi

★ pakolaisaseman poistaminen

Liittyvät termit

★ **pakolaisasema**

★ **toissijainen suojeluasema**

kansainvälistä suojelua hakeva

BG	кандидат за международна закрила
CS	žadatel o mezinárodní ochranu
DE	Antragsteller auf internationalen Schutz
EL	αιτών διεθνή προστασία
EN	applicant for international protection
ES	solicitante de protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse taotleja
FR	demandeur de protection internationale
GA	iarratasóir ar chosaint idirnáisiúnta
HU	menedékkérő
IT	richiedente protezione internazionale
LT	prieglobsčio prašytojas
LV	pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz starptautisko aizsardzību
MT	Applikant(a) għall-protezzjoni internazzjonali
NL	persoon die om internationale bescherming verzoekt
PL	wnioskodawca o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	requerente de protecção internacional
RO	solicitant al protectiei internationale
SK	žiadateľ o medzinárodnú ochranu (EU acquis)
SL	prosilec za mednarodno zaščito
SV	sökande av internationellt skydd
NO	person som søker om internasjonal beskyttelse (b) / person som søkjer om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen tai **kansalaisuudeton** henkilö, joka on tehnyt **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen**, josta ei vielä ole tehty **lopullista päätöstä**.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan i kohta

Suppeammat termit

- **turvapaikanhakija**
- **hakija, joka tarvitsee erityisiä menettelyllisiä takeita**
- **hakija, jolla on erityisiä vastaanottotarpeita**
- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely**
- **kielteisen päätöksen saanut kansainvälisen suojelun hakija**

Liittyvät termit

- **kansainvälistä suojelua saava**
- **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**

K

kansainvälistä suojelua koskeva hakemus

BG	молба за международна закрила
CS	žádost o mezinárodní ochranu
DE	Antrag auf internationalen Schutz
EL	αίτηση για διεθνή προστασία
EN	application for international protection
ES	solicitud de protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse taotlus
FR	demande de protection internationale
GA	iarratas ar chosaint idirnáisiúnta
HU	nemzetközi védelem iránti kérelem
IT	domanda di protezione internazionale
LT	prašymas suteikti prieglobstį
LV	starptautiskās aizsardzības pieteikums
MT	Talba għall-protezzjoni internazzjonali
NL	verzoek om internationale bescherming
PL	wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	pedido de protecção internacional
RO	cerere de protectie internationala
SK	žiadosť o medzinárodnú ochranu (EU acquis)
SL	prošnja za mednarodno zaščito
SV	ansökan om internationellt skydd
NO	søknad om internasjonal beskyttelse (b) / søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalaisen tai **kansalaisuudettoman** henkilön esittämä pyyntö saada **suojelua** jostakin jäsenvaltiosta, kun hakijan voidaan katsoa tarkoittavan **pakolaisasemaa** tai **toissijaista suojeluasemaa** ja kun hakija ei nimenomaisesti pyydä **direktiivin 2011/95/EU** soveltamisalan ulkopuolelle jäävää muunlaista suojelua, jota voidaan pyytää erikseen.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan h kohta

Suppeammat termit

- **turvapaikkahakemus**
- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely**
- **myöhempi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**
- **perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**
- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen peruuttaminen**

Huomautukset

1. Useimmissa jäsenvaltioissa tämä termi katsotaan termin ”**turvapaikkahakemus**” synonyymiksi **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** ja **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** hyväksymisen jälkeen.

2. Arkikäytössä termejä ”turvapaikkahakemus” ja ”turvapaikkaa koskeva hakemus” käytetään usein yleisemmin kuin termiä ”kansainvälistä suojelua koskeva hakemus”.

3. SEUT:n pöytäkirja 29 Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta (1997) toteaa, että EU:n jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina. Näin ollen jäsenvaltion kansalaisen jättämää turvapaikkahakemusta ei tavallisesti oteta harkittavaksi.

kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, jota ei oteta tutkintaan

BG	
CS	nepřípustná žádost o mezinárodní ochranu
DE	unzulässiger Antrag auf internationalen Schutz
EL	
EN	inadmissible application for international protection
ES	Solicitud de protección internacional inadmisible
ET	vastuvõetamatu rahvusvahelise kaitse taotlus
FR	demande de protection internationale irrecevable
GA	
HU	elfogadhatatlan nemzetközi védelem iránti kérelem
IT	
LT	
LV	nepieņemams starptautiskās aizsardzības pieteikums
MT	applikazzjoni inaċċettabbli għall-protezzjoni internazzjonali
NL	Niet-ontvankelijk verzoek om internationale bescherming
PL	niedopuszczony wniosek o ochronę międzynarodową
PT	
RO	
SK	neprípustná žiadosť o medzinárodnú ochranu
SL	nedopustna prošnja za mednarodno zaščito
SV	ansökan som inte kan tas upp till prövning
NO	asylsøknad som ikke skal realitetsvurderes (b) / asylsøknad som ikkje skal realitetsvurderast (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, jonka jäsenvaltion viranomaiset voivat päättää jättää tutkimatta seuraavissa tapauksissa:

(a) toinen jäsenvaltio on myöntänyt **kansainvälistä suojelua**,

(b) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan hakijan kannalta **ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi**,

(c) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan hakijan kannalta **turvalliseksi kolmanneksi maaksi**,

(d) hakemus on myöhempi hakemus, johon liittyen ei ole ilmennyt tai johon liittyen hakija ei ole esittänyt uusia tosiseikkoja tai perusteita, jotka liittyvät sen selvittämiseen, voidaanko hakijaa pitää direktiivin 2011/95/EU nojalla **kansainvälistä suojelua saavana** henkilönä,

(e) hakijasta riippuvainen henkilö jättää hakemuksen sen jälkeen, kun hän on 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksynyt sen, että hänen tapauksensa käsitellään osana hänen puolestaan jätettyä hakemusta, eikä hakijasta riippuvaisen henkilön tilanteeseen liity mitään seikkoja, jotka muodostaisivat perusteen erilliselle hakemukselle

Lähde

Neuvoston direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 33 artikla

Synonyymi

★ virallinen päätös

Huomautukset

1. Näissä tapauksissa voidaan tehdä virallinen päätös, mikä tarkoittaa, että tapaus todetaan käsitellyksi ilman turvapaikkahakemuksen sisällön tutkintaa.

2. Hakemukset, joilta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset, tilastoidaan yleensä virallisina päätöksinä turvapaikkatilastoihin. Tämä voi hankaloittaa kansallisten tutkittavaksi ottamattomien hakemusten tilastojen vertailua EU-tasolla.

K

kansainvälistä suojelua koskeva nopeutettu menettely

BG	ускорено производство за предоставяне на международна закрила
CS	zrychlené řízení o mezinárodní ochraně
DE	beschleunigtes Verfahren auf internationalen Schutz
EL	
EN	accelerated international protection procedure
ES	tramitación de urgencia
ET	kiirendatud rahvusvahelise kaitse menetlus
FR	procédure accélérée de traitement d'une demande de protection internationale
GA	Nós Imeachta Luathaithe um Chosaint Idirnáisiúnta
HU	gyorsított menedékkérelmi eljárás
IT	procedura accelerata di protezione internazionale
LT	paspartinta prieglobsčio procedūra
LV	paātrināta starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūra
MT	Proċedura aċċellerata għall-protezzjoni internazzjonali
NL	versnelde asielprocedure
PL	procedura przyspieszona w sprawie o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	
RO	procedura accelerata
SK	zrýchlený postup posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu
SL	pospešen postopek za pridobitev statusa mednarodne zaščite
SV	påskyndat prövningsförfarande av ansökan om internationellt skydd
NO	hurtigprosedyre for behandling av asylsøknader (b) / hurtigprosedyre for handsaming av asylsøknader (n)

Määritelmä

Nopeutettu käsittelymenettely **kansainvälistä suojelua koskevalle hakemukselle**, joka on jo todettu ilmeisen perusteettomaksi, johon liittyy vakavia kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä seikkoja tai joka on myöhempi hakemus.

Lähde

EMN johtanut Euroopan neuvoston vuonna 2009 julkaisemien Guidelines on human rights protection in the context of accelerated asylum procedures -ohjeiden pohjalta

Synonyymit

- nopeutettu kansainvälisen suojelun menettely
- nopeutettu turvapaikkamenettely
- nopea kansainvälisen suojelun menettely

Laajempi termi

- **turvapaikkamenettely / kansainvälistä suojelua koskeva menettely**

Huomautukset

1. Kuten **Euroopan neuvoston ministerikomitean** 1. heinäkuuta 2009 julkaisemissa Guidelines on human rights protection in the context of accelerated asylum procedures -ohjeissa todetaan, menettely poikkeaa normaalisti sovellettavista menettelyaikatauluista ja/tai -takuista päätöksenteon nopeuttamiseksi. Ohjeistus koskee soveltuvin osin myös menettelyitä, joissa valtio toteaa hakemuksen käsiteltäväksi kelpaamattomaksi määrittämättä sitä puoltavia tekijöitä. Lisätietoja on osoitteessa https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1469829&Site=CM

2. **Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** johdanto-osan 18 kappaleessa ja 31 artiklan 2 kohdassa todetaan, että on sekä jäsenvaltioiden että kansainvälistä suojelua hakevien edun mukaista, että kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset ratkaistaan mahdollisimman nopeasti. Direktiivissä ei säädetä vähimmäis- tai enimmäisaikarajoja kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten ratkaisemiselle, eikä siinä määritellä termiä "nopeutettu menettely". 31 artiklan 2 kohdassa kuitenkin tehdään selväksi, että turvapaikkamenettelyn nopeus ei saa rajoittaa turvapaikkahakemuksen "asianmukaista ja perusteellista tutkintaa".

3. Nopeutetuissa menettelyissä on noudatettava direktiivin 2013/32/EU II luvun perusperiaatteita ja takeita, ja nopeutettu menettely voidaan suorittaa ainoastaan direktiivin 31 artiklan 8 kohdassa mainituissa rajatuissa tapauksissa.

kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen

BG	подаване на молба за международна закрила
CS	poskytnutí údajů k podané žádosti o mezinárodní ochranu
DE	einen förmlichen Antrag auf internationalen Schutz stellen
EL	
EN	lodging an application for international protection
ES	
ET	
FR	introduire une demande de protection internationale
GA	iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a thaisceadh
HU	nemzetközi védelem iránti kérelem előterjesztése (szándék)
IT	inoltro di una domanda di protezione internazionale
LT	
LV	pieteikuma iesniegšana starptautiskās aizsardzības saņemšanai
MT	
NL	registratie van een verzoek om internationale bescherming
PL	(formalne) złożenie wniosku o ochronę międzynarodową
PT	
RO	
SK	podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu
SL	vloga prošnje za mednarodno zaščito
SV	Lämna in ansökan om internationellt skydd
NO	“fremme en søknad om internasjonal beskyttelse (b) / søkje om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Toimi, jolla **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus** jätetään virallisesti **määrittävälle viranomaiselle** tai jollekin muulle taholle, joka on kansallisen käytännön mukaan vastuussa hakemuksista.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN johtanut [direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 6 artiklan 2 - 4 kohtien pohjalta

Liittyvät termit

- **pääsy kansainvälistä suojelua koskevaan menettelyyn**
- **ilmoitus kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä**

Huomautukset

1. Direktiivin 2013/32 (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöllä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, on tosiasiallinen mahdollisuus jättää se mahdollisimman pian, ja tiedotettava hakijoille, minne ja miten hakemus on jätettävä.

2. Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemukset jätetään henkilökohtaisesti ja/tai määrättyyn paikkaan (uudelleenlaaditun turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 3 kohta).

3. Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus katsotaan jätetyksi, kun asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vastaanottaneet hakijan jättämän lomakkeen tai virallisen raportin, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään (uudelleenlaaditun turvapaikkamenettelydirektiivin 6 artiklan 4 kohta).

K

kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely

BG	разглеждане на молба за международна закрила
CS	posouzení žádosti o mezinárodní ochranu
DE	Prüfung eines Antrags auf internationalen Schutz
EL	εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας
EN	examination of an application for international protection
ES	examen de una solicitud de protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamine
FR	examen d'une demande de protection internationale
GA	iniúchadh ar iarratas ar chosaint idirnáisiúnta
HU	menedékkérelem elbírásála
IT	esame della domanda di protezione internazionale
LT	prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimas
LV	starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšana
MT	Tgħarbil / Eżami ta' applikazzjoni għall-protezzjoni internazzjonali
NL	behandeling van een verzoek om internationale bescherming
PL	rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	análise de um pedido de proteção internacional
RO	soluționarea unei cereri de protecție internaționlă
SK	posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu / posúdenie žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany (EU acquis) / posúdenie žiadosti o udelenie azylu (national law)
SL	obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito
SV	prövning av ansökan om internationellt skydd
NO	vurdering av søknad om internasjonal beskyttelse (b) / vurdering av søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Toimivaltaisten viranomaisten **direktiivin 2013/32/EU** ja **direktiivin 2011/95/EU** mukaisesti suorittama **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen** käsittely tai niiden tekemä sitä koskeva päätös tai antama määräys, lukuun ottamatta menettelyjä, joiden mukaisesti määritetään hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio **asetuksen (EU) N:o 604/2013** mukaisesti.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan d kohta

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen peruuttaminen

BG	оттегляне на молба за международна закрила
CS	zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu
DE	Rücknahme des Antrags auf internationalen Schutz
EL	ανάκλησης της αίτησης για διεθνή προστασία
EN	withdrawal of an application for international protection
ES	retirada de una solicitud de protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse taotluse tagasivõtmine
FR	retrait d'une demande de protection internationale
GA	iarratas ar chosaint idirnáisiúnta a tharraingt siar
HU	nemzetközi védelem iránti kérelem visszavonása
IT	ritiro della domanda di protezione internazionale
LT	prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo nutraukimas
LV	starptautiskās aizsardzības pieteikuma atsaukšana
MT	Irtirar ta' applikazzjoni għall-protezzjoni internazzjonali
NL	intrekking van een verzoek om internationale bescherming
PL	wycofanie wniosku o ochronę międzynarodową
PT	retirada do pedido de protecção internacional
RO	retragerea cerere de protectie internationala
SK	späťvzatie žiadosti o medzinárodnú ochranu / späťvzatie žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany
SL	umik prošnje za mednarodno zaščito
SV	återkallande av ansökan om internationellt skydd
NO	tilbaketrekking av søknad om internasjonal beskyttelse (b)/ tilbaketrekking av søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Toimet, joilla hakija nimenomaisesti tai implisiittisesti lopettaa **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa** jättämisen käynnistämät menettelyt **direktiivin 2013/32/EU** mukaisesti.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 27 ja 28 artiklojen pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013L0032

Liittyvä termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

K

kansainvälistä suojelua saava

BG	лице, на което е предоставена международна закрила
CS	osoba požívající mezinárodní ochrany
DE	Person, der internationaler Schutz zuerkannt wurde
EL	δικαιούχου διεθνούς προστασίας
EN	beneficiary of international protection
ES	beneficiario de protección internacional
ET	rahvusvahelise kaitse saaja
FR	bénéficiaire d'une protection internationale
GA	tairbhí den chosaint idirnáisiúnta
HU	nemzetközi védelemben részesülő személy
IT	beneficiario di protezione internazionale
LT	prieglobstį gavęs asmuo
LV	starptautiskās aizsardzības saņēmējs
MT	Benefiċjarju(-a) tal-protezzjoni internazzjonali
NL	persoon die internationale bescherming geniet
PL	beneficjent ochrony międzynarodowej
PT	beneficiário de protecção internacional
RO	beneficiar al protectiei internationale
SK	osoba s postavením medzinárodnej ochrany (EU acquis) / osoba s udelenou medzinárodnou ochranou
SL	upravičenec do mednarodne zaščite
SV	person som beviljats internationellt skydd
NO	mottaker av internasjonal beskyttelse (asyl) (b) / mottakar av internasjonalt vern (asyl) (n)

Määritelmä

Henkilö, jolle on myönnetty **pakolaisasema** tai **toissijainen suojeluasema**.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan b kohta

Suppeammat termit

- **Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen**
- **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**

Liittyvät termit

- **kansainvälistä suojelua hakeva**
- **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**

kansalaistaminen

BG	натурализация
CS	nabytí občanství/naturalizace
DE	Einbürgerung
EL	πολιτογράφηση
EN	naturalisation
ES	adquisición de nacionalidad
ET	naturalisatsioon
FR	naturalisation
GA	eadóirsiú; eadóirseacht
HU	honosítás
IT	naturalizzazione
LT	natūralizacija
LV	naturalizācija
MT	Naturalizzazzjoni
NL	naturalisatie
PL	naturalizacja
PT	naturalização
RO	obținerea cetățeniei / naturalizare
SK	naturalizácia
SL	naturalizacija
SV	naturalisation
NO	naturalisering

Määritelmä

Mikä tahansa tapa, jolla saadaan syntymän jälkeen kansalaisuus, jota kyseisellä henkilöllä ei aiemmin ole ollut, ja joka vaatii, että kyseinen henkilö tai hänen juridinen edustajansa tekee hakemuksen ja julkinen viranomainen myöntää kansalaisuuden.

Lähde

EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality

Laajempi termi

★ **kansalaisuuden saaminen**

Huomautus

Tähän määritelmään ei sisälly automaattinen kansalaisuuden saaminen, jota kyseinen henkilö tai hänen juridinen edustajansa ei ole pannut vireille (jopa tapauksissa, joissa henkilö voi kieltäytyä kansalaisuudesta), tai kansalaisuuden saaminen kyseisen henkilön yksipuolisen toimen perusteella (esimerkiksi kansalaisuuden saaminen ilmoituksen tai valinnan perusteella).

kansalaisuuden menettäminen

BG	загуба на гражданство
CS	pozbytí státního občanství
DE	Verlust der Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft
EL	απώλεια ιθαγένειας
EN	loss of citizenship
ES	pérdida de nacionalidad
ET	kodakondsuse kaotamine
FR	perte de la citoyenneté
GA	cailleadh saoránachta
HU	állampolgárság elvesztése
IT	perdita di cittadinanza
LT	pilietybės netekimas
LV	pilsonības zaudēšana
MT	Telf ta' ċittadinanza
NL	verlies van het staatsburgerschap
PL	utrata obywatelstwa
PT	perda de nacionalidade
RO	pierderea cetățeniei
SK	strata štátneho občianstva
SL	izguba državljanstva
SV	förlust av medborgarskap
NO	tap av statsborgerskap (b) / tap av statsborgarskap (n)

Määritelmä

Mikä tahansa jonkin valtion kansalaisaseman menettämisen tapa, tapahtui menettäminen sitten kyseisen henkilön omasta tahdosta tai tahdon vastaisesti, automaattisesti tai viranomaisten toimesta.

Lähde

EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality

Synonyymi

★ kansallisuuden menettäminen

Laajempi termi

★ **kansalaisuus**

Huomautus

Menettämisen päätavat ovat **kansalaisuudesta** luopuminen, kansalaisuuden peruminen ja kansalaisuuden raukeaminen.

K

kansalaisuuden saaminen

BG	придобиване на гражданство
CS	nabytí státního občanství
DE	Erwerb der Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft
EL	κτήση ιθαγένειας
EN	acquisition of citizenship
ES	adquisición y atribución de nacionalidad
ET	kodakondsuse omandamine / kodakondsuse saamine
FR	acquisition de la citoyenneté
GA	saoránacht a fháil
HU	állampolgárság megszerzése
IT	acquisizione di cittadinanza
LT	pilietybės įgijimas
LV	pilsonības iegūšana
MT	Ksib ta' ċittadinanza
NL	verkrijging van het staatsburgerschap
PL	nabywanie obywatelstwa
PT	aquisição de nacionalidade
RO	obtinerea cetateniei / dobandirea cetateniei
SK	nadobudnutie štátneho občianstva / získanie štátneho občianstva
SL	pridobitev državljanstva
SV	förvärv av medborgarskap
NO	erverv av statsborgerskap (b) / erverv av statsborgarskap (n)

Määritelmä

Mikä tahansa tapa, jolla saadaan kansalaisuus: syntymähetkellä tai milloin tahansa syntymän jälkeen, automaattisesti tai muuten kuin automaattisesti, antamisen, ilmoituksen, valinnan tai hakemuksen perusteella.

Lähde

EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality

Laajempi termi

★ **kansalaisuus**

Suppeampi termi

★ **kansalaistaminen**

Liittyvät termit

★ **periytymisperiaate**

★ **syntymäperiaate**

Huomautukset

1. **Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus)** 3 artiklan d kohta viittaa tai liittyy kansalaisuuden saamiseen henkilöillä, joiden **vakinainen asuinpaikka** on jäsenvaltion alueella ja joille on annettu viitevuoden aikana kyseisen jäsenvaltion **kansalaisuus** ja joilla on aikaisemmin ollut toisen jäsenvaltion tai **kolmannen maan kansalaisuus** tai jotka ovat aikaisemmin olleet **kansalaisuudettomia**.

2. Kansalaisuuden voi saada myös **kansalaistamisen** kautta, joka tarkoittaa pikemmin päätö-/hallintoprosessia, jolla asiaa käsittelevät viranomaiset myöntävät kansalaisuuden.

kansalaisuudeton

BG	лице без гражданство
CS	osoba bez státní příslušnosti
DE	Staatenloser
EL	ανιθαγενής
EN	stateless person
ES	apátrida
ET	kodakondsuseta isik
FR	apatride
GA	duine gan stát
HU	hontalan
IT	apolide
LT	asmuo be pilietybės
LV	bezvalstnieks
MT	Persuna apolida / bla stat
NL	staatloze
PL	bezpaństwowiec
PT	apátrida
RO	apatrid
SK	osoba bez štátneho občianstva / osoba bez štátnej príslušnosti
SL	apatrid / oseba brez državljanstva
SV	statslös
NO	statsløs person (b) / statslaus person (n)

Määritelmä

Henkilö, jota mikään valtio ei katso kansalaisekseen lainsäädäntönsä puitteissa.

Lähde

Kansalaisuudettomien henkilöiden asemaa koskevan YK:n yleissopimuksen 1 artikla

Huomautus

Määritelmään sisältyvät myös henkilöt, joiden **kansalaisuutta** ei ole selvitetty.

K

kansalaisuus

BG	гражданство
CS	státní občanství
DE	Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft
EL	ιθαγένεια; υπηκοότητα
EN	citizenship
ES	nacionalidad
ET	kodakondsus
FR	citoyenneté
GA	saoránacht
HU	állampolgárság
IT	cittadinanza
LT	pilietybė
LV	pilsonība
MT	Ċittadinanza
NL	staatsburgerschap
PL	obywatelstwo
PT	nacionalidade
RO	cetățenie
SK	štátne občianstvo / štátna príslušnosť
SL	državljanstvo
SV	medborgarskap
NO	statsborgerskap (b) / statsborgarskap (n)

Määritelmä

Yksilön ja valtion välinen erityinen oikeudellinen side, joka perustuu syntymään tai **kansalaisuuden saamiseen** ilmoituksen, valinnan, avioliiton tai muun perusteen johdosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lähde

Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan d kohta

Synonyymi

★ kansallisuus

Suppeammat termit

★ **kansalaisuuden saaminen**
★ **monikansalaisuus**
★ **kansalaisuuden menettäminen**
★ **unionin kansalainen**

Liittyvät termit

★ **kansalaisuusvaltio**
★ **etninen tausta**

Huomautukset

1. Vaikka joissakin jäsenvaltioissa kansalaisuus ja kansallisuus ovat eri asioita, EU-kontekstissa ja tässä sanastossa näiden välillä ei katsota olevan eroa ja termejä pidetään keskenään vaihdettavissa olevina. Maissa, joissa kansalaisuus ja kansallisuus erotetaan toisistaan, termi "kansalaisuus" viittaa erityisesti kansalaisten juridisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. **Eurooppalaisessa yleissopimuksessa kansalaisuudesta**, **Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) sanastossa (IOM Glossary on Migration)** ja **EUDOn kansalaisuus- ja kansallisuussanastossa (EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality)** suositaan termiä kansalaisuus ("nationality").

2. Tietyistä kansalaisuutta koskevista lainvalintakysymyksistä **vuonna 1930 allekirjoitetun Haagin yleissopimuksen** 1 artiklan mukaan jokainen valtio määrittää omalla lainsäädännöllään, ketkä ovat valtion kansalaisia.

3. Kansalaisuusside tuo yksilölle oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka valtio on tarkoittanut vain kansalaisilleen. Kansalaisuuteen liittyy tiettyjä **muuttoliikkeisin** liittyviä seikkoja, joita ovat esimerkiksi valtion oikeus suojella kansalaisiaan (ennen kaikkea diplomaattisella suojelulla) siltä, että ulkomaiden viranomaiset loukkaavat heidän oikeuksiaan, valtion velvollisuus päästää kansalaisensa alueelleen ja kansalaisten karkottamiskielto.

kansalaisuusvaltio

BG	страна на гражданство
CS	země státní příslušnosti
DE	Land der Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft
EL	Χώρα της ιθαγένειας
EN	country of nationality
ES	país de nacionalidad
ET	kodakondsusjärgne riik
FR	pays de nationalité
GA	tír náisiúntachta
HU	állampolgárság szerinti ország
IT	paese di cittadinanza
LT	pilietybės valstybė
LV	pilsonības valsts
MT	Pajjiż tan-nazzjonalità
NL	land waarvan iemand onderdaan is (syn.: land waarvan iemand het staatsburgerschap heeft)
PL	państwo, którego obywatelem jest cudzoziemiec
PT	país de nacionalidade
RO	țara de cetățenie
SK	krajina štátneho občianstva / krajina štátnej príslušnosti
SL	država katere oseba je državljan
SV	medborgarskapsland
NO	statsborgerskapsland (b) / statsborgarskapsland (n)

Määritelmä

Maa (tai maat), jonka kansalainen henkilö on.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ kansalaisuuden valtio

Liittyvät termit

★ **kansalaisuus**
★ **syntymämaa**
★ **lähtömaa/alkuperämaa**

Huomautukset

1. Henkilön kansalaisuusvaltio voi olla eri kuin hänen lähtömaansa/alkuperämaansa ja/tai syntymämaansa esimerkiksi sen takia, että hän on saanut **kansalaisuuden** muusta kuin syntymämaastaan.

2. Joissakin jäsenvaltioissa tätä termiä käytetään **paluun** yhteydessä.

K

kansallinen ohjautumisjärjestelmä

BG	национален механизъм за насочване
CS	národní referenční mechanismus
DE	nationaler Überweisungsmechanismus
EL	
EN	national referral mechanism
ES	Mecanismo nacional de derivación
ET	nõustamisele suunamise riiklik mehhanism
FR	mécanisme national d'orientation
GA	meicníocht náisiúnta atreorúcháin
HU	nemzeti áldozatirányítási rendszer
IT	meccanismo nazionale di riferimento
LT	nacionalinis nukreipimo mechanizmas
LV	nacionālais nosūtīšanas mehānisms
MT	Mekkaniżmu nazzjonali għal riferiment / ta' referenza
NL	nationaal verwijsmechanisme
PL	krajowy mechanizm referencyjny
PT	
RO	mecanism național de sesizare
SK	národný referenčný mechanizmus
SL	nacionalni mehanizem za opozarjanje
SV	no usual translation
NO	nasjonal henvisningsordning (b) / nasjonal tilvisingsordning (n)

Määritelmä

Mekanismi, jonka avulla pyritään tunnistamaan, suojelemaan ja avustamaan **ihmiskaupan** uhreja ohjaamalla heitä edelleen ja jonka toimijoita ovat asianomaiset viranomaiset ja kansalaisyhteiskunta.

Lähde

EMN johtanut ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävään, vuosiksi 2012–2016 määritettyyn EU:n strategiaan liittyvien päätelmien pohjalta (päätelmät tehtiin oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 3195. kokouksesta lokakuussa 2012).

Synonyymit

- kansallinen yhteistyöjärjestelmä
- ohjautumisjärjestelmä

Liittyvät termit

- kansallinen raportoija tai vastaava mekanismi
- ihmiskauppa

Huomautukset

1. Tämä määritelmä on johdettu julkaisua **EMN: Identification of victims of trafficking in human beings in international protection and forced return procedures** varten ihmiskaupan torjunnan koordinaattorin toimiston tuella.

2. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (ETYJ) määrittelee kansallisen ohjautumisjärjestelmän kansallisen tason yhteistyökehykseksi, jonka avulla valtion toimijat koordinoivat kansalaisyhteiskunta strategisena kumppaninaan tekemiään toimia ihmiskaupan uhrien tunnistamiseksi, suojelemiseksi ja avustamiseksi. Tarkoituksena on varmistaa, että ihmiskaupan uhrien ihmisoikeuksia kunnioitetaan, ja tarjota tehokas tapa ohjata ihmiskaupan uhrit palvelujen pariin. Lisätietoja on **ETYJ**in julkaisussa **National referral mechanism: joining efforts to protect the rights of trafficked persons, 2004.**

3. Kansalliset raportoijat tai vastaavat mekanismit ovat vastuussa ihmiskaupan vastaisen politiikan täytäntöönpanon seurannasta kansallisella tasolla, ja niillä on merkittävä rooli ihmiskauppaa koskevien tietojen keruusta kansallisella ja EU-tasolla.

kansanmurha/joukkotuhonta

BG	геноцид
CS	genocida
DE	Völkermord
EL	γενοκτονία
EN	genocide
ES	genocidio
ET	genotsiid
FR	génocide
GA	cinedhíothú
HU	népirtás
IT	genocidio
LT	genocidas
LV	genocīds
MT	Ġenoċidju
NL	genocide (syn. volkerenmoord)
PL	ludobójstwo
PT	genocídio
RO	genocid
SK	genocída
SL	genocid
SV	folkmord
NO	folkemord

Määritelmä

Teko, joka tähtää jonkin kansallisen, etnillisen, rodullisen tai uskonnollisen ryhmän hävittämiseen joko kokonaan tai osittain.

Lähde

Joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemistä ja rankaisemista koskevan YK:n vuoden 1948 yleissopimuksen 2 artikla

Liittyvät termit

★ **rikos ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan**

★ **etninen puhdistus**

Huomautukset

1. Yleissopimuksen mukaan tällaisilla teoilla tarkoitetaan
   (a) ryhmän jäsenten tappamista;
   (b) vaikean ruumiillisen tai henkisen vamman aiheuttamista ryhmän jäsenille;
   (c) ryhmän elinehtojen tahallista huonontamista tarkoituksella aikaansaada sen fyysillinen hävittäminen joko kokonaan tai osittain;
   (d) toimenpiteiden toteuttamista, joiden tarkoituksena on syntyväisyyden ehkäiseminen ryhmän piirissä;
   (e) lasten pakollista siirtämistä ryhmästä toiseen.

2. Vastaava määritelmä esitetään myös **Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön** 6 artiklassa.

K

kausityöntekijä

BG	сезонен работник
CS	sezónní pracovník
DE	Saisonarbeiter
EL	εποχικός μετανάστης
EN	seasonal worker
ES	trabajador de temporada extranjero
ET	hooajaline (võõr)töötaja
FR	travailleur saisonnier
GA	oibrí séasúrach
HU	szezonális munkavállaló migráns
IT	lavoratore stagionale
LT	sezoninis darbuotojas
LV	sezonas strādnieks
MT	Ħaddiem staġjonali / tal-istaġun
NL	buitenlandse seizoensarbeider
PL	migrant (pracownik sezonowy)
PT	migrante trabalhador sasonal
RO	lucrător / muncitor sezonier
SK	sezónny zamestnanec / sezónny pracovník
SL	sezonski delavec
SV	säsongsarbetare
NO	sesongarbeider (b) / sesongarbeidar (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jonka pääasiallinen asuinpaikka on edelleen **kolmannessa maassa** ja joka oleskelee laillisesti ja tilapäisesti jäsenvaltion alueella työntekotarkoituksessa harjoittaakseen kausiluonteista toimintaa yhden tai useamman määräaikaisen, kolmannen maan kansalaisen ja kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen työnantajan välillä suoraan tehdyn työsopimuksen perusteella.

Lähde

Direktiivin 2014/36/EU (kausityöntekijädirektiivi)
3 artikla

Synonyymit

- kausimuuttaja
- muuttava kausityöntekijä

Liittyvät termit

- **kiertomuutto**
- **maahanmuuttaja, jolla on rajoitettu työnteko-oikeus**

Huomautus

Tällä termillä viitataan nimenomaan kolmannen maan kansalaiseen, vaikka tiedetään, että on myös muunlaisia kausityöntekijöitä, esimerkiksi työntekovaltion omia kansalaisia ja EU:n sisäisiä kausityöntekijöitä.

kauttakulku

BG	транзит
CS	tranzit
DE	Durchreise / Transit
EL	διέλευση
EN	transit
ES	tránsito
ET	läbisõit / transiit
FR	transit
GA	idirthuras
HU	tranzit
IT	transito
LT	tranzitas
LV	tranzīts
MT	Transitu
NL	transit (NL syn.: doorreis)
PL	tranzyt
PT	trânsito
RO	tranzit
SK	tranzit
SL	tranzit
SV	transit
NO	transitt

Määritelmä

Muuttoliikekontekstissa: **Kolmannen maan kansalaisen** kulkeminen kauttakulkumaan kautta päästäkseen **alkuperä-/lähtömaastaan** EU:n jäsenvaltioon.
Viisumikontekstissa: Kolmannen maan kansalaisen kulkeminen jäsenvaltion/-valtioiden kautta päästäkseen **kolmannesta maasta** toiseen kolmanteen maahan.

Lähde

Muuttoliikekonteksti: EMN:n laatima
Viisumikonteksti: EMN:n johtama yhteisessä konsuliohjeistossa (2005/C 326/01) annetusta "kauttakulkuviisumi"-termin määritelmästä

kauttakulkumaa

BG	страна на транзит
CS	tranzitní země
DE	Transitland
EL	χώρα διέλευσης
EN	country of transit
ES	país de tránsito
ET	transiitriik
FR	pays de transit
GA	tír idirthurais
HU	tranzitország
IT	paese di transito
LT	tranzito valstybė
LV	tranzītvalsts
MT	Pajjiż ta' tranżitu / Pajjiż li wieħed jgħaddi minnu
NL	transitland (syn.: doorreisland)
PL	kraj tranzytowy
PT	país de trânsito
RO	țara de tranzit
SK	tranzitná krajina
SL	tranzitna država
SV	transitland
NO	transittland

Määritelmä

Maa, jonka kautta (säännösten mukaiset tai säännösten vastaiset) **muuttovirrat** kulkevat; tarkoittaa maata/maita, joka ei ole / jotka eivät ole **lähtömaa/alkuperämaa** ja jonka/joiden kautta maahanmuuttaja kulkee päästäkseen **kohdemaahan**.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvät termit

- **kohdemaa**
- **lähtömaa/alkuperämaa**
- **paluumaa**

kauttakulkupakolainen

BG	no translation
CS	no translation
DE	no usual translation
EL	πρόσφυγας σε ζώνη διέλευσης
EN	refugee in transit
ES	refugiado en tránsito
ET	transiidipagulane (no usual translation)
FR	réfugié en transit
GA	dídeanaí idirthurais
HU	no usual translation
IT	rifugiato in transito
LT	tranzitinis pabėgėlis
LV	tranzītbēglis
MT	Rifuġjat(a) fi tranżitu
NL	vluchteling in transit
PL	uchodźca w tranzycie
PT	refugiados em trânsito
RO	refugiați admiși în vederea relocării (used when refering to refugees in Emergency Transit Centre in Timişoara)
SK	utečenec v tranzite / tranzitujúci utečenec
SL	begunec v tranzitu
SV	no translation
NO	flyktning i transitt

Määritelmä

Pakolainen, jonka valtion alueelle tuleminen sallitaan tilapäisesti sillä ehdolla, että hänet sijoitetaan uudelleen toisaalle.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Liittyvät termit

★ **uudelleensijoitettu pakolainen**
★ **uudelleensijoittaminen**

Keskinäinen tiedottamisjärjestelmä

BG	Механизъм за взаимно информиране
CS	mechanismus vzájemné výměny informací
DE	Mechanismus zur gegenseitigen Information
EL	μηχανισμός αμοιβαίας πληροφόρησης
EN	mutual information mechanism
ES	Mecanismo de Información Mutua
ET	vastastikune teabesüsteem
FR	mécanisme d'information mutuelle
GA	Sásra um Fhaisnéis Fhrithpháirteach
HU	kölcsönös tájékoztatási mechanizmus
IT	Meccanismo di Informazione Reciproca
LT	Tarpusavio keitimosi informacija mechanizmas
LV	savstarpējās informācijas apmaiņas mehānisms
MT	Mekkaniżmu għal Informazzjoni Reċiproka
NL	Wederzijds Informatiemechanisme
PL	Mechanizm Wymiany Informacji
PT	Mecanismo de Informação Mútua
RO	mecanismul de informare mutuală
SK	mechanizmus vzájomnej výmeny informácií
SL	Medsebojni informacijski sistem
SV	system för ömsesidigt informationsutbyte
NO	Ordning for gjensidig informasjonsutveksling

Määritelmä

Keskinäinen tietojenvaihtojärjestelmä, joka koskee sellaisia kansallisia turvapaikka- ja maahanmuuttoasioihin liittyviä toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi moniin jäsenvaltioihin tai koko Euroopan unioniin.

Lähde

Neuvoston päätöksen 2006/688/EY (päätös keskinäisestä tiedottamisjärjestelmästä) 1 artikla

Synonyymit

- MIM
- turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaan liittyviä jäsenvaltioiden toimenpiteitä koskeva keskinäinen tiedottamisjärjestelmä

Liittyvät termit

- **Tieto- ja koordinointiverkosto maahanmuuton hallinnasta vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia varten (ICONet)**

Huomautus

Järjestelmä antaa myös mahdollisuuden valmistella toimenpiteitä koskevaa näkemystenvaihtoa ja keskustelua.

K

kestävät ratkaisut

BG	трайни решения
CS	trvalé řešení
DE	dauerhafte Lösung
EL	ανθεκτική λύση
EN	durable solutions
ES	soluciones duraderas
ET	püsivad lahendused
FR	solutions durables
GA	buanréitigh; réitigh mharthanacha (uatha: buanréiteach; réiteach marthanach)
HU	a fenntarthatóságot szolgáló intézkedések
IT	soluzione durevole
LT	ilgalaikiai sprendimai
LV	ilgtspējīgi risinājumi
MT	Soluzzjonijiet dewwiema / li jibqgħu fis-seħħ
NL	duurzame oplossing
PL	trwałe rozwiązania
PT	
RO	solutii durabile
SK	trvalé riešenia / trvácne riešenia (depending on the context)
SL	trajne rešitve
SV	hållbara lösningar
NO	varige løsninger (b) / varige løysingar (n)

Määritelmä

Kaikki keinot, joilla pakolaisten tilanne voidaan ratkaista tyydyttävästi ja pysyvästi niin, että he voivat elää normaalia elämää.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Liittyvä termi

★ **uudelleensijoittaminen**

Huomautus

UNHCR:n yleensä tavoittelemia kestäviä ratkaisuja ovat vapaaehtoinen paluu, paikallinen kotouttaminen ja uudelleensijoittaminen.

ketjumaahanmuutto

BG	верижна миграция
CS	řetězová migrace
DE	Kettenmigration
EL	αλυσίδα μετανάστευση
EN	chain migration
ES	cadena migratoria
ET	ahelränne
FR	migration en chaîne
GA	imirce shlabhrúil
HU	lánc-migráció
IT	catena migratoria
LT	grandininė migracija
LV	ķēdes migrācija
MT	Katina ta' migrazzjoni
NL	kettingmigratie
PL	migracja łańcuchowa
PT	
RO	migratie in lant
SK	reťazová migrácia
SL	verižna migracija
SV	kedjemigration
NO	kjedemigrasjon

Määritelmä

Käytäntö, jossa maahan **perheenyhdistämisen** perusteella asettuneet voivat itse toimia perheenkokoajina muille **perheenjäsenille Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR)** velvoitteiden mukaisesti.

Lähde

EMN: Family Reunification Study, 2008

Liittyvät termit

- **perheenmuodostaminen**
- **perheperusteinen maahanmuutto**
- **perheenyhdistäminen**
- **oikeus perhe-elämään**
- **oikeus perheen yhtenäisyyteen**

Huomautukset

1. Alun perin ketjumaahanmuutolla viitattiin prosessiin, jossa muuttajien liikkuminen johtaa uuteen liikkumiseen samalta alueelta samalle alueelle. Ketjumaahanmuutossa yhteisön yksittäiset jäsenet muuttavat maahan, minkä jälkeen he rohkaisevat muita samaan muuttoliikkeeseen tai auttavat heitä siinä (ks. **Migration, Citizenship, Education -sanasto**).

2. Ketjumaahanmuutto voi myös perustua etnisiin tai perhesiteisiin: saman perheen jäsenet muuttavat maahan eri aikoihin, yleensä niin, että ensimmäisenä muuttavat perheen ensisijaiset elättäjät, sen jälkeen toissijaiset elättäjät tai huollettavat. Maissa, joissa maahanmuuttajien perheenyhdistämisoikeuksia koskevat säännökset ovat melko sallivia (tavallisesti kansainvälisten sopimusten mukaisesti), **perheenyhdistäminen** yhtenä ketjumaahanmuuton muotona selittää maahanmuuttajapopulaation kasvun suurelta osin.

K

kidutus

BG	изтезания
CS	mučení
DE	Folter
EL	
EN	torture
ES	tortura
ET	piinamine
FR	torture
GA	céasadh
HU	kínzás
IT	tortura
LT	kankinimas
LV	spīdzināšana
MT	Tortura
NL	foltering
PL	tortury
PT	
RO	tortură
SK	mučenie
SL	mučenje
SV	tortyr
NO	tortur

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa kaikki teot, joilla aiheutetaan jollekulle tahallisesti kovaa kipua tai kovaa joko henkistä tai ruumiillista kärsimystä tietojen tai tunnustuksen saamiseksi häneltä tai kolmannelta henkilöltä, hänen rankaisemisekseen teosta, jonka hän tai kolmas henkilö on tehnyt tai epäillään tehneen, hänen tai kolmannen henkilön pelottelemiseksi tai pakottamiseksi taikka minkälaiseen tahansa syrjintään perustuvasta syystä, kun virkamies tai muu virallisessa asemassa toimiva henkilö aiheuttaa sellaista kipua tai kärsimystä, yllyttää tai suostuu niiden aiheuttamiseen tai hyväksyy sen hiljaisesti.
Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kontekstissa tahallinen epäinhimillinen kohtelu, joka aiheuttaa hyvin vakavaa ja julmaa kärsimystä.

Lähde

Yleinen konteksti: Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen 1 artikla
Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön konteksti: Irlanti vastaan Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 18.1.1978, A 25, 167 momentti.

Liittyvät termit

★ vakava haitta
★ haavoittuvassa asemassa oleva henkilö

Huomautukset

1. Kidutusta ei ole sellainen kipu tai kärsimys, joka saa alkunsa pelkästään laillisista seuraamuksista, joko niihin kuuluvana tai niihin liittyvänä.

2. Oikeus suojeluun kidutukselta on asetettu monissa kansainvälisissä sopimuksissa, ennen kaikkea kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa (ICCPR) ja kidutuksen vastaisessa YK:n yleissopimuksessa (UNCAT). Se yleisesti hyväksytty näkemys, että kidutus on kiellettyä kaikissa tilanteissa, myös sodassa, yleisessä hätätilassa tai terroristiuhan vallitessa, osoittaa, että kidutuksen kieltoa pidetään yleisesti yhtenä kansainvälisen tapaoikeuden perusperiaatteista. Tämä tarkoittaa, että jopa valtioita, jotka eivät ole ratifioineet mitään kidutuksen kieltävää kansainvälistä sopimusta, kielletään käyttämästä kidutusta ketään kohtaan missään ympäristössä tai missään tilanteessa.

3. Myös alueellisissa sopimuksissa, kuten **Euroopan ihmisoikeussopimus** (3 artikla) ja **Euroopan unionin perusoikeuskirja** (4 artikla), kidutusta pidetään kiellettynä.

4. Sekä UNCAT että **vuoden 1951 Geneven pakolaissopimus** nimenomaisesti kieltävät **turvapaikanhakijan pakkopalauttamisen** maahan, jossa hän voi olla vaarassa joutua kidutuksen uhriksi.

4. EU:ssa **direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi)** 21 artikla ottaa erityisesti huomioon haavoittuvassa asemassa olevien, erityistarpeisten turvapaikanhakijoiden tilanteen, kidutuksen uhrit mukaan luettuna. EU:n jäsenvaltioilla on velvollisuus tunnistaa kidutuksen uhrit turvapaikkamenettelyssä ja arvioida, onko heillä erityisiä vastaanottotarpeita, esimerkiksi tarve saada asianmukaista lääketieteellistä ja psykologista hoitoa.

kielianalyysi henkilön alkuperän selvittämiseksi

BG	
CS	analýza jazyka pro určení původu
DE	Sprachanalyse zur Bestimmung der Herkunft
EL	
EN	language analysis for the determination of origin
ES	Análisis lingüístico para la determinación del origen
ET	keeleanlüüs isiku päritolu väljaselgitamiseks
FR	analyse linguistique pour la détermination de l'origine
GA	
HU	nyelvi elemzés a származás megállapítására
IT	
LT	
LV	valodas analīze, lai noteiktu izcelsmi
MT	analiżi tal-lingwa għad-determinazzjoni tal-oriġini
NL	Taalanalyse voor de bepaling van de herkomst
PL	rozpoznawcza analiza językowa kraju pochodzenia
PT	
RO	
SK	analýza jazyka na určenie pôvodu
SL	jezikovna analiza za ugotavljanje izvora/porekla
SV	språkanalys för att fastställa ursprung
NO	"språkanalyse for å vurdere opprinnelsesland/-område (b) / språkanalyse for å vurdere opphavsland/-område (n)

Määritelmä

Pääosin puhutun mutta myös kirjoitetun kielen analyysi, jolla autetaan **kolmansien maiden kansalaisten / maahanmuuttajien** kansalaisuuden, alkuperäalueen tai etnisen alkuperän selvittämistä.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymit

- kielianalyysi
- kieli- ja puheanalyysi henkilön alkuperän selvittämiseksi
- puhe- ja tekstianalyysi

Huomautukset

1. Kielianalyysit tehdään yleensä valtion maahanmuutosta tai turvapaikka-asioista vastaavien virastojen pyynnöstä, ja niiden tarkoitus on auttaa turvapaikkahakemusten arvioinnissa, mutta niitä voidaan tehdä myös osana kielteisen turvapaikkapäätöksen jälkeistä muutoksenhakua tai laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden palauttamismenettelyissä. Lisätietoja on esimerkiksi Language and Asylum Research Groupin sivulla osoitteessa https://www.essex.ac.uk/larg/.

2. Yleensä hakijan nauhoitettua puhetta analysoidaan ja siitä etsitään sille ryhmälle tyypillisen kielivariantin yleisiä piirteitä, johon hakija kertoo kuuluvansa.

3. Vuonna 2004 julkaistuissa ohjeissa ("Guidelines for the use of language analysis in relation to questions of national origin in refugee cases") määritetään asianmukaisen ja ammattimaisen kielianalyysin vähimmäisvaatimukset ja varmistamiskeinot. Valtiot voivat käyttää niitä ohjenuorana siitä, miten toteuttaa analyysit ammattimaisesti. Lisätietoja on verkkosivulla http://www.essex.ac.uk/larg/resources/guidelines.aspx

K

kielteisen päätöksen saanut kansainvälisen suojelun hakija

BG	отхвърлен кандидат за международна закрила
CS	žadatel o mezinárodní ochranu, jehož žádost byla zamítnuta
DE	abgelehnter Antragsteller auf internationalen Schutz
EL	
EN	rejected applicant for international protection
ES	solicitante al que se le ha denegado la protección internacional
ET	tagasilükatud rahvusvahelise kaitse taotleja
FR	demandeur de protection internationale débouté
GA	iarratasóir ar diúltaíodh cosaint idirnáisiúnta dó
HU	elutasított menedékkérő
IT	richiedente protezione internazionale respinto
LT	asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas
LV	persona, kurai atteikts piešķirt starptautisko aizsardzību
MT	Applikant(a) għall-protezzjoni internazzjonali respint(a) / miċħud(a)
NL	afgewezen asielzoeker
PL	osoba, której wniosek o objęcie ochroną międzynardową został odrzucony
PT	
RO	solicitant al protecției internaționale respins / a cărui cerere a fost respinsă
SK	neúspešný žiadateľ o medzinárodnú ochranu / neúspešný žiadateľ o udelenie medzinárodnej ochrany / žiadateľ o medzinárodnú ochranu, ktorému bola žiadosť zamietnutá / žiadateľ o udelenie medzinárodnej ochrany, ktorému bola žiadosť zamietnutá
SL	zavrnjeni prosilec za mednarodno zaščito
SV	person som omfattas av beslut om avslag på ansökan om internationellt skydd
NO	person med avslag på søknad om internasjonal beskyttelse (b) / person med avslag på søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Henkilö, joka on **kansainvälistä suojelua hakiessaan** saanut hylkäävän päätöksen, kuten päätöksen hakemuksen käsittelemättä jättämisestä tai perusteettomaksi toteamisesta sekä etusijalle asetetut ja nopeutetussa menettelyssä tehdyt päätökset, jotka hallinto- tai oikeusviranomainen on tehnyt ensimmäisenä asteena viitejakson aikana.

Lähde

Asetuksen 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 4 artiklan 2 kohdan a alakohta

Synonyymi

- hylätty hakija
- hylätty turvapaikanhakija
- kielteisen päätöksen saanut hakija

Liittyvät termit

- **kansainvälistä suojelua hakeva**
- **turvapaikanhakija**

kiertomuutto

BG	циркулярна миграция
CS	cirkulární migrace
DE	zirkuläre Migration
EL	κυκλική μετανάστευση
EN	circular migration
ES	migración circular
ET	korduvränne
FR	migration circulaire
GA	imirce chiorclach
HU	körkörös migráció
IT	migrazione circolare
LT	apykaitinė migracija
LV	cirkulārā migrācija
MT	Migrazzjoni ċirkolari
NL	circulaire migratie
PL	migracja cyrkulacyjna
PT	migração circular
RO	migrație circulară
SK	okružná migrácia / cirkulárna migrácia
SL	krožna migracija
SV	cirkulär migration
NO	sirkulær migrasjon

Määritelmä

Saman henkilön toistuva Saman henkilön toistuva **laillinen maahanmuutto** kahden tai useamman maan välillä. kahden tai useamman maan välillä.

Lähde

Tiedonanto kiertomuutosta ja mobiliteettikumppanuuksista, KOM(2007) 248, lopullinen

Liittyvät termit

- ★ **aivovuoto/aivovienti**
- ★ **aivotuonti**
- ★ **aivokierto**
- ★ **maahanmuuttaja, jolla on rajoitettu työnteko-oikeus**
- ★ **diaspora**
- ★ **liikkuvuuskumppanuus**
- ★ **kausityöntekijä**

Huomautus

EU-kontekstin kannalta kaksi olennaisinta kiertomuuton muotoa ovat seuraavat:

(a) EU:hun asettuneiden **kolmansien maiden kansalaisten** kiertomuutto. Tämä kiertomuuton muoto antaa mahdollisuuden osallistua toimintaan (liiketoimintaan, ammatilliseen toimintaan, vapaaehtoistyöhön tai muuhun toimintaan) **lähtömaassa/alkuperämaassa** ja samalla asua edelleen pääasiallisesti yhdessä jäsenvaltioista. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi

- liike-elämän toimijat, jotka työskentelevät EU:n alueella ja haluavat aloittaa toiminnan lähtömaassaan/alkuperämaassaan (tai muussa **kolmannessa maassa**)
- lääkärit, professorit tai muut asiantuntijat, jotka haluavat tukea lähtömaataan/alkuperämaataan toimimalla ammatissaan osittain myös lähtömaassa/alkuperämaassa.

(b) Kolmannessa maassa asuvien kiertomuutto. Kiertomuutto saattaa antaa kolmannessa maassa asuville tilaisuuden tulla EU:hun tilapäisesti työskentelyä, opiskelua, kouluttautumista tai näiden yhdistelmää varten sillä edellytyksellä, että heille myönnetyn oleskelujakson lopuksi heidän on palattava asumaan ja toimimaan pääasiallisesti alkuperämaassaan.

Kiertomuuttoa voi edistää antamalla **maahanmuuttajille** mahdollisuus säilyttää alkuperämaahansa palattuaan jonkinlainen liikkuvuusetuoikeus niihin jäsenvaltioihin ja niistä jäsenvaltioista, joissa he oleskelivat aiemmin. Tällainen etuoikeus voi olla esimerkiksi yksinkertaistetut maahantulo-/maahanpaluumenettelyt.

Tähän luokkaan kuuluu monenlaisia tilanteita ja erilaisia maahanmuuttajaryhmiä, muun muassa

- kolmansien maiden kansalaiset, jotka haluavat työskennellä tilapäisesti EU:n alueella esimerkiksi kausityöläisinä
- kolmansien maiden kansalaiset, jotka haluavat opiskella tai kouluttautua Euroopassa ennen paluuta kotimaahansa
- kolmansien maiden kansalaiset, jotka opintojensa jälkeen haluavat työskennellä EU:n alueella (esimerkiksi harjoittelijoina) saadakseen ennen paluutaan työkokemusta, jota on vaikea saada heidän kotimaassaan
- kolmansista maista tulevat tutkijat, jotka haluavat toteuttaa tutkimushankkeen EU:n alueella
- kolmansien maiden kansalaiset, jotka haluavat osallistua kulttuurien väliseen henkilövaihtoon ja muihin kulttuuri-, kansalaistoiminta-, koulutus- ja nuorisohankkeisiin (esimerkiksi kursseille, seminaareihin, tapahtumiin ja opintokäynteihin)
- kolmansien maiden kansalaiset, jotka haluavat osallistua korvauksettomaan, yleishyödylliseen vapaaehtoistyöhön EU:n alueella.

K

kiertävä pakolainen

BG	no translation
CS	refugee in orbit
DE	no usual translation
EL	πρόσφυγας σε τροχιά
EN	refugee in orbit
ES	refugiados en órbita
ET	ringlev pagulane / no usual translation
FR	réfugié en orbite
GA	dídeanaí ag fithisiú
HU	we do not make use of this expression
IT	rifugiato vagante
LT	pabėgėlis orbitoje
LV	„riņķojošs“ bēglis
MT	Rifuġjat(a) f'orbita / f'limbu
NL	vluchteling in orbit
PL	uchodźca na orbicie / refugee in orbit
PT	requerentes de asilo em orbita
RO	refugiat pe orbită
SK	utečenec v pohybe / refugee in orbit
SL	refugee in orbit / tavajoči begunec
SV	no usual translation
NO	videresendt flyktning (b) / vidaresend flyktning (n)

Määritelmä

Pakolainen, jota ei suoraan palauteta maahan, jossa häntä saatetaan vainota, mutta jolta on evätty **turvapaikka** tai joka ei löydä valtiota käsittelemään turvapaikkahakemustaan ja jota siirretään maasta toiseen turvapaikanhaun jatkuessa.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Liittyvät termit

- **tosiasiallinen pakolainen / de facto -pakolainen**
- **maastapoistamisen lykkääminen**

Huomautukset

1. Termiä käytetään EU:ssa vain harvoin.

2. Tätä termiä ei tule sekoittaa pakolaiseen, joka oleskelee lentokentän kauttakulkualueella.

kiinniottaminen/pidättäminen

BG	задържане
CS	zadržení
DE	Aufgriff / Ergreifung / Festnahme
EL	ανίχνευση
EN	apprehension
ES	aprehensión
ET	kinnipidamine
FR	appréhension / arrestation
GA	gabháil
HU	őrizetbe vétel
IT	arresto
LT	sulaikymas
LV	aizturēšana
MT	Qbid / Arrest
NL	aanhouding
PL	zatrzymanie
PT	detecção
RO	luare in custodie publica
SK	zadržanie (EU acquis) / predvedenie (national law)
SL	prijetje / aretacija
SV	kvarhållande
NO	pågripelse (b) / pågriping (n)

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa mikä tahansa asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten laillinen toimenpide, joka rajoittaa **laittomasti maassa oleskelevan kolmannen maan kansalaisen** liikkumisvapautta.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvät termit

- ★ **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö**
- ★ **laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**

kiintiö

BG	квота
CS	kvóta
DE	Quote
EL	μερίδα / αναλογία / ποσοστό
EN	quota
ES	cuota
ET	piirarv
FR	quota
GA	cuóta
HU	kvóta
IT	quota
LT	kvota
LV	kvota
MT	Kwota
NL	quotum
PL	kwota
PT	quota
RO	cotă
SK	kvóta
SL	kvota
SV	kvot
NO	kvote

Määritelmä

Määrällinen rajoitus **muuttoliike**- tai **turvapaikka**kontekstissa.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Suppeampi termi

- ★ **maahanmuuttokiintiö**

Liittyvä termi

- ★ **hallittu maahanmuutto**

Huomautus

Monet maat määrittävät kiintiöitä eli ylärajoja maahan vuosittain otettavien **maahanmuuttajien** määrälle.

K

kohdemaa

BG	страна на дестинация
CS	cílová země
DE	Zielland
EL	χώρα προορισμού
EN	country of destination
ES	país de destino
ET	sihtriik
FR	pays de destination
GA	tír cinn scríbe (iolra: tíortha ceann scríbe)
HU	célország
IT	paese di destinazione
LT	tikslo valstybė
LV	mērķa valsts
MT	Pajjiż fid-destinazzjoni
NL	land van bestemming
PL	kraj docelowy
PT	país de destino
RO	țara de destinație
SK	cieľová krajina
SL	ciljna država
SV	destinationsland
NO	destinasjonsland

Määritelmä

Maa, joka on (säännösten mukaisten tai säännösten vastaisten) **muuttovirtojen** kohde.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Liittyvät termit

- ★ **lähtömaa/alkuperämaa**
- ★ **kauttakulkumaa**

kokonaismuutto

BG	общ размер на миграцията
CS	celková migrace
DE	Wanderungsvolumen
EL	καθολική μετανάστευση
EN	total migration
ES	migración total
ET	rände koguarv
FR	volume migratoire
GA	imirce iomlán
HU	teljes migráció
IT	migrazione totale
LT	bendra migracija
LV	migrācijas apjoms / bruto migrācija
MT	Migrazzjoni totali
NL	totale migratie
PL	migracja (brutto)
PT	migração bruta
RO	migrație totală
SK	celková migrácia
SL	sum migracija / skupna migracija
SV	bruttomigration
NO	samlet migrasjon (b) / samla migrasjon (n)

Määritelmä

Kaiken **maahan-** ja **maastamuuton** summa eli muuton kokonaismäärä.

Lähde

Towards Harmonised European Statistics on International Migration (THESIM) -projekti

Liittyvät termit

- ★ **nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden**
- ★ **muuttovirta**
- ★ **nettomaahanmuutto**
- ★ **väestökanta**

kolmannen maan kansalainen

BG	гражданин на трета страна
CS	státní příslušník třetí země
DE	Drittstaatsangehöriger
EL	υπήκοος τρίτης χώρας
EN	third-country national
ES	nacional de tercer país
ET	kolmanda riigi kodanik
FR	ressortissant d'un pays tiers
GA	náisiúnach tríú tír
HU	harmadik országbeli állampolgár
IT	cittadino di un paese terzo
LT	trečiosios šalies pilietis
LV	trešās valsts pilsonis
MT	Ċittadin(a) ta' pajjiż terz
NL	onderdaan van een derde land (syn. derde lander)
PL	obywatel kraju trzeciego
PT	nacional de país terceiro
RO	cetățean terț / al unui stat terț
SK	štátny príslušník tretej krajiny
SL	državljan tretje države
SV	tredjelandsmedborgare
NO	tredjelandsborger (b) / tredjelandsborgar (n)

Määritelmä

Henkilö, joka ei ole SEUT:n 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen ja jolla ei ole **Schengenin rajasäännöstön** 2 artiklan 5 kohdassa määriteltyä **oikeutta vapaaseen liikkumiseen** Euroopan unionissa.

Lähde

Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 1 kohta ja asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) 2 artiklan 6 kohta

Synonyymit

★ Sveitsin kansalainen
★ ETA-maan kansalainen
★ EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen

Laajemmat termit

★ **EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen**
★ **kolmas maa**

Liittyvät termit

★ **ulkomaalainen**
★ **unionin kansalainen**

Huomautukset

1. Tämän määritelmän mukaan Norjan, Islannin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaisia ei pidetä kolmansien maiden kansalaisina. Tämä linjaus on **Schengenin rajasäännöstön** 2 artiklan 6 kohdan mukainen.

2. **Muuttoliiketilastoasetuksessa 862/2007** on hieman erilainen kolmannen maan kansalaisen määritelmä, jossa Norjan, Islannin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaisia pidetään kolmansien maiden kansalaisina. Tätä määritelmää käytetään myös neuvoston **direktiivissä 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivi), direktiivissä 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi), direktiivissä 2003/109/EY (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi), direktiivissä 2005/71/EY (tutkijadirektiivi) ja direktiivissä 2004/114/EY (opiskelijadirektiivi)**. Määritelmää pidettiin liian suppeana EMN:n käyttöön.

3. Kääpiövaltioiden (Monaco, San Marino, Vatikaani) kansalaisia kohdellaan kolmansien maiden kansalaisina, sillä vaikka rajatarkastuksia ei ole, ei myöskään ole solmittu virallista sopimusta siitä, että nämä valtiot kuuluisivat **EU:n säännöstössä** määritetyn henkilöiden vapaan liikkuvuuden piiriin. Tämä tarkoittaa myös, että ne eivät voi osallistua **Schengenin sopimukseen**.

K

kolmas maa

BG	трета страна
CS	třetí země
DE	Drittstaat
EL	τρίτη χώρα
EN	third country
ES	tercer país
ET	kolmas riik
FR	pays tiers
GA	tríú tír
HU	harmadik ország
IT	paese terzo
LT	trečioji šalis
LV	trešā valsts
MT	Pajjiż terz
NL	derde land
PL	kraj trzeci
PT	país terceiro
RO	țară / stat terț
SK	tretia krajina
SL	tretja država
SV	tredjeland
NO	tredjeland

Määritelmä

Maa, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio, sekä maa tai alue, jonka kansalaisilla ei ole **Schengenin rajasäännöstön** 2 artiklan 5 kohdassa määriteltyä **oikeutta vapaaseen liikkumiseen** Euroopan unionissa.

Lähde

EMN johtanut Eurofoundin verkkosivuilla olevan termin ”free movement of citizens” kuvauksen pohjalta

Suppeammat termit

- **turvallinen kolmas maa**
- **kolmannen maan kansalainen**

korkeaa pätevyyttä vaativa työ

BG	висококвалифицирана заетост
CS	zaměstnání vyžadující vysokou kvalifikaci
DE	hochqualifizierte Beschäftigung
EL	
EN	highly qualified employment
ES	empleo altamente cualificado
ET	kõrgelt kvalifitseeritud töö
FR	emploi hautement qualifié
GA	fostaíocht ardcháilíochta
HU	Magasan képzett személy / Munkavállaló foglalkoztatása
IT	lavoro altamente qualificato
LT	aukštos profesinės kvalifikacijos darbas
LV	augsti kvalificēta nodarbinātība
MT	Impjieg bi kwalifiki għoljin
NL	hooggekwalificeerde baan
PL	zatrudnienie pracowników wysoko wykwalifikowanych
PT	emprego altamente qualificado
RO	loc de muncă înalt calificat
SK	vysokokvalifikované zamestnanie
SL	visoko kvalificirana zaposlitev
SV	högkvalificerad anställning
NO	sysselsetting av høyt kvalifisert arbeidskraft (b) / sysselsetjing av høgt kvalifisert arbeidskraft (n)

Määritelmä

Sellaisen henkilön **työskentely**
(a) jolla on asianomaisessa jäsenvaltiossa suoja työntekijänä kansallisen työlainsäädännön nojalla ja/tai kansallisen käytännön mukaisesti oikeussuhteesta riippumatta aidon ja todellisen työn tekemiseksi toisen lukuun tai toisen johdolla,
(b) jonka työstä maksetaan korvaus, ja
(c) jolla on soveltuva ja erityinen taito, jonka osoittaa korkea ammattipätevyys.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivi) 2 artiklan b kohta

Liittyvät termit

★ **EU:n sininen kortti**
★ **korkeasti koulutettu maahanmuuttaja**

Huomautus

Joissakin jäsenvaltioissa erotetaan termit ”erittäin pätevä” (”highly skilled”) eli henkilö, jolla on tietty, vaadittu ja riittävä osaaminen korkea-asteen tutkinnon suorittamisen ja/tai laajan (ammatillisen) kokemuksen perusteella, ja ”korkeasti koulutettu” (”highly qualified”) eli henkilö, jolla on tietty, vaadittu ja riittävä osaaminen vain korkea-asteen tutkinnon suorittamisen perusteella. EU-kontekstissa näitä termejä kuitenkin pidetään keskenään vaihdettavissa olevina, esimerkiksi **asetuksessa (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilasto-asetus)** käytetty termin ”erittäin pätevä” (”highly skilled”) määritelmä hyödyntää termin ”korkeasti koulutettu” (”highly qualified”) määritelmää.

K

korkeasti koulutettu maahanmuuttaja

BG	висококвалифициран миграант
CS	vysoce kvalifikovaný migrant
DE	hochqualifizierter Migrant
EL	μετανάστης υψηλης εξειδίκευσης
EN	highly qualified migrant
ES	persona migrante altamente cualificada
ET	kõrgelt kvalifitseeritud sisserändaja
FR	migrant hautement qualifié
GA	imirceach ardcháilithe
HU	magasan képzett migráns
IT	migrante altamente qualificato
LT	aukštos profesinės kvalifikacijos migrantas
LV	augsti kvalificēts migrants
MT	Migrant(a) bi kwalifiki għoljin
NL	hooggekwalificeerde migrant
PL	migrant wysoko wykwalifikowany
PT	Migrante altamente qualificado
RO	migrant înalt calificat
SK	vysokokvalifikovaný migrant
SL	visoko kvalificiran migrant
SV	högkvalificerad migrant
NO	høyt kvalifisert migrant (b) / høgt kvalifisert migrant (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka kuuluu ILOn ISCO-88-luokkiin 1, 2 ja 3 eli jolla on esimerkiksi päällikön, johtajan, asiantuntijan tai tekniikan ammattilaisen pätevyys tai muu vastaava pätevyys ja joka liikkuu monikansallisten yritysten ja kansainvälisten järjestöjen sisäisillä työmarkkinoilla tai joka etsii **työtä** kansainvälisiltä kysytyn osaamisen markkinoilta. EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalainen**, joka etsii työtä jäsenvaltiosta ja jolla on soveltuva ja erityinen taito, jonka osoittaa korkea ammattipätevyys.

Lähde

Yleinen konteksti:
UNESCO Glossary of Migration-related Terms
EU-konteksti:
EMN johtanut neuvoston direktiivin 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivi) 2 artiklan b kohdan pohjalta

Synonyymi

- elinkeinoa harjoittava maahanmuuttaja
- korkeasti koulutettu siirtotyöläinen/vierastyöläinen
- erittäin pätevä maahanmuuttaja

Laajempi termi

- **siirtotyöläinen/vierastyöläinen**

Liittyvät termit

- **EU:n sininen kortti**
- **korkeaa pätevyyttä vaativa työ**
- **sopimus vastavuoroisesta tunnustamisesta**

Huomautukset

1. Joissakin jäsenvaltioissa erotetaan termit ”erittäin pätevä” (”highly skilled”) eli henkilö, jolla on tietty, vaadittu ja riittävä osaaminen korkea-asteen tutkinnon suorittamisen ja/tai laajan (ammatillisen) kokemuksen perusteella, ja ”korkeasti koulutettu” (”highly qualified”) eli henkilö, jolla on tietty, vaadittu ja riittävä osaaminen vain korkea-asteen tutkinnon suorittamisen perusteella. EU-kontekstissa näitä termejä kuitenkin pidetään keskenään vaihdettavissa olevina, esimerkiksi muuttoliiketilastoasetuksessa (862/2007) käytetty termin ”erittäin pätevä” (”highly skilled”) määritelmä hyödyntää termin ”korkeasti koulutettu” (”highly qualified”) määritelmää.

2. Jäsenvaltioissa on eri näkemyksiä siitä, kuka on ”korkeasti koulutettu” ja kuka ”koulutettu” kolmannen maan kansalainen, ja käytössä on erilaisia määritelmiä ja käsitteitä. Usein nämä määräytyvät kansallisten työmarkkinoiden vaatimusten ja muiden kansallisten kriteerien perusteella. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Attracting highly qualified and qualified third-country nationals, 2013.**

kotiseudultaan siirtymään joutuminen

BG	
CS	vysídlení
DE	Vertreibung
EL	
EN	displacement
ES	Desplazamiento
ET	sundränne
FR	déplacement
GA	
HU	lakhelyelhagyás / lakóhely elhagyása
IT	
LT	
LV	pārvietošana
MT	spostament
NL	no translation available
PL	przesiedlenie
PT	
RO	
SK	vysídlenie
SL	razselitev
SV	fördrivning
NO	“fordrivelse (b) / fordriving (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilön pakotettu **poistaminen** kodistaan tai **maasta**, usein aseellisen konfliktin tai luonnonkatastrofin seurauksena.
EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalaisen** tai **kansalaisuudettoman** henkilön kotimaastaan tai kotiseudultaan poistaminen tai evakuointi, erityisesti kansainvälisten organisaatioiden pyynnöstä, kun kyseinen henkilö ei voi palata sinne turvallisesti ja pysyvästi maassa vallitsevan tilanteen vuoksi ja kun henkilö voi olla **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdan tai muiden kansainvälistä suojelua koskevien kansainvälisten tai kansallisten säädösten soveltamisalaan kuuluva henkilö ja erityisesti

(i) henkilö, joka on paennut aseellisten selkkausten ja pysyväisluonteisen väkivallan alueilta,

(ii) henkilö, joka on suuressa vaarassa joutua tai on joutunut järjestelmällisten tai laajojen ihmisoikeusloukkauksien uhriksi.

Lähde

Yleinen konteksti: IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011
EU-konteksti: EMN johtanut neuvoston direktiivin 2001/55/EY (tilapäisen suojelun direktiivi) 2 artiklan c kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **pakkomuutto**

Suppeampi termi

★ **ympäristötekijöiden vuoksi siirtymään joutunut henkilö**

Liittyvä termi

★ **tilapäinen suojelu**

kotiuttaminen

BG	репатриране
CS	repatriace
DE	Repatriierung
EL	επαναπατρισμός
EN	repatriation
ES	repatriación
ET	tagasipöördumine (repatrieerumine)
FR	rapatriement
GA	aisdúichiú
HU	hazatelepítés
IT	rimpatrio
LT	repatriacija
LV	repatriācija
MT	Ripatrijazzjoni
NL	repatriëring (NL syn.: naar het vaderland terugkeren / naar het vaderland terugbrengen)
PL	repatriacja
PT	repatriamento
RO	repatriere
SK	repatriácia
SL	repatriacija
SV	återvandring
NO	repatriering

Määritelmä

Pakolaisen tai sotavangin henkilökohtainen oikeus **palata kansalaisuusvaltioonsa** tietyin ehdoin, jotka on määritetty erilaisissa kansallisissa ja ihmisoikeusinstrumenteissa sekä kansainvälisen tapaoikeuden kautta.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Huomautukset

1. Tämä ei ole termin "**pakkopaluu/pakkopalauttaminen**" synonyymi.

2. Paluumahdollisuus annetaan yksilölle henkilökohtaisesti, ei henkilöitä hallussaan pitävälle vallalle. Kansainvälisiä aseellisia konflikteja koskevassa lainsäädännössä paluuseen/palauttamiseen sisältyy myös henkilöitä hallussaan pitävän vallan velvollisuus vapauttaa kyseeseen tulevat henkilöt (sotilaat ja siviilit) ja **alkuperä-/lähtömaan** velvollisuus ottaa omat kansalaisensa vastaan sotatoimien päätyttyä. Vaikka kansainvälisiä sopimuksia koskevassa lainsäädännössä ei ole tätä koskevaa yleissääntöä, nykyään hyväksytään yleisesti, että osapuolet antavat implisiittisen suostumuksensa sotavankien ja hallussa pidettyjen siviilien paluulle/palauttamiselle. Terminä "paluu/palauttaminen" koskee myös diplomaattisia lähettiläitä ja kansainvälisiä virkamiehiä kansainvälisen kriisin aikana sekä ekspatriaatteja ja maahan-/maastamuuttajia.

3. Tällä termillä on eri merkityksiä/merkitysvivahteita eri jäsenvaltioissa. Puolassa, Romaniassa, Alankomaissa ja Norjassa termi viittaa erityisesti näiden valtioiden kansalaisten paluuseen/palauttamiseen kansalaisuusvaltioonsa. Espanjassa, Irlannissa, Italiassa ja Isossa-Britanniassa termiä käytetään usein viittaamaan **kolmansien maiden kansalaisten** paluuseen/palauttamiseen alkuperä-/lähtömaahansa. Virossa termi tarkoittaa erityisesti Viron kansalaisten tai etnisten virolaisten uudelleensijoittamista Viroon. Latviassa termi viittaa erityisesti alkuperältään latvialaisten tai liivinmaalaisten henkilöiden uudelleensijoittamiseen Latviaan pysyvää oleskelua varten. Portugalissa termi ei ole juridinen käsite, vaan sitä käytetään enemmänkin sosiologisena terminä. Sillä viitataan yleisesti Portugalin kansalaisiin, jotka palaavat Portugaliin, pakkopaluu/pakkopalauttaminen mukaan luettuna.

4. Termiä ei tule sekoittaa termiin "vapaaehtoinen paluu" ("voluntary repatriation"), joka määritellään **UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology** -sanastossa seuraavasti: paluu alkuperä-/lähtömaahan pakolaisten vapaan tahdonilmaisun perusteella. Paluun on tapahduttava turvallisissa ja ihmisarvoisissa olosuhteissa. Vapaaehtoisuuden periaatetta on tarkasteltava suhteessa sekä alkuperä-/lähtömaan olosuhteisiin (perustellun päätöksen edellyttäminen) että turvapaikkamaan tilanteeseen (vapaan valinnan salliminen). Lisätietoja on julkaisussa **UNHCR: Voluntary Repatriation: International Protection – handbook, 1996**: http://www.refworld.org/docid/3ae6b3510.html

kotouttaminen/kotoutuminen

BG	интеграция
CS	integrace
DE	Integration
EL	ένταξη
EN	integration
ES	integración
ET	lõimumine
FR	intégration
GA	imeascadh
HU	integráció
IT	integrazione
LT	integracija
LV	integrācija
MT	Integrazzjoni
NL	integratie
PL	integracja
PT	integração
RO	integrare
SK	integrácia
SL	integracija / vključevanje
SV	integration
NO	integrering

Määritelmä

EU-kontekstissa dynaaminen kaksisuuntainen prosessi, jonka aikana sekä **maahanmuuttajat** että jäsenvaltioiden asukkaat joutuvat joustamaan.

Lähde

Tiedonanto yhteisestä toimintasuunnitelmasta kotouttamiselle, KOM(2005) 389, lopullinen, 1 toimen 2 pykälä

Suppeammat termit

- ★ **yhteiset perusperiaatteet**
- ★ Kotouttamiskäsikirja
- ★ Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivut
- ★ **Kotouttamisasioiden kansallisten yhteyspisteiden verkosto (NCPI)**

Liittyvät termit

- ★ **sopeutuminen**
- ★ **vastaanottava yhteiskunta**
- ★ **uudelleen kotouttaminen**

Huomautukset

1. Unionin kotouttamistoimien oikeudellinen perusta on **SEUT**:n 79 artiklan 4 kohta. Perusoikeuksien edistäminen, syrjintäkielto ja yhtäläiset mahdollisuudet ovat keskeisiä kotouttamiskysymyksiä.

2. EU-tasolla kotouttamispolitiikkaa kehitetään **yhteisten perusperiaatteiden** puitteissa (edellä annettu termin määritelmä on ensimmäinen yhteisistä perusperiaatteista).

3. Lisätietoja on Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/ewsi/en/mandate.cfm

K

Kotouttamisasioiden kansallisten yhteyspisteiden verkosto (NCPI)

BG	Национални точки за контакт по интеграция
CS	národní kontaktní body pro integraci
DE	Nationale Kontaktstellen für Integration
EL	Εθνικά Σημεία Επαφής για την Ένταξη
EN	National Contact Points on Integration
ES	puntos de contacto nacional de integración
ET	integratsiooni riiklikud kontaktpunktid
FR	Points de contact nationaux en matière d'intégration
GA	Pointí Teagmhála Náisiúnta le haghaidh Imeascadh
HU	nemzeti integrációs kapcsolattartó pontok
IT	Punti di contatto nazionali sull'integrazione
LT	Nacionalinis integracijos informacijos centras
LV	nacionālie integrācijas kontaktpunkti
MT	Punti ta' Kuntatt Nazzjonali fuq l-Integrazzjoni
NL	nationale contactpunten voor integratie
PL	Krajowe punkty kontaktowe ds. Integracji
PT	Pontos de Contacto Nacionais de Integração
RO	punctele naționale de contact pentru integrare
SK	národné kontaktné body pre integráciu
SL	Nacionalne kontaktne točke za integracijo
SV	nationella kontaktpunkter på integrationsområdet
NO	nasjonale kontaktpunkter på integreringsfeltet (b) / nasjonale kontaktpunkt på integreringsfeltet (n)

Määritelmä

Kotouttamisasioista vastaavien viranomaisten verkosto, jolla helpotetaan tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa EU-tasolla tavoitteena löytää tuloksekkaita maahanmuuttajien kotouttamisratkaisuja kaikissa jäsenvaltioissa ja varmistetaan politiikan koordinointi ja johdonmukaisuus kansallisella tasolla ja EU-aloitteiden kanssa.

Lähde

Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivut

Synonyymi

★ kansalliset yhteyspisteet

Laajempi termi

★ **kotouttaminen/kotoutuminen**

Suppeampi termi

★ Kotouttamiskäsikirja

Liittyvät termit

★ **yhteiset perusperiaatteet**

★ **Euroopan muuttoliikeverkosto**

Huomautukset

1. Verkoston perusti Euroopan komissio oikeus- ja sisäasioiden neuvoston (JAI) lokakuussa 2002 antamien päätelmien perusteella.

2. Kotouttamisasioiden kansallisten yhteyspisteiden käsittelemiä aihepiirejä ovat muun muassa **työnteko**, koulutus, kieli, terveys, asuminen, **kulttuuri** ja osallisuus. Verkoston pitkän aikavälin tavoite on kehittää ja vahvistaa eurooppalaista kotouttamiskehystä yhteisten perusperiaatteiden ja tavoitteiden muodostamiseksi, arviointitoimien määrittämiseksi sekä kansallisten ja eurooppalaisten kotouttamispolitiikkojen koordinoinnin tukemiseksi.

3. Kotouttamisasioiden kansalliset yhteyspisteet ovat osallistuneet etenkin Kotouttamiskäsikirjojen laadintaan. Lisätietoja on verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/ewsi/UDRW/images/items/docl_1214_371021031.pdf

kulttuuri

BG	култура
CS	kultura
DE	Kultur
EL	πολιτισμός; κουλτούρα
EN	culture
ES	cultura
ET	kultuur
FR	culture
GA	cultúr
HU	kultúra
IT	cultura
LT	kultūra
LV	kultūra
MT	Kultura
NL	cultuur
PL	kultura
PT	cultura
RO	cultura
SK	kultúra
SL	kultura
SV	kultur
NO	kultur

Määritelmä

Yhteiskunnalle tai yhteiskuntaryhmälle ominaisten henkisten, aineellisten, älyllisten ja tunne-elämän piirteiden joukko, johon kuuluvat taiteen ja kirjallisuuden lisäksi elämäntavat, yhteiselon muodot, arvojärjestelmät, perinteet ja uskomukset.

Lähde

EMN johtanut Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevassa yleismaailmallisessa julistuksessa annetusta määritelmästä

Liittyvä termi

★ **kulttuurinen monimuotoisuus / pluralismi**

kulttuurienvälinen vuoropuhelu

BG	междукултурен диалог
CS	mezikulturní dialog
DE	interkultureller Dialog
EL	
EN	intercultural dialogue
ES	diálogo intercultural
ET	kultuuridevaheline dialoog
FR	dialogue interculturel
GA	idirphlé idirchultúrtha
HU	interkulturális párbeszéd
IT	dialogo interculturale
LT	tarpkultūrinis dialogas
LV	starpkultūru dialogs
MT	Djalogu interkulturali
NL	interculturele dialoog
PL	dialog międzykulturowy
PT	
RO	dialog intercultural
SK	medzikultúrny dialóg / interkultúrny dialóg
SL	medkulturni dialog
SV	interkulturell dialog
NO	interkulturell dialog

Määritelmä

Avoin näkemysten vaihto, jossa on osapuolina etnisiltä, kulttuurisilta, uskonnollisilta ja kielellisiltä taustoiltaan erilaisia yksilöitä ja ryhmiä ja joka perustuu yhteisymmärrykseen ja kunnioitukseen.

Lähde

Euroopan neuvosto: White Paper on Intercultural Dialogue, toukokuu 2008, kohta 1.4

Huomautukset

1. Kulttuurienvälinen vuoropuhelu on periaate, jota Euroopan unioni ja sen instituutiot ovat jo pitkään tukeneet. Euroopan parlamentti ja EU:n jäsenvaltiot nimesivät vuoden 2008 Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodeksi. Sen tavoitteena oli kiinnittää eurooppalaisten huomio vuoropuhelun tärkeyteen kulttuurisesti moninaisessa yhteisössä ja erilaisten kulttuurien välillä.

2. Lisätietoja on julkaisussa **Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoden 2008 arviointi, 2008 (KOM/2010/03561 lopullinen)**.

K

kulttuurinen monimuotoisuus / pluralismi

BG	културен плурализъм
CS	kulturní pluralismus
DE	kultureller Pluralismus
EL	πολιτιστικός πλουραλισμός
EN	cultural pluralism
ES	pluralismo cultural
ET	kultuuride paljusus
FR	pluralisme culturel
GA	iolrachas cultúrtha
HU	kulturális sokszínűség
IT	pluralismo culturale
LT	kultūrinis pliuralizmas
LV	kultūras plurālisms
MT	Pluraliżmu kulturali
NL	multiculturalisme
PL	pluralizm kulturowy
PT	pluralismo cultural
RO	pluralism cultural / multiculturalitate
SK	kultúrny pluralizmus
SL	kulturni pluralizem
SV	kulturell mångfald
NO	kulturell pluralisme

Määritelmä

Politiikka, jonka tavoitteena on varmistaa monia, vaihtelevia ja muuttuvia kulttuuri-identiteettejä omaavien ihmisten ja ryhmien välinen sopusointuinen vuorovaikutus ja halukkuus elää yhdessä.

Lähde

Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevan yleismaailmallisen julistuksen 2 artikla

Liittyvät termit

- **kulttuuri**
- **kulttuurinen moninaisuus / diversiteetti**

Huomautukset

1. Unescon määritelmän mukaan kaikkien kansalaisten mukaanottamista ja osallistumista edistävät politiikat takaavat sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunteen, kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuuden ja rauhan. Näin määriteltynä kulttuurinen moniarvoisuus muodostaa vallitsevalle **kulttuuriselle moninaisuudelle** poliittisen ilmentymän.

2. Katso myös Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä (2005).

kulttuurinen moninaisuus / diversiteetti

BG	културно многообразие
CS	kulturní diverzita
DE	kulturelle Vielfalt
EL	πολιτιστική ποικιλομορφία
EN	cultural diversity
ES	diversidad cultural
ET	kultuuriline mitmekesisus
FR	diversité culturelle
GA	ilchineálacht chultúrtha
HU	kulturális sokféleség
IT	diversità culturale
LT	kultūrinė įvairovė
LV	kultūras daudzveidība
MT	Diversità kulturali
NL	culturele diversiteit
PL	różnorodność kulturowa
PT	diversidade cultural
RO	diversitate culturală
SK	kultúrna rozmanitosť / kultúrna diverzita
SL	kulturna raznolikost
SV	kulturell mångfald
NO	kulturelt mangfold (b) / kulturelt mangfald (n)

Määritelmä

Kulttuurin muotojen moninaisuus yhteiskunnassa, joka koostuu kulttuuritaustoiltaan erilaisista ihmisryhmistä.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvä termi

★ **kulttuurinen monimuotoisuus / pluralismi**

Huomautukset

1. **Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevassa yleismaailmallisessa julistuksessa** näkemys kulttuurista on moninainen ja monimuotoinen. Julistus määrittelee 1 artiklassa kulttuurisen moninaisuuden seuraavasti: "Kulttuuri on muodoltaan erilaista eri aikoina ja eri paikoissa. Tämä moninaisuus ilmenee niiden ryhmien ja yhteiskuntien identiteettien ainutlaatuisuudessa ja moninaisuudessa, joista ihmiskunta koostuu, ja se on vuorovaikutuksen, uudistusten ja luovuuden lähde." Unescon julistuksessa sovittu laajuus ja määritelmä säilytettiin osittain vuoden 2005 Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevassa yleissopimuksessa (Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä). Tämä julistusta seurannut juridisesti sitova sopimus on modernin kansainvälisen kulttuurilainsäädännön virstanpylväs ja määrittää kulttuuriselle moninaisuudelle yhteiset säännöt, periaatteet ja kiintopisteet maailmanlaajuisesti.

2. Euroopan yhteisö ratifioi Unescon yleissopimuksen 18.12.2006. Kulttuurisen moninaisuuden/diversiteetin säilyttäminen ja edistäminen ovat yhteisön perusperiaatteita, jotka on asetettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 151 artiklassa ja **Euroopan unionin perusoikeuskirjan** 22.3 artiklassa.

K

käännyttäminen / pääsyn epääminen

BG	отказ за влизане
CS	odmítnutí vstupu
DE	Verweigerung der Einreise (EU acquis) / Einreiseverbot (DE)
EL	υπήκοοι τρίτων χωρών με άρνηση εισόδου
EN	refusal of entry
ES	denegación de entrada
ET	sisenemiskeeld / isiku riiki mittelubamine
FR	refus d'entrée
GA	náisiúnaigh tríú tír ar diúltaíodh iontráil dóibh
HU	beléptetés megtagadása
IT	respingimento (rifiuto di ingresso)
LT	neįleidimas
LV	ieceļošanas atteikums
MT	Dħul miċħud / Tbarrija
NL	toegangsweigering
PL	odmowa wjazdu
PT	recusa de entrada a nacionais de países terceiros
RO	refuzarea intrării
SK	odopretie vstupu
SL	zavrnitev vstopa
SV	avvisning (tredjelandsmedborgare som nekas inresa)
NO	innreisenekt

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa sellaisen henkilön pääsyn epääminen / (rajalta) käännyttäminen, joka ei täytä kaikkia kohdemaan kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä maahantuloedellytyksiä.
EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalaisen** pääsyn epääminen **EU:n ulkorajalla Schengenin rajasännöstön (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 562/2012)** 13 artiklan perusteella, koska hän ei täytä kaikkia kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädettyjä maahantuloedellytyksiä eikä kuulu kyseisen asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin henkilöryhmiin.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN:n laatima
EU-konteksti: EMN johtanut termin "'kolmannen maan kansalaiset, jotka on käännytetty" määritelmästä, joka on esitetty asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan q kohdassa

Liittyvät termit

- **rajavalvonta**
- **EU:n ulkoraja**
- **EU:n sisäraja**
- **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
- **laillinen maahantulo**

Huomautus

Lähdeteoksena olevan englanninkielisen laitoksen termi *refusal of entry* kääntyy suomeksi kahdella tavalla: pääsyn epääminen tai käännyttäminen.

Pääsyn epäämisellä tarkoitetaan edellä olevaa EU-kontekstin määritelmän mukaista kolmannen maan kansalaisen maahantulon estämistä ulkorajalla siten kuin siitä säädetään Schengenin rajasäännöstössä. Pääsyn epäämisestä säädetään ulkomaalaislain 142 §:n 1 momentissa.

Termillä *käännyttäminen* voidaan tarkoittaa myös maahantulon estämistä ulkorajalla tietyissä erikseen säädetyissä tilanteissa (UlkL 142 § 2 mom. 1-3 kohdat). Yleisimmin käännyttämisellä kuitenkin tarkoitetaan ilman oleskelulupaa maahan saapuneen ulkomaalaisen maasta poistamista, jos hänelle ei maahan saapumisen jälkeen ole myönnetty oleskelulupaa tai oleskelulupakorttia taikka jos hänen oleskeluoikeuttaan ei ole maahan saapumisen jälkeen rekisteröity (UlkL 142 § 2 mom. 4 kohta).

Jotta suomenkieliset termit *pääsyn epääminen* ja *käännyttäminen* eivät sekoittuisi Suomen kansallista lainsäädäntöä käsittelevässä englanninkielisessä tekstissä, pääsyn epäämisestä voi käyttää tarkennettua termiä *refusal of entry according to the Schengen Borders Code* ja käännyttämisestä termiä *refusal of entry according to the Finnish Aliens Act section 142(2).*

laillinen maahanmuutto

BG	законна миграция
CS	legální migrace
DE	legale Migration
EL	
EN	legal migration
ES	inmigración legal
ET	seaduslik ränne
FR	migration légale
GA	imirce dhleathach
HU	legális migráció
IT	migrazione autorizzata
LT	teisėta migracija
LV	legāla migrācija
MT	Migrazzjoni legali
NL	legale migratie
PL	legalna migracja
PT	migração legal
RO	migrație legală
SK	legálna migrácia
SL	zakonita migracija
SV	laglig migration
NO	lovlig migrasjon) (b) / lovleg migrasjon (n)

Määritelmä

Sovellettavan säädöskehyksen mukainen maahanmuutto.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ säännösten mukainen maahanmuutto

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Liittyvä termi

★ **säännösten vastainen / laiton maahanmuutto**

Huomautus

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary määrittelee termin seuraavasti: tunnustettujen, luvallisten kanavien kautta tapahtuva maahanmuutto (IOM:n perusteella).

L

laillinen maahantulo

BG	законно влизане
CS	oprávněný vstup
DE	legale Einreise
EL	νόμιμη είσοδος
EN	legal entry
ES	entrada legal
ET	seaduslik (riiki) sisenemine
FR	entrée légale
GA	iontráil dhleathach
HU	legális beutazás / belépés
IT	ingresso autorizzato
LT	teisėtas atvykimas
LV	likumīga ieceļošana
MT	Dħul legali
NL	legale binnenkomst
PL	legalne przekroczenie granicy / legalny wjazd
PT	
RO	intrare legală
SK	oprávnený vstup (national law) / legálny vstup
SL	zakonit vstop
SV	laglig inresa
NO	lovlig innreise (b) / lovleg innreise (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa **ulkomaalaisen** tulo toisen valtion alueelle kyseisen vastaanottavan valtion asettamien laillisen maahantulon edellytysten mukaisesti.
Schengen-kontekstissa ja silloin, kun kyseessä on enintään kolmen kuukauden pituinen oleskelu kuuden kuukauden ajanjaksoa kohden, **kolmannen maan kansalaisen** tulo Schengen-jäsenvaltion alueelle **Schengenin rajasäännöstön** 5 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen "entry"-termin määritelmästä ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen ja sen lisäpöytäkirjojen "illegal entry" -termin määritelmästä
Schengen-konteksti: EMN johtanut neuvoston asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) 5 artiklan pohjalta

Suppeampi termi

- **maahantulon salliminen**

Liittyvät termit

- **rajavalvonta**
- **EU:n ulkoraja**
- **EU:n sisäraja**
- **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
- **käännyttäminen / pääsyn epääminen**
- **Schengenin rajasäännöstö**

laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko

BG	незаконно наемане на законно пребиваващ гражданин на трета страна
CS	nelegální zaměstnávání neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země
DE	illegale Beschäftigung eines Drittstaatsangehörigen mit rechtmäßigem Aufenthalt
EL	παράνομη απασχόληση νομίμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας
EN	illegal employment of a legally staying third-country national
ES	empleo ilegal de nacional de tercer país en situación de residencia legal
ET	seaduslikult riigis viibiva kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku töötamise võimaldamine
FR	emploi illégal d'un ressortissant de pays tiers en séjour régulier
GA	fostaíocht neamhdhleathach náisiúnaigh tríú tír atá i láthair go neamhdhleathach
HU	jogszerűen / legálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok illegális foglalkoztatása
IT	lavoro illegale di un cittadino di un paese terzo regolarmente soggiornante
LT	teisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio nelegalus darbas
LV	trešās valsts pilsoņa, kas likumīgi uzturas valstī, nelikumīga nodarbinātība
MT	Impieg illegali ta' ċittadin(a) minn pajjiż terz residenti b'mod irregolari
NL	illegale tewerkstelling van legaal verblijvende derdelanders
PL	nielegalne zatrudnienie obywatela państwa trzeciego przebywającego legalnie
PT	emprego ilegal
RO	angajarea ilegală a străinilor cu şedere legală
SK	nelegálne zamestnávanie oprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín
SL	nezakonita zaposlitev državljana tretje države, ki prebiva zakonito
SV	olaglig anställning av tredjelandsmedborgare som vistas lagligt
NO	ulovlig sysselsetting av tredjestatsborgere med lovlig opphold (b) / ulovleg sysselsetjing av tredjestatsborgarar med lovleg opphald (n)

Määritelmä

EU-jäsenvaltion alueella laillisesti oleskelevan **kolmannen maan kansalaisen työnteko oleskeluluvan** edellytyksistä poikkeavalla tavalla ja/tai ilman työlupaa. Tämä määräytyy kunkin EU:n jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan.

Lähde

EMN johtanut neuvoston **direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi)** 2 artiklan d kohdassa esitetystä "laiton työnteko" -termin määritelmästä

Laajempi termi

★ **laiton työnteko**

L

laillistaminen

BG	узаконяване
CS	regularizace / legalizace pobytu
DE	Legalisierung / Regularisierung
EL	νομιμοποίηση
EN	regularisation
ES	regularización
ET	seadustamine
FR	régularisation
GA	tabhairt chun rialtachta
HU	legalizálás
IT	regolarizzazione
LT	reguliarizacija
LV	[personas statusa] legalizācija
MT	Regolarizzazzjoni
NL	regularisatie
PL	regularyzacja
PT	regularização
RO	regularizare / legalizare
SK	legalizácia / regularizácia
SL	regularizacija
SV	regularisering
NO	regularisering

Määritelmä

EU-kontekstissa valtion menettely, jolla laittomasti oleskeleville **kolmansien maiden kansalaisille** myönnetään laillinen asema.

Lähde

ICMPD: Study on Regularisations in Europe, 2009

Synonyymit

- ★ armahdus (muuttoliike-/maahanmuuttokontekstissa)
- ★ legalisaatio

lainvoimainen päätös

BG	окончателно решение
CS	pravomocné rozhodnutí/konečné rozhodnutí
DE	rechtskräftige Entscheidung
EL	οριστική απόφαση
EN	final decision
ES	resolución definitiva
ET	lõplik otsus
FR	décision finale
GA	cinneadh críochnaitheach
HU	jogerős határozat
IT	decisione definitiva
LT	galutinis sprendimas
LV	galīgais lēmums
MT	Deċiżjoni finali
NL	onherroepelijke beslissing
PL	ostateczna decyzja
PT	decisão final
RO	decizie finală
SK	konečné rozhodnutie
SL	dokončna odločba / pravnomočna odločba
SV	slutligt beslut
NO	endelig vedtak (b) /endeleg avgjerd (n)

Määritelmä

Päätös siitä, myönnetäänkö **kolmannen maan kansalaiselle** tai **kansalaisuudettomalle** henkilölle **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** mukainen **pakolaisasema** tai **toissijainen suojeluasema** ja johon ei enää sovelleta tämän direktiivin V luvussa säädettyjä oikeussuojakeinoja riippumatta siitä, vaikuttavatko nämä oikeussuojakeinot siten, että hakijat saavat **jäädä asianomaisen jäsenvaltion alueelle** odottamaan asiansa ratkaisua.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan e kohta

laiton työnteko

BG	незаконна заетост
CS	nelegální zaměstnávání
DE	illegale Beschäftigung
EL	παράνομη απασχόληση
EN	illegal employment
ES	empleo ilegal
ET	ebaseaduslik töötamine
FR	emploi illégal
GA	fostaíocht neamhdhleathach
HU	illegális foglalkoztatás
IT	lavoro illegale
LT	nelegalus darbas
LV	nelikumīga nodarbinātība
MT	Impjieg illegali
NL	illegale tewerkstelling (syn.: illegale arbeid, zwart werken)
PL	nielegalne zatrudnienie
PT	emprego ilegal
RO	angajare ilegală, muncă la negru
SK	nelegálne zamestnávanie
SL	ilegalna zaposlitev / nezakonita zaposlitev
SV	olaglig anställning / sysselsättning
NO	illegalt arbeid

Määritelmä

Lainsäädännön säännöksiä rikkova taloudellinen toiminta.

Lähde

EMN johtanut ILO Thesaurus -julkaisun kuudennessa painoksessa (2008) esitetystä "clandestine employment" -termin määritelmästä

Synonyymi

★ luvaton työnteko

Suppeampi termi

★ **laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko**

Liittyvät termit

★ **laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko**

★ **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö**

Huomautukset

1. EU-kontekstissa tähän sisältyy sekä EU:n jäsenvaltion alueella säännösten vastaisesti oleskelevan **kolmannen maan kansalaisen** laiton työnteko että jäsenvaltion alueella laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen työnteko **oleskeluluvan** edellytyksistä poikkeavalla tavalla ja/tai ilman työlupaa.

2. **Direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi)** kontekstissa tämä tarkoittaa jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen työntekoa (ks. 2 artiklan d kohta).

L

laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen

BG	незаконно пребиваващ гражданин на трета страна
CS	státní příslušník třetí země, u kterého bylo zjištěno, že neoprávněně pobývá na území
DE	Drittstaatsangehöriger, dessen illegaler Aufenthalt festgestellt wird
EL	υπήκοοι τρίτων χωρών παράνομα διαμένοντες
EN	third-country national found to be illegally present
ES	nacional de tercer país detectado en situación irregular
ET	ebaseaduslikult riigis viibiv kolmanda riigi kodanik
FR	ressortissant d'un pays tiers en séjour irrégulier
GA	náisiúnach tríú tír a shuitear a bheith i láthair go neamhdhleathach
HU	harmadik országbeli állampolgárok, akikről megállapították, hogy illegálisan tartózkodnak
IT	cittadino di un paese terzo presente irregolarmente
LT	neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis
LV	trešās valsts pilsonis, kas nelikumīgi uzturas dalībvalstī
MT	Ċittadin(a) ta' pajjiż terz preżenti illegalment
NL	derdelander van wie vaststaat / is vastgesteld dat deze illegaal verblijft
PL	obywatele krajów trzecich, co do których stwierdzono fakt nielegalnego przebywania
PT	nacionais de países terceiros detectados em situação ilegal
RO	cetățean terț depistat cu ședere ilegală
SK	štátny príslušník tretej krajiny neoprávnene sa zdržiavajúci na území členského štátu EÚ
SL	državljan tretje države za katerega se ugotovi da je nezakonito navzoč
SV	olagligt närvarande tredjelandsmedborgare
NO	tredjelandsborger med ulovlig opphold (b) / tredjelandsborgar med ulovleg opphald (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jonka on virallisesti todettu olevan jäsenvaltion alueella ja joka ei täytä tai ei enää täytä kyseisessä jäsenvaltiossa oleskelun edellytyksiä.

Lähde

Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan r kohta

Synonyymi

- laittomasti asuva maahanmuuttaja
- laittomasti oleskeleva maahanmuuttaja
- laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen

Laajemmat termit

- **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö**
- **säännösten vastainen / laiton oleskelu**

Suppeampi termi

- **henkilö, joka on jäänyt maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua**

Liittyvät termit

- **kiinniottaminen/pidättäminen**
- **laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko**

Huomautus

Direktiivissä 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi) käytetään termiä "laittomasti oleskeleva kolmannen maan kansalainen", jonka määritelmä on sama.

laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko

BG	незаконно наемане на незаконно пребиваващ гражданин на трета страна
CS	nelegální zaměstnávání neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země
DE	illegale Beschäftigung eines Drittstaatsangehörigen ohne rechtmäßigen Aufenthalt
EL	παράνομη απασχόληση παράνομα διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας
EN	illegal employment of an illegally staying third-country national
ES	empleo ilegal de nacional de tercer país en situación irregular
ET	ebaseaduslikult riigis viibiva kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku töötamise võimaldamine
FR	emploi illegal d'un ressortissant de pays tiers en séjour irrégulier
GA	fostú neamhdhleathach náisiúnaigh tríú tír atá i láthair go neamhdhleathach
HU	illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok illegális foglalkoztatása
IT	lavoro illegale di un cittadino di un paese terzo irregolarmente soggiornante
LT	neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio nelegalus darbas
LV	trešās valsts pilsoņa, kas nelikumīgi uzturas valstī, nelikumīga nodarbinātība
MT	Impjieg illegali ta' ċittadin(a) minn pajjiż terz residenti b'mod regolari
NL	illegale tewerkstelling van illegaal verblijvende derdelanders
PL	nielegalne zatrudnienie obywatela państwa trzeciego przebywającego nielegalnie
PT	emprego de imigrantes ilegais
RO	angajarea ilegală a străinilor cu şedere ilegală
SK	nelegálne zamestnávanie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín
SL	nezakonita zaposlitev državljana tretje države, ki nezakonito prebiva
SV	olaglig anställning av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt
NO	ulovlig sysselsetting av tredjestatsborgere uten lovlig opphold (b) / ulovleg sysselsetjing av tredjestatsborgarar utan lovleg opphald (n)

Määritelmä

EU-jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevan **kolmannen maan kansalaisen työnteko**.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi) 2 artiklan d kohta

Laajempi termi

★ **laiton työnteko**

Liittyvät termit

★ **työnantajalle määrättävä seuraamus**
★ **laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko**
★ **laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**

Huomautus

Termiä on täsmennetty työnantajasanktiodirektiivin määritelmään verrattuna.

L

lapsen etu

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	best interests of the child
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Olennaisesta oikeudesta, juridisesta tulkinta- ja perusperiaatteesta ja menettelytavasta muodostuva kolmiosainen käsite, jolla pyritään varmistamaan täysi ja tehokas lapsen oikeuksien sopimuksessa tunnustetuista oikeuksista nauttiminen ja jossa etusijalle asetetaan **lapsen** kokonaisvaltaisen kehityksen varmistaminen.

Lähde

EMN johtanut seuraavien julkaisujen pohjalta: lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklan 1 kohta, https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2 ja UN General Comment No 14 on the right of the child to have their best interests taken as a primary consideration, 2013, http://www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html ja UNHCR: Guidelines on Determining the Best Interests of the Child, 2008, http://www.unhcr.org/4566b16b2.pdf

Synonyymi

★ **lapsen etu**

Suppeammat termit

★ **lapsen edun määrittäminen**

★ **lapsen edun arviointi**

Huomautukset

1. 1. Lapsen edun periaate on yksi neljästä lapsen oikeuksien yleisperiaatteesta (syrjinnän kielto, lapsen edun huomioiminen, oikeus elämään ja kehitykseen ja oikeus tulla kuulluksi), jotka perustuvat lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklan 1 kohtaan ja **Euroopan unionin perusoikeuskirjan** 24 artiklan 2 kohtaan. Molemmat asiakirjat antavat lapselle oikeuden siihen, että hänen etunsa arviointi ja huomioiminen ovat etusijalla kaikissa häntä koskevissa tai häneen vaikuttavissa toimissa tai päätöksissä, joita tekevät julkiset tai yksityiset sosiaalihuollon instituutiot, oikeusistuimet, hallintoviranomaiset tai lainsäädäntöelimet.

2. Lapsen kokonaisvaltainen kehitys viittaa lapsen hyvinvointiin ymmärrettynä laajasti niin, että siihen sisältyvät hänen aineelliset, fyysiset, kasvatukselliset ja emotionaaliset perustarpeensa sekä kiintymyksen ja turvallisuuden tarve.

3. Jotta voidaan varmistaa, että harkinnassa on etusijalla lapsen etu, lapsen edun määrittäminen ja lapsen edun arviointi tulisi tehdä osana samaa prosessia.

4. Lapsen edun määrittäminen on virallinen prosessi, jossa on tiukat menettelylliset takeet ja jolla määritetään lapsen etu erityisen tärkeissä lapseen vaikuttavissa päätöksissä. Sen tulisi helpottaa lapsen osallistumista ilman syrjintää, osallistaa prosessiin päätöksentekijöitä, joilla on asiaan liittyvää asiantuntemusta, ja etsiä tasapainoa kaikkien asiaan vaikuttavien tekijöiden välillä parhaan vaihtoehdon määrittämisek-si. Lisätietoja on julkaisussa UNHCR: Guide-lines on Determining the Best Interests of the Child, 2008, http://www.unhcr.org/4566b16b2.pdf

5. Lapsen edun arviointi tulisi tehdä kaikissa tapauksissa ottaen huomioon olosuhteet, joissa lapsi, ryhmä lapsia tai lapset ylipäänsä ovat. Siinä arvioidaan kaikki osatekijät, jotka ovat tarpeen tehtäessä tietyn lapsen tai lapsiryhmän tilanteeseen liittyvä päätös, ja etsitään tasapainoa näiden osatekijöiden välillä. Arvioinnin voivat tehdä tarvittavan asiantuntemuksen omaavat henkilöt itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa, ja lapsen on osallistuttava arviointiin. Lisätietoja on julkaisuissa EASO: Practical guide on family tracing, 2016, s. 52–53, https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/EASO%20Practical%20Guide%20on%20Family%20Tracing.pdf ja UNHCR: Safe and Sound, 2014, http://www.refworld.org/docid/5423da264.html.

lapsi

BG	дете
CS	dítě
DE	Kind
EL	παιδί
EN	child
ES	población infantil
ET	laps
FR	enfant
GA	leanbh
HU	gyermek
IT	bambino
LT	vaikas
LV	bērns
MT	Tifel (Tifla) / Wild
NL	kind
PL	dziecko
PT	criança
RO	copil
SK	dieťa
SL	otrok
SV	barn
NO	barn

Määritelmä

Kaikki alle 18-vuotiaat henkilöt, ellei lasta koskevan lainsäädännön mukaan täysi-ikäisyyttä saavuteta aiemmin.

Lähde

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 1 artikla

Suppeampi termi

★ **lapsityö**

Liittyvät termit

★ **aikuinen**
★ **iän määrittäminen / iän selvittäminen**
★ **alaikäinen**

Huomautukset

1. EU:n lainsäädännössä ei vielä ole konkreettista, johdonmukaista määritelmää termille ”lapsi”. Yksi **Lissabonin sopimuksessa** EU:lle asetetuista tavoitteista on lasten oikeuksien edistäminen. Lisäksi **Euroopan unionin perusoikeuskirja** takaa, että lasten oikeuksia suojelevat niin EU:n instituutiot kuin EU:n jäsenvaltiot pannessaan täytäntöön EU:n lainsäädäntöä.

Lisätietoja on oikeusasioiden pääosaston lasten oikeuksia käsittelevillä verkkosivuilla ja perusoikeusviraston verkkosivuilla julkaisussa **Developing indicators for the protection, respect and promotion of the rights of the child in the European Union, maaliskuu 2009**.

2. Tätä termiä tulisi käyttää kuvailtaessa suhdetta muihin **perheenjäseniin**. Kun viitataan yksilöön juridisessa kontekstissa, tulisi käyttää termiä ”alaikäinen”.

L

lapsityö

BG	детски труд
CS	dětská práce
DE	Kinderarbeit
EL	παιδική εργασία
EN	child labour
ES	trabajo infantil
ET	lapstööjõu kasutamine
FR	travail des enfants
GA	fostú leanaí
HU	gyerekmunka
IT	lavoro infantile
LT	vaikų darbas
LV	bērnu darbs
MT	Tħaddim ta' tfal / ta' minorenni // Sfruttament ta' xogħol it-tfal
NL	kinderarbeid
PL	praca dzieci
PT	trabalho infantil
RO	munca pentru copii
SK	detská práca
SL	delo otrok
SV	barnarbete
NO	barnearbeid

Määritelmä

Mikä tahansa **lapsen** tekemä työ, joka riistää häneltä lapsuuden, mahdollisuudet ja arvokkuuden ja joka on haitallista hänen fyysiselle ja henkiselle kehitykselleen.

Lähde

ILOn kansainvälinen ohjelma lapsityövoiman käytön poistamiseksi (IPEC) -verkkosivut

Laajempi termi

★ **lapsi**

Liittyvä termi

★ **pakkotyö**

Huomautukset

1. Määritelmä sallii lapsen tehdä työtä (esimerkiksi kaupassa muulloin kuin koulupäivän aikana), kunhan työskentely ei ole lapsityövoiman määritelmän mukaista. Määritelmä viittaa työhön, joka on henkisesti, fyysisesti, sosiaalisesti tai moraalisesti vaarallista ja haitallista lapsille ja haittaa heidän koulunkäyntiään

- riistämällä heiltä mahdollisuuden käydä koulua
- pakottamalla heidät lopettamaan koulun aikaisin
- pakottamalla heidät yrittämään yhdistää koulunkäynti ja liian pitkäkestoinen ja raskas työ.

2. ILOn sopimus 138 määrittää 15 vuotta ikärajaksi, jonka ylitettyään henkilö voi normaalitilanteessa osallistua taloudelliseen toimintaan. **Euroopan unionin perusoikeuskirjan** 32 artiklan mukaan lapsityövoiman käyttö on kielletty. Työhönpääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä ei saa olla alempi kuin ikä, jolloin oppivelvollisuus päättyy, sanotun kuitenkaan rajoittamatta nuorille suotuisampien sääntöjen soveltamista ja tiettyjä poikkeuksia.

3. Kaikkea lasten tekemään työtä ei tulisi luokitella lapsityöksi, josta on syytä päästä eroon. ILO erottaa toisistaan lasten tekemän työn (child work) ja lapsityön (child labour). Näistä jälkimmäinen tarkoittaa lapsityön negatiivisia muotoja, kun taas lasten tekemää työtä voisi olla muun muassa kevyet kotityöt, joista voisi itse asiassa olla kasvatuksellista hyötyä, kunhan ne eivät vaikuta lapsen terveyteen ja kehitykseen tai haittaa hänen koulunkäyntiään.

lentokentän kauttakulkuviisumi

BG	виза за летищен транзит
CS	letištní průjezdní vízum
DE	Visum für den Flughafentransit
EL	θεώρηση διέλευσης από αερολιμένα
EN	airport transit visa
ES	visado de tránsito aeroportuario
ET	lennujaama transiidiviisa
FR	visa de transit aéroportuaire
GA	víosa idirthurais aerfoirt
HU	repülőtéri tranzit vízum
IT	visto di transito aeroportuale
LT	oro uosto tranzitinė viza
LV	lidostas tranzītvīza
MT	Viża għat-transitu fl-ajruport
NL	luchthaventransitvisum
PL	lotniskowa wiza tranzytowa
PT	visto de trânsito aeroportuário
RO	viza de tranzit aeroportuar
SK	letiskové tranzitné vízum
SL	letališki tranzitni vizum
SV	visering för flygplatstransitering
NO	transittvisum for lufthavn (b) / transittvisum for lufthamn (n)

Määritelmä

Viisumi, joka oikeuttaa **kauttakulkuun** jäsenvaltioiden yhden tai useamman lentokentän kansainvälisen kauttakulkualueen kautta.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan m kohta

Laajempi termi

★ viisumi

Liittyvät termit

★ pitkäaikainen viisumi
★ lyhytaikainen viisumi

lentomatkustajien ennakkotiedot/API-tiedot

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	advance passenger information
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Tiedot matkustajista, jotka liikenteenharjoittajat kuljettavat viralliselle **rajanylityspaikalle**, jonka kautta kyseiset henkilöt saapuvat EU:n jäsenvaltioiden alueelle; liikenteenharjoittajilla on velvollisuus toimittaa nämä tiedot henkilöille ulkorajoilla suoritettavista tarkastuksista vastaavien viranomaisten pyynnöstä lähtöselvityksen päätyttyä.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2004/82/EY (direktiivi liikenteenharjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja matkustajista) 3 artiklan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004L0082&from=FI

Synonyymit

- API
- Advance Passenger Information System (APIS) -järjestelmä
- matkustajien ennakkotiedot

Huomautus

Näihin tietoihin sisältyy käytetyn **matkustusasiakirjan** numero ja tyyppi; kansalaisuus; koko nimi; syntymäaika; rajanylityspaikka, jonka kautta henkilö saapuu EU:n jäsenvaltioiden alueelle; kuljetuksen koodi; kuljetuksen lähtö- ja saapumisaika; asianomaisella kuljetuksella kuljetettujen henkilöiden kokonaismäärä ja alkuperäinen lähtöpaikka.

liikenteenharjoittaja

BG	превозвач
CS	dopravce
DE	Transportunternehmer
EL	μεταφορέας
EN	carrier
ES	operador de transporte
ET	vedaja
FR	transporteur
GA	iompróir
HU	fuvarozó
IT	vettore
LT	vežėjas
LV	pārvadātājs
MT	Operatur tat-trasport
NL	vervoerder
PL	przewoźnik
PT	transportador
RO	transportator
SK	dopravca
SL	prevoznik
SV	transportör
NO	transportør

Määritelmä

Kuljetus- tai liikennekontekstissa kulkuneuvon omistaja tai vuokraaja.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Huomautukset

1. Liikenteenharjoittaja tarkoittaa yleensä lento-, linja-auto-, juna- tai laivayhtiötä. Joidenkin valtioiden lainsäädännössä termi kattaa kaikki henkilöitä valtion alueelle tuovien kulkuneuvojen omistajat.

2. Neuvoston direktiivin 2004/82/EY (API-direktiivin)
2 artiklan a kohdassa annettu määritelmä on tiukempi, sillä se viittaa nimenomaisesti henkilöiden kuljetukseen ilmateitse, eikä ole selvää, mihin ”luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö” tosiasiassa viittaa eli onko esimerkiksi kyse vain yrityksen omistajasta.

L

liikenteenharjoittajien velvollisuudet

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	carriers' liability
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Maahanmuuttokontekstissa liikenteenharjoittajien velvollisuus palauttaa **kolmansien maiden kansalaiset**, joilla ei ole Schengen-valtioon saapumiseen tarvittavia **matkustusasiakirjoja**.

Lähde

Schengenin yleissopimuksen 26 artiklan (1a) kohta, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):fi:HTML ja direktiivi 2001/51/EY (liikenteenharjoittajien vastuuta koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32001L0051 ja neuvoston direktiivin 2004/82/EY (direktiivi liikenteenharjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja matkustajista) 2 artikla, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004L0082&from=FI

Liittyvä termi

★ **liikenteenharjoittajien seuraamukset**

Huomautus

Liikenteenharjoittajilla, jotka eivät voi huolehtia kyseisen käännytetyn kolmannen maan kansalaisen **paluusta**, on velvollisuus löytää välittömästi keino kuljettaa tämä edelleen ja maksaa edelleenkuljettamisesta aiheutuvat kulut tai, jos välitön edelleenkuljetus ei ole mahdollinen, ottaa vastuu kyseisen kolmannen maan kansalaisen oleskelukustannuksista ja kustannuksista, jotka liittyvät Schengen-alueen ulkopuoliseen valtioon palaamiseen.

liikkuvuuskumppanuus

BG	Партньорство за мобилност
CS	partnerství pro mobilitu
DE	Mobilitätspartnerschaft
EL	σύμπραξη κινητικότητας
EN	mobility partnership
ES	asociación de movilidad
ET	rändepartnerlus
FR	partenariat pour la mobilité
GA	comhpháirtíocht soghluaisteachta
HU	mobilitási partnerség
IT	partenariato per la mobilità
LT	judumo partnerystė
LV	mobilitātes partnerība
MT	Multikulturaliżmu
NL	mobiliteitspartnerschappen
PL	Partnerstwo na rzecz Mobilności
PT	parcerias para a mobilidade
RO	parteneriat de mobilitate
SK	partnerstvo v oblasti mobility / mobilitné partnerstvo
SL	partnerstvo za mobilnost
SV	partnerskap för rörlighet
NO	mobilitetspartnerskap (b) / mobilitetspartnarskap (n)

Määritelmä

Poliittisiin lausumiin perustuva yhteistyöjärjestely, joka muodostaa kahdenvälisen kehysrakenteen vuoropuhelulle ja käytännön yhteistyölle molempia osapuolia koskettavien **muuttoliike**- ja liikkuvuusasioiden, muun muassa lyhyen ja pitkän aikavälin liikkuvuuden, käsittelemiseksi vapaaehtoispohjalta ensisijaisesti EU:n naapurivaltioiden kanssa.

Lähde

Neuvoston päätelmät (nro 42) maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, 29.5.2012

Synonyymi

★ kumppanuus liikkuvuuteen liittyvissä asioissa

Liittyvät termit

★ **kiertomuutto**
★ **muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä yhteistyöfoorumi**
★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**
★ **muuttoprofiili**
★ **takaisinottosopimus**

Huomautukset

1. Liikkuvuuskumppanuudet ovat tärkeä väline EU:n maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevassa kokonaisvaltaisessa lähestymistavassa ja yleinen kehysrakenne, jolla voidaan hallita erilaisia säännösten mukaisia muuttoliikkeitä EU:n ja kolmansien maiden välillä. Kumppanuuksia solmitaan sellaisten kolmansien maiden kanssa, joilla on tehokkaat säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottomekanismit.

2. Lisätietoja maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta ja liikkuvuuskumppanuuksista on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/international-affairs/global-approach-to-migration/index_en.htm

L

Lissabonin sopimus

BG	Договорът от Лисабон
CS	Lisabonská smlouva
DE	Vertrag von Lissabon
EL	Η Συνθήκη της Λισαβόνας
EN	Lisbon Treaty
ES	Tratado de Lisboa
ET	Lissaboni leping
FR	Traité de Lisbonne
GA	Conradh Liospóin
HU	Lisszaboni Szerződés
IT	Trattato di Lisbona
LT	Lisabonos sutartis
LV	Lisabonas līgums
MT	Trattat (It-) ta' Lisbona
NL	Verdrag van Lissabon
PL	Traktat Lizboński
PT	
RO	
SK	Lisabonská zmluva
SL	Lizbonska pogodba
SV	Lissabonfördraget
NO	Lisboa-traktaten

Määritelmä

Kansainvälinen sopimus (alkuperäiseltä nimeltään uudistussopimus), jolla muutettiin kahta Euroopan unionin perustuslaillisen perustan muodostavaa sopimusta ja jonka tarkoituksena on parantaa Euroopan unionin tehokkuutta ja demokraattista legitimiteettiä sekä yhtenäistää sen toimintaa.

Lähde

EMN johtanut Lissabonin sopimuksen verkkosivujen pohjalta

Synonyymit

- uudistussopimus
- Lissabon-sopimus

Liittyvä termi

- **Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä**

Huomautukset

1. Lissabonin sopimuksen allekirjoitti 27 jäsenvaltiota 13.12.2007, ja se tuli voimaan 1.12.2009. Sillä muutettiin Maastrichtin sopimusta (1993), joka tunnetaan myös nimellä "sopimus Euroopan unionista", ja Rooman sopimusta (1952), joka tunnetaan myös nimellä "Euroopan yhteisön perustamissopimus". Lissabonissa Rooman sopimuksen nimeksi muutettiin "sopimus Euroopan unionin toiminnasta (SEUT)".

2. Merkittäviä muutoksia olivat muun muassa siirtyminen yksimielisyydestä määräenemmistöön ainakin 45 politiikan alalla ministerineuvostossa, siirtyminen enemmistön laskemisessa kaksinkertaiseen enemmistöön, aiempaa vaikutusvaltaisempi Euroopan parlamentti, joka muodostaa kaksikamarisen lainsäädäntöelimen yhdessä ministerineuvoston kanssa tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä, Euroopan unionin oikeushenkilöaseman vahvistaminen sekä Eurooppaneuvoston pysyvän puheenjohtajan ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan toimien perustaminen. Sopimus myös teki unionin oikeusasiakirjasta eli **Euroopan unionin perusoikeuskirjasta** juridisesti sitovan.

3. Lissabonin sopimus laajensi EU:n toimivaltaa turvapaikka-asioissa. SEUT:n 78 artiklan mukaan yhteinen turvapaikka-asioita koskeva politiikka kehitetään tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen. Artiklassa ei enää mainita vähimmäisvaatimuksia, ja tavoitteena on lähentyminen. Artiklassa säädetään Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän oikeusperustasta. Lisätietoja on tämän EMN-sanaston termin "Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä" yhteydessä.

4. Lisätietoja on Lissabonin sopimuksen verkkosivuilla osoitteessa http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty.html

lumeavioliitto

BG	фиктивен брак
CS	účelové manželství
DE	Scheinehe
EL	γάμος συμφέροντος
EN	marriage of convenience
ES	matrimonio de complacencia
ET	fiktiivabielu / näiline abielu
FR	mariage de complaisance
GA	pósadh áisiúlachta
HU	érdekházasság
IT	matrimonio fittizio
LT	fiktyvi santuoka
LV	fiktīva laulība
MT	Żwieġ ta' konvenjenza / għall-konvenjenza
NL	schijnhuwelijk
PL	małżeństwo zawarte w celu obejścia przepisów umożliwiających legalizację pobytu / małżeństwo fikcyjne
PT	casamento de conveniência
RO	căsătorie de conveniență
SK	účelové manželstvo
SL	poroka iz koristoljubja
SV	skenäktenskap
NO	proformaekteskap

Määritelmä

Avioliitto, joka on solmittu yksinomaan sitä varten, että asianomainen henkilö voisi tulla jäsenvaltioon tai oleskella siellä.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 16 artiklan 2 kohdan b alakohta xx

Liittyvät termit

- **harhautustarkoituksessa toteutettu adoptio**
- **harhautustarkoituksessa solmittu rekisteröity parisuhde**
- **valheellinen vanhemmuuden ilmoittaminen**
- **harhautustarkoituksessa solmittu parisuhde**

Huomautus

Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Marriages of convenience and false declarations of parenthood, 2012.**

L

lyhytaikainen liikkuvuus

BG	
CS	krátkodobá mobilita
DE	kurzfristige Mobilität (von Forschern)
EL	
EN	short-term mobility
ES	Movilidad de corta duración
ET	lühiajaline liikuvus
FR	mobilité de courte durée
GA	
HU	rövid távú mobilitás
IT	
LT	
LV	īstermiņa mobilitāte
MT	mobilità għal żmien qasir
NL	kortetermijnmobiliteit
PL	krótkoterminowa mobilność
PT	
RO	
SK	krátkodobá mobilita
SL	kratkoročna mobilnost
SV	rörlighet för kortare vistelse
NO	kortsiktig flytting

Määritelmä

Direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) kontekstissa sellaisen **kolmannen maan kansalaisen**, jolla on lupa oleskella Euroopan unionin alueella tutkimus- tai opiskelutarkoituksessa, oikeus oleskella yhdessä tai useammassa toisessa jäsenvaltiossa enintään 180 päivän ajan 360 päivän jakson aikana suorittaakseen osan tutkimuksestaan siellä missä hyvänsä tutkimusorganisaatiossa.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) 28 artiklan pohjalta

Liittyvä termi

- ★ **pitkäaikainen liikkuvuus**
- ★ **maastamuutto**
- ★ **maahanmuutto**
- ★ **pitkäaikainen maahanmuutto**

lyhytaikainen maahanmuutto

BG	краткосрочна миграция
CS	krátkodobá migrace
DE	kurzfristige Migration / Kurzzeit-Migration
EL	
EN	short-term migration
ES	migración de corta duración
ET	lühiajaline sisseränne
FR	migration de courte durée
GA	imirce ghearrthréimhseach
HU	rövid-távú migráció
IT	migrazione di breve termine
LT	trumpalaikė migracija
LV	īstermiņa migrācija
MT	Viża għal żjara / waqfa qasira // Viża għal ftit taż-żmien
NL	korte-termijnmigratie
PL	migracja krótkookresowa
PT	
RO	migrație pe termen scurt
SK	krátkodobá migrácia
SL	migracija za krajše obdobje
SV	korttidsmigration
NO	korttidsmigrasjon

Määritelmä

Henkilöiden muuttaminen pois **vakinaisen asuinpaikkansa** maasta vähintään kolmen kuukauden mutta alle vuoden (12 kuukauden) pituiseksi ajaksi lukuun ottamatta tapauksia, joissa muutetaan vapaa-ajan, lomien, ystävä- ja sukulaisvierailujen, liiketoiminnan, terveydenhoidon tai uskonnollisten pyhiinvaellusmatkojen vuoksi.

Lähde

EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten ja OECD Glossary of Statistical Terms -sanaston pohjalta

Laajempi termi

- ★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Liittyvät termit

- ★ **pitkäaikainen maahanmuutto**
- ★ **tilapäinen maahanmuutto**
- ★ **maastamuutto**
- ★ **maahanmuutto**

lyhytaikainen viisumi

BG	виза за краткосрочно пребиваване
CS	krátkodobé vízum
DE	Visum für den kurzfristigen Aufenthalt
EL	θεώρηση για διαμονή σύντομης διαρκείας
EN	short-stay visa
ES	visado para estancia de corta duración
ET	lühiajaline viisa
FR	visa de court séjour
GA	víosa gearrchuairte
HU	rövid távú tartózkodásra jogosító vízum
IT	visto per soggiorno di breve durata
LT	trumpalaikė viza
LV	īstermiņa vīza
MT	Migrazzjoni għal perjodu qasir
NL	visum voor kort verblijf
PL	wiza krótkoterminowa
PT	visto de curta duração
RO	viză de scurtă şedere
SK	krátkodobé vízum
SL	vizum za kratkoročno prebivanje
SV	visering för kortare vistelse
NO	besøksvisum

Määritelmä

Jäsenvaltion myöntämä lupa tai tekemä päätös, joka vaadi-taan **kauttakulkua** tai enintään 90 päivän aiottua oleskelua varten yhden tai useamman tai kaikkien jäsenvaltioiden alueella minkä tahansa 180 päivän jakson aikana.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 610/2013 (viisumisäännöstöä koskeva asetus) 2 artiklan 2 kohta ja asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan m kohta

Synonyymit

- lyhyt viisumi
- kauttakulkuviisumi

Laajempi termi

- viisumi

Liittyvät termit

- lentokentän kauttakulkuviisumi
- pitkäaikainen viisumi

L

lykkäävä vaikutus

BG	суспензивен ефект
CS	odkladný účinek
DE	aufschiebende Wirkung
EL	
EN	suspensive effect
ES	efecto suspensivo
ET	edasilükkav toime
FR	effet suspensif
GA	éifeacht fionraíochta
HU	halasztó hatály
IT	effetto sospensivo
LT	stabdomasis poveikis
LV	atliekošs efekts
MT	Posponiment / Sospensjoni bħala konsegwenza (b'effett) ta'...
NL	schorsende werking
PL	skutek zawieszający
PT	
RO	efect suspensiv
SK	odkladný účinok [rozhodnutia]
SL	suspenzivni učinek /odložilni učinek
SV	suspensiv effekt
NO	utsettende virkning (b) / utsetjande verknad (n)

Määritelmä

Muutoksenhaun seuraus, joka lykkää muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen täytäntöönpanokelpoisuutta ja sallii muutoksenhakijan jäädä **vastaanottavaan maahan** odottamaan muutoksenhaun tulosta.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymit

★ oikeus jäädä maahan hakemuksen tutkinnan ajaksi
★ oikeus jäädä maahan odottamaan päätöksentekoa

Laajempi termi

★ oikeussuojakeino

Huomautukset

1. **Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 9 artiklassa tunnustetaan hakijoiden automaattinen oikeus **jäädä jäsenvaltioon** yksinomaan menettelyä varten, kunnes **määrittävä viranomainen** on tehnyt päätöksensä ensimmäiseen päätökseen liittyvien menettelyjen mukaisesti, ja 46 artiklan 3 kohdassa tunnustetaan – kansainvälisen pakolaisoikeuden ja Euroopan tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaisesti – kielteisiin päätöksiin muutosta hakevien hakijoiden automaattinen oikeus jäädä asianomaisen jäsenvaltion alueelle.

2. Joissakin (46 artiklan 6 kohdassa luetelluissa) tilanteissa, esimerkiksi kun kyseessä on päätös katsoa hakemus ilmeisen perusteettomaksi 32 artiklan 2 kohdan mukaisesti tai perusteettomaksi 31 artiklan 8 kohdan mukaisen tutkinnan perusteella, muutoksenhaun lykkäävä vaikutus ei ole automaattinen. Tuomioistuinta voi kuitenkin pyytää myöntämään oikeus jäädä odottamaan toisen oikeusasteen päätöstä (direktiivin 2013/32/EU 46 artiklan 3 kohta).

lähdeasiakirjat

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	breeder documents
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Asiakirjat, joita käytetään henkilökorttia, oleskelulupaa tai **matkustusasiakirjaa** koskevan hakemuksen tukena, esimerkiksi syntymä-, vihki- ja kuolintodistukset.

Lähde

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle, toimintasuunnitelma matkustusasiakirjoihin liittyvien petosten torjunnan lujittamiseksi EU:ssa, COM(2016) 790 final, alaviite 7, http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/FI/ALL/?uri=COM:2016:790:FIN

L

lähetetty työntekijä

BG	командирован работник
CS	vyslaný pracovník
DE	entsandter Arbeitnehmer
EL	
EN	posted worker
ES	trabajador desplazado
ET	lähetatud töötaja
FR	travailleur détaché
GA	oibrí ar phostú
HU	kihelyezett dolgozó
IT	lavoratore distaccato
LT	komandiruotas darbuotojas
LV	darba ņēmējs, kas norīkots darbā citā dalībvalstī
MT	Ħaddiem stazzjonat / ippostjat
NL	ter beschikking gestelde werknemer
PL	pracownik oddelegowany
PT	trabalhador destacado
RO	lucrător detaşat
SK	vyslaný pracovník
SL	napoteni delavec
SV	utstationerad arbetstagare
NO	utsatt effektuering / iverksettelse (b) / utsett effektuering / iverksetjing (n)

Määritelmä

Työntekijä, joka rajoitetun ajan tekee työtään muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella hän tavallisesti työskentelee.

Lähde

Direktiivin 96/71/EY (työntekijöiden lähettämistä koskeva direktiivi) 2 artiklan 1 kohta

Huomautus

Lähetetty työntekijä on myös yksi palvelukaupan toimitusmuodon 4 tyypeistä **palvelukaupan yleissopimuksen (GATS)** mukaan.

lähtömaa/alkuperämaa

BG	страна на произход
CS	země původu
DE	Herkunftsland, Herkunftsstaat
EL	χώρα προέλευσης
EN	country of origin
ES	país de origen
ET	päritoluriik
FR	pays d'origine
GA	tír thionscnaimh
HU	származási ország
IT	paese di origine
LT	kilmės valstybė
LV	izcelsmes valsts
MT	Pajjiż tal-oriġini
NL	land van herkomst
PL	kraj pochodzenia
PT	país de origem
RO	țara de origine
SK	krajina pôvodu
SL	izvorna država
SV	ursprungsland
NO	opprinnelseslandd (b) / opphavsland (n)

Määritelmä

Kansalaisuusmaa tai kansalaisuudettomien henkilöiden osalta entinen pysyvä asuinmaa.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan n kohta

Liittyvät termit

- **lähtömaatieto/alkuperämaatieto**
- **turvallinen alkuperämaa**
- **syntymämaa**
- **kansalaisuusvaltio**
- **paluumaa**

Huomautus

Henkilöllä voi olla useampia kuin yksi lähtömaa/alkuperämaa.

lähtömaatieto/alkuperämaatieto

BG	информация за страни на произход
CS	informace o zemích původu
DE	Herkunftsländerinformation
EL	πληροφορίες για τις χώρες καταγωγής
EN	country of origin information
ES	información del país de origen
ET	päritoluriigi info
FR	information sur le pays d'origine
GA	faisnéis faoin tír thionscnaimh
HU	származási országinformáció
IT	informazioni sul paese di origine
LT	informacija apie kilmės valstybę
LV	izcelsmes valsts informācija
MT	Informazzjoni dwar il-pajjiż tal-oriġini
NL	landeninformatie
PL	informacje o kraju pochodzenia
PT	informação sobre países de origem
RO	informații din țara de origine
SK	informácie o krajine pôvodu
SL	podatki o izvorni državi
SV	landinformation
NO	landinformasjon

Määritelmä

Tieto, jota (jäsenvaltioiden) turvapaikka- ja maahanmuuttoasioista vastaavat viranomaiset käyttävät analysoidessaan yhteiskuntapoliittista tilannetta **kansainvälistä suojelua hakevien** alkuperämaissa/lähtömaissa (tarvittaessa myös kauttakulkumaissa), kun he arvioivat **kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia** tapauskohtaisesti.

Lähde

EMN johtanut tiedonannon KOM(2006) 67, lopullinen, liitteen C pohjalta, direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan pohjalta ja direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 10 artiklan 3 kohdan b alakohdan pohjalta

Synonyymi

★ alkuperämaatieto

Laajempi termi

★ maatieto

Liittyvät termit

★ **lähtömaa/alkuperämaa**

★ **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**

Huomautukset

1. Kaikki asiaan vaikuttavat tosiseikat, jotka liittyvät **alkuperämaahan/lähtömaahan** hakemusta koskevan päätöksen tekohetkellä, otetaan huomioon ja järjestetään hakemusten tutkinnasta ja ratkaisemisesta vastaavan henkilöstön saataville. Asiaan vaikuttavia tosiseikkoja selvitetään useista lähteistä, joita ovat esimerkiksi **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto** (EASO), **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu** (UNHCR) ja asiaankuuluvat kansainväliset ihmisoikeusjärjestöt, yleiset julkiset lähteet, kuten kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen, viranomaisorganisaatioiden ja kansalaisjärjestöjen raportit, media, kahdenväliset kontaktit alkuperämaissa/lähtömaissa ja edustustoraportit, mukaan luettuina alkuperämaan/lähtömaan lait ja asetukset ja tapa, jolla niitä sovelletaan. On tärkeää, että alkuperämaita koskevana tietona / lähtömaatietona käytettävä tieto tulee lähteestä, joka ei hyödy yksittäisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen lopputuloksesta.

2. Koska menettelyt, joissa määritetään kansainvälisen suojelun tarpeet, vaikuttavat ihmisten elämään ratkaisevalla tavalla, alkuperämaita koskevalle tiedolle / lähtömaatiedolle on kehitetty laatuvaatimuksia, joilla pyritään takaamaan menettelyn oikeudenmukaisuus ja tehokkuus. Lisätietoa laatuvaatimuksista on itävaltalaisen ACCORD-keskuksen (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation) verkkosivuilla: Researching country of origin information, vuoden 2013 versio, 2013, /http://www.coi-training.net/content/

3. Neuvoston asetuksen (EU) N:o 439/2010 4 artiklan mukaan EASO on ottanut vastuulleen näiden tietojen keräämisen, valmistelun, analysoinnin ja levittämisen. Lisätietoja on EASOn verkkosivuilla osoitteessa http://easo.europa.eu

4. Näitä tietoja käytetään myös muun muassa muihin maahanmuuttoasioihin (kuten paluuseen) liittyvässä päätöksenteossa sekä tutkimuksessa.

M

maahan jäämään joutunut siirtolainen

BG	no translation
CS	cizinec, kterému brání ve vycestování překážka na jeho vůli nezávislá
DE	gestrandeter Migrant (term is not used in AT, DE, LU)
EL	
EN	stranded migrant
ES	migrante desamparado
ET	juhusisserändaja (no usual translation)
FR	migrant en détresse
GA	imirceach sáinnithe
HU	megfeneklett migránsok
IT	migrante bloccato
LT	migrantas, atsidūręs sunkioje padėtyje
LV	grūtā stāvoklī nonācis migrants
MT	Migrant(a) imwaħħal (imwaħħla) fil-post
NL	gestrande migrant
PL	migrant przymusowy
PT	
RO	migrant forțat să rămână pe teritoriu
SK	uviaznutý migrant
SL	ujeti migrant / nasedli migrant
SV	strandad migrant
NO	migrant med påtvunget opphold (b) / migrant med påtvinga opphald (n)

Määritelmä

Maahanmuuttaja, joka on joutunut tahtomattaan jäämään maahan hänestä riippumattoman syyn takia.

Lähde

EMN:n laatima

Huomautukset

1. Termillä ”maahan jäämään joutunut siirtolainen” ei ole juridista määritelmää, mutta akateemiset tutkijat ja järjestöt, kuten IOM, ovat käyttäneet termiä vuodesta 2006 lähtien.

2. UNESCOn mukaan siirtolaiset saattavat joutua jäämään maahan **alkuperä-/lähtömaassa** vallitsevien olosuhteiden, pitkittyneen **säilöönoton** tai käytännön ongelmien vuoksi. Maahan jäämään joutuneet siirtolaiset saattavat olla henkilöitä, joiden **pakolaisasemaa** koskeva hakemus on hylätty.

3. Lisätietoja on **UNESCOn People on the Move Handbook** -julkaisussa: http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001636/163621e.pdf

maahanmuuton hallinnan tukitiimi

BG	
CS	Podpůrný tým pro řízení migrace
DE	Team zur Unterstützung der Migrations-verwaltung
EL	
EN	Migration Management Support Team
ES	Equipo de apoyo a la gestión de la migración
ET	Rände Haldamise Tugirühm
FR	équipe d'appui à la gestion des flux migratoires
GA	
HU	Migrációkezelést Támogató Csapat
IT	
LT	
LV	migrācijas pārvaldības atbalsta vienība
MT	Tim ta' Appoġġ għall-Immaniġjar tal-Imigrazzjoni
NL	ondersteuningsteam voor migratiebeheer
PL	Zespół ds. Wsparcia Zadządzania Migracjami
PT	
RO	
SK	podporný tím pre riadenie migrácie
SL	Podporna skupina za upravljanje migracij
SV	stödgrupp för migrationshantering
NO	støttegruppe for arbeid med innvandringsregulering

Määritelmä

Asiantuntijaryhmä, joka antaa teknistä ja operatiivista tukea jäsenvaltioille järjestelykeskuksissa ja joka koostuu Euroopan raja- ja merivartioviraston ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston jäsenvaltioista lähettämistä sekä Euroopan raja- ja merivartiovirastosta, Europolista tai muista asiaankuuluvista unionin virastoista lähetetyistä asiantuntijoista.

Lähde

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1624 eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta, 2 artiklan 9 kohta
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CONSIL:PE_29_2016_REV_1&from=FI

Laajempi termi

★ **järjestelykeskus-toimintamalli**

Suppeampi termi

★ **järjestelykeskus / EU:n alueelle joukoittain saapuvien turvapaikanhakijoiden rekisteröintikeskus**

Huomautus

Tiimiin voi kuulua myös kansallisia (virastojen lähettämistä) asiantuntijoita. Tukitiimien kokoonpano ja asiantuntemus räätälöidään vastaamaan kyseisen järjestelykeskuksen tilannetta ja tarpeita.

M

maahanmuuttaja/siirtolainen

BG	мигрант
CS	migrant
DE	Migrant
EL	μετανάστης
EN	migrant
ES	persona migrante
ET	sisserändaja
FR	migrant
GA	imirceach
HU	migráns
IT	migrante
LT	migrantas
LV	migrants
MT	Migrant(a)
NL	migrant
PL	migrant
PT	migrante
RO	migrant
SK	migrant
SL	migrant
SV	migrant
NO	migrant

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka on kansalaisuusvaltionsa alueen ulkopuolella ja joka on oleskellut vieraassa maassa yli vuoden, riippumatta siirtymisen syistä (siirtyminen omasta tahdosta tai pakon edessä) ja tavasta (siirtyminen säännösten mukaisesti tai niiden vastaisesti).

Juridisessa EU-/EFTA-kontekstissa henkilö

i. joka siirtää vakinaisen asuinpaikkansa EU-/EFTA-jäsenvaltion alueelle ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta, kun hänen vakinainen asuinpaikkansa on aikaisemmin ollut toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa tai

ii. jolla on aikaisemmin ollut vakinainen asuinpaikka EU-/EFTA-jäsenvaltion alueella ja joka lakkaa pitämästä vakinaista asuinpaikkaansa tässä jäsenvaltiossa ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten ja UNESCOn pohjalta

EU-konteksti: EMN johtanut Eurostatin Concepts and Definitions Database -tietokannan ja UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten pohjalta

Suppeammat termit

- **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**
- **pakkomuuttaja**
- **tilapäiseksi ajaksi muuttava henkilö**
- **pitkään oleskellut maahanmuuttaja**

Liittyvät termit

- **muuttoliike/siirtolaisuus**
- **maastamuuttaja/siirtolainen**

Huomautukset

1. Kansainvälisellä tasolla termillä ”muuttaja, maahanmuuttaja/maastamuuttaja” ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää, mutta YK:n kansainvälisiä muuttoliikkeitä ja väestönlaskentaa koskevissa tilastosuosituksissa (UN Recommendations on Statistics of International Migration) määritetään, että vakinaista asuinpaikkaa on vaihdettava vähintään yhden vuoden ajaksi, jotta tilanne katsotaan muuttoliikkeeksi/siirtolaisuudeksi.

2. YK:n määritelmän mukaan edellä mainittua lyhemmän ajan viipyviä turisteja ja liikematkustajia ei katsottaisi maahan-/maastamuuttajiksi. Yleiskielessä termi kuitenkin kattaa myös tietyt lyhempiaikaiset muuttajat, kuten **kausityöntekijät**.

3. Termin ”muuttaja, maahanmuuttaja/maastamuuttaja” katsotaan yleensä kattavan kaikki tapaukset, joissa kyseessä oleva henkilö on tehnyt muuttamispäätöksen vapaaehtoisesti mukavuussyistä eikä asiaan ole vaikuttanut mikään ulkoinen pakottava tekijä. Se siis viittaa henkilöihin (ja näiden perheenjäseniin), jotka muuttavat toiseen valtioon tai toiselle alueelle kohentaakseen aineellisia tai sosiaalisia olosuhteitaan ja parantaakseen omia ja perheensä tulevia mahdollisuuksia.

4. Tähän määritelmään ei sisälly kansalaisten tai asukkaiden EU:n sisäinen liikkuvuus, vaikka kansainvälisen muuttoliikkeen kansalliset käsitteet ja tilastot saattavat sisältää liikkuvuuden.

maahanmuuttaja, jolla on rajoitettu työnteko-oikeus

BG	работник мигрант на трудов договор
CS	pracující migrant se smluvním vztahem
DE	Vertragsarbeitnehmer
EL	μισθωτός μετανάστης εργαζόμενος / Εργατικός Μετανάστης
EN	contract migrant worker
ES	No translation
ET	lepinguline võõrtöötaja
FR	travailleur migrant sous contrat
GA	oibrí imirceach ar conradh
HU	szerződéssel rendelkező / szerződéses migráns munkavállaló
IT	lavoratore migrante a contratto
LT	migrantas darbuotojas pagal sutartį
LV	līgumdarbinieks migrants
MT	Migrant ħaddiem b'kuntratt tax-xogħol
NL	buitenlandse contractarbeider
PL	migrant / pracownik kontraktowy
PT	trabalhador migrante por conta de outrem
RO	lucrator migrant cu contract
SK	pracujúci migrant so zmluvou na dobu určitú
SL	pogodbeni delavec migrant
SV	no translation
NO	migrant med begrenset arbeidsavtale (b) / migrant med avgrensa arbeidsavtale (n)

Määritelmä

Muussa kuin omassa kotimaassaan työskentelevä henkilö, jonka työsopimusjärjestelyt rajoittavat **työskentelykautta** ja **maahanmuuttajan** työtehtävää.

Lähde

OECD Glossary of Statistical Terms

Laajemmat termit

★ sopimustyöntekijä
★ **siirtotyöläinen/vierastyöläinen**

Liittyvät termit

★ **kiertomuutto**
★ **kausityöntekijä**

Huomautukset

1. Maahanmuuttajat, joilla on rajoitettu työnteko-oikeus, eivät voi vaihtaa työpaikkaa ilman vastaanottavan valtion viranomaisten antamaa lupaa.

2. Tätä termiä ei käytetä yleisesti, vaan yleisemmin käytetty termi on "sopimustyöntekijä", joka ei välttämättä viittaa pelkästään maahanmuuttajiin.

M

maahanmuuttajataustainen henkilö

BG	лице с миграционен произход
CS	osoba s migračním původem
DE	Person mit Migrationshintergrund
EL	
EN	person with a migratory background
ES	persona de origen migratorio
ET	rändetaustaga isik
FR	personne issue de l'immigration
GA	duine ag a bhfuil cúlra imirceach
HU	bevándorlói háttérrel rendelkező személy
IT	persona con un background migratorio
LT	asmuo, kilęs iš migrantų šeimos arba asmuo, gyvenantis ne savo kilmės valstybėje
LV	persona ar migrācijas pieredzi
MT	Persuna bi storja ta' migrazzjoni warajha
NL	Persoon met een migratieachtergrond
PL	osoba z przeszłością migracyjną
PT	Pessoa com antecedentes migratórios
RO	persoană cu trecut migraționist
SK	osoba s migrantským pôvodom
SL	oseba z migracijskim ozadjem
SV	person med invandrarbakgrund
NO	person med innvandrerbakgrunn (b) / person med innvandrarbakgrunn (n)

Määritelmä

Henkilö

(a) joka on muuttanut nykyiseen asuinmaahansa ja/tai

(b) jolla on aiemmin ollut muun kuin nykyisen asuinmaansa kansalaisuus ja/tai

(c) jonka vanhemmista ainakin toinen on aiemmin tullut henkilön nykyiseen asuinmaahan **maahanmuuttajana**.

Lähde

EMN johtanut julkaisun UN Economic Commission for Europe: Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing (2010) kappaleiden 360–368 pohjalta

Synonyymit

- maahanmuuttajaväestöön kuuluva
- ulkomaalaistaustainen henkilö

Suppeampi termi

- **toisen polven maahanmuuttaja**

Huomautukset

1. Tällä laajalla määritelmällä pyritään kattamaan kaikki erityyppiset henkilöt, jotka ovat tai joiden vanhemmat ovat jossain vaiheessa muuttaneet maasta toiseen.

2. Kohtaan (a) voi sisältyä myös asuinmaan kansalainen, joka asui aiemmin muualla ja palasi sitten kansalaisuusvaltioonsa.

maahanmuuttajaväestön määrä

BG	брой на мигрантите
CS	počet imigrantů - stav k
DE	Anzahl der Einwanderer
EL	
EN	migrant stock
ES	población inmigrante
ET	sisserännanute arv kindlal territooriumil, teatud aja seisuga
FR	stock de migrants
GA	lion na n-imirceach
HU	bevándorlók aránya
IT	stock di migranti
LT	migrantų skaičius
LV	migrantu skaits (1.janvārī)
MT	Rendikont tal-migranti
NL	migrant stock (no usual translation)
PL	populacja migrantów w danym momencie
PT	
RO	stoc de migranți
SK	počet migrantov / stav migrantov
SL	število priseljenecev / „zaloga“ migrantov
SV	migrantstock
NO	antall registrert bosatte innvandrere (b) / tal på registrert busette innvandrarar (n)

Määritelmä

Maahanmuuttajien määrä tietyllä alueella kyseessä olevan vuoden tiettynä päivänä (esimerkiksi 1.1. tai 31.12.).

Lähde

EMN johtanut julkaisusta Eurostat: Working Papers and Studies (3/2003/E/no25)

Synonyymit

★ maahanmuuttajaväestö
★ ulkomaalaisväestön määrä

Liittyvä termi

★ **maan ulkomainen väestö**

maahanmuuttajien salakuljetus

BG	контрабанда на мигранти
CS	převaděčství migrantů
DE	Schleusung von Migranten
EL	λαθρεμπόριο μεταναστών
EN	smuggling of migrants
ES	tráfico de inmigrantes
ET	sisserändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine
FR	trafic d'êtres humains
GA	smuigleáil imirceach
HU	embercsempészés
IT	traffico di migranti
LT	neteisėtas migrantų gabenimas
LV	migrantu kontrabanda
MT	Ku(n)trabandu ta' migranti
NL	mensensmokkel
PL	przemyt migrantów
PT	auxílio à imigração ilegal
RO	contabandă cu migranți
SK	prevádzačstvo migrantov
SL	tihotapljanje migrantov
SV	smuggling av migranter
NO	menneskesmugling

Määritelmä

Henkilön **laittoman maahantulon** järjestäminen sellaiseen jäsenvaltioon, jonka kansalainen kyseinen henkilö ei ole tai jossa hän ei asu pysyvästi, välittömän tai välillisen taloudellisen tai muun aineellisen hyödyn saamiseksi.

Lähde

Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen lisäpöytäkirja maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämisestä, 3 artikla

Huomautus

YK:n lisäpöytäkirja hyväksyttiin **neuvoston päätöksellä 2006/616/EY.**

M

maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa

BG	Глобален подход към миграцията и мобилността
CS	Globální přístup k migraci a mobilitě
DE	Gesamtansatz für Migration und Mobilität
EL	σφαιρική προσέγγιση της μετανάστευσης
EN	Global Approach to Migration and Mobility
ES	Enfoque Global de la Migración
ET	globaalne lähenemine rändele ja rahvastiku liikuvusele
FR	approche globale sur la question des migrations
GA	Cur Chuige Domhanda i leith Imirce agus Soghluaisteachta
HU	a migráció átfogó / globális megközelítése
IT	Approccio globale in materia di migrazione e mobilità
LT	Visuotinis požiūris į migraciją ir mobilumą
LV	vispārēja pieeja migrācijai un mobilitātei
MT	Approċċ Globali għall-Migrazzjoni u l-Mobilità
NL	wereldwijde aanpak van migratie
PL	Globalne Podejście do Migracji i Mobilności
PT	abordagem global da imigração
RO	Abordarea Globală a migrației și Mobilitate
SK	Globálny prístup k migrácii a mobilite / GPMM
SL	Globalni pristop k migraciji in mobilnosti
SV	no usual translation
NO	global tilnærming til migrasjon og mobilitet

Määritelmä

Euroopan unionin ulkoisen muuttoliikepolitiikan yleinen kehys, joka perustuu EU:n ulkopuolisten maiden kanssa luotavaan todelliseen kumppanuuteen ja jossa kaikkia maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevien kysymysten osa-alueita käsitellään yhtenäisellä, kattavalla ja tasapainoisella tavalla.

Lähde

Maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa käsittelevä tiedonanto, KOM(2011) 743, lopullinen)

Synonyymit

- GAMM
- maahanmuuttoa koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa
- GAM

Suppeammat termit

- **muuttoprofiili**
- **muuttoreittejä koskeva aloite**

Liittyvät termit

- **Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen muuttoliikkeiden seurantakeskus**
- **Afrikan ja EU:n kumppanuus muuttoliikkeen, liikkuvuuden ja työllisyyden aloilla**
- **Aasian ja Euroopan yhteistyöfoorumi**
- **Balin prosessi**
- **Budapestin prosessi**
- **Cotonoun sopimus**
- **vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta**
- **EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välinen rakenteellinen vuoropuhelu muuttoliikkeestä**
- **Euroopan naapuruuspolitiikka**
- **Välimeren länsiosan maiden muuttoliikeaiheinen 5+5-vuoropuhelu**

Huomautukset

1. Eurooppa-neuvosto määritteli maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan (GAM) ensimmäistä kertaa joulukuussa 2005 (KOM(2007) 247), ja sitä kehitettiin edelleen vuosina 2007 ja 2008. Se muodostaa kehyksen EU:n yhteistyölle kolmansien maiden kanssa maahanmuutto- ja turvapaikka-asioissa. Myös vuonna 2009 hyväksytyssä Tukholman ohjelmassa todetaan maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan vakiinnuttamisen, vahvistamisen ja toteuttamisen merkitys.

2. Lähestymistapa kattaa kaikki maahanmuuton osa-alueet, muun muassa laillisen ja säännösten vastaisen maahanmuuton, ihmiskaupan ja maahanmuuttajien salakuljetuksen torjumisen, pakolaisten suojelun vahvistamisen, maahanmuuttajien oikeuksien parantamisen sekä maahanmuuton ja kehityksen välisten positiivisten yhteyksien hyödyntämisen.

3. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa arvioitiin vuonna 2011. Arvioinnin seurauksena komissio korosti tarvetta vahvistaa ulkoista muuttoliikepolitiikkaa edelleen ja julkaisi marraskuussa 2011 maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa käsittelevän tiedonannon, KOM(2011) 743, lopullinen, jolla se kannusti EU:n ulkoisen muuttoliikepolitiikan kehittämistä. Tarkistetulla maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevalla kokonaisvaltaisella lähestymistavalla (GAMM) on neljä pääpainopistettä: laillisen maahanmuuton ja entistä helpomman liikkuvuuden organisoinnin parantaminen, säännösten vastaisen maahanmuuton estäminen ja vähentäminen tehokkaalla mutta kuitenkin humaanilla tavalla, maahanmuuton ja kehityksen välisten synergioiden vahvistaminen sekä kansainvälisen suojelun järjestelmien ja turvapaikka-asioiden ulkoisen ulottuvuuden vahvistaminen.

maahanmuutto

BG	имиграция
CS	přistěhovalectví / imigrace
DE	Zuwanderung (EU acquis) / Einwanderung / Immigration
EL	
EN	immigration
ES	inmigración
ET	sisseränne
FR	immigration
GA	inimirce
HU	bevándorlás
IT	immigrazione
LT	imigracija
LV	imigrācija
MT	Immigrazzjoni
NL	immigratie
PL	imigracja
PT	imigração
RO	imigrație
SK	prisťahovalectvo (national law) / imigrácia
SL	priseljevanje
SV	invandring
NO	innvandring

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa saapuminen valtioon aikomuksena olla siellä vuotta pidemmän ajanjakson ajan.
EU-kontekstissa toimi, jolla henkilö siirtää vakinaisen asuinpaikkansa jäsenvaltion alueelle ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta, kun hänen **vakinainen asuinpaikkansa** on aikaisemmin ollut toisessa jäsenvaltiossa tai **kolmannessa maassa**.

Lähde

Yleinen konteksti: UN Recommendations on Statistics of International Migration
EU-konteksti: Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan b kohta

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Suppeampi termi

★ **EU:n maahanmuuttoportaali**

Liittyvät termit

★ **maastamuutto**
★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

M

Maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden komitea

BG	Комитет по имиграция и убежище
CS	Výbor pro přistěhovalectví a azyl
DE	Ausschuss für Einwanderung und Asyl
EL	Επιτροπή για τη Μετανάστευση και το Άσυλο
EN	Committee on Immigration and Asylum
ES	Comité de Inmigración y Asilo
ET	sisserände- ja varjupaigakomitee
FR	Comité sur l'immigration et l'asile
GA	An Coiste um Inimrice agus Thearmann
HU	Bevándorlási és Menekültügyi Bizottság
IT	Comitato Immigrazione e Asilo
LT	Imigracijos ir prieglobsčio komitetas
LV	Imigrācijas un patvēruma komiteja
MT	Kumitat dwar l-Immigrazzjoni u l-Aż̧il
NL	Comité voor immigratie en asiel
PL	Komitet ds. Imigracji i Azylu
PT	Comité Imigração e Asilo
RO	Comitetul Imigrație și Azil
SK	Výbor pre prisťahovalectvo a azyl
SL	Odbor za priseljevanje in azil
SV	kommittén för frågor om invandring och asyl
NO	Komiteen for innvandrings- og asylspørsmål

Määritelmä

Euroopan komission johtama asiantuntijaryhmä, jonka tavoitteena on helpottaa jäsenvaltioiden hallintojen ja komission yksiköiden välistä epävirallista näkemysten vaihtoa **maahanmuutto**-, rajavalvonta- ja **turvapaikka**-asioihin liittyvistä poliittisista ja juridisista seikoista.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymit

- CIA-komitea
- Maahanmuutto- ja turvapaikkakomitea

Huomautukset

1. Usein CIA-komiteassa keskustellaan tulevista lainsäädännöllisistä tai muista ehdotuksista tarkoituksena selvittää jäsenvaltioiden näkemyksiä ennen virallista komission ehdotusta.

2. CIA-komitea toimii myös foorumina, jossa kerätään (kyselyillä) tietoa jäsenvaltioiden tilanteesta tietyissä politiikan kannalta olennaisissa asioissa ja jossa komissio voi kertoa toimistaan jäsenvaltioille.

3. Jäsenvaltioista osallistuvat henkilöt valitaan ad hoc -periaatteella. Yleensä komiteaan osallistuu sekä yleisasiantuntijoita jäsenvaltioiden pysyvistä edustustoista että erikoisasiantuntijoita itse jäsenvaltioista. Kansalaisjärjestöjä ja kansainvälisiä järjestöjä, kuten UNHCR tai IOM, kutsutaan joskus osallistumaan CIA-komitean keskusteluihin aktiivisina tarkkailijajäseninä.

4. Lisätietoja on osoitteessa http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=598&NewSearch=1&NewSearch=1&Lang=FI

Maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strateginen komitea

BG	Стратегически комитет по имиграция, граници и убежище
CS	Strategický výbor pro přistěhovalectví, hranice a azyl
DE	Strategisches Komitee für Einwanderungs-, Grenz- und Asylfragen
EL	Στρατηγική Επιτροπή για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο
EN	Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum
ES	Comité Estratégico de Inmigración, Fronteras y Asilo
ET	Rände-, piiri- ja varjupaigateema strateegiakomitee
FR	Comité stratégique sur l'immigration, les frontières et l'asile
GA	an Coiste Straitéiseach um Inimirce, Teorainneacha agus Tearmann
HU	Bevándorlással, Határokkal és Menekültüggyel Foglalkozó Stratégiai Bizottság
IT	Comitato Strategico in materia di Immigrazione, Frontiere e Asilo
LT	Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginis komitetas
LV	Imigrācijas, robežu un patvēruma jautājumu stratēģiskā komiteja
MT	Kumitat Strateġiku dwar l-Immigrazzjoni, il-Fruntieri u l-Aż̀il
NL	Strategisch Comité immigratie, grenzen en asiel
PL	Strategiczny Komitet ds. Imigracji, Granic i Azylu
PT	Comité Estratégico Imigração, Fronteiras e Asilo
RO	Comitetul Strategic pentru Imigrație, Frontiere și Azil
SK	Strategický výbor pre prisťahovalectvo, hranice a azyl
SL	Strateški odbor za priseljevanje, meje in azil
SV	Strategiska kommittén för invandring, gränser och asyl
NO	Strategikomité for innvandrings-, grense- og asylspørsmål

Määritelmä

EU:n jäsenvaltioiden väliseen tiedonvaihtoon tarkoitettu foorumi, joka koostuu turvapaikka-, maahanmuutto- ja raja-asioita käsittelevistä johtavista virkamiehistä ja jonka tarkoituksena on toteuttaa Euroopan unionin strategista lähestymistapaa **turvapaikka-**, **maahanmuutto-** ja raja-asioissa.

Lähde

Ilmoitus Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajalta SCIFA:lle, asiakirja 17476/10

Synonyymi

★ SCIFA

Liittyvä termi

★ **turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden korkean tason työryhmä**

Huomautukset

1. SCIFA perustettiin osana uutta työrakennetta, joka valmistelee maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioita koskevia Euroopan unionin neuvoston keskusteluja. SCIFA:n toiminnan painopisteenä on keskustella perusteellisesti strategisista asioista, esimerkiksi poliittisesti tärkeistä ja luonteeltaan horisontaalisista tai monialaisista asioista, ja käsitellä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62, 63 ja 64 artiklojen herättämiä kysymyksiä tarkoituksenaan yhdistellä ja tarvittaessa ratkaista niitä sekä antaa oma merkittävä panoksensa Coreperin keskusteluihin. SCIFA toimittaa päätelmänsä Coreperille, minkä jälkeen oikeus- ja sisäasioiden neuvosto käsittelee niitä.

2. SCIFA voi asettaa työryhmiä (esimerkiksi maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmä) tarkastelemaan perinpohjaisesti ehdotuksia, joita Euroopan komissio on esittänyt käsiteltäviksi. Työryhmät raportoivat tuloksistaan SCIFA:lle.

M

maahanmuuttoa, turvapaikkaa ja pakolaisia koskeva alueellinen aloite

BG	Регионална инициатива по миграция, убежище и бежанци
CS	Regionální iniciativa pro migraci, azyl a uprchlíky
DE	Regionale Migrations-, Asyl- und Flüchtlingsinitiative
EL	Περιφερειακή Πρωτοβουλία για τη Μετανάστευση, το Άσυλο και τους Πρόσφυγες
EN	Migration, Asylum, Refugees Regional Initiative
ES	iniciativa regional para la migración, el asilo y los refugiados
ET	rände, varjupaiga ja pagulaste regionaalne meede (no usual translation)
FR	Initiative régionale en matière de migration, d'asile et de retour des réfugiés
GA	Tionscnamh Réigiúnach um Imirce, Tearmann & Dídeanaithe
HU	Migráció és Menekültügyi Regionális Kezdeményezés
IT	Iniziativa Regionale Migrazione, Asilo, Rifugiati
LT	Migracijos, prieglobsčio ir pabėgėlių regioninė iniciatyva
LV	Migrācijas, patvēruma un bēgļu reģionālā iniciatīva
MT	Inizzjattiva Reġjonali dwar il-Migrazzjoni, l-Ażil, u r-Rifuġjati
NL	Regionaal Migratie-, Asiel- en Vluchtelingeninitiatief
PL	Regionalna Inicjatywa w sprawach Migracji, Azylu i Uchodźstwa
PT	iniciativa regional sobre migração, asilo e refugiados
RO	Inițiativa regională cu privire la migrațaie, azil și refugiați
SK	Regionálna iniciatíva pre migráciu, azyl a utečencov
SL	Regionalna pobuda za migracije, azil in begunce
SV	Regionala initiativet för migration, asyl och flyktingar
NO	regionalt initiativ for asyl og flyktninger for Vest-Balkan (b) / regionalt initiativ for asyl og flyktningar for Vest-Balkan (n)

Määritelmä

Aloite, joka on osa Kaakkois-Euroopan yhteistyöprosessia ja jonka tavoitteena on parantaa alueellista maahanmuuttoon liittyvää yhteistyötä edistämällä kattavaa, yhtenäistä ja johdonmukaista lähestymistapaa **maahanmuuttoon**, **turvapaikkaan**, rajaturvallisuuteen, **viisumipolitiikkaan** ja konsulaattiyhteistyöhön, pakolaisten paluuseen ja sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä kansainvälisten ja eurooppalaisten standardien vaatimusten täyttämiseksi.

Lähde

MARRIn verkkosivut http://www.marri-rc.org/

Synonyymi

★ MARRI

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. MARRI perustettiin Kaakkois-Euroopan vakaussopimukseen liittyen vuonna 2003 yhdistämällä Regional Return Initiative (RRI) ja Migration and Asylum Initiative (MAI). Vuodesta 2004 alkaen MARRIn toiminta on kanavoitunut kahteen mekanismiin: MARRI-aluefoorumiin, joka tukee aloitetta poliittisesti ja rakenteellisesti, ja Skopjessa sijaitsevaan MARRI-aluekeskukseen, joka toteuttaa MARRIn käytännön yhteistyötä ja toimintaa sekä tukee aluefoorumin päätösten täytäntöönpanoa.

2. MARRIn tärkein prioriteetti on alueen maiden välisen yhteistyön parantaminen toiminta-alueillaan olennaisena osana EU:n integraatioprosessia ja Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti.

3. Lisätietoja on MARRIn verkkosivuilla osoitteessa http://www.marri-rc.org/Default.aspx?mid=1&Lan=EN

maahanmuuttoalan yhdyshenkilö

BG	офицер за връзка по имиграция
CS	imigrační styčný důstojník
DE	Verbindungsbeamter für Einwanderungsfragen
EL	Σύνδεσμος Μετανάστευσης (αξιωματούχος)
EN	Immigration Liaison Officer
ES	oficiales de enlace de inmigración
ET	Euroopa sisserände sideametnik
FR	officier de liaison «Immigration»
GA	Oifigeach Idirchaidrimh Inimirce (ILO)
HU	bevándorlási összekötő tiszt(viselő)
IT	funzionario di collegamento incaricato dell'immigrazione
LT	imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas
LV	imigrācijas sadarbības koordinators
MT	Uffiċjal tal-Kollegament Responsabbli għall-Immigrazzjoni (UKRI)
NL	immigratieverbindingsfunctionaris, (syn.: immigratie-verbindingsambtenaar; in daily practice: ILO)
PL	oficer łącznikowy ds. imigracji
PT	Oficial de ligação de imigração
RO	ofițer de legătură pe probleme de imigrație (in daily practice ILO)
SK	imigračný styčný dôstojník
SL	Uradnik za zvezo za priseljevanje
SV	sambandsman för invandring
NO	kontaktperson med ansvar for immigrasjon

Määritelmä

Yhden jäsenvaltion edustaja, jonka maahanmuutto-viranomaiset tai muut toimivaltaiset viranomaiset ovat lähettäneet solmimaan ja ylläpitämään yhteyksiä vastaanottavan maan viranomaisiin edistääkseen **säännösten vastaisen maahanmuuton** ehkäisemistä ja torjuntaa, **säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden paluuta** ja **laillisen maahanmuuton** hallintoa.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 377/2004 (maahanmuuttoalan yhdyshenkilöitä koskeva asetus) 1 artiklan 1 kohta

Synonyymit

- maahanmuuttoyhdyshenkilö
- kansallinen yhdyshenkilö
- valtion yhdyshenkilö

Liittyvät termit

- **Tieto- ja koordinointiverkosto maahanmuuton hallinnasta vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia varten (ICONet)**
- **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**

Huomautukset

1. Maahanmuuttoalan yhteyshenkilöiksi tulee katsoa myös yhteyshenkilöt, jotka käsittelevät maahanmuuttoasioita osana työtehtäviään. Maahanmuuttoalan yhteyshenkilöiden tehtävänä on kerätä tietoa laittomasta maahanmuutosta operatiivista ja/tai strategista käyttöä varten. Tällaisesta tiedosta saattaa olla huomattavaa hyötyä Frontexin riskianalyyseihin liittyvissä toimissa, joten maahanmuuttoalan yhteyshenkilöiden verkostojen ja Frontexin yhteistyötä tulisikin tiivistää.

2. Maahanmuuttoalan yhdyshenkilöt voidaan lähettää jäsenvaltioiden kansallisiin konsulaatteihin kolmansissa maissa tai muiden jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten toimipisteisiin mutta myös kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten toimipisteisiin ja kansainvälisiin järjestöihin kohtuulliseksi ajaksi, jonka määrittää lähettävä jäsenvaltio.

3. Asetuksen (EY) N:o 377/2004 artiklojen 3, 4 ja 6 muuttaminen hyväksyttiin 5.4.2011 asetuksena (EU) N:o 493/2011.

M

maahanmuuttokiintiö

BG	имиграционна квота
CS	imigrační kvóta
DE	Zuwanderungsquote / Einwanderungsquote
EL	μεταναστευτική αναλογία / μερίδα
EN	immigration quota
ES	cuota de inmigración
ET	sisserände piirarv
FR	quota d'immigration
GA	cuóta inimirce
HU	bevándorlási kvóta
IT	quota (per immigrati)
LT	imigracijos kvota
LV	imigrācijas kvota
MT	Kwota ta' immigrazzjoni
NL	immigratiequota
PL	kwota imigracyjna
PT	quota de imigração
RO	cotă de imigrație
SK	prisťahovalecká kvóta / imigračná kvóta
SL	kvota za priseljevanje
SV	invandringskvot
NO	innvandringskvote

Määritelmä

Kiintiö, jonka maa on asettanut maahanmuuttajien maahantulolle yleensä **työvoiman muuttoliikkeeseen** / työperusteiseen **maahanmuuttoon** liittyen.

Lähde

EMN:n laatima

Laajemmat termit

★ **työvoiman muuttoliike / työperusteinen maahanmuutto**
★ **kiintiö**

Huomautus

EU-kontekstissa tällaisia kiintiöitä asetetaan ensisijaisesti vain **kolmansien maiden kansalaisille**.

maahanmuutto-ohjelma

BG	имиграционна програма
CS	imigrační program
DE	Zuwanderungsprogramm / Einwanderungsprogramm
EL	μεταναστευτικά προγράμμα
EN	immigration programme
ES	programa de inmigración
ET	rändetoetusprogramm
FR	programme d'immigration
GA	clár inimirce
HU	bevándorlási programot
IT	programma per l'immigrazione
LT	imigracijos programa
LV	imigrācijas programma
MT	Programm ta' immigrazzjoni
NL	immigratieprogramma
PL	program imigracyjny
PT	migração assistida
RO	program de imigrație
SK	program prisťahovalectva / imigračný program
SL	program priseljevanja
SV	invandringsprogram
NO	program for innvandring

Määritelmä

Maahanmuuttoa helpottava ohjelma, joka järjestetään tai jota tuetaan valtion, useiden valtioiden tai kansainvälisen järjestön avulla, toisin kuin **spontaania/oma-aloitteista maahanmuuttoa**.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvä termi

★ **spontaani / oma-aloitteinen maahanmuutto**

maahanmuuttoreitti

BG	миграционен път
CS	migrační trasa
DE	Migrationsroute
EL	
EN	migration route
ES	
ET	
FR	route migratoire
GA	bealach imirce
HU	migrációs útvonal
IT	rotta migratoria
LT	
LV	migrācijas ceļš
MT	
NL	migratieroute
PL	szlak migracyjny
PT	
RO	
SK	migračná trasa
SL	migracijska pot
SV	Migrationsrutt
NO	reiserute ved migrasjon

Määritelmä

Maantieteellinen reitti, jota pitkin maahanmuuttajat ja pakolaiset siirtyvät alkuperä-/lähtömaastaan kauttakulkualueiden keskittymien kautta kohdemaahansa, usein osana erilaisista ryhmistä koostuvaa muuttovirtaa.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN johtanut ICMPD:n pohjalta

M

Maahanmuuttovirastojen johtajien konferenssi

BG	Конференция на генералните директори на имиграционните служби
CS	Konference generálních ředitelů imigračních služeb
DE	Konferenz der Generaldirektoren der Einwanderungsbehörden
EL	Διάσκεψη των Γενικών Διευθυντών των Υπηρεσιών Μετανάστευσης
EN	General Directors of Immigration Services Conference
ES	Conferencia de Directores Generales de los Servicios de Inmigración
ET	sisserändeteenistuste peadirektorite konverents
FR	Conférence des directeurs généraux des services d'immigration
GA	Comhdháil Stiúrthóirí Ginearálta na Seirbhísí Inimirce
HU	Bevándorlási Hatóságok Főigazgatóinak Konferenciája
IT	Conferenza dei Direttori generali per i servizi all'immigrazione
LT	Imigracijos tarnybų generalinių direktorių konferencija
LV	Imigrācijas dienestu ģenerāldirektoru konference
MT	Konferenza (Il-) tad-Diretturi Ġenerali tas-Servizzi tal-Immigrazzjoni
NL	Conferentie van algemeen directeuren van de immigratiediensten
PL	Konferencja Dyrektorów Generalnych Służb Imigracyjnych
PT	conferência dos directores-gerais dos serviços de imigração
RO	Conferința Directorilor Generali ai Serviciilor de Imigrare
SK	Konferencia generálnych riaditeľov imigračných služieb
SL	Konferenca generalnih direktorjev služb za priseljevanje
SV	General Directors of Immigration Services Conference (no usual translation)
NO	GDISC-konferansen / The General Directors' Immigration Services Conference

Määritelmä

Verkosto, joka perustettiin helpottamaan eri jäsenvaltioiden maahanmuuttovirastojen välistä käytännön yhteistyötä **turvapaikka**- ja **maahanmuuttoasioissa**.

Lähde

EMN johtanut GDISC:n verkkosivujen pohjalta

Synonyymit

★ GDISC

Liittyvät termit

★ **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto**

Huomautukset

1. GDISC sai alkunsa vuonna 2004.

2. Jäsenvaltioita ovat EU:n 28 jäsenvaltiota, kolme EU:n ehdokasmaata (Islanti, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ja Turkki), EU:n mahdollinen ehdokasmaa Bosnia ja Hertsegovina sekä kaksi EU:n ulkopuolista Schengen-maata (Norja ja Sveitsi).

3. Lisätietoja on osoitteessa http://www.gdisc.org/

maahanpaluu

BG	
CS	opětovný vstup
DE	Wiedereinreise (von Forschern)
EL	
EN	re-entry
ES	Re-entrada
ET	taassisenemine, korduv sisenemine
FR	nouvelle entrée
GA	
HU	újbóli belépés
IT	
LT	
LV	atkārtota ieceļošana
MT	dħul mill-ġdid
NL	Het opnieuw toelaten (op het grondgebied van de vreemdeling)
PL	ponowny wjazd; ponowne przekroczenie granicy
PT	
RO	
SK	opätovný vstup
SL	ponovni vstop
SV	återresa
NO	"retur til et EU-/EFTA-land (b) / retur til eit EU-/EFTA-land (n)

Määritelmä

Direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) kontekstissa **tutkijan** tai **opiskelijan paluu** toisesta EU:n jäsenvaltiosta enintään 180 päivän (direktiivin liikkuvuutta koskevien ehtojen mukaisen) oleskelun jälkeen siihen EU:n jäsenvaltioon, jossa oleskeluun hänelle alun perin oli myönnetty lupa, sen jälkeen kun toinen jäsenvaltio on peruuttanut liikkuvuutta koskevan luvan tai luvan voimassaolo on päättynyt.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) johdanto-osan kappaleen 50 ja 28 artiklan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32016L0801&qid=1482338010624

Huomautukset

1. Jos paluulle myönnetään lupa, ensimmäisen jäsenvaltion olisi annettava tutkijalle tai opiskelijalle asiakirja, jolla sallitaan paluu sen alueelle.

2. Jos paluulle ensimmäiseen jäsenvaltioon ei ole myönnetty lupaa, toinen jäsenvaltio voi palauttaa tutkijan tai opiskelijan kolmanteen maahan **direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** mukaisesti, joko vapaaehtoisesti tai pakotettuna paluuvelvoitetta noudattaen.

M

maahantulokielto

BG	забрана за влизане
CS	zákaz vstupu
DE	Einreiseverbot
EL	απαγόρευση εισόδου
EN	entry ban
ES	prohibición de entrada
ET	sissesõidukeeld
FR	interdiction du territoire
GA	toirmeasc ar iontráil
HU	beutazási tilalom
IT	divieto di ingresso
LT	draudimas atvykti
LV	ieceļošanas aizliegums
MT	Dħul miżmum // Inibizzjoni fuq id-dħul
NL	inreisverbod
PL	zakaz wjazdu
PT	interdição de entrada
RO	interdicție de intrare
SK	zákaz vstupu
SL	prepoved vstopa
SV	inreseförbud
NO	innreiseforbud (b) / innreiseforbod (n)

Määritelmä

Hallinnollinen tai oikeudellinen päätös tai muu toimenpide, jolla kielletään määrätyksi ajaksi tulo jäsenvaltioiden alueelle ja siellä oleskelu ja joka liittyy **palauttamispäätökseen**.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 6 kohta

Synonyymi

★ maahanpaluukielto

maahantulon salliminen

BG	допускане на територията
CS	povolení ke vstupu na území
DE	Zulassung zum Hoheitsgebiet
EL	εισδοχής στο έδαφος
EN	admission onto the territory
ES	entrada legal al territorio
ET	riiki lubamine
FR	admission sur le territoire
GA	cead isteach sa chríoch
HU	egy állam területére történő beutazás
IT	ammissione sul territorio
LT	įleidimas į teritoriją
LV	uzņemšana teritorijā
MT	Dħul fit-territorju
NL	toegang tot het grondgebied
PL	przyjęcie / dopuszczenie na terytorium
PT	
RO	admisie pe teritoriu
SK	povolenie vstupu na územie štátu
SL	(zakoniti) vstop na ozemlje
SV	tillstånd att resa in i landet
NO	adgang til riket (b) / tilgjenge til riket (n)

Määritelmä

Ulkomaalaisen laillinen tuleminen valtion alueelle maahanmuuttovirkailijan tekemän tutkimuksen ja antaman luvan jälkeen.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen "admission"-termin määritelmästä

Laajempi termi

★ **laillinen maahantulo**

Huomautus

Schengenin sopimuksen allekirjoittajamaissa vain niiden valtioiden kansalaisten, jotka eivät ole allekirjoittaneet Schengenin sopimusta, on käytävä läpi maahantulon sallimisprosessi. Sen sijaan muissa kuin Schengen-maissa kaikki muiden valtioiden kansalaiset ovat maahantulon sallimisprosessin piirissä.

maan sisällä siirtymään joutunut henkilö / maan sisäinen pakolainen

BG	вътрешно разселено лице
CS	vnitřně vysídlená osoba
DE	Binnenvertriebener
EL	εσωτερικώς εκτοπισμένο άτομο
EN	internally displaced person
ES	población desplazada internamente
ET	riigisiseselt ümberasustatud isikud
FR	personne déplacée à l'intérieure de son propre pays
GA	duine easáitithe de thír
HU	belső menekült
IT	sfollato interno
LT	viduje perkeltasis asmuo
LV	iekšzemē pārvietota persona
MT	Persuna sfollata internament / f'pajjiżha stess
NL	in eigen land ontheemd persoon
PL	osoba przesiedlona wewnętrznie
PT	deslocado interno
RO	persoană strămutată intern
SK	vnútorne vysídlená osoba
SL	notranje razseljena oseba (NRO)
SV	internflykting
NO	internt fordrevet person (b) / internt fordriven person (n)

Määritelmä

Henkilö tai ihmisryhmä, joka on pakotettu tai velvoitettu pakenemaan tai jättämään kotinsa tai pysyvän asuinpaikkansa, erityisesti jos syynä on aseellinen selkkaus, laajalle levinnyt väkivalta, **ihmisoikeusloukkaukset**, luonnonkatastrofit tai ihmisen aiheuttamat katastrofit tai tällaisten ilmiöiden seurausten välttäminen, ja joka ei ole ylittänyt kansainvälisesti tunnustettua valtioiden rajaa.

Lähde

YK:n Guiding Principles on Internal Displacement -julkaisun 2 artikla

Synonyymi

★ sisäinen pakolainen

Laajempi termi

★ siirtymään joutunut henkilö

Liittyvät termit

★ **tosiasiallinen pakolainen / de facto -pakolainen**

★ **ympäristötekijöiden vuoksi siirtymään joutunut henkilö**

Huomautus

Lisätietoja on Internal Displacement Monitoring Centren (IDMC) verkkosivuilla osoitteessa http://www.internal-displacement.org/about-us

M

maan ulkomainen väestö

BG	чуждестранно население на една държава
CS	populace cizinců v zemi
DE	ausländische Bevölkerung eines Landes
EL	αλλοδαπός πληθυσμός
EN	foreign population of a country
ES	población extranjera
ET	välisriigi kodanikest rahvastik
FR	population étrangère d'un pays
GA	daonra eachtrannach tíre
HU	egy ország külföldi népessége
IT	popolazione straniera di un paese
LT	šalyje gyvenantys užsieniečiai
LV	ārvalstnieki
MT	Popolazzjoni barranija ta' pajjiż
NL	bevolking van buitenlandse nationaliteit
PL	populacja cudzoziemców z kraju
PT	população estrangeira
RO	populație străină
SK	populácia cudzincov v krajine
SL	tuje prebivalstvo države
SV	utländska medborgare
NO	et lands utenlandske befolkning (b) / den utanlandske folkesetnaden i eit land (n)

Määritelmä

Kaikki henkilöt, joiden **vakinainen asuinpaikka** on tietty maa ja jotka ovat jonkin toisen maan kansalaisia.

Lähde

OECD Glossary of Statistical Terms

Laajempi termi

★ **ulkomaalaisväestön määrä**

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttajaväestön määrä**

maasta karkottaminen / karkottaminen

BG	експулсиране
CS	vyhoštění
DE	Rückführung (EU acquis); Ausweisung (DE)
EL	απέλαση
EN	expulsion
ES	expulsión
ET	väljasaatmine
FR	expulsion
GA	díbirt / ionnarbadh
HU	kiutasítás (when implemented with official escort: kitoloncolás)
IT	espulsione
LT	išsiuntimas
LV	piespiedu izraidīšana
MT	Espulsjoni / Tkeċċija
NL	verwijdering (syn.: uitzetting, uitwijzing)
PL	wydalenie
PT	expulsão
RO	(a) expulzare (b) returnare (forțată) sub escortă
SK	vyhostenie
SL	izgon / odstranitev
SV	avvisning / utvisning
NO	utvisning (b) / utvising (n)

Määritelmä

Seuraavanlaisten henkilöiden maasta poistaminen:

(a) kolmannen maan kansalainen, jota koskee **maastapoistamispäätös** yleiselle järjestykselle tai kansalliselle turvallisuudelle aiheutuvan vakavan ja todellisen uhan perusteella seuraavissa tapauksissa:

- kolmannen maan kansalainen on päätöksen tehneessä jäsenvaltiossa tuomittu rikoksesta, josta voidaan rangaista vähintään vuoden pituisella vapausrangaistuksella
- kolmannen maan kansalaisen voidaan vakavin perustein otaksua syyllistyneen törkeisiin rangaistaviin tekoihin tai on vakuuttavia todisteita hänen aikomuksestaan suorittaa sellaisia tekoja jonkin jäsenvaltion alueella.

(b) kolmannen maan kansalainen, jota koskee maastapoistamispäätös ulkomaalaisten maahantuloa tai maassa oleskelua koskevien kansallisten säännösten rikkomisen perusteella.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2001/40/EY (maastapoistamisdirektiivi) 3 artiklan 1 kohta

Suppeampi termi

★ **maastapoistamispäätös**

Huomautus

Suomen kansallisessa lainsäädännössä on termit käännyttäminen ja karkottaminen. Kumpikaan niistä ei täysin vastaa tämän termin kohdalla olevaa määritelmää, eivätkä ne siten ole englanninkielisen expulsion-termin suoria vastineita.

Käännyttäminen tapahtuu tilanteessa, jossa henkilöllä ei ole ollut oleskelulupaa Suomessa eikä hän täytä maassa oleskelun edellytyksiä. Karkottaminen kuvaa tilanetta, jossa henkiloöllä on ollut aikaisempi oleskelulupa Suomeen, mutta hän ei enää täytä maassa oleskelun edellytyksiä.

Kielteisen oleskelulupapäätöksen yhteydessä poliisi tai Maahanmuuttovirasto tekee myös käännyttämispäätöksen. Poliisi tai Rajavartiolaitos panee täytäntöön käännyttämisen, eli maasta poistamisen.

Jos henkilöllä on jo ollut oleskelulupa Suomeen, mutta hänelle ei myönnetä jatko-oleskelulupaa, tekee Maahanmuuttovirasto karkottamispäätöksen. Henkilö voidaan karkottaa myös silloin, jos hän on syyllistynyt Suomessa rikoksiin. Poliisi tai Rajavartiolaitos panee täytäntöön karkottamisen eli maasta poistamisen.

M

maasta poistaminen

BG	извеждане
CS	vyhoštění
DE	Abschiebung
EL	απομάκρυνση
EN	removal
ES	expulsión
ET	väljasaatmine
FR	éloignement
GA	aistriú
HU	kitoloncolás
IT	allontanamento
LT	išsiuntimas
LV	piespiedu izraidīšana
MT	Tneħħija
NL	uitzetting (syn: verwijdering)
PL	odesłanie (wyjazd)
PT	afastamento
RO	Îndepărtare de pe teritoriu / returnare
SK	odsun
SL	odstranitev
SV	avlägsnande
NO	uttransportering

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa valtion toimi, jossa se käyttää itsemääräämisoikeuttaan ja poistaa **ulkomaalaisen** alueeltaan toiseen maahan evättyään maahantulon tai peruttuaan luvan oleskella maassa.
EU-kontekstissa paluuvelvoitteen täytäntöönpano eli varsinainen kuljetus pois asianomaisesta jäsenvaltiosta.

Lähde

Yleinen konteksti: UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology, http://www.refugeethesaurus.org/content.php/home?expand=2
EU-konteksti: Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 5 kohta

Synonyymi

★ karkottaminen

Laajempi termi

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

Suppeampi termi

★ **maastapoistamismääräys**

Liittyvät termit

★ karkottaminen
★ **palauttamispäätös**
★ **vapaaehtoinen maasta poistuminen**

Huomautukset

1. EU:n lainsäädännössä maasta poistaminen on tietty **pakkopaluun/pakkopalauttamisen** muoto.

2. Vaikka termit ”karkottaminen” ja ”maasta poistaminen” mielletään usein synonyymeiksi, termiä ”karkottaminen” ei käytetä juridisena terminä kaikissa jäsenvaltioissa (”karkottaminen” määritetään vain Saksan, Suomen, Irlannin ja Iso-Britannian lainsäädännöissä), vaan se on suuren yleisön käyttämä yleiskäsite, johon liittyy joskus negatiivisia sivumerkityksiä. Näiden erojen vuoksi suositellaan käytettäväksi termiä ”maasta poistaminen”.

3. Saksassa karkottamisesta ja maasta poistamisesta säädetään oleskelulaissa (57 ja 58 §), ja niiden merkitykset eroavat hieman toisistaan. Suomen lainsäädännössä maasta karkottamisella tarkoitetaan ulkomaalaisen maasta poistamista silloin, kun

- ulkomaalainen oleskelee maassa Suomen viranomaisen myöntämällä määräaikaisella tai pysyvällä oleskeluluvalla,
- ulkomaalainen oleskelee maassa ja hänen oleskelunsa on rekisteröity tässä laissa mainitulla tavalla, taikka
- ulkomaalainen oleskelee edelleen maassa sen jälkeen, kun hänen oleskelulupansa, rekisteröity oleskelunsa tai oleskelulupakorttinsa ei ole enää voimassa (ulkomaalaislaki, 143 §).

maastamuuttaja/siirtolainen

BG	емигрант
CS	vystěhovalec; emigrant
DE	Abwanderer / Auswanderer / Emigrant
EL	απόδημος / μετανάστης
EN	emigrant
ES	emigrante
ET	väljarändaja
FR	émigrant
GA	eisimirceach
HU	emigráns
IT	emigrante
LT	emigrantas
LV	emigrants
MT	Emigrant(a)
NL	emigrant
PL	emigrant
PT	emigrante
RO	emigrant
SK	vysťahovalec (national law) / emigrant
SL	izseljenec /emigrant
SV	utvandrare
NO	utvandrer

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa muu kuin valtion asukas (kansalainen tai **ulkomaalainen**), joka saapuu valtioon aikomuksenaan olla siellä vuotta pidemmän ajanjakson ajan.
EU-kontekstissa henkilö, joka siirtää **vakinaisen asuinpaikkansa** jäsenvaltion alueelle ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta, kun hänen vakinainen asuinpaikkansa on aikaisemmin ollut toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa.

Lähde

Yleinen konteksti: UN Recommendations on Statistics of International Migration
EU-konteksti: Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan b ja f kohdat

Laajempi termi

★ muuttaja

Liittyvät termit

★ maahanmuuttaja/siirtolainen
★ maastamuutto
★ maahanmuutto
★ siirtolaisuus
★ tilapäiseksi ajaksi muuttava henkilö

maastamuutto

BG	емиграция
CS	vystěhovalectví; emigrace
DE	Abwanderung / Auswanderung / Emigration
EL	αποδημία/ μετανάστευση
EN	emigration
ES	emigración
ET	väljaränne
FR	émigration
GA	eisimirce
HU	emigráció/ kivándorlás
IT	emigrazione
LT	emigracija
LV	emigrācija
MT	Emigrazzjoni
NL	emigratie
PL	emigracja
PT	emigração
RO	emigrație
SK	vysťahovalectvo (national law) / emigrácia
SL	izselitev /emigracija
SV	utvandring
NO	utvandring

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa poistuminen tai lähteminen valtiosta aikomuksena olla ulkomailla vuotta pidemmän ajanjakson ajan.
EU-kontekstissa toimi, jolla henkilö, jolla on aikaisemmin ollut **vakinainen asuinpaikka** jäsenvaltion alueella, lakkaa pitämästä vakinaista asuinpaikkaansa tässä jäsenvaltiossa ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta.

Lähde

Yleinen konteksti: UN Recommendations on Statistics of International Migration
EU-konteksti: Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan c kohta

Laajempi termi

★ muuttoliike/siirtolaisuus

Liittyvät termit

★ maastamuuttaja/siirtolainen
★ maahanmuutto

M

maastapoistamisen lykkääminen

BG	временно отлагане на извеждането
CS	odklad vyhoštění
DE	einstweilige Aussetzung der Abschiebung (EU acquis) / vorübergehende Aussetzung der Abschiebung / Duldung (AT, DE) Aufschub der Abschiebung (LU)
EL	αναβολή της απομάκρυνσης
EN	postponement of removal
ES	aplazamiento de la expulsión
ET	väljasaatmise edasilükkamine
FR	report de l'éloignement
GA	an t-aistriú a chur siar
HU	befogadottkénti tartózkodás
IT	rinvio dell'allontanamento
LT	išsiuntimo vykdymo sustabdymas
LV	izraidīšanas atlikšana
MT	Posponiment ta' tneħħija
NL	uitstel van verwijdering
PL	wstrzymanie wydalenia
PT	adiamento do afastamento
RO	amânarea îndepărtării
SK	odklad odsunu (EU acquis) / tolerovaný pobyt (national law)
SL	dovolitev zadrževanja / odložitev vračanja
SV	uppskov med avlägsnande
NO	utsatt uttransportering (b) / utsett uttransportering (n)

Määritelmä

(Väliaikainen) **kolmannen maan kansalaisen maastapoistamisen** siirtäminen myöhemmäksi, kun kolmannen maan kansalaiselle on annettu **palauttamispäätös**, mutta hänen maastapoistamisensa ei ole mahdollista joko humanitaarisista tai teknisistä syistä, niin kauan kuin myönnetään **direktiivin 2008/115/EY 13** artiklan 2 kohdan mukaista lykkäystä. Humanitaarisia syitä ovat kolmannen maan kansalaisen fyysinen tai henkinen tila tai se, että maastapoistaminen loukkaisi **palauttamiskiellon** periaatetta, ja teknisiä syitä kuljetuskapasiteetin puute tai se, että maastapoistaminen on epäonnistunut, koska palautettavan henkilöllisyyttä ei voida selvittää tai koska lähtömaa/alkuperämaa ei ota henkilöä vastaan.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 9 artiklan pohjalta

Synonyymit

- maastapoistamisen siirtäminen myöhemmäksi
- väliaikaisen oleskelun salliminen

Huomautukset

1. Väliaikainen oleskelu sallitaan useissa jäsenvaltioissa, mutta sen määritelmät vaihtelevat ja sitä säädellään erilaisilla lainsäädännöllisillä instrumenteilla. Salliminen tarkoittaa vain maastapoistamisen siirtämistä.

2. Useissa jäsenvaltioissa termiä "väliaikaisen oleskelun salliminen" ei virallisesti enää käytetä, ja se on korvattu termillä "maastapoistamisen lykkääminen" sen jälkeen kun **direktiivi 2008/115/EY** on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Alternatives to Detention, 2014**.

maastapoistamismääräys

BG	заповед за извеждане
CS	rozhodnutí o vyhoštění
DE	Abschiebungsanordnung
EL	εντολή απομάκρυνσης
EN	removal order
ES	orden de expulsión
ET	väljasaatmisotsus
FR	mesure d'éloignement
GA	ordú aistrithe
HU	kitoloncolásról szóló határozat
IT	provvedimento di allontanamento
LT	nurodymas išsiųsti
LV	lēmums par piespiedu izraidīšanu
MT	Ordni ta' tneħħija
NL	last tot uitzetting
PL	decyzja nakazująca wyjazd
PT	decisão de afastamento
RO	decizie de returnare sub escortă
SK	príkaz na odsun / príkaz na vyhostenie
SL	nalog za odstranitev
SV	beslut om avlägsnande
NO	vedtak om uttransportering

Määritelmä

Hallinnollinen tai oikeudellinen päätös tai toimenpide, jolla määrätään **maasta poistamisesta**.

Lähde

Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 8 artiklan 3 kohta

Synonyymi

★ karkottamismääräys

Laajemmat termit

★ **maasta poistaminen**

★ **palauttamispäätös**

Liittyvä termi

★ **maastapoistamispäätös**

Huomautus

Joissakin jäsenvaltioissa **palauttamispäätös** ja maastapoistamismääräys voidaan tehdä yhtenä hallinnollisena tai oikeudellisena toimenpiteenä niiden kansallisessa lainsäädännössä säädetyllä tavalla.

M

maastapoistamispäätös

BG	решение за експулсиране
CS	rozhodnutí o vyhoštění
DE	Rückführungsentscheidung (EU acquis) / Ausweisungsentscheidung (DE, LU)
EL	απόφαση απέλασης
EN	expulsion decision
ES	decisión de expulsión
ET	väljasaatmisotsus
FR	décision d'éloignement
GA	cinneadh ionnarbtha
HU	kiutasítást elrendelő határozat
IT	decisione di espulsione
LT	sprendimas dėl išsiuntimo
LV	izbraukšanas rīkojums / lēmums par piespiedu izraidīšanu
MT	Deċiżjoni ta' espulsjoni / ta' tkeċċija
NL	aanwijzing om het grondgebied te verlaten
PL	decyzja o wydaleniu
PT	decisão de expulsão
RO	See „expulsion" (a) hotărâre judecătorescă de expulzare (b) decizie de returnare sub escortă
SK	rozhodnutie o vyhostení
SL	odločitev o izgonu
SV	beslut om avvisning eller utvisning
NO	utvisningsbeslutning (b) / utvisingsavgjerd (n)

Määritelmä

Päätöksen tehneen jäsenvaltion toimivaltaisen hallintoviranomaisen (tai oikeusviranomaisen) tekemä maastapoistamista koskeva päätös.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2001/40/EY (maastapoistamisdirektiivi) 2 artiklan b kohta

Synonyymi

★ maastapoistamismääräys

Laajempi termi

★ **maasta poistaminen**
★ **käännyttäminen / pääsyn epääminen**

Liittyvät termit

★ **täytäntöönpanotoimenpide**
★ **maastapoistamismääräys**

Huomautukset

1. Saksassa käytetään vain maastapoistamismääräystä, sillä maastapoistamispäätöksen ja maastapoistamismääräyksen katsotaan tarkoittavan samaa asiaa.

2. Romaniassa maastapoistamispäätöksen tekee aina oikeusistuin, ei hallintoviranomainen.

mandaattipakolainen

BG	бежанец по мандата на Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН)
CS	mandátní uprchlík
DE	Mandatsflüchtling
EL	πρόσφυγας εντολής
EN	mandate refugee
ES	refugiado (bajo mandato)
ET	mandaadipagulane
FR	réfugié relevant du mandat du HCR
GA	dídeanaí de réir sainordú
HU	mandátumos menekült
IT	rifugiato ex Mandato
LT	pabėgėlis pagal mandatą
LV	UNHCR mandāta bēglis
MT	Rifuġjat(a) b'digriet / b'mandat
NL	mandaatvluchteling
PL	uchodźca mandatowy
PT	refugiados (Mandato)
RO	refugiat sub mandat UNHCR
SK	mandátny utečenec
SL	mandatni begunec
SV	no translation
NO	overføringsflyktning

Määritelmä

Henkilö, joka täyttää UNHCR:n perussäännön kriteerit ja YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun tarjoaman suojelun vaatimukset, riippumatta siitä, onko hän maassa, joka on **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** osapuoli, tai onko **vastaanottava** maa tunnustanut hänet **pakolaiseksi** UNHCR:n perussäännön tai Geneven yleissopimuksen perusteella.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Laajempi termi

★ **pakolainen**

Liittyvä termi

★ **Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen**

matkustusasiakirja

BG	документ за пътуване
CS	cestovní doklad
DE	Reisedokument
EL	
EN	travel document
ES	documento de viaje
ET	reisidokument
FR	document de voyage
GA	doiciméad taistil
HU	úti okmány
IT	documento di viaggio
LT	kelionės dokumentas
LV	ceļošanas dokuments
MT	Dokument tal-ivvjaġġar
NL	reisdocument
PL	dokument podróży
PT	
RO	document de călătorie
SK	cestovný doklad
SL	potna listina
SV	resehandling
NO	reisedokument

Määritelmä

Hallinnon tai kansainvälisen sopimusjärjestön myöntämä asiakirja, joka hyväksytään henkilöllisyystodistukseksi toiseen maahan tuloa varten.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Suppeampi termi

★ **viisumi**

Liittyvät termit

★ **väärä / väärennetty matkustusasiakirja / henkilötodistus**

★ **oleskeluun oikeuttava asiakirja, oleskeluasiakirja (oleskelulupa)**

Huomautukset

1. Passit ja **viisumit** ovat yleisimmin käytettyjä matkustusasiakirjoja.

2. Jotkin valtiot hyväksyvät matkustusasiakirjoiksi myös tietyt henkilökortit tai muut asiakirjat, kuten **oleskeluluvat**.

M

menettelylliset takeet

BG	процедурни гаранции
CS	procesní záruky
DE	Verfahrensgarantien
EL	
EN	procedural guarantees
ES	garantías procedimentales
ET	menetlustagatised
FR	garanties procédurales
GA	ráthaíochtaí nós imeachta
HU	eljárási garanciák
IT	garanzie procedurali
LT	procedūrinės garantijos
LV	procesuālās garantijas
MT	Garanziji proċedurali
NL	procedurele waarborgen
PL	gwarancje proceduralne
PT	
RO	
SK	procesné záruky / procedurálne záruky
SL	postopkovna jamstva
SV	förfarandegarantier
NO	saksbehandlingsgaranti (b) / sakshandsamingsgaranti (n)

Määritelmä

EU:n turvapaikkakontekstissa **kansainvälistä suojelua hakevien** juridisia oikeuksia koskevat erityistakeet **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** II luvussa ja **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** 6 artiklassa kuvatulla tavalla.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) II luku ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artikla

Synonyymi

★ menettelytakeet

Huomautus

Nämä takeet sisältävät seuraavat kansainvälistä suojelua hakevien oikeudet: **pääsy kansainvälistä suojelua koskevaan menettelyyn**; oikeus **jäädä jäsenvaltioon kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyn** ajaksi; oikeus saada tietoa oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan kielellä, jota he ymmärtävät; mahdollisuus käyttää tulkin palveluja; mahdollisuus ottaa yhteys **UNHCR**:ään tai muihin järjestöihin, jotka antavat oikeudellista tai muuta neuvontaa; oikeus saada kohtuullisessa ajassa tieto päätöksestä, jonka **määrittävä viranomainen** on tehnyt heidän hakemuksestaan; henkilökohtainen puhuttelu ja pyydettäessä annettava maksuton oikeusapu ja oikeudellinen avustaja muutoksenhakumenettelyissä (sisältäen vaadittujen menettelyyn liittyvien asiakirjojen laatimisen ja osallistumisen hakijan puolesta asian käsittelyyn ensimmäisessä oikeusasteessa).

meripelastusoperaatio / etsintä-ja pelastustoimet

BG	
CS	pátrací a záchranná operace
DE	Such- und Rettungseinsatz
EL	επιχείρηση έρευνας και διάσωσης
EN	"search and rescue (SAR) operation"
ES	
ET	"otsingu- ja päästeoperatsioon"
FR	opération de recherche et de sauvetage
GA	Oibríocht cuardaigh agus tarrthála
HU	kutatási és mentési művelet
IT	operazione di ricerca e soccorso
LT	paieškos ir gelbėjimo operacija / PGO
LV	meklēšanas un glābšanas operācija
MT	operazzjoni ta' tfittxija u salvataġġ
NL	Opsporings- en redding-soperaties
PL	
PT	operação de busca e salvamento
RO	
SK	pátracia a záchranná operácia / pátracia a záchranná činnosť
SL	operacija iskanja in reševanja
SV	sök- och räddningsinsats
NO	Lete og redningsoperasjon

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa toimi, jossa annetaan sovellettavan merioikeuden ja sopimusten mukaisesti apua merihädässä oleville henkilöille riippumatta tällaisten henkilöiden kansalaisuudesta tai asemasta taikka niistä olosuhteissa, joissa nämä henkilöt tavataan.

EU-kontekstissa EU:n jäsenvaltioiden toimi, jossa annetaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja **perusoikeuksia** kunnioittaen apua merihädässä oleville aluksille tai henkilöille riippumatta tällaisten henkilöiden kansalaisuudesta tai asemasta taikka olosuhteissa, joista henkilöt löydetään.

Lähde

Yleinen konteksti: SAR-yleissopimuksen (kansainvälinen yleissopimus etsintä- ja pelastuspalvelusta merellä) liite, http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/International-Convention-on-Maritime-Search-and-Rescue-(SAR).aspx

EU-konteksti: Asetuksen (EU) N:o 656/2014 (asetus on ulkoisten merirajojen valvontaa koskevista säännöistä) 9 artikla, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.189.01.0093.01.FIN

Synonyymi

★ SAR-operaatio

Huomautukset

1. Yleissopimuksessa etsintä- ja pelastuspalvelut määritellään merihätätilanteisiin liittyväksi valvonnaksi, viestinnäksi, koordinoinniksi ja etsintä- ja pelastustoimiksi (muun muassa lääketieteellinen neuvonta, ensihoito tai lääkinnällinen evakuointi), joissa käytetään julkisia ja yksityisiä voimavaroja, mukaan lukien yhteistyöhön osallistuvat lentokoneet, laivat ja muut alukset ja laitteet.

2. Etsintä-ja pelastustoimiin osallistuvat kansalaisjärjestöt ovat julkaisseet vapaaehtoistoiminnan vähimmäisvaatimukset, joilla pyritään
-- varmistamaan, että heidän toimintansa tukee kaikkien merihädässä olevien henkilöiden perusoikeutta ihmisarvoiseen elämään, oikeutta saada humanitaarista apua ihmishengen suojelemiseksi ja oikeutta henkilökohtaiseen suojeluun ja turvallisuuteen vakiintuneen kansainvälisen merioikeuden juridisten vaatimusten perusteella
- kehittämään meripelastusoperaatioiden yhteistä koordinointia ja yhteistyötä Välimeren alueella mahdollisimman monien sidosryhmien kesken (sidosryhmiä ovat muun muassa pelastuskeskukset, Euroopan instituutiot, virastot, merenkulku- ja kalastusjärjestöt ja armeijat). Lisätietoja on julkaisussa Voluntary Code of Conduct for Search and Rescue operations undertaken by civil society NGOs in the Mediterranean Sea, ensimmäinen painos, helmikuu 2017, https://www.humanrightsatsea.org/wp-content/uploads/2017/03/20170302-NGO-Code-of-Conduct-FINAL-SECURED.pdf.

3. Lisätietoja säännöksistä ja käytännön menettelytavoista, joilla varmistetaan henkiin jääneiden viivytyksetön maihinnousu pelastusoperaatioissa, on Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMOn ja Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun julkaisussa Rescue at sea: a guide to principles and practice as applied to migrants and refugees, www.unhcr.org/450037d34.pdf

M

mielivaltainen väkivalta

BG	
CS	svévolné násilí
DE	wllkürliche Gewalt
EL	
EN	indiscriminate violence
ES	Violencia indiscriminada
ET	juhuslik vägivald
FR	violence aveugle
GA	
HU	megkülönböztetés nélküli erőszak
IT	
LT	
LV	izplatīta vardarbība
MT	vjolenza indiskriminata
NL	willekeurig geweld
PL	przemoc na masową skalę
PT	
RO	
SK	všeobecné násilie / nediskriminačné násilie
SL	vsesplošno nasilje
SV	urskillningslöst våld
NO	“vilkårlig vold (b) / vilkårleg vald (n)

Määritelmä

Kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä esiintyvä väkivalta, joka muodostaa siviilihenkilön henkeä uhkaavan vakavan ja henkilökohtaisen vaaran.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 15 artikla

Laajempi termi

★ **vakava haitta**

Huomautukset

1. Tämä termi on olennainen, kun arvioidaan **vakavan haitan** riskiä osana **toissijaisen suojeluaseman määrittely**ä direktiivin 2011/95/EU 15 artiklan c kohdan mukaisesti. Mielivaltainen väkivalta aiheuttaa 15 artiklan c kohdassa tarkoitetun tietyntyyppisen vakavan haitan.

2. Elgafajin tapauksessa antamassaan ratkaisussa unionin tuomioistuin (EUT) päätti, että ollakseen mielivaltaista väkivallan on voitava tapahtua henkilölle tämän henkilökohtaisista oloista riippumatta. Tuomioistuin korosti, että 15 artiklan c kohtaa voidaan soveltaa siviilihenkilöihin yleisesti vain poikkeuksellisissa tilanteissa. Tuomioistuimen mukaan näissä tapauksissa [...] aseelliseen selkkaukseen liittyvän mielivaltaisen väkivallan [on oltava] niin vakavaa, että on merkittäviä perusteita uskoa, että jos siviilihenkilö palaa kyseiseen maahan tai kyseiselle alueelle, hän on suuressa vaarassa joutua direktiivin 15 artiklan c kohdassa tarkoitetun vakavan uhan kohteeksi pelkästään maassa tai alueella oleskelunsa vuoksi. (Katso EUT:n päätös C-465/07 Elgafaji vastaan Alankomaat.)

3. UNHCR:n mukaan termi ”mielivaltainen” kattaa väkivaltaiset teot, jotka eivät kohdistu tiettyyn kohteeseen tai henkilöön, sekä väkivaltaiset teot, jotka kohdistuvat tiettyyn kohteeseen tai henkilöön, mutta jotka voivat vahingoittaa muita. (Ks. UNHCR:n tutkimus ”Safe at Last? Law and Practice in Selected EU Member States with respect to asylum seekers fleeing indiscriminate violence” osoitteessa http://www.refworld.org/docid/4e2ee0022.html).

monikansalaisuus

BG	двойно гражданство
CS	dvojí občanství
DE	Doppelte Staatsangehörigkeit/ Staatsbürgerschaft, Doppelstaatigkeit
EL	διπλή ιθαγένεια
EN	dual citizenship
ES	doble nacionalidad
ET	topeltkodakondsus
FR	double nationalité
GA	déshaoránacht
HU	állampolgárság (többes)
IT	doppia cittadinanza
LT	kelių valstybių pilietybė
LV	dubultā pilsonība
MT	Ċittadinanza doppja
NL	meervoudige nationaliteit (NL syn.: meervoudig staatsburgerschap)
PL	podwójne obywatelstwo
PT	dupla nacionalidade
RO	cetatenie dubla / multipla
SK	dvojité štátne občianstvo / dvojitá štátna príslušnosť (dual citizenship) / viacnásobné štátne občianstvo / viacnásobná štátna príslušnosť (multiple citizenship)
SL	dvojno državljanstvo
SV	dubbelt medborgarskap
NO	dobbelt statsborgerskap (b) / dobbel statsborgarskap (n)

Määritelmä

Se, että samalla henkilöllä on samanaikaisesti kaksi **kansalaisuutta** tai useampia kansalaisuuksia.

Lähde

EMN johtanut eurooppalaisen kansalaisuutta koskevan yleissopimuksen 2 artiklan b kohdan pohjalta

Synonyymit

- kaksoiskansalaisuus
- monen valtion kansalaisuus

Laajempi termi

- **kansalaisuus**

M

monikulttuurisuus

BG	мултикултурализъм
CS	multikulturalismus
DE	Multikulturalismus
EL	
EN	multiculturalism
ES	multiculturalismo
ET	multikultuursus
FR	multiculturalisme
GA	ilchultúrthacht
HU	multikulturalizmus
IT	multiculturalismo
LT	multikultūriškumas
LV	multikulturālisms
MT	Sħubija għall-Mobbilità
NL	multiculturalisme
PL	wielokulturowość
PT	
RO	multiculturalism
SK	multikulturalizmus
SL	multikulturalizem
SV	multikulturalism
NO	multikulturalisme

Määritelmä

Kulttuurisen moninaisuuden/diversiteetin periaatetta edistävä politiikka, joka tukee eri etnisten ja kulttuuriryhmien oikeutta säilyttää omat kulttuuri-identiteettinsä, takaa heille oikeudenmukaiset mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaan sekä kattaa perustuslailliset periaatteet ja yhteiskunnassa vallitsevat yhteiset arvot.

Lähde

EMN johtanut FRA (EUMC) Open Glossaryn pohjalta (ei enää saatavilla verkossa)

Synonyymi

★ interkulttuurisuus

Liittyvä termi

★ **kulttuurinen moninaisuus / diversiteetti**

Huomautukset

1. Termiä käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 1957 kuvailtaessa Sveitsiä, mutta yleiseen käyttöön se tuli 1960-luvun lopulla Kanadassa, mistä se levisi nopeasti muihin englanninkielisiin maihin.

2. Termillä ”monikulttuurisuus” ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää, vaan se voi viitata erilaisiin käsitteisiin: demografisiin tietoihin, filosofisiin tai poliittisiin näkemyksiin ja arvoihin.

3. Monikulttuurisuus korostaa kulttuurieroja ja eri kulttuurien rinnakkaiseloa, johon ei välttämättä liity paljon kulttuurien välisiä kontakteja tai osallistavaa vuorovaikutusta.

Mustanmeren synergia

BG	Черноморско сътрудничество
CS	Černomořská synergie
DE	Schwarzmeersynergie
EL	Συνέργεια του Ευξείνου Πόντου
EN	Black Sea Synergy
ES	Sinergia del mar Negro
ET	Musta mere sünergia (koostöö)
FR	Synergie de la mer Noire
GA	Sineirge na Mara Duibhe
HU	Fekete-tengeri szinergia
IT	Sinergia del Mar Nero
LT	Juodosios jūros sinergija
LV	Melnās jūras reģiona sinerģija
MT	Sinerġija tal-Baħar l-Iswed
NL	Black Sea Synergy (no usual translation)
PL	Synergia Czarnomorska
PT	
RO	Sinergia Marii Negre
SK	Čiernomorská synergia
SL	Črnomorska Sinergija
SV	Svartahavssynergin
NO	Svartehavssynergien

Määritelmä

Institutionaalinen EU:n yhteistyöfoorumi, joka edistää yhteistyötä EU:n ja Mustanmeren rantavaltioiden välillä yleisten ongelmien ratkaisemiseksi ja kannustaa tekemään poliittisia ja taloudellisia uudistuksia.

Lähde

Mustanmeren synergian verkkosivut

Laajempi termi

★ **Euroopan naapuruuspolitiikka**

Liittyvät termit

★ **itäinen kumppanuus**

★ **Euro–Välimeri-kumppanuus**

Huomautukset

1. Mustanmeren synergia on osa Euroopan unionin **Euroopan naapuruuspolitiikkaa** (ENP), ja sen on tarkoitus olla joustava kehys, joka täydentää nykyistä EU-politiikkaa ja jolla pyritään tarttumaan Mustanmeren alueen merkittäviin mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Näihin tarttuminen edellyttää aluetason koordinointia energian, liikenteen, ympäristön, liikkuvuuden ja turvallisuuden kaltaisilla aloilla.

2. Synergia sai alkunsa EU:n ja Mustanmeren alueen ulkoministerien kokouksessa, joka pidettiin Kiovassa (Ukrainassa) vuonna 2008.

3. Lisätietoja on julkaisussa **Mustanmeren synergia – uusi alueellinen yhteistyöaloite, KOM(2007) 160, lopullinen, 11.4.2007.**

M

muukalaispelko, muukalaisviha; vieraanpelko, vierasviha

BG	ксенофобия
CS	xenofobie
DE	Ausländerfeindlichkeit / Fremdenfeindlichkeit / Xenophobie
EL	
EN	xenophobia
ES	xenofobia
ET	ksenofoobia / võõraviha
FR	xénophobie
GA	seineafóibe
HU	xenofóbia/ idegengyűlölet
IT	xenofobia
LT	ksenofobija
LV	ksenofobija
MT	Ksenofobija
NL	xenofobie
PL	ksenofobia
PT	xenofobia
RO	xenofobie
SK	xenofóbia
SL	ksenofobija
SV	främlingsfientlighet
NO	fremmedfrykt (b) / framandfrykt (n)

Määritelmä

Muita hyljeksivät, syrjivät ja usein myös mustamaalavat asenteet, ennakkoluulot ja käyttäytyminen, jotka perustuvat näkemykseen, että kyseiset henkilöt ovat ulkopuolisia tai muukalaisia yhteisössä, yhteiskunnassa tai kansallisen identiteetin kannalta.

Lähde

UNESCO Glossary of Migration-related Terms

Liittyvät termit

- ★ **rotusyrjintä**
- ★ **rasismi**

Huomautus

EU:n säännöstön ja erityisesti puitepäätöksen 2008/913/YOS 1 artiklan mukaan **rasismiin** ja muukalaisvihaan liittyviä rikoksia ovat

(a) julkinen yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen

(b) kohdassa (a) mainittu teko suoritettuna kirjoituksia, kuvia tai muuta vastaavaa aineistoa julkisesti levittämällä

(c) Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön 6, 7 ja 8 artiklassa määriteltyjen **joukkotuhonnan**, **ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten** ja **sotarikosten** julkinen puolustelu, kieltäminen tai vakava vähätteleminen, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen, jos teko on suoritettu tavalla, joka on omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan tällaista ryhmää tai tällaisen ryhmän jäsentä kohtaan

(d) 8.8.1945 solmitun Lontoon sopimuksen liitteenä olevan kansainvälisen sotarikostuomioistuimen perussäännön 6 artiklassa määriteltyjen rikosten julkinen puolustelu, kieltäminen tai vakava vähätteleminen, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen, jos teko on suoritettu tavalla, joka on omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan tällaista ryhmää tai tällaisen ryhmän jäsentä kohtaan.

muuttoliike/siirtolaisuus

BG	миграция
CS	migrace
DE	Migration
EL	μετανάστευση
EN	migration
ES	migración
ET	ränne
FR	migration
GA	imirce
HU	migráció
IT	migrazione
LT	migracija
LV	migrācija
MT	Migrazzjoni
NL	migratie
PL	migracja
PT	migração
RO	migrație
SK	migrácia
SL	migracija
SV	migration
NO	migrasjon

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilön siirtyminen joko kansainvälisen rajan yli (kansainvälinen muuttoliike/siirtolaisuus) tai valtion sisällä (sisäinen muuttoliike/siirtolaisuus) yli vuoden pituiseksi ajaksi, riippumatta siirtymisen syistä (siirtyminen omasta tahdosta tai pakon edessä) ja tavasta (siirtyminen säännösten mukaisesti tai niiden vastaisesti).
EU-kontekstissa toimi, jolla

(i) henkilö siirtää **vakinaisen asuinpaikkansa** jäsenvaltion alueelle ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta, kun hänen vakinainen asuinpaikkansa on aikaisemmin ollut toisessa jäsenvaltiossa tai **kolmannessa maassa** tai

(ii) henkilö, jolla on aikaisemmin ollut vakinainen asuinpaikka jäsenvaltion alueella, lakkaa pitämästä vakinaista asuinpaikkaansa tässä jäsenvaltiossa ajanjaksoksi, joka on tai jonka odotetaan olevan vähintään 12 kuukautta.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten ja IOM Glossary on Migrationin toisen painoksen (2011) pohjalta
EU-konteksti: EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten ja OECD Glossary of Statistical Terms -sanaston pohjalta

Suppeammat termit

- ★ **maastamuutto**
- ★ **pakkomuutto**
- ★ **maahanmuutto**
- ★ **säännösten vastainen / laiton maahanmuutto**
- ★ **laillinen maahanmuutto**
- ★ **pitkäaikainen maahanmuutto**
- ★ **lyhytaikainen maahanmuutto**

Liittyvät termit

- ★ pakkosiirtyminen
- ★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Huomautukset

1. Kansainvälisellä tasolla termillä ”muuttoliike/siirtolaisuus” ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää.
2. IOM määrittelee muuttoliikkeen/siirtolaisuuden henkilön tai ihmisryhmän siirtymiseksi joko kansainvälisen rajan yli (kansainvälinen muuttoliike/siirtolaisuus) tai valtion sisällä (sisäinen muuttoliike/siirtolaisuus), oli siirtymisen kesto tai syy tai siirtyvän ryhmän kokoonpano mikä tahansa. Tämä laaja määritelmä kattaa kaikki muuttoliikkeen/siirtolaisuuden muodot (vapaaehtoinen/pakkomuutto, sisäinen/kansainvälinen muuttoliike/siirtolaisuus, pitkäaikainen/lyhytaikainen maahanmuutto) ja erilaiset muuttoliikkeen/siirtolaisuuden syyt (muuttoliike/siirtolaisuus, jonka syynä on poliittinen vaino, konfliktit, talousongelmat, ympäristön pilaantuminen tai jokin näiden syiden yhdistelmä, muuttoliike/siirtolaisuus, jolla tavoitellaan parempia taloudellisia olosuhteita, henkiinjäämistä tai hyvinvointia, tai muut syyt, kuten perheenyhdistäminen) riippumatta siirtymisen tavasta (säännösten mukainen/vastainen maahanmuutto). Siihen sisältyykin **pakolaisten**, **asuinseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden**, **taloudellisten syiden vuoksi muuttavien henkilöiden** ja muista syistä, muun muassa **perheenyhdistämisen** vuoksi, siirtyvien henkilöiden muuttoliike/siirtolaisuus.
3. YK:n mukaan lyhytaikaista siirtymistä ei katsottaisi muuttoliikkeeksi/siirtolaisuudeksi.

M

Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi

BG	Глобален форум за миграция и мобилност
CS	Globální fórum k migraci a rozvoji
DE	Weltforum über Migration und Entwicklung
EL	
EN	Global Forum on Migration and Development
ES	Foro Mundial sobre Migración y Desarrollo
ET	ülemaailmne rände-ja arengupoliitika foorum
FR	Forum mondial sur la migration et le développement
GA	Fóram Domhanda maidir le hImirce agus Forbairt
HU	Migrációs és Fejlesztési Globális Fórum
IT	Forum Globale su Migrazione e Sviluppo
LT	Pasaulinis migracijos ir vystymosi forumas
LV	Pasaules forums par migrāciju un attīstību
MT	Forum Globali fuq Migrazzjoni u Żvilupp
NL	Globaal Forum omtrent Migratie en Ontwikkeling
PL	Światowe Forum na Rzecz. Migracji i Rozwoju
PT	Forum global sobre migrações e desenvolvimento
RO	Forumul Glrobal cu privire la Migrație și Dezvoltare
SK	Globálne fórum o migrácii a rozvoji
SL	Globalni forum o migraciji in razvoju
SV	Globalt forum för migration och utveckling
NO	Globalt forum for migrasjon og utvikling

Määritelmä

YK:n jäsenvaltioiden aloite, jonka tavoitteena on käsitellä **muuttoliikkeen** ja kehityksen välisiä yhteyksiä käytännöllisellä ja toimintaan painottuvalla tavalla.

Lähde

Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin verkkosivut

Synonyymi

★ GFMD

Liittyvät termit

★ **muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä yhteistyöfoorumi**
★ **Cotonoun sopimus**
★ **vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta**
★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**
★ **muuttoprofiili**

Huomautukset

1. GFMD:n ensimmäinen kokous pidettiin vuonna 2007.

2. GFMD on vapaaehtoisuuteen perustuva, epävirallinen, ei-sitova ja valtioiden johtama prosessi, joka on avoin kaikille YK:n jäsenvaltioille ja tarkkailijajäsenille ja jonka tavoitteena on edistää muuttoliikkeen ja kehityksen väliseen, toisiaan vahvistavaan suhteeseen liittyvää ymmärrystä ja yhteistyötä.

3. Lisätietoja on GFMD:n verkkosivuilla osoitteessa www.gfmd.org

muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä yhteistyöfoorumi

BG	Платформа за сътрудничество по въпросите на миграцията и развитието
CS	Platforma pro spolupráci - migrace a rozvoj
DE	Kooperationsplattform für Migration und Entwicklung
EL	πλατφόρμες συνεργασίας
EN	Cooperation Platform on Migration and Development
ES	Plataforma de Cooperación sobre Migración y Desarrollo
ET	rände ja arenguabi koostööplatvorm
FR	Plate-forme de coopération sur la migration et le développement
GA	Clár Comhoibrithe um Imirce agus Fhorbairt
HU	Együttműködési Platform a migráció és jejlesztés területén
IT	Piattaforma di cooperazione sulla migrazione e lo sviluppo
LT	Migracijos ir vystymosi bendradarbiavimo platforma
LV	sadarbības platforma par migrāciju un attīstību
MT	Pjattaforma ta' Kooperazzjoni fuq il-Migrazzjoni u l-Iżvilupp
NL	samenwerkingsplatform
PL	Platforma Współpracy na rzecz Migracji i Rozwoju
PT	plataformas de cooperação
RO	Platforma de cooperare cu privire la Migratie si dezvoltare
SK	Platforma spolupráce v oblasti migrácie a rozvoja
SL	Platforma za sodelovanje na področju migracij in razvoja
SV	samarbetsplattform för migration och utveckling
NO	Samarbeidsplattform om migrasjon og utvikling

Määritelmä

Maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevaan kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan liittyvä yhteistyöelin, joka kokoaa yhteen jonkin maan tai alueen **muuttoliike**- ja kehitystoimijat ja jonka tavoitteena on tehostaa tietyn muuttoreitin muuttoliikkeen hallintaa kaikkien osapuolten eduksi.

Lähde

EMN johtanut siirtolaisuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa käsittelevän tiedonannon, KOM(2006) 735, lopullinen, liitteen I pohjalta ja maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa käsittelevän tiedonannon, KOM(2011) 743, lopullinen, pohjalta

Synonyymi

★ yhteistyöfoorumi

Laajempi termi

★ **Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi**

Liittyvät termit

★ **muuttoprofiili**
★ **muuttoreittejä koskeva aloite**
★ **liikkuvuuskumppanuus**

Huomautukset

1. Foorumia ehdotettiin vuonna 2006 julkaistussa **kokonaisvaltaista lähestymistapaa käsittelevässä tiedonannossa (KOM(2006) 735)**, ja Eurooppa-neuvosto puolsi ajatusta joulukuussa 2006.

2. Foorumit tuovat yhteen asiaanliittyvän valtion / asiaanliittyvien valtioiden edustajat sekä jäsenvaltiot, komission ja kansainväliset järjestöt.

M

muuttoliikettä ja kehitystä koskeva Euro–Afrikka-dialogi

BG	Евро-африкански диалог по миграция и развитие
CS	Dialog EU a Afriky k migraci a rozvoji
DE	Europäisch -afrikanischer Dialog über Migration und Entwicklung / Euro-afrikanischer Dialog über Migration und Entwicklung
EL	
EN	Euro-African Dialogue on Migration and Development
ES	dialogo euroafricano sobre migración y desarrollo
ET	Euro-Aafrika rände ja arenguabi dialoog
FR	Dialogue euro-africain sur la migration et le développement
GA	Idirphlé Eora-Afracach maidir le hImirce agus Forbairt
HU	Euro-afrikai Dialógus a migrációról és fejlesztésről
IT	Dialogo Euro-Africano sulla Migrazione e lo Sviluppo
LT	Europos-Afrikos dialogas migracijos ir vystymosi klausimais
LV	Eiropas Savienības un Āfrikas dialogs par migrāciju un attīstību
MT	Djalogu Ewro-Afrikan fuq il-Migrazzjoni u l-Iżvilupp
NL	Europees-Afrikaanse Ministeriële Conferentie over Migratie en Ontwikkeling
PL	Euro-Afrykański Dialog na rzecz Migracji i Rozwoju
PT	conferência ministerial euro-africana sobre migração e desenvolvimento
RO	Dialogul EU-Africa în domeniul migrației și dezvoltării
SK	Euro-africký dialóg o migrácii a rozvoji
SL	Evro - Afriški dialog o migracijah in razvoju
SV	no usual translation
NO	Den europeisk-afrikanske dialogen om migrasjon

Määritelmä

EU:n jäsenvaltioiden, Pohjois-, Länsi- ja Keski-Afrikan maiden, **Euroopan komission ja Länsi-Afrikan valtioiden talousyhteisön (ECOWAS)** välinen vuoropuhelu- ja konsultointirakenne, joka keskittyy alueelliseen **muuttoliikeasioihin** liittyvään yhteistyöhön nykyisten muuttoreittien varrella sijaitsevien **alkuperä-/lähtö-, kauttakulku-** ja **kohdemaiden** välillä ja jonka puitteissa toteutetaan konkreettisia käytännön hankkeita.

Lähde

Muuttoliikettä ja kehitystä koskevan Euro–Afrikka-dialogin verkkosivut

Synonyymit

- muuttoliikettä ja kehitystä koskeva EU:n ja Afrikan ministerikokous
- Rabatin prosessi

Liittyvät termit

- **Välimeren länsiosan maiden muuttoliikeaiheinen 5+5-vuoropuhelu**
- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. Euroopan ja Afrikan muuttoliike- ja kehitysprosessi alkoi Rabatissa vuonna 2006 järjestetystä ministerikokouksesta.

2. Lisätietoja on Euro–Afrikka-dialogin verkkosivuilla osoitteessa http://www.processusderabat.net/web/

muuttoprofiili

BG	миграционен профил
CS	migrační profil
DE	Migrationsprofil
EL	μεταναστευτικό προφίλ
EN	migration profile
ES	perfil migratorio
ET	rändeprofiil
FR	profil migratoire
GA	próifíl imirce
HU	migrációs profil
IT	profilo migratorio
LT	migracijos profilis
LV	migrācijas profils
MT	Profil migratorju
NL	migratieprofiel
PL	profil migracyjny
PT	perfil migratório / profiling
RO	profil de migrație
SK	migračný profil
SL	migracijski profil
SV	migrationsprofil
NO	migrasjonsprofil

Määritelmä

Väline, jolla kootaan ja analysoidaan kaikkia **maahanmuutto-** ja kehityspolitiikan kehittämisessä tarvittavia tietoja ja seurataan toteutettujen politiikkojen vaikutusta.

Lähde

Maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan soveltamiseen liittyvän tiedonannon KOM(2007) 247, lopullinen, liite I, 2 (sanasto)

Laajempi termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Liittyvät termit

★ **muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä yhteistyöfoorumi**
★ **Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi**
★ **liikkuvuuskumppanuus**

Huomautukset

1. Muuttoprofiilit ovat jonkin maan maahanmuuttotilannetta käsitteleviä raportteja, joilla pyritään vahvistamaan näyttöön perustuvaa tietopohjaa kyseisen maan politiikan kehittämiseksi. Raporteissa on tietoja ja analyyseja nykyisistä muuttomalleista, työmarkkinatrendeistä, rahalähetysten liikkeistä, **diasporista** ja muista kehitykseen liittyvistä seikoista.

2. Muuttoprofiileja ovat tuottaneet muun muassa IOM ja CARIM (Consortium for Applied Research on International Migration). Lisätietoja on muuttoprofiilien kuvauksessa IOM:n verkkosivuilla.

3. Myös **Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevällä maailmanlaajuisella foorumilla** on laaja valikoima muuttoprofiileja verkkosivuillaan osoitteessa http://www.gfmd.org/pfp/policy-tools/migration-profiles/repository

4. Muuttoprofiileissa analysoidaan tietyn valtion politiikkaa ja käytäntöä, ei yksittäisiä henkilöitä. Tätä käsitettä ei tulekaan sekoittaa henkilön profilointiin.

M

muuttoreittejä koskeva aloite

BG	Инициатива за миграционни маршрути
CS	Iniciativa migračních tras
DE	Migrationsrouten-Initiative
EL	πρωτοβουλία μεταναστευτικών οδών
EN	migration routes initiative
ES	iniciativa de rutas migratorias
ET	rändeteede meede
FR	initiative relative aux routes migratoires
GA	Tionscnamh um Bhealaí Imirce
HU	migrációs útvonalak kezdeményezés
IT	Iniziativa «Rotte migratorie»
LT	Migracijos maršrutų iniciatyva
LV	Migrācijas ceļu iniciatīva
MT	Inizzjattiva fir-rigward tar-rotot migratorji
NL	migratie-routes initiatief
PL	Inicjatywa ds. Szlaków Migracyjnych
PT	Iniciativa sobre rotas migratórias
RO	inițiativa cu privire la rutele de migrație
SK	iniciatíva migračných trás
SL	Pobuda glede migracijskih poti
SV	Migration Routes Initiative
NO	initiativ i tilknytning til migrasjonsruter (b) / initiativ i tilknyting til migrasjonsruter (n)

Määritelmä

Aloite, jonka avulla tunnistetaan tietyn alueen läpi kulkevien ja EU:hun suuntautuvien päämuuttoreittien varrella tehtävät toimenpiteet ja jossa huomioidaan tarve tehdä tiivistä yhteistyötä näiden reittien varrella olevien **kolmansien maiden** kanssa.

Lähde

Maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan soveltamiseen liittyvän tiedonannon KOM(2007) 247, lopullinen, liite I, 2 (sanasto)

Laajempi termi

- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Liittyvät termit

- **muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä yhteistyöfoorumi**
- **muuttoprofiili**
- **liikkuvuuskumppanuus**

Huomautus

Tampereen sopimuksessa jäsenvaltiot sopivat ylittävänsä vähimmäisvaatimukset ja kehittävänsä Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän, joka perustuu yhteiseen turvapaikkamenettelyyn ja kansainvälistä suojelua saavien yhdenmukaiseen asemaan. Jäsenvaltiot vahvistivat tämän vielä Haagin ohjelmassa.

muuttovirta

BG	миграционен поток
CS	migrační tok
DE	Wanderungsbewegung / Migrationsbewegung
EL	μεταναστευτική ροή
EN	migration flow
ES	flujo migratorio
ET	rändevoog
FR	flux migratoire
GA	sreabhadh imirce
HU	migrációs áramlat
IT	flusso migratorio
LT	migracijos srautas
LV	migrācijas plūsma
MT	Nixxieġħa migratorja
NL	migratiestroom
PL	strumień migracyjny
PT	fluxo migratório
RO	flux de migrație
SK	migračný tok
SL	migracijski tok
SV	migrationsströmmar
NO	migrasjonsstrøm (b) / migrasjonsstraum (n)

Määritelmä

Oleskelemaan asettumista varten rajan ylittävien **maahan-/maastamuuttajien** määrä tiettynä ajanjaksona.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ muuttajavirta

Liittyvät termit

★ **nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden**
★ **erilaisista ryhmistä koostuva muuttovirta**
★ **nettomaahanmuutto**
★ **väestökanta**
★ **kokonaismuutto**

Huomautukset

1. Raja voi olla kansallinen raja, EU:n sisäraja tai kansainvälinen raja, ja muuttovirrat voivat olla kansainvälisiä (kansalliset rajat ylittäviä) ja sisäisiä (yhden valtion sisällä tapahtuvia) sekä kaikkea näiden ääripäiden väliltä.

2. Etenkin YK:n tilastoissa viitataan myös maahanmuuttovirtoihin (maahan saapuviin muuttajavirtoihin) ja maastamuuttovirtoihin (maasta lähteviin muuttajavirtoihin).

M

myöhempi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus

BG	последваща молба за международна закрила
CS	následná žádost o mezinárodní ochranu
DE	Folgeantrag auf internationalen Schutz
EL	
EN	subsequent application for international protection
ES	solicitud posterior de protección internacional
ET	korduv rahvusvahelise kaitse taotlus
FR	demande ultérieure de protection internationale
GA	iarratas iardain ar chosaint idirnáisiúnta
HU	következő menedékkérelem
IT	domanda reiterata di protezione internazionale
LT	pakartotinis prašymas suteikti prieglobstį
LV	atkārtots pieteikums par starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanu
MT	Applikazzjoni / Talba sussegwenti għall-protezzjoni internazzjonali
NL	volgend verzoek om internationale bescherming
PL	kolejny wniosek o ochronę międzynarodową
PT	pedido subsequente de proteção internacional
RO	cerere ulterioară
SK	následná žiadosť o medzinárodnú ochranu / následná žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany
SL	ponovna prošnja za mednarodno zaščito
SV	efterföljande ansökan om internationellt skydd
NO	ny søknad om internasjonal beskyttelse (b) / ny søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua koskeva uusi **hakemus**, joka tehdään sen jälkeen, kun aiemmasta hakemuksesta on tehty **lainvoimainen päätös**, mukaan lukien tapaukset, joissa hakija on nimenomaisesti peruuttanut hakemuksensa, ja tapaukset, joissa **määrittävä viranomainen** on hylännyt hakemuksen, joka on implisiittisesti peruutettu **direktiivin 2013/32/EU** 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan q kohta

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

määrittävä turvapaikkaviranomainen

BG	решаващ орган
CS	rozhodující orgán
DE	Asylbehörde
EL	αποφαινόμενη αρχή για το καθεστώς του πρόσφυγα
EN	determining authority
ES	autoridad decisoria de asilo
ET	tuvastav asutus
FR	autorité responsable de la détermination
GA	údarás cinntitheach
HU	menedékjog iránti kérelem elbírálásáért felelős hatóság
IT	autorità responsabile per il riconoscimento dello status di rifugiato
LT	prašymą nagrinėti ir sprendimą dėl prieglobsčio suteikimo priimti įgaliota institucija
LV	atbildīgā iestāde par patvēruma pieteikuma izskatīšanu
MT	Awtorità għat-teħid ta' deċiżjonijiet dwar l-ażil
NL	asielbeslissingsautoriteit
PL	organ rozpatrujący wniosek
PT	autoridade responsável pela decisão (asilo)
RO	autoritatea responsabilă cu examinarea cererii de azil
SK	rozhodujúci orgán zodpovedný za preskúmanie žiadosti o udelenie azylu
SL	organ odločanja
SV	beslutande myndighet
NO	asylmyndighet (b) / asylstyresmakt (n)

Määritelmä

Kansainvälisen suojelun kontekstissa jäsenvaltion mitä tahansa lainkäyttöelimiin verrattava tai hallinnollinen elin, joka vastaa **kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten** tutkinnasta ja jolla on toimivalta tehdä niistä ensimmäinen päätös.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan f kohta

Synonyymi

★ määrittävä viranomainen turvapaikka-asioissa

Liittyvä termi

★ **päätöksen tekijä / hakemuksen käsittelijä kansainvälisen suojelun menettelyssä**

N

naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus

BG	генитално осакатяване на жени
CS	ženská obřízka
DE	weibliche Genitalverstümmelung
EL	
EN	female genital mutilation
ES	
ET	
FR	mutilations sexuelles féminines
GA	ciorrú baill ghiniúna ban
HU	női nemiszerv -csonkítás
IT	mutilazione genitale femminile
LT	
LV	sieviešu dzimumorgānu kropļošana
MT	
NL	vrouweljke genitale verminking
PL	okaleczanie żeńskich organów płciowych
PT	
RO	
SK	mrzačenie ženských pohlavných orgánov / zmrzačovanie ženských pohlavných orgánov
SL	pohabljanje ženskih spolnih organov
SV	Kvinnlig könsstympning
NO	kvinnelig kjønnslemlestelse (b)/ kvinneleg kjønnslemlesting (n)

Määritelmä

Kaikki kulttuurisista tai muista kuin lääketieteellisistä syistä tehtävät toimenpiteet, joihin liittyy naisten ulkoisten sukuelinten osittainen tai täydellinen poistaminen tai niiden vahingoittaminen jollain muulla tavalla.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016. Maailman terveysjärjestön verkkosivut

Synonyymit

- FGM
- naisten ympärileikkaus
- silpominen
- ympärileikkaus

Liittyvät termit

- **sukupuoleen perustuva vaino**
- **sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta**
- **yhteiskunnallinen ryhmä**

Huomautukset

1. Naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus katsotaan kansainvälisesti naisten ja tyttöjen **ihmisoikeuksien** loukkaukseksi. Kyseinen käytäntö myös rikkoo **kidutuksen** ja julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kieltoa ja loukkaa henkilön oikeutta terveyteen, turvallisuuteen, fyysiseen koskemattomuuteen ja elämään (jos toimenpiteestä seuraa kuolema). Naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus katsotaan rikolliseksi teoksi kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

2. UNHCR:n vuonna 2009 julkaistussa Guidance Notes -julkaisussa todetaan, että tyttö tai nainen, joka hakee **turvapaikkaa**, koska hänet on pakotettu sukuelinten silpomiseen / ympärileikkaukseen tai hänet todennäköisesti pakotetaan siihen, saattaa olla oikeutettu vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen mukaiseen **pakolaisasemaan**. UNHCR:n ohjeissa naisten sukuelinten silpomisen / naisten ympärileikkauksen katsotaan olevan yksi sukupuolistuneen/sukupuoliperusteisen väkivallan muoto, joka aiheuttaa vakavaa henkistä ja fyysistä vahinkoa ja jonka voidaan katsoa olevan **vainoa**. Lisätietoja on julkaisussa UNHCR Guidance Note on Refugee Claims relating to Female Genital Mutilation, 2009 http://www.refworld.org/docid/4a0c28492.html.

3. Uudelleenlaaditun aseman määrittelyä koskevan direktiivin (direktiivi 2011/95/EU) 10 artiklassa todetaan, että naisten sukuelinten silpomiseen / naisten ympärileikkaukseen voidaan vedota yhtenä viidestä **Geneven yleissopimuksen mukaisesta vainon perusteesta**. Direktiivin johdanto-osan kappaleen 30 mukaan ”[t]iettyä yhteiskunnallista ryhmää määriteltäessä hakijan **sukupuolesta** johtuvat seikat, sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen mukaan lukien, jotka voivat liittyä tiettyihin oikeudellisiin perinteisiin ja tapoihin, jotka johtavat esimerkiksi sukuelinten silpomiseen, pakkosterilointiin tai pakkoaborttiin, olisi otettava asianmukaisesti huomioon, siinä määrin kuin ne liittyvät hakijan **perusteltuun pelkoon joutua vainotuksi**”.

nettomaahanmuutto

BG	нетна миграция
CS	saldo migrace
DE	Nettomigration
EL	δίκτυο μετανάστευσης
EN	net migration
ES	saldo migratorio
ET	rändesaldo
FR	solde migratoire
GA	imirce ghlan
HU	nettó migráció
IT	migrazione netta (o saldo migratorio)
LT	neto migracija
LV	migrācijas saldo
MT	Migrazzjoni netta
NL	migratiesaldo (syn.: netto migratie)
PL	migracja netto
PT	saldo migratório
RO	migrația netă
SK	migračné saldo / čistá migrácia
SL	neto migracija
SV	nettomigration
NO	netto migrasjon

Määritelmä

Tietyn alueen **maahanmuuton** ja **maastamuuton** vuotuinen ero.

Lähde

Eurostatin Concepts and Definitions Database

Liittyvät termit

- ★ **nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden**
- ★ **muuttovirta**
- ★ **väestökanta**
- ★ **kokonaismuutto**

Huomautukset

1. Nettomaahanmuutto on negatiivinen, kun **maastamuuttajien** lukumäärä ylittää **maahanmuuttajien** lukumäärän.

2. Koska monilla mailla ei ole tarkkoja lukuja – tai lainkaan lukuja – maahan- ja maastamuutosta, nettomaahanmuutto arvioidaan usein väestön kokonaismuutoksen ja luonnollisen väestönkasvun erotukseksi tietyllä aikavälillä (Eurostatin tietokannassa tätä kutsutaan korjatuksi nettomaahanmuutoksi). Nettomaahanmuuttotilastoihin vaikuttavatkin siis mahdolliset tilastolliset epätarkkuudet niiden johtamisessa käytetyissä osatekijöissä.

N

nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden

BG	общ коефициент на нетна миграция
CS	hrubá míra migračního salda
DE	rohe Netto-Migrationsrate
EL	το ποσοστό της καθαρής μετανάστευσης
EN	crude rate of net migration
ES	tasa neta de migración
ET	rändesaldo määr
FR	taux brut de solde migratoire
GA	garbhráta glanimirce
HU	nemzetközi migráció nettó különbözete
IT	tasso grezzo di migrazione netta (o saldo migratorio)
LT	neto migracija tūkstančiui gyventojų
LV	migrācijas saldo vispārīgais koeficients
MT	Rata bejn wieħed u ieħor ta' migrazzjoni netta // Rata netta ta' migrazzjoni
NL	bruto cijfer migratiesaldo
PL	współczynnik salda migracji
PT	taxa bruta do saldo migratório
RO	ata brută de migrație
SK	hrubá miera čistej migrácie / hrubá miera migračného salda
SL	splošna stopnja neto migracije
SV	flyttningsnetto
NO	summarisk nettomigrasjonsrate

Määritelmä

Tietyn vuoden nettomaahanmuuton ja tilasto-oikaisun suhde kyseisen vuoden keskimääräiseen väkilukuun.

Lähde

Eurostatin Concepts and Definitions Database

Liittyvät termit

- muuttovirta
- nettomaahanmuutto
- väestökanta
- kokonaismuutto

Huomautus

Arvo ilmaistaan tuhatta henkeä kohden. Nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden on väestön kokonaismuutoksen ja luonnollisen väestönkasvun erotus (eli nettomaahanmuutto katsotaan siksi väkiluvun muutoksen osaksi, joka ei aiheudu syntymistä ja kuolemista). Luku lasketaan näin, koska maa- han- ja maastamuuttovirtoja ei tunneta tai luvut eivät ole riittävän tarkkoja.

näyttökynnys

BG	изискване за доказване
CS	stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti
DE	Beweisanforderung
EL	
EN	standard of proof
ES	
ET	
FR	niveau de preuve
GA	caighdeán cruthúnais
HU	bizonyítás foka
IT	grado di intensità della prova
LT	
LV	pierādījumu kopums
MT	
NL	
PL	standard dowodu
PT	
RO	
SK	miera dokazovania
SL	dokazni standard
SV	Beviskrav
NO	beviskrav

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa tietyssä tapauksessa vaadittu todisteiden vakuuttavuusaste tai -taso.
Kansainvälisen suojelun kontekstissa todisteiden vakuuttavuusaste tai -taso (vähimmäiskynnys), jota hakijoilta vaaditaan päätöksentekijöiden vakuuttamiseksi hakemukseen liittyvien seikkojen todenmukaisuudesta ja **perustellun vainon pelon** todistamiseksi.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016 "Yleinen konteksti: [IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011 http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/iom.pdf
Kansainvälisen suojelun konteksti: EMN johtanut julkaisujen EASO Training Curriculum, [IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011 http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/iom.pdf ja UNHCR: Note on Burden and Standard of Proof, 16.12.1998 http://www.refworld.org/pdfid/3ae6b3338.pdf pohjalta

Liittyvä termi

★ **todistustaakka**

Huomautus

On hakijan vastuulla esittää näyttöä hakemustaan puoltavista tosiseikoista. Tosiseikkoja, joista on annettava näyttöä, ovat hakijan taustaan ja henkilökohtaisiin kokemuksiin liittyvät seikat, jotka oletettavasti ovat aiheuttaneet vainon pelkoa ja siitä seuraavaa haluttomuutta turvautua suojeluun **alkuperä-/lähtömaassa**.

O

oikeus liikkua vapaasti

BG	право на свободно движение
CS	právo volného pohybu
DE	Recht auf Freizügigkeit
EL	
EN	right to free movement
ES	derecho a la libre circulación
ET	vaba liikumise õigus
FR	droit à la libre circulation
GA	ceart saorghluaiseachta
HU	szabad mozgáshoz való jog
IT	diritto di libera circolazione
LT	laisvo judėjimo teisė
LV	tiesības brīvi pārvietoties
MT	Dritt għal-libertà tal-moviment / għall-moviment bla xkiel / għall-merħ ħieles
NL	recht op vrij verkeer
PL	prawo do swobodnego przepływu
PT	
RO	dreptul la liberă circulație
SK	právo na slobodný pohyb / právo na voľný pohyb
SL	pravica do prostega gibanja
SV	rätt till fri rörlighet
NO	rett til fri bevegelse (b) / rett til fri rørsle (n)

Määritelmä

EU-kansalaisten ja laillisesti oleskelevien **kolmansien maiden kansalaisten** (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti myönnetty) oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.

Lähde

EMN johtanut Euroopan unionin perusoikeuskirjan 45 artiklan pohjalta

Synonyymit

★ liikkumisvapaus

Suppeampi termi

★ **EU:n sisäinen liikkuvuus**

Huomautukset

1. Oikeus liikkua vapaasti on yksi EU-kansalaisten perusoikeuksista, joka määritettiin jo Euroopan unionia perustettaessa ja joka on asetettu **SEUT**:n 21 artiklan 1 kohdassa. Sitä on kehitetty EU:n sekundäärilainsäädännössä ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön myötä.

2. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus koskee myös Euroopan talousalueen valtioita (Islanti, Liechtenstein, Norja) ja Sveitsiä.

3. Sopimusten liikkumisvapauteen liittyvät säännökset koskevat yhtä lailla EU:hun vuonna 2004 liittyneitä kymmentä jäsenvaltiota, tammikuussa 2007 liittyneitä Bulgariaa ja Romaniaa sekä heinäkuussa 2013 liittynyttä Kroatiaa. Osa alkuperäisistä (ennen toukokuuta 2004 liittyneistä) EU:n jäsenvaltioista soveltaa siirtymäsopimuksia, jotka rajoittavat työntekijöiden liikkumisvapautta tietyn siirtymäkauden ajan (ks. **European Citizens' Information -verkkosivuilla oleva liikkumisvapauden kuvaus**).

4. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaan liikkumis- ja oleskeluvapaus annetaan vain tietyille **kolmansien maiden kansalaisten** ryhmille: **pitkään oleskelleille**, korkeasti koulutetuille työntekijöille, **tutkijoille** ja **opiskelijoille**. Kolmansien maiden kansalaisilla, joilla on voimassa oleva **oleskelulupa** tai **viisumi**, on oikeus liikkua vapaasti Schengen-alueella enintään kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden ajanjakson aikana. Sen sijaan oikeuksia, jotka liittyvät siihen, että henkilö asettuu toiseen jäsenvaltioon asumaan kolmea kuukautta pidemmäksi ajaksi, säännellään tietyillä lainsäädännöllisillä instrumenteilla, jotka määräytyvät henkilön statuksen mukaan, ja kyseiset oikeudet ovat kansallisen lainsäädännön alaisia.

oikeus perhe-elämään

BG	право на семеен живот
CS	právo na rodinný život
DE	Recht auf Familienleben
EL	δικαιωμα στην οικογενειακή ζωή
EN	right to family life
ES	derecho a la vida en familia
ET	õigus pere(konna)elule
FR	droit à la vie familiale
GA	ceart chun saol teaghlaigh
HU	családi élethez való jog
IT	diritto alla vita familiare
LT	teisė į šeimos gyvenimą
LV	tiesības uz ģimenes dzīvi
MT	Dritt għal ħajja f'familja
NL	recht op eerbiediging van familie- en gezinsleven (syn.: recht op familie- en gezinsleven)
PL	prawo do życia rodzinnego
PT	direito à unidade familiar
RO	dreptul la viață de familie
SK	právo na rodinný život
SL	pravica do družinskega življenja
SV	rätt till familjeliv
NO	rett til familieliv

Määritelmä

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 9 ja 33 artikloissa ja **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** (ECHR) 8 artiklassa asetettu periaate.

Lähde

Euroopan unionin perusoikeuskirja

Suppeampi termi

★ **oikeus perheen yhtenäisyyteen**

Liittyvät termit

★ **ketjumaahanmuutto**
★ **perheenmuodostaminen**
★ **perheenyhdistäminen**
★ **perheperusteinen maahanmuutto**

Huomautus

Oikeus perhe-elämään ja oikeus **perheen yhtenäisyyteen** ovat kaksi eri asiaa. Oikeus perhe-elämään on **Euroopan unionin perusoikeuskirjassa** asetettu perusoikeus. Sen sijaan oikeus perheen yhtenäisyyteen liittyy enemmän maahantulon ja oleskelun tarkoitukseen ja menettelyihin, kun maahantulon ja oleskelun tavoitteena on perheenyhdistäminen.

O

oikeus perheen yhtenäisyyteen

BG	право на запазването на целостта на семейството
CS	právo na zachování jednoty rodiny
DE	Recht auf Familieneinheit / Recht auf Wahrung des Familienverbandes
EL	δικαίωμα στην οικογενειακή ενότητα
EN	right to family unity
ES	derecho a la unidad de la familia
ET	õigus perekonna ühtsusele
FR	droit à l'unité familiale
GA	ceart chun aontacht teaghlaigh
HU	család egységéhez való jog
IT	diritto all'unità familiare
LT	teisė į šeimos vientisumą
LV	tiesības uz ģimenes vienotību
MT	Dritt għall-għaqda / għall-unità tal-familja
NL	recht op instandhouding van het (kern-)gezin (syn.: recht op eenheid van het gezin)
PL	prawo do jedności rodziny
PT	direito à unidade familiar
RO	dreptul la unitatea familiei
SK	právo na jednotu rodiny
SL	pravica do enotnosti družine
SV	rätt till familjesammanhållning
NO	rett til familiens enhet (b) / rett til familieeining (n)

Määritelmä

Pakolaiskontekstissa **direktiivin 2011/95/EU** 23 artiklassa ja **direktiivin 2013/33/EU** 12 artiklassa säädetty oikeus, joka velvoittaa jäsenvaltiot varmistamaan, että perheen yhtenäisyys voidaan säilyttää.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 23 artiklan ja direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 12 artiklan pohjalta

Synonyymi

★ perheen yhtenäisyyden periaate

Laajempi termi

★ **oikeus perhe-elämään**

Suppeampi termi

★ **perheenyhdistäminen**

Liittyvät termit

★ **ketjumaahanmuutto**
★ **perheenmuodostaminen**
★ **perheperusteinen maahanmuutto**

Huomautus

Oikeus perheen yhtenäisyyteen ja **oikeus perhe-elämään** ovat kaksi eri asiaa. Oikeus perheen yhtenäisyyteen liittyy enemmän maahantulon ja oleskelun tarkoitukseen ja menettelyihin, kun maahantulon ja oleskelun tavoitteena on perheenyhdistäminen, ja sillä pyritään toteuttamaan **Euroopan unionin perusoikeuskirjassa** asetetut perusoikeudet.

oikeus terveydenhuoltoon

BG	достъп до здравни грижи
CS	přístup ke zdravotní péči
DE	Zugang zu medizinischer Versorgung
EL	πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
EN	access to healthcare
ES	acceso a la asistencia sanitaria
ET	ligipääs tervishoiule
FR	accès aux soins de santé
GA	Rochtain ar Chúram Sláinte
HU	a migránsok társadalombiztosítási és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése
IT	accesso all'assistenza sanitaria
LT	sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas
LV	piekļuve veselības aprūpei
MT	Aċċess għas-servizzi tas-saħħa/ għall-kura sanitarja
NL	toegang tot gezondheidszorg
PL	dostęp do opieki zdrowotnej
PT	
RO	acces la ingrijirea sanatatii / acces la sistemul medical
SK	prístup k zdravotnej starostlivosti
SL	dostop do zdravstvenega varstva
SV	tillgång till hälso- och sjukvård
NO	tilgang til helsetjenester (b) / tilgang til helsetenester (n)

Määritelmä

Kolmansien maiden kansalaisten (**maahanmuuttajien**, **kansainvälistä suojelua hakevien** ja **pakolaisten**) terveydenhuoltoa koskevat oikeudet EU:n jäsenvaltioissa ja **alkuperämaissaan**.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2003/109/EY (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi) 11 artiklan ja direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 30 artiklan pohjalta

Synonyymit

★ terveydenhuoltoetuudet
★ terveydenhoitoetuudet

Laajempi termi

★ **sosiaalietuudet/sosiaaliturvaetuudet**

Huomautukset

1. EU:n jäsenvaltioissa ne terveydenhuoltopalvelut, joihin kolmannen maan kansalaisella on oikeus, määräytyvät hänen oleskelu- tai työskentelystatuksensa mukaan. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Maahanmuuttajien oikeus sosiaaliturvaan ja terveydenhuoltoon: politiikat ja käytäntö, 2014.**

2. **Neuvoston direktiivin 2003/109/EY (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi)** mukaan pitkään oleskelleilla on sama oikeus terveydenhuoltoon kuin jäsenvaltion omilla kansalaisilla kansallisessa lainsäädännössä määritetyllä tavalla.

3. **Direktiivi 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** antaa **kansainvälistä suojelua saaville henkilöille** oikeuden riittävään terveydenhuoltoon, tarvittaessa myös mielenterveyshäiriöiden hoitoon, samoin edellytyksin kuin kyseisen suojelun myöntäneen jäsenvaltion kansalaisille.

4. **Direktiivi 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi)** määrittää **vähimmäisvaatimukset**, jotka koskevat kansainvälistä suojelua hakevien oikeutta terveydenhuoltoon turvapaikkamenettelyn aikana. Useimmissa maissa **turvapaikanhakijoilla** on oikeus perusensiapuun ja sairauksien ja vakavien mielenterveyshäiriöiden kannalta välttämättömään hoitoon maksutta. Turvapaikanhakijoiden oikeus terveydenhuoltopalveluihin määräytyy kuitenkin kansallisen lainsäädännön mukaan, ja jäsenvaltioiden välillä on tässä eroja. Lisätietoja on esimerkiksi julkaisussa **EMN: Ad-Hoc Query on System of medical treatment of asylum seekers in Member States.**

5. Oikeus terveydenhuoltoon voi olla avaintekijä kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten ratkaisemisprosessissa. **Toissijainen suojelu** saattaa tulla kyseeseen, jos turvapaikanhakijan mukaan **paluu alkuperämaahan** on mahdotonta terveyssyistä. Tällaisessa tapauksessa sairaan henkilön palauttaminen, johon usein liittyy paluumaan terveydenhuollon tasoon liittyviä näkökohtia, saattaisi rikkoa Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR) 3 artiklaa. Tapausta käsittelevien työntekijöiden onkin siis otettava huomioon, onko hoitoa saatavilla alkuperämaassa ja olisiko hoito myös kyseessä olevan henkilön saatavilla (esimerkiksi taloudellisesti) hänen palatessaan maahan. Lisätietoja on MedCOI-hankkeen kuvauksessa **Euroopan pakolaisrahaston vuonna 2011 rahoittamien hankkeiden luettelossa.**

O

oikeus turvapaikkaan, turvapaikkaoikeus

BG	право на убежище (от гледна точка на търсещия закрила)
CS	právo na azyl
DE	Recht auf Asyl
EL	
EN	right to asylum
ES	derecho de asilo
ET	õigus varjupaika taotleda
FR	droit d'asile
GA	ceart ar thearmann
HU	menedékhez való jog
IT	diritto all'asilo
LT	teisė į prieglobstį
LV	tiesības uz patvērumu
MT	Dritt għall-aż̀il
NL	recht op asiel
PL	prawo do azylu
PT	
RO	dreptul la azil
SK	právo na azyl
SL	pravica do azila
SV	asylrätt
NO	rett til beskyttelse (b) / rett til vern (n)

Määritelmä

Henkilön **turvapaikan**hakuoikeus, joka taataan pakolaisten oikeusasemaa koskevan **28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen** ja pakolaisten oikeusasemaa koskevan **31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyn pöytäkirjan** määräysten sekä SEUT:n mukaisesti.

Lähde

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 18 artikla ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artikla

Synonyymi

★ oikeus hakea turvapaikkaa

Liittyvä termi

★ **turvapaikkaoikeus**

Huomautus

Kansainvälisessä tapaoikeudessa **pakolaisilla** ei ole täytäntöönpanokelpoista oikeutta saada valtiolta turvapaikkaa. On kiistanalaista, toteutuuko kansainvälisessä tapaoikeudessa täysin oikeus turvapaikkaan.

oleskelulupa

BG	разрешение за пребиваване
CS	povolení k pobytu
DE	Aufenthaltstitel (EU acquis); Aufenthaltserlaubnis / Niederlassungserlaubnis (DE)
EL	άδεια διαμονής
EN	residence permit
ES	permiso de residencia
ET	elamisluba
FR	permis de séjour
GA	cead cónaithe
HU	tartózkodási engedély
IT	permesso di soggiorno
LT	leidimas gyventi
LV	uzturēšanās atļauja
MT	Permess ta' residenza
NL	verblijfsvergunning
PL	zezwolenie na pobyt
PT	autorização de residência
RO	permis de şedere
SK	povolenie na pobyt
SL	dovoljenje za prebivanje
SV	uppehållstillstånd
NO	oppholdstillatelse (b) / opphaldsløyve (n)

Määritelmä

Mikä tahansa EU:n jäsenvaltion viranomaisten myöntämä lupa, jolla EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen saa oleskella laillisesti valtion alueella **asetuksen 265/2010 (pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettuja viisumeita koskeva asetus)** säännösten mukaisesti.

Lähde

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary

Liittyvät termit

★ **EU:n sininen kortti**

★ **työlupa**

oleskelulupastatuksen muutos

BG	
CS	změna statusu nebo pobytového oprávnění
DE	Änderung des Rechtsstatus
EL	
EN	change of status
ES	Cambio de status
ET	õigusliku staatuse muutmine
FR	"changement de statut"
GA	
HU	státuszváltozás / státuszváltás
IT	
LT	
LV	statusa maiņa
MT	bdil ta' stat
NL	Wijziging van verblijfsstatus
PL	zmiana statusu pobytowego
PT	
RO	
SK	zmena statusu
SL	sprememba statusa
SV	statusbyte
NO	"endring av oppholdsgrunnlag (b) / endring av opphaldsgrunnlag (n)

Määritelmä

Oleskelun syyn muuttumisesta johtuva EU- ja/tai EFTA-maassa oleskelevan **kolmannen maan kansalaisen** laillisen aseman muutos, jonka vuoksi henkilön ei tarvitse poistua maasta tai palata **lähtömaahansa/alkuperämaahansa.**

Lähde

EMN johtanut EMN:n fokusoidun tutkimuksen pohjalta: Changes in immigration status and purpose of stay: an overview of EU Member States' approaches, 2015 (https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports_en)

Huomautus

EMN:n fokusoitu tutkimus "Changes in immigration status and purpose of stay" (2015) koski laillisen maahanmuuttaja-aseman (opiskelijat, tutkijat, työntekijät, perheenjäsenet), turvapaikanhakija-aseman ja maakohtaisten suojeluun (esim. väliaikaisen oleskelun sallimiseen) liittyvien asemien muutoksia. Siinä ei huomioitu laillistamisesta johtuva muutoksia.

oleskeluoikeus

BG	право на пребиваване
CS	právo na pobyt
DE	Aufenthaltsrecht
EL	
EN	right of residence
ES	derecho de residencia
ET	elamisõigus
FR	droit de séjour
GA	ceart cónaithe
HU	tartózkodási jog
IT	diritto di soggiorno
LT	teisė gyventi šalyje
LV	uzturēšanās tiesības
MT	Dritt għar-residenza
NL	verblijfsrecht
PL	prawo pobytu
PT	
RO	drept de şedere / rezidență
SK	právo zdržiavať sa v krajine / právo na pobyt v krajine
SL	pravica do prebivanja
SV	uppehållsrätt
NO	rett til opphold (b) / rett til opphald (n)

Määritelmä

Oikeus oleskella vakinaisesti tietyssä maassa kyseisen maan maahanmuuttolainsäädännön mukaisesti.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ oikeus oleskella

Liittyvä termi

★ **vastaanottava maa**

Huomautus

EU-kontekstissa EU-kansalaisten oleskeluoikeutta säännellään **neuvoston direktiivillä 2004/38/EY (vapaan liikkuvuuden direktiivi)**, jossa erotetaan oikeus oleskella enintään kolme kuukautta (6 artikla) ja oikeus oleskella yli kolme kuukautta (7 artikla). ETA-maiden ja Sveitsin kansalaisilla on samat oikeudet kuin **unionin kansalaisilla** Euroopan vapaan liikkuvuuden alueella.

O

oleskeluun oikeuttava asiakirja, oleskeluasiakirja (oleskelulupa)

BG	документ за пребиваване
CS	povolení k pobytu
DE	Aufenthaltstitel (EU acquis)
EL	έγγραφο διαμονής
EN	residence document
ES	documento de residencia
ET	elamisluba (dokument)
FR	titre de séjour
GA	doiciméad cónaithe
HU	tartózkodásra jogosító okmány
IT	titolo di soggiorno
LT	teisę gyventi šalyje patvirtinantis dokumentas
LV	uzturēšanās dokuments
MT	Dokument ta' residenza
NL	verblijfsdocument
PL	dokument pobytowy
PT	título de residência
RO	document de ședere
SK	doklad o pobyte
SL	dokument za prebivanje
SV	uppehållstillstånd
NO	oppholdsdokument (b) / opphaldsdokument (n)

Määritelmä

Jäsenvaltion viranomaisten antama asiakirja, jonka perusteella **kolmannen maan kansalaisella** on oikeus oleskella kyseisen jäsenvaltion alueella, mukaan luettuina asiakirjat, joilla **tilapäistä suojelua** koskevien järjestelyjen nojalla tai siihen asti, kunnes **maastapoistamismääräyksen** täytäntöönpanon esteenä olevat olosuhteet ovat poistuneet, on myönnetty oikeus oleskella jäsenvaltion alueella, ei kuitenkaan **viisumit** ja oleskeluluvat, jotka on myönnetty hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämiseksi **asetuksessa (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus)** säädetyn mukaisesti tarvittavana aikana, tai **kansainväistä suojelua koskevan hakemuksen** tai oleskelulupahakemuksen käsittelyn aikana.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan l kohdan pohjalta

Suppeampi termi

★ **oleskelulupa**

Liittyvä termi

★ **matkustusasiakirja**

oletettu ihmiskaupan uhri

BG	предполагаема жертва на трафика на хора
CS	pravděpodobná oběť obchodování s lidmi
DE	vermutetes Opfer von Menschenhandel
EL	
EN	presumed victim of trafficking in human beings
ES	presunta víctima de trata de seres humanos
ET	eeldatav inimkaubanduse ohver
FR	victime présumée de la traite des êtres humains
GA	duine ar dócha gur íospartach gáinneála é / í
HU	emberkereskedelem feltételezett áldozata
IT	vittima presunta di tratta di esseri umani
LT	asmuo, galėjęs nukentėti nuo prekybos žmonėmis
LV	persona, kuru uzskata par cilvēku tirdzniecības upuri
MT	Preżumibbilment vittma fit-traffikar tal-persuni
NL	verondersteld slachtoffer van mensenhandel
PL	domniemana ofiara handlu ludźmi
PT	
RO	presupuse victime ale traficului de ființe umane
SK	pravdepodobná obeť obchodovania s ľuďmi / formálne neidentifikovaná obeť obchodovania s ľuďmi
SL	domnevna žrtev trgovine z ljudmi
SV	förmodat offer för människohandel
NO	antatt offer for menneskehandel

Määritelmä

Henkilö, joka täyttää EU:n asetusten ja kansainvälisten sopimusten kriteerit, mutta jota asiaankuuluva viranomainen (esimerkiksi poliisi) ei ole virallisesti tunnistanut ihmiskaupan uhriksi tai joka on kieltäytynyt virallisesta tai oikeudellisesta ihmiskaupan uhriksi tunnistamisesta.

Lähde

EMN johtanut julkaisusta Eurostat: Trafficking in human beings, 2015, https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf

Liittyvät termit

- ★ **tunnistettu ihmiskaupan uhri**
- ★ **ihmiskauppa**
- ★ **haavoittuvassa asemassa oleva henkilö**

Huomautus

Jos henkilön oletetaan olevan ihmiskaupan uhri, se ei sulje pois mahdollisuutta, että henkilön asema saatetaan myöhemmin arvioida toisenlaiseksi (eli ei tunnisteta uhriksi / vahvistetaan uhriksi).

opiskelija

BG	студент
CS	student
DE	Student
EL	φοιτητής / σπουδαστης
EN	student
ES	estudiante
ET	üliõpilane
FR	étudiant
GA	mac léinn
HU	diák
IT	studente
LT	studentas
LV	students
MT	Student(a)
NL	student
PL	student
PT	estudante
RO	student
SK	študent
SL	študent
SV	student
NO	Student

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa **kolmannen maan kansalainen**, joka on hyväksytty korkea-asteen oppilaitokseen ja jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan päätoimisesti kokopäiväiseen opinto-ohjelmaan, joka johtaa kyseisen jäsenvaltion tunnustamaan korkea-asteen tutkintoon, mukaan lukien korkeakoulu- tai tohtorintutkinto; kyseeseen voivat tulla myös tällaiseen koulutukseen valmentavat opinnot kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2004/114/EY (opiskelijadirektiivi) 2 artiklan b kohta

Liittyvät termit

- ★ **tutkija**
- ★ **oppilas**

O

oppilas

BG	ученик
CS	žák
DE	Schüler
EL	μαθητής
EN	school pupil
ES	escolar
ET	kooliõpilane
FR	élève
GA	dalta scoile
HU	tanuló
IT	alunno
LT	mokinys
LV	skolēns
MT	Tifel (Tifla) tal-iskola
NL	scholier
PL	uczeń
PT	aluno
RO	elev
SK	žiak
SL	učenec / šolar
SV	elev
NO	skoleelev (b) / skuleelev (n)

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa **kolmannen maan kansalainen**, jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan hyväksyttyyn opetusohjelmaan keskiasteen oppilaitoksessa osana vaihto-ohjelmaa, jonka asianomaisen jäsenvaltion kyseiseen tarkoitukseen kansallisen lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti hyväksymä järjestö järjestää.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2004/114/EY (opiskelijadirektiivi) 2 artiklan c kohdan pohjalta ja ehdotuksen direktiiviksi tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, KOM(2013) 151, lopullinen, 3 artiklan d kohdan pohjalta

Liittyvät termit

★ **tutkija**
★ **opiskelija**

Huomautus

Euroopan komissio julkaisi 25.3.2013 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (uudelleenlaadittu opiskelijadirektiivi, KOM(2013) 151, lopullinen), jossa alkuperäisen version määritelmä on säilytetty ennallaan.

osoitettu asuinalue

BG	
CS	určené místo pobytu
DE	Residenzpflicht / Wohnsitzauflage
EL	
EN	obligatory residence
ES	Residencia obligatoria
ET	“kohtustuslik elukoht”
FR	
GA	
HU	kötelező tartózkodás(i hely
IT	
LT	
LV	obligāta uzturēšanās
MT	residenza obbligatorja
NL	Verplichte verblijfplaats
PL	obowiązkowe miejsce pobytu
PT	
RO	
SK	povinný pobyt
SL	obvezno prebivališče
SV	obligatorisk anvisning om boende
NO	pliktig oppholdssted (b) / pliktig opphaldsstad (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua hakevien ja/tai kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden osoittaminen tiettyyn asuinpaikkaan.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymit

- asuinpaikkaa koskeva ehto
- asuinpaikkaa koskeva velvoite
- asuinpaikkaa koskeva sääntö
- asuinpaikkavelvoite
- asumisen maantieteellinen rajoittaminen

Huomautukset

1. Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-direktiivi) 7 artiklan mukaan kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt voidaan osoittaa tiettyyn asuinpaikkaan yleisen edun, yleisen järjestyksen tai tarvittaessa heidän kansainvälistä suojelua koskevien hakemustensa sujuvan käsittelyn perusteella. Hakijat voivat liikkua vapaasti heille osoitetulla alueella. Osoitettu alue ei saa vaikuttaa yksityiselämän koskemattomuuteen ja sen on oltava riittävän laaja, jotta turvataan mahdollisuus tämän direktiivin mukaisiin etuihin.

2. Jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa voidaan määrittää, missä pakolaiset asuvat, joko osoittamalla heidät tai kieltämällä heitä menemästä tietylle alueelle. Tavoitteena on edistää pakolaisten kotoutumista estämällä maahanmuuttajia asettumasta vain tietyille asuinalueille.

3. Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) mukaan jäsenvaltioiden on annettava henkilöiden, joille on myönnetty toissijainen suojeluasema, liikkua vapaasti alueellaan samoilla ehdoilla kuin muut maassa laillisesti oleskelevat EU:n ulkopuolisen maan kansalaiset. Toissijaista suojelua saavat voidaan osoittaa asumaan tietyssä paikassa vain erityistapauksissa. EUT linjasi 1.3.2016 (yhdistetty ratkaisu tapauksissa C-443/14 ja C-444/14), että EU:n lainsäädäntö ei estä jäsenvaltioita asettamasta maantieteellisiä ehtoja oleskeluluvan saamiselle koskien tiettyjä EU:n ulkopuolisia maahanmuuttajia, jotka saavat julkisia etuja, jos kyseisten maahanmuuttajien kotoutuminen ei ole yhtä onnistunutta kuin muiden maahanmuuttajien. Rajoituksia ei kuitenkaan voi perustella toimeentulotukeen liittyvällä alueellisella taakanjaolla. Lisä-tietoja on osoitteessa http:/curia.europa.eu/jcms/jcms/P_190812/fr

4. Tämä on EU-käsite ja eri asia kuin asumisvelvollisuus (asumisvelvollisuus saattaa olla esimerkiksi osoitettu asuinpaikka, joka voi olla osa säilöönotolle vaihtoehtoisia turvaamistoimia kansallisessa kontekstissa).

P

paikallinen rajaliikenne

BG	местен граничен трафик
CS	malý pohraniční styk
DE	kleiner Grenzverkehr
EL	τοπική διασυνοριακή κυκλοφορία
EN	local border traffic
ES	tráfico fronterizo local
ET	kohalik piiriliiklus
FR	trafic frontalier local
GA	trácht teorann áitiúil
HU	kishatárforgalom
IT	traffico frontaliero locale
LT	vietinis eismas per sieną
LV	vietējā pierobežas satiksme
MT	Traffiku lokali mal-fruntiera / mal-konfini
NL	klein grensverkeer
PL	mały ruch graniczny
PT	pequeno tráfego fronteiriço
RO	mic trafic de frontieră
SK	malý pohraničný styk (EU acquis) / prihraničná doprava (national law)
SL	lokalni obmejni promet
SV	lokal gränstrafik
NO	lokal grensetrafikk

Määritelmä

Liikenne, jossa **raja-alueen asukkaat** ylittävät säännöllisesti jäsenvaltion maaulkorajan oleskellakseen **raja-alueella** esimerkiksi sosiaalisten, kulttuurillisten tai todellisten taloudellisten syiden tai perhesuhteiden vuoksi ajan, joka ei ylitä kolmea kuukautta.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1931/2006 (paikallista rajaliikennettä koskeva asetus) 3 artiklan 3 kohta

Liittyvät termit

- ★ **raja-alue**
- ★ **raja-alueen asukas**
- ★ **rajatyöntekijä (b)**

pakeneminen

BG	укриване
CS	útěk
DE	Untertauchen
EL	απόδραση
EN	absconding
ES	fuga
ET	kõrvalehoidumine
FR	fuite
GA	éalú s.; éalaitheach a.
HU	megszökik
IT	fuga
LT	pasislėpimas
LV	aizbēgšana
MT	Ħarba / Ħrib / Kontumaċja
NL	onderduiken
PL	ucieczka
PT	fuga / evasão
RO	sustragere
SK	útek
SL	pobeg
SV	avvikande
NO	unndragelse (b) / unndraging (n)

Määritelmä

Toimi, jolla henkilö pyrkii välttämään hallinnollisia toimenpiteitä ja/tai oikeudenkäyntiä olemalla asiaan liittyvien viranomaisten tai tuomioistuimen tavoittamattomissa.

Lähde

EMN johtanut termin ”pakenemisen vaara” määritelmästä, joka on annettu direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 7 kohdassa http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32008L0115

Suppeampi termi

- ★ **pakenemisen vaara**

pakenemisen vaara

BG	опасност от укриване
CS	nebezpeční útěku
DE	Fluchtgefahr, Gefahr unterzutauchen
EL	κίνδυνος απόδρασης
EN	risk of absconding
ES	riesgo de fuga
ET	põgenemise (kõrvalehoidumise) oht
FR	risque de fuite
GA	baol éalaithe
HU	szökés veszélye
IT	rischio di fuga
LT	pasislėpimo pavojus
LV	bēgšanas iespējamība
MT	Riskju / Biża' ta' ħarba / ħrib / kontumaċja
NL	risico op onderduiken
PL	ryzyko ucieczki
PT	perigo de fuga
RO	riscul de a se sustrage
SK	riziko úteku
SL	tveganje pobega
SV	risk för avvikande
NO	risiko for unndragelse (b) / risiko for unndraging (n)

Määritelmä

EU-kontekstissa se, että yksittäistapauksessa on lainsäädännössä määritellyin objektiivisin perustein syytä olettaa, että palauttamismenettelyjen kohteena oleva **kolmannen maan kansalainen** saattaa paeta.

Lähde

Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 7 kohta

Laajempi termi

★ **pakeneminen**

Huomautus

Tämä viittaa yhdenlaiseen **pakenemiseen**.

pakkoavioliitto

BG	брак по принуда
CS	nucený sňatek
DE	Zwangsheirat
EL	εξαναγκασμένος γάμος
EN	forced marriage
ES	matrimonio forzado
ET	sundabielu
FR	mariage forcé
GA	pósadh éigeantais
HU	kényszerházasság
IT	matrimonio forzato
LT	priverstinė santuoka
LV	piespiedu laulības
MT	Żwieġ sfurzat / ta' bilfors
NL	gedwongen huwelijk
PL	wymuszone małżeństwo
PT	casamento forçado
RO	căsătorie forțată
SK	nútené manželstvo
SL	prisilna poroka
SV	tvångsäktenskap
NO	tvangsekteskap

Määritelmä

Kahden henkilön liitto, jossa ainakin toinen osapuolista avioituu ilman vapaata ja täyttä suostumustaan.

Lähde

Euroopan neuvoston päätöslauselman 1468 (2005) 4 artikla

P

pakkomuuttaja

BG	мигрант по принуда
CS	nucený migrant
DE	Zwangsmigrant
EL	εξαναγκαστική μετανάστευση
EN	forced migrant
ES	migrante forzoso
ET	sundsisserändaja (no usual translation)
FR	migrant forcé
GA	imirceach éigeantais
HU	kényszerű migráns
IT	migrante forzato
LT	priverstinis migrantas
LV	piespiedu migrants
MT	Migrant(a) kostrett(a) / sfurzat(a)
NL	gedwongen migrant
PL	migrant przymusowy
PT	migrante forçado
RO	migrant forțat
SK	nútený migrant
SL	prisilni migrant
SV	tvångsmigrant
NO	tvungen migrant

Määritelmä

Osallistuja muuttoliikkeessä, johon liittyy pakottamista, muun muassa henkeen ja toimeentuloon kohdistuvia uhkauksia, olivat taustalla sitten luonnolliset tai ihmisen aiheuttamat syyt (esimerkiksi **pakolaiset** ja **maan sisällä siirtymään joutuneet henkilöt** sekä luonnon- tai ympäristökatastrofien, kemiallisten tai ydinonnettomuuksien, nälänhädän tai kehitys-hankkeiden vuoksi siirtymään joutuneet henkilöt).

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Laajempi termi

★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Suppeammat termit

★ siirtymään joutunut henkilö
★ **pakolainen**

Liittyvät termit

★ **tosiasiallinen pakolainen / de facto -pakolainen**
★ **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**
★ **pakkomuutto**

pakkomuutto

BG	принудителна миграция
CS	nucená migrace
DE	erzwungene Migration / Zwangsmigration
EL	αναγκαστική μετανάστευση
EN	forced migration
ES	migración forzosa
ET	sundränne
FR	migration forcée
GA	imirce éigeantais
HU	kényszerű migráció
IT	migrazione forzata
LT	priverstinė migracija
LV	piespiedu migrācija
MT	Migrazzjoni kostretta / sfurzata
NL	gedwongen migratie
PL	migracja przymusowa
PT	migração forçada
RO	migrație forțată
SK	nútená migrácia
SL	prisilna migracija
SV	tvångsmigration
NO	tvangsmigrasjon

Määritelmä

Muuttoliike, johon liittyy pakottamista, muun muassa henkeen ja toimeentuloon kohdistuvia uhkauksia, on taustalla sitten luonnolliset tai ihmisen aiheuttamat syyt (esimerkiksi **pakolaiset** ja **maan sisällä siirtymään joutuneet henkilöt** sekä luonnon- tai ympäristökatastrofien, kemiallisten tai ydinonnettomuuksien, nälänhädän tai kehityshankkeiden vuoksi siirtymään joutuneet henkilöt).

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Suppeampi termi

★ pakkosiirto

Liittyvät termit

★ **taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike**

★ **pakkomuuttaja**

★ **hallittu maahanmuutto**

P

pakkopalautusten valvonta / maastapoistamisen valvonta

BG	
CS	monitoring nucených návratů
DE	Überwachung von Rückführungen
EL	παρακολούθηση αναγκαστικών επιστροφών
EN	forced return monitoring
ES	
ET	"sunniviisilise tagasi-saatmise jäl-gimine"
FR	contrôle du retour forcé
GA	
HU	a kitoloncolás végrehajtásának felügyelete
IT	(sistema di) monitoraggio dei rimpatri forzati
LT	priverstinio grąžinimo stebėsena (EU acquis); išsiuntimo stebėsena
LV	piespiedu atgriešanas uzraudzība (EU acquis); piespiedu izraidīšanas uzraudzība
MT	monitoraġġ tar-ritorn furzat
NL	Monitoring van gedwongen terugkeer
PL	
PT	monitorização do retorno forçado
RO	
SK	monitorovanie núteného návratu
SL	spremljanje prisilnega vračanja
SV	övervakning av återvändande med tvång
NO	Overvåking av tvangsretur

Määritelmä

Kaikki valvontatoimet, joihin ryhdytään maastapoistumismääräyksen saaneen **kolmannen maan kansalaisen** poistamiseksi EU:n/EFTAn jäsenvaltion alueelta (lähdön valmistelusta henkilön vastaanottamiseen **paluumaahan** tai, jos **maasta poistaminen** epäonnistuu, lähtöpaikkaan **paluuseen** asti).

Synonyymit

- palautusten valvonta
- pakkopalautusten valvontajärjestelmä
- maastapoistamisen valvontajärjestelmä
- pakkopalautusten valvontatyökalu
- maastapoistamisen valvontatyökalu

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 8 artiklan 6 kohdan pohjalta ja Annex I to Commission Recommendation C(2017) 6505: Return Handbook julkaisun pohjalta

Laajemmat termit

- **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**
- **maasta poistaminen**

Liittyvät termit

- **taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike**
- **pakkomuuttaja**
- **hallittu maahanmuutto**

Huomautukset

1. Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 8 artiklan 6 kohdassa esitetään yksi tärkeä keino turvata EU:sta poistumismääräyksen saaneiden kolmansien maiden kansalaisten perusoikeuksia: siinä velvoitetaan EU:n jäsenvaltiot ottamaan käyttöön pakkopalautusten/maastapoistamisen valvontajärjestelmän. Tähän tulisi osallistua organisaatioita/elimiä, jotka eivät ole palautuksen täytäntöönpanosta vastaavia viranomaisia tai niistä riippuvaisia tahoja. **Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)** tukee palautusten valvontaa lähettämällä asiantuntijoita (palauttamisen valvojia), jotka toimivat **palauttamisoperaatioiden** riippumattomina valvojina varmistaakseen **perusoikeuksien** kunnioittamisen (asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 29 artikla).
2. Pelkkiä yksittäisten tapausten oikeussuojakeinoja tai kansallisten palauttamispolitiikkojen tehokkuuden valvonnan kansallisia järjestelmiä ei voida pitää asianmukaisena tapana soveltaa palauttamisdirektiivin 8 artiklan 6 kohtaa.
3. Palauttamisdirektiivin 8 artiklan 6 kohta ei tarkoita, että palautettavalla olisi subjektiivinen oikeus päästä valvonnan piiriin tai että jokaista maastapoistamisoperaatiota olisi valvottava. Pistokokeisiin perustuva valvontajärjestelmää ja satunnaisotoksien valvontaa voidaan pitää riittävänä, kunhan valvonta on riittävän tarkkaa, jotta valvonnan yleinen tehokkuus voidaan taata.
4. Tähän valvontaan ei kuulu paluun jälkeinen valvonta (**palautettavan kolmanteen maahan** vastaanottamisen jälkeisenä aikana).

pakkopaluu/pakkopalauttaminen

BG	принудително връщане
CS	nucený návrat
DE	zwangsweise Rückführung / Zwangsrückführung / erzwungene Rückkehr
EL	αναγκαστική επιστροφή
EN	forced return
ES	retorno forzoso
ET	sunnitud tagasipöördumine
FR	obligation de retour
GA	filleadh éigeantach
HU	kötelező visszatérés
IT	ritorno obbligato
LT	priverstinis grąžinimas
LV	piespiedu atgriešana (EU acquis) / piespiedu izraidīšana (national)
MT	Ritorn obbligatorju // Ripatrijazzjoni obbligatorja
NL	gedwongen terugkeer
PL	przymusowy powrót
PT	retorno forçado
RO	returnare (fortata)/returnare sub escortă
SK	nútený návrat
SL	obvezno vračanje
SV	tvångsmässigt återvändande
NO	tvangsretur

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilön pakollinen paluu **alkuperämaahan**, kauttakulkumaahan tai **kolmanteen maahan** (eli **paluumaahan**) hallinnollisen tai oikeuden päätöksen perusteella.

EU-kontekstissa prosessi, jonka aikana palataan joko vapaaehtoisesti tai pakotettuna paluuvelvoitetta noudattaen

- **alkuperämaahan** tai
- **kauttakulkumaahan** EU:n tai kahdenvälisten **takaisinottosopimusten** tai muiden järjestelyjen mukaisesti tai
- muuhun **kolmanteen maahan**, johon kyseinen **kolmannen maan kansalainen** päättää vapaaehtoisesti palata ja johon hänet hyväksytään.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen "forced return" -termin määritelmästä

EU-konteksti: Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 3 kohta

Laajempi termi

★ **paluumuutto**

Suppeammat termit

★ **maasta karkottaminen / karkottaminen**
★ luovutus
★ **maasta poistaminen**
★ **palauttamispäätös**
★ **vapaaehtoinen maasta poistuminen**

Liittyvät termit

★ palauttaminen
★ **vapaaehtoinen paluu**

Huomautukset

1. Yleisessä kontekstissa pakkoon perustuva paluu / pakkopaluu on laajempi käsite, joka pitää sisällään kaikki toimet, joiden seurauksena henkilö palaa johonkin valtioon, esimerkiksi **karkottaminen**, **maastapoistaminen**, luovuttaminen, käännyttäminen rajalla, pysäyttäminen valtion alueen ulkopuolella ja fyysinen palauttaminen.

2. Englanninkielistä termiä "forced return" ei käytetä lainkaan EU-lainsäädännössä. Laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien palauttamista säätelevässä neuvoston direktiivissä 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) viitataan **palauttamispäätöksen** jälkeiseen paluuseen termillä "palauttaminen" ("return", ei "forced return").

3. EU:n lainsäädännön ulkopuolella käytetään yleisemmin englanninkielistä termiä "forced return", joka ymmärretään palauttamispäätöksen jälkeisenä paluuna.

4. EU-ympäristössä (esimerkiksi Eurostatin metatiedoissa) termi "forced return" tarkoittaa samaa kuin maasta poistaminen eli fyysinen kuljettaminen pois maasta palauttamispäätöksen jälkeen.Pakkopaluun/pakkopalautuksen katsotaan tarkoittavan paluuta, joka tapahtuu **palauttamispäätöksen** tekemisen jälkeen.

P

pakkotyö

BG	принудителен труд
CS	nucená práce
DE	Zwangsarbeit
EL	
EN	forced labour
ES	trabajo forzoso
ET	sunnitöö
FR	travail forcé
GA	obair éigeantais
HU	kényszermunka
IT	lavoro forzato
LT	priverstinis darbas
LV	piespiedu darbs
MT	Xogħol furzat / ta' bilfors
NL	gedwongen arbeid
PL	praca przymusowa
PT	
RO	muncă forțată
SK	nútená práca
SL	prisilno delo
SV	tvångsarbete
NO	tvangsarbeid

Määritelmä

Kaikenlainen työ tai palvelus, jota jonkin rangaistuksen uhalla vaaditaan joltakin henkilöltä ja johon mainittu henkilö ei ole vapaaehtoisesti tarjoutunut.

Lähde

Vuonna 1930 solmitun ILOn sopimuksen 29 (pakollista työtä koskeva sopimus) 2 artiklan 1 kohta

Synonyymit

- pakollinen työ
- työhön pakottaminen

Liittyvät termit

- **lapsityö**
- **hyväksikäyttö**

pakolainen

BG	бежанец
CS	uprchlík
DE	Flüchtling
EL	πρόσφυγας
EN	refugee
ES	refugiado
ET	pagulane
FR	réfugié
GA	dídeanaí
HU	menekült
IT	rifugiato
LT	pabėgėlis
LV	bēglis
MT	Rifuġjat(a)
NL	vluchteling
PL	uchodźca
PT	refugiado
RO	refugiat
SK	utečenec (international law, EU acquis) / azylant (national law)
SL	begunec
SV	flykting
NO	flyktning

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa joko henkilö, jolla on **perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi** rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn **yhteiskunnalliseen ryhmään** kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee **kansalaisuusvaltionsa** ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan **suojaan**, tai **kansalaisuudeton** henkilö, joka oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella edellä mainittujen seikkojen tähden ja on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne.

EU-kontekstissa joko **kolmannen maan kansalainen**, jolla on **perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi** rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee **kansalaisuusvaltionsa** ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan, tai **kansalaisuudeton** henkilö, joka oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella edellä mainittujen seikkojen tähden ja on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne ja jota direktiivin 2011/95/EU 12 artikla (Poissulkeminen) ei koske.

Lähde

Yleinen konteksti: Vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohta

EU-konteksti: Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan d kohta

Laajempi termi

★ **pakkomuuttaja**

Liittyvät termit

★ **kansainvälistä suojelua hakeva**

★ **turvapaikanhakija**

★ asuinseudultaan siirtymään joutunut henkilö

Huomautus

Poissulkemislausekkeet ovat olennainen osa **direktiivissä 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** esitettyä pakolaismääritelmää, ja **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksessa** poissulkemislausekkeisiin viitataan 1 artiklan D, E ja F kohdissa (ks. myös termin ”poissulkemislauseke” määritelmä).

P

pakolaisasema

BG	статут на бежанец
CS	postavení uprchlíka
DE	Flüchtlingsstatus
EL	καθεστώς πρόσφυγα
EN	refugee status
ES	estatuto de refugiado
ET	pagulasseisund
FR	statut de réfugié
GA	stádas dídeanaí
HU	menekült státusz
IT	status di rifugiato
LT	pabėgėlio statusas
LV	bēgļa statuss
MT	Status ta' rifuġjat(a)
NL	vluchtelingenstatus
PL	status uchodźcy
PT	estatuto de refugiado
RO	statutul de refugiat
SK	postavenie utečenca (EU acquis) / status utečenca / štatút utečenca
SL	status begunca
SV	flyktingstatus
NO	flyktningstatus

Määritelmä

Kolmannen maan kansalaisen tai **kansalaisuudettoman** henkilön tunnustaminen **pakolaiseksi** jäsenvaltiossa.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan e kohta

Laajempi termi

- **kansainvälinen suojelu**

Liittyvät termit

- **kansainvälistä suojelua saava**
- **Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen**
- **pakolaisaseman poistaminen/lakkauttaminen/peruuttaminen**
- **toissijainen suojelu**
- **toissijainen suojeluasema**
- **turvapaikka**

pakolaisaseman poistaminen/lakkauttaminen/peruuttaminen

BG	отнемане на бежански статут
CS	odnětí statusu uprchlíka
DE	Entziehung / Aberkennung der Flüchtlingseigenschaft
EL	ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα
EN	withdrawal of refugee status
ES	retirada del estatuto de refugiado
ET	pagulasseisundi kehtetuks tunnistamine
FR	retrait du statut de réfugié
GA	stádas dídeanaí a tharraingt siar
HU	menekültügyi státusz visszavonása
IT	revoca dello status di rifugiato
LT	pabėgėlio statuso panaikinimas
LV	bēgļa statusa zaudēšana
MT	Revoka / Kanċellazzjoni / Tneħħija tal-istatus ta' refuġjat
NL	intrekking van de internationale beschermingsstatus
PL	cofnięcie statusu uchodźcy
PT	retirada do estatuto de refugiado
RO	retragerea statutului de refugiat
SK	odňatie postavenia [statusu, štatútu] utečenca (EU acquis)
SL	preklic statusa begunca
SV	återkallande av flyktingstatus
NO	tilbakekall av flyktningstatus (b) / attendekalling av flyktningstatus (n)

Määritelmä

Toimivaltaisen viranomaisen päätös peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta tietyn henkilön **pakolaisasema direktiivin 2011/95/EU** mukaisesti.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 2 artiklan o kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **kansainvälisen suojelun poistaminen / peruuttaminen / lakkauttaminen**

Liittyvä termi

★ **pakolaisasema**

P

pakolaisaseman ryhmämäärittäminen

BG	групово определяне на статут на бежанец
CS	skupinové určení statusu uprchlíka
DE	Gruppenfeststellung der Flüchtlingseigenschaft
EL	Ομάδα για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα
EN	group determination of refugee status
ES	determinación colectiva de la condición de refugiado
ET	grupi pagulasseisundi kindlaksmääramine
FR	détermination collective du statut de réfugié
GA	stádas dídeanaí a chinneadh ar bhun grúpa
HU	we do not use this term, it could be translated as „csoportos elismerés menekültként”
IT	riconoscimento collettivo dello status di rifugiato
LT	pabėgėlio statusas (suteikiamas grupei)
LV	bēgļa statusa noteikšana grupai
MT	Għarfien kollettiv tal-istatus ta' rifuġjat
NL	vaststelling van prima facie vluchtelingschap (syn.: vaststelling van vluchtelingschap zonder meer)
PL	grupowe uznanie statusu uchodźcy
PT	determinação colectiva do estatuto de refugiado (refugiados prima facie)
RO	determinarea statutului de refugiat în cazul unui grup
SK	skupinové určenie štatútu utečenca
SL	skupinsko določanje statusa begunca
SV	no translation
NO	gruppeavgjørelse av flyktningstatus (b) / gruppeavgjerd av flyktningestatus (n)

Määritelmä

Käytäntö, jossa kaikki suuren maahanmuuttajajoukon jäsenet katsotaan **pakolaisiksi** prima facie -perusteella (vastakkaisen näytön puuttuessa) ja näin varmistetaan, että suojelu- ja tukitarpeet pystytään täyttämään ilman yksilöllistä **pakolaisaseman** määrittämistä.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Synonyymi

★ pakolaisaseman prima facie -määrittäminen

Liittyvät termit

★ **ryhmään kohdistuva vaino**

★ **prima facie -pakolainen**

Huomautus

Pakolaisasema on yleensä määritettävä yksilöllisesti, mutta kun suuri ihmisjoukko joutuu siirtymään olosuhteissa, jotka viittaavat siihen, että useimmat joukon jäsenet voitaisiin kukin erikseen katsoa pakolaisiksi, ja joissa on tarve antaa suojelua ja tukea kiireellisesti ja/tai joissa yksilöllinen pakolaisaseman määrittäminen ei käytännön syistä ehkä ole mahdollista, jokainen kyseisen joukon jäsen voidaan katsoa pakolaiseksi prima facie -perusteella (vastakkaisen näytön puuttuessa). Toisin sanoen oletuksena on, että kyseisen joukon yksittäiset jäsenet katsottaisiin suojelua tarvitseviksi pakolaisiksi. Lisätietoja on julkaisussa UNHCR: Refugee status determination 2005: http://www.refworld.org/pdfid/43141f5d4.pdf

pakolaisia ja siirtolaisia koskeva New Yorkin julistus / New Yorkin julkilausuma pakolaisten ja siirtolaisten oikeuksien suojelemiseksi

BG	
CS	Newyorská deklarace o uprchlících a migrantech
DE	New Yorker Erklärung für Flüchtlinge und Migranten / New Yorker Erklärung zu Flüchtlingen und Migranten
EL	Διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες
EN	New York Declaration for Refugees and Migrants
ES	
ET	pagulasi ja rändajaid käsitlev New Yorgi deklaratsioon
FR	Déclaration de New York pour les réfugiés et les migrants
GA	Dearbhú Nua-Eabhrac maidir le Dídeanaithe agus Imircigh
HU	a menekültekről és a migránsokról szóló New York-i Nyilatkozat
IT	Dichiarazione di New York sui rifugiati e i migranti
LT	Niujorko deklaracija dėl pabėgėlių ir migrantų
LV	Ņujorkas deklarācija par bēgļiem un migrantiem
MT	Dikjarazzjoni ta' New York għar-Refuġjati u l-Migranti
NL	"Verklaring van New York voor Vluchtelingen en Migranten / New York Verklaring voor Vluchtelingen en Migranten"
PL	
PT	Declaração de Nova Iorque sobre os refugiados e os migrantes
RO	
SK	Newyorská deklarácia pre utečencov a migrantov
SL	"Newyorška deklaracija o beguncih in migrantih"
SV	New York-deklarationen om flyktingar och migranter
NO	New York erklæringen om flyktninger og migranter (b); New York utsegnet om flyktningar og migrantar (n)

Määritelmä

Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen julistus, joka koostuu **pakolaisten** ja **maahanmuuttajien suojelua** parantavista sitoumuksista.

Lähde

EMN johtanut pakolaisia ja siirtolaisia koskevan New Yorkin julistuksen kuvauksesta, joka on Yhdistyneiden kansakuntien verkkosivuilla https://refugeesmigrants.un.org/declaration ja Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun verkkosivuilla http://www.unhcr.org/new-york-declaration-for-refugees-and-migrants.html

Suppeammat termit

★ **pakolaisia koskeva Global Compact -aloite**

★ **maailmanlaajuinen sopimus turvallisesta hallitusta ja laillisesta muuttoliikkeestä**

Huomautus

1. Pakolaisia ja siirtolaisia koskeva New Yorkin julistus, joka hyväksyttiin 19.9.2016, on ensimmäinen tällä tasolla hyväksytty **muuttoliikkeitä** koskeva YK:n julistus. Siinä todetaan, että siirtolaisuus- ja pakolaisasioista on tullut kansainvälisesti merkittävä ilmiö, että ihmisten liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa on laadittava kiireellisesti ja että pakolaisten suojelu on yhteinen kansainvälinen vastuu, joka edellyttää entistä parempaa globaalia yhteistyötä muuttoliikeasioissa.

2. Julistus korostaa sitä, miten tärkeitä kansainvälisen suojelun järjestelmä (**Geneven yleissopimus ja sen pöytäkirja**) ja pakolaisten ja siirtolaisten **ihmisoikeuksia** täysimääräinen kunnioittaminen ovat.

3. Siinä määritetään keskeiset elementit kokonaisvaltaiselle kehykselle pakolaisten tilanteeseen reagoimiseksi. Kehystä sovelletaan laajamittaisten pakolaisvirtojen ja pitkittyneiden pakolaiskriisien yhteydessä.

4. Julistuksessa kehotetaan **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettua** ehdottamaan pakolaisia koskevaa Global Compact -aloitetta ja myös varaudutaan neuvotteluihin, jotka koskevat maailmanlaajuista sopimusta turvallisesta hallitusta ja laillisesta **muuttoliikkeestä**.

5. Lisätietoja on pakolaisia ja siirtolaisia koskevan New Yorkin julistuksen kuvauksessa Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun verkkosivuilla ([http://www.unhcr.org/new-york-declaration-for-refugees-and-migrants.html]

P

pakolaisoikeus

BG	бежанско право
CS	uprchlické právo
DE	Flüchtlingsrecht
EL	προσφυγικό Δίκαιο
EN	refugee law
ES	legislación de asilo
ET	varjupaigaõigus
FR	droit des réfugiés
GA	dlíthe um dhídeanaithe
HU	menekültjog
IT	legislazione sull'asilo
LT	pabėgėlių teisė
LV	[starptautiskās] bēgļu tiesības
MT	Liġi / Att dwar ir-rifuġjati
NL	vluchtelingenrecht
PL	prawo uchodźcze
PT	legislação de asilo
RO	legislația cu privire la refugiați
SK	utečenecké právo
SL	begunsko pravo
SV	flyktingrätt
NO	flyktningrett

Määritelmä

Kansainvälisen ja EU:n tapaoikeuden ja lainsäädännöllisten instrumenttien muodostama kokonaisuus, joka määrittää standardit pakolaisten suojelulle.

Lähde

EMN johtanut UNHCR Master Glossary of Terms -sanaston pohjalta

Synonyymi

★ kansainvälinen pakolaisoikeus

Liittyvä termi

★ **ihmisoikeuslainsäädäntö**

Huomautus

Pakolaisoikeuden kulmakivi on **Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967**.

palauttamisinterventio

BG	
CS	návratová intervence
DE	"Rückkehreinsatz"
EL	επέμβαση επιστροφής
EN	return intervention
ES	
ET	"tagasisaatmisega seotud sekkumine"
FR	intervention en matière de retour
GA	Idirghabháil um fhilleadh
HU	visszaküldési intervenció
IT	intervento di rimpatrio
LT	grąžinimo pagalba
LV	[personu] atgriešanas nodrošināšanas operācija
MT	intervent ta' ritorn
NL	terugkeerinterventie
PL	
PT	intervenção de regresso
RO	
SK	návratová intervencia
SL	posredovanje na področju vračanja
SV	återvändandeintervention
NO	Støtte til gjennomføring av retur (b); Stønad til å gjennomføre retur (n)

Määritelmä

Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) toimi, jossa EU:n jäsenvaltioille, Sveitsille ja Norjalle annetaan tehostettua teknistä ja operatiivista apua, johon kuuluu eurooppalaisten palautusinterventioryhmien lähettäminen EU:n jäsenvaltioihin ja **palauttamisoperaatioiden** järjestäminen.

Lähde

Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 2 artiklan 15 kohta [http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624]

Laajempi termi

★ **maasta poistaminen**

Suppeampi termi

★ nopea palauttamisinterventio

Liittyvä termi

★ **palauttamisoperaatio**

Huomautus

Palauttamisinterventiot eroavat palauttamisoperaatioista siinä, että olosuhteissa, joissa EU:n jäsenvaltioon kohdistuu rasitteita tai erityisiä ja suhteettomia haasteita sen täyttäessä velvoitteitaan palauttaa **kolmansien maiden kansalaisia**, Frontex voi antaa apua (nopeiden) palauttamisinterventioiden muodossa kyseisen EU:n jäsenvaltion pyynnöstä. Näiden palauttamisinterventioiden tulee perustua toimintasuunnitelmaan, jonka laatii Frontexin pääjohtaja yhteistyössä vastaanottavan jäsenvaltion ja osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa. Interventioita rahoittaa tai osarahoittaa Frontex. (Ks. asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 33 artikla [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624]).

P

palauttamiskielto

BG	non-refoulement/ забрана за експулсиране или връщане
CS	princip nenavracení/non-refoulement
DE	Nichtzurückweisung / Non-refoulement / Schutz vor Zurückweisung / Verbot der Ausweisung und Zurückweisung
EL	μη- επαναπροώθηση
EN	non-refoulement
ES	non-refoulement
ET	tagasisaatmise lubamatus / non-refoulement
FR	non-refoulement / interdiction de retour forcé (LU)
GA	neamh-refoulement
HU	visszaküldés tilalma
IT	non-refoulement
LT	negrąžinimas
LV	neizraidīšana
MT	Prinċipju (il-) ta' non-refoulement - li ma jsirx ritorn imġiegħel jew sfurzat
NL	non-refoulement (syn.: het beginsel van niet-uitwijzing)
PL	zasada non-refoulement/ zasada niewydalania
PT	non-refoulement
RO	non-refoulment/ nereturnare
SK	zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia / zásada non-refoulement / princíp nenavrátenia
SL	načelo nevračanja
SV	non-refoulement (förbud mot avvisning / utvisning)
NO	vern mot utsendelse (b) / vern mot utsending (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa keskeinen kansainvälisen pakolaisoikeuden ja **ihmisoikeuslainsäädännön** periaate, joka kieltää valtioita palauttamasta henkilöitä maahan, joissa heillä on todellinen vaara joutua **vainon, kidutuksen, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun** tai muun ihmisoikeusloukkauksen uhriksi.

Pakolaiskontekstissa keskeinen kansainvälisen **pakolaisoikeuden** periaate, joka kieltää valtioita palauttamasta pakolaisia tavalla tai toisella maihin tai alueille, joissa heidän henkeään tai vapauttaan saatetaan uhata rodun, uskonnon, kansalaisuuden, tiettyyn **yhteiskunnalliseen ryhmään** kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN:n laatima

Pakolaiskonteksti: Vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen 33 artikla

Liittyvä termi

- palauttaminen
- **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**
- **maasta poistaminen**

Huomautukset

1. Palauttamiskiellon periaate on osa kansainvälistä tapaoikeutta, joten se sitoo kaikkia valtioita riippumatta siitä, ovatko ne **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen ja sen vuoden 1967 pöytäkirjan** osapuolia.

2. Kansainvälisessä lainsäädännössä palauttamiskieltoa on kehitetty monissa globaalin ja alueellisen tason lainsäädännöllisissä instrumenteissa, kuten kidutuksen vastaisen yleissopimuksen (CAT) 3 artiklassa, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICCPR) 7 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR) 3 artiklassa. Alun perin palauttamiskieltoa kehitettiin pakolaisten suojeluun liittyen.

3. ECHR:ssä ei ole selvää palauttamiskieltoa. Erityisesti ECHR:n 3 artiklaan liittyen palauttamiskiellon kehittymiseen on kuitenkin vaikuttanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö.

4. ECHR:n 3 artikla kieltää myös epäsuoran palauttamisen eli henkilön siirtämisen kolmanteen – välietappina toimivaan – maahan, josta hänet voidaan siirtää edelleen maahan, jossa hänellä on todellinen vaara joutua kielletyn kaltoinkohtelun uhriksi.

5. Lisätietoja on julkaisussa Wouters, Cornelius Wolfram: International Legal Standards for the Protection from Refoulement, Leiden 2009.

palauttamisohjelma

BG	програма за връщане
CS	návratový program
DE	Rückkehrprogramm
EL	προγράμματα επιστροφής
EN	return programme
ES	programa de retorno voluntario
ET	tagasipöördumisprogramm
FR	programme d'aide au retour
GA	clár fillte
HU	hazatérési program
IT	programma di ritorno
LT	grąžinimo programa
LV	atgriešanās programma
MT	Programm (t'assistenza / ta'għajnuna) għar-ritorn
NL	terugkeerprogramma
PL	programy powrotów
PT	programas de retorno
RO	program de returnare
SK	návratový program
SL	program vračanja / program vrnitve
SV	återvändandeprogram
NO	returprogram

Määritelmä

Ohjelma, jolla valtio tai kolmas osapuoli, esimerkiksi kansainvälinen järjestö, tukee (taloudellisesti, järjestelytoimin, neuvonnalla tai muulla tavalla) **paluumuuttajan paluuta/palauttamista** ja johon mahdollisesti sisältyy uudelleenkotouttamistoimia.

Lähde

Ohjelma, jolla valtio tai kolmas osapuoli, esimerkiksi kansainvälinen järjestö, tukee (taloudellisesti, järjestelytoimin, neuvonnalla tai muulla tavalla) paluumuuttajan paluuta/palauttamista ja johon mahdollisesti sisältyy uudelleenkotouttamistoimia.

Laajempi termi

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

P

palauttamisoperaatio

BG	
CS	návratová operace
DE	Rückkehraktion
EL	επιχείρηση επαναπατρισμού
EN	return operation
ES	
ET	tagasisaatmisoperatsioon
FR	opération de retour
GA	Oibríocht um fhilleadh
HU	visszaküldési művelet
IT	operazione di rimpatrio
LT	grąžinimo operacija
LV	atgriešanas operācija (EU acquis) / izraidīšanas operācija
MT	operazzjoni ta' ritorn
NL	Terugkeeroperatie
PL	
PT	Operação de regresso
RO	
SK	návratová operácia
SL	operacija vračanja
SV	återvändandeinsats
NO	Returoperasjon

Määritelmä

Operaatio, jota **Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)** koordinoi ja jossa yksi tai useampi EU:n jäsenvaltio antaa teknistä ja operatiivista tukea ja jossa **palautettavat** henkilöt yhdestä tai useammasta EU:n jäsenvaltiosta palautetaan joko pakkotoimin tai vapaaehtoisesti.

Lähde

Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta) 2 artiklan 14 kohta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624

Synonyymi

★ yhteinen palauttamisoperaatio

Liittyvät termit

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

★ **vapaaehtoinen paluu**

Huomautukset

1. Useimmat EU:n jäsenvaltiot, Sveitsi ja Norja järjestävät omia palauttamisoperaatioitaan kansallisella tasolla. Maat voivat kuitenkin myös järjestää **yhteisiä palauttamisoperaatioita**.

2. **Asetuksen (EU) 2016/1624 (asetus Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta)** 28 artiklan mukaan Frontex antaa tarvittavaa apua ja varmistaa joko yhden tai useamman osallistuvan jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan yhteisten palauttamisoperaatioiden koordinoinnin tai järjestämisen, myös vuokraamalla lentokoneita.

palauttamispäätöksen saanut henkilö, jota ei kyetä poistamaan maasta

BG	
CS	osoba, u které nelze realizovat návrat
DE	Rückkehrpflichtigee Person, die nicht zurückgeführt werden kann
EL	
EN	non-removable returnee
ES	Persona con orden de expulsión que no puede ser materializada
ET	tagasipöörduja, keda ei saa välja saata
FR	personne non-éloignable faisant l'objet d'une décision de retour
GA	
HU	nem kitoloncolható visszatérő
IT	
LT	
LV	neizraidāma persona
MT	Persuna rimpatrijata li ma tistax titneħħa
NL	Niet-verwijderbare terugkeerder / Niet-uitzetbare terugkeerder
PL	cudzoziemiec, którego decyzja o powrocie jest niewykonywalna
PT	
RO	
SK	nenavrátiteľný cudzinec
SL	oseba v postopku vračanja, katere se (zaradi objektivnih ali subjektivnih vzrokov) ne more vrniti; neodstranljivi tujec
SV	återvändande som ej kan avlägsnas ur landet
NO	"person med utreiseplikt som ikke kan returneres (b) / person med utreiseplikt som ikkje kan returnerast (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jolla ei ole laillista oikeutta oleskella jäsenvaltion alueella ja jota koskee **palauttamispäätös**, mutta jota ei siitä huolimatta kyetä poistamaan maasta eri syistä.

Lähde

EMN johtanut komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille antaman EU:n palauttamispolitiikkaa koskevan tiedonannon, KOM/2014/0199 lopullinen, pohjalta, http://pointofnoreturn.eu/wp-content/uploads/2013/12/PONR_Factsheet_EU_2_HR.pdf

Synonyymit

- laittomasti maassa oleskeleva henkilö, jota ei kyetä poistamaan maasta
- henkilö, jota ei kyetä karkottamaan
- ei-toivottu maahanmuuttaja, jota ei kyetä poistamaan maasta

Liittyvä termi

- **maastapoistamisen lykkääminen**

Huomautukset

1. Maasta poistamisen esteet voivat olla lakiin perustuvia, humanitaarisia tai käytännöllisiä tai seurausta poliittisista päätöksistä. EMN on käsitellyt maasta poistamisen esteitä fokusoidussa tutkimuksessaan Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden paluu: haasteet ja hyvät käytännöt, 2016. https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports_en.

2. Return Handbook -julkaisun osion 13.2 mukaan EU:n jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta myöntää oleskelulupaa palauttamispäätöksen saaneelle henkilölle, jota ei kyetä poistamaan maasta, sen jälkeen, kun maasta poistamisen ei enää voi kohtuullisesti olettaa onnistuvan, mutta jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää oleskeluluvan niin halutessaan [http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/return_handbook_en.pdf].

3. Määritelmä kattaa myös sellaiset "ei-toivotut maahanmuuttajat, joita ei kyetä poistamaan maasta", jotka suljetaan pois **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan F kohdan perusteella ja joita ei voi palauttaa ihmisoikeusvelvoitteiden vuoksi.

4. Rangaistusten, joilla pyritään estämään laiton maahan jääminen palauttamispäätöksen saaneilta henkilöiltä, joita ei kyetä poistamaan maasta ja joilla ei ole perusteltua syytä jäädä maahan, on oltava perusoikeuksia kunnioittavia. Erityisesti on noudatettava **Euroopan ihmisoikeussopimusta (ECHR), Euroopan unionin perusoikeuskirjaa** ja suhteellisuusperiaatetta. **Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** mukaan yhteistyöstä kieltäytyvän palautettavan saa pidättää enintään 18 kuukaudeksi. Lisätietoa on Return Handbook -julkaisussa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/return_handbook_en.pdf.

P

palauttamispäätös

BG	решение за връщане
CS	rozhodnutí o návratu
DE	Rückkehrentscheidung (EU acquis) / Rückführungsentscheidung (DE)
EL	απόφαση επιστροφής
EN	return decision
ES	resolución de expulsión
ET	lahkumisettekirjutus
FR	décision de retour
GA	cinneadh fillte
HU	országelhagyásra kötelező határozat = decision on obligation to leave; kiutasítást elrendelő határozat = expulsion decision
IT	decisione di ritorno
LT	sprendimas dėl grąžinimo
LV	atgriešanas lēmums (EU acquis) / izbraukšanas rīkojums / lēmums par piespiedu izraidīšanu (national)
MT	Deċiżjoni ta' ritorn
NL	terugkeerbesluit
PL	decyzja o powrocie
PT	decisão de afastamento / notificação para abandono
RO	decizie de returnare
SK	rozhodnutie o návrate
SL	odločba o vrnitvi
SV	beslut om återvändande
NO	returvedtak

Määritelmä

Hallinnollinen tai oikeudellinen päätös tai muu toimenpide, jolla k**olmannen maan kansalaisen** oleskelu todetaan laittomaksi ja jolla asetetaan tai todetaan velvoite poistua maasta.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 4 kohta

Synonyymit

- poistumisvelvoite
- paluuvelvoite

Laajempi termi

- **maasta poistaminen**

Suppeampi termi

- **maastapoistamismääräys**

Liittyvät termit

- **maastapoistamispäätös**
- **täytäntöönpanotoimenpide**
- **vapaaehtoinen maasta poistuminen**

Huomautus

Joissakin jäsenvaltioissa palauttamispäätös ja **maastapoistamismääräys** voidaan tehdä yhtenä hallinnollisena tai oikeudellisena toimenpiteenä niiden kansallisessa lainsäädännössä säädetyllä tavalla.

palauttamista varten myönnettävä eurooppalainen matkustusasiakirja

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	European travel document for return
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Laittomasti oleskelevien **kolmansien maiden kansalaisten palauttamista** varten myönnettävä turvallinen ja yhtenäinen asiakirja, joka helpottaa Schengen-valtioiden alueella laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista ja takaisinottoa.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EU) 2016/1953 (asetus eurooppalaisen matkustusasiakirjan käyttöönotosta laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten) pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/fi/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1953

Synonyymi

★ laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten myönnettävä eurooppalainen matkustusasiakirja

Laajempi termi

★ **matkustusasiakirja**

Liittyvät termit

★ **henkilöllisyysasiakirja**

★ **väärä/väärennetty matkustusasiakirja/henkilötodistus**

P

Palermon pöytäkirja

BG	Протоколът от Палермо
CS	Palermská úmluva
DE	Palermo-Protokoll
EL	Πρωτόκολλο του Παλέρμο
EN	Palermo Protocol
ES	Protocolo de Palermo
ET	Palermo protokoll
FR	Protocole de Palerme
GA	Prótacal Palermo
HU	Palermói Jegyzőkönyv
IT	Protocollo di Palermo
LT	Palermo protokolas
LV	Palermo protokols
MT	Protokoll (Il-) ta' Palermo
NL	Protocol van Palermo
PL	Protokół z Palermo
PT	Protocolo de Palermo
RO	Protocolul de la Palermo
SK	Palermský protokol
SL	Palermski protokol
SV	Palermoprotokollet
NO	Palermo-protokollen

Määritelmä

YK:n pöytäkirja, joka koskee **ihmiskaupan**, erityisesti naisten ja lasten kaupan, ehkäisemistä, torjumista ja rankaisemista ja joka täydentää **kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista YK:n yleissopimusta ja sen lisäpöytäkirjoja**.

Lähde

Palermon pöytäkirja

Liittyvä termi

★ **ihmiskauppa**

Huomautus

Pöytäkirja hyväksyttiin Italian Palermossa marraskuussa 2000.

palkallinen harjoittelija

BG	платен стажант
CS	placený stážista
DE	bezahlter Auszubildender
EL	αμοιβόμενος εκπαιδευόμενος
EN	remunerated trainee
ES	persona en prácticas remuneradas
ET	tasustatud praktikant
FR	stagiaire rémunéré
GA	oiliúnaí a fhaigheann luach saothair
HU	javadalmazásban részesülő (fizetett) gyakornok
IT	apprendista retribuito
LT	atlygintinas stažuotojas
LV	algots praktikants / stažieris
MT	Persuna titħarreġ bi ħlas
NL	bezoldigd stagiair
PL	stażysta pobierający wynagrodzenie
PT	estagiários / formandos remunerados
RO	stagiar remunerat
SK	platený stážista
SL	plačani pripravnik
SV	avlönad praktikant
NO	lønnet praktikant (b) / lønt praktikant (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan palkalliseen ammatilliseen harjoitteluun kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lähde

EMN johtanut "palkaton harjoittelija" -termin määritelmästä, joka on annettu neuvoston direktiivin 2004/114/EY (opiskelijoiden maahanmuuttoa koskeva direktiivi) 2 artiklan d kohdassa

Laajempi termi

★ **harjoittelija**

Liittyvä termi

★ **palkaton harjoittelija**

palkaton harjoittelija

BG	стажант без възнаграждение
CS	neplacený stážista
DE	unbezahlter Auszubildender
EL	μη αμοιβόμενος εκπαιδευόμενος
EN	unremunerated trainee
ES	persona en prácticas no remuneradas
ET	tasustamata praktikant
FR	stagiaire non rémunéré
GA	oiliúnaí nach bhfaigheann luach saothair
HU	javadalmazásban nem részesülő gyakornok
IT	tirocinante non retribuito
LT	neatlygintinas stažuotojas
LV	nealgots praktikants / stažieris
MT	Persuna tiħarreġ Bba ħlas
NL	onbezoldigd stagiair
PL	stazysta niepobierający wynagrodzenia
PT	estagiários / formandos não remunerado
RO	stagiar neremunerat
SK	neplatený stážista
SL	neplačani pripravnik
SV	oavlönad praktikant
NO	ulønnet praktikant (b) / ulønt praktikant (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan palkattomaan ammatilliseen koulutukseen kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2004/114/EY (opiskelijadirektiivi) 2 artiklan d kohta

Laajempi termi

★ **harjoittelija**

Liittyvät termit

★ **palkallinen harjoittelija**

★ **tutkija**

P

paluu, palauttaminen

BG	връщане
CS	návrat
DE	Rückkehr
EL	επιστροφή
EN	return
ES	retorno
ET	tagasipöördumine
FR	retour
GA	filleadh
HU	hazatérés / visszatérés
IT	ritorno / rimpatrio
LT	grąžinimas
LV	atgriešana (EU acquis) / izraidīšana (national)
MT	Ritorn / Tluq lura
NL	terugkeer
PL	powrót
PT	retorno
RO	returnare
SK	návrat
SL	vrnitev
SV	återvändande
NO	retur

Määritelmä

Henkilön vapaaehtoinen, pakkoon perustuva, tuettu tai oma-aloitteinen siirtyminen **vastaanottavasta maasta** takaisin **alkuperä-/lähtömaahan**, **kansalaisuusvaltioon** tai pysyvään asuinmaahan yleensä kestoltaan merkittävän vastaanottavassa maassa oleskelun jälkeen.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen ”return”- ja ”return migration” -termien määritelmistä

Synonyymi

★ paluumuutto

Suppeammat termit

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**
★ **palauttamisohjelma**
★ **vapaaehtoinen paluu**

Liittyvät termit

★ **takaisinottosopimus**
★ **uudelleen kotouttaminen**
★ **paluumuuttaja/palaaja, (pakko)palautettava**

Huomautukset

1. IOM:n määritelmä kattaa kaikki **maahan-/maastamuuttajien** paluun/palauttamisen tyypit (maan alueella tapahtuva paluu/palauttaminen, kuten maan sisällä siirtymään joutuneiden henkilöiden ja kotiutettujen taistelijoiden paluu, tai paluu/palauttaminen vastaanottavasta maasta (kauttakulku- tai kohdemaasta) alkuperä-/lähtömaahan, esimerkiksi henkilöt, jotka ovat oleskelleet maassa laillisesti, **siirtotyöläiset, pakolaiset, turvapaikanhakijat** ja koulutetut kansalaiset) sekä paluun/palauttamisen toteuttamistavat, esimerkiksi vapaaehtoinen, pakkoon perustuva, tuettu tai oma-aloitteinen paluu. Määritelmään ei sisälly alle kolme kuukautta kestävä oleskelu (esimerkiksi loma- tai liikematkat tai muu tyypillisesti alle kolmen kuukauden oleskelu).
2. **Neuvoston direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** kontekstissa termi ”palauttaminen” määritellään direktiivin 3 artiklan 3 kohdassa ja sen katsotaan tarkoittavan paluuta, joka tapahtuu **palauttamispäätöksen** tekemisen jälkeen. **Palauttamisdirektiivissä** määriteltyä käsitettä ”palauttaminen” vastaa tässä sanastossa termi ”**pakkopaluu/pakkopalauttaminen**”.

paluumaa

BG	страна на връщане
CS	země návratu
DE	Rückkehrland
EL	χώρα επιστροφής
EN	country of return
ES	país de retorno
ET	vastuvõttev riik
FR	pays de retour
GA	tír fillte
HU	visszatérési ország
IT	paese di ritorno
LT	valstybė, į kurią grįžta
LV	atgriešanas valsts (EU acquis) / izraidīšanas valsts (national)
MT	Pajjiż fejn wieħed jirritorna / fejn w. imur lura
NL	terugkeerland
PL	kraj powrotu
PT	país de retorno
RO	țara de returnare
SK	krajina návratu
SL	država povratka / vrnitve
SV	återvändandeland
NO	returland

Määritelmä

EU-kontekstissa **kolmas maa**, johon **kolmannen maan kansalainen** palaa.

Lähde

EMN: Return migration, 2007

Liittyvät termit

★ **lähtömaa/alkuperämaa**
★ **kauttakulkumaa**

Huomautukset

1. Tätä ei ole määritelty juridisessa mielessä.

2. Useimmissa tapauksissa tämä on **lähtömaa/alkuperämaa**, johon palataan, mutta tällä määritelmällä katetaan muut (mahdolliset) kohteet, esimerkiksi **kauttakulkumaa** tai jokin muu **kolmas maa.**

paluumuuttaja/palaaja, (pakko)palautettava

BG	върнат
CS	navracený cizinec
DE	Rückkehrer
EL	επαναπατριζόμενος
EN	returnee
ES	extranjero retornado
ET	tagasipöörduja
FR	rapatrié
GA	imirceach fillteach
HU	hazatérő / visszatérő
IT	persona che compie ritorno
LT	grįžtantysis / grąžinamasis
LV	izraidāmais
MT	Migrant(a) ritornat(a)
NL	terugkeerder
PL	osoba powracająca
PT	retornado
RO	returnat
SK	navrátilec
SL	oseba, ki je predmet vračanja
SV	återvändare
NO	den personen som vender hjem (b) / den personen som vender heim (n)

Määritelmä

Henkilö, joka siirtyy vapaaehtoisesti, pakkoon perustuen, tuetusti tai oma-aloitteisesti **vastaanottavasta maasta** takaisin **alkuperä-/lähtömaahan, kansalaisuusvaltioon** tai pysyvään asuinmaahan yleensä kestoltaan merkittävän vastaanottavassa maassa oleskelun jälkeen.

Lähde

EMN: Assisted Return and Migration Study, 2011

Liittyvä termi

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

Huomautus

Määritelmä kattaa kaikki **maahan-/maastamuuttajien** tyypit (henkilöt, jotka ovat oleskelleet maassa laillisesti, ja hylätyt **turvapaikanhakijat**) sekä **paluun/palauttamisen** toteuttamistavat (esimerkiksi vapaaehtoinen, pakkoon perustuva, tuettu tai oma-aloitteinen). Määritelmään ei sisälly alle kolme kuukautta kestävä oleskelu (esimerkiksi loma- tai liikematkat tai muu tyypillisesti alle kolmen kuukauden oleskelu).

P

paluumuuttoavustus

BG	
CS	podpora osobám, které se chtějí dobrovolně vrátit do země původu
DE	Rückkehrhilfe für Personen, denen internationaler Schutz zuerkannt wurde, Rückkehrhilfe für Asylberechtigte (AT)
EL	
EN	repatriation assistance
ES	Asistencia al retorno
ET	repatrieerimise abi
FR	aide au rapatriement / aide au retour (FR)
GA	
HU	hazatelepülési támogatás
IT	
LT	
LV	repatriācijas palīdzība
MT	assistenza ta' ripatrijazzjoni
NL	ondersteuning bij Repatriëring / ondersteuning bij terugkeer naar het vaderland
PL	pomoc w powrocie do kraju pochodzenia
PT	
RO	
SK	pomoc pri repatriácii
SL	pomoč pri repatriaciji
SV	återvandringsbidrag
NO	"returhjelp til opprinnelsesland (b) / returhjelp til opphavsland (n)

Määritelmä

Taloudellinen tai luontoissuorituksina annettu avustus kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, joilla on pitkäaikainen oleskelulupa ja jotka haluavat palata lähtömaahansa/alkuperämaahansa.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva) 35 artiklan pohjalta

Synonyymi

★ paluumuuttotuki

Huomautus

Paluumuuttoavustus on käytössä Tanskassa, Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa.

perheenjäsen

BG	член на семейство
CS	rodinný příslušník
DE	Familienangehöriger
EL	No translation
EN	family member
ES	Miembro de la familia
ET	perekonnaliige
FR	membre de la famille
GA	duine muinteartha
HU	családtag
IT	familiare
LT	šeimos narys
LV	ģimenes loceklis
MT	Membru tal-familja
NL	gezinslid
PL	członek rodziny
PT	membros da familia
RO	membru de familie
SK	rodinný príslušník / člen rodiny
SL	družinski član
SV	familjemedlem
NO	familiemedlem

Määritelmä

Yleisessä muuttoliikekontekstissa henkilö, joka on naimisissa **muuttajan** kanssa tai jolla on laissa avioliiton kanssa yhdenvertaiseksi katsottu suhde muuttajan kanssa, sekä hänen riippuvaiset lapsensa tai muut **huollettavat**, jotka katsotaan sovellettavassa lainsäädännössä perheenjäseniksi.
Perheenyhdistämisdirektiivin kontekstissa direktiivin 2003/86/EY 4 artiklassa määritetyllä tavalla **kolmannen maan kansalainen** (yleensä **ydinperheen** jäsenet eli aviopuoliso ja alaikäiset lapset), joka on tullut Euroopan unionin alueelle **perheenyhdistämistä** varten.
Vapaan liikkuvuuden direktiivin kontekstissa:
(a) aviopuoliso
(b) kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, jos vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä rekisteröity parisuhde rinnastetaan avioliittoon, ja vastaanottavan jäsenvaltion asiaa koskevassa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti
(c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaat tai hänestä riippuvaiset jälkeläiset suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaiset jälkeläiset
(d) unionin kansalaisesta riippuvaiset sukulaiset suoraan takenevassa polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison tai b alakohdassa tarkoitetun kumppanin vastaavanlaiset sukulaiset.

Turvapaikkakontekstissa ja erityisesti asetuksessa (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) tämä tarkoittaa – jos perhe on jo ollut olemassa **lähtömaassa** – seuraavia hakijan perheenjäseniä, jotka oleskelevat jäsenvaltioiden alueella:
- hakijan aviopuoliso tai vakituinen avopuoliso, jos avopuolisoita asianomaisen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaan kohdellaan samalla tavalla kuin aviopuolisoja sen kolmansien maiden kansalaisia koskevassa lainsäädännössä,
- ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen puolisoiden tai hakijan **alaikäiset** lapset, jos nämä ovat naimattomia, riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät kansallisen lain määritelmän mukaisesti adoptoitu,
- jos hakija on alaikäinen ja naimaton, hakijan isä, äiti tai muu aikuinen, joka on hakijasta vastuussa sen jäsenvaltion lain tai käytännön perusteella, jossa aikuinen oleskelee,
- jos **kansainvälistä suojelua saava henkilö** on alaikäinen ja naimaton, henkilön isä, äiti tai muu aikuinen, joka on suojelua saavasta henkilöstä vastuussa sen jäsenvaltion lain tai käytännön mukaisesti, jossa suojelua saava henkilö oleskelee.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun YK:n kansainvälisen yleissopimuksen 4 artiklan pohjalta
Perheenyhdistäminen: Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) johdanto-osan 9 kappale ja 4 artikla
Vapaa liikkuvuus: Neuvoston direktiivin 2004/38/EY (vapaan liikkuvuuden direktiivi) 2 artiklan 2 kohta
Turvapaikka: Asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan g kohta

Liittyvät termit

- **huollettava**
- **perheenyhdistäminen**
- **ydinperhe**
- **perheenkokoaja**

P

perheenjäsenten jäljittäminen

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	family tracing
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Perheenjäsenten, muun muassa **yksin tulleiden alaikäisten** ja **huoltajasta erilleen joutuneiden lasten** sukulaisten tai aiempien huoltajien, etsiminen, jonka tavoitteena on varmistaa perhesiteiden palauttaminen ja **oikeus perheen yhtenäisyyteen**.

Lähde

EMN johtanut seuraavien julkaisujen pohjalta: EASO practical guide on family tracing, maaliskuu 2016, https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/public/EASO%20Practical%20Guide%20on%20Family%20Tracing.pdf ja UN, General comment No. 6: Treatment of Unaccom-panied and Separated Chil-dren Outside their Country of Origin, 2005, http://www.refworld.org/docid/42dd174b4.html

Huomautukset

1. Perheenjäsenten jäljittämistä voidaan käyttää erilaisissa maahanmuuttoon liittyvissä menettelyissä. Sitä käytetään etenkin yksin tulleiden alaikäisten ja huoltajasta erilleen joutuneiden lapsien tapauksissa **lapsen edun** varmistamiseksi näissä menettelyissä.

2. EU-kontekstissa huoltajasta erilleen joutuneet lapset sisällytetään yksin tulleiden alaikäisten ryhmään.

3. Asetuksen (EU) 604/2013 (Dublin III -asetus) 6 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltion, jossa ilman huoltajaa oleva alaikäinen on jättänyt **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen**, on mahdollisimman pian toteutettava asianmukaiset toimet EU:n jäsenvaltioiden alueella oleskelevien ilman huoltajaa olevan alaikäisen perheenjäsenten, sisarusten tai sukulaisten tunnistamiseksi ja suojattava samalla lapsen etua.

4. Tämä termi voidaan tulkita eri tavoin eri jäsenvaltioissa.

perheenkokoaja

BG	спонсор
CS	osoba usilující o sloučení rodiny / nositel oprávnění ke sloučení rodiny
DE	Zusammenführender / Sponsor
EL	συντηρών
EN	sponsor
ES	reagrupante
ET	sponsor
FR	regroupant
GA	urraitheoir
HU	családegyesítő (note: a sponsor only in context of family reunification)
IT	sponsor
LT	globėjas
LV	galvotājs / garantētājs
MT	Garanti / Sponsor
NL	gezinshereniger (NL syn.: referent, hoofdpersoon)
PL	sponsor
PT	requerente do reagrupamento familiar
RO	sponsor
SK	garant
SL	sponzor / pokrovitelj
SV	referensperson
NO	referanseperson / sponsor

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö tai taho, joka sitoutuu (juridiseen, taloudelliseen tai henkilökohtaiseen) velvoitteeseen, lupaukseen tai sitoumukseen toisen puolesta.
EU:n perheenyhdistämiskontekstissa jäsenvaltiossa laillisesti oleskeleva **kolmannen maan kansalainen**, joka hakee tai jonka **perheenjäsenet** hakevat **perheenyhdistämistä** päästäkseen muuttamaan perheenkokoajan luokse.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN:n laatima
EU-konteksti: Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 2 artiklan c kohta

Liittyvät termit

★ **huollettava**
★ **perheenjäsen**

P

perheenmuodostaminen

BG	създаване на семейство
CS	sloučení rodiny
DE	Familienbildung
EL	μέλος οικογένειας
EN	family formation
ES	formación de la familia
ET	pere loomise eesmärgil riiki sisenemine
FR	constitution de la famille
GA	foirmiú teaghlaigh
HU	családalapítás
IT	componente familiare
LT	šeimos kūrimas
LV	ģimenes apvienošana / ģimenes atkalapvienošana
MT	Kompożizzjoni / Tiswira tal-familja
NL	gezinsvorming
PL	założenie rodziny
PT	reagrupamento familiar
RO	reîntregirea familiei
SK	založenie rodiny
SL	ustanovitev družine
SV	familjebildning
NO	familiedannelse (b) / familiedanning (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalaisen tulo jäsenvaltioon ja oleskelu siellä sen perusteella, että hänellä on joko (a) määritetty olevan perhesuhde hänen **perheenkokoajansa** (joka on kolmannen maan kansalainen) saatua laillisen luvan oleskella jäsenvaltiossa tai (b) määritetty olevan perhesuhde EU-kansalaisen kanssa.

Lähde

EMN:n laatima

Laajempi termi

★ **perheenyhdistäminen**

Liittyvät termit

★ **ketjumaahanmuutto**
★ **perheperusteinen maahanmuutto**
★ **ydinperhe**
★ **oikeus perhe-elämään**
★ **oikeus perheen yhtenäisyyteen**

Huomautukset

1. Tätä termiä käytetään tietyissä jäsenvaltioissa, etenkin Alankomaissa, Belgiassa ja Ruotsissa. Isossa-Britanniassa termi liittyy vain Ison-Britannian kansalaisen ja kolmannen maan kansalaisen väliseen perheenmuodostamiseen.

2. Muissa jäsenvaltioissa termi ”perheenyhdistäminen” kattaa myös perheenmuodostamisen.

perheenyhdistäminen

BG	събиране на семейство
CS	sloučení rodiny
DE	Familienzusammenführung
EL	οικογενειακή επανένωση
EN	family reunification
ES	reagrupación familiar
ET	perekonna taasühinemine
FR	regroupement familial
GA	athaontú teaghlaigh
HU	családegyesítés
IT	ricongiungimento familiare
LT	šeimos susijungimas
LV	ģimenes apvienošana / ģimenes atkalapvienošana
MT	Riunifikazzjoni tal-familja
NL	gezinshereniging
PL	łączenie rodzin
PT	reagrupamento familiar
RO	reîntregirea familiei, reunificarea familiei
SK	zlúčenie rodiny
SL	združevanje družine
SV	familjeåterförening
NO	familiegjenforening (b) / familiegjenforeining (n)

Määritelmä

Perhesuhteen olemassaolon määrittäminen, jolla tarkoitetaan joko (a) jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevan **kolmannen maan kansalaisen** (”**perheenkokoaja**”) **perheenjäsenten** maahantuloa ja oleskelua jäsenvaltiossa **neuvoston direktiivin 2003/86/EY** mukaisesti perheyhteyden säilyttämistä varten riippumatta siitä, ovatko perhesuhteet muodostuneet jo ennen perheenkokoajan maahantuloa vai vasta sen jälkeen tai (b) suhdetta EU:n kansalaisen ja sellaisen EU:n ulkopuolelle asettuneen **kolmannen maan kansalaisen** välillä, joka myöhemmin saapuu EU:hun.

Lähde

Osa (a): Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 2 artiklan d kohta
Osa (b): EMN:n laatima

Synonyymi

★ perheiden yhdistäminen

Laajempi termi

★ **oikeus perheen yhtenäisyyteen**

Suppeampi termi

★ **perheenmuodostaminen**

Liittyvät termit

★ **ketjumaahanmuutto**
★ **perheenjäsen**
★ **perheperusteinen maahanmuutto**
★ **ydinperhe**
★ **oikeus perhe-elämään**

Huomautus

Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) 5 artiklan 3 kohta kattaa ”yhdistämisen” myös siinä tapauksessa, että kolmannen maan kansalainen asuu jo EU:n alueella erilaisilla luvilla (esimerkiksi oleskelulupa ansiotyötä tai opiskelua varten).

P

perheperusteinen maahanmuutto

BG	миграция с цел създаване или събиране на семейство
CS	migrace za účelem sloučení rodiny
DE	Familienmigration
EL	οικογενειακή μετανάστευση
EN	family migration
ES	migración por motivos familiares
ET	pereränne
FR	migration pour des raisons familiales
GA	imirce teaghlaigh
HU	családegyesítési célú migráció / családegyesítés
IT	migrazione familiare
LT	šeimos migracija
LV	ģimenes migrācija
MT	Migrazzjoni għal raġunijiet ta' familja
NL	gezinsmigratie
PL	migracja rodzinna
PT	migração familiar
RO	migrația în scopul reîntregirii familiei
SK	migrácia z rodinných dôvodov
SL	družinska migracija
SV	familjemigration
NO	familiemigrasjon

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa yleiskäsite, joka kattaa **perheenyhdistämisen**, **perheenmuodostamisen** ja koko perheen yhtäaikaisen **maahanmuuton**.
EU-kontekstissa käsite, joka viittaa nimenomaisesti perheenyhdistämiseen ja perheenmuodostamiseen.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM World Migration Report 2008 -julkaisun luvussa 6 käsiteltyjen perheperusteisen maahanmuuton tyyppien pohjalta
EU-konteksti: EMN:n laatima

Liittyvät termit

- **ketjumaahanmuutto**
- **perheenmuodostaminen**
- **perheenyhdistäminen**
- **oikeus perheen yhtenäisyyteen**

periytymisperiaate

BG	no translation
CS	ius sanguinis/právo krve
DE	Abstammungsprinzip / Ius sanguinis
EL	αρχή του αίματος; ius sanguinis
EN	ius sanguinis
ES	ius sanguinis
ET	vereõigus
FR	droit du sang
GA	ius sanguinis
HU	ius sanguinis (vér szerinti leszármazás elve)
IT	ius sanguinis
LT	kraujo teisė
LV	Ius sanguinis
MT	Ius sanguinis
NL	ius sanguinis / jus sanguinis
PL	prawo krwi
PT	ius sanguinis
RO	ius sanguinis / legea sângelui
SK	právo krvi / ius sanguinis
SL	jus sanguinis
SV	no usual translation
NO	jus sanguinis / nedstammingsprinsippet

Määritelmä

Henkilön kansalaisuuden määrittäminen sen perusteella, mikä on hänen vanhempiensa (tai toisen vanhemman) kansalaisuus kyseisen henkilön syntymähetkellä ja kyseisen henkilön kansalaisuuden saamishetkellä (nämä ovat kaksi eri ajankohtaa siinä tapauksessa, että kansalaisuus on saatu vasta syntymän jälkeen).

Lähde

EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality

Synonyymi

★ ius sanguinis

Liittyvät termit

★ **kansalaisuuden saaminen**

★ **syntymäperiaate**

P

perusoikeudet

BG	
CS	základní práva
DE	Grundrechte
EL	θεμελιώδη δικαιώματα
EN	fundamental rights
ES	
ET	põhiõigused
FR	droits fondamentaux
GA	Cearta bunúsacha
HU	alapvető jogok
IT	diritti fondamentali
LT	pagrindinės teisės
LV	pamattiesības
MT	drittijiet fundamentali
NL	Fundamentele rechten
PL	
PT	direitos fundamentais
RO	
SK	základné práva
SL	temeljne pravice
SV	grundläggande rättigheter
NO	grunnleggende rettigheter (b); grunnleggande rettar (n)

Määritelmä

Yleiset oikeudelliset takeet, joita ilman yksilöt ja ryhmät eivät voi suojata perusvapauksiaan ja ihmisarvoaan ja jotka koskevat ehdoitta tasapuolisesti kaikkia ihmisiä riippumatta heidän kansalaisuudestaan, asuinpaikastaan, **sukupuolestaan**, kansallisesta tai etnisestä alkuperästään, ihonväristään, uskonnostaan, kielestään tai muusta jonkin valtion juridisen järjestelmän määrittämästä asemasta.

Lähde

EMN johtanut EU:n perusoikeuskirjaa käsittelevien Euroopan komission verkkosivujen ja FRA:n verkkosivujen pohjalta

Liittyvät termit

- **Euroopan unionin perusoikeuskirja**
- **Euroopan ihmisoikeussopimus**
- **Euroopan unionin perusoikeusvirasto**
- **ihmisoikeudet**

Huomautukset

1. Perusoikeudet antavat ihmisille mahdollisuuden kehittyä täyteen potentiaaliinsa ja toteuttaa henkistä, psyykkistä, älyllistä ja fyysistä kapasiteettiaan. Perusoikeudet määrittävät yksilöiden ja ryhmien oikeudet ja kuvailevat, missä määrin valtio voi rajoittaa näitä oikeuksia. Oikeudet voivat olla ehdottomia, luovuttamattomia tai (yksilöidysti) varauksellisia.

2. Ehdoton oikeus on oikeus, jota ei voi rajoittaa tai säännellä missään tilanteessa, ei edes hätätilan aikana. **Euroopan ihmisoikeussopimuksen (ECHR)** 3 artikla ja kidutuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen (UNCAT) 2 artikla ovat ehdottomia oikeuksia, joita ei voi rajoittaa mistään syystä.

3. Luovuttamattomat oikeudet voivat olla joko ehdottomia tai ei-ehdottomia. Niitä ei voi peruuttaa, mutta niiden tavanomaista soveltamista voi rajoittaa. Tällaisia oikeuksia ovat esimerkiksi ECHR:n 12 artiklassa määritetty oikeus avioliittoon ja perheen perustamiseen ja ECHR:n 5 artiklassa määritetty oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, joita voi rajoittaa ECHR:ssä määritetyissä tilanteissa.

4. Yksilöidysti varaukselliset oikeudet ovat oikeuksia, joihin voidaan puuttua tietyin edellytyksin. Esimerkiksi oikeuteen nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta (ECHR:n 8 artikla) ja sananvapauteen (ECHR:n 10 artikla) voidaan puuttua, mutta puuttumisen on oltava lainsäädännön mukaista sekä välttämätöntä demokraattisessa valtiossa yleisen järjestyksen, terveyden tai moraalin tai kansallisen tai yleisen turvallisuuden suojaamiseksi.

5. **Ihmisoikeudet** ja perusoikeudet ovat monessa suhteessa samankaltaisia. **Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA)** mukaan yksilöillä on oikeus odottaa ja saada tietynlaista kohtelua sekä perusoikeuksien että ihmisoikeuksien perusteella. Molemmilla termeillä viitataan pohjimmiltaan samaan merkityssisältöön, ja niitä käytetäänkin usein synonyymisesti. Termeillä on kuitenkin eroa: termiä "perusoikeudet" käytetään erityisesti EU:n jäsenvaltioiden kansallisissa perustuslaeissa, kun taas termiä "ihmisoikeudet" käytetään kansainvälisessä lainsäädännössä. Käsitteiden keskinäinen linkittymin näkyy kuitenkin **Euroopan unionin perusoikeuskirjan**, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen välisissä yhtäläisyyksissä.

6. Euroopan unionissa perusoikeudet taataan kansallisella tasolla EU:n jäsenvaltioiden perustuslaeilla ja EU-tasolla Euroopan unionin perusoikeuskirjalla. Perusoikeuskirjan soveltamisala voi olla hyvinkin laaja: useimmat siinä määritetyistä oikeuksista koskevat jokaista kansalaisuudesta tai asemasta riippumatta. Jotkin oikeudet koskevat kuitenkin vain unionin kansalaisia (etenkin suurin osa V osaston oikeuksista), kun taas toiset oikeudet koskevat EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaisia (esimerkiksi oikeus turvapaikkaan) tai tiettyjä ihmisryhmiä, kuten työntekijöitä. Lisätietoja on julkaisussa European Parliament: Respect for fundamental rights in the European Union [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/PERI/2017/600415/IPOL_PERI(2017)600415_EN.pdf]

7. Euroopan unionin perusoikeusvirasto on perusoikeuksiin keskittyvä EU:n osaamiskeskus, joka auttaa varmistamaan, että EU:ssa asuvien perusoikeuksia suojellaan. Lisätietoja on FRA:n verkkosivuilla osoitteessa [http://fra.europa.eu/fi]

perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus

BG	неоснователна молба за международна закрила
CS	nedůvodná žádost o mezinárodní ochranu
DE	unbegründeter Antrag auf internationalen Schutz
EL	
EN	unfounded application for international protection
ES	solicitud infundada de protección internacional
ET	põhjendamatu rahvusvahelise kaitse taotlus
FR	demande de protection internationale infondée
GA	iarratas gan bhunús ar chosaint idirnáisiúnta
HU	nem megalapozott menedékkérelem
IT	domanda infondata per il riconoscimento della protezione internazionale
LT	nepagrįstas prašymas suteikti prieglobstį
LV	nepamatots starptautiskās aizsardzības pieteikums
MT	Applikazzjoni / Talba bla bażi għall-protezzjoni internazzjonali
NL	ongegrond verzoek om internationale bescherming
PL	bezzasadny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej
PT	
RO	cerere nefondată de protecție intrnațională
SK	neopodstatnená žiadosť o medzinárodnú ochranu / neopodstatnená žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany
SL	neutemeljena prošnja za mednarodno zaščito
SV	ogrundad ansökan
NO	grunnløs søknad om internasjonal beskyttelse (b) / grunnlaus søknad om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Hakemus, jonka **määrittävä viranomainen** on määrittänyt perusteettomaksi, koska hakijalla ei ole edellytyksiä **kansainvälisen suojelun** saamiseksi **direktiivin 2011/95/EU** nojalla.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 32 artikla

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

Huomautus

Jäsenvaltiot voivat myös pitää hakemusta ilmeisen perusteettomana direktiivin **2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 31 artiklan 8 kohdassa luetelluista seikoista johtuen.

P

perusteltu vainon pelko

BG	добре обоснован страх от преследване
CS	odůvodněný strach z pronásledování
DE	begründete Furcht vor Verfolgung
EL	
EN	well-founded fear of persecution
ES	temor justificado de persecución
ET	põhjendatud tagakiusamise kartus
FR	crainte fondée de persécution
GA	faitíos roimh ghéarleanúint a bhfuil bunús / údar maith leis
HU	üldöztetéstől való megalapozott félelem
IT	giustificato timore di persecuzione
LT	visiškai pagrįsta baimė būti persekiojamam
LV	pamatotas bailes no vajāšanas
MT	Biża' ġustifikata ta' persekuzzjoni
NL	gegronde vrees voor vervolging
PL	uzasadniona obawa przed prześladowaniem
PT	
RO	teamă de persecuție bine fondată
SK	opodstatnená obava z prenasledovania
SL	utemeljen strah pred preganjanjem
SV	välgrundad fruktan för förföljelse
NO	velbegrunnet frykt for forfølgelse (b) / velgrunna frykt for forfølging (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua hakevan kokema vainon pelko, joka katsotaan sekä aidoksi että objektiivisesti aiheelliseksi (esimerkiksi koska kyseinen henkilö on jo joutunut **vainon** tai **vakavan haitan** kohteeksi tai häntä on suoraan uhattu tällaisella vainolla tai haitalla eikä ole hyvää syytä uskoa, että tällainen vaino tai vakava haitta ei toistuisi).

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Laajempi termi

★ vaino

Liittyvät termit

★ uskottavuusarviointi

★ todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa

Huomautukset

1. Tämä on keskeinen piirre **pakolaisen** määritelmässä, joka annetaan **28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyssä Geneven yleissopimuksessa ja sen 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyssä pöytäkirjassa**. Siihen, että pelko on perusteltua, sisältyy sekä subjektiivinen osatekijä (vainon pelko) että objektiivinen osatekijä (pelolla on oltava objektiivisesti aiheellinen peruste). Molempien osatekijöiden on toteudut-tava, jotta pelko katsotaan perustelluksi pakolaismääritel-mässä tarkoitetulla tavalla. Vuoden 1951 yleissopimuksen mukaan vainon on liityttävä johonkin viidestä määritetystä perusteesta, jotka ovat rotu, uskonto, kansallisuus, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuuluminen ja poliittinen mielipide.

2. Subjektiivinen osatekijä toteutuu, jos hakijan kokema vainon pelko on aitoa.

Pakolaisaseman määrittämisen kontekstissa pelko on määritelty vaaran aiheuttamaksi huolestuneisuudeksi tai tietoisuudeksi vaarasta.

Pelkkä yleinen erimielisyys tai ristiriidat hallinnon kanssa tai toive suuremmasta henkilökohtaisesta vapaudesta tai paremmasta taloudellisesta tilanteesta ei toteuta tätä osatekijää (ks. UNHCR:n verkkosivuilla olevat kansainvälistä suojelua koskevat ohjeet).

3. Objektiivinen osatekijä toteutuu, kun hakija pystyy osoittamaan, että on kohtuullinen mahdollisuus, että häneen todella kohdistuisi pelättyä vainoa.

pitkäaikainen liikkuvuus

BG	
CS	dlouhodobá mobilita
DE	langfristige Mobilität (von Forschern)
EL	
EN	long-term mobility
ES	Movilidad de larga duración
ET	pikaajaline liikuvus
FR	mobilité de longue durée
GA	
HU	hosszú távú mobilitás
IT	
LT	
LV	ilgtermiņa mobilitāte
MT	mobilità għal żmien twil
NL	langetermijnmobiliteit
PL	długoterminowawa mobilność
PT	
RO	
SK	dlhodobá mobilita
SL	dolgoročna mobilnost
SV	rörlighet för längre vistelse
NO	langvarig flytting

Määritelmä

Direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) kontekstissa sellaisen **kolmannen maan kansalaisen**, jolla on lupa oleskella yhdessä jäsenvaltiossa tutkimus- tai opiskelutarkoituksessa, oleskelu yhdessä tai useammassa toisessa jäsenvaltiossa yli 180 päivää jäsenvaltiota kohti suorittaakseen osan tutkimuksestaan siellä missä hyvänsä tutkimusorganisaatiossa.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) 29 artiklan pohjalta
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32016L0801&qid=1482338010624

Liittyvä termi

★ **lyhytaikainen liikkuvuus**

P

pitkäaikainen maahanmuutto

BG	дългосрочна миграция
CS	dlouhodobá migrace
DE	langfristige Migration / Langzeit-Migration
EL	μακροχρόνια μετανάστευση
EN	long-term migration
ES	migración de larga duración
ET	pikaajaline sisseränne
FR	migration de longue durée
GA	imirce fhadtéarmach
HU	huzamos idejű tartózkodási céllal történő migráció
IT	migrazione di lungo termine
LT	ilgalaikė migracija
LV	ilgtermiņa migrācija
MT	Migrant(a) fit-tul / għal żmien twil
NL	lange-termijnmigratie
PL	migracja długookresowa
PT	migração de longa duração
RO	migrație pe termen lung
SK	dlhodobá migrácia
SL	migracija za daljše obdobje
SV	långtidsmigration
NO	langtidsmigrasjon

Määritelmä

Muuttoliike, jossa henkilö muuttaa pois **vakinaisen asuinpaikkansa** maasta vähintään vuodeksi, niin että **kohdemaasta** käytännössä tulee hänen uusi vakinainen asuinpaikkansa.

Lähde

EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten{MQ}ja OECD Glossary of Statistical Terms -sanaston pohjalta

Synonyymit

- pysyväisluonteinen maahanmuutto
- pysyvä maahanmuutto

Laajempi termi

- **muuttoliike/siirtolaisuus**

Liittyvät termit

- **pitkään oleskellut maahanmuuttaja**
- **lyhytaikainen maahanmuutto**
- **tilapäinen maahanmuutto**

Huomautus

Pitkäaikainen maahanmuutto ja pysyvä maahanmuutto katsotaan usein miltei synonyymisiksi termeiksi. **OECD** määrittelee pysyvän maahanmuuton käsitteeksi, joka liittyy siihen, että maahanmuuton tarkoituksena tai tuloksena on pysyvä asettuminen kohdemaahan.

pitkäaikainen viisumi

BG	виза за дългосрочно пребиваване
CS	dlouhodobé vízum
DE	Visum für den längerfristigen Aufenthalt, (EU acquis) / Langzeit-Visum
EL	θεώρηση για διαμονή μακράς διαρκείας
EN	long-stay visa
ES	visado para estancia de larga duración
ET	pikaajaline viisa
FR	visa de long séjour
GA	víosa fadchuairte
HU	hosszú távú tartózkodásra jogosító vízum
IT	visto per soggiorno di lunga durata
LT	ilgalaikė viza
LV	ilgtermiņa vīza
MT	Resident(a) fit-tul
NL	visum voor verblijf van langere duur
PL	wiza długoterminowa
PT	visto de longa duração
RO	viză de lungă ședere
SK	dlhodobé vízum
SL	vizum za dolgoročno bivanje
SV	visering för längre vistelse
NO	oppholdstillatelse (b) / opphaldsløyve (n)

Määritelmä

Jonkin jäsenvaltion kansallisen lakinsa tai unionin oikeuden mukaisesti myöntämä lupa tai tekemä päätös, joka vaaditaan maahantuloon yli kolme kuukautta kestävää oleskelua varten kyseisessä jäsenvaltiossa.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan m kohta

Laajempi termi

★ viisumi

Liittyvät termit

★ lentokentän kauttakulkuviisumi
★ lyhytaikainen viisumi
★ kauttakulkuviisumi

P

pitkään oleskellut

BG	дългосрочно пребиваващ
CS	dlouhodobě pobývající rezident
DE	langfristig Aufenthaltsberechtigter
EL	επί μακρών διαμένων
EN	long-term resident
ES	residente de larga duración
ET	pikaajaline elanik
FR	résident de longue durée
GA	cónaitheoir fadtéarmach
HU	huzamos tartózkodás jogával rendelkező személy
IT	residente di lungo termine
LT	ilgalaikis gyventojas
LV	pastāvīgais iedzīvotājs
MT	Migrazzjoni fit-tul
NL	langdurig ingezetene
PL	rezydent długoterminowy
PT	residente de longa duração
RO	rezident pe termen lung
SK	osoba s dlhodobým pobytom
SL	rezident za daljše obdobje
SV	varaktigt bosatt
NO	person med permanent oppholdtillatelse (b) / person med permanent opphaldsløyve (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, jolla on **neuvoston direktiivin 2003/109/EY** 4–7 artiklassa tai kansallisessa lainsäädännössä säädetty pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2003/109/EY (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi) 2 artiklan b kohta

Liittyvä termi

★ **oleskeluoikeus**

Huomautukset

1. EU:n jäsenvaltioiden on tunnustettava pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema, kun henkilö on oleskellut maassa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viiden vuoden ajan. Tämä kuitenkin edellyttää, että henkilöllä vakaa ja säännöllinen tulonlähde ja sairausvakuutus ja, jos kyseinen EU:n jäsenvaltio niin vaatii, että henkilö on osallistunut kotouttamistoimiin. Lisäksi henkilö ei saa muodostaa uhkaa yleiselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle.

2. **Direktiivillä 2011/51/EU**, annettu 11 päivänä toukokuuta 2011, laajennettiin direktiiviä 2003/109/EY niin, että se kattaa myös **kansainvälistä suojelua saavat**.

3. **UN Recommendations on Statistics on International Migration** -suosituksissa aiotun oleskelun alarajaksi määritetään yksi vuosi.

pitkään oleskellut maahanmuuttaja

BG	дългосрочен мигрант
CS	dlouhodobý migrant
DE	langfristig aufhältiger Migrant, Langzeit-Migrant
EL	μετανάστης επί μακρόν διαμένων
EN	long-term migrant
ES	persona migrante de carácter permanente
ET	pikaajaliselt riigis viibiv sisserändaja
FR	migrant de longue durée
GA	imirceach fadtéarmach
HU	huzamos tartózkodói jogállással rendelkező személy (not commonly used, 'Letelepedett' is used for persons who have the right to stay for an indefinite period)
IT	migrante di lungo termine
LT	ilgalaikis migrantas
LV	ilgtermiņa migrants
MT	Viża għal żjara / miġja / waqfa fit-tul
NL	langverblijvende migrant (syn.: langdurige migrant)
PL	migrant długookresowy
PT	migrante de longa duração
RO	migrant pe termen lung
SK	dlhodobý migrant
SL	migrant za daljše obdobje
SV	långtidsmigrant
NO	migrant med langvarig opphold (b) / migrant med langvarig opphald (n)

Määritelmä

Henkilö, joka muuttaa pois **vakinaisen asuinpaikkansa** maasta vähintään vuodeksi (12 kuukaudeksi), niin että **kohdemaasta** käytännössä tulee hänen uusi vakinainen asuinpaikkansa.

Lähde

OECD Glossary of Statistical Terms

Laajempi termi

★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Liittyvät termit

★ **pitkäaikainen maahanmuutto**

★ **tilapäiseksi ajaksi muuttava henkilö**

P

poissulkemislauseke

BG	изключваща клауза
CS	exkluzivní klauzule, vylučovací klauzule
DE	Ausschlussklausel
EL	ρήτρες αποκλεισμού
EN	exclusion clause
ES	cláusula de exclusión
ET	välistav klausel
FR	clause d'exclusion
GA	clásal eisiaimh
HU	kizáró klauzulák
IT	clausola di esclusione
LT	prašymo atmetimo pagrindai
LV	izslēgšanas noteikums
MT	Klawsola ta' tbarrija / t'esklużjoni
NL	uitsluitingsgronden
PL	klauzula wykluczająca
PT	cláusulas de exclusão
RO	cauză de excludere
SK	doložka o vylúčení / vylučovacia klauzula / vylučovacie ustanovenie
SL	izključitvena klavzula
SV	undantagsklausul
NO	unntaksbestemmelse (b) / unntaksføresegn (n)

Määritelmä

Erityisesti mikä tahansa lauseke **Geneven yleissopimuksessa vuodelta 1951 j**a sen pöytäkirjassa vuodelta 1967, kuten 1 artiklan D, E ja F kohdat, jotka epäävät **pakolaisaseman** edut henkilöiltä, jotka jo saavat YK:n tai kansallista suojelua tai joihin nähden on perusteltua aihetta epäillä, että he ovat tehneet **sotarikoksen**, r**ikoksen ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan**, törkeän ei-poliittisen rikoksen tai YK:n tarkoituksperien ja periaatteiden vastaisen teon (esimerkiksi vainonnut muita).

Lähde

Vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D, E ja F kohdat

Liittyvät termit

- **rikos ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan**
- **sotarikokset**

Huomautus

EU:n turvapaikkasäännöstö (katso esimerkiksi **direktiivin 2011/95/EU** 12 ja 17 artiklat) sisältää nämä **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** lausekkeet ja määrittää lisäksi toissijaiseen suojeluun liittyviä poissulkemislausekkeita.

positiivinen syrjintä

BG	позитивна дискриминация
CS	pozitivní diskriminace
DE	positive Diskriminierung
EL	θετική διάκριση
EN	positive discrimination
ES	discriminación positiva
ET	eeliskohtlemine
FR	discrimination positive
GA	idirdhealú dearfach
HU	pozitív diszkrimináció
IT	discriminazione positiva
LT	pozityvioji diskriminacija
LV	pozitīva diskriminācija
MT	Diskriminazzjoni pożittiva
NL	positieve discriminatie
PL	dyskryminacja pozytywna
PT	discriminação positiva
RO	discriminare pozitivă
SK	pozitívna diskriminácia
SL	pozitivna diskriminacija
SV	positiv särbehandling
NO	positiv diskriminering

Määritelmä

Politiikka tai ohjelma, joka antaa etuja tietyille perinteisesti syrjityiksi katsotuille ihmisryhmille ja jonka tavoitteena on luoda entistä tasa-arvoisempi yhteiskunta. Etuja ovat esimerkiksi koulutus- ja **työnteko**mahdollisuuksien edistäminen ja terveydenhuolto- tai sosiaalipalvelujen piiriin pääsyn helpottaminen.

Lähde

EMN johtanut FRA (EUMC) Open Glossaryn pohjalta (ei enää saatavilla verkossa)

Synonyymit

- kiintiöpolitiikka
- positiivinen erityiskohtelu

Liittyvä termi

- **yhtäläisen kohtelun periaate**

P

Prahan prosessi

BG	Пражки процес
CS	Pražský proces
DE	Prager Prozess
EL	
EN	Prague Process
ES	Proceso de Praga
ET	Praha protsess
FR	Processus de Prague
GA	Próiseas Phrág
HU	Prágai Folyamat
IT	Processo di Praga
LT	Prahos procesas
LV	Prāgas process
MT	Proċess (Il-) ta' Praga
NL	Praag-proces
PL	Proces Praski
PT	Processo de Praga
RO	Procesul Praga
SK	Pražský proces
SL	Praški proces
SV	Pragprocessen
NO	Praha-prosessen

Määritelmä

Prosessi, jolla pyritään vahvistamaan **maahanmuuton hallintaan** liittyvää yhteistyötä EU:n ja 19 itäisen kumppanimaan (Länsi-Balkan, Itä-Eurooppa, Turkki, Venäjä, Keski-Aasia ja Etelä-Kaukasus) välillä.

Lähde

Prahan ministerikokouksen yhteinen julkilausuma

Synonyymi

★ Prahan prosessi – muuttoliikekumppanuuksien luominen

Liittyvä termi

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. Prosessi on jatkoa ministerikokoukselle, joka järjestettiin Prahassa huhtikuussa 2009 Tšekin tasavallan aloitteesta yhdessä Unkarin, Slovakian, Puolan ja Romanian kanssa.

2. Toimintaa on viidellä osa-alueella: (1) **säännösten vastaisen maahanmuuton** torjunta, (2) takaisinotto, **vapaaehtoinen paluu** ja **uudelleenkotouttaminen**, (3) laillinen maahanmuutto, (4) **kotouttaminen/kotoutuminen** ja (5) muuttoliike ja kehitys. Prosessin lähestymistapa on kattava, tasapainoinen, käytännöllinen ja operatiivinen, ja siinä kunnioitetaan **maahanmuuttajien** ja heidän **perheenjäsentensä** sekä **pakolaisten** oikeuksia ja ihmisarvoa.

3. Lisätietoja on osoitteessa http://www.pragueprocess.eu/

prima facie -pakolainen

BG	no translation
CS	uprchlík prima facie
DE	Prima-Facie Flüchtling
EL	εκ πρώτης όψεως πρόσφυγας
EN	prima facie refugee
ES	refugiado (prima facie)
ET	prima facie pagulane
FR	réfugié prima facie
GA	dídeanaí prima facie
HU	prima facie elismert menekült
IT	rifugiato prima facie
LT	prima facie pabėgėlis
LV	prima facie bēglis
MT	Rifuġjat(a) prima facie
NL	prima facie vluchteling
PL	uchodźca prima facie
PT	refugiados prima facie
RO	refugiat prima facie
SK	utečenec prima facie
SL	prima facie begunec
SV	prima facie-flykting
NO	prima facie-flyktning

Määritelmä

Henkilö, jonka valtio tai UNHCR on tunnistanut **pakolaiseksi** hänen **alkuperä-/lähtömaansa** tilanteeseen liittyvien objektiivisten kriteerien perusteella ja jonka alkuperä-/lähtömaan tilanne antaa aihetta olettaa, että henkilö täyttää sovellettavan pakolaismääritelmän kriteerit.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Laajempi termi

★ **pakolainen**

Liittyvät termit

★ **pakolaisaseman ryhmämäärittäminen**

★ **ryhmään kohdistuva vaino**

Huomautus

Tämä termi viittaa teoreettiseen käsitteeseen, eikä sitä käytetä usein.

P

pääsy kansainvälistä suojelua koskevaan menettelyyn

BG	достъп до производство за международна закрила
CS	přístup k řízení ve věci mezinárodní ochrany
DE	Zugang zum Verfahren auf internationalen Schutz
EL	
EN	access to the procedure for international protection
ES	
ET	
FR	accès à la procédure d'octroi de la protection internationale
GA	rochtain ar nós imeachta cuí
HU	eljáráshoz való hozzáférés
IT	accesso alla procedura
LT	
LV	piekļuve procedūrai
MT	
NL	toegang tot de procedure
PL	dostęp do procedury
PT	
RO	
SK	prístup ku konaniu o medzinárodnej ochrane
SL	dostop do postopka
SV	Rätt till prövning av ansökan om internationellt skydd
NO	tilgang til søknadsprosedyren for internasjonal beskyttelse (b) / tilgang til søknadsprosedyren for internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Jäsenvaltioiden velvollisuus varmistaa, että henkilöllä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, on tosiasiallinen mahdollisuus jättää se mahdollisimman pian.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016. Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 6 artiklan 2 kohta.

Liittyvät termit

- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen**
- **ilmoitus kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä**

Huomautus

Hakijoiden tulisi voida esittää tapaukseensa liittyvät tosiseikat, ja heille tulisi varmistaa riittävät menettelylliset takeet menettelyn kaikissa vaiheissa. "Tosiasiallinen" on avainsana tässä määritelmässä. Siihen sisältyy sen varmistaminen, että hakijoilla on mahdollisuus tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja olla näihin yhteydessä asianmukaisella ja riittävällä tavalla.

pääsyn epääminen

Katso kohta K käännyttäminen.

päätöksen tekijä / hakemuksen käsittelijä kansainvälisen suojelun menettelyssä

BG	интервюист
CS	rozhodčí v řízení o udělení mezinárodní ochrany
DE	Sachbearbeiter in Verfahren für internationalen Schutz / Referent in Verfahren für internationalen Schutz (AT)
EL	Υπεύθυνος αξιωματικός της διεθνούς αίτησης
EN	case worker in procedures for international protection
ES	trabajador social en procedimientos de protección internacional
ET	Rahvusvahelise kaitse taotluse menetleja
FR	agent responsable du traitement d'une demande de protection internationale
GA	cásoibrí nósanna imeachta um chosaint idirnáisiúnta
HU	menekültügyi eljárás során eljáró ügyintézők
IT	operatore impegnato nella procedura di protezione internazionale
LT	prašymą nagrinėti ir sprendimą dėl prieglobsčio suteikimo priimti įgaliotas valstybės tarnautojas
LV	ierēdnis, kas izskata starptautiskās aizsardzības pieteikumus
MT	Operatur(-triċi) soċjali fi proċeduri għall-protezzjoni internazzjonali
NL	hoor- en beslisambtenaar in asielzaken (BE: protection officer)
PL	pracownik / urzędnik prowadzący postępowanie w sprawach z zakresu ochrony międzynardowej
PT	
RO	ofiter de decizie
SK	rozhodovač
SL	pristojna uradna oseba v postopku za mednarodno zaščito
SV	handläggare av ansökningar om internationellt skydd
NO	saksbehandler for søknad om internasjonal beskyttelse (asyl) (b) / sakshandsamar for søknad om internasjonalt vern (asyl) (n)

Määritelmä

Määrittävän turvapaikkaviranomaisen henkilökunnan jäsen, joka vastaa **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen** käsittelystä ja arvioinnista ja jolla on toimivalta tehdä ensimmäisen asteen päätös kyseisessä tapauksessa.

Lähde

EMN johtanut UNHCR: Beyond Proof – Credibility Assessment in EU Asylum Systems, 2013 -julkaisussa esitetystä "decision maker" -termin määritelmästä

Synonyymit

- turvapaikkapäätöksen tekijä / turvapaikkahakemuksen käsittelijä
- määrittävä turvapaikkavirkailija
- päätöksen tekevä / hakemuksen käsittelevä virkailija
- päätöksen tekijä / hakemuksen käsittelijä
- päätöksen tekijä

Liittyvä termi

- **määrittävä turvapaikkaviranomainen**

Huomautus

Tämä termi viittaa erityisesti **kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia** käsittelevään ja arvioivaan henkilöön. Lisäksi on muitakin, esimerkiksi **viisumi**hakemuksia käsittelevä henkilöitä, joista ei ole omaa erillistä termiään tässä sanastossa.

P

päätöstä odottavien (kansainvälistä suojelua koskevien) turvapaikkahakemusten määrä

BG	брой висящи дела
CS	množství žádostí v řízení (ve věci mezinárodní ochrany)
DE	bestehende anhängige Verfahren (bei Verfahren zur Anerkennung auf internationalen Schutz)/Bestand an anhängigen Verfahren
EL	
EN	stock of pending cases (in procedures for international protection)
ES	
ET	
FR	stock de dossiers en attente (dans les procédures d'octroi de la protection internationale)
GA	Líon na gcásanna ar feitheamh (i nósanna imeachta um chosaint idirnáisiúnta)
HU	függőben lévő ügyek köre (nemzetközi védelem megadására irányuló eljárás során)
IT	stock di casi pendenti (nelle procedure di protezione internazionale)
LT	
LV	izskatīšanā esošo lietu skaits
MT	
NL	voorraad van hangende zaken
PL	liczba rozpatrywanych wniosków (w procedurze udzielania ochrony miedzynarodowej)
PT	
RO	
SK	stav prebiehajúcich konaní (o medzinárodnej ochrane) / stav žiadostí v riešení (v konaniach o medzinárodnej ochrane)
SL	zaloga nerešenih primerov (v postopkih mednarodne zaščite)
SV	Ärendebalans (gällande ansökningar om internationellt skydd)
NO	restanse (ved behandling av søknader om internasjonal beskyttelse) (b) / restanse (ved handsaming av søknadar om internasjonalt vern (n)

Määritelmä

Niiden virallisesti jätettyjen **kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten** määrä, joista ei vielä ole tehty päätöstä kaikissa **turvapaikkamenettelyn / kansainvälistä suojelua koskevan menettelyn** vaiheissa (ensimmäinen aste ja lopullinen muutoksenhaku) tarkastelujakson lopussa.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016.
EMN johtanut julkaisun EASO Quarterly Asylum Report https://www.easo.europa.eu/information-analysis/analysis-and-statistics/quarterly-asylum-report pohjalta.

R

rahalähetys

BG	парични трансфери на емигранти
CS	remitence
DE	Rücküberweisung
EL	εμβάσματα
EN	remittance
ES	remesas
ET	rahaülekanded
FR	envois de fonds
GA	seoltán
HU	hazautalás
IT	rimessa
LT	pinigų perlaidos
LV	naudas pārvedumi
MT	Trasferimenti / Bgħit ta' flus (minn migranti lejn benefiċjarji f'pajjiżhom)
NL	geldovermakingen (syn. geldoverdrachten)
PL	przekazy pieniężne / transfery pieniężne
PT	remessas
RO	remitență
SK	remitencie
SL	nakazilo
SV	överföring
NO	pengeoverføringer (b) / pengeoverføringar (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa rajat ylittävä suhteellisen pieni maksu henkilöltä toiselle.
EU-kontekstissa varojen siirto **maahanmuuttajalta** hänen **lähtömaassaan** olevalle vastaanottajalle / oleville vastaanottajille.

Lähde

EU-kontekstissa varojen siirto maahanmuuttajalta hänen lähtömaassaan olevalle vastaanottajalle / oleville vastaanottajille.

Liittyvä termi

★ **kiertomuutto**

raja-alue

BG	гранична зона
CS	pohraniční oblast
DE	Grenzgebiet / Grenzregion
EL	συνοριακή ζώνη
EN	border area
ES	zona fronteriza
ET	piiriala
FR	zone frontalière
GA	limistéar teorann
HU	határmenti terület
IT	zona di frontiera
LT	pasienio teritorija
LV	pierobeža
MT	Żona ta' mal-konfini
NL	grensgebied
PL	strefa przygraniczna
PT	zona fronteiriça
RO	zonă de frontieră
SK	pohraničná oblasť (EU acquis) / prihraničné územie (national law)
SL	obmejno območje
SV	gränsområde
NO	grenseområde

Määritelmä

Alue, joka ulottuu enintään 30 kilometrin päähän rajalta.

Lähde

Asetuksen (EY) N:o 1931/2006 (paikallista rajaliikennettä koskeva asetus) 3 artiklan 2 kohta

Liittyvät termit

★ **raja-alueen asukas**
★ **paikallinen rajaliikenne**

Huomautukset

1. **Asetuksen (EY) N:o 1931/2006 (paikallista rajaliikennettä koskeva asetus)** 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi määrittää raja-alueen paikalliset hallintoalueet naapurinaan sijaitsevien kolmansien maiden kanssa solmittavissa kahdenvälisissä sopimuksissa. Mikäli tällainen hallintoalue ulottuu yli 30 kilometrin päähän mutta kuitenkin enintään 50 kilometrin päähän rajalta, se katsotaan osaksi raja-aluetta.

R

raja-alueen asukas

BG	граничен жител
CS	obyvatel pohraniční oblasti
DE	Grenzbewohner
EL	κάτοικος της μεθορίου
EN	border resident
ES	residente fronterizo
ET	piiriala elanik
FR	frontalier
GA	cónaitheoir teorann
HU	határ menti lakos
IT	frontaliero
LT	pasienio gyventojas
LV	pierobežas iedzīvotājs
MT	Resident(a) ta' mal-konfini / mal-fruntiera
NL	grensbewoner
PL	mieszkaniec strefy przygranicznej
PT	residente fronteiriço
RO	locuitor din zona de frontieră
SK	pohraničná oblasť (EU acquis) / prihraničné územie (national law)
SL	obmejni prebivalec
SV	gränsboende
NO	grenseboer (b) / grensebuar (n)

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa **kolmannen maan kansalainen**, joka on asunut jäsenvaltion naapurissa sijaitsevan maan **raja-alueella** laillisesti jäsenvaltio(ide)n ja naapurissa sijaitsevan **kolmannen maan** kahdenvälisissä sopimuksissa määritellyn ajan, jonka on oltava vähintään yksi vuosi.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1931/2006 (paikallista rajaliikennettä koskeva asetus) 3 artiklan 6 kohta

Liittyvät termit

- ★ **raja-alue**
- ★ **rajatyöntekijä (b)**
- ★ **paikallinen rajaliikenne**

rajanylitys

BG	пресичане на границата
CS	překročení hranice
DE	Grenzübertritt
EL	συνοριακή διέλευση
EN	border crossing
ES	cruce de frontera
ET	piiriületus
FR	franchissement de la frontière
GA	trasnú teorann
HU	határátlépés
IT	attraversamento della frontiera
LT	sienos kirtimas
LV	robežšķērsošana
MT	Qsim tal-konfini / tal-fruntiera
NL	grensoverschrijding
PL	przekraczanie granicy
PT	passagem de fronteira
RO	trecerea frontierei
SK	prekročenie hranice / prekročenie štátnej hranice
SL	prečkanje meje
SV	gränspassage
NO	grensepassering

Määritelmä

Fyysinen rajan ylittäminen joko rajanylityspaikan kautta tai muusta rajan kohdasta

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvä termi

- ★ **rajanylityspaikka**

Rajanylitys- ja maahanmuuttoasioiden tiedotus-, tarkastelu- ja tietojenvaihtokeskus

BG	Център за информация, дискусии и обмен оносно преминаването на границите и имиграцията
CS	Centrum pro informace, diskusi a výměnu názorů k překračování hranic a imigraci
DE	Informations-, Diskussions- und Austauschzentrum für Fragen in Zusammenhang mit dem Überschreiten der Außengrenzen und der Einwanderung
EL	Κέντρο Ενημέρωσης, Συζήτησης και Ανταλλαγής για τη Μετανάστευση και την Συνοριακή Διέλευση
EN	Centre for Information, Discussion and Exchange on the Crossing of Frontiers and Immigration
ES	Centro de información, reflexión e intercambio en materia de cruce de fronteras e inmigración
ET	piiriületuse- ja sisserändealase teabe, analüüsi ja infovahetuse keskus
FR	Centre d'information, de réflexion et d'échanges en matière de franchissement des frontières et d'immigration
GA	an Lárionad um Fhaisnéis, Plé agus Malartú i dtaca le Trasnú Imeallchríche agus Inimirce
HU	Külső Határok Átlépésével és Bevándorlással foglalkozó Információ-,Vita-, és Véleménycsere Központ
IT	Centro di Informazione, di Riflessione e di Scambi in materia di Attraversamento delle Frontiere e di Immigrazione
LT	Informacijos, diskusijų ir keitimosi duomenimis sienų kirtimo ir imigracijos klausimais centras
LV	Centrs informācijai, apspriedēm un apmaiņām par robežšķērsošanu un imigrāciju
MT	Ċentru (Iċ-) ta' Informazzjoni, Diskussjoni u Skambji dwar il-Qsim ta' Fruntieri u l-Immigrazzjoni
NL	Centrum voor informatie, beraad en gegevensuitwisseling inzake grensoverschrijding en immigratie
PL	Centrum Wymiany Informacji nt. Przekraczania Granic i Imigracji
PT	Centro de Informação, Reflexão e Intercâmbio em matéria de Passagem das Fronteiras e Imigração
RO	Centrul de informare, reflecție și schimb de informații cu privire la trecerea frontierei și imigrație
SK	Centrum pre informácie, diskusiu a výmenu v oblasti prekračovania hraníc a prisťahovalectva
SL	Center za podatke, razprave in izmenjave glede prečkanja meje in priseljevanja
SV	Centrum för information, diskussion och utbyte i frågor som rör passage av gränser och invandring
NO	Senter for informasjon, diskusjon og utveksling om grensepassering og innvandring

Määritelmä

Taho, joka auttaa EU:n jäsenvaltioita tutkimaan laillista maahanmuuttoa tehokkaasti, estämään laitonta maahanmuuttoa ja oleskelua, taistelemaan tehokkaasti maahanmuuttorikoksia vastaan, tunnistamaan väärennettyjä asiakirjoja entistä paremmin sekä parantamaan karkotuskäytäntöä.

Lähde

Neuvoston päätelmät 30.11.1994

Synonyymi

★ CIREFI

Liittyvä termi

★ **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**

Huomautukset

1. CIREFI aloitti toimintansa 1.1.1995, ja sen toiminta perustuu **30.11.1994 annettuihin neuvoston päätelmiin**.

2. COREPER päätti lakkauttaa CIREFIn joulukuussa 2009, kun **Lissabonin sopimus** tuli voimaan, ja siirtää sen tehtävät **FRONTEXille**.

R

rajanylityspaikka

BG	гранично-пропускателен пункт
CS	hraniční přechod
DE	Grenzübergang / Grenzübergangsstelle
EL	σημείο συνοριακής διέλευσης
EN	border crossing point
ES	paso fronterizo
ET	piiriületuspunkt
FR	point de passage frontalier
GA	pointe trasnaithe teorann
HU	határátkelőhely
IT	valico di frontiera
LT	sienos perėjimo punktas
LV	robežšķērsošanas vieta
MT	Il-Punt / Il-Post ta' qsim il-fruntiera/ il-konfini
NL	grensovergang (syn.: grensdoorlaatpost, grenspost)
PL	przejście graniczne
PT	ponto de passagem fronteiriço
RO	punct de trecere a frontierei
SK	hraničný priechod
SL	mejni prehod
SV	gränsövergångsställe
NO	grensepasseringssted (b) / grensepasseringsstad (n)

Määritelmä

Toimivaltaisten viranomaisten EU:n ulkorajojen ylitykseen hyväksymä ylityspaikka.

Lähde

Asetuksen N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) 2 artikkelan 8 kohta

Liittyvä termi

★ **rajanylitys**

rajanylitystietojärjestelmä (EES)

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	Entry-/Exit-System
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Järjestelmä, joka rekisteröi Schengen-alueen ulkorajat ylittävien **kolmansien maiden kansalaisten** maahantulo-, maastalähtö- ja käännytystiedot ja määrittää edellytykset, jotka koskevat tietoihin pääsyä lainvalvontatarkoituksessa.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EU) 2017/2226 (asetus rajanylitystietojärjestelmän [EES] perustamisesta) pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-con-tent/FI/TXT/?uri=CELEX:32017R2226

Synonyymi

★ EES

Laajempi termi

★ **Älykkäät rajat -paketti**

Liittyvä termi

★ **EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS)**

Huomautukset

1. EES-järjestelmän tavoitteena on ulkorajavalvonnan parantaminen **säännösten vastaisen maahanmuuton** vähentämiseksi. Tähän pyritään puuttumalla sallitun oleskeluajan ylittämisiin ja edistämällä terrorismin ja vakavien rikosten torjuntaa sisäisen turvallisuuden varmistamisen avulla.

2. EES koskee sekä niitä kolmansien maiden kansalaisia, jotka ovat viisumipakon piirissä, että niitä viisumipakosta vapautettuja kolmansien maiden kansalaisia, joilla on oikeus 90 päivän oleskeluun minkä tahansa 180 päivän aikana. Järjestelmään tallennetaan henkilöiden henkilöllisyyteen ja **matkustusasiakirjoihin** liittyviä tietoja sekä **biometrisiä tietoja** (neljä sormenjälkeä ja kasvokuva).

3. EES-järjestelmään tallennettuihin tietoihin on pääsy rajaviranomaisilla, viisumiviranomaisilla ja niillä EU:n jäsenvaltioiden viranomaisilla, joilla on toimivalta tarkastaa, täyttääkö kolmannen maan kansalainen maahantulon tai oleskelun edellytykset. Myös nimetyt viranomaiset ja **Europol** voivat käyttää tietoja asetuksessa säädetyin ehdoin terrorismirikosten tai muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi.

R

rajatyöntekijä (a)

BG	трансграничен работник
CS	přeshraniční pracovník; příhraniční pracovník
DE	Grenzgänger
EL	διασυνοριακής εργαζομένων
EN	cross-border worker
ES	trabajador transfronterizo
ET	piiriülene töötaja
FR	travailleur transfrontalier
GA	oibrí trasteorann
HU	határ menti ingázó munkavállaló
IT	lavoratore frontaliero
LT	darbuotojas, kertantis vidaus sienas
LV	pārrobežu darba ņēmējs
MT	Ħaddiem transkonfinali / jaqsam fruntiera
NL	grensarbeider
PL	pracownik transgraniczny
PT	
RO	lucrator transfrontalier
SK	cezhraničný pracovník
SL	čezmejni delavec
SV	gränsarbetare
NO	grensependler (b) / grensependlar (n)

Määritelmä

Henkilö, joka on **työntekijänä** tai **itsenäisenä ammatinharjoittajana** yhdessä jäsenvaltiossa mutta jonka katsotaan asuvan toisessa (naapuri)jäsenvaltiossa.

Lähde

EMN johtanut verotuksen ja tulliliiton pääosaston (DG TAXUD) "'cross-border workers" -termin määritelmästä

Liittyvä termi

★ **rajatyöntekijä (b)**

Huomautukset

1. Raja-asioissa termillä "rajan yli matkustava työntekijä / rajan yli töihin matkustava" on lukuisia eri määritelmiä.

2. Käsitteellä "rajan yli matkustava työntekijä" viitataan erilaisiin tapauksiin sen mukaan, käsitetäänkö se yhteisön käyttämässä merkityksessä (joka on määritetty etenkin sosiaaliturvan yhteydessä) vai kahdenvälisissä kaksinkertaista verotusta koskevissa sopimuksissa määritellyissä merkityksissä.

3. Mitä tulee veroihin, kahdenvälisissä kaksinkertaista verotusta koskevissa sopimuksissa, jotka määrittävät rajatyöntekijöihin sovellettavat verojärjestelyt, käytetään tiukempia määritelmiä, joissa säädetään lisäksi sijaintiin liittyvä ehto: asuminen ja työskentely rajavyöhykkeellä.

4. Termejä "rajan yli matkustava työntekijä" ja "**rajatyöntekijä**" pidetään usein synonyymeina. Rajan yli matkustavat työntekijät eroavat kuitenkin rajatyöntekijöistä siinä, että he eivät välttämättä työskentele **vastaanottavan maan** rajavyöhykkeellä.

rajatyöntekijä (b)

BG	пограничен работник
CS	přeshraniční pracovník
DE	Grenzarbeitnehmer
EL	συνοριακός εργαζόμενος
EN	frontier worker
ES	trabajador transfronterizo
ET	piiriala töötaja
FR	travailleur frontalier
GA	oibrí trasteorann
HU	határmenti ingázó (munkavállaló)
IT	lavoratore straniero frontaliero
LT	pasienio darbuotojas
LV	pārrobežu darba ņēmējs
MT	Ħaddiem ta' mal-fruntiera
NL	grensarbeider
PL	pracownik przygraniczny
PT	trabalhador fronteiriço
RO	lucrător transfrontalier
SK	pracovník z prihraničnej oblasti
SL	obmejni delavec
SV	gränsarbetare
NO	arbeidstaker som grensependler (b) / arbeidstakar som grensependlar (n)

Määritelmä

EU-kontekstissa henkilö, joka on työssä jonkin jäsenvaltion raja-alueella, mutta joka palaa päivittäin tai vähintään kerran viikossa jonkin sellaisen naapurimaan raja-alueelle, jossa hän asuu ja jonka kansalainen hän on.

Lähde

Neuvoston päätöslauselma, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1994, työskentelyä varten jäsenvaltioiden alueelle saapuvien kolmansien maiden kansalaisten maahantulon sallimisen rajoittamisesta

Liittyvät termit

- ★ **raja-alueen asukas**
- ★ **rajatyöntekijä (a)**
- ★ **paikallinen rajaliikenne**

Huomautukset

1. Määritelmä koskee erityisesti **kolmansien maiden kansalaisia**, jotka tulevat EU:n alueelle EU:n naapurissa sijaitsevasta **kolmannesta maasta** (asuinmaastaan).

2. Toisin kuin rajan yli matkustavat työntekijät, rajatyöntekijät työskentelevät naapurimaan rajavyöhykkeellä.

R

Rajavalvonnan nopean toiminnan joukot (RABIT) / nopea rajainterventioryhmä

BG	Група за бързо реагиране по границата
CS	pohraniční jednotka rychlé reakce
DE	Soforteinsatzteam für Grenzsicherungszwecke
EL	
EN	Rapid Border Intervention Team
ES	equipos de intervención rápida en frontera
ET	piirivalve kiirreageerimisrühm
FR	équipes d'intervention rapide aux frontières
GA	Foireann Mhear-idirghabhála Teorainneacha
HU	Gyorsreagálású Határvédelmi Csapatok
IT	Squadre di rapido intervento alle frontiere (RABIT)
LT	Pasienio greitojo reagavimo komanda
LV	ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienība
MT	Timijiet t'Intervent Rapidu mal-Fruntieri (RABIT)
NL	snelle-grensinterventieteams
PL	Zespół Szybkiego Reagowania na Granicy (RABIT)
PT	Equipas de Intervenção Rápida nas Fronteiras
RO	Echipe de intervenție rapidă la frontieră (RABIT)
SK	rýchle pohraničné zásahové tímy / RABIT
SL	Skupina za hitro posredovanje na mejah
SV	snabba gränsinsatsenheter
NO	beredskapsgruppe for grensekontroll (RABIT)

Määritelmä

Mekanismi, jonka tarkoituksena on antaa nopeiden rajainterventioryhmien avulla nopeasti rajoitetun ajan operatiivista apua sitä pyytävälle jäsenvaltiolle, joka on joutunut äkillisen ja poikkeuksellisen paineen alaiseksi EU:n ulkorajoilla siksi, että rajalle saapuu suuri määrä kolmansien maiden kansalaisia, jotka pyrkivät asianomaisen jäsenvaltion alueelle laittomasti.

Lähde

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 863/2007 (nopeita rajainterventioryhmiä koskeva asetus) 1 artiklan 1 kohta

Synonyymi

★ RABIT

Liittyvä termi

★ **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**

rajavalvonta

BG	граничен контрол
CS	pohraniční kontrola
DE	Grenzkontrolle
EL	συνοριακός έλεγχος / έλεγχος των συνόρων
EN	border control
ES	control fronterizo
ET	piirikontroll
FR	contrôle aux frontières
GA	rialú teorann
HU	határellenőrzés
IT	controllo di frontiera
LT	pasienio kontrolė
LV	robežkontrole
MT	Kontroll mal-konfini / mal-fruntiera
NL	grenstoezicht (syn.: grensbewaking, grenscontrole)
PL	kontrola graniczna
PT	controlo de fronteira
RO	control de frontieră
SK	kontrola hraníc
SL	nadzor meje
SV	gränskontroll
NO	grensekontroll

Määritelmä

Asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) mukaisesti ja sen soveltamiseksi rajalla toteutettavat toimet, jotka muista syistä riippumatta suoritetaan ainoastaan rajanylitysaikomuksen tai rajanylityksen perusteella ja jotka käsittävät rajatarkastukset ja rajojen valvonnan.

Lähde

Neuvoston asetus (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö)

Liittyvät termit

★ **Euroopan rajavalvontajärjestelmä**
★ **EU:n ulkoraja**
★ **EU:n sisäraja**
★ **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
★ **laillinen maahantulo**
★ **käännyttäminen / pääsyn epääminen**
★ **Schengenin rajasäännöstö**

rasismi

BG	расизъм
CS	rasismus
DE	Rassismus
EL	
EN	racism
ES	racismo
ET	rassism
FR	racisme
GA	ciníochas
HU	rasszizmus/ fajgyűlölet
IT	razzismo
LT	rasizmas
LV	rasisms
MT	Razziżmu
NL	racisme
PL	rasizm
PT	Racismo
RO	rasism
SK	rasizmus
SL	rasizem
SV	rasism
NO	rasisme

Määritelmä

Aate tai oppi jonkin rodun tai samaa ihonväriä tai etnistä alkuperää olevan henkilöryhmän paremmuudesta.

Lähde

Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan YK:n kansainvälisen yleissopimuksen 4 artikla

Liittyvät termit

★ **rotusyrjintä**

★ **muukalaispelko, muukalaisviha; vieraanpelko, vierasviha**

Huomautukset

1. Rasismi voidaan määritellä monin tavoin. Tässä käytetään laajaa yleismääritelmää, jotta eri toimijat ymmärtäisivät käsitteen samalla tavalla. Ongelmana on kuitenkin se, että termiin "rasismi" sisältyy oletus eri rotujen olemassaolosta. Direktiivin 2000/43/EY johdanto-osan 6 kappaleessa todetaan, että Euroopan unioni ei hyväksy teorioita, jotka pyrkivät osoittamaan, että on olemassa toisistaan erillisiä ihmisrotuja.

2. EU:n säännöstön ja erityisesti **puitepäätöksen 2008/913/YOS** 1 artiklan mukaan rasismiin ja **muukalaisvihaan** liittyviä rikoksia ovat

(a) julkinen yllyttäminen väkivaltaan tai vihaan, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen

(b) kohdassa (a) mainittu teko suoritettuna kirjoituksia, kuvia tai muuta vastaavaa aineistoa julkisesti levittämällä

(c) Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön 6, 7 ja 8 artiklassa määriteltyjen **joukkotuhonnan, ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten** ja **sotarikosten** julkinen puolustelu, kieltäminen tai vakava vähätteleminen, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen, jos teko on suoritettu tavalla, joka on omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan tällaista ryhmää tai tällaisen ryhmän jäsentä kohtaan

(d) 8.8.1945 solmitun Lontoon sopimuksen liitteenä olevan kansainvälisen sotarikostuomioistuimen perussäännön 6 artiklassa määriteltyjen rikosten julkinen puolustelu, kieltäminen tai vakava vähätteleminen, joka kohdistuu rodun, ihonvärin, uskonnon, syntyperän taikka kansallisen tai etnisen alkuperän mukaan määräytyvään ihmisryhmään tai tällaisen ryhmän jäseneen, jos teko on suoritettu tavalla, joka on omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan tällaista ryhmää tai tällaisen ryhmän jäsentä kohtaan.

3. Euroopan neuvoston tuottamia lisätietoja tästä termistä on osoitteessa http://www.eycb.coe.int/compass/en/chapter_5/5_4.html

R

rikos ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan

BG	престъпление срещу човечеството
CS	zločin proti lidskosti
DE	Verbrechen gegen die Menschlichkeit
EL	έγκλημα κατά της ανθρωπότητας
EN	crime against humanity
ES	crimen contra la humanidad
ET	inimsusevastane kuritegu
FR	crime contre l'humanité
GA	coir i gcoinne an chine dhaonna
HU	emberiség elleni bűncselekmény
IT	crimine contro l'umanità
LT	nusikaltimas žmoniškumui
LV	noziegums pret cilvēci
MT	Reat kontra l-umanità
NL	misdrijf tegen de menselijkheid
PL	zbrodnia przeciwko ludzkości
PT	crimes contra a humanidade
RO	crimă împotriva umanității
SK	zločin proti ľudskosti
SL	zločin proti človeštvu
SV	brott mot mänskligheten
NO	forbrytelse mot menneskeheten (b) / brotsverk mot menneskeslekta (n)

Määritelmä

Teko, joka tehdään osana siviiliväestöön kohdistuvaa laajamittaista tai järjestelmällistä hyökkäystä ja hyökkäyksestä tietoisena.

Lähde

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön 7 artikla

Liittyvät termit

- ★ **poissulkemislauseke**
- ★ **kansanmurha/joukkotuhonta**
- ★ **sotarikokset**

Huomautus

Rikoksia ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan ovat muun muassa

(a) murha;

(b) tuhoaminen;

(c) orjuus;

(d) väestön karkottaminen tai pakolla siirtäminen;

(e) vangitseminen tai muu vakava fyysisen vapauden riisto kansainvälisen oikeuden perustavaa laatua olevien määräysten vastaisesti;

(f) **kidutus**;

(g) raiskaus, seksuaalinen orjuus, pakkoprostituutio, pakkoraskaus, pakkosterilisaatio tai muu yhtä törkeä seksuaalisen väkivallan muoto;

(h) tunnistettavissa olevaan ryhmään tai yhteisöön kohdistuva **vaino** poliittisen mielipiteen, rodun, kansallisuuden, etnisen alkuperän, kulttuurin tai uskonnon perusteella tai sukupuolen perusteella, niin kuin tämä käsite on määritelty 3 kappaleessa, tai muilla perusteilla, jotka yleisesti katsotaan kielletyiksi kansainvälisen oikeuden nojalla, muun tässä kappaleessa tarkoitetun teon tai tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvan rikoksen yhteydessä;

(i) tahdonvastainen katoaminen;

(j) rotuerottelu;

(k) muut samanlaatuiset epäinhimilliset teot, joilla tahallisesti aiheutetaan suurta kärsimystä tai vaikea ruumiillinen vamma tai vahingoitetaan vakavasti henkistä tai fyysistä terveyttä.

rotusyrjintä

BG	дискриминация
CS	rasová diskriminace
DE	rassistische Diskriminierung / Rassendiskriminierung
EL	φυλετική διάκριση
EN	racial discrimination
ES	discriminación racial
ET	rassiline diskrimineerimine
FR	discrimination raciale
GA	idirdhealú ciníoch
HU	faji diszkrimináció
IT	discriminazione razziale
LT	rasinė diskriminacija
LV	rasu diskriminācija
MT	Diskriminazzjoni razzjali
NL	rassendiscriminatie
PL	dyskryminacja rasowa
PT	discriminação racial
RO	discriminare rasială
SK	rasová diskriminácia
SL	rasna diskriminacija
SV	rasdiskriminering
NO	rasediskriminering

Määritelmä

Kaikki rotuun, ihonväriin, syntyperään tai kansalliseen tai etniseen alkuperään perustuva erottelu, poissulkeminen tai etuoikeus, jonka tarkoituksena tai seurauksena on **ihmisoikeuksien** ja perusvapauksien tasapuolisen tunnustamisen, nauttimisen tai harjoittamisen mitätöiminen tai rajoittaminen poliittisella, taloudellisella, sosiaalisella, sivistyksellisellä tai jollakin muulla julkisen elämän alalla.

Lähde

Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan YK:n kansainvälisen yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohta

Laajempi termi

★ syrjintä

Liittyvät termit

★ **rasismi**

★ **muukalaispelko, muukalaisviha; vieraanpelko, vierasviha**

Huomautukset

1. Yleissopimuksessa ei määritellä termiä ”rotu” mutta termi ”rotusyrjintä” määritellään.

2. Määritelmän ulkopuolelle on tarkoituksella jätetty kansalaisuuteen perustuva erottelu (eli erottelu kansalaisten ja ei-kansalaisten välillä), kiintiöpolitiikka ja muut toimenpiteet, joilla korjataan epätasapainoisia tilanteita ja edistetään yhdenvertaista kohtelua.

3. Jotkin instituutiot, kuten UNHCR ja EASO, käyttävät termiä ”syrjintä” samassa merkityksessä.

R

ryhmään kohdistuva vaino

BG	групово преследване
CS	pronásledování skupiny
DE	Gruppenverfolgung
EL	Δίωξη (ομάδα)
EN	group persecution
ES	no translation
ET	grupi tagakiusamine
FR	persécution à l'encontre d'un groupe
GA	géarleanúint grúpa
HU	no translation
IT	persecuzione di gruppo
LT	persekiojamoji grupė
LV	grupas vajāšana
MT	Persekuzzjoni ta' grupp(-i) ta' nies
NL	groepsvervolging
PL	grupowe prześladowanie
PT	grupo alvo de perseguição
RO	persecuție de grup
SK	prenasledovanie skupiny
SL	skupinsko preganjanje
SV	förföljelse av en grupp
NO	forfølgelse av en gruppes medlemmer (b) / forfølging av medlemmene av ei gruppe (n)

Määritelmä

Vaino, joka kohdistuu yhden väestönosan jäseniin (ryhmään), joita sorretaan tai uhataan kotimaassaan yhtenä kokonaisuutena jollakin **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksessa** määritetyistä perusteista siinä määrin, että kyseisen ryhmän jäsenet eivät ole vain piilevästi tai mahdollisesti vaan varsin konkreettisesti ja välittömästi vaarassa eli vainon on oltava voimakkuudeltaan tietynlaista, jotta voidaan yleisesti olettaa jokaisen ryhmän jäsenen tulevan vainotuksi riippumatta siitä, onko yksilö tosiasiassa ollut tällaisen vainon uhri. Vaikka ryhmää vainottaisiin, jäsenvaltioiden on joka tapauksessa tutkittava kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset yksilökohtaisesti eikä yhtenä ryhmänä.

Lähde

Bundesverwaltungsgerichtin (Saksan liittovaltion korkeimman hallinto-oikeuden) oikeuskäytännön mukainen määritelmä, joka perustuu 15.5.1990 annettuun päätökseen 9 C 17.89

Laajempi termi

★ **vaino**

Liittyvät termit

★ **vainoksi katsottavat teot**
★ **vainon ja vakavan haitan harjoittaja**
★ **pakolaisaseman ryhmämäärittäminen**
★ **prima facie -pakolainen**

Huomautukset

1. Tällä käsitteellä ei ole juridista määritelmää jäsenvaltioissa.

2. "Ryhmä" ymmärretään laajassa merkityksessä eli niin, että se tarkoittaa tiettyä uskontoa tunnustavia, yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluvia (esimerkiksi homoseksuaaleja) ja/tai maan tietyltä alueelta tulevia henkilöitä.

3. Oletus ryhmään kohdistuvasta vainosta edellyttää, että vainon on oltava voimakkuudeltaan tietynlaista, jotta voidaan yleisesti olettaa jokaisen ryhmän jäsenen tulevan vainotuksi riippumatta siitä, onko yksilö tosiasiassa ollut tällaisen vainon uhri. Tämä edellyttää uhkaa, joka syntyy niin suuresta määrästä turvapaikkalain suojaamien oikeuksien loukkauksia, että kyse ei ole vain erillisistä yksittäisistä loukkauksista tai suuresta joukosta yksittäisiä loukkauksia vaan pikemmin tietyllä alueella tapahtuvista vainoksi katsottavista teoista, jotka kohdistuvat ryhmään kokonaisuudessaan ja jotka lisääntyvät, toistuvat ja laajenevat siinä määrin, että ei ole ainoastaan mahdollista, että kuka tahansa kyseisen ryhmän jäsen voi joutua tällaisten tekojen uhriksi, vaan uhriutumisen vaara on suora ja välitön.

4. Kun otetaan huomioon pakolaisoikeuden yleinen subsidiariteettiperiaate, ryhmään kohdistuva vaino oikeuttaa pakolaisen ulkomailla annettavaan suojeluun vain, jos vaara kattaa koko lähtömaan/alkuperämaan alueen eli suojelulle ei ole maan rajojen sisällä toteutettavaa vaihtoehtoa. Paluun jälkeisen vainon riskin vuoksi maan sisäisen vaihtoehdon on oltava kohtuullinen ja sen piiriin tulee päästä maasta, johon on paettu.

5.Lisätietoja ryhmään kohdistuvasta vainosta on Euroopan turvapaikkalakia koskevassa tietokannassa (EDAL): http://www.asylumlawdatabase.eu/en/case-law-search?search_api_views_fulltext=group+persecution&=Search+EDAL+summaries, Bundesverwaltungsgerichtin (Saksan liittovaltion korkeimman hallinto-oikeuden) 12.4.2009 annettu päätös 10 C 11.08.

S

Schengenin rajasäännöstö

BG	Шенгенски граничен кодекс
CS	Schengenský hraniční kodex
DE	Schengener Grenzkodex
EL	κώδικαςσυνόρων του Σένγκεν
EN	Schengen Borders Code
ES	Código de fronteras Schengen
ET	Schengeni piirieeskirjad
FR	code frontières Schengen
GA	Cód Teorainneacha Schengen
HU	Schengeni határ-ellenőrzési kódex
IT	codice frontiere Schengen
LT	Šengeno sienų kodeksas
LV	Šengenas Robežu kodekss
MT	Konvenzjoni (Il-) ta' Schengen
NL	Schengengrenscode
PL	kodeks graniczny Schengen
PT	Código das Fronteiras Schengen
RO	
SK	Kódex schengenských hraníc
SL	Zakonik o schengenskih mejah
SV	kodex om Schengengränserna
NO	Schengen-regelverket

Määritelmä

Säännöt **Euroopan unionin jäsenvaltioiden ulkorajoja** ylittäviin henkilöihin kohdistuvasta **rajavalvonnasta**.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö) pohjalta

Liittyvät termit

- rajavalvonta
- EU:n ulkoraja
- EU:n sisäraja
- säännösten vastainen / laiton maahantulo
- laillinen maahantulo
- käännyttäminen / pääsyn epääminen
- Schengenin sopimus
- Schengenin yleissopimus
- Schengenin tietojärjestelmä

S

Schengenin sopimus

BG	Шенгенско споразумение
CS	Schengenská dohoda
DE	Schengener Übereinkommen
EL	
EN	Schengen Agreement
ES	Acuerdo de Schengen
ET	Schengeni leping
FR	accord de Schengen
GA	Comhaontú Schengen
HU	Schengeni Megállapodás
IT	Accordo di Schengen
LT	Šengeno susitarimas
LV	Šengenas nolīgums
MT	Ftehim (Il-) ta' Schengen
NL	Schengenakkoord
PL	Układ z Schengen
PT	
RO	Acordul Schengen
SK	Schengenská dohoda
SL	Schengenski sporazum
SV	Schengenavtalet
NO	Schengen-avtalen

Määritelmä

Joidenkin EU:n jäsenvaltioiden ja joidenkin EU:hun kuulumattomien naapurimaiden välinen sopimus, jolla osapuolet asteittain lakkauttavat tarkistukset yhteisillä rajoillaan ja myöntävät liikkumisvapauden kaikille allekirjoittaneiden jäsenvaltioiden, muiden jäsenvaltioiden tai **kolmansien maiden** kansalaisille.

Lähde

EMN johtanut Schengenin säännöstön pohjalta

Liittyvät termit

- ★ **Schengenin rajasäännöstö**
- ★ **Schengenin yleissopimus**
- ★ **Schengenin tietojärjestelmä**

Huomautukset

1. Belgia, Ranska, Saksa, Luxemburg ja Alankomaat allekirjoittivat Schengenin sopimuksen 14.6.1985.

2. Sopimus ja yleissopimus, niiden perusteella käyttöönotetut säännöt ja niihin liittyvät sopimukset muodostavat yhdessä Schengenin säännöstön. Vuodesta 1999 lähtien se on ollut osa Euroopan unionin institutionaalista ja lainsäädännöllistä kehystä Amsterdamin sopimuksen lisäpöytäkirjan nojalla.

3. Henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevat yhteisön säännöt määritetään asetuksessa (EY) N:o 562/2006 (**Schengenin rajasäännöstö**)

4. Lisätietoja on osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/index_en.htm

Schengenin tietojärjestelmä

BG	Шенгенска информационна система
CS	Schengenský informační systém
DE	Schengener Informationssystem
EL	
EN	Schengen Information System
ES	Sistema de Información de Schengen
ET	Schengeni infosüsteem
FR	Système d'information Schengen
GA	Córas Faisnéise Schengen
HU	Schengeni Információs Rendszer
IT	Sistema di Informazione Schengen
LT	Šengeno informacinė sistema
LV	Šengenas informācijas sistēma
MT	Sistema ta' Informazzjoni Schengen
NL	Schengeninformatiesysteem
PL	System Informacji Schengen
PT	Sistema de Informação de Schengen
RO	Sistemul de Informații Schengen
SK	Schengenský informačný systém
SL	Schengenski informacijski sistem
SV	Schengens informationssystem
NO	Schengen informasjonssystem

Määritelmä

Yhteinen tietojärjestelmä, jonka kautta kunkin jäsenvaltion asiaankuuluvat viranomaiset pääsevät automaattisen hakumenettelyn avulla käsiksi henkilöistä ja tavaroista tehtyihin ilmoituksiin rajatarkastusten ja -valvonnan yhteydessä ja muiden kyseisessä maassa kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehtävien poliisi- ja tullitarkastusten yhteydessä sekä tiettyjen ilmoitusluokkien (96 artikla) **viisumien** ja **oleskelulupien** myöntämistä ja ulkomaalaishallintoa varten sovellettaessa **Schengenin yleissopimuksen** määräyksiä henkilöiden liikkuvuudesta.

Lähde

EMN johtanut Schengenin säännöstön pohjalta

Synonyymit

- toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä
- SIS
- SIS II

Liittyvät termit

- **Schengenin sopimus**
- **Schengenin yleissopimus**
- **Schengenin rajasäännöstö**

Huomautus

Toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä (SIS II) otettiin käyttöön huhtikuussa 2013 uudistettuine ominaisuuksineen, joita ovat esimerkiksi biometriikan käyttömahdollisuus, uudentyyppiset ilmoitukset, mahdollisuus linkittää erilaisia ilmoituksia (kuten henkilöstä ja ajoneuvosta tehtyjä ilmoituksia) keskenään ja toiminto, jolla voi tehdä suoria järjestelmään liittyviä kyselyjä. SIS II -järjestelmässä on myös eurooppalaisten pidätysmääräysten kopioita, joiden katsotaan juridisesti vastaavan alkuperäisiä asiakirjoja, minkä ansiosta toimivaltaiset viranomaiset voivat entistä helpommin ja nopeammin varmistaa tarvittavat jatkotoimet. Lisätietoja on **muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary** -sanastossa.

S

Schengenin yleissopimus

BG	Шенгенска конвенция
CS	Schengenská prováděcí úmluva
DE	Schengener Durchführungsübereinkommen
EL	
EN	Schengen Convention
ES	Convenio de Schengen
ET	Schengeni konventsioon
FR	convention de Schengen
GA	Coinbhinsiún Schengen
HU	Schengeni Egyezmény
IT	Convenzione di Schengen
LT	Šengeno konvencija
LV	Šengenas konvencija
MT	Kodiċi tal-Fruntieri / tal-Konfini ta' Schengen
NL	Schengen Uitvoeringsovereenkomst
PL	Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen
PT	
RO	Convenția Schengen
SK	Schengenský dohovor
SL	Schengenska konvencija
SV	Schengenkonventionen
NO	Schengen-konvensjonen

Määritelmä

Lainsäädäntö, joka täydentää **Schengenin sopimusta** ja jossa säädetään järjestelyistä ja suojatoimista liikkumisvapauden toteuttamiseksi.

Lähde

EMN johtanut Schengenin säännöstön pohjalta

Synonyymi

★Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus

Liittyvät termit

★ **Schengenin sopimus**
★ **Schengenin rajasäännöstö**
★ **Schengenin tietojärjestelmä**

segregaatio

BG	сегрегация
CS	segregace
DE	Segregation
EL	
EN	segregation
ES	segregación
ET	eraldamine
FR	ségrégation
GA	deighilt (agus deighilt ar bhonn cine, reiligiúin, srl dá dteastódh sé)
HU	szegregáció
IT	segregazione
LT	segregacija
LV	segregācija
MT	Segregazzjoni / Twarrib
NL	segregatie
PL	segregacja
PT	
RO	segregare
SK	segregácia
SL	segregacija / izločevanje
SV	segregation
NO	segregering

Määritelmä

oiminta, jossa luonnollinen tai oikeushenkilö erottelee muita rodun, ihonvärin, kielen, uskonnon, kansallisuuden tai kansallisen tai etnisen alkuperän perusteella ilman objektiivisia ja järkeviä perusteita.

Lähde

Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio (ECRI): General Policy Recommendation No 7: National legislation to combat racism and racial discrimination

Laajempi termi

★ syrjintä

siirtomääräys

BG	заповед за прехвърляне
CS	rozhodnutí o transferu, rozhodnutí o přemístění
DE	Überstellungsanordnung
EL	εντολή μεταφοράς
EN	transfer order
ES	orden de traslado
ET	üleandmise otsus (no usual translation)
FR	obligation de transfert
GA	ordú um aistriú
HU	átadásról rendelkező végzés
IT	ordine di trasferimento
LT	nurodymas perduoti
LV	lēmums par patvēruma meklētāja pārsūtīšanu
MT	Ordni ta' trasferiment
NL	overdrachtsbevel
PL	No translation
PT	decisão de transferência
RO	ordin de transfer
SK	príkaz na presun / príkaz na transfer
SL	nalog za transfer
SV	beslut om överföring
NO	overføringsvedtak

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua hakevan muodollinen velvollisuus poistua jäsenvaltiosta ja siirtyä tietyn ajan kuluessa jäsenvaltioon, joka on nimetty heidän **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa** käsittelystä vastuussa olevaksi.

Lähde

EMN johtanut asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013R0604.

Laajempi termi

★ **Dublinin asetuksen mukainen siirto**

Liittyvät termit

★ **Dublinin yleissopimus**

★ **Dublin-asetus**

S

siirtotyöläinen/vierastyöläinen

BG	работник мигрант
CS	pracovní migrant
DE	Arbeitsmigrant / Wanderarbeiter / Wanderarbeitnehmer
EL	εργαζόμενος μετανάστης
EN	migrant worker
ES	trabajador migrante
ET	võõrtöötaja
FR	travailleur migrant
GA	oibrí imirceach
HU	migráns munkavállaló
IT	lavoratore migrante
LT	migrantas darbuotojas
LV	darba ņēmējs migrants
MT	Migrant(a) ħaddiem(a)
NL	arbeidsmigrant (syn.: buitenlandse werknemer)
PL	pracownik migrujący
PT	trabalhador migrante
RO	lucrător / muncitor migrant
SK	migrujúci pracovník / pracovný migrant
SL	delavec migrant
SV	migrantarbetare
NO	arbeidsmigrant

Määritelmä

Henkilö, joka tulee tekemään, tekee tai on tehnyt ansiotyötä valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole.

Lähde

Siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun YK:n kansainvälisen yleissopimuksen artikla 2(1).

Synonyymit

- ulkomaalainen työntekijä
- työvoimamuuttaja

Laajempi termi

- **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**

Suppeammat termit

- **maahanmuuttaja, jolla on rajoitettu työnteko-oikeus**
- **korkeasti koulutettu maahanmuuttaja**

Liittyvät termit

- **vierastyöläinen**
- **työvoiman muuttoliike / työperusteinen maahanmuutto**

Huomautukset

1. OECD määrittelee, että siirtotyöläinen/vierastyöläinen on ulkomaalainen, jolle on myönnetty pääsy vastaanottavaan valtioon harjoittamaan taloudellista toimintaa, josta maksetaan palkka vastaanottavassa valtiossa. Hänen oleskeluaikansa on yleensä rajoitettu. Sama pätee myös työsuhteen laatuun.

2. EMN:n kannalta YK:n määritelmä on suositeltava, sillä sitä käytetään yleisemmin alan kirjallisuudessa ja se on kattavampi, koska siihen nimenomaisesti sisältyvät siirtotyöläiset/vierastyöläiset, jotka ovat ehkä parhaillaan työttömiä mutta jotka ovat työskennelleet aiemmin. Yleissopimus kattaa myös itsenäiset ammatinharjoittajat.

SIRENE-toimisto

BG	
CS	žádost o doplňující informace u vnitrostátních záznamů
DE	Anfrage nach Zusatz-informationen bei den nationalen Kontaktstellen
EL	
EN	Supplementary Information Request at the National Entries
ES	Información suplementaria requerida en un punto nacional de entrada
ET	Täiendava teabe taotlemine riiklikest kannetest
FR	supplément d'information requis à l'entrée nationale
GA	
HU	kiegészítő információ kérése a nemzeti kapcsolattartó pontoktól
IT	
LT	
LV	papildinformācijas pieprasījums par valsts ziņojumiem
MT	Talba għal Informazzjoni Supplimentari fid-Dħul Nazzjonali
NL	verzoek om aanvullende informatie bij het nationale deel (van het Schengeninformatiesysteem)
PL	wniosek o informacje uzupełniające do wpisów krajowych
PT	
RO	
SK	žiadosť o doplňujúce informácie k národným záznamom
SL	Zahtevek za dodatne podatke ob vstopu v državo
SV	Begäran om kompletterande uppgifter vid det nationella gränsövergångsstället
NO	opplegg for utveksling av tilleggsinformasjon til Schengens informasjonssystem

Määritelmä

Schengenin tietojärjestelmän (SIS) kuulutuksiin liittyvien lisätietojen vaihtoa varten luotu hallinnollinen järjestely SIS-järjestelmään kuuluvien maiden välillä.

Lähde

EMN:n johtama, pohjana komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/219, annettu 29 päivänä tammikuuta 2015, SIRENE-käsikirjasta ja muista toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun täytäntöönpanopäätöksen 2013/115/EU liitteen korvaamisesta, kohta 1.1 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015D0219&from=FI

Huomautus

Kukin SIS-järjestelmää käyttävä valtio on perustanut kansallisen SIRENE-toimiston (SIRENE on SIS-organisaation kansallisten yhteyspisteiden välinen lisäselvityspyyntöjärjestelmä). Toimistot ovat toiminnassa kaikkina päivinä ympäri vuorokauden ja ne vastaavat SIS-kuulutuksiin liittyvien lisätietojen vaihtamisesta ja koordinoivat tarvittavia toimia.

S

sisäinen siirto

BG	преместване/ релокация
CS	přemístění
DE	Umsiedlung (EU-acquis)
EL	
EN	relocation
ES	reubicación
ET	ümberpaigutamine
FR	relocalisation
GA	athlonnú
HU	áthelyezés (relokáció)
IT	ricollocazione
LT	perkėlimas
LV	pārcelšana
MT	Rilokazzjoni
NL	aanleg tot afwijzing van een verzoek om internationale
PL	relokacja
PT	recolocação
RO	relocare
SK	premiestnenie (EU acquis) / relokácia
SL	preselitev
SV	omplacering
NO	relokalisering

Määritelmä

Siirto, jossa siirretään **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksessa** määritellyn aseman omaavia henkilöitä tai henkilöitä, jotka saavat **direktiivissä 2011/95/EU** määriteltyä **toissijaista suojelua** EU:n jäsenvaltiolta, joka myönsi heille kansainvälistä **suojelua**, toiseen EU:n jäsenvaltioon, jossa he saavat samanlaista suojelua, tai jossa siirretään henkilöitä, jotka ovat hakeneet kansainvälistä suojelua heidän hakemustensa käsittelystä vastuussa olevasta EU:n jäsenvaltiosta, toiseen EU:n jäsenvaltioon, jossa heidän kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa käsitellään.

EU sisäisten siirtojen järjestelmän kontekstissa siirto, jossa siirretään henkilöitä, jotka ovat hakeneet **kansainvälistä suojelua** ja jotka selvästi tarvitsevat kansainvälistä suojelua, heidän hakemustensa käsittelystä vastuussa olevasta valtiosta (EU:n jäsenvaltiosta, Sveitsistä tai Norjasta) toiseen valtioon (EU:n jäsenvaltioon, Sveitsiin tai Norjaan), missä heidän kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa käsitellään.

Lähde

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary

Liittyvät termit

- **Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen**
- **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**
- **paluumuuttaja/palaaja, (pakko)palautettava**

Huomautukset

1. Tässä kontekstissa Euroopan komissio ja EASO käyttävät termiä ”hätätilanteessa sovellettava sisäisten siirtojen järjestelmä” tai termiä ”EU:n kriisivalmiusjärjestelmä”.

2. EU-käsite ”sisäinen siirto” esiintyi ensimmäisen kerran kahdessa neuvoston päätöksessä syyskuussa 2015. Päätökset liittyivät Euroopan unionin toiminnasta solmitun sopimuksen 78 artiklan 3 kohtaan, joka antaa neuvostolle mahdollisuuden hyväksyä väliaikaisia toimenpiteitä hätätilanteissa.

3. Sisäisten siirtojen järjestelmän piiriin pääsevät ainoastaan selvästi kansainvälistä suojelua tarvitsevat hakijat, jotka ovat sellaisten maiden kansalaisia tai sellaisissa maissa kansalaisuudettomina asuneita, joiden kohdalla myönteisten päätösten keskimääräinen osuus ensimmäisen asteen päätöksistä koko EU:ssa on vähintään 75 prosenttia.

sisäisen paon mahdollisuus / suojelu alkuperämaassa

BG	вътрешна закрила
CS	vnitrostátní ochrana
DE	interner Schutz
EL	
EN	internal protection
ES	
ET	
FR	protection à l'intérieur du pays
GA	cosaint inmheánach
HU	belső védelem
IT	protezione all'interno del paese di origine
LT	
LV	iekšējā aizsardzība
MT	
NL	binnenlandse bescherming
PL	ochrona wewnętrzna
PT	
RO	
SK	vnútroštátna ochrana / vnútorná ochrana
SL	notranja zaščita
SV	Internt skydd
NO	"intern beskyttelse (b) / internt vern (n)

Määritelmä

Näkemys, että hakija ei ole **kansainvälisen suojelun** tarpeessa, jos hakijalla **alkuperämaan** jossakin osassa
(a) ei ole perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi tai **todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa** tai
(b) on mahdollisuus saada **suojelua vainoa** tai **vakavaa haittaa** vastaan ja hän voi turvallisesti ja laillisesti matkustaa ja päästä maan kyseiseen osaan ja hänen voidaan kohtuudella olettaa jäävän sinne.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN johtanut [direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0095
8 artiklan pohjalta

Synonyymit

- mahdollisuus sisäiseen pakoon
- mahdollisuus suojeluun alkuperämaassa
- mahdollisuus sisäiseen siirtoon alkuperämaassa
- sisäinen pako vaihtoehtona
- alkuperämaassa saatava suojelu vaihtoehtona

Huomautus

Sen arvioiminen, onko hakijalla mahdollisuutta suojeluun alkuperämaassa, on osa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointia, ja siinä on otettava huomioon kaikki kyseiseen tapaukseen liittyvät seikat. Arvioinnissa on tarkasteltava sisäinen siirron kohdepaikassa vallitsevaa tilannetta (muun muassa ihmisten perusoikeuksia, turvallisuustilannetta, sosioekonomista tilannetta, majoitusta ja mahdollisuutta käyttää terveydenhuollon palveluja), jotta voidaan määrittää, miten ehdotettuun sisäisen siirron kohdepaikkaan asettuminen vaikuttaisi kyseiseen henkilöön ja pystyisikö hän elämään siellä suhteellisen normaalia elämää ilman kohtuuttomia vastoinkäymisiä. Lisätietoja on julkaisussa [UNHCR: Guidelines on international protection: Internal Flight or Relocation Alternative within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, heinäkuu 2003 http://www.asylumlawdatabase.eu/sites/www.asylumlawdatabase.eu/files/aldfiles/UNHCR%20Guidelines%20on%20International%20protection%20%E2%80%9CInternal%20Flight%20or%20Relocation%20Alternative%E2%80%9D%20%2823%20July%202003%29.pdf

S

sisäisen siirron saanut työntekijä / yrityksen tilapäisesti toiseen maahan lähettämä työntekijä

BG	вътрешно-корпоративен трансфер
CS	vnitropodnikově převáděný pracovník
DE	innerbetrieblich versetzte Person
EL	ενδο-επιχειρησιακή
EN	intra-corporate transferee
ES	trabajador transnacional
ET	ettevõttesisene üleviimine
FR	personne faisant l'objet d'un transfert temporaire intragroupe
GA	aistrí ionchorparáideach
HU	vállalaton belül áthelyezett személy
IT	lavoratore straniero distaccato (persona trasferita all'interno della stessa società in un altro paese)
LT	bendrovės viduje perkeliamas asmuo
LV	uzņēmuma ietvaros pārcelts darbinieks
MT	Ħaddiem trasferit minn post għal ieħor tal-istess kumpanija // Trasferiment intra-korporattiv ta' ħaddiem
NL	binnen een onderneming overgeplaatste persoon
PL	pracownik przenoszony wewnątrz przedsiębiorstwa
PT	pessoas transferidas temporariamente pela empresa
RO	transferat intra-corporație
SK	pracovník presunutý v rámci spoločnosti
SL	oseba premeščena znotraj podjetja
SV	företagsinternt förflyttad person
NO	utstasjonert arbeidstaker (b) / utstasjonert arbeidstakar (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalainen, joka on saanut tilapäisen siirron jäsenvaltion alueen ulkopuolelle sijoittautuneesta yrityksestä, jonka kanssa kyseisellä kolmannen maan kansalaisella on työsopimus, yritykseen tai samaan yritysryhmään kuuluvaan yksikköön, joka on sijoittautunut jäsenvaltion alueelle.

Lähde

Johdettu ehdotuksesta direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä (KOM(2010) 378, lopullinen), 3 artiklan b ja c kohtien pohjalta

Huomautus

Maailman kauppajärjestön (WTO) palvelukaupan yleissopimus (GATS), vapauttaa palvelukauppaa, myös luonnollisten henkilöiden tilapäistä liikkuvuutta palvelun tarjoajina. Toimitusmuodossa 4 viitataan yhden WTO-jäsenvaltion kansalaisten läsnäoloon toisen jäsenvaltion alueella palvelun tarjoamiseksi. Sopimusta ei sovelleta henkilöihin, jotka pyrkivät vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoille, eikä vakituista työpaikkaa, asumista tai kansalaisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Lisätietoja on osoitteessa http://www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/mouvement_persons_e/mouvement_persons_e.htm

(sisällis)sotapakolainen

BG	бежанец вследствие на (гражданска) война
CS	válečný uprchlík
DE	(Bürger-)Kriegsflüchtling
EL	πρόσφυγας εμφυλίου πολέμου
EN	(civil) war refugee
ES	refugiado por conflictos bélicos
ET	sõjapõgenik
FR	réfugié de guerre (civile)
GA	dídeanaí cogaidh chathartha
HU	(polgár) háborús menekült
IT	rifugiato a causa di una guerra civile
LT	pabėgėlis dėl pilietinio karo
LV	[pilsoņu] kara bēglis
MT	Rifuġjat(a) minħabba gwerra (ċivili)
NL	[burger]oorlogsvluchteling
PL	uchodźca wojenny
PT	refugiados de guerra
RO	refugiat de razboi (civil)
SK	utečenec z dôvodu (občianskej) vojny
SL	(civilni) vojni begunec
SV	krigsflykting
NO	(borger)krigsflyktning (b) / (borgar)krigsflyktning (n)

Määritelmä

Henkilö, joka jättää maansa paetakseen aseellisten konfliktien vaikutuksia (taistelujen suoria vaikutuksia, taistelujoukkojen hyökkäyksiä, pakkosiirtoja jne.).

Lähde

EMN johtanut EMN-sanaston ”pakolainen”-, ”henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua”- ja ”tilapäinen suojelu” -termien määritelmistä

Liittyvät termit

- ★ **tosiasiallinen pakolainen / de facto -pakolainen**
- ★ asuinseudultaan siirtymään joutunut henkilö
- ★ **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**
- ★ **toissijainen suojelu**
- ★ **tilapäinen suojelu**

Huomautukset

1. **EU:n säännöstön** (etenkin **direktiivin 2011/95/EU**) mukaan tällaiselle henkilölle voitaisiin myöntää **pakolaisasema** tai **toissijainen suojeluasema** sen mukaan, mitkä hänen hakemuksensa perusteet ovat (eli sen mukaan, oliko henkilön pakko lähteä **Geneven yleissopimuksen mukaisiin vainon perusteisiin** liittyvän vainon pelon vuoksi vai mielivaltaiseen väkivaltaan liittyvän **vakavan haitan** vuoksi).

2. Jos EU:hun suuntautuu asuinseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden **joukoittaista maahantuloa**, he saattavat myös olla oikeutettuja tilapäiseen suojeluun **neuvoston direktiivin 2001/55/EY (tilapäisen suojelun direktiivi)** perusteella.

S

sopeutuminen

BG	приспособяване
CS	adaptace
DE	Anpassung / Adaptation
EL	προσαρμογή
EN	adaptation
ES	adaptación
ET	kohanemine
FR	adaptation
GA	oiriúnú
HU	adaptáció / alkalmazkodás
IT	adattamento
LT	adaptacija
LV	pielāgošanās
MT	Addattament
NL	aanpassing
PL	adaptacja
PT	adaptação
RO	adaptare
SK	prispôsobenie / adaptácia
SL	prilagajanje / adaptacija
SV	anpassning
NO	tilpasning (b) / tilpassing (n)

Määritelmä

Prosessi, jossa henkilö mukauttaa kaikkia tai joitakin näkemyksistään ja/tai asenteistaan uusiin elinolosuhteisiin sopiviksi.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Suppeammat termit

- taloudellinen sopeutuminen
- kielellinen sopeutuminen
- ammatillinen sopeutuminen
- kouluun sopeutuminen

Liittyvä termi

- kotouttaminen/kotoutuminen

sopimus vastavuoroisesta tunnustamisesta

BG	споразумение за взаимно признаване
CS	smlouva o vzájemném uznávání rovnocennosti dokladů o vzdělání
DE	gegenseitige Anerkennungsvereinbarung
EL	
EN	mutual recognition agreement
ES	acuerdo de reconocimiento mutuo
ET	vastastikuse tunnustamise leping
FR	accord de reconnaissance mutuelle
GA	comhaontú maidir le haitheantas frithpháirteach
HU	kölcsönös elismerési megállapodás
IT	accordo di reciproco riconoscimento
LT	susitarimas dėl abipusio pripažinimo
LV	savstarpējas atzīšanas līgums
MT	Ftehim għar-rikonoxximent reċiproku
NL	overeenkomst inzake wederzijdse erkenning
PL	umowa o wzajemnym uznaniu kwalifikacji
PT	
RO	acord de recunoaştere mutuală
SK	dohoda o vzájomnom uznávaní rovnocennosti dokladov o vzdelaní
SL	sporazum o vzajemnem priznavanju
SV	avtal för ömsesidigt erkännande av kvalifikationer
NO	avtale om gjensidig godkjenning

Määritelmä

Eri maiden hallitusten ja ammattijärjestöjen neuvottelemat ulkomaisten pätevyyksien tunnustamista koskevat sopimukset, joissa määritetään selkeät säännöt allekirjoittajamaasta toiseen siirtyvien ammattihenkilöiden laillistamiselle tai sertifioimiselle ja joiden tavoitteena on vähentää tapauskohtaisten arviointien tarvetta tai jopa poistaa tämä tarve kokonaan, kun henkilöt ovat saaneet koulutuksensa järjestelmissä, jotka antavat pohjimmiltaan rinnastettavissa olevat taidot ja tiedot.

Lähde

Migration Policy Institute: Skilled Immigrants in The Global Economy: Prospects for International Cooperation on Recognition of Foreign Qualifications, 2013

Synonyymi

★ vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus

Liittyvä termi

★ **korkeasti koulutettu maahanmuuttaja**

Huomautukset

1. Sopimukset vastavuoroisesta tunnustamisesta voivat vähentää esteitä, joita ammattihenkilöt kohtaavat siirtäessään taitojaan ja kokemustaan valtiosta toiseen, ja auttaa valtioita tunnustamaan muilla alueilla hankitun ammattipätevyyden. Sopimuksia on monenmuotoisia, ja niiden laajuus ja hakijalle tarjoamat edut (automaattinen, osittainen tai rajoitettu tunnustaminen, väliaikainen maahanpääsy) vaihtelevat merkittävästi.

2. Kauaskantoisin ja kattavin järjestelmä on **neuvoston direktiivissä 2005/36/EY (ammattipätevyysdirektiivi)** hahmoteltu EU:n järjestelmä. Direktiivi kattaa kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kaikki säännellyt ammatit ja vähentää sääntelyviranomaisten harkintavaltaa direktiivin soveltamisalan piiriin kuuluvien hakijoiden hylkäämisessä.

S

sosiaalietuudet/sosiaaliturvaetuudet

BG	обезщетения за социална закрила
CS	dávky sociální ochrany
DE	Sozialschutzleistungen
EL	
EN	social protection benefits
ES	prestaciones de asistencia social
ET	sotsiaalse kaitse hüvitised
FR	prestations de protection sociale
GA	sochair choimirce sóisialta
HU	szociális védelmi juttatások
IT	prestazione di protezione sociale
LT	socialinės išmokos
LV	sociālās drošības sistēmas pabalsti
MT	Benefiċċji ta' protezzjoni soċjali
NL	sociale uitkeringen
PL	zasiłki z opieki społecznej
PT	
RO	beneficii ale protecției sociale
SK	dávky sociálnej ochrany (EU acquis) / sociálna pomoc (national law)
SL	ugodnosti socialnega varstva
SV	sociala förmåner
NO	ytelser knyttet til sosial sikkerhet (b) / ytingar knytte til sosial tryggleik (n)

Määritelmä

Sosiaalisen suojelun järjestelmistä kotitalouksille ja yksittäisille henkilöille suoritettavat rahamääräiset tai luontoismuotoiset tulonsiirrot, joiden tarkoituksena on keventää Euroopan komission sosiaaliturvan keskinäisessä tietojärjestelmässä määritetyistä riskeistä aiheutuvaa taakkaa.

Lähde

EMN johtanut neuvoston asetuksen (EY) N:o 458/2007 (ESSPROS-asetus) 2 artiklan ja Euroopan komission sosiaaliturvan keskinäisen tietojärjestelmän (MISSOC) pohjalta

Suppeampi termi

★ **oikeus terveydenhuoltoon**

Huomautus

Euroopan komission sosiaaliturvan keskinäinen tietojärjestelmä käyttää seuraavaa luokittelua 11 ryhmään tai haaraan, jotka liittyvät tiettyihin riskeihin:

- terveydenhoito
- sairausetuudet
- äitiys- ja isyysetuudet
- työkyvyttömyysetuudet
- vanhuuseläkkeet ja -etuudet
- eloonjääneiden etuudet
- työtapaturma- ja ammattitautietuudet
- perhe-etuudet
- työttömyysetuudet
- vähimmäistoimeentulo
- pitkäaikaishoito.

sosiaalinen osallisuus

BG	социално включване
CS	sociální začlenení
DE	soziale Eingliederung
EL	not used
EN	social inclusion
ES	inclusión social
ET	sotsiaalne kaasatus
FR	inclusion sociale
GA	cuimsiú sóisialta
HU	társadalmi befogadás
IT	inclusione sociale
LT	socialinė įtrauktis
LV	sociālā iekļaušana
MT	Inklużjoni soċjali
NL	sociale insluiting
PL	włączenie społeczne
PT	inclusão social
RO	includere socială
SK	sociálne začlenenie / sociálna inklúzia
SL	socialna vključenost
SV	social integration
NO	sosial inkludering

Määritelmä

EU-kontekstissa kansallisen strategiakehityksen ja jäsenvaltioiden välisen politiikan koordinoinnin kehys köyhyyden ja **sosiaalisen syrjäytymisen** torjuntaan liittyvissä asioissa.

Lähde

EMN johtanut työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston tietojen pohjalta

Liittyvä termi

★ **sosiaalinen syrjäytyminen**

sosiaalinen polkumyynti

BG	социален дъмпинг
CS	sociální dumping
DE	Sozialdumping
EL	
EN	social dumping
ES	dumping social
ET	sotsiaalne dumping
FR	dumping social
GA	dumpáil shóisialta (níor aistríodh an coincheap i dteangacha eile), coinníolacha oibre faoi bhun an chaighdeáin
HU	szociális dömping
IT	dumping sociale
LT	socialinis dempingas
LV	sociālais dempings
MT	Esklużjoni soċjali
NL	sociale dumping
PL	dumping socjalny
PT	
RO	dumping social
SK	sociálny damping / sociálny dumping
SL	socialni damping
SV	social dumpning
NO	sosial dumping

Määritelmä

Käytäntö, jossa työntekijöiden palkka ja/tai työ- ja elinolot ovat ala-arvoisia kyseisillä työmarkkinoilla laissa tai työehtosopimuksissa määritettyihin tai muuten vallitseviin verrattuna.

Lähde

EMN johtanut uusista EU:n jäsenvaltioista tulevia työntekijöitä koskevien norjalaisten säännösten pohjalta

Suppeampi termi

★ palkkojen polkeminen

Huomautukset

1. Sosiaalisella polkumyynnillä ei ole selkeää, yleisesti hyväksyttyä määritelmää.

2. EU-kontekstissa tämä viittaa yleensä EU-/EFTA-maiden ja **kolmansien maiden kansalaisiin.**

S

sosiaalinen syrjäytyminen

BG	социално изключване
CS	sociální vyloučení
DE	soziale Ausgrenzung
EL	κοινωνικός αποκλεισμός
EN	social exclusion
ES	exclusión social
ET	sotsiaalne tõrjutus
FR	exclusion sociale
GA	eisiamh sóisialta
HU	társadalmi kirekesztés
IT	esclusione sociale
LT	socialinė atskirtis
LV	sociālā atstumtība
MT	Tisbita / Tbarrija soċjali / dumping soċjali
NL	sociale uitsluiting
PL	wykluczenie społeczne
PT	exclusão social
RO	excludere socială
SK	sociálne vylúčenie / sociálna exklúzia
SL	socialna izključenost
SV	social utestängning
NO	sosial eksklusjon / sosial ekskludering

Määritelmä

EU-kontekstissa tilanne, jossa henkilöä estetään (tai hänet suljetaan pois) edistämästä osaltaan taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä ja hyötymästä siitä.

Lähde

EMN laatinut Euroopan komission työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston verkkosivujen pohjalta

Liittyvä termi

★ **sosiaalinen osallisuus**

sosiaaliturva

BG	социално осигуряване
CS	sociální zabezpečení
DE	soziale Sicherheit
EL	
EN	social security
ES	seguridad social
ET	sotsiaalkindlustus
FR	sécurité sociale
GA	slándáil shóisialta
HU	társadalombiztosítás
IT	sicurezza sociale
LT	socialinė apsauga
LV	sociālais nodrošinājums
MT	Sigurtà soċjali
NL	maatschappelijke zekerheid
PL	zabezpieczenie socjalne
PT	
RO	securitate socială
SK	sociálne zabezpečenie
SL	socialna varnost
SV	social trygghet
NO	trygd

Määritelmä

Oikeus, joka on jokaisella yhteiskunnan jäsenellä, minkä lisäksi jokaisella yhteiskunnan jäsenellä on oikeus kansallisten toimenpiteiden ja kansainvälisen yhteistyön kautta kunkin maan järjestelmä ja voimavarat huomioon ottaen nauttia hänen ihmisarvolleen ja hänen yksilöllisen olemuksensa vapaalle kehittymiselle välttämättömiä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia.

Lähde

Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 22 artikla

Huomautus

Tämän käsitteen mukaan jokaisella on oikeus elintasoon, joka on riittävä turvaamaan hänen ja hänen perheensä terveyden ja hyvinvoinnin ravinnon, vaatetuksen, asunnon, lääkintähuollon ja välttämättömän yhteiskunnallisen huollon osalta. Jokaisella on myös oikeus turvaan työttömyyden, sairauden, tapaturman, leskeyden tai vanhuuden sekä muun hänen tahdostaan riippumatta tapahtuneen toimeentulon menetyksen varalta. (**Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen** 25 artikla)

sotarikokset

BG	военно престъпление
CS	válečný zločin
DE	Kriegsverbrechen
EL	εγκλήματα πολέμου
EN	war crime
ES	crímenes de guerra
ET	sõjakuritegu
FR	crimes de guerre
GA	coir chogaidh
HU	háborús bűncselekmények
IT	crimine di guerra
LT	karo nusikaltimas
LV	kara noziegums
MT	Reati tal-gwerra
NL	oorlogsmisdaden (syn.: oorlogsmisdrijven)
PL	zbrodnie wojenne
PT	crimes de guerra
RO	crime de război
SK	vojnový zločin
SL	vojni zločin
SV	krigsförbrytelser
NO	krigsforbrytelse (b) / krigsbrotsverk (n)

Määritelmä

Geneven yleissopimusten törkeät rikokset tai muut vakavat kansainvälisiin aseellisiin selkkauksiin sovellettavan oikeuden ja tapojen loukkaukset kansainvälisen oikeuden järjestelmän puitteissa Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännössä määritetyllä tavalla.

Lähde

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön 8 artiklan 2 kohta

Liittyvät termit

★ **rikos ihmiskuntaa/ihmisyyttä vastaan**
★ **poissulkemislauseke**

spontaani / oma-aloitteinen maahanmuutto

BG	no translation
CS	spontánní migrace
DE	spontane Migration
EL	προσωρινή μετανάστευση
EN	spontaneous migration
ES	migración espontánea
ET	spontaanne ränne
FR	migration spontanée
GA	imirce spontáineach
HU	spontán migráció
IT	migrazione spontanea
LT	spontaniška migracija
LV	spontāna migrācija
MT	Migrazzjoni spontanja
NL	spontane migratie
PL	spontaniczna migracja
PT	migração espontânea
RO	migrație spontană
SK	spontánna migrácia
SL	spontana migracija
SV	spontan migration
NO	spontan migrasjon

Määritelmä

Henkilön tai ihmisryhmän siirtyminen, jossa henkilö tai ihmisryhmä sekä aloittaa maahanmuuttosuunnitelmansa toteuttamisen että jatkaa sitä ilman ulkopuolista tukea.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Liittyvä termi

★ **maahanmuutto-ohjelma**

Huomautukset

1. Spontaanin/oma-aloitteisen maahanmuuton taustalla on yleensä **työntö- ja vetotekijöitä**, ja sille on luonteenomaista se, ettei siihen liity valtion tukea tai muutakaan kansainvälistä tai kansallista tukea.

2. Tätä termiä ei käytetä yleisesti.

S

sukupuoleen perustuva vaino

BG	преследване, основано на пола
CS	pronásledování na základě genderové příslušnosti
DE	Verfolgung aufgrund des Geschlechts
EL	
EN	gender-based persecution
ES	
ET	
FR	persécution fondée sur le genre
GA	géarleanúint ar bhonn inscne
HU	nemi hovatartozáson alapuló üldöztetés
IT	persecuzione di genere
LT	
LV	dzimumspecifiska vajāšana
MT	
NL	gendergerelateerde vervolging
PL	prześladowanie ze względu na płeć
PT	
RO	
SK	prenasledovanie z dôvodu rodovej príslušnosti
SL	preganjanje na podlagi spola
SV	könsrelaterad förföljelse
NO	"kjønnsbasert forfolgelse (b) /kjønnsbasert forfølg-ing (n)

Määritelmä

Sukupuolen ja **vainon** syy-seuraussuhde eli se, että vainon syy liittyy henkilön sukupuoleen.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
Crawley, Heaven: Gender-Related Persecution and Women's Claims to Asylum http://www.refugeelegalaidinformation.org/gender-related-persecution-and-women%E2%80%99s-claims-asylum ja UNHCR: Guidelines on international protection: Gender-related persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees – toukokuu 2002 http://www.unhcr.org/3d58ddef4.html

Synonyymi

★ sukupuoleen liittyvä vaino

Suppeampi termi

★ **sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta**

Liittyvät termit

★ (sosiaalinen) sukupuoli
★ **yhteiskunnallinen ryhmä**
★ **naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus**

Huomautukset

1. Termillä "sukupuoleen perustuva vaino" ei itsessään ole juridista merkitystä. Se kattaa joukon erilaisia tapauksia, joissa sukupuoli on relevantti näkökohta **pakolaisaseman** määrittämisessä. Vaikka sekä naiset että miehet voivat nostaa esiin sukupuoleen liittyviä seikkoja, niitä tuovat useimmiten esille naiset.

2. Vaikka sukupuolta ei erityisesti mainita perusteena katsoa tietty henkilö **pakolaiseksi** ja myöntää tälle **suojelua**, on yleisesti tiedossa, että sukupuoli voi vaikuttaa **vainon** syihin tai olla vainon taustalla, eikä sinänsä ole tarvetta lisätä uutta perustetta pakolaissopimuksen määritelmiin. Kaikkia Geneven yleissopimuksen mukaisia vainon perusteita (rotu, uskonto, kansallisuus, tiettyyn **yhteiskunnalliseen ryhmään** kuuluminen ja poliittinen mielipide) tulisi tulkita ottaen huomioon sukupuoleen liittyvät seikat, vaikka sukupuoleen perustuva vaino liittyykin näistä perusteista etupäässä tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumiseen.

sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta

BG	Насилие свързано с полова принадлежност
CS	násilí na základě genderové příslušnosti
DE	geschlechtsspezifische Gewalt
EL	
EN	gender-specific violence
ES	
ET	
FR	violence liée au genre
GA	foréigean dírithe ar inscne
HU	nemhez kötődő erőszak
IT	violenza di genere
LT	
LV	dzimumspecifiska vardarbība
MT	
NL	gendergerelateerd geweld
PL	przemoc uwarunkowana płcią
PT	
RO	
SK	rodovo podmienené násilie / rodovo motivované násilie
SL	specifično spolno preganjanje
SV	könsspecifikt våld
NO	"kjønnsbasert vold (b) / kjønnsbasert vald (n)"

Määritelmä

Erityyppiset vamman aiheuttamiset ja ihmisoikeusloukkaukset, jotka ovat sukupuolistuneita/sukupuoliperusteisia mutta jotka eivät välttämättä ole sukupuoleen perustuvaa vainoa.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016 Crawley, Heaven: Gender-Related Persecution and Women's Claims to Asylum

Synonyymit

- ★ sukupuolistunut vamman aiheuttaminen / sukupuoliperusteinen vamman aiheuttaminen
- ★ sukupuoleen perustuva väkivalta
- ★ sukupuolittunut väkivalta

Laajempi termi

- ★ **sukupuoleen perustuva vaino**

Liittyvät termit

- ★ (sosiaalinen) sukupuoli
- ★ **naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus**

Huomautukset

1. Tällaiset vahingoittamisen muodot kohdistuvat useammin naisiin tai vaikuttavat naisiin eri tavalla kuin miehiin. Niitä ovat esimerkiksi seksuaalinen väkivalta, raiskaaminen, naisten sukuelinten silpominen / naisten ympärileikkaus, lähisuhdeväkivalta, pakkoabortti ja -sterilointi sekä ehkäisyn käytön estäminen.

2. Uudelleenlaaditussa aseman määrittelyä koskevassa direktiivissä (direktiivi 2011/95/EU) todetaan, että luonteeltaan sukupuoleen liittyvät teot voivat olla vainoksi katsottavia tekoja.

3. Termin "sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta" katsotaan olevan merkitykseltään suppeampi kuin **sukupuoleen perustuva vaino**.

S

suojelu

BG	закрила
CS	ochrana
DE	Schutz
EL	προστασία
EN	protection
ES	protección
ET	kaitse
FR	protection
GA	cosaint
HU	védelem
IT	protezione
LT	apsauga
LV	aizsardzība
MT	Protezzjoni / Ħarsien
NL	bescherming
PL	ochrona
PT	protecção
RO	protecție
SK	ochrana
SL	zaščita
SV	skydd
NO	beskyttelse (b) / vern (n)

Määritelmä

Käsite, joka kattaa kaikki toimet yksilön oikeuksien täyden kunnioittamisen varmistamiseksi ihmisoikeuslainsäädännön, pakolaisoikeuden ja kansainvälisen **humanitaarisen oikeuden** kirjaimen ja hengen mukaisesti.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Suppeammat termit

- **suojelun tarjoaja**
- **humanitaarinen suojelu**
- **kansainvälinen suojelu**
- **alueellinen suojeluohjelma**
- **tilapäinen suojelu**

Liittyvä termi

- **turvapaikka**

Huomautus

Suojeluun sisältyy ihmisten oikeuksien kunnioittamista edistävän ympäristön luominen, tietynlaisen hyväksikäytön välittömien vaikutusten estäminen ja/tai lieventäminen sekä ihmisarvoisten elinolosuhteiden palauttaminen korvausten, ennalleensaattamisen ja kuntoutuksen avulla.

suojelun tarjoaja

BG	субект на закрила
CS	poskytovatel ochrany
DE	Akteur, der Schutz bieten kann
EL	φορείς προστασίας
EN	actor of protection
ES	agentes de protección
ET	kaitset tagav isik
FR	acteur de la protection
GA	gníomhaí cosanta (iolra: gníomhaithe cosanta)
HU	a védelem szereplői
IT	soggetto che offre protezione
LT	apsaugos teikėjas
LV	aizsardzības dalībnieks
MT	Aġent t'att ta' protezzjoni
NL	actoren van bescherming
PL	podmiot udzielający ochrony
PT	agentes de protecção
RO	agent de protectie
SK	aktéri ochrany
SL	akter nudenja zaščite
SV	aktörer som ger skydd
NO	aktører som gir beskyttelse (b) / aktørar som gjev vern (n)

Määritelmä

Taho (luonnollinen tai oikeushenkilö), joka tarjoaa tehokasta ja luonteeltaan pysyvää suojelua **vainoa** tai **vakavaa haittaa** vastaan – eli valtio tai valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät puolueet tai järjestöt, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, edellyttäen, että ne ovat halukkaita ja kykeneviä tarjoamaan suojelua.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 7 artiklan pohjalta

Laajempi termi

★ **suojelu**

S

sur place -pakolainen

BG	бежанец на място / бежанец sur place
CS	uprchlík na místě; uprchlík „sur place“
DE	Flüchtling sur place
EL	επί τόπου
EN	refugee sur place
ES	refugiado sobrevenido
ET	sur place pagulane
FR	réfugié sur place
GA	dídeanaí sur place
HU	sur place menekült
IT	rifugiato sur place
LT	pabėgėlis sur place
LV	bēglis sur place
MT	Rifuġjat(a) sur place
NL	vluchteling „sur place” (NL syn. réfugié sur place)
PL	uchodźca sur place / uchodźca na miejscu
PT	refugiados sur place
RO	refugiat sur place
SK	utečenec sur place / utečenec „na mieste“
SL	begunec sur place
SV	flykting ”sur place”
NO	sur place-flyktning

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka ei ole **pakolainen** lähtiessään **alkuperä-/lähtömaastaan**, mutta josta tulee myöhemmin pakolainen **perustellun vainon pelon** myötä.
EU-kontekstissa henkilö, jolle on myönnetty **pakolaisasema** perusteenaan **kansainvälisen suojelun** tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa eli alkuperämaasta lähdön jälkeisten tapahtumien vuoksi.

Lähde

Yleinen konteksti: UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology
EU-konteksti: EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 5 artiklan pohjalta

Synonyymi

★ objektiiviset turvapaikanhakuperusteet, jotka ilmenevät hakijan lähdettyä alkuperä-/lähtömaastaan

Huomautus

Sur place -pakolaisten vainon pelon taustalla voi olla vallankaappaus heidän kotimaassaan tai maasta lähdön jälkeen tapahtunut sorto- tai vainotoimien käyttöönottaminen tai kiihdyttäminen. Tämän pakolaisaseman pyytäminen voi myös perustua hyvässä uskossa tehtyihin poliittisiin toimiin asuinmaassa tai maassa, johon on paettu.

syntymämaa

BG	страна на раждане
CS	země narození
DE	Geburtsland
EL	χώρα γέννηση
EN	country of birth
ES	país de nacimiento
ET	sünniriik
FR	pays de naissance
GA	tír bhreithe
HU	születés helye szerinti ország
IT	paese di nascita
LT	valstybė, kurioje gimė
LV	dzimšanas valsts
MT	Art twelidek / Pajjiżek
NL	geboorteland
PL	kraj urodzenia
PT	país de nascimento
RO	țara de naștere
SK	krajina narodenia
SL	država rojstva
SV	födelseland
NO	fødeland

Määritelmä

Äidin asuinmaa (nykyisten rajojen mukaisesti, jos tieto on saatavissa) syntymähetkellä tai, jos tämä ei ole mahdollista, maa (nykyisten rajojen mukaisesti, jos tieto on saatavissa), jossa henkilö on syntynyt.

Lähde

Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan e kohta

Liittyvät termit

★ **kansalaisuusvaltio**
★ **lähtömaa/alkuperämaa**

syntymäperiaate

BG	no translation
CS	ius soli/právo půdy
DE	Territorialprinzip / Ius soli / Geburtslandprinzip
EL	αρχή του εδάφους; ius soli
EN	ius soli
ES	ius soli
ET	sünnikohaõigus
FR	droit du sol
GA	ius soli
HU	ius soli (területi elv)
IT	ius soli
LT	žemės teisė
LV	Ius soli
MT	Ius soli
NL	jus soli / territorialprinsippet
PL	prawo ziemi
PT	ius soli
RO	ius soli/ legea locului
SK	právo zeme / ius soli
SL	jus soli
SV	no usual translation
NO	jus soli / territorialprinsippet

Määritelmä

Periaate, jonka mukaan henkilön kansalaisuus määritetään syntymämaan perusteella.

Lähde

EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality

Synonyymi

★ ius soli

Liittyvät termit

★ **kansalaisuuden saaminen**
★ **periytymisperiaate**

S

sähköinen / automatisoitu rajavalvonta

BG	
CS	Automatizovaná hraniční kontrola
DE	automatische Grenzkontrolle
EL	
EN	Automated Border Control
ES	Control automatizado de fronteras
ET	Automatiseeritud piirikontroll
FR	"contrôle automatisé aux frontières "
GA	
HU	Automatizált Határellenőrzés
IT	
LT	
LV	automatizētā robežkontrole
MT	Sistema Awtomatizzata għall-Identifikazzjoni tal-Marki tas-Swaba'
NL	Geautomatiseerde grenspassage
PL	Automatyczna Kontrola Graniczna
PT	
RO	
SK	automatizovaná hraničná kontrola
SL	Avtomatska mejna konrola
SV	Automatisk gränskontroll
NO	automatisert grensekontroll

Määritelmä

Automaattiset rajanylitykset mahdollistava järjestelmä, joka tarkistaa koneellisesti luettavat sähköiset matkustusasiakirjat (e-MRTD), varmistaa, että matkustaja on asiakirjan laillinen haltija, tekee kyselyn rajavalvontatietoihin ja arvioi henkilön oikeuden **rajanylitykseen** ennalta määritettyjen sääntöjen mukaisesti. Järjestelmä koostuu itsepalvelujärjestelmästä ja automaattiportista.

Lähde

EMN:n johtama, pohjana ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/399 muuttamisesta rajanylitystietojärjestelmän käytön osalta, 1 artikla
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/index_en.htm
ja Frontex: Best Practice Operational Guidelines for Automated Border Control (ABC) Systems
http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Research/Best_Practice_Operational_Guidelines_for_Automated_Border_Control.pdf

Synonyymit

- automaattinen rajavalvonta
- sähköinen passi
- koneellisesti luettava sähköinen matkustusasiakirja (e-MRTD)

Laajempi termi

- **rajavalvonta**

Huomautukset

1. ”Itsepalvelujärjestelmä” on automatisoitu järjestelmä, joka suorittaa kaikki henkilöön sovellettavat rajatarkastukset tai jotkin niistä. ”Automaattiportti” on sähköisesti toimiva infrastruktuuri, jossa tosiasiallinen ulkorajan ylitys tapahtuu. (Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/399 muuttamisesta rajanylitystietojärjestelmän käytön osalta, 1 artikla.)
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/index_en.htm

2. Monissa Schengen-maissa on sähköiset/automatisoidut rajavalvontajärjestelmät suurimmilla lentoasemilla liikkumisen tehostamiseksi. Matkustajat, joilla on sähköinen passi, kulkevat sähköisestä/automatisoidusta rajavalvontaportista, jossa heidän passinsa tarkistetaan. Matkustajan biometrisia tietoja verrataan passin sisältämiin tietoihin, ja jos tiedot vastaavat toisiaan, matkustaja saa ylittää rajan.

sähköinen / automatisoitu sormenjälkien tunnistusjärjestelmä

BG	
CS	Automatizovaný systém identifikace podle otisků prstů
DE	automatisiertes Fingerabdruck-identifizierungs-system
EL	
EN	Automated Fingerprint Identification System
ES	Sistema automatizado de identificación de huellas digitales
ET	Automaatne sõrmejälgede tuvastamise süsteem
FR	Système automatisé d'identification des empreintes digitales
GA	
HU	Automatizált Ujjnyomat-azonosító Rendszer
IT	
LT	
LV	automatizētā pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēma
MT	Kontroll Awtomatizzat tal-Fruntieri
NL	Geautomatiseerde vingerafdrukidentificatiesysteem
PL	Automatyczny System Identyfikacji Daktyloskopijnej
PT	
RO	
SK	"automatizovaný systém daktyloskopickej identifikácie
SL	Avtomatski sistem za identifikacijo prstnih odtisov
SV	Datasystem för identifiering av fingeravtryck
NO	automatisert system for gjenkjennelse av fingeravtrykk (b) / automatisert system for attkjenning av fingeravtrykk (n)

Määritelmä

Biometrinen tunnistamismenetelmä, jolla kerätään, säilytetään ja analysoidaan sormenjälkitietoja sähköisen kuvaustekniikan avulla ja jota käytetään **Eurodac**-järjestelmässä sormenjälkien automaattiseen tunnistamiseen ja tarkistamiseen.

Lähde

Tech Target -verkkosivusto: sähköisen/automatisoidun sormenjälkien tunnistusjärjestelmän määritelmä
http://searchsecurity.techtarget.com/definition/Automated-Fingerprint-Identification-System

Synonyymi

★ AFIS

Laajemmat termit

★ **Eurodac**
★ **henkilöllisyyden selvittäminen**

Huomautus

AFIS-järjestelmään perustuvassa EURODAC-tietokannassa ei ole esimerkiksi henkilöiden nimiä, koska tietokanta käyttää biometrista vertailua, joka on käytettävissä olevista tunnistusmenetelmistä turvallisin ja tarkin.

S

säilöönotolle vaihtoehtoiset turvaamistoimet

BG	алтернатива на задържане
CS	alternativa k zajištění
DE	Alternative zur Inhaftierung / Inhaftnahme, Haftalternative; Alternative zur Schubhaft / gelinderes Mittel (AT)
EL	τα μη στερητικά της ελευθερίας εναλλακτικά
EN	alternative to detention
ES	alternativas al internamiento
ET	kinnipidamise alternatiivid
FR	alternative à la détention / rétention
GA	malairt ar choinneáil (iolra: malairtí ar choinneáil)
HU	a fogvatartás alternatívái
IT	disposizione alternativa al trattenimento
LT	alternatyvi sulaikymui priemonė
LV	alternatīva aizturēšanai
MT	Alternattiva għad-detenzjoni
NL	alternatief voor bewaring
PL	alternatywa wobec zatrzymania
PT	
RO	alternativa la masura detentiei
SK	alternatíva k zaisteniu / alternatíva zaistenia
SL	alternativa k pridržanju / alternativa k omejitvi gibanja
SV	alternativ till förvar
NO	alternativ til forvaring

Määritelmä

Toimenpiteet, jotka eivät sisällä vapauden menettämistä ja joilla valvotaan **kolmansien maiden kansalaisia** ja/tai rajoitetaan heidän liikkumistaan ennen **pakkopaluuta/ pakkopalauttamista** tai päätöstä henkilön oikeudesta **jäädä jäsenvaltioon**. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi säännöllinen ilmoittautuminen, asianmukaisen rahavakuuden asettaminen, matkustusasiakirjojen luovuttaminen ja sähköinen valvonta.

Lähde

EMN johtanut **direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi)** 8 artiklan 4 kohdan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013L0033

Liittyvä termi

★ **säilöönotto**

Huomautukset

1. Säilöönotolle vaihtoehtoiset turvaamistoimet yleensä takaavat mahdolliselle säilöön otetulle suotuisemmat ("lievemmät") olosuhteet ja saattavat myös olla kustannustehokkaampia. Näitä toimia koskevat joka tapauksessa ihmisoikeusstandardit.

2. **Vastaanottotiloja** voidaan pitää säilöönotolle vaihtoehtoisina turvaamistoimina vain siinä tapauksessa, että kyseessä olevan henkilön on ilmoittauduttava säännöllisesti toimivaltaisille viranomaisille tai jos on määritetty asumiseen liittyviä vaatimuksia.

3. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Use of detention and alternatives to detention in the context of immigration policies, 2014**.

säilöönotto

BG	задържане
CS	zajištění
DE	Abschiebungshaft
EL	κράτηση (διοικητική)
EN	detention
ES	internamiento
ET	kinnipidamine
FR	rétention
GA	coinneáil
HU	őrizet
IT	trattenimento
LT	sulaikymas
LV	aizturēšana
MT	Detenzjoni
NL	detentie; vreemdelingenbewaring (in context of return)
PL	detencja / zatrzymanie
PT	detenção
RO	custodie publică
SK	zaistenie
SL	omejitev gibanja / pripor
SV	förvar
NO	forvaring

Määritelmä

Yleisessä muuttoliikekontekstissa hallinto- tai oikeusviranomais(t)en määräämä ei-rangaistuksellinen hallintotoimenpide, jolla henkilön vapautta rajoitetaan sulkemalla hänet tiettyyn paikkaan, jotta jokin toinen toimenpide voidaan toteuttaa.
EU:n turvapaikkakontekstissa se, että jäsenvaltio sulkee **kansainvälistä suojelua hakevan** tiettyyn paikkaan (eli vapaudenriisto), jossa hakijalta viedään henkilökohtainen vapaus.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut UNESCOn People on the Move Handbook -julkaisussa esitetystä "detention"-termin määritelmästä
EU-konteksti: **Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi)** 2 artiklan h kohta ja **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 26 artikla

Suppeampi termi

★ **säilöönottoyksikkö**

Liittyvät termit

★ **säilöönotolle vaihtoehtoiset turvaamistoimet**
★ **säilöön otettu**

Huomautukset

1. EU-säännöksissä erotellaan erilaiset **maahanmuuttoon** liittyvät tilanteet, joissa **kolmansien maiden kansalaisia** voidaan ottaa säilöön: kansainvälistä suojelua hakevien säilöönotto, säilöönotto, jonka tarkoituksena on estää **säännösten vastainen / laiton maahantulo** jäsenvaltioiden alueelle, ja **palautusmenettelyiden** piirissä olevien, **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden** säilöönotto.

2. .Kansainvälistä suojelua hakevia voidaan ottaa säilöön missä vaiheessa turvapaikkaprosessia tahansa, alkuperäisen hakemuksen jättöhetkestä aina siihen asti, kun kansainvälistä suojelua hakeva henkilö, joka on saanut kielteisen päätöksen, **poistetaan** maasta. **Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 26 artiklan mukaan henkilöä ei saa ottaa säilöön ainoastaan sen vuoksi, että hän on tehnyt **kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksen**. Jotta voidaan varmistaa, että säilöönottoa ei tehdä mielivaltaisesti ja että kansainvälistä suojelua hakevien perusoikeuksia kunnioitetaan, direktiivissä 2013/33/EU määritetään kattava säilöönottoperusteiden luettelo (8 artikla) ja useita menettelyllisiä takeita. Lisäksi direktiivillä säännellään **säilöönottoyksiköiden** olosuhteita (10 artikla).

3. EU:n paluukontekstissa jäsenvaltiot voivat ottaa säilöön tai pitää säilöönottoyksikössä palauttamismenettelyjen kohteena olevan kolmannen maan kansalaisen vain palauttamisen valmistelemiseksi ja/tai henkilön poistamiseksi maasta erityisesti, kun (a) on olemassa **pakenemisen vaara** tai (b) asianomainen kolmannen maan kansalainen välttelee tai vaikeuttaa palauttamisen valmisteluja tai maastapoistamista. Säilöönoton on oltava mahdollisimman lyhytaikainen ja sitä saa jatkaa vain niin kauan kuin asianmukaisella ripeydellä hoidettavat maastapoistamisjärjestelyt ovat kesken. Katso **direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** 15 artiklan 1 kohta.

4. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: The use of detention and alternatives to detention in the context of immigration policies, 2014**.

S

säilöönotto-olosuhteet

BG	
CS	standardy a podmínky zajištění
DE	Haftstandards und -bedingungen
EL	Πρότυπα και συνθήκες κράτησης
EN	detention standards and conditions
ES	
ET	kinnipidamisnõuded ja -tingimused
FR	normes et conditions de rétention
GA	
HU	fogvatartási normák és körülmények
IT	standard e condizioni del trattenimento
LT	sulaikymo standartai ir sąlygos
LV	aizturēšanas standarti un apstākļi
MT	standards u kundizzjonijiet tad-detenzjoni
NL	Detentienormen en -voorwaarden / omstandigheden
PL	
PT	normas e condições de detenção
RO	
SK	normy a podmienky zaistenia
SL	standardi in pogoji za zadrževanje
SV	normer och förhållanden för förvar
NO	Vilkår for og standard ved ved forvaring

Määritelmä

Maahanmuuttokontekstissa kaikki perusperiaatteet, jotka liittyvät hallinnollisen säilöönoton kohteena olevien **maahanmuuttajien perusoikeuksiin** ja kohteluun, muun muassa oikeuteen käyttää oikeussuojakeinoja, säilöönottomenettelyiden sääntöihin, yhteydenpitoon oikeudellisten avustajien, neuvonantajien ja kansainvälisiä ja kansalaisjärjestöjä edustavien henkilöiden kanssa, majoituksen aineellisiin olosuhteisiin, henkilökohtaiseen kehittymiseen, **oikeuteen terveydenhuoltoon** sekä toimenpiteisiin, joilla varmistetaan järjestys, turvallisuus ja säilöönotettujen maahanmuuttajien suojelu.

Lähde

EMN johtanut Euroopan neuvoston oikeudellisen yhteistyökomitean (CDCJ) julkaisun Codifying instrument of European rules on the administrative detention of migrants, toukokuu 2017, pohjalta, **direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi)** 9, 10 ja 11 artiklojen pohjalta ja **direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** 15, 16 ja 17 artiklojen pohjalta

Synonyymit

- säilöönoton edellytykset
- säilöönoton olosuhteet
- säilöönottoon liittyvät takeet

Laajempi termi

- **säilöönotto**

Huomautukset

1. Säilöönotettujen maahanmuuttajien kohtelun perusperiaatteet määritetään esimerkiksi Euroopan neuvoston oikeudellisen yhteistyökomitean (CDCJ) toukokuussa 2017 julkaistussa Codifying instrument of European rules on the administrative detention of migrants -julkaisussa tai Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun UNHCR:n Guidelines on the Applicable Criteria and Standards relating to the Detention of Asylum-Seekers and Alternatives to Detention -julkaisussa vuodelta 2012, http://www.refworld.org/docid/503489533b8.html.

2. EU-kontekstissa **direktiivissä 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) ja direktiivissä 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) on kansainvälistä suojelua hakevien** säilöönottoa koskevat vaatimukset (takeet) ja säännöt (edellytykset), joilla varmistetaan, että heidän perusoikeuksiaan kunnioitetaan täysimääräisesti.

3. Säilöönotetuille kansainvälistä suojelua hakeville myönnettävät takeet määritetään direktiivin 2013/33/EU 9 artiklassa ja direktiivin 2008/115/EY 15 artiklassa. Näitä takeita ovat muun muassa seuraavat: säilöönoton on oltava mahdollisimman lyhytkestoinen ja henkilöä saa pitää säilöönotettuna ainoastaan niin kauan kuin perusteet ovat sovellettavissa, oikeus- tai hallintoviranomaisten on annettava säilöönottomääräykset kirjallisina, säilöönoton laillisuus tutkitaan viipymättä ja säilöönotetulle ilmoitetaan säilöönoton perusteet ja kerrotaan kansallisen lainsäädännön mukaisista menettelyistä, joilla säilöönottomääräykseen voidaan hakea muutosta, ja mahdollisuudesta vaatia maksutonta oikeusapua ja edustusta.

4. Direktiivin 2013/33/EU 10 artiklassa ja direktiivin 2008/115/EY 16 artiklassa viitataan säilöönotto-olosuhteisiin ja säilöönoton edellytyksiin. Maahanmuuttajien säilöönotto tapahtuu yleensä erityisissä säilöönottoyksiköissä. Jos jäsenvaltio ei voi järjestää säilöönotetun henkilön majoitusta erityisessä säilöönottoyksikössä, vaan joutuu turvautumaan vankilamajoitukseen, säilöönotetut on pidettävä erillään vangeista. EU:n jäsenvaltioiden on varmistettava, että **perheenjäsenillä**, oikeudellisilla avustajilla tai neuvonantajilla ja kansainvälisiä ja kansalaisjärjestöjä, esimerkiksi **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettua**, edustavilla henkilöillä on mahdollisuus olla yhteydessä hakijoihin ja vierailla heidän luonaan. Säilöönotetuille hakijoille on annettava järjestelmällisesti tietoa yksiköissä noudatettavista säännöistä ja heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan kielellä, jota he ymmärtävät.

5. Direktiivin 2013/33/EU 11 artiklan ja direktiivin 2008/115/EY 17 artiklan mukaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tilanteeseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Yksin tulleita alaikäisiä ja perheitä, joissa on alaikäisiä, otetaan säilöön vain viimeisenä keinona ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi.

säilöönottoyksikkö

BG	място за задържане
CS	zařízení pro zajištění cizinců
DE	Haftzentrum
EL	χώρος κράτησης (κρατητήρια)
EN	detention facility
ES	centro de internamiento
ET	kinnipidamisasutus
FR	centre de rétention
GA	ionad coinneála
HU	őrzött szállás / fogda
IT	struttura di trattenimento
LT	sulaikymo centras
LV	aizturēšanas telpa
MT	Ċentru / Faċilità ta' detenzjoni
NL	inrichting voor vreemdelingenbewaring
PL	ośrodek detencyjny
PT	centro de instalação temporária
RO	centru de cazare a străinilor luați în custodie publică
SK	útvar policajného zaistenia pre cudzincov (national law) / zariadenie určené pre zaistenie cudzincov
SL	objekt v katerem se izvaja omejitev gibanja / obejkt za pripor
SV	förvarsanläggning
NO	forvaringsleir

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa erityinen yksikkö, johon **otetaan säilöön kolmansien maiden kansalaisia** kansallisen lainsäädännön mukaan.
EU:n paluukontekstissa erityinen yksikkö, johon voidaan ottaa säilöön **palauttamismenettelyjen** kohteena oleva kolmannen maan kansalainen palauttamisen valmistelemiseksi ja/tai henkilön **poistamiseksi maasta** erityisesti, kun (a) on olemassa **pakenemisen vaara** tai (b) asianomainen kolmannen maan kansalainen välttelee tai vaikeuttaa palauttamisen valmisteluja tai maastapoistamista.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 16 artiklan pohjalta
Paluukonteksti: Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 15 artiklan 1 kohta

Synonyymi

★ säilöönottokeskus

Laajempi termi

★ säilöönotto

Huomautus

Jos jäsenvaltio ei voi järjestää säilöönotetun henkilön majoitusta erityisessä säilöönottoyksikössä, vaan joutuu turvautumaan vankilamajoitukseen, säilöönotetut kolmannen maan kansalaiset on pidettävä erillään vangeista.

S

säilöön otettu

BG	задържан
CS	zajištěný cizinec
DE	Häftling
EL	κρατουμένου
EN	detainee
ES	detenido
ET	kinnipeetav
FR	personne retenue
GA	duine atá á choinneáil
HU	őrizetbevett (személy)
IT	detenuto
LT	sulaikytasis
LV	aizturētais
MT	Detenut(a)
NL	gedetineerde (vreemdelingenbewaring gestelde persoon (NL) or persoon in vasthouding / opgesloten persoon (BE) in case of return)
PL	osoba zatrzymana
PT	
RO	
SK	zaistená osoba
SL	pripornik
SV	förvarstagen person
NO	innsatt (b) / innsett (n)

Määritelmä

Säilöönoton kohteena oleva henkilö.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvä termi

★ **säilöönotto**

säännösten vastainen / laiton maahanmuutto

BG	незаконна миграция
CS	nelegální/neregulérní migrace
DE	irreguläre Migration
EL	
EN	irregular migration
ES	inmigración irregular
ET	ebaseaduslik ränne
FR	migration irrégulière
GA	imirce aimhrialta
HU	irreguláris migráció
IT	migrazione irregolare
LT	neteisėta migracija
LV	nelikumīga migrācija
MT	Migrazzjoni irregolari
NL	irreguliere migratie (not currently used; more common is „illegale migratie”)
PL	migracja nieregularna
PT	migração irregula
RO	migrație ilegală
SK	nelegálna migrácia
SL	ilegana migracija / neregulirana migracija / nedovoljena migracija
SV	irreguljär migration
NO	irregulær migrasjon

Määritelmä

Siirtyminen uuteen kauttakulku- tai asuinpaikkaan lähtö-, kauttakulku- ja vastaanottajamaiden säännösten vastaisesti.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen ja muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossaryn pohjalta

Synonyymit

- luvaton maahanmuutto
- laiton maahanmuutto
- laiton muuttoliike
- maahanmuutto ilman lupaa
- paperiton maahanmuutto

Laajempi termi

- **muuttoliike/siirtolaisuus**

Suppeammat termit

- **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
- **säännösten vastainen / laiton oleskelu**
- maahanmuuttajien toissijainen siirtyminen

Liittyvä termi

- **säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö**

Huomautukset

1. Säännösten vastaisella / laittomalla maahanmuutolla ei ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Kohdemaiden näkökulmasta se on maahantulo, maassa oleskelu tai maassa työskentely ilman maahanmuuttosäännösten edellyttämiä lupia tai asiakirjoja. Lähtömaan näkökulmasta säännösten vastainen tilanne on esimerkiksi se, että henkilö ylittää kansainvälisen rajan ilman voimassa olevaa passia tai **matkustusasiakirjaa**, tai se, että henkilö ei täytä maasta poistumisen hallinnollisia edellytyksiä. Usein termiä kuitenkin käytetään nimenomaan **maahanmuuttajien salakuljetukseen** ja ihmiskauppaan liittyvissä tapauksissa.

2. Säännösten vastaisen / laittoman maahanmuuton määrittelemisestä on käyty paljon keskustelua. Termeillä (esimerkiksi ”laiton maahanmuutto”, ”paperiton maahanmuutto” ja ”maahanmuutto ilman lupaa”) voi olla erilaisia merkitysvivahteita eri maiden kansallisissa poliittisissa keskusteluissa. Tästä syystä ja termin ”laiton maahanmuutto” rikollisuuteen liittyvän sivumerkityksen vuoksi kyseistä termiä tulisi välttää, sillä useimmat säännösten vastaisesti maassa oleskelevat henkilöt eivät ole rikollisia. Maassa oleskelu ilman tarvittavia asiakirjoja on useimmissa maissa maassaoleskelua koskevien säännösten vastainen rikkomus, ei rikos.'

3. YK käyttää termiä ”säännösten vastainen maahanmuutto” (”irregular migration”) tai ”paperiton maahanmuutto” (”‘undocumented migration”), kun taas Euroopan komissio suosi pitkään termiä ”laiton maahanmuutto” (”illegal immigration”), mutta on sittemmin siirtynyt käyttämään myös termiä ”säännösten vastainen maahanmuutto” (”irregular migration”).

4. Euroopan neuvosto tekee eron laittoman maahanmuuton (”illegal migration”) ja säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskelevan henkilön (”irregular migrant”) välillä. **Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 1509 (2006)** mukaan suositellaan käytettäväksi termiä ”laiton” (”illegal”), kun viitataan asemaan tai prosessiin, ja termiä ”säännösten vastainen” (”irregular”), kun viitataan henkilöön.

S

säännösten vastainen / laiton oleskelu

BG	незаконно пребиваване
CS	neoprávněný pobyt
DE	irregulärer Aufenthalt
EL	παράνομη διαμονή
EN	irregular stay
ES	estancia irregular
ET	ebaseaduslik (riigis) viibimine
FR	séjour irrégulier
GA	cuairt aimhrialta
HU	szabálytalan tartózkodás
IT	soggiorno irregolare
LT	neteisėtas buvimas
LV	nelikumīga uzturēšanās
MT	Qagħda / Waqfa / Żjara irregolari
NL	illegaal verblijf
PL	nieregularny pobyt
PT	permanência irregula
RO	ședere ilegală
SK	neoprávnený pobyt (national law) / nelegálny pobyt
SL	ilegalno prebivanje / nedovoljeno prebivanje
SV	olaglig vistelse
NO	irregulært opphold (b) / irregulært opphald (n)

Määritelmä

Sellaisen **kolmannen maan kansalaisen** oleskelua jäsenvaltion alueella, joka ei täytä tai ei enää täytä **Schengenin rajasäännöstön** 5 artiklassa määrättyjä maahantulon edellytyksiä tai muita maahantulon, maassa oleskelun tai asumisen edellytyksiä kyseisessä jäsenvaltiossa.

Lähde

Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 2 kohta

Laajempi termi

- **säännösten vastainen / laiton maahanmuutto**

Liittyvät termit

- **säännösten vastainen / laiton maahantulo**
- **henkilö, joka on jäänyt maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua**
- **laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**

Huomautus

Euroopan komissio suosii nykyisin termiä ”säännösten vastainen maassa oleskelu” (”irregular stay”, ks. esim. **muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary**) termin ”laiton oleskelu” (”illegal stay”) asemesta. Jälkimmäistä termiä käytetään **direktiivissä 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi).**

säännösten vastainen / laiton maahantulo

BG	незаконно влизане
CS	neoprávněný vstup na území
DE	irreguläre Einreise
EL	παράνομη είσοδος
EN	irregular entry
ES	entrada irregular
ET	ebaseaduslik (riiki) sisenemine
FR	entrée irrégulière
GA	iontráil aimhrialta
HU	szabálytalan határátlépés
IT	ingresso irregolare
LT	neteisėtas atvykimas
LV	nelikumīga ieceļošana
MT	Dħul irregolari
NL	illegale binnenkomst
PL	nieregularny wjazd
PT	entrada irregular
RO	
SK	nelegálny vstup / neoprávnený vstup
SL	ilegalen vstop / nedovoljen vstop
SV	olaglig inresa
NO	irregulær innreise

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa rajan ylittäminen vastaanottavan valtion asettamien **laillista maahantuloa** koskevien vaatimusten vastaisesti.
Schengen-kontekstissa sellaisen **kolmannen maan kansalaisen** tulo Schengen-jäsenvaltion alueelle, joka ei täytä **Schengenin rajasäännöstön** 5 artiklassa säädettyjä edellytyksiä.

Lähde

Yleinen konteksti: Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen lisäpöytäkirja maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämisestä, 3 artiklan b kohdassa annettu termin ”laiton maahantulo” määritelmä
Schengen-konteksti: EMN:n laatima

Synonyymi

★ laiton maahantulo

Laajempi termi

★ **säännösten vastainen / laiton maahanmuutto**

Liittyvät termit

★ **rajavalvonta**
★ **EU:n ulkoraja**
★ **EU:n sisäraja**
★ **laillinen maahantulo**
★ **Schengenin rajasäännöstö**

Huomautukset

1. Euroopan komissio suosii nykyisin termiä ”säännösten vastainen maahantulo” (”irregular entry”, ks. esim. **muutto-liike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary**) termin ”laiton maahantulo” (”illegal entry”) asemesta.

2. Schengenin rajasäännöstön 5 artiklassa todetaan, että kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytykset enintään kolmen kuukauden pituista oleskelua varten kuuden kuukauden ajanjaksoa kohden ovat seuraavat:

(a) hänellä on hallussaan voimassa oleva **matkustusasiakirja** tai rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat;
(b) hänellä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava **viisumi** ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, **neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 (17)** nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva **oleskelulupa**;
(c) hän näyttää toteen suunnitellun oleskelun tarkoituksen ja edellytykset ja hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että **lähtömaahan paluu** tai **kauttakulkumatka** sellaiseen **kolmanteen maahan**, jonne hänen pääsynsä on varma, tai hän kykenee hankkimaan laillisesti tällaiset varat;
(d) häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon **Schengenin tietojärjestelmässä**;
(e) hänen ei katsota voivan vaarantaa minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä eikä kansainvälisiä suhteita eikä häntä etenkään ole jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa samoin perustein määrätty maahantulokieltoon.

3. Lisätietoja on **asetuksessa (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö)** osoitteessa http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006R0562:FI:NOT

S

säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskeleva henkilö

BG	незаконен мигрант
CS	neregulérní migrant/osoba v nelegálním postavení
DE	irregulärer Migrant
EL	παράνομος μετανάστης
EN	irregular migrant
ES	inmigrante en situación irregular
ET	ebaseaduslikult riigis viibiv isik
FR	migrant en séjour irrégulier
GA	imirceach neamhrialta
HU	irreguláris migráns
IT	migrante irregolare
LT	neteisėtas migrantas
LV	nelikumīgs migrants
MT	Migrant(a) irregolari
NL	illegaal verblijvende migrant
PL	migrant nieregularny
PT	imigrante irregular
RO	migrant ilegal
SK	nelegálny migrant / migrant bez platného povolenia na pobyt
SL	ilegaln migrant / nezakonit priseljenec
SV	irreguljär migrant
NO	irregulær migrant

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, jolla ei **säännösten vastaisen / laittoman maahantulon**, maahantulon edellytysten rikkomisen tai henkilön maahantulo- ja oleskeluoikeuden päättymisen vuoksi ole laillista asemaa kauttakulkumaassa tai **vastaanottavassa maassa**.

EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalainen**, joka oleskelee Schengen-jäsenvaltion alueella ja joka ei täytä tai ei enää täytä **Schengenin rajasäännöstössä** määrättyjä maahantulon edellytyksiä tai muita maahantulon, maassa oleskelun tai asumisen edellytyksiä kyseisessä jäsenvaltiossa.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

EU-konteksti: EMN johtanut direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklassa esitetystä ”laiton oleskelu” -termin määritelmästä

Synonyymit

- luvaton maahanmuuttaja
- laiton maahanmuuttaja
- maahanmuuttaja, jolla ei ole kaikkia tarvittavia asiakirjoja
- säännösten vastaisessa tilanteessa oleva maahanmuuttaja
- säännösten vastaisessa asemassa oleva maahanmuuttaja
- ilman lupaa maahan muuttanut
- paperiton maahanmuuttaja

Laajempi termi

- **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Suppeampi termi

- **laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**

Liittyvät termit

- **kiinniottaminen/pidättäminen**
- **säännösten vastainen / laiton maahanmuutto**
- **henkilö, joka on jäänyt maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua**

Huomautukset

1. IOM:n määritelmä kattaa muun muassa ne henkilöt, jotka ovat tulleet kauttakulkumaahan tai **vastaanottavaan maahan** laillisesti mutta jotka ovat jääneet sinne sallittua pidemmäksi aikaa tai ottaneet vastaan luvatonta työtä.

2. Termi ”säännösten vastainen” on suositeltavampi kuin ”laiton”, koska jälkimmäiseen liittyy ajatus rikoksesta. Säännösten vastainen maahantulo tai maassa oleskelu säännösten vastaisessa asemassa ei ole rikos vaan kyseisten säännösten vastainen rikkomus. Tämän lisäksi juridiselta ja eettiseltä kannalta jokin teko voi olla laillinen tai laiton mutta henkilö ei. Tämän vuoksi enenevässä määrin suositaan termistä ”säännösten vastainen” johdettuja ilmaisuja, kuten ”säännösten vastaisessa tilanteessa oleva maahanmuuttaja” tai ”säännösten vastaisessa asemassa oleva maahanmuuttaja”

3. Euroopan komissio on käyttänyt lainsäädännössä termiä ”**laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen**” (”third-country national found to be illegally present”) tai ”laittomasti asuva/oleskeleva kolmannen maan kansalainen” (”illegally resident / staying third-country national”).

4. Euroopan neuvosto tekee eron laittoman maahanmuuton (”illegal migration”) ja säännösten vastaisesti / laittomasti maassa oleskelevan henkilön (”irregular migrant”) välillä. Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen päätöslauselman 1509 (2006) mukaan suositellaan käytettäväksi termiä ”laiton” (”illegal”), kun viitataan asemaan tai prosessiin, ja termiä ”säännösten vastainen” (”irregular”), kun viitataan henkilöön.

sääntömääräinen pakolainen

BG	no translation
CS	statutární uprchlík
DE	statutärer Flüchtling
EL	πρόσφυγας σύμφωνα με το νόμο
EN	statutory refugee
ES	refugiado bajo instrumentos anteriores a la Convención de 1951
ET	statuudipagulane
FR	réfugié statutaire
GA	dídeanaí de réir reachta
HU	történelmi menekült
IT	rifugiato titolare dello status prima della Convenzione di Ginevra del 1951
LT	pabėgėlis pagal susitarimus
LV	[Ženēvas konvencijas] statūtbēglis
MT	Rifuġjat(a) statutarju(-a)
NL	erkende vluchteling (syn.: verdragsvluchteling)
PL	uchodźca statutowy
PT	refugiados estatutários
RO	refugiat statutar
SK	štatutárny utečenec
SL	statusni begunec
SV	konventionsflykting
NO	statuttflyktning

Määritelmä

Henkilö, joka katsotaan **pakolaiseksi** (**vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdan I alakohdan ehtojen mukaan) vuoden 1951 Geneven yleissopimusta edeltävien kansainvälisten instrumenttien säännösten perusteella, tai henkilö, jonka entinen Kansainvälinen pakolaisjärjestö on toimintakaudellaan tunnustanut pakolaiseksi.

Lähde

EMN johtanut UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology -julkaisun pohjalta

Huomautukset

1. Nämä instrumentit ovat **venäläisiä ja armenialaisia pakolaisia koskevat järjestelyt (12.5.1926), turkkilaisia ja assyrialaisia pakolaisia koskeva järjestely (30.6.1928), 28.10.1933 ja 10.2.1938 solmitut yleissopimukset, 14.9.1939 laadittu lisäpöytäkirja** ja **Kansainvälisen pakolaisjärjestön peruskirja.**

2. Tämäntyyppistä asemaa ei yleensä enää myönnetä, vaikka UNHCR käyttääkin termiä edelleen toiminnassaan.

T

takaisinotto

BG	
CS	readmise
DE	Rückübernahme
EL	επανεισδοχή
EN	"readmission"
ES	
ET	tagasivõtmine
FR	réadmission
GA	Athligean isteach
HU	visszafogadás
IT	Riammissione
LT	readmisija
LV	atpakaļuzņemšana
MT	riammissjoni
NL	overname
PL	
PT	Readmissão
RO	
SK	readmisia
SL	ponovni sprejem
SV	återtagande
NO	tilbaketakelse (b); tilbaketaking (n)

Määritelmä

Toimi, jossa valtio hyväksyy henkilön (maan oman kansalaisen, **kolmannen maan kansalaisen** tai **kansalaisuudettoman** henkilön) paluun.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011, http://www.epim.info/wp-con-tent/uploads/2011/01/iom.pdf

Suppeampi termi

★ **takaisinottosopimus**

Huomautukset

1. EU edistää sellaisten **maahanmuuttajien paluuta**, jotka ovat saaneet määräyksen poistua Euroopan unionin alueelta, tekemällä aktiivista yhteistyötä **säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden** kotimaiden kanssa etenkin EU:n **takaisinottosopimusten** puitteissa. Niissä määritetään selvät velvoitteet ja yksityiskohtaiset hallinnolliset ja operatiiviset menettelyt, joilla helpotetaan säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden paluuta ja **kauttakulkua**. Sopimusten tavoitteena on parantaa eri maiden hallintojen välistä yhteistyötä, ja niitä voi soveltaa vasta sen jälkeen, kun **palauttamispäätös** on tehty **direktiivissä 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi)** määritettyjen menettelyllisten takeiden ja asiaan liittyvien EU:n turvapaikkasääntöjen mukaisesti.

2. Joissakin EU:n takaisinottosopimuksissa **kolmansien maiden kansalaisia** koskevilla lausekkeilla sallitaan hakea sellaisten henkilöiden takaisinottoa, joilla ei ole kummankaan osapuolimaan kansalaisuutta (mukaan lukien kansalaisuudettomat henkilöt) ja jotka ovat kulkeneet toisen osapuolimaan kautta.

takaisinottosopimus

BG	споразумение за реадмисия
CS	readmisní dohoda
DE	Rückübernahmeabkommen
EL	συμφωνία επανεισδοχής
EN	readmission agreement
ES	acuerdo de readmisión
ET	tagasivõtuleping
FR	accord de réadmission
GA	comhaontú um athghlactha isteach
HU	visszafogadási egyezmény
IT	accordo di riammissione
LT	readmisijos susitarimas
LV	atpakaļuzņemšanas nolīgums
MT	Ftehim ta' dħul mill-ġdid / ta' riammissjoni
NL	terugnameovereenkomst
PL	umowa readmisyjna
PT	acordo de readmissão
RO	acord de readmisie
SK	readmisná dohoda
SL	sporazum o vračanju oseb
SV	återtagandeavtal
NO	returavtale

Määritelmä

EU:n ja/tai EU:n jäsenvaltion ja **kolmannen maan** välinen sopimus, jolla otetaan käyttöön vastavuoroisuutta noudattaen nopeat ja tehokkaat menettelyt sellaisten henkilöiden tunnistamiseksi ja **palauttamiseksi** turvallisesti ja sääntöjenmukaisesti, jotka eivät ole täyttäneet tai eivät enää täytä maahantulon tai maassa oleskelun edellytyksiä kolmannen maan tai jonkin Euroopan Unionin jäsenvaltion alueella, ja helpotetaan tällaisten henkilöiden kauttakulkua yhteistyön hengessä.

Lähde

EU:n takaisinottosopimusten (esimerkiksi EU:n ja Serbian välinen takaisinottosopimuksen) johdanto-osa

Liittyvät termit

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**
★ **liikkuvuuskumppanuus**

Huomautukset

1. EU:n ja kolmannen maan väliset takaisinottosopimukset syrjäyttävät sopimukset, joita jäsenvaltiot ovat solmineet kyseisen kolmannen maan kanssa. Tämä ei välttämättä koske Tanskaa, Irlantia ja Isoa-Britanniaa, koska nämä jäsenvaltiot voivat päättää olla osallistumatta kyseiseen EU-sopimukseen.
2. Lisätietoja on osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/immigration/return-readmission/index_en.htm

T

taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike

BG	икономическа миграция
CS	ekonomická migrace
DE	Wirtschaftsmigration / Migration aus wirtschaftlichen Gründen
EL	οικονομική μετανάστευση
EN	economic migration
ES	migración económica
ET	majandusränne
FR	migration économique
GA	imirce eacnamaíoch
HU	gazdasági (célú) migráció
IT	migrazione economica
LT	ekonominė migracija
LV	ekonomiskā migrācija
MT	Migrazzjoni għal raġunijiet ekonomiċi
NL	economische migratie
PL	migracja ekonomiczna
PT	migração económica
RO	migrație economică
SK	ekonomická migrácia
SL	ekonomska migracija
SV	ekonomisk migration
NO	økonomisk migrasjon

Määritelmä

Maahanmuutto, joka tapahtuu pääasiassa taloudellisista syistä tai toimeentulon merkittäväksi parantamiseksi.

Lähde

EMN johtanut UNHCR Master Glossary of Terms -sanaston pohjalta

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Suppeampi termi

★ **työvoiman muuttoliike / työperusteinen maahanmuutto**

Liittyvät termit

★ **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**
★ **pakkomuutto**
★ **hallittu maahanmuutto**

taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö

BG	икономически мигрант
CS	ekonomický migrant
DE	Migrant aus wirtschaftlichen Gründen / Wirtschaftsmigrant
EL	οικονομικός μετανάστης
EN	economic migrant
ES	persona migrante por motivos económicos
ET	majandusmigrant
FR	migrant économique
GA	imirceach eacnamaíoch
HU	gazdasági migráns
IT	migrante economico
LT	ekonominis migrantas
LV	ekonomiskais migrants
MT	Migrant(a) għal raġunijiet ekonomiċi
NL	economische migrant
PL	migrant ekonomiczny
PT	migrante económico
RO	migrant economic
SK	ekonomický migrant
SL	ekonomski migrant
SV	ekonomisk migrant
NO	økonomisk migrant

Määritelmä

Henkilö, joka lähtee **lähtömaastaan/alkuperämaastaan** puhtaasti taloudellisista syistä, jotka eivät millään tavalla liity pakolaisuuden määritelmään, parantaakseen toimeentuloaan.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Synonyymi

★ elintasopakolainen

Laajempi termi

★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Suppeammat termit

★ **vierastyöläinen**

★ **siirtotyöläinen/vierastyöläinen**

Liittyvät termit

★ **taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike**

★ **hallittu maahanmuutto**

Huomautukset

1. Taloudellisten syiden vuoksi muuttavat henkilöt eivät täytä **pakolaisaseman** kriteerejä eivätkä siten ole oikeutettuja **kansainväliseen suojeluun** pakolaisina.

2. Taloudellisten syiden vuoksi muuttavia henkilöitä kutsutaan joskus taloudellisiksi pakolaisiksi, mutta termiä ”**pakolainen**” ei tule käyttää tässä yhteydessä.

T

Tieto- ja koordinointiverkosto maahanmuuton hallinnasta vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia varten (ICONet)

BG	Мрежа за информация и координация на службите за управление на миграцията на държавите членки
CS	Informační a koordinační síť pro služby řízení migrace členských států (ICONet)
DE	Informations- und Koordinierungsnetz für die Migrationsbehörden der Mitgliedstaaten
EL	Δίκτυο Άτυπων Επαγγελματικών Προσόντων
EN	Information and Coordination Network for Member States' Migration Management Services
ES	ICONet
ET	liikmesriikide migratsiooniteenistuste info-ja koordineerimisvõrgustik
FR	Réseau d'information et de coordination sécurisé connecté à l'internet pour les services des États membres chargés de la gestion des flux migratoires (ICONet)
GA	ICONet
HU	a tagállamok migrációkezelési szolgálatainak információs és koordinációs hálózata
IT	Rete di Informazione e Coordinamento per i Servizi di Gestione dell'Immigrazione degli Stati Membri (ICONet)
LT	Informacijos ir koordinavimo tinklas, skirtas valstybių narių migracijos valdymo tarnyboms
LV	Informācijas un koordinācijas tīkls dalībvalstu migrācijas pārvaldes dienestiem
MT	Netwerk ta' Informazzjoni u Koordinazzjoni għas-Servizzi dwar Ġestjoni ta' Migrazzjoni fl-Istati Membri (ICONet)
NL	ICONet
PL	ICONet / no usual translation
PT	ICONet
RO	Rețeaua de informare și coordonare a serviciilor de management al migrației din statele membre (ICONet)
SK	Informačná a koordinačná sieť pre služby riadenia migrácie členských štátov / ICONet
SL	Informacijska in koordinacijska mreža služb držav članic za upravljanje migracije
SV	ICONet
NO	ICONet

Määritelmä

Verkkoteknologiaan perustuva suojattu tieto- ja koordinointiverkosto, jossa EU:n jäsenvaltiot voivat nopeasti vaihtaa tietoja säännösten vastaisista **muuttovirroista** ja ilmiöistä sekä maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttamisesta.

Lähde

EMN johtanut neuvoston **päätöksen 2005/267/EY** 1 artiklan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32005D0267

Synonyymi

★ ICONet

Liittyvät termit

★ **Euroopan unionin rajaturvallisuusvirasto (Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto)**
★ **maahanmuuttoalan yhdyshenkilö**
★ **Keskinäinen tiedottamisjärjestelmä**

Huomautukset

1. ICONet perustettiin vuonna 2005 osana laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan torjunnasta annettua neuvoston kokonaisvaltaista toimintasuunnitelmaa.

2. Tietojenvaihto koskee ainakin seuraavia osa-alueita:
(a) säännösten vastaista maahanmuuttoa ja **maahanmuuttajien salakuljetusta** koskeva varhaisvaroitusjärjestelmä,
(b) maahanmuuttoalan yhteyshenkilöverkosto,
(c) laittomaan maahanmuuttoon liittyvien **viisumien** ja rajanylitys- ja matkustusasiakirjojen käyttöä koskevat tiedot ja
(d) palauttamiseen liittyvät asiat.

tilapäinen maahanmuutto

BG	временна миграция
CS	dočasná migrace
DE	temporäre Migration
EL	προσωρινή μετανάστευση
EN	temporary migration
ES	migración temporal
ET	ajutine sisseränne
FR	migration temporaire
GA	imirce shealadach
HU	ideiglenes migráció
IT	migrazione temporanea
LT	trumpalaikė migracija
LV	īslaicīga migrācija
MT	Migrazzjoni temporanja
NL	tijdelijke migratie
PL	migracja tymczasowa
PT	migração temporária
RO	migrație temporară
SK	dočasná migrácia
SL	začasna migracija
SV	tillfällig migration
NO	midlertidig migrasjon (b) / mellombels migrasjon (n)

Määritelmä

Tietystä syystä tapahtuva **maahanmuutto**, jonka on tarkoitus olla tilapäistä ennen **paluuta alkuperä-/lähtömaahan** tai muuttoa eteenpäin.

Lähde

EMN:n laatima

Laajempi termi

★ **muuttoliike/siirtolaisuus**

Liittyvät termit

★ **pitkäaikainen maahanmuutto**
★ **lyhytaikainen maahanmuutto**

Huomautus

Mitä tulee EU-politiikan kehittämiseen, tätä ilmiötä voi tarkastella muun muassa **kiertomuuton** ja/tai **kausityöntekijöiden** yhteydessä.

T

tilapäinen suojelu

BG	временна закрила
CS	dočasná ochrana
DE	vorübergehender Schutz
EL	προσωρινή προστασία
EN	temporary protection
ES	protección temporal
ET	ajutine kaitse
FR	protection temporaire
GA	cosaint shealadach
HU	ideiglenes védelem
IT	protezione temporanea
LT	laikinoji apsauga
LV	pagaidu aizsardzība
MT	Protezzjoni temporanja
NL	tijdelijke bescherming
PL	tymczasowa ochrona
PT	protecção temporária
RO	protecție temporară
SK	dočasná ochrana (EU acquis) / dočasné útočisko (national law)
SL	začasna zaščita
SV	tillfälligt skydd
NO	midlertidig beskyttelse (b) / mellombels vern (n)

Määritelmä

Asianomaisten henkilöiden ja muiden suojelua pyytävien henkilöiden etua palveleva poikkeusluonteinen menettely välittömän ja tilapäisen suojelun antamiseksi **siirtymään joutuneille henkilöille**, jotka eivät voi palata **lähtömaahansa, kolmansista maista** tapahtuvan tai tapahtuvaksi uhkaavan näiden henkilöiden **joukoittaisen maahantulon** tilanteissa erityisesti, jos on myös vaara, että turvapaikkajärjestelmä ei kykene käsittelemään tätä maahantuloa ilman, että sen asianmukaiselle toiminnalle aiheutuu kielteisiä seurauksia.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2001/55/EY (tilapäisen suojelun direktiivi) 2 artiklan a kohta

Laajempi termi

★ **suojelu**

Liittyvät termit

★ **(sisällis)sotapakolainen**
★ pakkosiirtyminen
★ **kansainvälinen suojelu**
★ **joukoittainen maahantulo**
★ **toissijainen suojelu**

Huomautus

Latviassa tilapäistä suojelua myönnetään tietyksi ajanjaksoksi, jos hakija tarvitsee suojelua, koska hänen on etnisen konfliktin tai sisällissodan vuoksi ollut pakko lähteä maasta, jonka kansalainen hän on, tai, jos kyseessä on kansalaisuudeton henkilö, entisestä asuinmaastaan.

tilapäiseksi ajaksi muuttava henkilö

BG	краткосрочен мигрант
CS	krátkodobý migrant
DE	kurzfristig aufhältiger Migrant / Kurzzeit-Migrant / temporärer Migrant
EL	προσωρινός / μικρής διάρκειας μετανάστης
EN	short-term migrant
ES	persona migrante de carácter temporal
ET	lühiajaliselt riigis viibiv sisserändaja
FR	migrant de courte durée
GA	imirceach gearrthréimhseach
HU	this term is not used,
IT	migrante di breve termine
LT	trumpalaikis migrantas
LV	īstermiņa migrants
MT	Migrant(a) għal żmien qasir / għal ftit żmien
NL	kortverblijvende migrant (syn.: kortdurige migrant)
PL	migrant krótkookresowy
PT	migrante de curta duração
RO	migrant pe termen scurt
SK	krátkodobý migrant
SL	migrant za krajše obdobje
SV	korttidsmigrant
NO	migrant med kortvarig opphold (b) / migrant med kortvarig opphald (n)

Määritelmä

Henkilö, joka muuttaa pois **vakinaisen asuinpaikkansa** maasta vähintään kolmen kuukauden mutta alle vuoden (12 kuukauden) pituiseksi ajaksi lukuun ottamatta tapauksia, joissa muutetaan vapaa-ajan, lomien, ystävä- ja sukulaisvierailujen, liiketoiminnan, terveydenhoidon tai uskonnollisten pyhiinvaellusmatkojen vuoksi.

Lähde

EMN johtanut UN Recommendations on Statistics of International Migration -suositusten (https://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1E.pdf) ja OECD Glossary of Statistical Terms -sanaston (https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=2457) pohjalta

Laajempi termi

★ **maahanmuuttaja/siirtolainen**

Liittyvät termit

★ **maastamuuttaja/siirtolainen**
★ **pitkään oleskellut maahanmuuttaja**
★ **tilapäinen maahanmuutto**

Huomautus

Kansainvälisissä muuttoliiketilastoissa kohdemaan katsotaan olevan tilapäiseksi ajaksi muuttavien henkilöiden vakinaisen asuinpaikan maa heidän **kohdemaassa** oleskelunsa ajan.

T

todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa

BG	реален риск от тежки посегателства
CS	hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy
DE	tatsächliche Gefahr, einen ernsthaften Schaden zu erleiden
EL	πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης
EN	real risk of suffering serious harm
ES	riesgo real de sufrir daños graves
ET	reaalne risk tõsise ohu tekkimiseks
FR	risque réel de subir des atteintes graves
GA	baol iarbhír díobháil thromchúiseach a fhulaingt
HU	súlyos sérelem elszenvedésének tényleges veszélye
IT	rischio effettivo di subire un grave danno
LT	realus pavojus patirti didelę žalą
LV	reāls risks ciest smagu kaitējumu
MT	Riskju reali / veru li ġġarrab dannu(-i) serju(-i)
NL	reëel risico op het lijden van ernstige schade
PL	rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy
PT	
RO	risc real de vătămare fizică gravă
SK	reálne riziko utrpenia vážneho bezprávia / reálne riziko vážneho bezprávia
SL	utemeljeno tveganje resne škode
SV	verklig risk för att lida allvarlig skada
NO	reell fare for alvorlig skade (b) / reell fare for alvorleg skade (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua hakevan kokema, todelliseksi ja todennäköiseksi katsottu vaara joutua kärsimään **vakavaa haittaa**.

Lähde

EMN:n laatima

Laajempi termi

★ **vakava haitta**

Liittyvät termit

★ **uskottavuusarviointi**

★ **perusteltu vainon pelko**

Huomautukset

1. Todennäköisyys, että kansainvälistä suojelua hakeva joutuu kärsimään vakavaa haittaa, arvioidaan, jotta saadaan asetettua näyttökynnys, jolla voidaan määrittää oikeus **toissijaiseen suojeluun**. **Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** 4 artiklan (Tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi) 4 kohdan mukaan aiempi vakava haitta tai suorat uhkaukset arvioidaan vakavaksi osoitukseksi hakijan todellisesta vaarasta joutua kärsimään vakavaa haittaa, jollei ole perusteltua syytä olettaa, ettei tämä vaino tai vakava haitta tule toistumaan.

2. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on päättänyt lukuisissa eri tapauksissa, että kyseessä on **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** (ECHR) 3 artiklan loukkaaminen, jos on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos kyseinen henkilö karkotetaan, hän on todellisessa vaarassa joutua kohdelluksi ECHR:n 3 artiklan vastaisesti. Tuomioistuimen tätä seuranneen oikeuskäytännön valossa tämä linjanveto tarkoittaa, että (a) vaaran ei tarvitse olla erityisen suuri (sen ei edellytetä olevan varma tai erittäin todennäköinen) ja (b) samalla riski ei voi olla pelkkä mahdollisuus (kaukainen, epämääräinen tai teoreettinen vaihtoehto).

todisteiden arviointi

BG	оценка на доказателствата
CS	hodnocení důkazů
DE	Beweiswürdigung
EL	
EN	evidence assessment
ES	
ET	
FR	évaluation des éléments de preuve
GA	measúnú fianaise
HU	bizonyíték értékelése
IT	valutazione delle prove
LT	
LV	pierādījumu izvērtēšana
MT	
NL	beoordeling van het bewijs
PL	ocena dowodu
PT	
RO	
SK	hodnotenie dôkazov
SL	ocena dokazov
SV	Bevisvärdering
NO	bevisvurdering

Määritelmä

Ensisijainen yksittäiseen tapaukseen liittyvien tosiseikkojen selvittämistapa, jossa tutkitaan ja vertaillaan saatavilla olevia todisteita.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Huomautus

Tämä termi on olennainen sekä kansainvälisen suojelun ja turvapaikka-asioiden kontekstissa että muiden maahanmuuttoon liittyvien menettelyjen, kuten viisuminhakumenettelyjen, kannalta.

todistustaakka

BG	тежест на доказване
CS	důkazní břemeno
DE	Beweislast
EL	υποχρέωση της απόδειξης της βασιμότητας του ισχυρισμού
EN	burden of proof
ES	carga de la prueba
ET	tõendamiskoormis
FR	charge de la preuve
GA	dualgas cruthúnais
HU	bizonyítási teher
IT	onere della prova
LT	įrodinėjimo pareiga
LV	pierādīšanas pienākums
MT	Piż (Il-) tal-prova / Obbligu (L-) li jinġiebu l-provi
NL	bewijslast
PL	ciężar dowodu
PT	ónus da prova
RO	sarcina dovezii
SK	dôkazné bremeno
SL	dokazno breme
SV	bevisbörda
NO	bevisbyrde

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa osapuolen velvollisuus näyttää toteen kiistanalainen väite tai syytös.
Maahanmuuttokontekstissa valtioon pyrkivän muun valtion kansalaisen velvollisuus todistaa, että hänellä on oikeus maahantuloon ja että hän ei ole kyseisen valtion lainsäädännön mukaan henkilö, jonka maahantulo ei ole sallittu.
Pakolaisaseman määrittämismenettelyjen kontekstissa hakijan velvollisuus osoittaa tapauksensa todeksi ja tuottaa todisteita siitä, että hänen **vainon pelkonsa on perusteltua**.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Huomautukset

1. Pakolaisaseman määrittämismenettelyissä on hakijan vastuulla osoittaa väitteidensä totuudenmukaisuus ja pakolaisaseman hakemisen perusteena olevien tosiasioiden paikkansapitävyys. Todistustaakka täyttyy, kun hakija esittää hakemiseen liittyvät tosiasiat todenmukaisesti niin, että niiden perusteella voidaan tehdä asianmukainen päätös.

2. Lisätietoja on julkaisussa **UNHCR: Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims, 16.12.1998**.

toiseksi tekeytyjä / toisena henkilönä esiintyvä

BG	
CS	
DE	
EL	
EN	impostor
ES	
ET	
FR	
GA	
HU	
IT	
LT	
LV	
MT	
NL	
PL	
PT	
RO	
SK	
SL	
SV	
NO	

Määritelmä

Henkilö, joka väittää olevansa joku muu esimerkiksi käyttämällä toisen henkilön aitoja henkilöllisyysasiakirjoja.

Lähde

EMN johtanut seuraavien lähteiden pohjalta: Norjan kansallinen henkilöllisyystietokeskus, https://www.nidsenter.no/en/ ja Frontex: Best Practice Operational Guidelines for Automated Border Control (ABC) Systems, http://frontex.europa.eu/assets/Publications/Research/Best_Practice_Operational_Guidelines_for_Automated_Border_Control.pdf

Huomautukset

1. Toiseksi tekeytyjä pyrkii huijaamaan käyttämällä toisen henkilön henkilöllisyyttä tai nimeä tai muuttamalla ulkonäköään. Tällaiseksi tekeytymiseksi katsotaan myös väärennetty viisumi tai leima aidossa passissa tai aito viisumi väärennetyssä passissa.

2. Englannin kielessä käytetään muotoja ”impostor” ja ”imposter” (ks. Cambridge Advanced Learner’s Dictionary, 2. painos). Euroopan unioni ja Schengen-valtiot käyttävät molempia muotoja.

T

toisen polven maahanmuuttaja

BG	второ поколение мигрант
CS	migrant druhé generace
DE	Migrant der zweiten Generation
EL	
EN	second-generation migrant
ES	inmigrante de segunda generación
ET	teise põlvkonna sisserändaja
FR	migrant de la deuxième génération
GA	imirceach den dara glúin
HU	Migráns (második generációs)
IT	migrante di seconda generazione
LT	antros kartos migrantas
LV	otrās paaudzes migrants
MT	Migrant(a) tat-ieni ġenerazzjoni
NL	tweedegeneratie allochtoon (syn: tweedegeneratiemigrant)
PL	migrant drugiego pokolenia
PT	Migrante de segunda geração
RO	migrant (a doua generație)
SK	migrant [z] druhej generácie
SL	migrant druge generacije
SV	andra generationens invandrare
NO	person med to innvandrerforeldre (b) / person med to innvandrarforeldre (n)

Määritelmä

Henkilö, joka on syntynyt ja parhaillaan asuu maassa, johon hänen vanhemmistaan ainakin toinen on tullut aiemmin **maahanmuuttajana**.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ toisen sukupolven siirtolainen

Laajempi termi

★ **maahanmuuttajataustainen henkilö**

Liittyvät termit

★ ensimmäisen polven maahanmuuttaja
★ kolmannen polven maahanmuuttaja

Huomautukset

1. Tätä termiä ei ole määritelty lainsäädännössä, vaan se on luonteeltaan enemmänkin sosiologinen. Tässä on käytetty laajaa, toisen polven maahanmuuttajan käsitteen kattavaa määritelmää.

2. Termi ei itse asiassa varsinaisesti viittaa maahanmuuttajaan, koska kyseinen henkilö ei ole osallistunut **muuttoliikkeeseen**, mutta termi on sisällytetty sanastoon, koska sitä käytetään yleisesti julkaisuissa ja mediassa.

3. **Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing** -julkaisun mukaan toisen sukupolven maahanmuuttajiksi kutsuttu ryhmä rajoittuu yleensä henkilöihin, joiden kummatkin vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, kun taas henkilöt, joiden vanhemmista toinen on syntynyt nykyisessä asuinmaassa ja toinen ulkomailla, muodostavat erityistapauksen (taustaltaan moninaiset henkilöt). Kuten todettiin edellä kohdassa 1, laajempi määritelmä katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi EMN:n työn kannalta.

toissijainen suojelu

BG	субсидиарна закрила
CS	doplňková ochrana
DE	subsidiärer Schutz
EL	επικουρική προστασία
EN	subsidiary protection
ES	protección subsidiaria
ET	täiendav kaitse
FR	protection subsidiaire
GA	cosaint choimhdeach
HU	kiegészítő védelem
IT	protezione sussidiaria
LT	papildoma apsauga
LV	alternatīvā aizsardzība
MT	Protezzjoni sussidjarja
NL	subsidiaire bescherming
PL	ochrona (uzupełniająca)
PT	
RO	protecție subsidiară
SK	doplnková ochrana
SL	subsidiarna zaščita
SV	subsidiärt skydd
NO	subsidiær beskyttelse (b) / subsidiært vern (n)

Määritelmä

Suojelu, jota annetaan **kolmannen maan kansalaiselle** tai **kansalaisuudettomalle** henkilölle, jolle ei voida myöntää **pakolaisasemaa** mutta jonka suhteen on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautetaan **alkuperämaahansa** tai kansalaisuudettoman henkilön ollessa kyseessä entiseen pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi **todelliseen vaaraan kärsiä** direktiivin 2011/95/EU 15 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa, ja jota **direktiivin 2011/95/EU** 17 artiklan 1 ja 2 kohta ei koske ja joka on kykenemätön tai sellaisen vaaran johdosta haluton turvautumaan sanotun maan **suojaan**.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan f kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **kansainvälinen suojelu**

Suppeampi termi

★ **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**

Liittyvät termit

★ **(sisällis)sotapakolainen**
★ **humanitaarinen suojelu**
★ **tilapäinen suojelu**

Huomautus

Isossa-Britanniassa tätä termiä ei käytetä (ks. **humanitaarinen suojelu**).

T

toissijainen suojeluasema

BG	статут на субсидиарна закрила
CS	status doplňkové ochrany
DE	subsidiärer Schutzstatus
EL	καθεστώς επικουρικής προστασίας
EN	subsidiary protection status
ES	estatuto de protección subsidiaria
ET	täiendava kaitse seisund
FR	statut conféré par la protection subsidiaire
GA	stádas cosanta coimhdí
HU	kiegészítő védelmi jogállás
IT	status di protezione sussidiaria
LT	papildomos apsaugos statusas
LV	alternatīvās aizsardzības statuss
MT	Status ta' protezzjoni sussidjarja
NL	subsidiairebeschermingsstatus
PL	status ochrony uzupełniającej
PT	estatuto de protecção subsidiária
RO	statut de protecție subsidiară
SK	status doplnkovej ochrany / štatút doplnkovej ochrany
SL	status subsidiarne zaščite
SV	status som subsidiärt skyddsbehövande
NO	status for subsidiær beskyttelse (b) / status for subsidiært vern (n)

Määritelmä

Kolmannen maan kansalaisen tai **kansalaisuudettoman** henkilön tunnustaminen jäsenvaltiossa **henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua**.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2 artiklan g kohta

Laajemmat termit

- toissijainen suojelu
- toissijaista suojelua saava henkilö

Suppeampi termi

- henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua

Liittyvät termit

- pakolaisasema
- kansainvälisen suojelun poistaminen / peruuttaminen / lakkauttaminen
- toissijaista suojelua saava henkilö

toissijaista suojelua saava henkilö

BG	
CS	osoba požívající doplňkové ochrany
DE	Person, der subsidiärer Schutz zuerkannt wurde
EL	
EN	beneficiary of subsidiary protection
ES	Beneficiario de protección subsidiaria
ET	täiendava kaitse saaja
FR	bénéficiaire de la protection subsidiaire
GA	
HU	oltalmazott
IT	
LT	
LV	alternatīvās aizsardzības saņēmējs
MT	benefiċjarju ta' protezzjoni sussidjarja
NL	persoon die internationale bescherming geniet / Begunstigde van internationale bescherming)
PL	beneficjent ochrony uzupełniającej
PT	
RO	
SK	osoba s poskytnutou doplnkovou ochranou
SL	Upravičenec do mednarodne zaščite
SV	alternativt skyddsbehövande
NO	"mottaker av beskyttelse på alternativt grunnlag (b) / mottakar av vern på alternativt grunnlag (n)"

Määritelmä

Henkilö, jolle on myönnetty toissijainen suojeluasema.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 2(b) artiklassa olevan termin "kansainvälistä suojelua saava" määritelmän pohjalta.

Laajempi termi

- kansainvälistä suojelua saava

Liittyvät termit

- Geneven yleissopimuksen mukainen pakolainen
- henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua

tosiasiallinen pakolainen / de facto -pakolainen

BG	no translation
CS	uprchlík de facto
DE	De-facto-Flüchtling
EL	de facto πρόσφυγας
EN	de facto refugee
ES	refugiado de facto
ET	de facto pagulane
FR	réfugié de facto
GA	dídeanaí de facto
HU	de facto menekült
IT	rifugiato de facto
LT	de facto pabėgėlis
LV	de facto bēglis
MT	Rifuġjat(a) de facto
NL	de facto vluchteling
PL	uchodźca de facto
PT	refugiado de facto
RO	refugiat de facto
SK	utečenec de facto
SL	de facto begunec
SV	de facto-flykting
NO	de facto-flyktning

Määritelmä

Henkilö, jota ei ole tunnustettu **pakolaiseksi** (**Geneven vuoden 1951 yleissopimuksen** ja sen vuoden 1967 pöytäkirjan 1 artiklan A kohdassa tarkoitetussa merkityksessä) ja joka ei pysty palaamaan tai joka ei perustelluiksi katsotuista syistä halua palata **lähtömaahansa/alkuperämaahansa** tai **kansalaisuusvaltioonsa** tai, jos hänellä ei ole kansalaisuutta, pysyvään asuinmaahansa

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Liittyvät termit

- **(sisällis)sotapakolainen**
- asuinseudultaan siirtymään joutunut henkilö
- **pakkomuuttaja**
- **humanitaarinen suojelu**
- **henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua**
- **kiertävä pakolainen**

Huomautukset

1. Tätä termiä ei ole määritelty jäsenvaltioissa juridisessa mielessä.

2. Saksassa tämä tarkoittaa henkilöä, joka ei ole hakenut turvapaikkaa tai joka on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen mutta jonka maasta poistaminen on keskeytetty konkreettisen henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan uhan vuoksi. Henkilön oleskelu Saksassa voidaan sallia esimerkiksi humanitaarisen oikeuden perusteella.

T

tuettu vapaaehtoinen paluu

BG	подпомогнато / асистирано доброволно връщане
CS	asistovaný dobrovolný návrat
DE	unterstützte freiwillige Rückkehr
EL	υποβοηθούμενη εθελούσια επιστροφή
EN	assisted voluntary return
ES	retorno (voluntario asistido)
ET	toetatud vabatahtlik tagasipöördumine
FR	aide au retour volontaire
GA	cur ar ais deonach cuidithe
HU	támogatott önkéntes hazatérés
IT	ritorno volontario assistito
LT	savanoriškas grįžimas (remiamas)
LV	atbalstīta brīvprātīga atgriešanās
MT	Ritorn volontarju assistit
NL	gefaciliteerde vrijwillige terugkeer
PL	wspomagany dobrowolny powrót
PT	regresso voluntário
RO	returnare voluntară asistată
SK	asistovaný dobrovoľný návrat
SL	prostovoljno vračanje s pomočjo
SV	självmant återvändande
NO	assistert retur

Määritelmä

Vapaaehtoinen paluu tai **vapaaehtoinen maasta poistuminen**, jota tuetaan logistisesti, taloudellisesti ja/tai muuten aineellisesti.

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvät termit

★ **vapaaehtoinen maasta poistuminen**
★ **vapaaehtoinen paluu**

Tukholman ohjelma

BG	Стокхолмска програма
CS	Stockholmský program
DE	Stockholmer Programm
EL	
EN	Stockholm Programme
ES	Programa de Estocolmo
ET	Stockholmi programm
FR	Programme de Stockholm
GA	Clár Stócólm
HU	Stockholmi Program
IT	Programma di Stoccolma
LT	Stokholmo programa
LV	Stokholmas programma
MT	Rendikont tal-barranin
NL	Programma van Stockholm
PL	Program Sztokholmski
PT	
RO	
SK	Štokholmský program
SL	Stockholmski program
SV	Stockholmsprogrammet
NO	Stockholm-programmet

Määritelmä

Viisivuotinen poliittinen ja strateginen asiakirja, jossa kuvaillaan yhteistyön painopiste Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeus- ja sisäasioihin liittyvillä politiikan aloilla vuosina 2010–2014.

Lähde

Tiedonanto vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueesta kansalaisia varten (Tukholman ohjelma), KOM(2009) 262, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2009:0262:FIN

Huomautukset

1. Tukholman ohjelma on kolmas tämän alan ohjelma. Ensimmäinen ohjelma hyväksyttiin Tampereella vuonna 1999. Toinen ohjelma eli Haagin ohjelma hyväksyttiin vuonna 2004, ja se päättyi joulukuussa 2009.

2. Ohjelmassa annetaan suuntaviivoja yhteisille politiikoille, jotka liittyvät perusoikeuksien, yksityisyyden, vähemmistöjen oikeuksien ja erityistä suojelua tarvitsevien ihmisryhmien oikeuksien suojeluun sekä Euroopan unionin kansalaisuuteen. Lisäksi ohjelmassa hahmotellaan suunniteltuja toimenpiteitä valtioiden viranomaisten välisessä rajat ylittävässä tiedonvaihdossa ja Internetin valvonnassa. Ohjelmaan liittyvässä työohjelmassa pidetään erittäin tärkeänä, että EU:n tulisi pyrkiä takaamaan perusvapauksien ja yksityisyyden kunnioittaminen ja samalla varmistaa turvallisuus Euroopassa. Luvussa 5 esitellään erityisesti maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden painopisteitä (maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksen periaatteiden ja tavoitteiden perusteella). Siinä korostetaan, että solidaarisuus on tärkeä yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan tavoite ja että EU:n tulisi tukea erityisten maahanmuuttopaineiden kohteena olevia jäsenvaltioita.

3. Lisätietoja on **Tukholman ohjelmaa koskevassa tiedonannossa**.

T

tunnistettu ihmiskaupan uhri

BG	идентифицирана жертва на трафик на хора
CS	identifikovaná oběť obchodování s lidmi
DE	identifiziertes Opfer von Menschenhandel
EL	
EN	identified victim of trafficking in human beings
ES	victima reconocida de trata de seres humanos
ET	(tuvastatud) inimkaubanduse ohver
FR	victime identifiée de la traite des êtres humains
GA	íospartach gáinneála sainaitheanta
HU	emberkereskedelem azonosított áldozata
IT	vittima identificata di tratta di esseri umani
LT	nustatyta prekybos žmonėmis auka
LV	identificēts cilvēku tirdzniecības upuris
MT	Vittma identifikata fit-traffikar tal-persuni
NL	geïdentificeerd slachtoffer van mensenhandel
PL	zidentyfikowana ofiara handlu ludźmi
PT	
RO	victimă a traficului de ființe umane identificată
SK	identifikovaná obeť obchodovania s ľuďmi
SL	identificirana žrtev trgovine z ljudmi
SV	identifierat offer för människohandel
NO	identifisert offer for menneskehandel

Määritelmä

Henkilö, joka jäsenvaltioiden asiaankuuluvan viranomaisen mukaan on virallisesti tunnistettu ihmiskaupan uhriksi.

Lähde

EMN johtanut julkaisusta Eurostat: Trafficking in human beings, 2013, https://ec.europa.eu/.../2013/docs/20130415_thb_stats_report_en.pdf

Laajempi termi

★ **ihmiskauppa**

Liittyvä termi

★ **haavoittuvassa asemassa oleva henkilö**

turvallinen alkuperämaa

BG	сигурна страна на произход
CS	bezpečná země původu
DE	sicherer Herkunftsstaat
EL	ασφαλής χώρα προέλευσης
EN	safe country of origin
ES	país de origen seguro
ET	turvaline päritoluriik (kolmas riik)
FR	pays d'origine sûr
GA	tír thionscnaimh atá sábháilte
HU	biztonságos származási ország
IT	paese di origine sicuro
LT	saugi kilmės valstybė
LV	droša izcelsmes valsts
MT	Pajjiż tal-oriġini sigur / bla perikli
NL	veilig land van herkomst
PL	bezpieczny kraj pochodzenia
PT	país de origem seguro
RO	țara de origine sigură
SK	bezpečná krajina pôvodu
SL	varna izvorna država
SV	säkert ursprungsland
NO	trygt hjemland (b) / trygt heimland (n)

Määritelmä

Maa, jossa oikeudellisen tilanteen, demokraattisen järjestelmän puitteissa tapahtuvan lainsäädännön soveltamisen ja yleisen poliittisen tilanteen perusteella voidaan osoittaa, että maassa ei yleisesti eikä jatkuvasti esiinny **vainoa**, sellaisena kuin se on määritelty **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** 9 artiklassa, eikä **kidutusta** tai **epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua** tai **rankaisemista** eikä kansainvälisen tai kansallisen aseellisen selkkauksen aiheuttamaa **mielivaltaisen väkivallan** uhkaa.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) liite 1

Synonyymi

★ turvallisen alkuperämaan käsite

Laajempi termi

★ **lähtömaa/alkuperämaa**

Liittyvä termi

★ **turvallinen kolmas maa**

Huomautukset

1. **Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** 37 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai antaa lainsäädäntöä, jonka mukaan jäsenvaltio voi määrittää turvalliset alkuperämaat kansallisesti **kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten** tutkintaa varten.

2. **SEUT:n pöytäkirja 24** toteaa, että EU:n jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina. Näin ollen jäsenvaltion kansalaisen jättämää **turvapaikkahakemusta** ei tavallisesti oteta harkittavaksi.

3. Jäsenvaltioiden tulee säännöllisesti tarkastella turvallisiksi alkuperämaiksi määritettyjen kolmansien maiden tilannetta.

4. Arvioinnin, onko jokin maa turvallinen alkuperämaa, tulee perustua useisiin tietolähteisiin, etenkin muilta jäsenvaltioilta, EASOlta, UNHCR:ltä, Euroopan neuvostolta ja muilta asiaan liittyviltä kansainvälisiltä järjestöiltä saatuihin tietoihin.

5. **Direktiivin 2013/32/EU** 36 artiklan mukaan turvallisen alkuperämaan käsite tarkoittaa, että kolmas maa katsotaan – hakemuksen yksilöllisen tutkinnan jälkeen – turvalliseksi alkuperämaaksi tietylle hakijalle ainoastaan, jos:
   - (a) hakija on tämän maan kansalainen; tai
   - (b) hakija on **kansalaisuudeton** henkilö ja tämä maa on hakijan aiempi asuinmaa ja jos hakija ei ole esittänyt mitään vakavia perusteita sille, että tätä maata ei voitaisi katsoa hänen henkilökohtaisessa tilanteessaan turvalliseksi alkuperämaaksi, minkä johdosta häntä voitaisiin pitää **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** mukaisesti **kansainvälistä suojelua saavana henkilönä**.

T

turvallinen kolmas maa

BG	сигурна трета страна
CS	bezpečná třetí země
DE	sicherer Drittstaat
EL	ασφαλής τρίτη χώρα
EN	safe third country
ES	tercer país seguro
ET	turvaline kolmas riik
FR	pays tiers sûr
GA	tríú tír atá sábháilte
HU	biztonságos harmadik ország
IT	paese terzo sicuro
LT	saugi trečioji valstybė
LV	droša trešā valsts
MT	Pajjiż terz sigur / bla perikli
NL	veilig derde land
PL	bezpieczny kraj trzeci
PT	país terceiro seguro
RO	țară / stat terț(ă) sigură
SK	bezpečná tretia krajina
SL	varna tretja država
SV	säkert tredjeland
NO	trygt tredjeland

Määritelmä

Kolmas maa, joka kohtelee **kansainvälistä suojelua** hakevaa seuraavien periaatteiden mukaisesti:

(a) hakijan henki tai vapaus ei ole uhattuna hänen rotunsa, uskontonsa, kansallisuutensa, tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisensa tai poliittisten mielipiteidensä vuoksi;

(b) direktiivissä 2011/95/EU määritellyn **vakavan haitan** vaaraa ei ole;

(c) noudatetaan **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** mukaista **palauttamiskiellon** periaatetta;

(d) noudatetaan kieltoa **poistaa** hakija maasta, jos tällä rikottaisiin kansainvälisen oikeuden mukaista oikeutta suojeluun **kidutukselta** tai julmalta, epäinhimilliseltä tai halventavalta kohtelulta; ja

(e) on olemassa mahdollisuus hakea **pakolaisasemaa** ja saada **pakolaiseksi** tunnustettuna Geneven yleissopimuksen mukaista suojelua.

Lähde

Direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi) 38 artikla

Laajempi termi

★ **kolmas maa**

Liittyvä termi

★ **turvallinen alkuperämaa**

turvapaikanhakija

BG	търсещ убежище
CS	žadatel o azyl
DE	Asylbewerber (EU acquis) / Asylwerber (AT)
EL	αιτών άσυλο
EN	asylum seeker
ES	solicitante de asilo
ET	varjupaigataotleja
FR	demandeur d'asile
GA	iarratasóir ar thearmann
HU	menedékkérő
IT	richiedente asilo
LT	prieglobsčio prašytojas
LV	patvēruma meklētājs
MT	Applikant(a) għall-aż̀il
NL	asielzoeker
PL	osoba ubiegająca się o nadanie statusu uchodźcy (azyl)
PT	requerente de asilo
RO	solicitant de azil
SK	žiadateľ o udelenie azylu / žiadateľ o azyl
SL	prosilec za azil
SV	asylsökande
NO	asylsøker (b) / asylsøkjar (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka hakee suojaa **vainolta** tai **vakavalta haitalta** oman maansa ulkopuolelta ja joka odottaa päätöstä asiaan liittyviin kansainvälisiin ja kansallisiin instrumentteihin perustuvaa **pakolaisasemaa** koskevaan hakemukseen.
EU-kontekstissa henkilö, joka on tehnyt **Geneven yleissopimuksen** nojalla saatavaa suojelua koskevan hakemuksen, josta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta
EU-konteksti: EMN johtanut neuvoston direktiivin 2003/9/EY (vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan c kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua hakeva**

Liittyvä termi

★ **pakolainen**

Huomautukset

1. Yleensä tällä määritelmällä tarkoitetaan kaikkia, jotka hakevat **suojelua** yksilöllisistä syistä, riippumatta siitä, jättävätkö he hakemuksen lentokentällä tai maarajalla maahan saapuessaan vai maan rajojen sisäpuolella, ja siitä, ovatko he tulleet valtion alueelle laillisesti tai laittomasti.

2. Useimmissa jäsenvaltioissa tämä termi katsotaan termin "**kansainvälistä suojelua hakeva**" synonyymiksi **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** sekä **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** hyväksymisen jälkeen. Jotkin jäsenvaltiot, kuten Iso-Britannia ja Irlanti, eivät ole hyväksyneet yhdistettyä menettelyä, joten ne jatkavat termin "turvapaikanhakija" käyttöä Geneven yleissopimuksen nojalla saatavaa suojelua hakevasta henkilöstä. Saksassa termiä käytetään edelleen viitattaessa direktiivin 2011/95/EU säännösten lisäksi myös kansallisen lainsäädännön (perustuslain 16a artikla) säännöksiin.

3. EU:n lainsäädännön ulkopuolella termejä "turvapaikanhakija" ja "turvapaikkaa hakeva" käytetään arkikäytössä usein yleisemmin kuin termiä "kansainvälistä suojelua hakeva".

T

turvapaikka

BG	убежище
CS	azyl
DE	Asyl
EL	άσυλο
EN	asylum
ES	asilo
ET	varjupaik
FR	asile
GA	tearmann
HU	menedékjog
IT	asilo
LT	prieglobstis
LV	patvērums
MT	Aż̇il
NL	asiel
PL	azyl
PT	asilo
RO	azil
SK	azyl
SL	azil
SV	asyl
NO	asyl

Määritelmä

Valtion alueellaan tarjoaman **suojelun** muoto, joka perustuu **palauttamiskieltoperiaatteeseen** ja kansainvälisesti tai kansallisesti tunnustettuihin pakolaisten oikeuksiin ja joka myönnetään henkilölle, joka ei pysty hakemaan suojelua maassa, jonka kansalainen hän on, ja/tai asuinmaassaan etenkin sen takia, että pelkää tulevansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansalaisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi.

Lähde

EMN:n laatima

Suppeampi termi

★ **turvapaikkaoikeus**

Liittyvä termi

★ **kansainvälinen suojelu**

★ **pakolaisasema**

Huomautus

Tämän termin kirjaimellinen käännös bulgariaksi (”убежище”) viittaa tietyntyyppiseen Bulgarian tasavallan presidentin myöntämään suojeluun, joka eroaa pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen (1951) nojalla myönnettävästä suojelusta.

turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden korkean tason työryhmä

BG	Работна група на високо равнище „Убежище и миграция“
CS	Pracovní skupina na vysoké úrovni pro azyl a migraci
DE	Hochrangige Arbeitsgruppe Asyl und Einwanderung
EL	Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου για το ‘Ασυλο και την Μετανάστευση
EN	High-Level Working Group on Asylum and Migration
ES	grupo de trabajo de alto nivel sobre migración y asilo
ET	kõrgetasemine varjupaiga ja rände töörühm
FR	Groupe de haut niveau «Asile et Migration»
GA	Grúpa Oibre Ardleibhéil maidir le Tearmann agus Imirce
HU	Magas Szintű Menekültügyi és Migrációs Munkacsoport
IT	Gruppo di lavoro ad alto livello in materia di asilo e migrazione
LT	Prieglobsčio ir migracijos aukšto lygio darbo grupė
LV	Augsta līmeņa darba grupa migrācijas un patvēruma jautājumos
MT	Grupp ta’ Ħidma ta’ Livell Għoli dwar l-Ażil u l-Migrazzjoni
NL	Werkgroep op hoog niveau voor asiel en migratie
PL	Grupa Robocza Wysokiego Szczebla ds. Azylu i Migracji
PT	grupo alto nível asilo e migração
RO	Grupul de lucru la nivel înalt în domeniul migrației și azilului
SK	Pracovná skupina na vysokej úrovni pre azyl a migráciu
SL	Delovna skupina visokih predstavnikov za azil in migracije
SV	Högnivågruppen för asyl och migration
NO	høynivågruppen for asyl og migrasjon (b) / høgnivågruppa for asyl og migrasjon (n)

Määritelmä

Strateginen ryhmä, joka toimii Eurooppa-neuvoston tuella ja joka perustettiin laatimaan kattava ja yhtenäinen strategia EU:n yhteistyölle **kolmansien maiden** kanssa **turvapaikka**- ja **maahanmuuttoasioissa**.

Lähde

Yleisten asioiden neuvoston päätelmät, joulukuu 1998

Synonyymi

★ HLWG

Liittyvät termit

★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

★ **Maahanmuutto-, raja- ja turvapaikka-asioiden strateginen komitea**

Huomautukset

1. HLWG perustettiin joulukuussa 1998 valmistelemaan pilarien välisiä toimintasuunnitelmia **turvapaikanhakijoiden** ja **maahanmuuttajien alkuperä-/lähtömaille** ja **kauttakulkumaille**.

2. HLWG:n painopistealue on ulkosuhteet kolmansiin maihin erityisesti **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan** kontekstissa. Työryhmän tavoitteena on vahvistaa EU:n turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikoiden ulkoista ulottuvuutta. Tässä hyödynnetään vuoropuhelua, yhteistyötä ja kumppanuutta alkuperä-/lähtömaiden ja kauttakulkumaiden kanssa **laillisseen maahanmuuttoon**, **säännösten vastaiseen maahanmuuttoon** sekä maahanmuuttoon ja kehitykseen liittyvissä asioissa. Lisäksi työryhmä valmistelee turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevia päätelmiä ja suosituksia Eurooppa-neuvoston hyväksyttäviksi. Se arvioi alkuperä-/lähtömaiden poliittista, taloudellista ja ihmisoikeustilannetta ja tekee kokonaisanalyyseja maahanmuuton syistä ja seurauksista.

T

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto

BG	
CS	Azylový, migrační a integrační fond
DE	Asyl-, Migrations- und Integrationsfonds
EL	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης / TAME
EN	Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)
ES	
ET	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond
FR	Fonds Asile, migration et intégration / FAMI
GA	An Ciste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht
HU	Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap / MMIA
IT	Fondo Asilo, Migrazioni e Integrazione / FAMI
LT	Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas / PMIF
LV	Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds
MT	Fond għall-Asil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni
NL	Fonds voor asiel, migratie en integratie / Asiel, migratie en integratie fonds
PL	
PT	Fundo para o asilo, a migração e a integração / FAMI
RO	
SK	Fond pre azyl, migráciu a integráciu
SL	Sklad za azil, migracije in integracijo
SV	Asyl-, migrations- och integrationsfonden
NO	Asylum, Migration and Integration Fund (no usual translation)

Määritelmä

Euroopan unionin vuosien 2014–2020 rahoitusinstrumentti sellaisten kansallisten ja EU:n aloitteiden tukemiseksi, jotka edistävät muuttovirtojen tehokasta hallintaa ja Euroopan unionin yhteisen **turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotoutta-mis**asioita koskevan lähestymistavan täytäntöönpanoa, lujittamista ja kehittämistä.

Lähde

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto, e-Library: Glossary https://ec.europa.eu/home-affairs/content/asylum-migration-and-integration-fund_en ja asetuksen (EU) N:o 516/2014 (AMIF-asetus) 3 artikla https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32014R0516

Synonyymi

★ AMIF

Huomautukset

1. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston perusti Euroopan komission muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto. Rahastolla on varoja yhteensä 3,137 miljardia euroa, ja se pyrkii saavuttamaan seuraavat neljä erityistavoitetta:

- **turvapaikka**: Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän vahvistaminen ja kehittäminen
- **laillinen maahanmuutto** ja **kotouttaminen**: EU:n jäsenvaltioihin suuntautuvan, työmarkkinoiden tarpeisiin perustuvan laillisen maahanmuuton ja EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaisten tehokkaan kotouttamisen tukeminen
- **paluu**: sellaisten oikeudenmukaisten ja tehokkaiden palauttamisstrategioiden kehittäminen, joilla edistetään säännösten vastaisen maahanmuuton torjuntaa korostaen paluun pysyvyyttä ja palautusprosessin tehokkuutta
- **yhteisvastuullisuus**: sen varmistaminen, että ne EU:n jäsenvaltiot, joihin muutto- ja turvapaikanhakijavirrat kohdistuvat voimakkaimmin, voivat luottaa muiden EU:n jäsenvaltioiden yhteisvastuullisuuteen noudattaen samalla täysin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia ja periaatteita.

2. Rahasto myös rahoittaa Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) toimintaa.

3. Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston AMIF-verkkosivuilla https://ec.europa.eu/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/asylum-migration-integration-fund_en

turvapaikkahakemus

BG	молба за убежище
CS	žádost o azyl
DE	Asylantrag
EL	αίτηση ασύλου
EN	application for asylum
ES	solicitud de asilo
ET	varjupaigataotlus
FR	demande d'asile
GA	iarratas ar thearmann
HU	menedékjog iránti kérelem
IT	domanda d'asilo
LT	prašymas suteikti prieglobstį
LV	patvēruma pieteikums
MT	Talba / Applikazzjoni għall-ażil
NL	asielverzoek (syn.: asielaanvraag)
PL	wniosek o azyl
PT	pedido de asilo
RO	cerere de azil
SK	žiadosť o udelenie azylu / žiadosť o azyl
SL	prošnja za azil
SV	asylansökan
NO	asylsøknad

Määritelmä

Ulkomaalaisen tai **kansalaisuudettoman** henkilön tekemä hakemus, joka voidaan ymmärtää pyynnöksi saada **suojelua vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** tai kansallisen **pakolaisoikeuden** nojalla.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2003/9/EY (vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan b kohdassa olevasta määritelmästä

Synonyymi

★ turvapaikkaa koskeva hakemus

Laajempi termi

★ **kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

Suppeampi termi

★ **perusteeton kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**

Huomautukset

1. Useimmissa jäsenvaltioissa tämä termi katsotaan termin "**kansainvälistä suojelua koskeva hakemus**" synonyymiksi **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** ja **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** hyväksymisen jälkeen. Iso-Britannia ja Irlanti eivät ole hyväksyneet yhdistettyä menettelyä, joten ne jatkavat termin "turvapaikkahakemus" käyttöä **Geneven yleissopimuksen** nojalla saatavaa suojelua koskevasta hakemuksesta. Saksassa termiä käytetään edelleen viitattaessa aseman määrittelyä koskevan direktiivin mukaisten kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten lisäksi myös kansallisen lainsäädännön (perustuslain 16a artikla) mukaisiin hakemuksiin.

2. EU:n lainsäädännön ulkopuolella ja arkikäytössä termejä "turvapaikkahakemus" ja "turvapaikkaa koskeva hakemus" käytetään usein yleisemmin kuin termiä "kansainvälistä suojelua koskeva hakemus".

3. **SEUT:n pöytäkirja 24** Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta (1997) toteaa, että EU:n jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina. Näin ollen jäsenvaltion kansalaisen jättämää turvapaikkahakemusta ei tavallisesti oteta harkittavaksi. Käytännössä EU:n ulkopuoliset maat voivat saada turvapaikkahakemuksia EU:n jäsenvaltioista.

T

turvapaikkamenettely / kansainvälistä suojelua koskeva menettely

BG	производство за предоставяне на международна закрила
CS	řízení o udělení mezinárodní ochrany
DE	Verfahren auf internationalen Schutz
EL	
EN	procedure for international protection
ES	
ET	
FR	procédure pour l'octroi et le retrait de la protection internationale
GA	Nós imeachta maidir le cosaint idirnáisiúnta
HU	nemzetközi védelemmel kapcsolatos eljárás
IT	procedura di protezione internazionale
LT	
LV	starptautiskās aizsardzības procedūra
MT	
NL	procedure voor de toekenning van internationale bescherming
PL	procedura udzielania ochrony międzynarodowej
PT	
RO	
SK	procedúra medzinárodnej ochrany / konanie o medzinárodnej ochrane (EU acquis) / konanie o udelenie azylu / konanie o azyle (national law)
SL	postopek mednarodne zaščite
SV	Förfarande för att pröva internationellt skydd
NO	prosedyre ved søknad om internasjonal beskyttelse (b) / prosedyre ved søknad om internasjonalt vern (etter søknad om internasjonalt vern) (n)

Määritelmä

Direktiivissä 2013/32/EU kuvattu toimenpidekokonaisuus, joka kattaa kaikki tarvittavat **kansainvälisen suojelun** myöntämisen ja poistamisen vaiheet alkaen **hakemuksen tekemistä koskevasta ilmoituksesta** ja päättyen muutoksenhakumenettelyssä tehtävään **lainvoimaiseen päätökseen**.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymi

- suojelusta päättämisen menettely
- pakolaisaseman määrittelymenettely
- pakolaisasemamenettely

Suppeammat termit

- **pääsy kansainvälistä suojelua koskevaan menettelyyn**
- **kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittely**
- **turvapaikkapuhuttelu / henkilökohtainen puhuttelu kansainvälisen suojelun menettelyssä**

Huomautukset

1. Näitä vaiheita ovat etenkin **ilmoitus kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisestä, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättäminen**, hakijan rekisteröinti ja hakijan henkilöllisyyden määrittäminen tunnistamisen avulla, **hakemuksen käsittely** (henkilökohtainen puhuttelu mukaan lukien), ensimmäisen asteen päätös, muutoksenhakumenettely ja muutoksenhakumenettelyssä tehtävä lainvoimainen päätös. Menettelyihin sisältyvät myös erityismenettelyt, kuten Dublin-menettely tai nopeutetut menettelyt, sekä hakijoiden siirtäminen ja majoittaminen.
2. Direktiivissä 2013/32/EU hahmotellaan **yhden hakemuksen menettelyn** kehysrakenne. Rakenne sisältää yhteiset takeet ja vaatimukset, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten tai **kansalaisuudettomien** määrittelemistä **kansainvälistä suojelua saaviksi** henkilöiksi, henkilöitä, jotka voivat saada **toissijaista suojelua**, ja myönnetyn suojelun sisältöä. Tavoitteena on **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän** perustaminen.

turvapaikkaoikeus

BG	право на убежище (от гледна точка на държавата, предоставяща закрила)
CS	právo azylu
DE	Recht, Asyl zu gewähren / Asylrecht (DE)
EL	δικαίωμα ασύλου
EN	right of asylum
ES	derecho de asilo
ET	õigus varjupaigale
FR	droit d'asile
GA	ceart tearmainn
HU	menedékjog
IT	diritto di asilo
LT	prieglobsčio suteikimo teisė
LV	patvēruma tiesības
MT	Dritt mogħti għall-ażil
NL	asielrecht (syn.: recht van asiel)
PL	prawo do udzielenia azylu
PT	direito ao asilo
RO	dreptul la azil
SK	právo udeliť azyl
SL	azilna pravica
SV	asylrätt
NO	rett til å gi beskyttelse / asyl (b) / rett til å gje vern / asyl (n)

Määritelmä

Valtion oikeus alueellisen itsemääräämisoikeutensa nojalla ja harkintaansa käyttäen sallia muun valtion kansalaisen pääsy maahan ja oleskelu maassa sekä estää mitään valtiota käyttämästä lainkäyttövaltaa kyseiseen henkilöön nähden.

Lähde

UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology

Synonyymi

★ oikeus myöntää turvapaikka

Laajempi termi

★ **turvapaikka**

Liittyvä termi

★ **oikeus turvapaikkaan, turvapaikkaoikeus**

Huomautukset

1. Joissakin valtioissa sovelletaan tiukempia tai lievempiä ehtoja kuin mitä on määritetty **Geneven yleissopimuksessa vuodelta 1951 ja sen pöytäkirjassa vuodelta 1967**.

2. IOM käyttää yleisluonteista termiä, jolla on kaksi merkitystä: oikeus myöntää turvapaikka (valtio voi myöntää turvapaikan alueellaan kenelle tahansa oman harkintansa mukaan) ja oikeus saada turvapaikka (oikeus joko suhteessa valtioon, jonka alueelta turvapaikkaa haetaan, tai suhteessa valtioon, josta pyritään turvaan).

T

turvapaikkapuhuttelu / henkilökohtainen puhuttelu kansainvälisen suojelun menettelyssä

BG	лично интервю за предоставяне на международна закрила
CS	osobní pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany
DE	persönliche Anhörung zum Antrag auf internationalen Schutz
EL	
EN	personal interview for international protection
ES	
ET	
FR	entretien personnel sur la demande de protection internationale
GA	agallamh pearsanta ar mhaithe le cosaint idirnáisiúnta
HU	személyes meghallgatás a nemzetközi védelmi igény megállapítására irányuló eljárásban
IT	colloquio personale per la protezione internazionale
LT	
LV	personiskā intervija (starptautiskās aizsardzības procedūrā)
MT	
NL	persoonlijk gehoor/onderhoud over het verzoek om internationale bescherming
PL	przesłuchanie w procedurze udzielenia ochrony miedzynarodowej
PT	
RO	
SK	osobný pohovor o žiadosti o medzinárodnú ochranu (EU acquis) / osobný pohovor o žiadosti o azyl (national context)
SL	osebni razgovor za mednarodno zaščito
SV	Personlig intervju för internationellt skydd
NO	personintervju ved søknad om internasjonal beskyttelse (b) / personintervju ved søknad om internasjonalt verm (n)

Määritelmä

Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen sisältöä koskeva hakijan puhuttelu, jonka on oltava **määrittävän viranomaisen** henkilöstön suorittama.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016.
EMN johtanut **direktiivin 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi)** eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/ALL/?uri=celex%3A32013L0032 14 artiklan pohjalta.

Synonyymit

- turvapaikkapuhuttelu
- turvapaikkakontekstiin liittyvä puhuttelu
- henkilökohtainen puhuttelu

Huomautukset

1. Henkilökohtainen puhuttelu on suoritettava ennen kuin määrittävä viranomainen tekee hakemusta koskevan päätöksen, ja se on suoritettava tiettyjen direktiivin 2013/32/EU 15 artiklassa määritettyjen vaatimusten mukaisesti. Näitä vaatimuksia ovat muun muassa luottamuksellisuuden takaaminen ja sen varmistaminen, että

- puhuttelun suorittaja on pätevä ottamaan huomioon hakemukseen liittyvät henkilökohtaiset ja yleiset olosuhteet
- aina kun mahdollista, hakijan puhuttelun suorittaa samaa sukupuolta oleva henkilö
- valitaan tulkki, joka pystyy varmistamaan, että hakija ja puhuttelun suorittaja pystyvät keskustelemaan keskenään asianmukaisella tavalla
- puhuttelun suorittaja ei ole pukeutunut sotilaan eikä lainvalvontaviranomaisen univormuun
- alaikäisten puhuttelut suoritetaan lapselle soveltuvalla tavalla.

2. Henkilökohtaista puhuttelua kansainvälisen suojelun menettelyssä kutsutaan yleisemmin turvapaikkapuhutteluksi.

turvapaikkashoppailu / edullisimman kohtelun tarjoavan turvapaikkamaan etsintä

BG	пазаруване на убежище
CS	zneužívání azylových systémů členských států podáváním žádostí o mezinárodní ochranu ve více státech
DE	Asyl-Shopping
EL	υποβολή πολλών αιτήσεων ασύλου σε περισσότερα από ένα κ-μ
EN	asylum shopping
ES	compra de asilo
ET	soodsaima varjupaigariigi valimine
FR	no usual translation
GA	siopadóireacht tearmainn
HU	no usual translation
IT	asylum shopping
LT	ieškojimas, kur geriau gauti prieglobstį
LV	izdevīgāko patvēruma noteikumu meklēšana
MT	Sajda għall-ażil
NL	asielshoppen
PL	asylum shopping / no usual translation
PT	asylum shopping
RO	„asylum shopping”
SK	zneužívanie azylového systému / azylový turizmus
SL	Azilni „šoping“
SV	no usual translation
NO	asylshopping

Määritelmä

Dublin-asetuksen kontekstissa se ilmiö, että kolmansien maiden kansalaiset hakevat kansainvälistä suojelua useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa saatuaan tai oltuaan saamatta kansainvälistä suojelua yhdessä näistä jäsenvaltioista.

Lähde

EMN johtanut komission yksiköiden valmisteluasiakirjan SEC/2008/2029 pohjalta

Laajempi termi

★ maahanmuuttajien toissijainen siirtyminen

Liittyvä termi

★ Dublin-asetus

Huomautukset

1. Termillä ”turvapaikkashoppailu” ei ole juridista määritelmää, vaan sitä käytetään epävirallisissa yhteyksissä ja myös komission tiedonannoissa. Termiä käytetään usein negatiiviseen sävyyn: sillä vihjataan, että turvapaikkamenettelyä käytetään väärin jättämällä useita kansainvälistä suojelua koskevia hakemuksia eri jäsenvaltioihin (tavoitteena on valita jäsenvaltio, joka voi tarjota houkuttelevimmat yhteiskunnalliset, humanitaariset ja taloudelliset olosuhteet).

2. Toisessa merkityksessään turvapaikkashoppailu käsitetään eri turvapaikkasääntöjen vertailuksi ja yhden valinnaksi (ks. yliopistollisen Eurooppa-instituutin julkaisu **The Development of the EU Asylum Policy: Revisiting the Venue-shopping Argument**).

3. **Komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa SEC/2008/2029** on sekä esimerkkejä siitä, mitä turvapaikkashoppailu tarkoittaa, että arvio Dublin-järjestelmän vaikutuksista (järjestelmä muodostuu **Dublin-asetuksesta**, **Eurodac-asetuksesta** ja niiden täytäntöönpanoasetuksista).

T

tutkija

BG	научен работник
CS	výzkumný pracovník
DE	Forscher
EL	ερευνητής
EN	researcher
ES	investigador
ET	teadlane
FR	chercheur
GA	taighdeoir
HU	kutató
IT	ricercatore
LT	tyrėjas
LV	pētnieks
MT	Riċerkatur (-triċi)
NL	onderzoeker
PL	naukowiec
PT	investigador
RO	cercetător
SK	výskumník / výskumný pracovník
SL	raziskovalec
SV	forskare
NO	forsker (b) / forskar (n)

Määritelmä

EU:n maahanmuuttokontekstissa kolmannen maan kansalainen, jolla on tohtorikoulutusohjelmaan pääsyn mahdollistava ylempi korkeakoulututkinto ja jonka tutkimusorganisaatio valitsee toteuttamaan sellaista tutkimushanketta, johon tavallisesti edellytetään mainittua tutkintoa.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2005/71/EY (tutkijadirektiivi) 2 artiklan d kohta

Liittyvät termit

- oppilas
- opiskelija
- palkaton harjoittelija

työlupa

BG	
CS	povolení k zaměstnání
DE	Arbeitserlaubnis
EL	άδεια διαμονής για εργασία / άδεια εργασίας
EN	work permit
ES	
ET	ööluba
FR	permis de travail / autorisation de travail
GA	Cead oibre
HU	munkavállalási engedély
IT	permesso di soggiorno per motivi di lavoro
LT	leidimas dirbti
LV	darba atļauja
MT	permess ta' xogħol
NL	"werkvergunning (NL); arbeidskaart / toelating tot arbeid (BE)"
PL	
PT	Autorização de trabalho
RO	
SK	pracovné povolenie
SL	"dovoljenje za delo / enotno dovoljenje"
SV	arbetstillstånd
NO	Arbeidstillatelse (b); Arbeidsløyve (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa jonkin valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä juridinen asiakirja, joka antaa **vierastyöläiselle** luvan **työntekoon vastaanottavassa maassa** luvan voimassaoloaikana.

EU-kontekstissa EU:n jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä juridinen asiakirja, jossa todetaan **kolmannen maan kansalaisen oikeus** työskennellä kyseisen valtion alueella luvan voimassaoloaikana.

Lähde

Yleinen konteksti: IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011, http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/iom.pdf

EU-konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta, http://www.epim.info/wp-content/uploads/2011/01/iom.pdf

Laajempi termi

★ **työnteko**

Suppeampi termi

★ **EU:n sininen kortti**

Liittyvät termit

★ **oleskelulupa**
★ **yhden hakemuksen menettely**
★ **yhdistelmälupa**

Huomautukset

1. Kolmansien maiden kansalaisten oikeus työskennellä EU:n/EFTAn jäsenvaltiossa määräytyy pääasiassa kyseisen valtion lainsäädännön perusteella. EU:n jäsenvaltioiden välillä on kuitenkin eroja siinä, myöntävätkö ne työluvan lisäksi **oleskeluluvan** ja/tai myöntävätkö ne yhdistetyn oleskelu-/työluvan. Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa on säännöksiä, joissa määritetään tietyille maahanmuuttajille mahdollisuus erivapauteen työluvan hankkimisvelvoitteen suhteen tai helpotuksia maahantuloprosessissa.

2. EU:n tasolla erilaiset lainsäädäntöinstrumentit sääntelevät kolmansien maiden kansalaisten maahantulon sallimista ja oleskelua, kun tarkoituksena on työskentely maassa. Sääntelyn määräytymisperusteena on eri **vierastyöläis**ryhmät ja niiden oleskeluasema (esimerkiksi **korkeasti koulutetut maahanmuuttajat, kausityöntekijät, au pairit, opiskelijat, sisäisen siirron saaneet työntekijät, lähetetyt työntekijät ja pitkään oleskelleet**). Lisätietoja on Euroopan muuttoliikeverkoston julkaisussa Maahanmuutto työvoiman tarpeen täyttäjänä, 2011, http://www.emn.fi/files/473/EMN-Synteesiraportti_tyovoimapula_FI_EN_sahkoinen_versio.pdf

3. Direktiivissä 2011/98/EU (yhdistelmälupadirektiivi) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A32011L0098 määritettiin yhden hakemuksen menettely, joka koskee yhdistelmäluvan myöntämistä EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaisille EU:n jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten, ja EU:n jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaisten yhtäläiset oikeudet, etenkin oikeus yhdenvertaiseen kohteluun asuntoasioissa ja työvoimaneuvontapalveluissa oleskelu- ja työskentelyjäsenvaltion kansalaisiin

verrattuna. Direktiivi koskee useimpia EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaisia, joilla on lupa oleskella ja työskennellä EU:ssa, riippumatta maahantulon sallimisen alkuperäisestä syystä, paitsi jos heidät on nimenomaisesti suljettu pois direktiivin piiristä. Direktiivi kattaa sekä EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaiset, jotka hakevat lupaa tulla EU:n jäsenvaltioon oleskelua ja työskentelyä varten, että EU:hun kuulumattomien valtioiden kansalaiset, jotka jo oles-kelevat jäsenvaltiossa ja joilla on pääsy työmarkkinoille tai jotka jo työskentelevät jäsenvaltiossa.

4. Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A32013L0033] 15 artikla antaa kansainvälistä suojelua hakeville oikeuden päästä työmarkkinoille viimeistään yhdeksän kuukauden kuluttua hakemuksensa tekopäivästä EU:n jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön asettamien ehtojen mukaisesti. Lisäksi direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011L0095] 26 artiklassa määrätään, että EU:n jäsenvaltioiden on heti **suojelun** myöntämisen jälkeen annettava **kansainvälistä suojelua saaville** henkilöille lupa työskennellä toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

työmarkkinaosapuolet

BG	социални партньори
CS	sociální partneři
DE	Sozialpartner
EL	
EN	social partners
ES	
ET	
FR	partenaires sociaux
GA	comhpháirtithe sóisialta
HU	szociális partnerek
IT	gruppo sociale / parti sociali
LT	
LV	sociālie partneri
MT	
NL	
PL	partnerzy społeczni
PT	
RO	
SK	sociálni partneri
SL	socialni partnerji
SV	Arbetsmarknadens parter
NO	“sosiale parter, arbeidslivets parter (b) / sosiale partar, arbeidslivspartar (n) partene i arbeidslivet (b) / partane i arbeidslivet (n)”

Määritelmä

Työnantajia, työntekijöitä ja valtiovaltaa edustavat tahot, jotka kokoontuvat keskustelemaan ja neuvottelemaan työvoimaan, sosiaalisiin ja taloudellisiin käytäntöihin, menettelytapoihin ja lainsäädäntöön liittyvistä kysymyksistä.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016. EMN johtanut [Kansainvälisen työjärjestön sääntöjen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 152 ja 153 artiklojen pohjalta http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NOA3 ja http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:12012E/TXT

Huomautus

Työmarkkinaosapuolet on keskeinen käsite Kansainvälisen työjärjestön (ILO) rakenteen ja hallinnon kannalta, ja siihen viitataan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 152 ja 153 artikloissa.

työnantaja

BG	работодател
CS	zaměstnavatel
DE	Arbeitgeber
EL	εργοδότης
EN	employer
ES	empleador
ET	tööandja
FR	employeur
GA	fostóir
HU	munkáltató
IT	datore di lavoro
LT	darbdavys
LV	darba devējs
MT	Min iħaddem // Min jimpjega
NL	werkgever
PL	pracodawca
PT	empregador
RO	angajator
SK	zamestnávateľ
SL	delodajalec
SV	arbetsgivare
NO	arbeidsgiver (b) / arbeidsgjevar (n)

Määritelmä

Luonnollinen henkilö tai oikeussubjekti, mukaan luettuina työvoiman vuokrausyritykset, jonka lukuun tai jonka johdolla ja/tai valvonnan alaisena **työntekoa** ryhdytään harjoittamaan.

Lähde

Direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi) 2 artiklan e kohta

Liittyvät termit

- ★ **työntekijä**
- ★ **työnteko**
- ★ **itsenäinen ammatinharjoittaja**

työnantajalle määrättävä seuraamus

BG	санкция на работодателя
CS	sankce vůči zaměstnavateli
DE	Arbeitgebersanktion / Sanktion gegen einen Arbeitgeber
EL	κυρώσεις κατά των εργοδοτών
EN	employer sanction
ES	sanción al empleador
ET	sanktsioonid tööandjale
FR	sanction à l'encontre d'un employeur
GA	smachtbhanna in aghaidh fostóra
HU	munkáltatók elleni szankciók
IT	sanzione nei confronti del datore di lavoro
LT	sankcijos darbdaviui
LV	darba devējam piemērojamās sankcijas
MT	Sanzjoni fuq min iħaddem / jimpjega
NL	sancties tegen werkgevers
PL	sankcja wobec pracodawcy
PT	
RO	sancțiune aplicată angajatorului
SK	sankcie voči zamestnávateľovi
SL	sankcije zoper delodajalca
SV	sanktion mot arbetsgivare
NO	sanksjon mot arbeidsgiver (b) / sanksjon mot arbeidsgjevar (n)

Määritelmä

Maahanmuuttokontekstissa seuraamus, mukaan lukien sakkorangaistukset, uhreille/valtiolle maksettavat hyvitykset ja vangitseminen, jonka jäsenvaltio määrää **työnantajalle** työtä ja/tai maahanmuuttoa koskevien säännösten rikkomisesta.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi) 5 ja 7 artiklojen pohjalta

Liittyvä termi

- ★ **laittomasti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen laiton työnteko**

T

työntekijä

BG	работник
CS	zaměstnanec
DE	Arbeitnehmer
EL	εργαζόμενος; υπάλληλος
EN	employee
ES	empleado
ET	töötaja
FR	salarié
GA	fostaí
HU	alkalmazott / munkavállaló
IT	occupato
LT	darbuotojas
LV	darba ņēmējs / darbinieks
MT	Impjegat(a)
NL	werknemer
PL	pracownik
PT	empregado
RO	angajat
SK	zamestnanec
SL	zaposleni / delavec
SV	anställd
NO	ansatt (b) / tilsett (n)

Määritelmä

Työtä tekevä henkilö, jolla on eksplisiittinen tai implisiittinen työsopimus ja jonka työsopimus määrittää peruskorvauksen, joka ei suoraan määräydy työskentely-yksikön liikevaihdon mukaan.

Lähde

ILO Thesaurus, kuudes painos, 2008

Liittyvät termit

- **työnantaja**
- **työnteko**
- **itsenäinen ammatinharjoittaja**

työnteko

BG	заетост
CS	zaměstnání
DE	Beschäftigung
EL	πρόσληψη/ εργασία
EN	employment
ES	empleo
ET	töötamine
FR	emploi
GA	fostaíocht
HU	foglalkoztatás
IT	lavoro
LT	darbas / užimtumas
LV	nodarbinātība
MT	Impjieg
NL	tewerkstelling
PL	zatrudnienie
PT	emprego
RO	angajare
SK	zamestnanie
SL	zaposlitev
SV	anställning
NO	sysselsetting (b) / sysselsetjing (n)

Määritelmä

Työnantajan lukuun tai tämän johdon ja/tai valvonnan alaisena harjoitettu toiminta, jossa on kyse millaisesta tahansa kansallisen lainsäädännön sääntelemästä tai vakiintuneen käytännön mukaisesta työstä.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi) 2 artiklan c kohta

Liittyvät termit

- **työntekijä**
- **työnantaja**
- **ammatti**

työntö- ja vetotekijä

BG	фактори на привличане и отблъскване
CS	push-pull faktor
DE	Push-Pull-Faktor
EL	αιτία / παράγοντας ταυτόχρονης απώθησης - προσέλευσης
EN	push-pull factor
ES	factores de expulsión / atracción
ET	tõuke-tõmbefaktor
FR	facteur d'attraction-répulsion
GA	toisc bhrú is tarraingthe
HU	taszító-vonzó tényező / push-pull factor
IT	fattore di spinta-attrazione
LT	stūmimo-traukos veiksnys
LV	atgrūšanas-pievilkšanas faktors / motivētājfaktors
MT	Fattur ta' ripulsjoni-attrazzjoni / ta' ġibda-tbarrija
NL	push-pull factor
PL	czynnik wypychający i przyciągający
PT	factor de afastamento / factor de atracção
RO	„push-pull factor"
SK	motivačný faktor / „push-pull" faktor
SL	dejavnik spodbujanja in privabljanja
SV	push-pull faktor
NO	skyv-trekk-faktor (b) / skuv-trekk-faktor (n)

Määritelmä

Tekijä, joka synnyttää muuttopäätöksen ja vaikuttaa siihen joko houkuttelemalla toiseen maahan (**vetotekijä**) tai pakottamalla tai kannustamalla **maastamuuttoon** (**työntötekijä**).

Lähde

EMN:n laatima

Suppeammat termit

★ **vetotekijä**
★ **työntötekijä**

työntötekijä

BG	отблъскващ фактор
CS	push faktor
DE	Push-Faktor
EL	αιτία / παράγοντας απώθησης
EN	push factor
ES	factor de expulsión
ET	tõukefaktor
FR	facteur de répulsion
GA	toisc bhrú
HU	taszító tényező / push faktor
IT	fattore di spinta
LT	stūmimo veiksnys
LV	atgrūšanas faktors
MT	Fattur ta' ripulsjoni / ta' tbarrija
NL	push factor
PL	czynnik wypychający
PT	factor de afastamento / push factor
RO	„push factor"
SK	nútiaci faktor / „push" faktor
SL	dejavnik spodbujanja
SV	push-faktor
NO	skyvfaktor (b) / skuvfaktor (n)

Määritelmä

Alkuperä-/lähtömaahan liittyvä seikka (seikat) tai olosuhde (olosuhteet), joka pakottaa tai kannustaa **maastamuuttoon**.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Laajempi termi

★ **työntö- ja vetotekijä**

Liittyvä termi

★ **vetotekijä**

Huomautus

Kuten European Reintegration Networking -hankkeessa todettiin, taustalla voi olla jokin tietty syy tai useita erilaisia syitä: esimerkiksi taloudellisten mahdollisuuksien heikentyminen tai poliittinen epävakaus voivat kiihdyttää maastamuuttoa.

T

työvoiman kohtaanto / työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto

BG	срещане на търсенето и предлагането на работна сила
CS	párování nabídky s poptávkou na pracovním trhu
DE	Ausrichtung des Profils der Arbeitskräfte auf die Arbeitsmarkterfordernisse
EL	
EN	labour matching
ES	
ET	
FR	rapprochement de l'offre et de la demande de main-d'œuvre / adéquation entre le profil du travailleur et les caractéristiques du poste (FR)
GA	comhoiriúnú saothair
HU	munkaerő-kereslet és -kínálat összehangolása
IT	incontro fra domanda e offerta di lavoro
LT	
LV	darbaspēka atbilstība
MT	
NL	afstemming van arbeidsvraag en -aanbod
PL	dopasowanie kwalifikacji i umiejętności pracownika do wymogów konkretnej oferty pracy
PT	
RO	
SK	umiestňovanie pracovných síl
SL	ustrezno kvalificirani delavci
SV	Arbetskraftsmatchning
NO	kobling av arbeidssøker til arbeidstilbud (b) / kopling av arbeidssøkjar til arbeidstilbod (n)

Määritelmä

Prosessi, jossa työntekijän taitoja ja pätevyyksiä verrataan tietyn avoimen työpaikan vaatimuksiin ja selvitetään, vastaavatko ne toisiaan täysin tai osittain.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN johtanut World Association of Public Employment Servicesin (WAPES) http://wapes.org/en/ verkkosivuilla olevien tietojen pohjalta

Liittyvä termi

★ taitojen kohtaanto

Huomautus

Termillä ei ole kansainvälisesti yleisesti hyväksyttyä määritelmää, vaikka sitä käytetään usein (julkisessa ja yksityisessä) työvoiman välittämisessä, talous- ja työmarkkinatutkimuksissa ja poliittisessa keskustelussa.

työvoiman muuttoliike / työperusteinen maahanmuutto

BG	трудова миграция
CS	pracovní migrace
DE	Arbeitsmigration
EL	οικονομική μετανάστευση; μετανάστευση για εργασία
EN	labour migration
ES	migración laboral
ET	tööränne
FR	migration de travail / migration de main-d'oeuvre
GA	imirce lucht oibre
HU	munkavállalási célú migráció
IT	migrazione per motivi di lavoro
LT	darbo migracija
LV	darbaspēka migrācija
MT	Migrazzjoni għal raġunijiet ta' xogħol
NL	arbeidsmigratie
PL	migracja pracownicza
PT	migração laboral
RO	migrație în scop de muncă
SK	pracovná migrácia
SL	delovna migracija
SV	arbetskraftsmigration
NO	arbeidsmigrasjon

Määritelmä

Henkilöiden siirtyminen valtiosta toiseen tai oman asuinmaansa alueella paikasta toiseen **työnteon** vuoksi.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Laajempi termi

★ **taloudellisista syistä tapahtuva maahanmuutto / muuttoliike**

Suppeammat termit

★ **maahanmuuttokiintiö**

★ **työvoiman saatavuusharkinta**

Liittyvä termi

★ **siirtotyöläinen/vierastyöläinen**

Huomautus

Useimmissa valtioissa työvoiman muuttoliikettä / työperusteista maahanmuuttoa säädellään maahanmuuttolaeilla. Lisäksi osa valtioista säätelee maasta pois suuntautuvaa työvoiman muuttoliikettä aktiivisesti ja etsii kansalaisilleen työmahdollisuuksia ulkomailla.

T

työvoiman saatavuusharkinta

BG	тест на пазара на труда
CS	test trhu práce
DE	Arbeitsmarkttest
EL	
EN	labour market test
ES	Catálogo de ocupaciones de difícil cobertura
ET	tööturu test
FR	examen du marché de l'emploi / du travail
GA	tástáil sa mhargadh fostaíochta
HU	munkaerőpiaci felmérés
IT	analisi del mercato del lavoro
LT	darbo rinkos testas
LV	darba tirgus tests
MT	Test dwar is-suq tax-xogħol
NL	arbeidsmarkttoets
PL	test rynku pracy
PT	
RO	testarea pieței forței de muncă
SK	skúmanie situácie na trhu práce
SL	pregled trga dela
SV	arbetsmarknadsprövning
NO	arbeidsmarkedsvurdering (b) / arbeidsmarknadsvurdering (n)

Määritelmä

Mekanismi, jolla pyritään varmistamaan, että **siirtotyöläisiä** päästetään maahan vasta sen jälkeen, kun **työnantajat** ovat yrittäneet etsiä työntekijää kansallisen työvoiman, EU-kansalaisten (EU:n jäsenvaltioissa tähän sisältyvät myös ETA-alueen työntekijät) tai maassa laillisesti oleskelevien, kansallisen lainsäädännön mukaan työmarkkinoille pääsyyn oikeutettujen **kolmansien maiden kansalaisten** joukosta.

Lähde

EMN johtanut Oxford Migration Observatoryn antaman kannanottopyynnön vastauksen pohjalta

Synonyymi

★ saatavuusharkinta

Laajempi termi

★ **työvoiman muuttoliike / työperusteinen maahanmuutto**

★ **unionin etuuskohtelu**

Huomautukset

1. Työvoiman saatavuusharkintaa käytetään ja sovelletaan laajasti useimmissa jäsenvaltioissa. Saatavuusharkintaa käytettäessä joitakin työntekijäryhmiä voidaan jättää sen ulkopuolelle kansallisten tilanteiden ja prioriteettien mukaan.

2. Jäsenvaltiot käyttävät erilaisia työvoiman saatavuusharkinnan menetelmiä. Yleensä työnantajille ja julkisille työnvälityspalveluille on varattu tässä merkittävä rooli. Jäsenvaltioiden välillä on eroja saatavuusharkintaprosessin pituudessa.

3. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Maahanmuutto työvoiman tarpeen täyttäjänä, kesäkuu 2011.**

työvoimapula

BG	недостиг на работна сила
CS	nedostatek pracovních sil
DE	Arbeitskräftemangel
EL	
EN	labour shortage
ES	
ET	
FR	pénurie de main d'œuvre
GA	ganntanas lucht saothair
HU	munkaerőhiány
IT	carenza di forza lavoro
LT	
LV	darbaspēka trūkums
MT	
NL	tekort aan arbeidskrachten
PL	niedobór siły roboczej
PT	
RO	
SK	nedostatok pracovnej sily / nedostatková profesia
SL	pomanjkanje delavcev
SV	Arbetskraftsbrist
NO	mangel på arbeidskraft

Määritelmä

Pula tietynlaisesta työvoimasta tietyillä työmarkkinoilla: pulan voidaan katsoa vallitsevan, kun avointen työpaikkojen määrä on ollut (tai sen odotetaan olevan) pitkään suurempi kuin mitä pidetään normaalina vaihtuvuutena vallitseva palkkataso ja työolosuhteet huomioon ottaen.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN johtanut julkaisussa "Collecting statistics on imbalances in the demand for labour", Statistical Journal of the United Nations ECE, 16 (1999) käytettyjen lähteiden pohjalta. S. 105 - 121.

Liittyvä termi

★ taitopula

Huomautukset

1. Termillä ei ole kansainvälisesti yleisesti hyväksyttyä määritelmää, vaikka sitä käytetään usein talous- ja työmarkkinatutkimuksissa ja poliittisessa keskustelussa. Ks. esim. **CEDEFOP (2012): Skills supply and demand in Europe** (Luxembourg: Publications of the European Union) http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications?search=Skills+supply+and+demand+in+Europe&-year%5Bvalue%5D%5Byear%5D=2012&publication_type=All&theme=&country=&language=All&items_per_page=20&=Apply ja **Barnow, B.S.: Occupational labour shortages: Underlying concepts and their role in US migration policy. Matching Economic Migration with Labour Market Needs**, OECD, Pariisi 2014, luku 10, osio 10.2.

2. Määritelmä perustuu kansallisten työnvälityspalvelujen käyttämiin määritelmiin sekä määritelmiin, joita on käytetty Eurostatin avoimia työpaikkoja koskevassa tutkimuksessa ja vastaavien kansallisten tilastolaitosten tutkimuksissa.

T

täytäntöönpanotoimenpide

BG	принудителна мярка
CS	výkon rozhodnutí/výkonné opatření
DE	Vollstreckungsmaßnahme
EL	μέτρο εκτέλεσης; μέτρο επιβολής
EN	enforcement measure
ES	medida de ejecución
ET	sunnimeede
FR	mesure d'exécution
GA	beart forfheidhmiúcháin
HU	végrehajtási intézkedés
IT	misura di esecuzione
LT	vykdymo priemonė
LV	izpildes pasākums
MT	Miżura ta' infurzar
NL	uitvoeringsmaatregel
PL	środek wykonawczy
PT	medida de execução
RO	măsură de aplicare
SK	vykonávacie opatrenie
SL	ukrep za uveljavitev / ukrep za izvršitev
SV	verkställighetsåtgärd
NO	iverksettelsestiltak (b) / iverksetjingstiltak (n)

Määritelmä

Täytäntöönpanevan jäsenvaltion **maastapoistamis-päätöksen** täytäntöönpanemiseksi toteuttama toimenpide.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2001/40/EY (maastapoistamisdirektiivi) 2 artiklan c kohta

Liittyvät termit

- **maasta poistaminen**
- **maastapoistamispäätös**
- **palauttamispäätös**

Huomautus

Irlannissa ja Isossa-Britanniassa tätä termiä käytetään yleisemmässä merkityksessä viittaamaan mihin tahansa toimenpiteeseen, johon ryhdytään maahanmuuttolainsäädännön täytäntöönpanemiseksi (kaikki maasta poistamisen muodot mukaan lukien).

U

uhriutuminen

BG	виктимизация
CS	pronásledování
DE	Viktimisierung
EL	θυματοποίηση
EN	victimisation
ES	victimización
ET	ohvristamine
FR	rétorsion
GA	íospairt
HU	viktimizáció
IT	vittimizzazione
LT	persekiojimas
LV	viktimzācija
MT	Vittimizzazzjoni
NL	represailles (in judicial practice: victimisatie)
PL	wiktymizacja
PT	vitimização
RO	victimizare
SK	viktimizácia
SL	viktimizacija
SV	repressalier
NO	represalier (b) / represaliar (n)

Määritelmä

Epäsuotuisa kohtelu tai kielteiset seuraukset, jotka johtuvat reagoinnista valitukseen tai menettelyyn, jonka tarkoituksena on varmistaa, että **yhtäläisen kohtelun periaatetta** noudatetaan.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2000/43/EY (rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi) 9 artikla

Liittyvä termi

★ **yhtäläisen kohtelun periaate**

ulkomaalainen

BG	чужденец
CS	Vcizinec
DE	Altersfeststellung
EL	αλλοδαπός
EN	alien
ES	extranjero
ET	välismaalane
FR	étranger
GA	eachtrannach
HU	külföldi
IT	straniero
LT	užsienietis
LV	ārzemnieks
MT	Persuna barranija / għariba
NL	vreemdeling
PL	cudzoziemiec
PT	estrangeiro
RO	străin
SK	cudzinec
SL	tujec
SV	utlänning
NO	utlending / utenlandsk borger (b) / utlending / utanlandsk borgar (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa henkilö, joka ei ole tietyn valtion kansalainen (syntyperäinen tai kansalaisuuden saanut).
EU-kontekstissa henkilö, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta
EU-konteksti: Schengenin säännöstö

Synonyymit

★ vierasmaalainen
★ ei-kansalainen
★ muun valtion kansalainen

Liittyvät termit

★ **EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen**
★ **kolmannen maan kansalainen**

Huomautus

EU-kontekstissa käytetään useammin termiä **kolmannen maan kansalainen**.

U

ulkomaalaisväestön määrä

BG	брой на чуждите граждани
CS	počet cizinců - stav k
DE	Bestand der ausländischen Wohnbevölkerung
EL	
EN	stock of foreigners
ES	
ET	välisriigi kodanike arv kindlal territooriumil, teatud aja seisuga
FR	stock d'étrangers
GA	líon eachtrannach
HU	
IT	stock di popolazione straniera
LT	užsieniečių skaičius
LV	ārzemnieku skaits (1.janvārī)
MT	Programm (Il-) ta' Stokkolma
NL	bevolking van buitenlandse nationaliteit
PL	populacja cudzoziemców w danym momencie
PT	
RO	
SK	počet cudzincov / stav cudzincov
SL	število tujcev / „zaloga" tujecv
SV	antal utländska medborgare
NO	antall utenlandske borgere (b) / tal på utanlandske borgarar (n)

Määritelmä

Ulkomaan kansalaisten määrä tietyllä alueella kyseessä olevan vuoden tiettynä päivänä (esimerkiksi 1.1. tai 31.12.).

Lähde

EMN:n laatima

Laajempi termi

★ **maan ulkomainen väestö**

Suppeampi termi

★ **maahanmuuttajaväestön määrä**

Liittyvä termi

★ **väestökanta**

Huomautukset

1. Tämä termi on lisätty sanastoon, koska **väestökannan** laskennassa käytetään kahta eri menetelmää.

2. Ulkomaalaisväestöön voi sisältyä **maahanmuuttajia** sekä tietyllä alueella syntyneitä henkilöitä, joiden ulkomaiset vanhemmat asuvat kyseisellä alueella.

ulkomaisten tutkintojen vastaavuuden tunnustaminen

BG	признаване на чуждестранни квалификации
CS	uznávání zahraničních kvalifikací
DE	Anerkennung ausländischer Qualifikationen
EL	
EN	recognition of foreign qualifications
ES	reconocimiento de cualificaciones obtenidas en el extranjero
ET	välisriigi kvalifikatsiooni tunnustamine
FR	reconnaissance des qualifications acquises à l'étranger
GA	aithint cáilíochtaí iasachta
HU	külföldi képesítések elfogadása
IT	riconoscimento della qualifica estera
LT	užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimas
LV	ārvalstīs iegūtu kvalifikāciju atzīšana
MT	Rikonoxximent ta' kwalifiki barranin
NL	erkenning van buitenlandse getuigschriften
PL	uznanie kwalifikacji (zawodowych) cudzoziemca
PT	
RO	recunoaşterea calificărilor din străinătate
SK	uznávanie odborných kvalifikácií zo zahraničia / uznávanie dokladov o vzdelaní zo zahraničia
SL	priznavanje tujih kvalifikacij
SV	erkännande av utländska kvalifikationer
NO	godkjenning av utenlandske kvalifikasjoner (b) / godkjenning av utanlandske kvalifikasjonar (n)

Määritelmä

Toimivaltaisen viranomaisen antama virallinen hyväksymispäätös siitä, millaisen kelpoisuuden ulkomainen tutkinto antaa koulutukseen ja/tai työtehtäviin.

Lähde

EMN johtanut "tunnustaminen"-termin määritelmästä, joka on esitetty korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamiseen Euroopan alueella liittyvän Euroopan neuvoston yleissopimuksen 1 artiklassa

U

unionin etuuskohtelu

BG	преференции на ЕС
CS	zásada upřednostňování pracovníků ze zemí EU
DE	Unionspräferenz
EL	
EN	union preference
ES	Preferencia de la Unión Europea
ET	liidu eelistamine
FR	préférence communautaire
GA	tús áite do shaoránaigh de chuid an Aontais
HU	uniós preferencia
IT	preferenza comunitaria
LT	bendrijos pirmumo principas
LV	Savienības priekšrocības princips
MT	Bi preferenza għall-Unjoni
NL	Unie preferentie
PL	preferencja unijna
PT	
RO	
SK	zásada uprednostňovania občanov Únie / únijná preferencia
SL	prednost Unije
SV	unionsföreträde
NO	fortrinn for borgere av EU/EFTA-land (b) / fortrinn for borgarar av EU/EFTA-land (n)

Määritelmä

Se, että jäsenvaltio asettaa etusijalle työntekijät, jotka ovat muiden jäsenvaltioiden kansalaisia, sellaisiin työntekijöihin nähden, jotka ovat **kolmansien maiden** kansalaisia, työmarkkinoilleen pääsyn osalta.

Lähde

EMN johtanut Bulgarian tasavallan ja Romanian Euroopan unioniin liittymistä koskevista ehdoista ja menettelyistä vuonna 2005 tehdyn pöytäkirjan liittymisasiakirjan (liitteen VI 14 artiklan ja liitteen VII 14–20 artiklojen) pohjalta

Synonyymi

★ yhteisön etuuskohtelu

Suppeampi termi

★ **työvoiman saatavuusharkinta**

Huomautus

Ennen **Lissabonin sopimuksen** voimaantulemista termi ”yhteisön etuuskohtelu” oli suositeltu termi.

unionin kansalainen

BG	гражданин на ЕС
CS	občan Evropské unie
DE	Unionsbürger
EL	πολίτης της Ένωσης
EN	union citizen
ES	ciudadano de la Unión
ET	liidu kodanik
FR	citoyen de l’Union européenne
GA	saoránach den Aontas
HU	uniós polgár
IT	cittadino dell’Unione
LT	Sąjungos pilietis
LV	Savienības pilsonis
MT	Ċittadin(a) tal-Unjoni
NL	burger van de Unie
PL	obywatel Unii
PT	cidadão da União Europeia
RO	Cetățean al Uniunii (Europene)
SK	občan EÚ
SL	državljan Unije
SV	unionsmedborgare
NO	unionsborger (b) / unionsborgar (n)

Määritelmä

Henkilö, jolla on EU:n jäsenvaltion **kansalaisuus**.

Lähde

SEUT:n 20 artiklan 1 kohta

Synonyymi

★ EU-kansalainen

Laajempi termi

★ **kansalaisuus**

Liittyvät termit

★ **EU:hun kuulumattoman valtion kansalainen**

★ **kolmannen maan kansalainen**

uskottavuusarviointi

BG	оценка на достоверността
CS	posouzení věrohodnosti
DE	Glaubwürdigkeitsprüfung / Prüfung der Glaubwürdigkeit
EL	αξιολόγηση της αξιοπιστίας
EN	credibility assessment
ES	evaluación de la credibilidad
ET	usaldusväärsuse (usutavuse) hindamine
FR	évaluation de la crédibilité
GA	measúnú creidiúnachta
HU	szavahihetőség értékelése
IT	valutazione di credibilità
LT	patikimumo vertinimas
LV	ticamības novērtējums
MT	Evalwazzjoni tal-kredibilità
NL	beoordeling van de geloofwaardigheid
PL	ocena wiarygodności
PT	
RO	evaluarea credibilitatii
SK	preukazovanie dôveryhodnosti
SL	ocena zanesljivosti
SV	trovärdighetsbedömning
NO	vurdering av troverdighet (b) / vurdering av truverd (n)

Määritelmä

Prosessi, jossa kerätään asiaan vaikuttavia tietoja hakijalta ja tutkitaan niitä kaikkien päätöksen tekijän / hakemuksen käsittelijän käytettävissä olevien tietojen perusteella **pakolaisaseman** ja/tai **toissijaisen suojeluaseman** määrittelyä varten.

Lähde

UNHCR: Beyond proof – credibility assessment in EU asylum systems, 2013

Liittyvät termit

- **todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa**
- **perusteltu vainon pelko**

Huomautukset

1. Uskottavuusarviointi on myös viisumihakemuksen tai muuta maahanmuuttaja-asemaa koskevan hakemuksen ratkaisussa käytettävä toimenpide, jolla määritetään, ovatko hakijan antamat tiedot johdonmukaisia ja uskottavia (ks. ”credibility assessment” -termin määritelmä julkaisussa **IOM Glossary on Migration**, toinen painos, 2011).

2. Uskottavaksi katsotaan hakijan esittämä väite, joka on johdonmukainen ja todennäköinen eikä ole ristiriidassa yleisesti tunnettujen tosiseikkojen kanssa eli joka on siis kaiken kaikkiaan sellainen, että se voidaan uskoa.

U

uudelleen kotouttaminen

BG	реинтеграция
CS	reintegrace
DE	Reintegration
EL	επανένταξη
EN	reintegration
ES	reintegración
ET	taaslõimumine
FR	réintégration
GA	athimeascadh
HU	reintegráció (visszailleszkedés)
IT	reintegrazione
LT	reintegracija
LV	reintegrācija
MT	Riintegrazzjoni
NL	reïntegratie
PL	reintegracja
PT	reintegração
RO	reintegrare
SK	reintegrácia
SL	reintegracija / ponovna integracija
SV	återintegrering
NO	reintegrering

Määritelmä

Henkilön uudelleensisällyttäminen tai -liittäminen ryhmään tai prosessiin, esimerkiksi **muuttajan** uudelleensisällyttäminen **paluumaansa** yhteiskuntaan.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Liittyvät termit

★ **kotouttaminen/kotoutuminen**
★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

uudelleenkotouttamistuki

BG	реинтеграционна подкрепа
CS	reintegrační asistence
DE	Reintegrationshilfe
EL	
EN	reintegration assistance
ES	
ET	
FR	assistance à la réintégration/aide à la réinsertion
GA	cúnamh ath-imeasctha
HU	reintegrációs támogatás
IT	assistenza alla reintegrazione
LT	
LV	reintegrācijas palīdzība
MT	
NL	reïntegratiesteun
PL	pomoc reintegracyjna
PT	
RO	
SK	reintegračná pomoc / pomoc pri reintegrácii / reintegračná asistencia
SL	pomoč za reintegracijo
SV	Återetableringsstöd
NO	hjelp til reintegrering

Määritelmä

Käteisenä, luontoissuorituksina tai näiden yhdistelmänä annettava tuki, jota **vastaanottava maa** myöntää **palaajalle** auttaakseen tätä elämään itsenäisesti **paluun** jälkeen.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016
EMN:n paluuasioiden asiantuntijaryhmän laatima

Laajempi termi

★ **tuettu vapaaehtoinen paluu**

Liittyvät termit

★ **uudelleen kotouttaminen**
★ **palauttamisohjelma**

Huomautus

Uudelleenkotouttamispaketti muodostuu usein käteisenä ja/tai luontoissuorituksina annettavasta tuesta (muun muassa neuvonnasta, ohjauksesta ja avustuksista). Tukea voidaan antaa ennen paluuta (esimerkiksi valmistava ammatillinen koulutus vastaanottavassa maassa) tai sen jälkeen.

uudelleensijoitettu pakolainen

BG	презаселен бежанец
CS	přesídlený uprchlík
DE	neuangesiedelter Flüchtling
EL	
EN	resettled refugee
ES	refugiado reasentado
ET	ümberasustatud pagulane
FR	réfugié réinstallé
GA	dídeanaí athlonnaithe
HU	áttelepített menekült
IT	rifugiato reinsediato
LT	perkeltas pabėgėlis
LV	pārvietots bēglis
MT	rifuġjat(a) risistemat(a)
NL	programma voor uitgenodigde vluchtelingen (BE: programma voor hervestigde vluchteling)
PL	przesiedlony uchodźca
PT	
RO	refugiat relocat
SK	presídlená osoba / presídlený utečenec / presídlenec
SL	ponovno naseljeni begunec
SV	kvotflykting
NO	overføringsflyktning

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa **pakolainen**, jonka UNHCR on tunnistanut pakolaiseksi ja joka siirretään maasta, josta hän on hakenut **suojelua**, kolmanteen maahan, joka on suostunut ottamaan hänet vastaan pysyvästi oleskelevana pakolaisena.
EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalainen** tai **kansalaisuudeton** henkilö, joka siirretään UNHCR:n **uudelleensijoittamispyynnöstä kansainvälisen suojelun** tarpeen perusteella **kolmannesta maasta** jäsenvaltioon, jossa hän saa oleskella jonkin seuraavan aseman perusteella:
(i) direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan d kohdassa tarkoitettu pakolaisasema tai
(ii) asema, joka antaa **pakolaisasemaa** vastaavat kansallisen tai unionin lainsäädännön mukaiset oikeudet ja etuudet.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN johtanut UNHCR Resettlement Handbookin sanaston pohjalta
EU-konteksti: EMN johtanut Euroopan pakolaisrahaston perustamista koskevan neuvoston päätöksen 573/2007/EY 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 6 artiklan e kohdan pohjalta

Synonyymit

- ohjelmapakolainen
- kiintiöpakolainen
- uudelleensijoitettu henkilö

Laajempi termi

- **pakolainen**

Liittyvät termit

- **kauttakulkupakolainen**
- **uudelleensijoittaminen**

Huomautukset

1. UNHCR päättää yhdessä asianomaisen valtion asiaankuuluvien viranomaisten kanssa, mitkä pakolaiset tulisi ottaa vastaan; UNHCR määrittää heidän pakolaisasemansa, jonka valtio hyväksyy ennen heidän maahantuloaan.

2. Joissakin tapauksissa myös kansalliset viranomaiset arvioivat, onko kyseinen henkilö pakolainen.

3. Jäsenvaltioissa käytetään erilaisia termejä erilaisten juridisten käsitteiden mukaan. Joissakin jäsenvaltioissa tällaisia pakolaisia otetaan vastaan osana vuosittaista uudelleensijoittamisohjelmaa.

4. Irlanti käyttää termiä ”programme refugee” (ohjelmapakolainen) uudelleensijoittamista laajemmassa kontekstissa, ja **Irlannin vuoden 1996 pakolaislain** (Irish Refugee Act, 1996) 24 artiklassa tällainen pakolainen määritellään henkilöksi, jolle valtio on antanut maahantulo- ja oleskeluluvan tilapäistä suojelua tai uudelleensijoittamista varten osana ihmisryhmää.

U

uudelleensijoittaminen

BG	презаселване
CS	přesídlení
DE	Neuansiedlung
EL	επανεγκατάστασης
EN	resettlement
ES	reasentamiento
ET	ümberasustamine
FR	réinstallation
GA	athlonnú
HU	áttelepítés (letelepítés)
IT	reinsediamento
LT	perkėlimas
LV	pārvietošana
MT	Risistemazzjoni
NL	hervestiging
PL	przesiedlenie
PT	reinstalação
RO	relocare
SK	presídlenie / presídľovanie
SL	ponovna naselitev
SV	vidarebosättning
NO	gjenbosetting (b) / gjenbusetjing (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa **pakolaisten** valinta ja siirtäminen maasta, josta he ovat hakeneet **suojelua**, kolmanteen maahan, joka on suostunut ottamaan heidät vastaan pysyvästi oleskelevina pakolaisina.
EU-kontekstissa **kolmannen maan kansalaisen** tai **kansalaisuudettoman** henkilön siirtäminen UNHCR:n pyynnöstä **kansainvälisen suojelun tarpeen** perusteella **kolmannesta maasta** jäsenvaltioon, jossa hän saa oleskella jonkin seuraavan aseman perusteella:
(i) Direktiivin 2011/95/EU 2 artiklan d kohdassa tarkoitettu pakolaisasema tai
(ii) asema, joka antaa pakolaisasemaa vastaavat kansallisen tai Euroopan unionin lainsäädännön mukaiset oikeudet ja etuudet.

Lähde

Yleinen konteksti: UNHCR Resettlement Handbookin sanasto
EU-konteksti: EMN johtanut Euroopan pakolaisrahaston perustamista koskevan päätöksen 573/2007/EY 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan pohjalta

Suppeampi termi

★ **uudelleensijoittamisohjelma**

Liittyvät termit

★ **kestävät ratkaisut**
★ **kauttakulkupakolainen**
★ **sisäinen siirto**
★ **uudelleensijoitettu pakolainen**

Huomautukset

1. Uudelleensijoittamisen myötä saatava asema takaa suojelun **palauttamiselta** ja antaa **uudelleensijoitetulle pakolaiselle** ja hänen perheelleen tai **huollettavilleen** samankaltaiset oikeudet kuin valtion kansalaisille. Uudelleensijoittamiseen liittyy myös mahdollisuus saada lopulta sijoitusmaan kansalaisuus. Tästä syystä uudelleensijoittaminen on **kestävä ratkaisu** ja keino suojella pakolaisia.

2. Tämän termin englanninkielistä vastinetta "resettlement" ei tule sekoittaa termiin "**relocation**", sisäinen siirto.

uudelleensijoittamisohjelma

BG	програма за презаселване
CS	přesídlovací program
DE	Neuansiedlungsprogramm
EL	πρόγραμμα μετεγκατάστασης
EN	resettlement programme
ES	programa de reasentamiento
ET	ümberasustamisprogramm
FR	programme de réinstallation
GA	clár athlonnaithe
HU	áttelepítési (letelepítési) program
IT	programma di reinsediamento
LT	perkėlimo programa
LV	pārvietošanas programma
MT	Programm ta' risistemazzjoni
NL	hervestigingsprogramma
PL	Program Przesiedleń
PT	programa de reinstalação
RO	program de relocare
SK	presídľovací program / program presídľovania
SL	program ponovne naselitve
SV	program för vidarebosättning
NO	gjenbosettingsprogram (b) / gjenbusetjingsprogram (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa koordinoitu toiminta, johon ryhdytään yhdessä UNHCR:n ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa ja johon sisältyy tiettyjä prosesseja, kuten **uudelleensijoittamista** tarvitsevien **pakolaisten** tunnistaminen, seulonta, käsittely, vastaanotto ja **kotouttaminen**.

EU-kontekstissa vapaaehtoinen ohjelma, jolla jäsenvaltiot pyrkivät antamaan alueellaan **kansainvälistä suojelua** ja tarjoamaan **kestäviä ratkaisuja** pakolaisille ja asuinseudultaan **siirtymään joutuneille henkilöille**, jotka UNHCR:n mukaan ovat oikeutettuja uudelleensijoittamiseen, ja johon sisältyy toimia, joita jäsenvaltiot toteuttavat arvioidakseen uudelleensijoittamistarpeita ja siirtääkseen kyseiset henkilöt alueelleen antaakseen heille turvatun oikeudellisen aseman ja edistääkseen heidän tehokasta kotouttamistaan.

Lähde

Yleinen konteksti: EMN:n johtama

EU-konteksti: EMN johtanut Euroopan pakolaisrahaston perustamista koskevan päätöksen 573/2007/EY johdanto-osan 18 kappaleen pohjalta

Laajempi termi

★ **uudelleensijoittaminen**

Liittyvä termi

★ **kestävät ratkaisut**

V

vaarallisin keinoin siirtyminen

BG	no translation
CS	riskantní přesouvání
DE	gefährliche Weiterwanderung
EL	
EN	harmful onward movement
ES	movimientos irregulares peligrosos
ET	ohtlik (edasi) liikumine
FR	mouvement secondaire dangereux
GA	athghluaiseacht dhainséarach
HU	két hely közötti veszélyes átjutás
IT	spostamento pericoloso
LT	pavojingas judėjimas pirmyn
LV	bīstama pārvietošanās
MT	Mogħdija 'l quddiem dannuża / ta' ħsara
NL	no translation
PL	niebezpieczne dalsze przemieszczanie się
PT	
RO	mişcare de avansare periculoasă
SK	riskantné presúvanie sa utečencov a migrantov
SL	škodljivo gibanje, ki gre dalje / Škodljivo gibanje, ki se nadaljuje
SV	No translation
NO	risikabel viderereise (b) / risikabel vidarereise (n)

Määritelmä

Pakolaisten ja **maahanmuuttajien** siirtyminen paikasta toiseen vaarallisin keinoin.

Lähde

EMN johtanut julkaisun UNHCR: Draft Proposal for a Central Mediterranean Sea Initiative: EU solidarity for rescue-at-sea, protection and comprehensive responses (2013) pohjalta

Huomautukset

1. Vaarallisin keinoin siirtymiseen voi sisältyä siirtymistä, joka vaarantaa ihmisten hengen (esimerkiksi siirtymistä merite-itse) tai jossa he ovat alttiina ihmiskaupalle.

2. Tämä on vasta viime aikoina käyttöön otettu uudistermi.

vaino

BG	преследване
CS	pronásledování
DE	Verfolgung
EL	δίωξη
EN	persecution
ES	persecución
ET	tagakiusamine
FR	persécution
GA	géarleanúint
HU	üldöz(tet)és
IT	persecuzione
LT	persekiojimas
LV	vajāšana
MT	Persekuzzjoni
NL	vervolging
PL	prześladowanie
PT	perseguição
RO	persecuție
SK	prenasledovanie
SL	preganjanje
SV	förföljelse
NO	forfølgelse (b) / forfølging (n)

Määritelmä

Ihmisoikeuksia loukkaavat teot tai muu **vakava haitta**, joihin liittyy usein (mutta ei aina) järjestelmällisyyttä tai toistuvuutta.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Suppeammat termit

- ★ **vainon ja vakavan haitan harjoittaja**
- ★ **Geneven yleissopimuksen mukaiset vainon perusteet**
- ★ **ryhmään kohdistuva vaino**

Liittyvä termi

- ★ **vakava haitta**
- ★ **vainoksi katsottavat teot**
- ★ **perusteltu vainon pelko**
- ★ **vainon ja vakavan haitan harjoittaja**

Huomautus

Keskeinen vainon käsite jätettiin tarkoituksella määrittelemättä **Geneven yleissopimuksessa vuodelta 1951**, mikä viittaa siihen, että sopimuksen laatijoiden tarkoitus oli taata tarpeeksi joustavuutta tulkintoihin, jotta sopimus kattaisi jatkuvasti muuttuvat vainon muodot.

V

vainoksi katsottavat teot

BG	действие на преследване
CS	akt pronásledování
DE	Verfolgungshandlung
EL	πράξεις δίωξης
EN	act of persecution
ES	actos de persecución
ET	tagakiusamisakt
FR	actes de persécution
GA	gníomh géarleanúna (iolra: gníomhartha géarleanúna)
HU	üldöz(tet)ésnek minősülő cselekmények
IT	atti di persecuzione
LT	persekiojimo veiksmas
LV	vajāšanas darbība
MT	Att ta' persekuzzjoni
NL	daden van vervolging
PL	prześladowanie
PT	actos de perseguição
RO	act de persecutie
SK	čin prenasledovania / akt prenasledovania
SL	dejanje preganjanja
SV	förföljelse
NO	forfølgelseshandlinger (b) / forfølgingshandlingar (n)

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa **ihmisoikeuksia** loukkaavat teot tai muu **vakava haitta**, joihin liittyy usein (mutta ei aina) järjestelmällisyyttä tai toistuvuutta.

EU-kontekstissa ja **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdassa tarkoitetussa merkityksessä teot, jotka ovat

(a) laatunsa tai toistuvuutensa vuoksi niin vakavia, että ne muodostavat vakavan loukkauksen ihmisten perusoikeuksia vastaan ja erityisesti niitä oikeuksia vastaan, joista ei voida poiketa **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** 15 artiklan 2 kohdan nojalla tai

(b) kertymä erilaisia toimenpiteitä, joihin kuuluu ihmisoikeusloukkauksia, ja joka on riittävän vakava vaikuttaakseen yksilöön alakohdassa (a) tarkoitettua vastaavalla tavalla.

Lähde

Yleinen konteksti: UNHCR Master Glossary of Terms

EU-konteksti: Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 9 artikla

Laajempi termi

★ **vaino**

Liittyvät termit

★ **vainon ja vakavan haitan harjoittaja**

★ **ryhmään kohdistuva vaino**

★ **vakava haitta**

Huomautus

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) mukaan vainoksi katsottavat teot voivat olla muun muassa seuraavia:

(a) fyysinen tai henkinen väkivalta, mukaan luettuna seksuaalinen väkivalta

(b) oikeudelliset, hallinnolliset ja poliisin toimintaan ja/tai lainkäyttöön liittyvät toimenpiteet, jotka ovat itsessään syrjiviä tai jotka toteutetaan syrjivällä tavalla

(c) kohtuuton tai syrjivä syytteeseen paneminen tai rankaiseminen

(d) muutoksenhakumahdollisuuden puuttuminen tai epääminen, minkä seurauksena on kohtuuton tai syrjivä rangaistus

(e) syytteeseen paneminen tai rankaiseminen sen johdosta, että henkilö kieltäytyy asepalveluksesta selkkauksessa, jossa asepalveluksen suorittaminen sisältäisi 12 artiklan 2 kohdassa säädettyjen poissulkemisen perusteiden soveltamisalaan kuuluvia rikoksia tai tekoja

(f) luonteeltaan sukupuoleen liittyvät tai lapsiin kohdistuvat teot.

vainon ja vakavan haitan harjoittaja

BG	субект на преследване
CS	původce pronásledování
DE	Akteur, von dem eine Verfolgung oder ein ernsthafter Schaden ausgehen kann
EL	φορείς δίωξης
EN	actor of persecution and serious harm
ES	agentes de persecución
ET	tagakiusaja
FR	acteur de la persécution
GA	gníomhaí géarleanúna (iolra: gníomhaithe géarleanúna)
HU	üldöz(tet)és forrásai / alanyai
IT	responsabili di persecuzione
LT	persekiojimo vykdytojas
LV	vajāšanas dalībnieks
MT	Aġent / Awtur t'att ta' persekuzzjoni
NL	daders van vervolging
PL	prześladowca
PT	agentes de perseguição
RO	agent de persecutie
SK	pôvodca prenasledovania / aktér prenasledovania
SL	storilec preganjanja
SV	aktörer som utövar förföljelse
NO	aktører som er ansvarlig for forfølgelse / aktører som utøver forfølgelse (b) / aktørar som er ansvarlege for forfølging / aktørar som utøver forfølging (n)

Määritelmä

Taho, joka aiheuttaa **vainoa**, kuten

(a) valtio

(b) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät puolueet tai järjestöt

(c) muut kuin valtiolliset toimijat, jos voidaan osoittaa, että alakohdissa (a) ja (b) mainitut toimijat, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, ovat kykenemättömiä tai haluttomia tarjoamaan **direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi)** 7 artiklassa määriteltyä **suojelua** vainoa tai vakavaa haittaa vastaan.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 6 artiklan pohjalta

Laajempi termi

★ vaino

Liittyvät termit

★ vainoksi katsottavat teot

★ ryhmään kohdistuva vaino

V

vakava haitta

BG	тежки посегателства
CS	vážná újma
DE	ernsthafter Schaden
EL	
EN	serious harm
ES	daños graves
ET	tõsine oht / kahju
FR	atteinte grave
GA	díobháil thromchúiseach
HU	súlyos veszély
IT	danno grave
LT	didelė žala
LV	smags kaitējums
MT	Dannu(-i) serju(-i)
NL	ernstige schade
PL	poważna krzywda
PT	ofensas graves
RO	vătămare gravă
SK	vážne bezprávie
SL	resna škoda
SV	allvarlig skada
NO	alvorlig skade (b) / alvorleg skade (n)

Määritelmä

(a) Kuolemanrangaistus tai teloitus; tai (b) hakijan **alkuperämaassa** kokema **kidutus** tai epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistus; tai (c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.

Lähde

Direktiivin 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) 15 artikla

Suppeampi termi

★ **todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa**

Liittyvät termit

★ **vaino**

★ **kidutus**

vakinainen asuinpaikka

BG	обичайно местоживеене
CS	obvyklé místo pobytu
DE	üblicher Aufenthaltsort
EL	συνήθης διαμονή
EN	usual residence
ES	residencia habitual
ET	alaline elukoht
FR	résidence habituelle
GA	gnáthchónaí
HU	szokásos tartózkodási hely
IT	residenza abituale
LT	nuolatinė gyvenamoji vieta
LV	parastā dzīvesvieta
MT	Residenza abitwali / tas-soltu
NL	gewone verblijfplaats
PL	zwyczajowe miejsce pobytu
PT	residência habitual
RO	rezidență uzuală
SK	obvyklý pobyt
SL	običajno prebivališče
SV	stadigvarande bosättning
NO	vanlig bosted (b) / vanleg bustad (n)

Määritelmä

Paikka, jossa henkilö yleensä viettää päivittäisen lepoaikansa, huolimatta väliaikaisesta poissaolosta vapaa-ajan, lomien, ystävä- ja sukulaisvierailujen, liiketoiminnan, terveydenhoidon tai uskonnollisten pyhiinvaellusmatkojen vuoksi, taikka tietojen puuttuessa, laillinen tai rekisteröity asuinpaikka.

Lähde

Asetuksen (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus) 2 artiklan 1 kohdan a alakohta

Synonyymi

★ pysyvä asuinpaikka

valheellinen vanhemmuuden ilmoittaminen

BG	невярна декларация за родителство
CS	falešné prohlášení rodičovství
DE	falsche Erklärung der Elternschaft / falsche Elternschaftsangabe
EL	
EN	false declaration of parenthood
ES	declaración falsa de paternidad / maternidad
ET	põlvnemise kohta valeandmete esitamine
FR	fausse déclaration de parentalité
GA	bréagdhearbhú tuismíochta
HU	hamis szülői nyilatkozat
IT	falsa dichiarazione di filiazione
LT	fiktyvus įvaikinimas
LV	vecāku statusa viltus reģistrēšana
MT	Dikjarazzjoni falza ta' maternità u / jew paternità
NL	valse ouderschapsverklaring
PL	fałszywe oświadczenie o uznaniu rodzicielstwa
PT	falsas declarações parentesco
RO	declarație de paternitate falsă
SK	falošné prehlásenie rodičovstva
SL	lažna izjava o starševstvu
SV	osant intygande om föräldraskap
NO	falsk vedgåelse av foreldreskap (b) / falsk vedgåing av foreldreskap (n)

Määritelmä

Totuudenvastainen ilmoitus vanhemmuussuhteesta, jota ei tosiasiassa ole ja jonka osapuolet ovat joko (a) **alaikäinen** EU-kansalainen tai maahan asettunut alaikäinen **kolmannen maan kansalainen** ja **aikuinen** kolmannen maan kansalainen, missä tapauksessa aikuinen väittää olevansa kyseisen alaikäisen vanhempi saadakseen oleskeluluvan tai laillistaakseen oleskelunsa jäsenvaltiossa, tai (b) alaikäinen kolmannen maan kansalainen ja aikuinen **unionin kansalainen** tai maahan asettunut aikuinen kolmannen maan kansalainen, missä tapauksessa aikuinen väittää olevansa kyseisen alaikäisen vanhempi saadakseen **lapselle** ja/tai mahdollisesti toiselle vanhemmalle oleskeluluvan tai laillistaakseen lapsen ja/tai mahdollisesti toisen vanhemman oleskelun.

Lähde

EMN:n laatima

Suppeampi termi

★ valheellinen isyyden ilmoittaminen

Liittyvät termit

★ **harhautustarkoituksessa solmittu rekisteröity parisuhde**
★ **lumeavioliitto**
★ **harhautustarkoituksessa solmittu parisuhde**

Huomautus

Lisätietoja valheellisesta vanhemmuuden ilmoittamisesta on julkaisussa **EMN: Misuse of family reunification, 2012**.

V

valitusoikeus

BG	
CS	právo na odvolání / právo na opravný prostředek
DE	Recht auf Rechtsbehelf; Recht auf Berufung (DE, LU) / Recht auf einen wirksamen Rechtsbehelf
EL	δικαίωμα προσφυγής
EN	right to appeal
ES	
ET	"kaebuse esitamise õigus"
FR	droit de recours
GA	
HU	jogorvoslathoz való jog
IT	diritto di ricorso
LT	teisė apskųsti
LV	pārsūdzības tiesības
MT	dritt ta' appell
NL	recht op hoger beroep
PL	
PT	direito a recurso
RO	
SK	právo na odvolanie / právo odvolať sa / právo podať odvolanie
SL	pravica do pritožbe
SV	rätt att överklaga
NO	Rett til å anke

Määritelmä

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa määritetty Euroopan unionin oikeuden yleinen periaate, joka antaa jokaiselle, jonka Euroopan unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, oikeuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin kansallisen viranomaisen tai tuomioistuimen edessä, vaikka oikeuksia ja vapauksia olisi loukannut virallisessa asemassa toimiva henkilö.

Lähde

EMN johtanut Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan pohjalta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT

Synonyymi

★ oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin

Laajemmat termit

★ **Euroopan unionin perusoikeuskirja**

★ **perusoikeudet**

Huomautus

Oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin perustuu **Euroopan ihmisoikeussopimuksen** 13 artiklaan.

vapaaehtoinen maasta poistuminen

BG	доброволно напускане на страната
CS	dobrovolné opuštění území
DE	freiwillige Ausreise
EL	εθελούσια αναχώρηση
EN	voluntary departure
ES	salida voluntaria
ET	vabatahtlik (riigist) lahkumine määratud tähtaja jooksul
FR	départ volontaire
GA	imeacht deonach
HU	önkéntes távozás
IT	partenza volontaria
LT	savanoriškas išvykimas
LV	brīvprātīga izceļošana
MT	Tluq volontarju
NL	vrijwillig vertrek
PL	dobrowolny wyjazd
PT	abandono voluntário
RO	plecare voluntară
SK	dobrovoľný odchod
SL	prostovoljni odhod
SV	frivillig avresa
NO	frivillig utreise (b) / friviljug utreise (n)

Määritelmä

Paluuvelvoitteen noudattaminen **palauttamispäätöksessä** kyseistä tarkoitusta varten asetetussa määräajassa.

Lähde

Direktiivin 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi) 3 artiklan 8 kohta

Synonyymi

★ itsenäinen paluu

Laajempi termi

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

Suppeampi termi

★ **tuettu vapaaehtoinen paluu**

Liittyvät termit

★ **palauttamispäätös**

★ **vapaaehtoinen paluu**

Huomautukset

1. Termiä ”independent return” (itsenäinen paluu) käytetään vain Isossa-Britanniassa.

2. Tämä termi eroaa termistä **vapaaehtoinen paluu**, koska vapaaehtoiseen maasta poistumiseen liittyy pohjimmiltaan paluuvelvoite.

V

vapaaehtoinen paluu

BG	доброволно връщане
CS	dobrovolný návrat
DE	freiwillige Rückkehr
EL	εθελούσια επιστροφή
EN	voluntary return
ES	retorno voluntario
ET	vabatahtlik tagasipöördumine
FR	retour volontaire
GA	filleadh deonach
HU	önkéntes hazatérés
IT	ritorno volontario
LT	savanoriškas grįžimas
LV	brīvprātīga atgriešanās
MT	Ritorn volontarju
NL	vrijwillige terugkeer
PL	dobrowolny powrót
PT	retorno voluntário
RO	returnare voluntară
SK	dobrovoľný návrat
SL	prostovoljna vrnitev
SV	frivilligt återvändande
NO	frivillig retur (b) / friviljug retur (n)

Määritelmä

Tuettu tai itsenäinen, **palaajan** vapaaseen tahtoon perustuva **paluu alkuperä-/lähtömaahan**, kauttakulkumaahan tai kolmanteen maahan.

Lähde

IOM Glossary on Migration, toinen painos, 2011

Synonyymi

★ vapaaehtoinen kotimaahan paluu

Laajempi termi

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

Suppeampi termi

★ **tuettu vapaaehtoinen paluu**

Liittyvät termit

★ **pakkopaluu/pakkopalauttaminen**

★ **vapaaehtoinen maasta poistuminen**

Huomautukset

1. Tämä termi eroaa termistä ”**vapaaehtoinen maasta poistuminen**”, koska tähän ei liity paluuvelvoitetta niin kuin vapaaehtoiseen maasta poistumiseen.

2. Henkilöitä, jotka palaavat ilman valtion tukea, ovat muun muassa
(a) henkilöt, joilla ei ole (juridista) velvoitetta palata. Kuten määritelmässä todetaan, he voivat itse vapaasti päättää paluustaan.
(b) henkilöt, jotka oleskelevat maassa säännösten vastaisesti ja joita ei (vielä) ole otettu kiinni / havaittu (esimerkiksi henkilöt, jotka ovat **jääneet maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua**) mutta jotka kuitenkin päättävät palata
(c) henkilöt, jotka ovat hakeneet lupaa jäädä maahan (esimerkiksi **turvapaikanhakijat** ja **kansainvälistä suojelua** hakevat) ja joiden hakemuksen käsittely ei vielä ole valmis mutta jotka kuitenkin päättävät palata.

3. Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR) suosii termiä ”vapaaehtoinen kotimaahan paluu”.

vastaanottava jäsenvaltio

BG	приемаща държава членка
CS	hostitelský členský stát
DE	Aufnahmemit- gliedstaat
EL	κ-μ υποδοχής
EN	host Member State
ES	Estado Miembro de acogida
ET	vastuvõttev liikmesriik
FR	État membre d'accueil
GA	ballstát aíochta
HU	befogadó tagállam
IT	Stato membro ospitante
LT	priimančioji valstybė narė
LV	uzņēmējdalībvalsts
MT	Stat Membru Ospitanti
NL	gastlidstaat
PL	przyjmujące państwo członkowskie
PT	estado membro de acolhimento
RO	Stat Membu gazdă
SK	hostiteľský členský štát / prijímajúci členský štát
SL	gostujoča država članica
SV	mottagande medlemsstat
NO	vertsmedlemsland

Määritelmä

Jäsenvaltio, johon **unionin kansalainen** siirtyy käyttääkseen **oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen** ja oleskeluun.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2004/38/EY (vapaan liikkuvuuden direktiivi) 2 artiklan 3 kohta

Laajempi termi

★ **vastaanottava maa**

vastaanottava maa

BG	приемаща страна
CS	hostitelský stát
DE	Aufnahmeland
EL	χώρα υποδοχής
EN	host country
ES	país de acogida
ET	vastuvõttev riik
FR	pays d'accueil
GA	tír aíochta
HU	fogadó ország
IT	paese ospitante
LT	priimančioji valstybė
LV	uzņēmējvalsts
MT	Pajjiż li jilqa'
NL	gastland
PL	kraj przyjmujący
PT	país de acolhimento
RO	țară gazdă
SK	hostiteľská krajina / prijímajúca krajina
SL	država gostiteljica
SV	värdland
NO	vertsland

Määritelmä

Jäsenvaltio/maa, johon **kolmannen maan kansalainen** / muun valtion kansalainen asettuu asumaan.

Lähde

EMN:n laatima

Synonyymi

★ vastaanottomaa

Suppeampi termi

★ **vastaanottava jäsenvaltio**

Liittyvät termit

★ **vastaanottava yhteiskunta**

★ **oleskeluoikeus**

V

vastaanottava organisaatio / vastaanottajataho

BG	
CS	hostitelský subjekt
DE	aufnehmende Einrichtung
EL	
EN	host entity
ES	Organismo de acogida
ET	vastuvõttev üksus
FR	"entité d'accueil"
GA	
HU	fogadó szervezet
IT	
LT	
LV	uzņemošā vienība
MT	entità tal-ospitant
NL	gastentiteit
PL	podmiot goszczący
PT	
RO	
SK	hostiteľský subjekt
SL	gostujoča entiteta (organizacija, institucija)
SV	värdenhet
NO	vertsorganisasjon

Määritelmä

Tutkimusorganisaatio, korkeakoulu, oppilaitos, vapaaehtoistyöohjelmasta vastaava organisaatio tai harjoittelijoita vastaanottava yksikkö, jonka toimintaan **kolmannen maan kansalainen** osallistuu direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) tarkoituksia varten ja joka sijaitsee asianomaisen jäsenvaltion alueella, riippumatta asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesta yksikön oikeusmuodosta.

Lähde

Direktiivin 2016/801/EU (uudelleenlaadittu tutkijoita koskeva direktiivi) 3 artiklan 14 kohta

vastaanottava yhteiskunta

BG	приемащо общество
CS	hostitelská společnost
DE	Aufnahmegesellschaft
EL	κοινωνία υποδοχής
EN	host society
ES	sociedad de acogida
ET	vastuvõttev ühiskond
FR	société d'accueil
GA	sochaí óstach
HU	befogadó társadalom
IT	società di accoglienza
LT	priimančioji visuomenė
LV	vietējā sabiedrība
MT	Soċjetà li tilqa'
NL	gastsamenleving (syn.: gastmaatschappij)
PL	społeczeństwo przyjmujące
PT	sociedade de acolhimento
RO	societate gazdă
SK	hostiteľská spoločnosť / prijímajúca spoločnosť
SL	gostujoča družba
SV	värdsamhälle
NO	vertssamfunn

Määritelmä

EU-kontekstissa jäsenvaltion kansallisen/alueellisen/paikallisen yhteisön asukkaat (sekä jäsenvaltion kansalaiset että muiden valtioiden kansalaiset).

Lähde

EMN:n laatima

Liittyvät termit

- ★ **vastaanottava jäsenvaltio**
- ★ **yhteiset perusperiaatteet**
- ★ **vastaanottava maa**
- ★ **kotouttaminen/kotoutuminen**

Huomautus

Koska **kotoutuminen** on dynaaminen, kaksisuuntainen prosessi, vastaanottavan yhteiskunnan toimet edistävät **kolmannen maan kansalaisen** kotoutumista **yhteisten perusperiaatteiden** mukaisesti.

vastaanottokeskus (a)

BG	център за настаняване
CS	pobytové středisko
DE	Aufnahmeeinrichtung
EL	κέντρο φιλοξενίας
EN	accommodation centre
ES	centro de acogida
ET	majutuskeskus
FR	centre d'hébergement
GA	lárionad cóiríochta (gu & ai: lárionaid chóiríochta)
HU	befogadó állomás
IT	struttura alloggiativa (per richiedenti asilo)
LT	apgyvendinimo centras
LV	izmitināšanas centrs
MT	Ċentru ta' akkomodazzjoni
NL	opvangcentrum (syn: asielzoekerscentrum)
PL	ośrodek dla osób ubiegających się o status uchodźcy
PT	centro de acolhimento
RO	centru de cazare şi proceduri
SK	pobytový tábor (national law) / ubytovacie zariadenie
SL	nastanitveni center
SV	förläggning
NO	asylmottak / mottakssenter

Määritelmä

Paikka, jota käytetään **kansainvälistä suojelua hakevien** joukkomajoitukseen.

Lähde

Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan i kohta

Laajempi termi

★ **vastaanottotilat**

Liittyvä termi

★ **vastaanottokeskus (b)**

Huomautukset

1. Näitä ovat esimerkiksi hajautetut vastaanottokeskukset
2. Suomessa suositeltava englanninkielinen termi on "reception centre".
3. Lisätietoja EU:n jäsenvaltioissa tarjolla olevista **vastaanottotiloista** on julkaisussa **EMN: The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2014**.

vastaanottokeskus (b)

BG	приемателен център
CS	přijímací středisko
DE	Aufnahmeeinrichtung
EL	
EN	reception centre
ES	centro de acogida
ET	vastuvõtukeskus
FR	centre d'accueil (pour demandeurs d'asile)
GA	ionad fáiltithe
HU	befogadó állomás
IT	centro di accoglienza per richiedenti asilo
LT	priėmimo centras
LV	uzņemšanas centrs
MT	Ċentru ta' akkoljenza (għal min jitlob l-aż̄il)
NL	asielzoekerscentrum
PL	ośrodek recepcyjny
PT	centro de acolhimento
RO	centru de cazare şi proceduri
SK	prijímacie zariadenie (EU acquis) / záchytný tábor (national law)
SL	nastanitveni center / sprejemni center
SV	mottagning
NO	transittmottak

Määritelmä

Tilat, joissa vastaanotetaan **pakolaisia** tai **turvapaikanhakijoita**, käsitellään heidän tapauksiaan ja huolehditaan heidän välittömistä tarpeistaan heidän saapuessaan turvapaikkamaahan.

Lähde

UNHCR Master Glossary of Terms

Laajempi termi

★ **vastaanottotilat**

Liittyvä termi

★ **vastaanottokeskus (a)**

Huomautus

Lisätietoja EU:n jäsenvaltioissa tarjolla olevien vastaanottokeskusten luokista on julkaisussa **EMN: The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2013**.

V

vastaanotto-olosuhteet

BG	условия на приемане
CS	podmínky přijetí
DE	Aufnahmebedingungen, im Rahmen der Aufnahmebedingungen gewährte Vorteile
EL	συνθήκες υποδοχής
EN	reception conditions
ES	condiciones de acogida
ET	vastuvõtutingimused
FR	conditions d'accueil
GA	dálaí mpl glactha
HU	befogadási feltételek
IT	condizioni di accoglienza
LT	priėmimo sąlygos
LV	uzņemšanas nosacījumi
MT	Kondizzjonijiet tal-akkoljenza
NL	opvangvoorzieningen
PL	warunki przyjmowania
PT	condições de acolhimento
RO	condiții de recepție
SK	prijímacie podmienky (EU acquis) / podmienky prijímania (national law)
SL	sprejemni pogoji
SV	mottagningsvillkor
NO	mottaksforhold (b) / mottakstilhøve (n)

Määritelmä

Kaikki jäsenvaltioiden **kansainvälistä suojelua hakevien** hyväksi toteuttamat toimenpiteet.

Lähde

Direktiivin 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi) 2 artiklan f kohta

Suppeampi termi

★ **aineelliset vastaanotto-olosuhteet**

Huomautus

Lisätietoja vastaanotto-olosuhteista EU:ssa on julkaisussa **EMN: The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2013**.

vastaanottotilat

BG	приемни съоръжения
CS	přijímací zařízení
DE	Aufnahmeeinrichtungen
EL	
EN	reception facilities
ES	centros de acogida
ET	vastuvõtu majutusasutused
FR	structures d'accueil
GA	áiseanna fáiltithe
HU	befogadó létesítmények
IT	struttura di accoglienza
LT	priėmimo centrai
LV	uzņemšanas telpas
MT	Faċilitajiet ta' akkoljenza
NL	opvangfaciliteiten
PL	ośrodki przyjmowania
PT	
RO	spații de cazare a solicitanților de azil
SK	azylové zariadenia
SL	sprejemni prostori
SV	anläggningsboende
NO	asylmottak

Määritelmä

Kaikenlaiset tilat, joita käytetään **kansainvälistä suojelua hakevien** ja muiden **maahanmuuttaja-** ja **pakolaisryhmien** majoitukseen.

Lähde

EMN:n laatima

Suppeammat termit

★ **vastaanottokeskus (a)**

★ **vastaanottokeskus (b)**

Huomautus

Lisätietoja EU:n jäsenvaltioissa tarjolla olevien vastaanottotilojen luokista on julkaisussa **EMN: The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2013**.

vetotekijä

BG	притегателен фактор
CS	pull faktor
DE	Pull-Faktor
EL	πόλος έλξης
EN	pull factor
ES	factor de atracción
ET	tõmbefaktor
FR	facteur d'attraction
GA	toisc tharraingthe
HU	húzó tényező / vonzó tényező / pull-faktor
IT	fattore di attrazione
LT	traukos veiksnys
LV	pievilkšanas faktors
MT	Fattur t'attrazzjoni / ta' ġibda
NL	pull factor
PL	czynnik przyciągający
PT	factor de atracção / pull factor
RO	factor de atragere / „pull" factor
SK	stimulačný faktor / „pull" faktor
SL	dejavnik privabljanja
SV	pull-faktor
NO	trekkfaktor

Määritelmä
Seikka (seikat) tai olosuhde (olosuhteet), joka houkuttelee **maastamuuttajaa** toiseen maahan.

Lähde
EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Laajempi termi
★ **työntö- ja vetotekijä**

Liittyvä termi
★ **työntötekijä**

Huomautus
Kuten European Reintegration Networking -hankkeessa todettiin, taustalla voi olla jokin tietty syy tai useita erilaisia syitä, esimerkiksi taloudellisten mahdollisuuksien parantaminen ja etenemismahdollisuudet **kohdemaassa**.

vierastyöläinen

BG	гост работник
CS	dočasně pracující cizinec/gastarbeiter
DE	Gastarbeiter
EL	μετακαλούμενος εργαζόμενος
EN	guest worker
ES	trabajador invitado
ET	võõrtöötaja
FR	travailleur étranger
GA	aoi-oibrí
HU	vendégmunkás
IT	lavoratore ospite
LT	besisvečiuojantis darbuotojas
LV	viesstrādnieks
MT	Ħaddiem mistieden
NL	gastarbeider
PL	gastarbaiter
PT	trabalhador convidado
RO	lucrător vizitator
SK	zahraničný hosťujúci pracovník
SL	gostujoči delavec
SV	gästarbetare
NO	gjestearbeider (b) / gjestearbeidar (n)

Määritelmä
Taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö, joka on palkattu rajoitetuksi oleskelu- ja työntekoajaksi.

Lähde
EMN:n laatima

Laajempi termi
★ **taloudellisten syiden vuoksi muuttava henkilö**

Liittyvä termi
★ **siirtotyöläinen/vierastyöläinen**

Huomautus
Tätä termiä ei enää käytetä EU-kontekstissa. Termin käyttö rajoittui pääosin 1950- ja 1960-lukujen muuttovirtoihin.

V

viisumi

BG	виза
CS	vízum
DE	Visum
EL	θεώρηση εισόδου; βίζα
EN	visa
ES	visado
ET	viisa
FR	visa
GA	víosa
HU	vízum
IT	visto
LT	viza
LV	vīza
MT	Viża
NL	visum
PL	wiza
PT	visto
RO	viză
SK	vízum
SL	vizum
SV	visering
NO	visum

Määritelmä

EU-jäsenvaltion myöntämä lupa tai sen tekemä päätös, joka vaaditaan **kauttakulkua** varten tai maahantuloon kyseisessä EU-jäsenvaltiossa tai useammassa EU-jäsenvaltiossa aiottua oleskelua varten.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus) 2 artiklan m kohta

Laajempi termi

★ **matkustusasiakirja**

Liittyvät termit

★ **lentokentän kauttakulkuviisumi**
★ **pitkäaikainen viisumi**
★ **lyhytaikainen viisumi**
★ **viisumisäännöstö**
★ **viisumitietojärjestelmä**
★ **viisumihelpotussopimus**

Huomautus

Joidenkin **kolmansien maiden** kanssa (erityisesti Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Georgian, Moldovan, Montenegron, Serbian, Venäjän federaation ja Ukrainan kanssa joulukuusta 2011 alkaen) on solmittu **viisumihelpotussopimuksia**, jotka helpottavat, vastavuoroisuutta noudattaen, viisumien myöntämistä Euroopan unionin kansalaisille ja sopimusosapuolena olevan kolmannen maan kansalaisille sellaista oleskelua varten, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää 180 päivän jakson aikana.

Usein nämä sopimukset solmitaan yhtä aikaa takaisinottosopimusten kanssa. Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivujen viisumipolitiikkaa käsittelevässä osiossa osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/index_en.htm

viisumihelpotussopimus

BG	Споразумение за облекчаване на визовия режим
CS	dohoda o usnadnění vydávání krátkodobých víz / facilitační dohoda
DE	Visaerleichterungs-Abkommen
EL	
EN	visa facilitation agreement
ES	acuerdo de facilitación de visados
ET	viisalihtsustusleping
FR	accord visant à faciliter la délivrance de visas
GA	comhaontú um éisiúint víosaí a éascú
HU	vízumkönnyítési megállapodás
IT	accordo di facilitazione del visto
LT	susitarimas dėl vizų režimo supaprastinimo
LV	nolīgums par vīzu atvieglotu izsniegšanu
MT	Ftehim għall-iffaċilitar fil-ħruġ tal-viżi / għat-tħaffif fl-għoti tal-viżi
NL	visumfacilitatieovereenkomst
PL	umowa o ułatwieniach wizowych
PT	
RO	acord pentru facilitarea acordării vizelor
SK	dohoda o zjednodušení postupu pri vydávaní víz
SL	Sporazum o lažjem pridobivanju vizumov
SV	viseringsförenklingsavtal
NO	visumfasiliteringsavtale

Määritelmä

EU:n ja EU:hun kuulumattoman valtion välinen sopimus, joka tekee EU:n jäsenvaltiolle helpommaksi myöntää lupia kyseisen EU:hun kuulumattoman valtion kansalaisille EU:n jäsenvaltion kautta tapahtuvaa kauttakulkua tai EU:n jäsenvaltion alueella oleskelua varten, jonka on tarkoitus kestää enintään kolme kuukautta minkä hyvänsä kuuden kuukauden jakson aikana (jakson katsotaan alkavan siitä päivästä, jolloin EU:n jäsenvaltioiden alueelle on tultu ensimmäisen kerran).

Lähde

Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary

Laajempi termi

★ **viisumi**

Liittyvät termit

★ **viisumisäännöstö**

★ **viisumitietojärjestelmä**

Huomautus

Luettelo tähän mennessä solmituista viisumihelpotussopimuksista on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy/index_en.htm

V

viisumisäännöstö

BG	Визов кодекс
CS	vízový kodex
DE	Visakodex
EL	κώδικας θεωρήσεων
EN	Visa Code
ES	Código de visados
ET	viisaeeskiri
FR	code des visas
GA	an cód le haghaidh Víosaí
HU	vízumkódex
IT	codice dei visti
LT	vizų kodeksas
LV	Vīzu kodekss
MT	Kodiċi dwar il-viżi
NL	Visumcode
PL	kodeks wizowy
PT	Código de Vistos
RO	Codul de vize
SK	vízový kódex
SL	vizumski zakonik
SV	viseringskodex
NO	visumregelverk

Määritelmä

Asetus, jolla vahvistetaan sellaisten **viisumien** myöntämistä koskevat menettelyt ja edellytykset, jotka myönnetään Schengen-jäsenvaltioiden alueen kautta tapahtuvaa **kauttakulkua** tai sellaisia Schengen-jäsenvaltioiden alueella oleskeluja varten, joiden tarkoitus on kestää enintään kolme kuukautta minkä hyvänsä kuuden kuukauden jakson aikana.

Lähde

Asetuksen (EU) N:o 610/2013 (viisumisäännöstöä koskeva asetus) 1 artiklan 1 kohta

Synonyymi

★ Schengenin viisumisäännöstö

Laajempi termi

★ **viisumi**

Liittyvät termit

★ **viisumihelpotussopimus**
★ **viisumitietojärjestelmä**

Huomautus

Viisumisäännöstöä koskeva asetus tuli voimaan 5.4.2010.

viisumitietojärjestelmä

BG	Визова информационна система
CS	Vízový informační systém
DE	Visa-Informationssystem
EL	
EN	Visa Information System
ES	Sistema de Información de Visados
ET	viisainfosüsteem
FR	Système d'information sur les visas
GA	an Córas Faisnéise Víosaí; VIS
HU	Vízum Információs Rendszer
IT	Sistema di Informazione Visti
LT	Vizų informacinė sistema
LV	Vīzu informācijas sistēma
MT	Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Viża
NL	Visuminformatiesysteem
PL	System Informacji Wizowej
PT	Sistema de Informação de Vistos
RO	Sistemul Informatic de Vize
SK	Vízový informačný systém
SL	Vizumski informacijski sistem
SV	informationssystemet för viseringar
NO	visuminformasjonssystemet

Määritelmä

Viisumiasioita koskevaan tietojenvaihtoon tarkoitettu järjestelmä, johon valtuutetut kansalliset viranomaiset voivat tallentaa viisumitietoja, päivittää niitä ja käyttää niitä sähköisesti.

Lähde

Neuvoston päätöksen 2004/512/EY 1 artikla

Synonyymi

★ VIS

Laajempi termi

★ **viisumi**

Liittyvät termit

★ **Schengenin tietojärjestelmä**
★ **viisumisäännöstö**
★ **viisumihelpotussopimus**

Huomautus

Viisumitietojärjestelmän (VIS) käyttäminen alkoi Pohjois-Afrikassa 11.10.2011 (ks. **Euroopan komission lehdistötiedote IP/11/1169,** http://europa.eu/rapid/press-release_IP-11-1169_en.htm).

V

vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta

BG	Диалог по Средиземно транзитната миграция
CS	Dialog o středomořské tranzitní migraci
DE	Dialog über Transitmigration im Mittelmeerraum
EL	Διάλογος για τη Μετανάστευση με Διέλευση της Μεσογείου
EN	Dialogue on Mediterranean Transit Migration
ES	Diálogo sobre la Migración de Tránsito en el Mediterráneo
ET	Vahemere transiitrände dialoog
FR	Dialogue sur la migration de transit en Méditerranée
GA	Idirphlé maidir le hImirce Idirthurais trasna na Meánmhara
HU	Párbeszéd a Mediterrán Tranzit Migrációról
IT	Dialogo sulla Migrazione di Transito nel Mediterraneo
LT	Migracijos dialogas Viduržemio jūros regiono tranzitui
LV	Vidusjūras tranzīta migrācijas dialogs
MT	Djalogu fuq il-Migrazzjoni ta' Tranżitu fil-Mediterran
NL	Dialoog rond Mediterrane transitmigratie
PL	Dialog nt. migracji tranzytowych w regionie basenu Morza Śródziemnego
PT	Diálogo sobre migração de trânsito no Mediterrâneo
RO	Dialogul cu privire la migrația de tranzit în zona Mediteranei
SK	Dialóg o tranzitnej migrácii v Stredomorí
SL	Dialog o sredozemskih tranzitnih migracijah
SV	no usual translation
NO	Dialogen om transittmigrasjon i Middelhavet

Määritelmä

Alueiden ja hallitusten välinen neuvoa-antava foorumi, johon osallistuu **maahanmuuttotoimihenkilöitä** muuttoreittien varrella sijaitsevista **alkuperä-/lähtö-, kauttakulku-** ja **kohdemaista** Afrikasta, Euroopasta ja Lähi-idästä, jonka painopistealueita ovat säännösten vastainen maahanmuutto, erilaisista ryhmistä koostuva maahanmuutto sekä maahanmuutto ja kehitys Välimeren alueella ja myös muilla alueilla ja jonka tavoitteena on rakentaa yhteisymmärrystä ja kehittää yhdessä näyttöön perustuvia, kattavia ja pysyviä maahanmuuton hallintajärjestelmiä.

Lähde

Välimeren kauttakulkumuuton kuvaus ICMPD:n verkkosivuilla

Synonyymi

★ Välimeren kauttakulkumuuttoon liittyvä vuoropuhelu

Liittyvät termit

★ **Afrikan ja EU:n kumppanuus muuttoliikkeen, liikkuvuuden ja työllisyyden aloilla**
★ **Välimeren länsiosan maiden muuttoliikeaiheinen 5+5-vuoropuhelu**
★ **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**
★ **Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi**

Huomautukset

1. Välimeren kauttakulkumuuttoa koskeva vuoropuhelu käynnistettiin vuonna 2002, ja siihen osallistuu useita tahoja Euroopan ja arabimaiden alueen kumppanuusvaltioista sekä seitsemän kansainvälistä järjestöä. Kansainvälinen siirtolaispolitiikan kehittämiskeskus (ICMPD) toimii sen sihteeristönä. Aluksi vuoropuhelu keskittyi kauttakulkumuuttoon, mutta vuosien myötä se on laajentunut maahanmuuton hallinnan eri osa-alueisiin Välimeren alueella ja myös muilla alueilla.

2. Vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta rakentuu kahden pilarin varaan. Ensimmäisen pilarin painopisteenä on operatiivisen yhteistyön kehittäminen **säännösten vastaisen / laittoman maahanmuuton** torjumiseksi eli toisin sanoen lyhyen aikavälin toimenpiteet, joilla puututaan säännösten vastaisiin muuttovirtoihin. Toisessa pilarissa toimitaan pidemmällä aikavälillä ja keskitytään säännösten vastaisten muuttovirtojen juurisyiden käsittelyyn kehitysyhteistyön ja entistä paremman maahanmuuton yhteishallinnan kautta. Pilareita hyödynnetään yksittäisten hankkeiden toteuttamiskehyksinä, mutta myös pilarien välisiä projekteja toteutetaan.

väestökanta

BG	брой на населението
CS	obyvatelstvo - stav k; počet obyvatel - stav k
DE	Bevölkerungs(be)stand
EL	πληθυσμιακό απόθεμα
EN	population stock
ES	stock de población
ET	rahvaarv kindlal territooriumil, teatud aja seisuga
FR	stock de population
GA	stoc daonra
HU	adott év január 1-jén tartózkodó népesség
IT	stock di popolazione
LT	gyventojų skaičius
LV	iedzīvotāju skaits 1.janvārī
MT	Rendikont tal-popolazzjoni
NL	stand van de bevolking (NL syn.: omvang van de bevolking)
PL	populacja w danym momencie
PT	
RO	stoc de populație
SK	počet obyvateľov
SL	število prebivalstva /„zaloga“ prebivalstva
SV	folkmängd
NO	folketall (b) / folketal (n)

Määritelmä

Tietyn alueen asukkaat kyseessä olevan vuoden tiettynä päivänä (esimerkiksi 1.1. tai 31.12.).

Lähde

EMN johtanut Eurostat Glossary on Demographic Statistics -julkaisussa esitetystä ”total population” -termin määritelmästä

Suppeampi termi

★ **maahanmuuttajaväestön määrä**

Liittyvät termit

★ **nettomaahanmuutto tuhatta henkeä kohden**
★ **muuttovirta**
★ **nettomaahanmuutto**
★ **ulkomaalaisväestön määrä**
★ **kokonaismuutto**
★ **henkikirjoitettu väestö / vakinainen väestö**

Huomautus

Väestö perustuu joko viimeisimmän väestönlaskennan tietoihin, joita on oikaistu kyseisen väestönlaskennan jälkeen tapahtuneilla väestönmuutoksilla, tai väestörekistereihin.

V

vähemmistö

BG	малцинство
CS	menšina
DE	Minderheit
EL	
EN	minority
ES	minoría
ET	vähemus
FR	minorité
GA	mionlach
HU	kissebbség
IT	minoranza
LT	mažuma
LV	minoritāte
MT	Minoranza / F'minoranza
NL	minderheid
PL	mniejszość
PT	Minoria
RO	minoritate
SK	menšina
SL	manjšina
SV	minoritet
NO	minoritet

Määritelmä

Ei-hallitseva ryhmä, joka on yleensä lukumääräisesti pienempi kuin valtion tai alueen enemmistöryhmä, jolla on yhteisiä etnisiä, uskonnollisia tai kielellisiä piirteitä ja jossa tunnetaan (vaikka vain piilevää) yhteenkuuluvuutta omaa kulttuuria, perinteitä, uskontoa tai kieltä kohtaan.

Lähde

EMN johtanut IOM Glossary on Migrationin toisen (2011) painoksen pohjalta

Suppeammat termit

★ etninen vähemmistö

Liittyvät termit

★ **etninen tausta**

Huomautukset

1. Kansainvälisessä lainsäädännössä termillä "vähemmistö" ei vielä ole yleisesti hyväksyttyä määritelmää, vaikka käsitettä on yritetty määritellä useissa kansainvälisissä asiakirjoissa. Katso esimerkiksi **vuoden 1966 kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen** (ICCPR) 27 artikla.

2. Tämä määritelmä on lisätty sanastoon, koska se on merkittävä **kansainväliseen suojeluun**, kotouttamiseen ja kotoutumiseen liittyvien seikkojen kannalta.

vähimmäisvaatimukset

BG	минимални стандарти
CS	minimální normy
DE	Minimumstandards
EL	
EN	minimum standards
ES	normas mínimas
ET	miinimumnõuded
FR	normes minimales
GA	íoschaighdeáin
HU	minimumszabályok
IT	norme minime
LT	būtiniausi reikalavimai
LV	minimālie standarti
MT	Livelli standard minimi
NL	minimumnormen
PL	minimalne standardy
PT	
RO	standarde minime
SK	minimálne pravidlá / minimálne štandardy
SL	minimalni standardi
SV	miniminormer
NO	minimumsstandard

Määritelmä

Turvapaikkakontekstissa joukko **Amsterdamin sopimuksessa** määritettyjä periaatteita, jotka liittyvät **kansainvälisen suojelun menettelyihin**, **vastaanotto-olosuhteisiin** ja pakolaisen määritelmään ja joista EU:n jäsenvaltiot eivät voi poiketa.

Lähde

EMN johtanut Amsterdamin sopimuksen 63 artiklan pohjalta

Liittyvä termi

★ **Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä**

Huomautus

Tampereen sopimuksessa jäsenvaltiot sopivat ylittävänsä vähimmäisvaatimukset ja kehittävänsä **Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän**, joka perustuu yhteiseen turvapaikkamenettelyyn ja kansainvälistä suojelua saavien yhdenmukaiseen asemaan. Jäsenvaltiot vahvistivat tämän vielä Haagin ohjelmassa.

väliaikainen ulkoraja

BG	временна външна граница
CS	dočasná vnější hranice
DE	vorläufige Außengrenze
EL	σύνορα (προσωρινώς εξωτερικά)
EN	temporary external border
ES	frontera temporal exterior
ET	ajutine välispiir
FR	frontière extérieure temporaire
GA	teorainn sheachtrach shealadach
HU	ideiglenes külső határ
IT	frontiera esterna temporanea
LT	laikinoji išorės siena
LV	pagaidu ārējā robeža
MT	Fruntiera esterna temporanja // Konfini esterni temporanji
NL	tijdelijke buitengrens
PL	tymczasowa granica zewnętrzna
PT	fronteira externa temporária
RO	frontieră externă temporară
SK	dočasná vonkajšia hranica
SL	začasna zunanja meja
SV	tillfälliga yttre gränser
NO	midlertidig ytre grense (b) / mellombels ytre grense (n)

Määritelmä

(a) Yhteinen raja Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion ja sellaisen jäsenvaltion välillä, jonka on määrä soveltaa Schengenin säännöstöä täysimääräisesti liittymisasiakirjansa mukaisesti, mutta jonka osalta asianomainen neuvoston päätös, jossa se valtuutetaan soveltamaan säännöstöä täysimääräisesti, ei ole vielä tullut voimaan.

(b) Yhteinen raja kahden sellaisen jäsenvaltion välillä, joiden on määrä soveltaa Schengenin säännöstöä täysimääräisesti kunkin liittymisasiakirjansa mukaisesti, mutta joiden osalta asianomainen neuvoston päätös, jossa ne valtuutetaan soveltamaan säännöstöä täysimääräisesti, ei ole vielä tullut voimaan.

Lähde

Neuvoston päätöksen 574/2007/EY (päätös ulkorajarahaston perustamisesta) 2 artiklan 2 kohta

V

välillinen syrjintä

BG	непряка/ косвена дискриминация
CS	nepřímá diskriminace
DE	mittelbare Diskriminierung
EL	έμμεση διάκριση
EN	indirect discrimination
ES	discriminación indirecta
ET	kaudne diskrimineerimine
FR	discrimination indirecte
GA	idirdhealú indíreach
HU	közvetett diszkrimináció
IT	discriminazione indiretta
LT	netiesioginė diskriminacija
LV	netieša diskrminācija
MT	Diskriminazzjoni indiretta
NL	indirecte discriminatie
PL	dyskryminacja pośrednia
PT	discriminação indirecta
RO	discriminare indirectă
SK	nepriama diskriminácia
SL	posredna diskriminacija
SV	indirekt diskriminering
NO	indirekte diskriminering

Määritelmä

Tilanne, jossa näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa tiettyä rotua tai etnistä alkuperää olevat henkilöt erityisen epäedulliseen asemaan muihin henkilöihin nähden, jollei kyseisellä säännöksellä, perusteella tai käytännöllä ole puolueettomasti perusteltavissa olevaa oikeutettua tavoitetta ja jolleivät tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ole asianmukaisia ja tarpeellisia.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2000/43/EY (rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi) 2 artiklan b kohta

Laajempi termi

★ **yhtäläisen kohtelun periaate**

Liittyvät termit

★ institutionaalinen syrjintä
★ rakenteellinen syrjintä

välitön syrjintä

BG	пряка дискриминация
CS	přímá diskriminace
DE	unmittelbare Diskriminierung
EL	άμεση διάκριση
EN	direct discrimination
ES	discriminación directa
ET	otsene diskrimineerimine
FR	discrimination directe
GA	idirdhealú díreach
HU	közvetlen diszkrimináció
IT	discriminazione diretta
LT	tiesioginė diskriminacija
LV	tieša diskriminācija
MT	Diskriminazzjoni diretta
NL	directe discriminatie
PL	dyskryminacja bezpośrednia
PT	discriminação directa
RO	discriminare directă
SK	priama diskriminácia
SL	neposredna diskriminacija
SV	direkt diskriminering
NO	direkte diskriminering

Määritelmä

Tilanne, jossa henkilöä kohdellaan rodun tai etnisen alkuperän perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai voitaisiin kohdella vertailukelpoisessa tilanteessa.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2000/43/EY (rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi) 2 artiklan a kohta

Laajempi termi

★ **yhtäläisen kohtelun periaate**

Välimeren länsiosan maiden muuttoliikeaiheinen 5+5-vuoropuhelu

BG	5+5 диалог по въпросите на миграцията в Западното Средиземноморие
CS	Dialog 5+5 o migraci v západním Středomoří
DE	5+5 Dialog über Migration im Westlichen Mittelmeerraum
EL	
EN	5+5 Dialogue on Migration in the Western Mediterranean
ES	Diálogo 5+5 sobre migración en el Mediterráneo Occidental
ET	5+5 Vahemere lääneosa rände dialoog
FR	Dialogue 5+5 sur la migration en Méditerranée occidentale
GA	Idirphlé 5+5 maidir leis an Imirce i réigiún na Meánmhara Thiar
HU	5+5 Nyugat- Mediterrán Migrációs Párbeszéd
IT	Dialogo 5+5 sulle Migrazioni nel Mediterraneo Occidentale
LT	Vakarų Vidužemio jūros regiono valstybių dialogas „5+5“ migracijos klausimais
LV	5+5 Vidusjūras rietumu valstu dialogs par migrāciju
MT	Djalogu 5+5 fuq il-Migrazzjoni fil-Punent tal-Mediterran
NL	5+5 dialoog over migratie in het Westelijke Middellandsezeegebied
PL	5+5 Dialog na rzecz migracji w zachodniej części Morza Śródziemnego
PT	diálogo 5+5 para o Mediterrâneo ocidental
RO	5+5 Dialog cu privire la migrație în zona vest Mediteraneeană
SK	Dialóg 5+5 o migrácii v západnom Stredomorí
SL	5+5 Dialog o migracijah v zahodnem Sredozemlju
SV	no usual translation
NO	5+5-dialog om migrasjon i det vestre Middelhavet

Määritelmä

Välimeren alueen foorumi, joka perustettiin turvallisuushankkeena viiden EU-jäsenvaltion ja viiden Maghreb-maan välisen yhteistyön tiivistämiseksi. Tähän pyritään poliittisen vuoropuhelun ja talousyhteistyön kautta sekä kannustamalla maita resurssien hallinnan tehostamiseen alueellisten keskinäisten suhteiden ja kehityksen edistämiseksi.

Lähde

5+5-vuoropuhelun verkkosivut

Synonyymit

- 5+5-vuoropuhelu
- Läntisen Välimeren foorumi

Liittyvät termit

- **vuoropuhelu Välimeren alueen kauttakulkusiirtolaisuudesta**
- **muuttoliikettä ja kehitystä koskeva Euro–Afrikka-dialogi**
- **maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa**

Huomautukset

1. Läntisen Välimeren foorumi, jota kutsutaan yleisesti 5+5-vuoropuheluksi, käynnistettiin virallisesti Roomassa vuonna 1990.

2. Foorumissa on kymmenen jäsentä (Algeria, Libya, Mauritania, Marokko, Tunisia, Ranska, Italia, Malta, Portugali ja Espanja), ja sen toimintaa tukee IOM. Sen toiminta-alueita ovat tietojen vaihto, kansainvälisten rajojen yhteisvalvonta, sovitut **työperusteisen maahanmuuton** muodot, kehitykseen liittyvät **muuttoliikkeet** ja **muuttajien** oikeuksien suojelu Läntisen Välimeren alueella.

3. Lisätietoja on 5+5-vuoropuhelun verkkosivuilla osoitteessa http://www.medea.be/en/themes/euro-mediterranean-cooperation/dialogue-55-western-mediterranean/

V

väärä / väärennetty matkustusasiakirja / henkilötodistus

BG	подправен документ за пътуване или самоличност
CS	padělaný nebo pozměněný cestovní doklad nebo doklad totožnosti
DE	gefälschtes / betrügerisches Reise-oder Identitätsdokument
EL	
EN	fraudulent travel or identity document
ES	documento de identidad o de viaje fraudulento
ET	võltsitud reisi- või isikut tõendav dokument
FR	document de voyage ou d'identité frauduleux
GA	bréagdhoiciméad taistil nó aitheantais
HU	hamis úti vagy személyazonosságot igazoló okmány
IT	documento di viaggio o di identità fraudolento
LT	suklastotas kelionės ar asmens dokumentas
LV	viltots ceļošanas vai personu apliecinošs dokuments
MT	Dokument tal-ivjaġġar jew tal-identità frodulenti / qarrieqi
NL	frauduleus reis- of identiteitsdocument
PL	fałszywy dokument podróży lub tożsamości
PT	
RO	document de călătorie sau identitate fals, falsificat sau obținut în mod fraudulos
SK	falošný alebo pozmenený cestovný alebo identifikačný doklad / falošný alebo pozmenený cestovný doklad alebo doklad totožnosti
SL	zlorabljena (lažna) potna listina ali dokument za izkazovanje identitete
SV	falsk rese- eller identitetshandling
NO	falskt reise- eller identitetsbevis

Määritelmä

Matkustusasiakirja/henkilötodistus

(i) joka on väärennetty tai jonka ulkonäköä on muutettu muun kuin sellaisen henkilön tai viranomaisen toimesta, joka on laillisesti valtuutettu valmistamaan tai myöntämään matkustusasiakirja tai henkilötodistus valtion puolesta; tai

(ii) joka on myönnetty tai saatu laittomasti väärien tietojen, lahjonnan tai pakottamisen avulla tai muulla laittomalla tavalla; tai

(iii) jota käyttää muu henkilö kuin sen laillinen haltija.

Lähde

Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen lisäpöytäkirja maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämisestä, 3 artiklan c kohta

Synonyymit

- väärä/väärennetty matkustusasiakirja
- väärä/väärennetty henkilötodistus
- väärennetty matkustusasiakirja
- väärennetty henkilötodistus
- väärä matkustusasiakirja
- väärä henkilötodistus

Liittyvä termi

- **matkustusasiakirja**

Y

ydinperhe

BG	семейно ядро
CS	nukleární rodina/rodina v užším slova smyslu
DE	Kernfamilie
EL	πυρήνας Οικογένειας
EN	nuclear family
ES	familia nuclear
ET	tuumikperekond
FR	famille nucléaire
GA	teaghlach núicléach
HU	nukleáris család
IT	famiglia nucleare
LT	branduolinė šeima
LV	nukleārā ģimene
MT	Familja nukleari
NL	kerngezin
PL	rodzina nuklearna
PT	núcleo familiar
RO	familie nucleară
SK	užšia rodina
SL	osnovna družina
SV	kärnfamilj
NO	kjernefamilie

Määritelmä

Aviopuoliso ja perheen **alaikäiset** lapset.

Lähde

Neuvoston direktiivin 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi) johdanto-osan 9 kappale

Liittyvät termit

- ★ **perheenmuodostaminen**
- ★ **perheenjäsen**
- ★ **perheenyhdistäminen**

Huomautus

Tämä määritelmä viittaa nimenomaan vain perheenyhdistämisen kontekstiin.

yhden hakemuksen menettely

BG	единна процедура за кандидатстване
CS	jednotný postup vyřizování žádostí
DE	einheitliches Antragsverfahren
EL	ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης
EN	single application procedure
ES	procedimiento único de solicitud
ET	ühtne taotlemismenetlus
FR	procédure de demande unique
GA	nós imeachta aoniarratais
HU	összevont kérelmezési eljárás
IT	procedura unica di domanda
LT	viena prašymų pateikimo procedūra
LV	vienota pieteikšanās procedūra
MT	Proċedura ta' applikazzjoni / talba waħda għal kull persuna
NL	één enkele aanvraagprocedure
PL	procedura jednolitego wniosku
PT	procedimento de pedido único
RO	Procedură unică
SK	jednotný postup vybavovania žiadostí
SL	enotni postopek za obravnavanje vloge
SV	ett enda ansökningsförfarande
NO	samlet prosedyre om opphold og arbeid (b) / samla prosedyre om opphald og arbeid (n)

Määritelmä

Mikä tahansa menettely, jonka johdosta tehdään **kolmannen maan kansalaisen** tai hänen **työnantajansa** tekemän, jonkin jäsenvaltion alueella oleskelua ja työntekoa varten annettavaa lupaa koskevan yhden hakemuksen perusteella päätös kyseisen **yhdistelmälupahakemuksen** johdosta.

Lähde

Direktiivin 2011/98/EU (yhdistelmälupadirektiivi) 2 artiklan d kohta

Liittyvä termi

- ★ **yhdistelmälupa**

Y

yhdistelmälupa

BG	единно разрешение
CS	jednotné povolení
DE	kombinierte Erlaubnis
EL	ενιαία άδεια
EN	single permit
ES	permiso único
ET	ühtne luba
FR	permis unique
GA	ceadúnas aoniarratais
HU	összevont engedély
IT	permesso unico
LT	vienas leidimas
LV	vienota atļauja
MT	Permess għal persuna waħda
NL	gecombineerde vergunning
PL	jednolite zezwolenie
PT	autorização única
RO	permis unic
SK	jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie
SL	enotno dovoljenje
SV	kombinerat tillstånd
NO	samlet tillatelse (b) / samla løyve (n)

Määritelmä

Jäsenvaltion viranomaisten yhden hakemuksen menettelyn jälkeen myöntämä **oleskelulupa**, joka oikeuttaa **kolmannen maan kansalaisen** oleskelemaan laillisesti tuon jäsenvaltion alueella työntekoa varten.

Lähde

EMN johtanut direktiivin 2011/98/EU (yhdistelmälupadirektiivi) 2 artiklan c kohdan pohjalta

Laajempi termi

★ **oleskelulupa**

Liittyvä termi

★ **yhden hakemuksen menettely**

Huomautus

Yhdistelmälupa kattaa sekä oleskelu- että työluvan yhtenä hallinnollisena asiakirjana jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisten oikeuksien perusteella.

Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu

BG	Върховен комисар на ООН за бежанците
CS	Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
DE	Hoher Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen
EL	
EN	United Nations High Commissioner for Refugees
ES	Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados
ET	ÜRO pagulaste ülemvolinik
FR	Haut-Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés
GA	Ard-Choimisinéir na Náisiún Aontaithe do Dhídeanaithe
HU	Az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa
IT	Alto Commissariato delle Nazioni Unite per i Rifugiati
LT	Jungtinių Tautų Vyriausiasis pabėgėlių komisaras
LV	Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu lietās
MT	Kummissjoni (Il-) Għolja għar-Rifuġjati tan-Nazzjonijiet Uniti
NL	Hoog Commissariaat der Verenigde Naties voor Vluchtelingen
PL	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców
PT	
RO	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați / Înatul Comisariat ONU pentru Refugiați
SK	Úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov
SL	Visoki komisariat Združenih narodov za begunce
SV	FN:s flyktingorgan
NO	FNs høykommissær for flyktninger (b) / FNs høgkommissær for flyktningar (n)

Määritelmä

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pakolaisvirasto, jolle on annettu tehtäväksi johtaa ja koordinoida kansainvälisiä toimia **pakolaisten** suojelemiseksi, eri puolilla maailmaa ilmenevien pakolaisongelmien ratkaisemiseksi sekä pakolaisten oikeuksien ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Lähde

UNHCR:n verkkosivut

Synonyymi

★ UNHCR

Liittyvät termit

★ **Geneven yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1967**
★ **Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö**
★ **kansainvälinen suojelu**
★ **pakolaisoikeus**

Huomautukset

1. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous perusti Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun viraston 14.12.1950.

2. Vuoden 1951 Geneven yleissopimus on UNHCR:n työtä ohjaava perussääntö. UNHCR:n tehtävät määritetään Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun viraston perussäännössä, jonka yleiskokous hyväksyi 14.12.1950.

3. Lisätietoja on UNHCR:n verkkosivuilla osoitteessa http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home

Y

yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

BG	Обща политика за сигурност и отбрана
CS	Společná bezpečnostní a obranná politika
DE	Gemeinsame Sicherheits- und Verteidigungspolitik
EL	
EN	Common Security and Defence Policy
ES	
ET	
FR	politique de sécurité et de défense commune
GA	Comhbheartas Slándála agus Cosanta
HU	közös biztonság- és védelempolitikai műveletek
IT	politica di sicurezza e di difesa comune
LT	
LV	Kopējās drošības un aizsardzības politika
MT	
NL	gemeenschappelijk veiligheids en defensiebeleid (GVDB)
PL	Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony
PT	
RO	
SK	Spoločná bezpečnostná a obranná politika / SBOP
SL	Skupna varnostna in obrambna politika
SV	Gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GFSP)
NO	"Felles sikkerhets- og forsvarspolitikk (b) / felles tryggleiks- og forsvarspolitikk

Määritelmä

EU:n kotouttamispolitiikan kontekstissa 11 yksinkertaisen, sitomattoman ja tarkkaan harkitun periaatteen joukko, jonka on tarkoitus auttaa jäsenvaltioita **kotouttamispolitiikan** laatimisessa.

Lähde

EMN johtanut Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivujen ja 19.11.2004 annettujen OSA-neuvoston päätelmien pohjalta

Synonyymi

★ YTPP

Huomautukset

1. Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP) korvaa aiemman Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (ETPP). Se luotiin samalla kun Lissabonin sopimus allekirjoitettiin, ja se on erottamaton osa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa (YUTP).

2. YTPP on pohjimmiltaan hallitusten välinen järjestely, kuten sitä edeltäneetkin sopimukset olivat.

3. Toukokuussa 2015 julkistetussa Euroopan muuttoliikeagendassa hahmotellaan YTPP-toimenpiteitä Välimeren alueella. Toimenpiteillä pyritään hajottamaan salakuljettajaverkostoja ja torjumaan maahanmuuttajien salakuljetusta kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Lisätietoja on muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston virallisten verkkosivujen Euroopan muuttoliikeagendaa käsittelevässä osiossa osoitteessa http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_fi.pdf

yhteiset perusperiaatteet

BG	Общи основни принципи
CS	společné základní principy
DE	Gemeinsame Grundprinzipien
EL	κοινές βασικές αρχές
EN	Common Basic Principles
ES	principios básicos comunes
ET	ühtsed aluspõhimõtted
FR	principes de base communs
GA	comhphrionsabail bhunúsacha
HU	közös alapelvek
IT	Principi Comuni di Base
LT	bendrieji pagrindiniai principai
LV	kopīgie pamatprincipi
MT	Prinċipji Bażiċi Komuni
NL	gemeenschappelijke basisprincipes
PL	Wspólne Podstawowe Zasady
PT	princípios básicos comuns
RO	principii comune de bază
SK	spoločné základné princípy / spoločné základné zásady
SL	Skupna temeljna načela
SV	gemensamma grundprinciper
NO	felles grunnleggende prinsipper (b) / Felles grunnleggjande prinsipp (n)

Määritelmä

EU:n kotouttamispolitiikan kontekstissa 11 yksinkertaisen, sitomattoman ja tarkkaan harkitun periaatteen joukko, jonka on tarkoitus auttaa jäsenvaltioita **kotouttamispolitiikan** laatimisessa.

Lähde

EMN johtanut Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivujen ja 19.11.2004 annettujen OSA-neuvoston päätelmien pohjalta

Synonyymi

★ **maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkaa koskevat yhteiset perusperiaatteet**

Laajempi termi

★ **kotouttaminen/kotoutuminen**

Liittyvät termit

★ **vastaanottava yhteiskunta**

★ **Kotouttamisasioiden kansallisten yhteyspisteiden verkosto (NCPI)**

Huomautukset

1. Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto hyväksyi EU:n maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkaa koskevat yhteiset perusperiaatteet marraskuussa 2004, ja ne muodostavat maahanmuuttoon liittyvien EU-aloitteiden perustan.

2. Yhteiset perusperiaatteet tarjoavat jäsenvaltioille vertailukohdan, jota ne voivat käyttää omien toimiensa tarkastelussa ja arvioinnissa. Jäsenvaltiot voivat hyödyntää perusperiaatteita myös prioriteettien määrittämisessä ja mitattavien tavoitteidensa jatkokehittämisessä. Periaatteet soveltuvat sekä jäsenvaltioille, joilla on paljon kokemusta huomattavasta maahanmuutosta, että jäsenvaltioille, joista on äskettäin tullut merkittävien maahanmuuttajavirtojen kohdemaita.

3. Lisätietoja on Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivuilla osoitteessa http://ec.europa.eu/ewsi/en/EU_actions_integration.cfm

Y

yhteiskunnallinen ryhmä

BG	социална група
CS	společenská skupina
DE	soziale Gruppe
EL	
EN	social group
ES	
ET	
FR	groupe social
GA	grúpa sóisialta
HU	társadalmi csoport
IT	gruppo sociale
LT	
LV	sociālā grupa
MT	
NL	sociale groep
PL	grupa społeczna
PT	
RO	
SK	sociálna skupina
SL	družbena skupina
SV	Socialgrupp
NO	sosial gruppe

Määritelmä

Yleisessä kontekstissa ryhmä, jonka jäsenet jakavat jonkin muun yhteisen ominaisuuden kuin se, että he ovat vaarassa joutua vainotuiksi, **tai** yhteiskunta pitää heitä ryhmänä. Kyseinen ominaisuus on usein luontainen, muuttumaton tai muuten olennainen heidän identiteettinsä, omantuntonsa tai ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta.
EU-kontekstissa ryhmä, jonka jäsenet jakavat jonkin luontaisen ominaisuuden tai jonka jäsenillä on yhteinen tausta, jota ei voida muuttaa, tai heille on yhteistä sellainen ominaisuus tai usko, joka on niin keskeinen osa identiteettiä tai omaatuntoa, ettei heitä pitäisi vaatia luopumaan siitä, **ja** jolla on selvästi erottuva identiteetti asianomaisessa maassa, koska ympäröivä yhteiskunta mieltää sen erilaiseksi.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016

Synonyymi

- tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen

Liittyvät termit

- **sukupuoleen perustuva vaino**
- **sukupuolistunut väkivalta / sukupuoliperusteinen väkivalta**
- (sosiaalinen) sukupuoli
- **HLB(TI)**

Huomautukset

1. Tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen on yksi **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdan 2 alakohdassa luetelluista viidestä **vainon perusteesta**. Se on perusteista epäselvin, eikä sitä ole määritelty yleissopimuksessa. Siihen vedotaan yhä useammin pakolaisaseman määrittämisen yhteydessä, koska valtiot ovat katsoneet naiset, perheet, heimot, ammattiryhmät ja homot tietyiksi yhteiskunnallisiksi ryhmiksi yleissopimuksen tarkoittamassa merkityksessä. Lisätietoja on UNHCR:n julkaisussa Guidelines on international protection: "Membership of a particular social group" within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, http://www.unhcr.org/3d58de2da.pdf.

2. Direktiivissä 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi) käsite on suppeampi kuin **Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulla** (UNHCR).

3. Alkuperämaan oloista riippuen tietty yhteiskunnallinen ryhmä voi olla ryhmä, jonka yhteisenä ominaisuutena on seksuaalinen suuntautuminen. Seksuaaliseen suuntautumiseen ei voida katsoa kuuluvan tekoja, joita jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan pidetään rikollisina. Sukupuoleen liittyvät seikat, sukupuoli-identiteetti mukaan luettuna, on otettava asianmukaisesti huomioon määritettäessä kuulumista tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään tai tällaisen ryhmän piirteitä.

yhteistyövelvoite

BG	задължение за сътрудничество
CS	povinnost spolupracovat
DE	Mitwirkungspflicht
EL	
EN	obligation to cooperate
ES	
ET	
FR	obligation de coopérer
GA	dualgas comhoibrithe
HU	együttműködési kötelezettség
IT	obbligo di collaborazione
LT	
LV	pienākums sadarboties
MT	
NL	verplichting tot samenwerking
PL	obowiązek współpracy
PT	
RO	
SK	povinnosť spolupracovať
SL	obveznost do sodelovanja
SV	Skyldighet att samarbeta
NO	plikt til å samarbeide

Määritelmä

Jäsenvaltioiden **kansainvälistä suojelua hakevalle** asettama velvoite tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa siltä osin kuin tällainen velvoite on hakemusten käsittelyn kannalta tarpeen.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016 sekä **direktiivin 2013/32/EU** 13 artikla.

Synonyymi

★ velvollisuus tehdä yhteistyötä

Huomautus

Direktiivi 2013/32/EU antaa mahdollisuuden käyttää nopeutettuja menettelyjä, jos hakija ei ole täyttänyt velvollisuuksiaan.

Näitä voivat olla hakijan velvollisuus **(a)** ilmoittautua toimivaltaisille viranomaisille tai tulla henkilökohtaisesti paikalle, **(b)** luovuttaa hallussaan olevat hakemuksen tutkinnan kannalta olennaiset asiakirjat, kuten passi, **(c)** ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille senhetkinen asuinpaikkansa tai osoitteensa, **(d)** antaa tutkia itsensä ja mukanaan olevat tavarat, **(e)** antaa ottaa valokuvan itsestään ja **(f)** antaa tallentaa suulliset lausuntonsa.

Y

yhtäläisen kohtelun periaate

BG	принцип на равно третиране
CS	princip rovného zacházení
DE	Gleichbehandlungsgrundsatz
EL	ίση μεταχείριση
EN	principle of equal treatment
ES	principio de igualdad de trato
ET	võrdse kohtlemise põhimõte
FR	principe d'égalité de traitement
GA	an prionsabal um chóir chomhionann
HU	egyenlő bánásmód (elve)
IT	principio di parità di trattamento
LT	vienodo požiūrio principas
LV	vienlīdzīgas attieksmes princips
MT	Prinċipju (Il-) ta' trattament ugwali
NL	beginsel van gelijke behandeling
PL	zasada równego traktowania
PT	igualdade de tratamento
RO	principiul tratamentului egal
SK	zásada rovnakého zaobchádzania / princíp rovnakého zaobchádzania
SL	načelo enakega obravnavanja
SV	principen om likabehandling
NO	prinsippet om likebehandling

Määritelmä

Periaate, ettei minkäänlaista rotuun, etniseen alkuperään, sukupuoleen, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa **välitöntä** tai **välillistä syrjintää** saa esiintyä.

Lähde

EMN johtanut neuvoston direktiivin 2000/43/EY (rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi) 2 artiklan ja Amsterdamin sopimuksen 13 artiklan pohjalta

Synonyymi

★ yhtäläiset mahdollisuudet

Suppeammat termit

★ **välitön syrjintä**
★ **välillinen syrjintä**

Liittyvät termit

★ **positiivinen syrjintä**
★ **uhriutuminen**

Huomautukset

1. Tämä on yksi tärkeistä **EU-kansalaisuuden** antamista oikeuksista. Amsterdamin sopimukseen lisättiin uusi, syrjintäkiellon periaatetta vahvistava 13 artikla. Artiklan mukaan neuvostolla on valta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi.

2. Termillä "yhtäläinen kohtelu" on tietty erityinen käyttötarkoitus/merkitys, kun sitä käytetään EU:n jäsenvaltioiden kahdenvälisten sosiaaliturvasopimusten yhteydessä asetuksessa määritellyllä tavalla [Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 465/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, sosiaaliturvajärjestelmin yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 987/2009 muuttamisesta (ETA:n ja EU:n ja Sveitsin välisen sopimuksen kannalta merkityksellinen teksti)].

3. Lisätietoja on julkaisussa **EMN: Maahanmuuttajien oikeus sosiaaliturvaan ja terveydenhuoltoon: politiikat ja käytäntö, 2014**.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

BG	
CS	Úmluva OSN o právech dítěte
DE	Übereinkommen der Vereinten Nationen über die Rechte des Kindes / Internationale Kinderrechts-konvention
EL	Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
EN	United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC)
ES	
ET	Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsioon
FR	Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant
GA	Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh
HU	a gyermek jogairól szóló ENSZ Egyezmény
IT	Convenzione delle Nazioni Unite sui diritti dell'infan-zia e dell'adolescenza
LT	Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija
LV	Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību konvencija
MT	Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal
NL	Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK)
PL	
PT	Convenção das Nações Unidas sobre os Direitos da Criança
RO	
SK	Dohovor OSN o právach dieťaťa
SL	Konvencija Združenih Narodov o pravicah otrok
SV	FN:s konvention om barnets rättigheter
NO	FNs barnekonvensjon

Määritelmä

Kansainvälinen ihmisoikeussopimus, jossa määritetään lasten kansalaisoikeudet ja poliittiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset oikeudet.

Lähde

EMN johtanut YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen verkkosivujen tietojen pohjalta, http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx

Synonyymit

★ lapsen oikeuksien sopimus
★ LOS
★ CRC

Laajempi termi

★ **lapsi**

Suppeampi termi

★ **lapsen etu**

Liittyvät termit

★ **perusoikeudet**
★ **ihmisoikeudet**

Huomautukset

1. Lapsen oikeuksien sopimus hyväksyttiin 20.11.1989. Kyseessä on ensimmäinen kansainvälisesti sitova teksti, jossa tunnustetaan kaikki lapsen perusoikeudet. Siinä on neljä yleistä periaatetta:
- Kaikissa lapsia koskevissa toimissa on ensisijaisesti otettava huomioon **lapsen etu** (3 artikla).
- Rotuun, ihonväriin, **sukupuoleen**, kieleen, uskontoon, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen, syntyperään tai muuhun seikkaan perustuvaa erottelua ei saa esiintyä (2 artikla).
- Sopimusvaltiot tunnustavat, että jokaisella lapsella on synnynnäinen oikeus elämään, ja takaavat lapselle henkiinjäämisen ja kehittymisen edellytykset mahdollisimman täysimääräisesti (6 artikla).
- Lapselle taataan oikeus vapaasti ilmaista näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa, ja lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti (12 artikla).

2. Näiden neljän periaatteen lisäksi lapsen oikeuksien sopimuksessa säädetään lukuisista **perusoikeuksista**, joihin sisältyy muun muassa suojelu vahingoittamiselta, **hyväksikäytöltä** ja laiminlyönniltä ja lapsen henkisen ja fyysisen kehityksen merkitys. Erityisesti korostetaan perheen roolia lapsen huolenpidossa sekä vailla perheen turvaa olevien lasten ja turvapaikanhakija- ja **pakolais**lasten erityisiä suojelutarpeita.

Y

ympäristötekijöiden vuoksi siirtymään joutunut henkilö

BG	разселено лице по екологични причини
CS	environmentální uprchlík
DE	Umweltvertriebener
EL	εσωτερικώς εκτοπισμένο άτομο (για περιβαλλοντικούς λόγους)
EN	environmentally displaced person
ES	población desplazada por motivos medioambientales
ET	keskkonnapõhjustel ümberasustatud isik
FR	personne déplacée pour des raisons environnementales
GA	duine easáitithe de dheasca dálaí comhshaoil
HU	lakóhelyét környezeti okból elhagyni kényszerült személy
IT	sfollato per motivi ambientali
LT	perkeltasis asmuo dėl ekologinių priežasčių
LV	vides faktoru ietekmē pārvietota persona
MT	Persuna sfollata għal raġunijiet ambjentali
NL	door milieufactoren verdreven ontheemde (not commonly used in NL)
PL	osoba przesiedlona z powodu środowiska naturalnego
PT	deslocado ambiental
RO	persoană strămutată din cauze legate de mediul înconjurător
SK	osoba vysídlená z environmentálnych dôvodov
SL	okoljsko razseljena oseba
SV	fördriven person (på grund av miljökatastrof)
NO	person fordrevet på grunn av miljøskader (b) / person fordriven på grunn av miljøskadar (n)

Määritelmä

Henkilö, josta tulee **pakkomuuttaja** äkillisten, äärimmäisten ympäristömuutosten seurauksena.

Lähde

EMN johtanut UNHCR International Thesaurus of Refugee Terminology -julkaisussa esitetystä ”environmental refugee” -termin määritelmästä

Synonyymit

- ympäristöpakolainen
- ympäristösyistä muuttava

Laajempi termi

- asuinseudultaan siirtymään joutunut henkilö

Liittyvä termi

- **maan sisällä siirtymään joutunut henkilö / maan sisäinen pakolainen**

Huomautus

Ympäristötekijöiden vuoksi siirtymään joutuneita henkilöitä kutsutaan joskus ympäristöpakolaisiksi, mutta termiä ”**pakolainen**” ei tule käyttää tässä yhteydessä, koska tällaiset henkilöt eivät tarkkaan ottaen ole **vuoden 1951 Geneven yleissopimuksen** 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuja pakolaisia, vaikka he ovatkin pakkomuuttajia.

Ä

Älykkäät rajat -paketti

BG	Пакет интелигентни граници
CS	Soubor opatření týkající se inteligentních hranic
DE	Maßnahmenpaket Intelligente Grenzen
EL	
EN	Smart Borders Package
ES	
ET	
FR	train de mesures “frontières intelligentes”
GA	an Pacáiste Teorainneacha Cliste
HU	Intelligens Határok Csomag
IT	pacchetto «Frontiere intelligenti»
LT	
LV	viedrobežu pakotne
MT	
NL	slimmegrenzenpakket
PL	Pakiet “Inteligentne granice”
PT	
RO	
SK	balík predpisov o inteligentných hraniciach / balík inteligentných hraníc
SL	Projekt “Smart Borders”
SV	Smart gränsförvaltning (Smarta gränser)
NO	Pakke med tiltak for effektiv grensekontroll

Määritelmä

Toimenpidekokonaisuus, joka koostuu rajanylitystietojärjestelmästä ja rekisteröityjen matkustajien ohjelmasta ja jonka tavoitteena on parantaa Schengen-jäsenvaltioiden ulkorajojen rajaturvallisuutta, torjua **säännösten vastaista maahanmuuttoa**, antaa tietoja **henkilöistä, jotka ovat jääneet maahan oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua**, sekä helpottaa usein matkustavien, etukäteen tarkastettujen EU:n ulkopuolisten matkustajien **rajanylitystä**.

Lähde

Euroopan muuttoliikeverkosto: Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto – lisäys verkkoversioon, tammikuu 2016,

Suppeammat termit

★ rajanylitystietojärjestelmä
★ rekisteröityjen matkustajien ohjelma

Huomautukset

1. Älykkäät rajat -pakettia ehdotti Euroopan komissio helmikuussa 2013. Ehdotus perustui vuonna 2008 julkaistuun tiedonantoon ”Euroopan unionin rajaturvallisuuteen liittyvien tulevien toimien valmistelu.

2. Rajanylitystietojärjestelmään kirjataan ja tallennetaan tietoja maahantulon ja maastapoistumisen ajankohdasta ja paikasta sellaisten **kolmansien maiden kansalaisten** osalta, jotka ylittävät ulkorajan ja joille on myönnetty lyhytaikainen oleskelulupa jäsenvaltion alueella. Järjestelmä myös laskee oleskelun keston ja lähettää ilmoituksen jäsenvaltioille, kun luvallisen oleskelun aikaraja ylittyy.

3. Rekisteröityjen matkustajien ohjelmassa kolmansien maiden kansalaiset, jotka on tarkastettu etukäteen ja jotka on hyväksytty ohjelmaan, pääsevät yksinkertaistettuun rajatarkastukseen unionin ulkorajalla.

Lähteet

1. Eurooppalainen lainsäädäntö ja politiikka

1.1 Sopimukset, pöytäkirjat ja yleissopimukset

- Dublinin yleissopimus (97/C 254/01), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/;jsessionid=TTrpTsvTr1VHTFy9MgfS-BLjMcpPCKDrm1cPFy6J4JhpSnhcxvrD2!-228044560?uri=CELEX:41997A0819(01)
- Euroopan unionin perusoikeuskirja (200/C 364/01), http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_fi.pdf
- Sopimus Euroopan unionin toiminnasta (SEUT), pöytäkirja 29 Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta, 1997, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:12006E/PRO/29
- Pöytäkirja Bulgarian tasavallan ja Romanian Euroopan unioniin liittymistä koskevista ehdoista ja menettelyistä, 2005, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=OJ:L:2005:157:TOC
- Amsterdamin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta (Amsterdamin sopimus), 1997, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:11997D/TXT&qid=1444052431180&from=FI
- Sopimus Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) (Lissabonin sopimus), 2007, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT

1.2 Direktiivit (mukaan lukien ehdotukset)

- Neuvoston direktiivi 2000/43/EY (rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32000L0043
- Neuvoston direktiivi 2001/40/EY (maastapoistamispäätösdirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32001L0040
- Neuvoston direktiivi 2001/55/EY (tilapäisen suojelun direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32001L0055
- Neuvoston direktiivi 2003/9/EY (vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32003L0009
- Neuvoston direktiivi 2003/86/EY (perheenyhdistämisdirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32003L0086
- Neuvoston direktiivi 2003/109/EY (pitkään oleskelleita koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/ALL/?uri=CELEX:32003L0109
- Neuvoston direktiivi 2004/82/EY (API-direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32004L0082
- Neuvoston direktiivi 2004/114/EY (opiskelijoiden maahanmuuttoa koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32004L0114
- Neuvoston direktiivi 2005/71/EY (tutkijadirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32005L0071
- Neuvoston direktiivi 2009/50/EY (erityisosaajadirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32009L0050
- Direktiivi 2004/38/EY (vapaan liikkuvuuden direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0038&from=en
- Direktiivi 1996/71/EY (työntekijöiden lähettämistä koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:31996L0071
- Direktiivi 2005/36/EY (ammattipätevyysdirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32005L0036
- Direktiivi 2008/115/EY (palauttamisdirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32008L0115
- Direktiivi 2009/52/EY (työnantajasanktiodirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32009L0052
- Direktiivi 2011/36/EU (ihmiskauppadirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011L0036
- Direktiivi 2011/51/EU neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamisesta sen soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011L0051
- Direktiivi 2011/95/EU (uudelleenlaadittu aseman määrittelyä koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011L0095
- Direktiivi 2011/98/EU (yhdistelmälupadirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32011L0098
- Direktiivi 2013/32/EU (uudelleenlaadittu turvapaikkamenettelydirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013L0032
- Direktiivi 2013/33/EU (uudelleenlaadittu vastaanotto-olosuhteita koskeva direktiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013L0033
- Direktiivi 2014/36/EU (kausityöntekijädirektiivi), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.094.01.0375.01.FIN
- Ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä, KOM(2010) 378, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/TXT/?uri=celex:52010PC0378
- Ehdotus direktiiviksi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteeseenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta – KOM(2012) 10, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0010:FIN:FI:PDF
- Ehdotus direktiiviksi tutkimusta, opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkallista ja palkatonta harjoittelua, vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä, KOM(2013) 151, lopullinen, http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20130151.do

1.3 Päätökset ja puitepäätökset

- Neuvoston päätös 2005/267/EY verkkoteknologiaan perustuvan suojatun tieto- ja koordinointiverkoston perustamisesta maahanmuuton hallinnasta vastaavia jäsenvaltioiden viranomaisia varten, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32005D0267
- Neuvoston päätös 2006/616/EY maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämistä koskevasta lisäpöytäkirjasta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32006D0616
- Neuvoston päätös 2006/688/EY (päätös keskinäisestä tiedottamisjärjestelmästä), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32006D0688
- Päätös 2007/573/EY (päätös pakolaisrahastosta), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32007D0573
- Neuvoston päätös 2007/574/EY (päätös ulkorajarahaston perustamisesta), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32007D0574
- Neuvoston päätös 2008/381/EY (päätös Euroopan muuttoliikeverkostosta), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32008D0381
- Neuvoston puitepäätös 2008/913/YOS rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32008F0913

1.4 Neuvoston päätelmät

- Euroopan unionin neuvoston päätelmät rajojen yli liikkumista ja maahanmuuttoa koskevien asioiden tiedotus-, tarkastelu- ja tietojenvaihtokeskuksen (CIREFI) organisaatiosta ja kehittämisestä, 30.11.1994, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:31996Y0919(15)
- Euroopan unionin neuvoston yleisten asioiden neuvoston päätelmät, 10.12.1998, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/ACF2D3.htm
- Euroopan unionin neuvoston oikeus- ja sisäasioiden neuvoston 2618. istunnon päätelmät, 19.11.2004, http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-04-321_fi.pdf
- Euroopan unionin neuvoston päätelmät maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, 29.5.2012, http://register.consilium.europa.eu/pdf/fi/12/st09/st09417.fi12.pdf
- Euroopan unionin neuvoston päätelmät ihmiskaupan hävittämiseen tähtäävästä EU:n strategiasta vuosiksi 2012–2016, 25.10.2012, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/133202.pdf

1.4 Komission tiedonannot ja yksiköiden valmisteluasiakirjat

- Euroopan komissio: Tiedonanto alueellisista suojeluohjelmista, KOM(2005) 388, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52005DC0388
- Euroopan komissio: Tiedonanto yhteisestä toimintasuunnitelmasta kotouttamiselle, KOM(2005) 389, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:52005DC0389
- Euroopan komissio: Tiedonanto muuttoliikkeen ja kehityksen yhteydestä, KOM(2005) 390, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0390:FIN:FI:PDF
- Euroopan komissio: Tiedonanto maahanmuuttoa koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, KOM(2006) 735, lopullinen, http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=fi&DosId=195039
- Euroopan komissio: Tiedonanto maahanmuuttoa koskevan kokonaisvaltaisen lähestymistavan soveltamisesta Euroopan unionin itäisiin ja kaakkoisiin naapurialueisiin, KOM(2007) 47, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1412775470534&uri=URISERV:l14565
- Euroopan komissio: Tiedonanto Mustanmeren synergiasta, KOM(2007) 160, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52007DC0160
- Euroopan komissio: Tiedonanto kiertomuutosta ja mobiliteettikumppanuuksista, KOM(2007) 248, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:52007DC0248
- Euroopan komissio: Tiedonanto vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueesta kansalaisia varten, KOM(2009) 262, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0262:FIN:fi:PDF
- Euroopan komissio: Tiedonanto maahanmuuttoa ja liikkuvuutta koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, KOM(2011) 743, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0743:FIN:FI:PDF
- Euroopan komissio: Yksiköiden valmisteluasiakirja käytännön yhteistyön lujittamisesta, SEC(2006) 189, http://www.ulb.ac.be/assoc/odysseus/CEAS/CEAS%20SEC%20(2006)%20189.pdf
- Euroopan komissio: Yksiköiden valmisteluasiakirja turvapaikkapolitiikan toimintasuunnitelmasta: EU:n yhdennetty lähestymistapa suojeluun, SEC(2008) 2029, lopullinen, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52008SC2029:EN:HTML

1.5 Asetukset

- Neuvoston asetus (EY) N:o 539/2001 kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32001R0539
- Neuvoston asetus (EY) N:o 377/2004 (maahanmuuttoalan yhteyshenkilöitä koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32004R0377
- Neuvoston asetus (EY) N:o 168/2007 (FRA-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32007R0168
- Asetus (EY) N:o 562/2006 (Schengenin rajasäännöstö), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32006R0562
- Asetus (EY) N:o 1931/2006 (paikallista rajaliikennettä koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1931&from=FI
- Asetus (EY) N:o 458/2007 (ESSPROS-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32007R1322
- Asetus (EY) N:o 862/2007 (muuttoliiketilastoasetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32007R0862

- Asetus (EY) N:o 863/2007 (nopeita rajainterventioryhmiä koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32007R0863
- Asetus (EY) N:o 763/2008 (väestö- ja asuntolaskentaa koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32008R0763
- Asetus (EU) N:o 265/2010 (pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettuja viisumeita koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32010R0265
- Asetus (EU) N:o 439/2010 (EASO-asetus), http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:132:0011:0028:FI:PDF
- Asetus (EU) N:o 493/2011 maahanmuuttoalan yhteyshenkilöverkoston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 377/2004 muuttamisesta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011R0493
- Asetus (EU) N:o 1168/2011 neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 muuttamisesta (FRONTEX-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32011R1168
- Asetus (EU) N:o 465/2012 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32012R0465
- Asetus (EU) N:o 603/2013 (Eurodac-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32013R0603
- Asetus (EU) N:o 604/2013 (Dublin III -asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:32013R0604
- Asetus (EU) N:o 610/2013 (viisumisäännöstöä koskeva asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:32013R0610
- Asetus (EU) N:o 1052/2013 (EUROSUR-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.295.01.0011.01.FIN
- Asetus (EU) N:o 516/2014 (EASO-asetus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32014R0516

1.6 Sopimukset

- Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden (AKT) ja EU:n kumppanuussopimus, muutettu 25.6.2005 (Cotonoun sopimus), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/LSU/?uri=CELEX:22000A1215(01)
- EU:n ja Serbian välinen takaisinottosopimus (2007/819/EY), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32007D0819
- Afrikan ja EU:n yhteinen muuttoliikettä ja kehitystä koskeva julistus, 2006 (Tripolin julistus), http://sa.au.int/en/sites/default/files/Joint%20Africa-EU%20Declaration%20on%20Migration%20and%20Development.pdf

1.7 Muut politiikka-asiakirjat

- Yhteinen konsuliohjeisto diplomaatti- ja konsuliedustustoille (2005/C 326/01), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2005.326.01.0001.01.FIN
- Yleissopimus tietyistä kansalaisuutta koskevista lainvalintakysymyksistä, 1930, http://www.refworld.org/docid/3ae6b3b00.html
- SCIFA:n roolia ja työmenetelmiä koskeva ilmoitus Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajalta SCIFA:lle, asiakirja 17476/10, http://www.statewatch.org/news/2011/jan/eu-council-scifa-role-17476-10.pdf
- Euroopan unionin neuvoston lehdistötiedote EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välisen vuoropuhelun käynnistämisestä, 11577/09 (Presse 201), 30.6.2009, http://www.migracion-ue-alc.eu/documents/keydocs/EN/EU-LAC_Structured_and_Comprehensive_Dialogue_on%20Migration-June-30-2009-EN.pdf
- Neuvoston päätöslauselma, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1994, työskentelyä varten jäsenvaltioiden alueelle saapuvien maahantulon sallimisen rajoittamisesta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:31996Y0919(02)
- Neuvoston päätöslauselma, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1997, ilman huoltajaa tulevista alaikäisistä, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/;ELX_SESSIONID=3rvlJgpcv2154w4LYt8J3gqwn2nBVcJbCBh7FGmJf4SNScDgT6Rn!-1887740127?uri=CELEX:31997Y0719(02)
- Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio (ECRI): General Policy Recommendation No 7: National legislation to combat racism and racial discrimination, http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/activities/gpr/en/recommendation_n7/ecri03-8%20recommendation%20nr%207.pdf
- Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoden 2008 arviointi, 2008 (KOM/2010/0361, lopullinen), http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:52010DC0361
- Schengenin säännöstö, http://consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/SCH.ACQUIS-FI.pdf

2. Kansainvälinen lainsäädäntö ja politiikka

2.1 Kansainväliset sopimukset ja yleissopimukset

- 8.8.1945 solmitun Lontoon sopimuksen liitteenä oleva kansainvälisen sotarikostuomioistuimen perussääntö, *ei saatavilla verkossa*

2.2 Euroopan neuvoston sopimukset ja päätöslauselmat

- Euroopan neuvoston päätöslauselma 1468 (2005) pakko- ja lapsiavioliitoista, http://www.assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta05/ERES1468.htm
- Euroopan neuvoston päätöslauselma 1509 (2006) säännösten vastaisesti maassa oleskelevien henkilöiden ihmisoikeuksista, http://assembly.coe.int/main.asp?Link=/documents/adoptedtext/ta06/eres1509.htm
- Eurooppalainen yleissopimus kansalaisuudesta, 1997, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2008/20080094/20080094_2
- Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella, 1997, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2004/20040010
- Euroopan ihmisoikeussopimus (ECHR), 2005, http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_FIN.pdf

2.3 Yhdistyneiden kansakuntien (YK) sopimukset ja yleissopimukset

- Kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimus 29, 1930 (pakollista työtä koskeva sopimus), http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312174
- Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (ICCPR), 16.12.1966, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1976/19760008
- Siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annettu kansainvälinen yleissopimus, 18.12.1990, http://www2.ohchr.org/english/bodies/cmw/cmw.htm
- Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi, 1948, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1960/19600005/19600005_2
- Pakolaisten oikeusasemaa koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus vuodelta 1951 ja sen pöytäkirja vuodelta 1968 (Geneven yleissopimus), http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1968/19680077/19680077_2
- Kansalaisuudettomien henkilöiden asemaa koskeva Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, 1954, http://www.unhcr.org/3bbb25729.html
- Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälinen yleissopimus, 1965, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1970/19700037
- Kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, 1975, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1989/19890060
- Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista, 20.11.1989, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060
- Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus, 2000, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2004/20040020/20040020_2
- Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön (UNESCO) kulttuurista moninaisuutta koskeva yleismaailmallinen julistus, 2001, http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaeliset_asiat/kansainvaeliset_jaerjestoet/unesco/sopimukset/kulttuurisenmoninaisuudenjulistus

2.4 Yhdistyneiden kansakuntien (YK) peruskirjat, päätöslauselmat, pöytäkirjat, kommentit ja päätelmät

- Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ihmisarvoista työtä ja epävirallista/harmaata taloutta koskeva päätöslauselma, 2002, http://www.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc90/pdf/pr-25res.pdf
- Yhdistyneiden kansakuntien Kansainvälisen pakolaisjärjestön peruskirja, 15.12.1946, http://www.refworld.org/docid/3ae6b37810.html
- Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselma 47/121, 1992, http://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r121.htm
- Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirja maitse, meritse ja ilmateitse tapahtuvan maahanmuuttajien salakuljetuksen kieltämisestä, 2000, http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2006/20060073
- Yhdistyneiden kansakuntien pöytäkirja, joka koskee ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan, ehkäisemistä, torjumista ja rankaisemista ja joka täydentää kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta, 2000 (Palermon pöytäkirja), http://www.uncjin.org/Documents/Conventions/dcatoc/final_documents_2/convention_%20traff_eng.pdf
- Yhdistyneiden kansakuntien lasten oikeuksien komitean yleiskommentti nro 6, http://tb.ohchr.org/default.aspx?Symbol=CRC/GC/2005/6
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) toimeenpanevan komitean (ExCom) päätelmä nro 58 (1989), http://www.unhcr.org/3ae68c4380.html
- Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto: Final Report of the Commission of Experts established Pursuant to Security Council Resolution 780 (1992), http://www.icty.org/x/file/About/OTP/un_commission_of_experts_report1994_en.pdf

2.5 Kansainväliset sopimukset

- Venäläisiä ja armenialaisia pakolaisia koskevat järjestelyt (12.5.1926), http://www.refworld.org/pdfid/3dd8b5802.pdf
- Turkkilaisia ja assyrialaisia pakolaisia koskeva järjestely (30.6.1928), *ei saatavilla verkossa*
- Palvelukaupan yleissopimus (GATS), 1994, http://www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/gatsintr_e.htm

2.6 Kansallinen lainsäädäntö

- Bundesverwaltungsgericht (Saksan liittovaltion korkein hallinto-oikeus): 15.5.1990 annettu päätös – 9 C 17., http://www.refworld.org/country,,DEU_BUNDESVERWALT,,-deu,,3ae6b73324,0.html
- Irlannin pakolaislaki (Irish Refugee Act), 1996, http://www.irishstatutebook.ie/1996/en/act/pub/0017/

2.7 Kansainvälinen oikeuskäytäntö

- ICTY:n oikeudenkäyntijaoston tuomio, Krstić, IT-98-33-T, 2.8.2001, kappale 562, http://www.icty.org/x/cases/krstic/tjug/en/krs-tj010802e.pdf
- Kansainvälinen rikostuomioistuin (ICC): Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntö, http://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/add16852-aee9-4757-abe7-9cdc-7cf02886/283503/romestatuteng1.pdf
- Ihmiskaupan, varsinkin nais- ja lapsikaupan, torjumista koskeva Ouagadougoun toimintasuunnitelma, http://www.au.int/en/sites/default/files/Ouagadougou%20Action%20Plan%20-%20E.pdf
- Työllisyyden edistämistä ja köyhyyden vähentämistä koskeva Ouagadougoun julistus ja toimintasuunnitelma, http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---africa/---ro-addis_ababa/documents/meetingdocument/wcms_234814.pdf

3. Sanastot ja tesaurukset

- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Turvapaikka- ja maahanmuuttosanasto (verkkoversio), http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/glossary/index_a_en.htm
- EUDO Observatory on Citizenship: EUDO Online Glossary on Citizenship and Nationality, http://eudo-citizenship.eu/databases/citizenship-glossary/glossary
- EuropeAid: Glossary of gender and development terms: Toolkit on mainstreaming gender equality in EC development cooperation, http://ec.europa.eu/europeaid/toolkit-mainstreaming-gender-equality-ec-development-cooperation_en?language=fr
- Euroopan komissio, muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston e-Library Glossary, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/glossary/index_a_en.htm
- Eurostat: Concepts and Definitions Database, http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL_GLOSSARY&StrNom=CODED2&StrLanguageCode=EN
- Eurostat: Glossary on Demographic Statistics, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/Annexes/demo_pop_esms_an1.htm
- FRA (EUMC): Open Glossary, *ei enää saatavilla verkossa*
- Kansainvälinen työjärjestö (ILO): ILO Thesaurus, kuudes painos, 2008, http://www.ilo.org/thesaurus/
- Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): Glossary on Migration, ensimmäinen painos (International Migration Law), 2004, http://publications.iom.int/bookstore/free/IML_1_EN.pdf
- Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): Glossary on Migration, toinen painos (International Migration Law N°25), 2011, http://www.iom.int.vn/joomla/files/Glossary_2nd_ed_web.pdf
- Migration, Citizenship, Education Glossary, http://migration-education.de/glossary.0.html
- OECD: Online Glossary of Statistical Terms, http://stats.oecd.org/glossary/
- Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö (UNESCO): Online Glossary of Migration-related Terms, http://www.unesco.org/most/migration/glossary_xenophobia.htm
- Yhdistyneiden kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö (UNESCO) People on the Move. Handbook of selected terms and concepts, versio 1.0, heinäkuu 2008, http://unesdoc.unesco.org/images/0016/001636/163621e.pdf
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): International Thesaurus of Refugee Terminology, http://www.refugeethesaurus.org/hms/home.php?publiclogin=1
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Status Determination and Protection Information Section, Master Glossary of Terms, kesäkuu 2006, http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?docid=42ce7d444

4. Verkkosivut

- 5+5-vuoropuhelu: viralliset verkkosivut, http://www.medea.be/en/themes/euro-mediterranean-cooperation/dialogue-55-western-mediterranean/
- Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen muuttoliikkeiden seurantakeskus: viralliset verkkosivut, http://www.acpmigration-obs.org/
- Afrikan ja EU:n kumppanuus: viralliset verkkosivut, http://www.africa-eu-partnership.org/
- Aasian ja Euroopan yhteistyöfoorumi (ASEM), Information Platform: viralliset verkkosivut, http://www.aseminfoboard.org/
- Ihmissalakuljetuksen, ihmiskaupan ja näihin liittyvän kansainvälisen rikollisuuden vastainen Balin prosessi (Balin prosessi): viralliset verkkosivut, http://www.baliprocess.net/
- Budapestin prosessi, maahanmuuttoa koskeva silkkitiekumppanuus: viralliset verkkosivut, https://www.budapestprocess.org/
- Euroopan ihmisoikeustuomioistuin: viralliset verkkosivut, http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts&c=n1378117556910733824095 7_pointer
- Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto: Sosiaaliturvan keskinäinen tietojärjestelmä (MISSOC): viralliset verkkosivut, http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=815&langId=fi
- Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto: viralliset verkkosivut, http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=751&langId=fi
- Oikeusasioiden pääosasto: viralliset verkkosivut, lapsen oikeuksia käsittelevät verkkosivut, http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/index_en.htm
- Verotuksen ja tulliliiton pääosasto (DG TAXUD): viralliset verkkosivut, http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm
- EU:n ihmiskaupan torjunnan koordinaattori: viralliset verkkosivut, http://ec.europa.eu/anti-trafficking/
- Muuttoliikettä ja kehitystä koskeva Euro–Afrikka-dialogi (Rabatin prosessi): viralliset verkkosivut, http://www.processusderabat.net/web/index.php/activities
- Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (Frontex): viralliset verkkosivut, http://frontex.europa.eu
- Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO): viralliset verkkosivut, http://easo.europa.eu/
- European Citizens' Information: viralliset verkkosivut, liikkumisvapauden kuvaus, http://www.citizensinformation.ie/en/moving_country/moving_abroad/freedom_of_movement_within_the_eu/freedom_of_movement_in_the_eu.html
- Euroopan komissio: Euroopan komission kotouttamisasioiden verkkosivut, http://ec.europa.eu/ewsi/en/EU_actions_integration.cfm
- Euroopan ulkosuhdehallinto (EEAS), Mustanmeren synergia: viralliset verkkosivut, http://eeas.europa.eu/blacksea/index_en.htm
- Euroopan turvapaikkalakia koskeva tietokanta (EDAL): viralliset verkkosivut, http://www.asylumlawdatabase.eu/en/case-law-search?search_api_views_fulltext=group+persecution&=Search+EDAL+summaries
- European External Policy Advisors ja Eurostep: viralliset verkkosivut, Lissabonin sopimusta käsittelevät verkkosivut, http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty.html

- Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound): viralliset verkkosivut, www.eurofound.europa.eu/fi
- Euroopan ulkosuhdehallinto (EEAS): viralliset verkkosivut, Euro–Välimeri-kumppanuutta (EUROMED) käsittelevät verkkosivut, http://eeas.europa.eu/euromed/index_en.htm
- Euroopan ulkosuhdehallinto (EEAS): viralliset verkkosivut, itäistä kumppanuutta käsittelevät verkkosivut, http://eeas.europa.eu/eastern/index_en.htm
- Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA): viralliset verkkosivut, http://fra.europa.eu/fi
- EuropeAid: viralliset verkkosivut, Cotonoun sopimusta käsittelevät verkkosivut, https://ec.europa.eu/europeaid/regions/african-caribbean-and-pacific-acp-region/cotonou-agreement_en
- Maahanmuuttovirastojen johtajien konferenssi (GDISC): viralliset verkkosivut, http://www.gdisc.org/
- Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi (GFMD): viralliset verkkosivut, http://www.gfmd.org/process/background
- Kansainvälinen siirtolaispolitiikan kehittämiskeskus (ICMPD): viralliset verkkosivut, https://www.icmpd.org
- Kansainvälinen työjärjestö (ILO): viralliset verkkosivut, kansainvälinen ohjelma lapsityövoiman käytön poistamiseksi (IPEC) -verkkosivut, http://www.ilo.org/ipec/facts/lang--en/index.htm
- Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Australian turvapaikka-, pakolais- ja siirtolaispolitiikkoja käsittelevä hallitustenvälinen foorumi (IGC): viralliset verkkosivut, http://www.igc.ch/
- Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC): http://www.internal-displacement.org/about-us
- Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): viralliset verkkosivut, https://www.iom.int/about-iom
- Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): viralliset verkkosivut, muuttoprofiilien kuvaus, http://www.iom.int/migration-profiles
- La Maddalena to L'aquila -huippukokous 2009, G8: viralliset verkkosivut, http://www.g8italia2009.it/G8/Home/News/G8-G8_Layout_locale-1199882116809_AppGiustizia.htm
- Maahanmuuttoa, turvapaikkaa ja pakolaisia koskeva alueellinen aloite (MARRI): viralliset verkkosivut, http://www.mfa.gov.rs/en/foreign-policy/eu/regional-initiatives/marri
- Norjan työsuojeluviranomainen (arbeidstilsynet): viralliset verkkosivut, uusista EU:n jäsenvaltioista tulevia työntekijöitä koskevia säännöksiä käsittelevät verkkosivut, http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78186
- Prahan prosessi: viralliset verkkosivut, https://www.pragueprocess.eu/en/about
- Euroopan unionin tilastotoimisto (EUROSTAT): viralliset verkkosivut, http://ec.europa.eu/eurostat/about/overview
- Yhdistyneiden kansakuntien tasa-arvojärjestö (UN Women): viralliset verkkosivut, http://www.unwomen.org
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): viralliset verkkosivut, http://www.unhcr.org/
- Université Catholique de Louvain (UCL): Towards Harmonised European Statistics on International Migration (THESIM) -projekti: viralliset verkkosivut, https://www.uclouvain.be/en-7823.html

5. Kirjallisuus

- Euroopan neuvosto: COMPASS – A Manual on Human Rights Education with Young People, syrjintää ja muukalaispelkoa käsittelevä luku, http://www.eycb.coe.int/compass/en/chapter_5/5_4.html
- Euroopan neuvosto: Guidelines on human rights protection in the context of accelerated asylum procedures, 1.7.2009, https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1469829&Site=CM
- Euroopan neuvosto: White Paper on Intercultural Dialogue, toukokuu 2008, http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Ad-Hoc Query on System of medical treatment of asylum seekers in Member States, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european _migration_network/reports/docs/ad-hoc-queries/protection/223._emn_ad-hoc_query_system_of_medical_treatment_ of_asylum_seekers_in_ms_3may2010__wider_dissemina_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Family Reunification, 2008, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/family-reunification/emn__family_reunification_synthesis_report_jan08_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Identification of victims of trafficking in human beings in international protection and forced return procedures, 2014, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn_synthesis_identification_victims_trafficking_final_13march2014.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Misuse of family reunification, 2012, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/family-reunification/0a_emn_misuse_family_reunification_study_publication_bf_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Programmes and strategies in the EU Member States fostering assisted return to and reintegration in Third Countries, 2011, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/assisted-return/0_emn_synthesis_report_assisted_return_and_reintegration_final_version_22march2011_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Return Migration, 2007, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/return-migration/emn_return_migration_booklet_feb08_en.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): The Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States, 2013, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn_second_focussedstudy2013_oganisation_of_reception_facilities_final_version_28feb2014.pdf
- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Use of detention and alternatives to detention in the context of immigration policies, 2014, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/studies/results/irregular-migration/index_en.htm

- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN): Yksin maahan tulevien alaikäisten vastaanottoa, palauttamis- sekä kotouttamisjärjestelyjä EU-jäsenmaissa koskeva vertailututkimus, 2010, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/unaccompanied-minors/0b._emn_synthesis_report_unaccompanied_minors_publication_sept10_fi_version_fi.pdf
- Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO): Age assessment practice in Europe, joulukuu 2013, http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/EASO-Age-assessment-practice-in-Europe.pdf
- Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA): Developing indicators for the protection, respect and promotion of the rights of the child in the European Union, maaliskuu 2009, http://fra.europa.eu/en/publication/2012/developing-indicators-protection-respect-and-promotion-rights-child-european-union
- Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA): Study on separated, asylum seeking children in EU Member States, 2010, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1692-SEPAC-comparative-report_EN.pdf
- Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (ETYJ): National referral mechanism: joining efforts to protect the rights of trafficked persons, 2004, http://www.osce.org/odihr/13967?download= true
- Eurostat: Demographic statistics: Definitions and methods of collection in 31 European Countries (Working Papers and Studies, 3/2003/E/no25), http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-CC-03-005-EN.pdf
- Eurostat: Trafficking in human beings (Methodologies and Working Papers), 2013, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-13-005/EN/KS-RA-13-005-EN.PDF
- Kansainvälinen siirtolaispolitiikan kehittämiskeskus (ICMPD): Regularisations in Europe (REGINE) Study on practices in the area of regularisation of illegally staying third-country nationals in the Member States of the European Union, helmikuu 2009, http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Logos/Publications/REGINE_Policy_Brief.pdf
- Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM): World Migration Report, 2008, http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR_1.pdf
- Kansainvälinen työjärjestö (ILO): ISCO-88, International Standard Classification of Occupations. International Labour Office, Geneve 1990, http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/meetingdocument/wcms_087943.pdf
- Maailmanpankki: Committee on Payment and Settlement System – General principles for remittances, tammikuu 2007, http://siteresources.worldbank.org/NEWS/Resources/GeneralPrinciplesforIntRemittances.pdf
- Malgesini ja Giménez: Guía de conceptos sobre migraciones racismo e interculturalidad, 2000
- Migration Policy Institute: Skilled Immigrants in the Global Economy: Prospects for International Cooperation on Recognition of Foreign Qualifications, 2013, http://www.migrationpolicy.org/research/international-cooperation-recognition-foreign-qualifications
- Muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto: Euroopan pakolaisrahaston vuonna 2011 rahoittamien hankkeiden luettelo, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/refugee-fund/transnational-actions/docs/erf_ca_2011_call_for_proposals_-_list_of_proposals_selected_for_funding_en.pdf
- Muuttoliikettä ja kehitystä käsittelevä maailmanlaajuinen foorumi: Repository of Migration Profiles, http://www.gfmd.org/pfp/policy-tools/migration-profiles/repository
- Oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosasto: Kotouttamiskäsikirja päättäjille ja käytännön toimijoille, toukokuu 2007, http://ec.europa.eu/ewsi/UDRW/images/items/docl_1214_371021031.pdf
- Oxford Migration Observatory: Migration Observatory Response to House of Lords EU Home Affairs Sub-committee's inquiry into the European Commission's Communication on a 'Global Approach to Migration and Mobility, 25.7.2012, http://migrationobservatory.ox.ac.uk/migration-observatory-response-call-evidence
- Varandas, I. ja J. Martins: Signalling Identification Integration of Victims of Trafficking for Sexual Exploitation – Construction of a Guide, 2007.
- Yhdistyneet kansakunnat: Guiding Principles on Internal Displacement, http://www.unhcr.org/43ce1cff2.html
- Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissio: Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, 2010, http://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/CES_2010_Census_Recommendations_English.pdf
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Beyond Proof – Credibility Assessment in EU Asylum Systems, 2013, http://www.unhcr.org/51a8a08a9.html
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Draft Proposal for a Central Mediterranean Sea Initiative: EU solidarity for rescue-at-sea, protection and comprehensive responses, 2013, http://www.refworld.org/pdfid/52c172f84.pdf
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Note on Burden and Standard of Proof in Refugee Claims, 16.12.1998, http://www.refworld.org/docid/3ae6b3338.html
- Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR): Voluntary Repatriation: International Protection – handbook, 1996, http://www.refworld.org/docid/3ae6b3510.html
- YK:n tilastot: Recommendations on Statistics of International Migration, http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_58rev1e.pdf
- Yliopistollinen Eurooppa-instituutti: The Development of the EU Asylum Policy: Revisiting the Venue-shopping Argument, http://www.eui.eu/Documents/RSCAS/Research/MWG/201011/10-27-Kaunert.pdf

Hakemistot

Englanti

5+5 Dialogue on Migration in the Western Mediterranean 409
absconding 242
accelerated international protection procedure 126
access to healthcare 235
accommodation centre 397
acculturation 18
acquisition of citizenship 132
act of persecution 388
actor of persecution and serious harm 389
actor of protection 321
adaptation 312
admission onto the territory 202
adoption (of a child) 11
adoption of convenience 83
adoption (of legal acts) 96
adult 14
advance passenger information 174
Africa Caribbean Pacific Observatory on Migration 13
Africa-EU Migration, Mobility and Employment Partnership 12
age assessment 112
airport transit visa 173
alien 377
alternative to detention 326
applicant for international protection 123
applicant in need of special procedural guarantees 78
applicant with special reception needs 79
application for asylum 361
application for international protection 124
apprehension 149
Asia-Europe Meeting 10
assimilation 22
assisted voluntary return 352
asylum 358
Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) 360
asylum seeker 357
asylum shopping 365
au pair 24
Automated Border Control 324
Automated Fingerprint Identification System 325
Bali Process 25
beneficiary of international protection 130
beneficiary of subsidiary protection 350
best interests of the child 170
biometric data 26
Black Sea Synergy 217
border area 289
border control 296
border crossing 290
border crossing point 292
border resident 290
brain circulation 16
Brain Drain 18
Brain Gain 17
brain waste 17
breeder documents 183
Budapest Process 27
burden of proof 346
carrier 175
carriers' liability 176
case worker in procedures for international protection 287
Centre for Information, Discussion and Exchange on the Crossing of Frontiers and Immigration 291
chain migration 143
change of status 237
Charter of Fundamental Rights of the European Union 62
child 171
child labour 172
circular migration 147
citizenship 134
civil partnership of convenience 82
Committee on Immigration and Asylum 194
Common Basic Principles 415
Common European Asylum System 67
contract migrant worker 189
Convention grounds for persecution 75
Convention refugee 74
Cooperation Platform on Migration and Development 221
Cotonou Agreement 28
country of birth 323
country of destination 150
country of nationality 135
country of origin 184
country of origin information 185
country of return 265
country of transit 139
credibility assessment 381
crime against humanity 298
cross-border worker 294
crude rate of net migration 230
cultural diversity 161
cultural pluralism 160
culture 159
de facto population 29
de facto refugee 351
degrading treatment or punishment 20
de jure population 30
dependant 94
detainee 330
detection of a victim of trafficking in human beings 101
detention 327

detention facility 329
detention standards and conditions 328
determining authority 227
Dialogue on Mediterranean Transit Migration 404
diaspora 31
direct discrimination 408
displacement 155
distribution key 42
dual citizenship 215
Dublin Convention 34
Dublin procedure 33
Dublin Regulation 31
Dublin transfer 32
durable solutions 142
Eastern Partnership 111
economic migrant 339
economic migration 338
emergency response system 99
emigrant 207
emigration 207
employee 370
employer 369
employer sanction 369
employment 370
enforcement measure 376
entry ban 202
Entry-/Exit-System 293
environmentally displaced person 420
establishment of identity of an applicant for international protection 89
ethnic cleansing 40
ethnic nationality 41
EU acquis 47
EU Blue Card 48
EU Blue Card holder 48
EU Immigration Portal 45
EU-LAC Structured Dialogue on Migration 44
Eurasil 52
Euro-African Dialogue on Migration and Development 222
Eurodac 53
Euro-Mediterranean Partnership 71
European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union 64
European Asylum Support Office 60
European Border and Coast Guard 68
European Border Surveillance System 58
European Convention on Human Rights 54
European Court of Human Rights 55
European integrated border management 59, 66
European Migration Network 56
European Neighbourhood Policy 57
European travel document for return 261
European Travel Information and Authorisation System 46
European Union Agency for Fundamental Rights 63
European Union Emergency Trust Fund for Africa (EUTF for Africa) 61
EUROPOL 69
Eurostat 70
evidence assessment 345
examination of an application for international protection 128
exclusion clause 282
ex-nunc examination 72
exodus 113
exploitation 96
expulsion 205
expulsion decision 210
external EU border 51
False and Authentic Documents Online 15
false declaration of parenthood 391
family formation 270
family member 267
family migration 272
family reunification 271
family tracing 268
female genital mutilation 228
final decision 166
first country of asylum 36
forced labour 248
forced marriage 243
forced migrant 244
forced migration 245
forced return monitoring 246
foreign population of a country 204
fraudulent travel or identity document 410
frontier worker 295
fundamental rights 274
gender-based persecution 318
gender-specific violence 319
General Directors of Immigration Services Conference 200
Geneva Convention of 1951 and Protocol of 1967 76
genocide 137
Global Forum on Migration and Development 220
group determination of refugee status 252
Group of Eight Roma-Lyon Group, Migration Experts Sub-Group 73
group persecution 300
guest worker 399
harassment 98
harmful onward movement 386
High-Level Working Group on Asylum and Migration 359
highly qualified employment 153
highly qualified migrant 154
host country 395
host entity 396
host Member State 395
host society 396
Hotspot Approach 116
Hotspot area 115
humanitarian protection 93

human rights 104
human rights law 104
identification of a victim of trafficking in human beings 102
identified victim of trafficking in human beings 354
identity document 91
illegal employment 167
illegal employment of a legally staying third-country national 165
illegal employment of an illegally staying third-country national 169
immigration 193
Immigration Liaison Officer 197
immigration programme 198
immigration quota 198
impostor 347
inadmissible application for international protection 125
indirect discrimination 408
indiscriminate violence 214
informal economy 38
Information and Coordination Network for Member States' Migration Management Services 340
inhuman treatment or punishment 37
integration 157
intercultural dialogue 159
Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees 100
internal EU border 50
internally displaced person 203
internal protection 309
International Civil Aviation Organisation format 121
International Organization for Migration 119
international protection 120
intra-corporate transferee 310
intra-EU mobility 49
irregular entry 333
irregular migrant 334
Irregular Migration Management Application (IRMA) 109
irregular stay 332
ius sanguinis 273
ius soli 323
labour market test 374
labour matching 372
labour migration 373
labour shortage 375
language analysis for the determination of origin 145
legal entry 164
legal migration 163
LGB(TI) 92
Lisbon Treaty 178
local border traffic 242
lodging an application for international protection 127
long-stay visa 279
long-term migrant 281
long-term migration 278
long-term mobility 277
long-term resident 280
loss of citizenship 131
managed migration 80
mandate refugee 211
manifestly unfounded application for international protection 106
marriage of convenience 179
mass influx 113
material reception conditions 14
migrant 188
migrant stock 191
migrant worker 306
migration 219
Migration, Asylum, Refugees Regional Initiative 196
migration flow 225
Migration Management Support Team 187
migration profile 223
migration route 199
migration routes initiative 224
minimum standards 407
minor 19
minority 406
mixed migration flow 39
mobility partnership 177
multiculturalism 216
mutual information mechanism 141
mutual recognition agreement 313
National Contact Points on Integration 158
national referral mechanism 136
naturalisation 131
net migration 229
New York Declaration for Refugees and Migrants 253
non-EU national 43
non-refoulement 256
non-removable returnee 259
nuclear family 411
obligation to cooperate 417
obligatory residence 23, 241
occupation 22
organised crime 117
organised criminal group 117
overstay(er) 86
Palermo Protocol 262
partnership of convenience 81
persecution 387
(personal) identity 88
personal interview for international protection 364
person eligible for subsidiary protection 87
person with a migratory background 190
population stock 405
positive discrimination 283
posted worker 184
postponement of removal 208
Prague Process 284
presumed victim of trafficking in human beings 239
prima facie refugee 285
principle of equal treatment 418

procedural guarantees 212
procedure for international protection 362
protection 320
Public Register of Authentic Travel and Identity Documents Online 114
pull factor 399
push factor 371
push-pull factor 371
quota 149
racial discrimination 299
racism 297
Rapid Border Intervention Team 296
readmission 336
readmission agreement 337
real risk of suffering serious harm 344
reception centre 397
reception conditions 398
reception facilities 398
recognition of foreign qualifications 379
recognition rate (in procedures for international protection) 97
re-entry 201
reflection period 84
refugee 249
refugee in orbit 148
refugee in transit 140
refugee law 254
refugee status 250
refugee sur place 322
refusal of entry 162
regional protection programme 21
regularisation 166
reintegration 382
reintegration assistance 382
rejected applicant for international protection 146
relocation 308
remain in the Member State 118
remittance 289
removal 206
removal order 209
remunerated trainee 262
repatriation 156
repatriation assistance 266
representative 35
researcher 366
resettled refugee 383
resettlement 384
resettlement programme 385
residence document 238
residence permit 236
return 264
return decision 260
returnee 265
return intervention 255
return operation 258
return programme 257
right of asylum 363
right of residence 237
right to appeal 392
right to asylum 236
right to family life 233
right to family unity 234
right to free movement 232
risk of absconding 243
safe country of origin 355
safe third country 356
Schengen Agreement 302
Schengen Borders Code 301
Schengen Convention 304
Schengen Information System 303
school pupil 240
search and rescue (SAR) operation 213
seasonal worker 138
second-generation migrant 348
segregation 304
self-employed person 110
separated child 95
serious harm 390
sex 26
short-stay visa 181
short-term migrant 343
short-term migration 180
short-term mobility 180
single application procedure 411
single permit 412
Smart Borders Package 421
smuggling of migrants 191
social dumping 315
social exclusion 316
social group 416
social inclusion 315
social partners 368
social protection benefits 314
social security 316
sponsor 269
spontaneous migration 317
standard of proof 231
stateless person 133
statutory refugee 335
Stockholm Programme 353
stock of foreigners 378
stock of pending cases (in procedures for international protection) 288
stranded migrant 186
Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum 195
student 239
subsequent application for international protection 226
subsidiary protection 349
subsidiary protection status 350
Supplementary Information Request at the National Entries 307
suspensive effect 182

temporary external border 407
temporary migration 341
temporary protection 342
third country 152
third-country national 151
third-country national found to be illegally present 168
torture 144
total migration 150
trafficking in human beings 103
trainee 83
transfer order 305
transit 139
travel document 211
unaccompanied minor 105
unfounded application for international protection 275
union citizen 380
union preference 380
United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC) 419
United Nations High Commissioner for Refugees 413
unremunerated trainee 263
usually resident population 85
usual residence 390
victimisation 377
visa 400
Visa Code 402
visa facilitation agreement 401
Visa Information System 403
voluntary departure 393
voluntary return 394
vulnerable person 77
war crime 317
well-founded fear of persecution 276
withdrawal of an application for international protection 129
withdrawal of international protection 122
withdrawal of refugee status 251
work permit 367
xenophobia 218

Ranska

accès à la procédure d'octroi de la protection internationale 286
accès aux soins de santé 235
Accord de Cotonou 28
accord de réadmission 337
accord de reconnaissance mutuelle 313
accord de Schengen 302
accord visant à faciliter la délivrance de visas 401
acculturation 18
acquis communautaire 47
acquisition de la citoyenneté 132
actes de persécution 388
acteur de la persécution 389
acteur de la protection 321
adaptation 312
admission sur le territoire 202
adoption 11, 96
adoption de complaisance 83
adulte 14
afflux de cerveaux 17
afflux massif 113
Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne 63
Agence européenne pour la gestion de la coopération opérationnelle aux frontières extérieures des États membres de l'Union européenne 64
agent responsable du traitement d'une demande de protection internationale 287
aide au retour volontaire 352
alternative à la détention / rétention 326
apatride 133
application de gestion de la migration irrégulière 109
appréhension / arrestation 149
approche des hotspots 116
approche globale sur la question des migrations 192
asile 358
assimilation 22
assistance à la réintégration/aide à la réinsertion 382
atteinte grave 390
au pair 24
autorité responsable de la détermination 227
bénéficiaire d'une protection internationale 130
Bureau européen d'appui en matière d'asile 60
carte bleue européenne 48
centre d'accueil (pour demandeurs d'asile) 397
centre de rétention 329
centre d'hébergement 397
Centre d'information, de réflexion et d'échanges en matière de franchissement des frontières et d'immigration 291
charge de la preuve 346
Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne 62
chercheur 366
circulation des cerveaux 16
citoyen de l'Union européenne 380
citoyenneté 134
clause d'exclusion 282
code des visas 402
code frontières Schengen 301
Comité stratégique sur l'immigration, les frontières et l'asile 195
Comité sur l'immigration et l'asile 194
conditions d'accueil 398
conditions matérielles d'accueil 14
Conférence des directeurs généraux des services d'immigration 200
constitution de la famille 270
Consultations intergouvernementales sur les politiques d'asile, de réfugiés et de migrations 100
contrôle aux frontières 296
contrôle du retour forcé 246
Convention de Dublin 34
Convention de Genève de 1951 et Protocole de 1967 76
convention de Schengen 304
Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant 419
Convention européenne des droits de l'homme 54
Cour de Justice de l'Union européenne 65
Cour européenne des droits de l'homme 55
crainte fondée de persécution 276
crime contre l'humanité 298
crime organisé 117
crimes de guerre 317
culture 159
décision d'éloignement 210
décision de retour 260
décision finale 166
Déclaration de New York pour les réfugiés et les migrants 253
demande d'asile 361
demande de protection internationale 124
demande de protection internationale infondée 275
demande de protection internationale manifestement infondée 106
demande ultérieure de protection internationale 226
demandeur ayant des besoins particuliers en matière d'accueil 79
demandeur d'asile 357
demandeur de protection internationale 123
demandeur de protection internationale débouté 146
demandeur nécessitant des garanties procédurales spéciales 78
départ volontaire 393
détection d'une victime de la traite des êtres humains 101
détermination collective du statut de réfugié 252
détermination de l'âge 112
Dialogue 5+5 sur la migration en Méditerranée occidentale 409
Dialogue euro-africain sur la migration et le développement 222
dialogue interculturel 159
Dialogue structuré sur les migrations entre l'UE et les pays d'Amérique latine et des Caraïbes (ALC) 44
Dialogue sur la migration de transit en Méditerranée 404
diaspora 31
discrimination directe 408
discrimination indirecte 408
discrimination positive 283
discrimination raciale 299
diversité culturelle 161
document de voyage 211
document de voyage ou d'identité frauduleux 410

données biométriques 26
double nationalité 215
droit à la libre circulation 232
droit à la vie familiale 233
droit à l'unité familiale 234
droit d'asile 236, 363
droit de recours 392
droit de séjour 237
droit des réfugiés 254
droit du sang 273
droit du sol 323
droit relatif aux droits de l'homme 104
droits de l'homme 104
droits fondamentaux 274
dumping social 315
économie informelle 38
effet suspensif 182
élève 240
éloignement 206
émigrant 207
émigration 207
emploi 370
emploi hautement qualifié 153
emploi illégal 167
emploi illegal d'un ressortissant de pays tiers en séjour irrégulier 169
emploi illégal d'un ressortissant de pays tiers en séjour régulier 165
employeur 369
enfant 171
enfant séparé 95
xx xenofobia 218
entrée irrégulière 333
entrée légale 164
entretien personnel sur la demande de protection internationale 364
envois de fonds 289
équipes d'intervention rapide aux frontières 296
État membre d'accueil 395
étranger 377
étudiant 239
Eurasil 52
Eurodac 53
EUROPOL 69
Eurostat 70
évaluation de la crédibilité 381
évaluation des éléments de preuve 345
examen du marché de l'emploi / du travail 374
examen d'une demande de protection internationale 128
exclusion sociale 316
exploitation 96
expulsion 205
facteur d'attraction 399
facteur d'attraction-répulsion 371
facteur de répulsion 371
famille nucléaire 411
fausse déclaration de parentalité 391
flux migratoire 225
flux migratoire mixte 39
Fonds Asile, migration et intégration / FAMI 360
Fonds fiduciaire d'urgence de l'Union européenne pour l'Afrique 61
Forum mondial sur la migration et le développement 220
franchissement de la frontière 290
frontalier 290
frontière extérieure de l'UE 51
frontière extérieure temporaire 407
frontière intérieure de l'UE 50
fuite 242
fuite des cerveaux 18
fuite massive 113
garanties procédurales 212
gaspillage des cerveaux 17
génocide 137
gestion des migrations 80
gestion européenne intégrée des frontières 66
groupe criminel organisé 117
Groupe de haut niveau «Asile et Migration» 359
groupe social 416
harcèlement 98
Haut-Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés 413
identification d'une victime de la traite des êtres humains 102
immigration 193
inclusion sociale 315
information sur le pays d'origine 185
Initiative régionale en matière de migration, d'asile et de retour des réfugiés 196
initiative relative aux routes migratoires 224
intégration 157
interdiction du territoire 202
intervention en matière de retour 255
introduire une demande de protection internationale 127
LGB(TI) 92
mariage de complaisance 179
mariage forcé 243
mécanisme d'information mutuelle 141
mécanisme d'intervention d'urgence 99
mécanisme national d'orientation 136
membre de la famille 267
mesure d'éloignement 209
mesure d'exécution 376
migrant 188
migrant de courte durée 343
migrant de la deuxième génération 348
migrant de longue durée 281
migrant économique 339
migrant en détresse 186
migrant en séjour irrégulier 334
migrant forcé 244
migrant hautement qualifié 154
migration 219
migration circulaire 147

migration de courte durée 180
migration de longue durée 278
migration de travail / migration de main-d'oeuvre 373
migration économique 338
migration en chaîne 143
migration forcée 245
migration irrégulière 331
migration légale 163
migration pour des raisons familiales 272
migration spontanée 317
migration temporaire 341
mineur 19
mineur isolé étranger 105
minorité 406
mobilité intra-UE 49
motifs de persécution au sens de la Convention de Genève 75
mouvement secondaire dangereux 386
multiculturalisme 216
mutilations sexuelles féminines 228
naturalisation 131
nettoyage ethnique 40
niveau de preuve 231
non-refoulement / interdiction de retour forcé (LU) 256
non-ressortissant d'un État membre 43
normes et conditions de rétention 328
normes minimales 407
obligation de coopérer 417
obligation de retour 247
obligation de transfert 305
Observatoire Afrique, Caraïbes, Pacifique sur les migrations 13
officier de liaison «Immigration» 197
opération de recherche et de sauvetage 213
opération de retour 258
Organisation internationale pour les migrations 119
origine ethnique 41
partenaires sociaux 368
Partenariat Afrique-UE sur les migrations, la mobilité et l'emploi 12
partenariat civil de complaisance 82
partenariat de complaisance 81
Partenariat oriental 111
partenariat pour la mobilité 177
pays d'accueil 395
pays de destination 150
pays de naissance 323
pays de nationalité 135
pays de premier asile 36
pays de retour 265
pays de transit 139
pays d'origine 184
pays d'origine sûr 355
pays tiers 152
pays tiers sûr 356
pénurie de main d'œuvre 375
permis de séjour 236
permis de travail / autorisation de travail 367
permis unique 412
persécution 387
persécution à l'encontre d'un groupe 300
persécution fondée sur le genre 318
personne à charge 94
personne dépassant la durée de séjour autorisée 86
personne déplacée à l'intérieure de son propre pays 203
personne déplacée pour des raisons environnementales 420
personne faisant l'objet d'un transfert temporaire intragroupe 310
personne issue de l'immigration 190
personne pouvant bénéficier de la protection subsidiaire 87
personne retenue 330
personne vulnérable 77
perte de la citoyenneté 131
Plate-forme de coopération sur la migration et le développement 221
pluralisme culturel 160
point de passage frontalier 292
Points de contact nationaux en matière d'intégration 158
politique de sécurité et de défense commune 414
Politique européenne de voisinage 57
population de droit 30
population de fait 29
population étrangère d'un pays 204
population résidente 85
Portail de l'UE sur l'immigration 45
préférence communautaire 380
présenter une demande de protection internationale 108
prestations de protection sociale 314
principe d'égalité de traitement 418
principes de base communs 415
procédure accélérée de traitement d'une demande de protection internationale 126
procédure de demande unique 411
procédure de Dublin 33
procédure pour l'octroi et le retrait de la protection internationale 362
Processus de Bali 25
Processus de Budapest 27
Processus de Prague 284
profession 22
profil migratoire 223
programme d'aide au retour 257
programme de réinstallation 385
Programme de Stockholm 353
programme d'immigration 198
programme régional de protection 21
protection 320
protection à l'intérieur du pays 309
protection humanitaire 93
protection internationale 120
protection subsidiaire 349
protection temporaire 342
Protocole de Palerme 262
quota 149
quota d'immigration 198

racisme 297
rapatrié 265
rapatriement 156
rapprochement de l'offre et de la demande de main-d'œuvre / adéquation entre le profil du travailleur et les caractéristiques du poste (FR) 372
réadmission 336
reconnaissance des qualifications acquises à l'étranger 379
réfugié 249
réfugié au sens de la Convention de Genève 74
réfugié de facto 351
réfugié de guerre (civile) 311
réfugié en orbite 148
réfugié en transit 140
réfugié prima facie 285
réfugié réinstallé 383
réfugié relevant du mandat du HCR 211
réfugié statutaire 335
réfugié sur place 322
refus d'entrée 162
régime d'asile européen commun 67
Règlement de Dublin 31
regroupant 269
regroupement familial 271
régularisation 166
réinstallation 384
réintégration 382
relocalisation 308
report de l'éloignement 208
représentant 35
Réseau d'information et de coordination sécurisé connecté à l'internet pour les services des États membres chargés de la gestion des flux migratoires (ICONet) 340
Réseau européen des migrations 56
résidence habituelle 390
résident de longue durée 280
ressortissant d'un pays tiers 151
ressortissant d'un pays tiers en séjour irrégulier 168
rester dans l'État membre 118
rétention 327
rétorsion 377
retour 264
retour volontaire 394
retrait de la protection internationale 122
retrait d'une demande de protection internationale 129
retrait du statut de réfugié 251
Réunion Asie-Europe 10
risque de fuite 243
risque réel de subir des atteintes graves 344
route migratoire 199
salarié 370
sanction à l'encontre d'un employeur 369
sécurité sociale 316
ségrégation 304
séjour irrégulier 332
sexe 26
société d'accueil 396
solde migratoire 229
solutions durables 142
sous-groupe des experts en migrations du Groupe de Lyon / Rome (G8) 73
stagiaire 83
stagiaire non rémunéré 263
stagiaire rémunéré 262
statut conféré par la protection subsidiaire 350
statut de réfugié 250
stock de dossiers en attente (dans les procédures d'octroi de la protection internationale) 288
stock de migrants 191
stock de population 405
stock d'étrangers 378
structures d'accueil 398
Synergie de la mer Noire 217
Système d'information Schengen 303
Système d'information sur les visas 403
Système européen de surveillance des frontières extérieures 58
taux brut de solde migratoire 230
taux de reconnaissance (dans les procédures d'octroi de la protection internationale) 97
titre de séjour 238
titulaire d'une carte bleue européenne 48
torture 144
trafic d'êtres humains 191
trafic frontalier local 242
train de mesures "frontières intelligentes" 421
Traité de Lisbonne 178
traite des êtres humains 103
Transfert Dublin 32
transit 139
transporteur 175
travail des enfants 172
travail forcé 248
travailleur détaché 184
travailleur étranger 399
travailleur frontalier 295
travailleur indépendant 110
travailleur migrant 306
travailleur migrant sous contrat 189
travailleur saisonnier 138
travailleur transfrontalier 294
Union pour la Méditerranée 71
victime identifiée de la traite des êtres humains 354
victime présumée de la traite des êtres humains 239
violence liée au genre 319
visa 400
visa de court séjour 181
visa de long séjour 279
visa de transit aéroportuaire 173
volume migratoire 150
xénophobie 218
zone frontalière 289

Saksa

5+5 Dialog über Migration im Westlichen Mittelmeerraum 409
Aberkennung des internationalen Schutzes 122
abgelehnter Antragsteller auf internationalen Schutz 146
Abschiebung 206
Abschiebungsanordnung 209
Abschiebungshaft 327
Abstammungsprinzip / Ius sanguinis 273
Abwanderer / Auswanderer / Emigrant 207
Abwanderung / Auswanderung / Emigration 207
Adoption (eines Kindes) 11
Afrika-EU Partnerschaft in den Bereichen Migration, Mobilität und Beschäftigung 12
Agentur der Europäischen Union für Grundrechte 63
Akkulturation 18
Akteur, der Schutz bieten kann 321
Akteur, von dem eine Verfolgung oder ein ernsthafter Schaden ausgehen kann 389
alleinstehendes Kind 95
Alternative zur Inhaftierung / Inhaftnahme, Haftalternative; Alternative zur Schubhaft / gelinderes Mittel (AT) 326
Altersfeststellung 112, 377
Änderung des Rechtsstatus 237
Anerkennung ausländischer Qualifikationen 379
Anerkennungsrate (in Verfahren auf internationalen Schutz) 97
Anfrage nach Zusatz-informationen bei den nationalen Kontaktstellen 307
Annahme (von Rechtsakten) 96
Anpassung / Adaptation 312
Antrag auf internationalen Schutz 124
Antragsteller auf internationalen Schutz 123
Antragsteller, der besondere Verfahrensgarantien benötig 78
Antragsteller mit besonderen Bedürfnissen bei der Aufnahme 79
Anwendung für integriertes Rückkehrmanagement 109
Anzahl der Einwanderer 191
Arbeitgeber 369
Arbeitgebersanktion / Sanktion gegen einen Arbeitgeber 369
Arbeitnehmer 370
Arbeitserlaubnis 367
Arbeitskräftemangel 375
Arbeitsmarkttest 374
Arbeitsmigrant / Wanderarbeiter / Wanderarbeitnehmer 306
Arbeitsmigration 373
Asien-Europa-Treffen 10
Assimilation 22
Asyl 358
Asylantrag 361
Asylbehörde 227
Asylbewerber (EU acquis) / Asylwerber (AT) 357
Asyl-, Migrations- und Integrationsfonds 360
Asyl-Shopping 365
Aufenthaltsrecht 237
Aufenthaltstitel (EU acquis) 238
Aufenthaltstitel (EU acquis); Aufenthaltserlaubnis / Niederlassungserlaubnis (DE) 236
Aufgriff / Ergreifung / Festnahme 149
Aufnahmebedingungen, im Rahmen der Aufnahmebedingungen gewährte Vorteile 398
Aufnahmeeinrichtung 397
Aufnahmeeinrichtungen 398
Aufnahmegesellschaft 396
Aufnahmeland 395
Aufnahmemit- gliedstaat 395
aufnehmende Einrichtung 396
aufschiebende Wirkung 182
Au-pair 24
Ausbeutung 96
Ausländerfeindlichkeit / Fremdenfeindlichkeit / Xenophobie 218
ausländische Bevölkerung eines Landes 204
Ausrichtung des Profils der Arbeitskräfte auf die Arbeitsmarkterfordernisse 372
Ausschlussklausel 282
Ausschuss für Einwanderung und Asyl 194
Auszubildender 83
automatische Grenzkontrolle 324
automatisiertes Fingerabdruck- identifizierungs-system 325
Bali-Prozess 25
Bedenkzeit 84
begründete Furcht vor Verfolgung 276
Belästigung 98
Beobachtungsstelle für Migration in Afrika, in der Karibik und im pazifischen Raum 13
Beschäftigung 22, 370
beschleunigtes Verfahren auf internationalen Schutz 126
Bestand der ausländischen Wohnbevölkerung 378
bestehende anhängige Verfahren (bei Verfahren zur Anerkennung auf internationalen Schutz)/Bestand an anhängigen Verfahren 288
Bevölkerungs(be)stand 405
Beweisanforderung 231
Beweislast 346
Beweiswürdigung 345
bezahlter Auszubildender 262
Binnenvertriebener 203
biologisches Geschlecht 26
biometrische Daten 26
Blaue Karte EU 48
Brain Circulation 16
Brain Drain 18
Brain Gain 17
Brain Waste 17
Brennpunkt (EU-acquis, Hotspot-Gebiet 115
Budapest-Prozess 27
Charta der Grundrechte der Europäischen Union 62
Cotonou-Abkommen 28
dauerhafte Lösung 142
De-facto-Bevölkerung / tatsächlich anwesende Bevölkerung 29
De-facto-Flüchtling 351
De-jure-Bevölkerung / Familien angehöriger, dem Unterhalt gewährt wird 30
Dialog über Transitmigration im Mittelmeerraum 404

Diaspora 31
Doppelte Staatsangehörigkeit/ Staatsbürgerschaft, Doppelstaatigkeit 215
Drittstaat 152
Drittstaatsangehöriger 151
Drittstaatsangehöriger, dessen illegaler Aufenthalt festgestellt wird 168
Dubliner Übereinkommen 34
Dublin-Verfahren 33
Dublin-Verordnung 31
Durchreise / Transit 139
Einbürgerung 131
einen förmlichen Antrag auf internationalen Schutz stellen 127
einheitliches Antragsverfahren 411
Einreiseverbot 202
einstweilige Aussetzung der Abschiebung (EU acquis) / vorübergehende Aussetzung der Abschiebung / Duldung (AT, DE) Aufschub der Abschiebung (LU) 208
entsandter Arbeitnehmer 184
Entziehung / Aberkennung der Flüchtlingseigenschaft 251
Erkennung eines Opfers von Menschenhandel 101
erniedrigende Behandlung oder Bestrafung 20
ernsthafter Schaden 390
erster Asylstaat / erstes Asylland 36
Erwachsener 14
Erwerb der Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft 132
erzwungene Migration / Zwangsmigration 245
ethnische Säuberung 40
ethnische Zugehörigkeit 41
EU-Außengrenze 51
EU-Besitzstand 47
EU-Binnengrenze 50
EU-Binnenmobilität 49
Eurodac 53
Europäisch -afrikanischer Dialog über Migration und Entwicklung / Euro-afrikanischer Dialog über Migration und Entwicklung 222
Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen der Mitgliedstaaten der Europaïschen Union 64
Europäische Grenz- und Küstenwache 68
Europäische Menschenrechtskonvention 54
Europäische Nachbarschaftspolitik 57
Europäischer Gerichtshof für Menschenrechte 55
Europäisches Grenzüberwachungssystem 58
Europäisches Migrationsnetzwerk 56
Europäisches Unterstützungsbüro für Asylfragen 60
Europa-Mittelmeer-Partnerschaft / Euro-mediterrane Partnerschaft 71
EUROPOL 69
Eurostat 70
EU-Zuwanderungsportal 45
Ex-nunc-Prüfung; Entscheidung ohne Neuerungsverbot (AT) 72
Exodus 113
falsche Erklärung der Elternschaft / falsche Elternschaftsangabe 391
Falsche und echte Dokumente online 15
Familienangehöriger 267
Familienbildung 270
Familienmigration 272
Familienzusammenführung 271
Feststellung der Identität von Antragstellern auf internationalen Schutz 89
Feststellung/ Identifizierung eines Opfers von Menschenhandel 102
Fluchtgefahr, Gefahr unterzutauchen 243
Flüchtling 249
Flüchtlingsrecht 254
Flüchtlingsstatus 250
Flüchtling sur place 322
Folgeantrag auf internationalen Schutz 226
Folter 144
Forscher 366
freiwillige Ausreise 393
freiwillige Rückkehr 394
Gastarbeiter 399
Geburtsland 323
gefährliche Weiterwanderung 386
gefälschtes / betrügerisches Reise-oder Identitätsdokument 410
gegenseitige Anerkennungsvereinbarung 313
Gemeinsame Grundprinzipien 415
Gemeinsames Europäisches Asylsystem 67
gemischte Wanderungs-/ Migrationsbewegung 39
Genfer Konvention von 1951 und Protokoll von 1967 76
geschlechtsspezifische Gewalt 319
gesteuerte Migration 80
gestrandeter Migrant (term is not used in AT, DE, LU) 186
Glaubwürdigkeitsprüfung / Prüfung der Glaubwürdigkeit 381
Gleichbehandlungsgrundsatz 418
Grenzarbeitnehmer 295
Grenzbewohner 290
Grenzgänger 294
Grenzgebiet / Grenzregion 289
Grenzkontrolle 296
Grenzübergang / Grenzübergangsstelle 292
Grenzübertritt 290
Grundrechte 274
Gruppe der Acht (Rom-Lyon-Gruppe), Untergruppe von Migrationsexperten 73
Gruppenfeststellung der Flüchtlingseigenschaft 252
Gruppenverfolgung 300
Häftling 330
Haftstandards und -bedingungen 328
Haftzentrum 329
Herkunftsländerinformation 185
Herkunftsland, Herkunftsstaat 184
hochqualifizierte Beschäftigung 153
hochqualifizierter Migrant 154
Hochrangige Arbeitsgruppe Asyl und Einwanderung 359
Hoher Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen 413
Hotspot-Konzept; Brennpunkt-System (EU acquis) 116
humanitärer Schutz 93
identifiziertes Opfer von Menschenhandel 354

Identität 88
illegale Beschäftigung 167
illegale Beschäftigung eines Drittstaatsangehörigen mit rechtmäßigem Aufenthalt 165
illegale Beschäftigung eines Drittstaatsangehörigen ohne rechtmäßigen Aufenthalt 169
Informations-, Diskussions- und Austauschzentrum für Fragen in Zusammenhang mit dem Überschreiten der Außengrenzen und der Einwanderung 291
Informations- und Koordinierungsnetz für die Migrationsbehörden der Mitgliedstaaten 340
informelle Wirtschaft / Schattenwirtschaft 38
Inhaber einer Blauen Karte EU 48
innerbetrieblich versetzte Person 310
Integration 157
integrierte europäische Grenzverwaltung 66
interkultureller Dialog 159
Internationale Kinderrechtskonvention 419
internationale Menschenrechts-normen 104
Internationale Organisation für Migration 119
internationaler Schutz 120
interner Schutz 309
irreguläre Einreise 333
irregulärer Aufenthalt 332
irregulärer Migrant 334
Kernfamilie 411
Kettenmigration 143
Kind 171
Kinderarbeit 172
kleiner Grenzverkehr 242
kombinierte Erlaubnis 412
Konferenz der Generaldirektoren der Einwanderungsbehörden 200
Konventionsflüchtling 74
Kooperationsplattform für Migration und Entwicklung 221
Kriegsverbrechen 317
Kultur 159
kultureller Pluralismus 160
kulturelle Vielfalt 161
kurzfristig aufhältiger Migrant / Kurzzeit-Migrant / temporärer Migrant 343
kurzfristige Mobilität (von Forschern) 180
Land der Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft 135
langfristig Aufenthaltsberechtigter 280
langfristig aufhältiger Migrant, Langzeit-Migrant 281
langfristige Migration / Langzeit-Migration 278
langfristige Mobilität (von Forschern) 277
legale Einreise 164
legale Migration 163
Legalisierung / Regularisierung 166
LGB(TI) 92
Mandatsflüchtling 211
Maßnahmenpaket Intelligente Grenzen 421
materielle Aufnahmebedingungen 14
Mechanismus zur gegenseitigen Information 141
Menschenhandel 103
Menschenrechte 104
Migrant 188
Migrant aus wirtschaftlichen Gründen / Wirtschaftsmigrant 339
Migrant der zweiten Generation 348
Migration 219
Migrationsprofil 223
Migrationsroute 199
Migrationsrouten-Initiative 224
Minderheit 406
Minderjähriger 19
Minimumstandards 407
mittelbare Diskriminierung 408
Mitwirkungspflicht 417
Mobilitätspartnerschaft 177
Multikulturalismus 216
Nationale Kontaktstellen für Integration 158
nationaler Überweisungsmechanismus 136
Nettomigration 229
Netzwerk für Asylpraktiker der Europäischen Union (Eurasil) 52
neuangesiedelter Flüchtling 383
Neuansiedlung 384
Neuansiedlungsprogramm 385
New Yorker Erklärung für Flüchtlinge und Migranten / New Yorker Erklärung zu Flüchtlingen und Migranten 253
Nicht-EU-Bürger 43
Nichtzurückweisung / Non-refoulement / Schutz vor Zurückweisung / Verbot der Ausweisung und Zurückweisung 256
Notfallsystem; Notfallklausel (EU acquis) 99
Nothilfe-Treuhandfonds der Europäischen Union für Afrika 61
offensichtlich unbegründeter Antrag auf internationalen Schutz 106
Öffentliches online-Register echter Identitäts- und Reisedokumente 114
organisierte Kriminalität 117
Östliche Partnerschaft 111
Overstayer, rechtswidrige Überschreitung eines befristeten Aufenthalts 86
Palermo-Protokoll 262
Person, der internationaler Schutz zuerkannt wurde 130
Person, der subsidiärer Schutz zuerkannt wurde 350
persönliche Anhörung zum Antrag auf internationalen Schutz 364
Person mit Anspruch auf subsidiären Schutz 87
Person mit Migrationshintergrund 190
positive Diskriminierung 283
Prager Prozess 284
Prima-Facie Flüchtling 285
Prüfung eines Antrags auf internationalen Schutz 128
Pull-Faktor 399
Push-Faktor 371
Push-Pull-Faktor 371
Quote 149
Rassismus 297
rassistische Diskriminierung / Rassendiskriminierung 299
Recht, Asyl zu gewähren / Asylrecht (DE) 363
Recht auf Asyl 236

Recht auf Berufung 392
Recht auf einen wirksamen Rechtsbehelf 392
Recht auf Familieneinheit /
Recht auf Wahrung des Familienverbandes 234
Recht auf Familienleben 233
Recht auf Freizügigkeit 232
Recht auf Rechtsbehelf 392
rechtskräftige Entscheidung 166
Regionale Migrations-, Asyl- und Flüchtlingsinitiative 196
Regionales Schutzprogramm 21
Reintegration 382
Reintegrationshilfe 382
Reisedokument 211
Repatriierung 156
Residenzpflicht / Wohnsitzauflage 23, 241
rohe Netto-Migrationsrate 230
Rückführung (EU acquis); Ausweisung (DE) 205
Rückführungsentscheidung (EU acquis) /
Ausweisungsentscheidung (DE, LU) 210
Rückkehr 264
Rückkehraktion 258
Rückkehreinsatz 255
Rückkehrentscheidung (EU acquis) /
Rückführungsentscheidung (DE) 260
Rückkehrer 265
Rückkehrhilfe für Personen, denen internationaler Schutz
zuerkannt wurde, Rückkehrhilfe für Asylberechtigte (AT) 266
Rückkehrland 265
Rückkehrpflichtigee Person, die nicht zurückgeführt
werden kann 259
Rückkehrprogramm 257
Rücknahme des Antrags auf internationalen Schutz 129
Rückübernahme 336
Rückübernahmeabkommen 337
Rücküberweisung 289
Sachbearbeiter in Verfahren für internationalen Schutz /
Referent in Verfahren für internationalen Schutz (AT) 287
Saisonarbeiter 138
Scheinadoption 83
Scheinehe 179
Scheinpartnerschaft 81, 82
Schengener Durchführungsübereinkommen 304
Schengener Grenzkodex 301
Schengener Informationssystem 303
Schengener Übereinkommen 302
Schleusung von Migranten 191
Schüler 240
Schutz 320
schutzbedürftige Person 77
Schwarzmeersynergie 217
Segregation 304
Selbstständiger, selbstständig erwerbstätige Person (LU) 110
sicherer Drittstaat 356
sicherer Herkunftsstaat 355
Soforteinsatzteam für Grenzsicherungszwecke 296
Sozialdumping 315
soziale Ausgrenzung 316
soziale Eingliederung 315
soziale Gruppe 416
soziale Sicherheit 316
Sozialpartner 368
Sozialschutzleistungen 314
spontane Migration 317
Sprachanalyse zur Bestimmung der Herkunft 145
Staatenloser 133
Staatsangehörigkeit / Staatsbürgerschaft 134
statutärer Flüchtling 335
Stockholmer Programm 353
Strategisches Komitee für Einwanderungs-,
Grenz- und Asylfragen 195
Strukturierter Dialog über Migrationsfragen zwischen
der EU und den Ländern Lateinamerikas und der Karibik 44
Student 239
subsidiärer Schutz 349
subsidiärer Schutzstatus 350
Such- und Rettungseinsatz 213
tatsächliche Gefahr, einen ernsthaften Schaden zu erleiden 344
Team zur Unterstützung der Migrations-verwaltung 187
temporäre Migration 341
Territorialprinzip / Ius soli / Geburtslandprinzip 323
Transitland 139
Transportunternehmer 175
Übereinkommen der Vereinten Nationen
über die Rechte des Kindes 419
Überstellungsanordnung 305
Übertragung der Zuständigkeit / Dublin-Überstellung 32
Überwachung von Rückführungen 246
üblicher Aufenthaltsort 390
Umsiedlung (EU-acquis) 308
Umweltvertriebener 420
unbegleiteter Minderjähriger 105
unbegründeter Antrag auf internationalen Schutz 275
unbezahlter Auszubildender 263
Unionsbürger 380
Unionspräferenz 380
unmenschliche Behandlung oder Bestrafung 37
unmittelbare Diskriminierung 408
unterstützte freiwillige Rückkehr 352
Untertauchen 242
unzulässiger Antrag auf internationalen Schutz 125
Verbindungsbeamter für Einwanderungsfragen 197
Verbleib im Mitgliedstaat 118
Verbrechen gegen die Menschlichkeit 298
Verfahren auf internationalen Schutz 362
Verfahrensgarantien 212
Verfolgung 387
Verfolgung aufgrund des Geschlechts 318
Verfolgungsgründe (nach) der Genfer Konvention,
Konventionsgründe 75
Verfolgungshandlung 388

vermutetes Opfer von Menschenhandel 239
Verteilungsschlüssel 42
Vertragsarbeitnehmer 189
Vertrag von Lissabon 178
Vertreibung 155
Vertreter (EU acquis) / Stellvertreter (DE) 35
Verweigerung der Einreise (EU acquis) / Einreiseverbot (DE) 162
Viktimisierung 377
Visaerleichterungs-Abkommen 401
Visa-Informationssystem 403
Visakodex 402
Visum 400
Visum für den Flughafentransit 173
Visum für den kurzfristigen Aufenthalt 181
Visum für den längerfristigen Aufenthalt, (EU acquis) / Langzeit-Visum 279
Völkermord 137
Vollstreckungsmaßnahme 376
vorläufige Außengrenze 407
vorübergehender Schutz 342
Wanderungsbewegung / Migrationsbewegung 225
Wanderungsvolumen 150
weibliche Genitalverstümmelung 228
Weltforum über Migration und Entwicklung 220
Wiedereinreise (von Forschern) 201
Wirtschaftsmigration / Migration aus wirtschaftlichen Gründen 338
wllkürliche Gewalt 214
Wohnbevölkerung 85
Zielland 150
zirkuläre Migration 147
Zugang zu medizinischer Versorgung 235
Zulassung zum Hoheitsgebiet 202
Zusammenführender / Sponsor 269
Zuwanderung (EU acquis) / Einwanderung / Immigration 193
Zuwanderungsprogramm / Einwanderungsprogramm 198
Zuwanderungsquote / Einwanderungsquote 198
zuzugsberechtigter Familienangehöriger 94
Zwangsarbeit 248
Zwangsheirat 243
Zwangsmigrant 244
zwangsweise Rückführung / Zwangsrückführung / erzwungene Rückkehr 247
Zwischenstaatliche Beratungen über Migration, Asyl und Flüchtlinge 100

Italia

accertamento dell'età 112
accesso alla procedura 286
accesso all'assistenza sanitaria 235
Accordo di Cotonou 28
accordo di facilitazione del visto 401
accordo di reciproco riconoscimento 313
accordo di riammissione 337
Accordo di Schengen 302
acculturazione 18
acquisizione di cervelli 17
acquisizione di cittadinanza 132
acquis UE 47
adattamento 312
adozione 11, 96
adozione fittizia 83
adulto / maggiorenne 14
afflusso massiccio 113
Agenzia dell'Unione Europea per i Diritti Fondamentali 63
Agenzia Europea per la Gestione della Cooperazione Operativa delle Froniere Esterne dei Paesi membri dell'Unione Europea 64
allontanamento 206
Alto Commissariato delle Nazioni Unite per i Rifugiati 413
alunno 240
ammissione sul territorio 202
analisi del mercato del lavoro 374
apolide 133
applicazione di gestione integrata dei rimpatri 109
apprendista retribuito 262
Approccio globale in materia di migrazione e mobilità 192
arresto 149
asilo 358
assimilazione 22
assistenza alla reintegrazione 382
asylum shopping 365
atti di persecuzione 388
attraversamento della frontiera 290
autorità responsabile per il riconoscimento dello status di rifugiato 227
bambino 171
beneficiario di protezione internazionale 130
carenza di forza lavoro 375
Carta blu UE 48
Carta dei Diritti Fondamentali dell'Unione Europea 62
catena migratoria 143
cause di persecuzione ex Convenzione di Ginevra 75
centro di accoglienza per richiedenti asilo 397
Centro di Informazione, di Riflessione e di Scambi in materia di Attraversamento delle Frontiere e di Immigrazione 291
circolazione di cervelli 16
cittadinanza 134
cittadino dell'Unione 380
cittadino di un paese terzo 151
cittadino di un paese terzo presente irregolarmente 168
cittadino non comunitario 43
clausola di esclusione 282
codice dei visti 402
codice frontiere Schengen 301
colloquio personale per la protezione internazionale 364
Comitato Immigrazione e Asilo 194
Comitato Strategico in materia di Immigrazione, Frontiere e Asilo 195
componente familiare 270
condizioni di accoglienza 398
condizioni materiali di accoglienza 14
Conferenza dei Direttori generali per i servizi all'immigrazione 200
Consultazioni Inter-Governative in materia di Immigrazione, Asilo e Rifugiati 100
controllo di frontiera 296
Convenzione delle Nazioni Unite sui diritti dell'infanzia e dell'adolescenza 419
Convenzione di Dublino 34
Convenzione di Ginevra del 1951 e Protocollo di New York del 1967 76
Convenzione di Schengen 304
Convenzione Europea dei Diritti dell'Uomo 54
Corte di giustizia dell'Unione europea 65
Corte europea dei diritti dell'uomo 55
criminalità organizzata 117
crimine contro l'umanità 298
crimine di guerra 317
cultura 159
danno grave 390
dati biometrici 26
datore di lavoro 369
decisione definitiva 166
decisione di espulsione 210
decisione di ritorno 260
detenuto 330
Dialogo 5+5 sulle Migrazioni nel Mediterraneo Occidentale 409
Dialogo Euro-Africano sulla Migrazione e lo Sviluppo 222
dialogo interculturale 159
Dialogo strutturato UE-ALC sulla migrazione 44
Dialogo sulla Migrazione di Transito nel Mediterraneo 404
diaspora 31
Dichiarazione di New York sui rifugiati e i migranti 253
diritti fondamentali 274
diritti umani 104
diritto all'asilo 236
diritto alla vita familiare 233
diritto all'unità familiare 234
diritto dei diritti umani 104
diritto di asilo 363
diritto di libera circolazione 232
diritto di ricorso 392
diritto di soggiorno 237
discriminazione diretta 408
discriminazione indiretta 408
discriminazione positiva 283
discriminazione razziale 299
disposizione alternativa al trattenimento 326
diversità culturale 161
divieto di ingresso 202

documento di viaggio 211
documento di viaggio o di identità fraudolento 410
domanda d'asilo 361
domanda di protezione internazionale 124
domanda di protezione internazionale manifestamente infondata 106
domanda infondata per il riconoscimento della protezione internazionale 275
domanda reiterata di protezione internazionale 226
doppia cittadinanza 215
dumping sociale 315
economia informale 38
effetto sospensivo 182
emigrante 207
emigrazione 207
esame della domanda di protezione internazionale 128
esclusione sociale 316
esodo 113
espulsione 205
Eurasil 52
Eurodac 53
EUROPOL 69
Eurostat 70
falsa dichiarazione di filiazione 391
famiglia nucleare 411
familiare 267
fattore di attrazione 399
fattore di spinta 371
fattore di spinta-attrazione 371
flusso migratorio 225
flusso migratorio misto 39
Fondo Asilo, Migrazioni e Integrazione / FAMI 360
Fondo fiduciario d'emergenza dell'Unione Europea per l'Africa 61
Forum Globale su Migrazione e Sviluppo 220
frontaliero 290
frontiera esterna temporanea 407
frontiera esterna UE 51
frontiera interna UE 50
fuga 242
fuga di cervelli 18
funzionario di collegamento incaricato dell'immigrazione 197
garanzie procedurali 212
genocidio 137
Gestione europea integrata delle frontiere 66
giustificato timore di persecuzione 276
grado di intensità della prova 231
gruppo di criminalità organizzata 117
Gruppo di lavoro ad alto livello in materia di asilo e migrazione 359
gruppo sociale 416
gruppo sociale / parti sociali 368
identificazione della vittima di tratta di esseri umani 102
immigrazione 193
impiego 22
inclusione sociale 315
incontro fra domanda e offerta di lavoro 372
individuazione della vittima di tratta degli esseri umani 101
informazioni sul paese di origine 185
ingresso autorizzato 164
ingresso irregolare 333
Iniziativa Regionale Migrazione, Asilo, Rifugiati 196
Iniziativa «Rotte migratorie» 224
inoltro di una domanda di protezione internazionale 127
integrazione 157
intervento di rimpatrio 255
ius sanguinis 273
ius soli 323
lavoratore autonomo 110
lavoratore distaccato 184
lavoratore frontaliero 294
lavoratore migrante 306
lavoratore migrante a contratto 189
lavoratore ospite 399
lavoratore stagionale 138
lavoratore straniero distaccato (persona trasferita all'interno della stessa società in un altro paese) 310
lavoratore straniero frontaliero 295
lavoro 370
lavoro altamente qualificato 153
lavoro forzato 248
lavoro illegale 167
lavoro illegale di un cittadino di un paese terzo irregolarmente soggiornante 169
lavoro illegale di un cittadino di un paese terzo regolarmente soggiornante 165
lavoro infantile 172
legislazione sull'asilo 254
LGB(TI) 92
matrimonio fittizio 179
matrimonio forzato 243
Meccanismo di Informazione Reciproca 141
meccanismo nazionale di riferimento 136
migrante 188
migrante altamente qualificato 154
migrante bloccato 186
migrante di breve termine 343
migrante di lungo termine 281
migrante di seconda generazione 348
migrante economico 339
migrante forzato 244
migrante irregolare 334
migrazione 219
migrazione autorizzata 163
migrazione circolare 147
migrazione di breve termine 180
migrazione di lungo termine 278
migrazione economica 338
migrazione familiare 272
migrazione forzata 245
migrazione gestita 80
migrazione irregolare 331
migrazione netta (o saldo migratorio) 229

migrazione per motivi di lavoro 373
migrazione spontanea 317
migrazione temporanea 341
migrazione totale 150
minoranza 406
minorenne 19
minore non accompagnato 105
minore separato 95
misura di esecuzione 376
mobilità intra-UE 49
molestia 98
multiculturalismo 216
mutilazione genitale femminile 228
naturalizzazione 131
nazionalità etnica 41
non-refoulement 256
norme minime 407
obbligo di collaborazione 417
occupato 370
onere della prova 346
operatore impegnato nella procedura di protezione internazionale 287
operazione di ricerca e soccorso 213
operazione di rimpatrio 258
ordine di trasferimento 305
Organizzazione Internazionale per le Migrazioni 119
Osservatorio Africa, Caraibi e Pacifico sulle migrazioni 13
overstayer 86
pacchetto «Frontiere intelligenti» 421
paese di cittadinanza 135
paese di destinazione 150
paese di nascita 323
paese di origine 184
paese di origine sicuro 355
paese di primo asilo 36
paese di ritorno 265
paese di transito 139
paese ospitante 395
paese terzo 152
paese terzo sicuro 356
Partenariato Africa-UE in materia di Migrazione, Mobilità e Occupazione 12
Partenariato euromediterraneo 71
Partenariato Orientale 111
partenariato per la mobilità 177
partenza volontaria 393
perdita di cittadinanza 131
permanenza nello Stato membro 118
permesso di soggiorno 236
permesso di soggiorno per motivi di lavoro 367
permesso unico 412
persecuzione 387
persecuzione di genere 318
persecuzione di gruppo 300
persona a carico 94
persona avente titolo a beneficiare della protezione sussidiaria 87
persona che compie ritorno 265
persona collocata alla pari 24
persona con un background migratorio 190
persona vulnerabile 77
Piattaforma di cooperazione sulla migrazione e lo sviluppo 221
pluralismo culturale 160
politica di sicurezza e di difesa comune 414
politica europea di vicinato 57
popolazione abitualmente residente 85
popolazione de facto 29
popolazione de jure 30
popolazione straniera di un paese 204
Portale europeo dell'immigrazione 45
preferenza comunitaria 380
presentazione di una domanda di protezione internazionale 108
prestazione di protezione sociale 314
Principi Comuni di Base 415
principio di parità di trattamento 418
procedura accelerata di protezione internazionale 126
procedura di protezione internazionale 362
procedura Dublino 33
procedura unica di domanda 411
Processo di Bali 25
Processo di Budapest 27
Processo di Praga 284
profilo migratorio 223
programma di protezione regionale 21
programma di reinsediamento 385
programma di ritorno 257
Programma di Stoccolma 353
programma per l'immigrazione 198
protezione 320
protezione all'interno del paese di origine 309
protezione internazionale 120
protezione sussidiaria 349
protezione temporanea 342
protezione umanitaria 93
Protocollo di Palermo 262
provvedimento di allontanamento 209
pulizia etnica 40
Punti di contatto nazionali sull'integrazione 158
quota 149
quota (per immigrati) 198
rappresentante 35
razzismo 297
Regolamento di Dublino 31
regolarizzazione 166
reinsediamento 384
reintegrazione 382
relazione stabile fittizia 81
residente di lungo termine 280
residenza abituale 390
respingimento (rifiuto di ingresso) 162
responsabili di persecuzione 389
Rete di Informazione e Coordinamento per i Servizi di Gestione dell'Immigrazione degli Stati Membri (ICONet) 340

Rete Europea sulle Migrazioni 56
revoca della protezione internazionale 122
revoca dello status di rifugiato 251
Riammissione 336
ricercatore 366
richiedente asilo 357
richiedente che necessita di garanzie procedurali particolari 78
richiedente con esigenze di accoglienza particolari 79
richiedente protezione internazionale 123
richiedente protezione internazionale respinto 146
ricollocazione 308
ricongiungimento familiare 271
riconoscimento collettivo dello status di rifugiato 252
riconoscimento della qualifica estera 379
rifugiato 249
rifugiato a causa di una guerra civile 311
rifugiato de facto 351
rifugiato ex Convenzione di Ginevra 74
rifugiato ex Mandato 211
rifugiato in transito 140
rifugiato prima facie 285
rifugiato reinsediato 383
rifugiato sur place 322
rifugiato titolare dello status prima della Convenzione di Ginevra del 1951 335
rifugiato vagante 148
rimessa 289
rimpatrio 156
rinvio dell'allontanamento 208
rischio di fuga 243
rischio effettivo di subire un grave danno 344
ritiro della domanda di protezione internazionale 129
ritorno obbligato 247
ritorno / rimpatrio 264
ritorno volontario 394
ritorno volontario assistito 352
rotta migratoria 199
sanzione nei confronti del datore di lavoro 369
segregazione 304
sesso 26
sfollato interno 203
sfollato per motivi ambientali 420
sfruttamento 96
sicurezza sociale 316
Sinergia del Mar Nero 217
sistema basato sui punti di crisi 116
Sistema di Informazione Schengen 303
Sistema di Informazione Visti 403
(sistema di) monitoraggio dei rimpatri forzati 246
sistema di risposta all'emergenza 99
Sistema europeo comune di asilo 67
Sistema europeo di sorveglianza delle frontiere esterne 58
società di accoglienza 396
soggetto che offre protezione 321
soggiorno irregolare 332
soluzione durevole 142
Sottogruppo G8 Roma / Lione di esperti in migrazione (R / L) 73
sponsor 269
spostamento pericoloso 386
spreco di cervelli 17
Squadre di rapido intervento alle frontiere (RABIT) 296
standard e condizioni del trattenimento 328
Stato membro ospitante 395
status di protezione sussidiaria 350
status di rifugiato 250
stock di casi pendenti (nelle procedure di protezione internazionale) 288
stock di migranti 191
stock di popolazione 405
stock di popolazione straniera 378
straniero 377
struttura alloggiativa (per richiedenti asilo) 397
struttura di accoglienza 398
struttura di trattenimento 329
studente 239
tasso di riconoscimento (nelle procedure di protezione internazionale) 97
tasso grezzo di migrazione netta (o saldo migratorio) 230
tirocinante / apprendista 83
tirocinante non retribuito 263
titolare di Carta blu UE 48
titolo di soggiorno 238
tortura 144
traffico di migranti 191
traffico frontaliero locale 242
transito 139
trasferimento degli obblighi dello Stato competente nella procedura Dublino 32
tratta di esseri umani 103
Trattato di Lisbona 178
trattenimento 327
Ufficio Europeo di Sostegno per l'Asilo 60
unione civile fittizia 82
valico di frontiera 292
valutazione delle prove 345
valutazione di credibilità 381
vettore 175
violenza di genere 319
visto 400
visto di transito aeroportuale 173
visto per soggiorno di breve durata 181
visto per soggiorno di lunga durata 279
vittima identificata di tratta di esseri umani 354
vittima presunta di tratta di esseri umani 239
vittimizzazione 377
zona di frontiera 289

Portugali

abandono voluntário 393
abordagem global da imigração 192
Acordo de Cotonou 28
acordo de readmissão 337
acquis UE 47
actos de perseguição 388
adaptação 312
adiamento do afastamento 208
adopção 11, 96
adopção de conveniência 83
adulto / maior de idade 14
afastamento 206
afluxo maciço 113
Agência Europeia de Gestão da Cooperação Operacional nas Fronteiras Externas da União Europeia 64
Agência para os Direitos Fundamentais 63
agentes de perseguição 389
agentes de protecção 321
aluno 240
análise de um pedido de proteção internacional 128
apátrida 133
Aplicação de Gestão de Migração Irregular 109
aquisição de nacionalidade 132
asilo 358
assimilação 22
asylum shopping 365
au pair 24
autoridade responsável pela decisão (asilo) 227
autorização de residência 236
Autorização de trabalho 367
autorização única 412
auxílio à imigração ilegal 191
beneficiário de protecção internacional 130
brain gain 17
brain waste 17
Carta Europeia dos Direitos Fundamentais 62
cartão azul UE 48
casamento de conveniência 179
casamento forçado 243
centro de acolhimento 397
Centro de Informação, Reflexão e Intercâmbio em matéria de Passagem das Fronteiras e Imigração 291
centro de instalação temporária 329
cidadão da União Europeia 380
Cimeira Ásia-Europa 10
circulação de cérebros 16
cláusulas de exclusão 282
Código das Fronteiras Schengen 301
Código de Vistos 402
Comité Estratégico Imigração, Fronteiras e Asilo 195
Comité Imigração e Asilo 194
condições de acolhimento 398
condições materiais de acolhimento 14
conferência dos directores-gerais dos serviços de imigração 200
conferência ministerial euro-africana sobre migração e desenvolvimento 222
consultas intergovernamentais sobre migrações, asilo e refugiados 100
controlo de fronteira 296
Convenção das Nações Unidas sobre os Direitos da Criança 419
Convenção de Dublin 34
Convenção de Genebra e Protocolo 76
Convenção Europeia dos Direitos Humanos 54
criança 171
criança separada 95
crimes contra a humanidade 298
crimes de guerra 317
cultura 159
decisão de afastamento 209
decisão de afastamento / notificação para abandono 260
decisão de expulsão 210
decisão de transferência 305
decisão final 166
Declaração de Nova Iorque sobre os refugiados e os migrantes 253
dependente / pessoa a cargo 94
deslocado ambiental 420
deslocado interno 203
detecção 149
detenção 327
determinação colectiva do estatuto de refugiado (refugiados prima facie) 252
diálogo 5+5 para o Mediterrâneo ocidental 409
diálogo estruturado sobre migrações EU-ALC 44
Diálogo sobre migração de trânsito no Mediterrâneo 404
diáspora 31
direito ao asilo 363
direito a recurso 392
direito à unidade familiar 233, 234
direitos fundamentais 274
discriminação directa 408
discriminação indirecta 408
discriminação positiva 283
discriminação racial 299
diversidade cultural 161
dupla nacionalidade 215
economia informal 38
emigração 207
emigrante 207
empregado 370
empregador 369
emprego 370
emprego altamente qualificado 153
emprego de imigrantes ilegais 169
emprego ilegal 165, 167
entrada irregular 333
Equipas de Intervenção Rápida nas Fronteiras 296
estado membro de acolhimento 395
estagiários / formandos 83
estagiários / formandos não remunerado 263
estagiários / formandos remunerados 262
estatuto de protecção subsidiária 350

estatuto de refugiado 250
estrangeiro 377
estrangeiro com excesso de permanência 86
estudante 239
Eurasil 52
Eurodac 53
Eurostat 70
exclusão social 316
exôdo 113
exploração 96
expulsão 205
factor de afastamento / factor de atracção 371
factor de afastamento / push factor 371
factor de atracção / pull factor 399
falsas declarações parentesco 391
fluxo migratório 225
Forum global sobre migrações e desenvolvimento 220
fronteira externa 51
fronteira externa temporária 407
fronteira interna 50
fuga de cérebros / brain drain 18
fuga / evasão 242
Fundo Fiduciário de Emergência da UE para África 61
Fundo para o asilo, a migração e a integração / FAMI 360
Gabinete Europeu de Apoio ao Asilo 60
genocídio 137
Gestão europeia integrada de Fronteiras 66
grupo alto nível asilo e migração 359
grupo alvo de perseguição 300
ICONet 340
igualdade de tratamento 418
imigração 193
imigrante irregular 334
inclusão social 315
informação sobre países de origem 185
iniciativa regional sobre migração, asilo e refugiados 196
Iniciativa sobre rotas migratórias 224
integração 157
interdição de entrada 202
intervenção de regresso 255
investigador 366
ius sanguinis 273
ius soli 323
legislação de asilo 254
limpeza étnica 40
Mecanismo de Informação Mútua 141
medida de execução 376
membros da familia 267
menor 19
menor desacompanhado 105
migração 219
migração assistida 198
migração assistida / Gestão de Migrações 80
migração bruta 150
migração circular 147
migração de longa duração 278
migração económica 338
migração espontânea 317
migração familiar 272
migração forçada 245
migração irregula 331
migração laboral 373
migração legal 163
migração temporária 341
migrante 188
Migrante altamente qualificado 154
migrante de curta duração 343
migrante de longa duração 281
Migrante de segunda geração 348
migrante económico 339
migrante forçado 244
migrante trabalhador sasonal 138
Minoria 406
monitorização do retorno forçado 246
nacionais de países terceiros 43
nacionais de países terceiros detectados em situação ilegal 168
nacional de país terceiro 151
nacionalidade 134
naturalização 131
non-refoulement 256
normas e condições de detenção 328
núcleo familiar 411
ofensas graves 390
Oficial de ligação de imigração 197
ónus da prova 346
operação de busca e salvamento 213
Operação de regresso 258
Organização Internacional para as Migrações 119
origem étnica 41
país de acolhimento 395
país de destino 150
país de nacionalidade 135
país de nascimento 323
país de origem 184
país de origem seguro 355
país de retorno 265
país de trânsito 139
país terceiro 152
país terceiro seguro 356
Parceria Africa-UE para as migrações, mobilidade e emprego 12
parceria de conveniência 81
parceria oriental 111
parcerias para a mobilidade 177
passagem de fronteira 290
pedido de asilo 361
pedido de protecção internacional 124
pedido subsequente de proteção internacional 226
pequeno tráfego fronteiriço 242
perda de nacionalidade 131
perfil migratório / profiling 223
perigo de fuga 243
permanecer num estado membro 118

permanência irregula 332
perseguição 98, 387
Pessoa com antecedentes migratórios 190
pessoa elegível para protecção subsidiária 87
pessoas transferidas temporariamente pela empresa 310
pessoa vulnerável 77
plataformas de cooperação 221
pluralismo cultural 160
ponto de passagem fronteiriço 292
Pontos de Contacto Nacionais de Integração 158
população (de direito) 30
população (de facto) 29
população estrangeira 204
população residente 85
Portal da Imigração da UE 45
primeiro país de asilo 36
princípios básicos comuns 415
procedimento de pedido único 411
Processo de Bali 25
Processo de Budapeste 27
Processo de Praga 284
programa de reinstalação 385
Programa regional de protecção 21
programas de retorno 257
protecção 320
protecção humanitária 93
protecção internacional 120
protecção temporária 342
Protocolo de Palermo 262
quota 149
quota de imigração 198
Racismo 297
Readmissão 336
reagrupamento familiar 270, 271
recolocação 308
recusa de entrada a nacionais de países terceiros 162
Rede Europeia das Migrações 56
refugiado 249
refugiado de facto 351
refugiado (na acepção da Convenção de Genebra de 1951 relativa aos refugiados) 74
refugiados de guerra 311
refugiados em trânsito 140
refugiados estatutários 335
refugiados (Mandato) 211
refugiados prima facie 285
refugiados sur place 322
regresso voluntário 352
Regulamento de Dublin 31
regularização 166
reinstalação 384
reintegração 382
remessas 289
repatriamento 156
representante legal 35
requerente com necessidade de garantias processuais especiais 78
requerente com necessidades de acolhimento especiais 79
requerente de asilo 357
requerente de protecção internacional 123
requerente do reagrupamento familiar 269
requerentes de asilo em orbita 148
requerimento manifestamente infundado de proteção internacional 106
residência habitual 390
residente de longa duração 280
residente fronteiriço 290
retirada do estatuto de proteção internacional 122
retirada do estatuto de refugiado 251
retirada do pedido de protecção internacional 129
retornado 265
retorno 264
retorno forçado 247
retorno voluntário 394
saldo migratório 229
sexo 26
Sistema de Informação de Schengen 303
Sistema de Informação de Vistos 403
Sistema Europeu Comum de Asilo 67
Sistema Europeu de Vigilância das Fronteiras 58
sociedade de acolhimento 396
subgrupo de peritos de migração Leão / Roma – G8 73
taxa bruta do saldo migratório 230
titular do cartão azul UE 48
título de residência 238
trabalhador convidado 399
trabalhador destacado 184
trabalhador fronteiriço 295
trabalhador migrante 306
trabalhador migrante por conta de outrem 189
trabalho infantil 172
tráfico de seres humanos 103
trânsito 139
transportador 175
visto 400
visto de curta duração 181
visto de longa duração 279
visto de trânsito aeroportuário 173
vitimização 377
xenofobia 218
zona fronteiriça 289

acceso a la asistencia sanitaria 235
acervo comunitario 47
acoso 98
actividad profesional 22
actos de persecución 388
Acuerdo de Cotonou 28
acuerdo de facilitación de visados 401
acuerdo de readmisión 337
acuerdo de reconocimiento mutuo 313
Acuerdo de Schengen 302
aculturación 18
adaptación 312
adopción 11, 96
adopción de conveniencia 83
adquisición de nacionalidad 131
adquisición y atribución de nacionalidad 132
adulto 14
afluencia masiva 113
Agencia de Derechos Fundamentales de la Unión Europea 63
Agencia europea par la gestión de las fronteras exteriores 64
agentes de persecución 389
agentes de protección 321
alternativas al internamiento 326
Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados 413
Análisis lingüístico para la determinación del origen 145
apátrida 133
aplazamiento de la expulsión 208
aprehensión 149
Área de urgencia migratoria 115
asilo 358
asimilación 22
Asistencia al retorno 266
Asociación África-UE sobre migración, movilidad y empleo 12
asociación de movilidad 177
Asociación Euromediterránea 71
Asociación Oriental 111
au pair 24
autoridad decisoria de asilo 227
beneficiario de protección internacional 130
Beneficiario de protección subsidiaria 350
cadena migratoria 143
Cambio de status 237
captación de cerebros 17
carga de la prueba 346
Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea 62
Catálogo de ocupaciones de difícil cobertura 374
centro de acogida 397
Centro de información, reflexión e intercambio en materia de cruce de fronteras e inmigración 291
centro de internamiento 329
centros de acogida 398
circulación de cerebros 16
ciudadano de la Unión 380
cláusula de exclusión 282
Clave de distribución 42
Código de fronteras Schengen 301
Código de visados 402
Comité de Inmigración y Asilo 194
Comité Estratégico de Inmigración, Fronteras y Asilo 195
compra de asilo 365
condiciones de acogida 398
condiciones materiales de acogida 14
Conferencia Asia-Europa 10
Conferencia de Directores Generales de los Servicios de Inmigración 200
Consultas Intergubernamentales sobre Asilo, Refugio y Migración 100
Control automatizado de fronteras 324
control fronterizo 296
Convenio de Dublín 34
Convenio de Ginebra de 1951 y Protocolo de 1967 76
Convenio de Schengen 304
Convenio Europeo de Derechos Humanos 54
crimen contra la humanidad 298
crímenes de guerra 317
cruce de frontera 290
cultura 159
cuota 149
cuota de inmigración 198
daños graves 390
datos biométricos 26
decisión de expulsión 210
declaración falsa de paternidad / maternidad 391
delincuencia organizada 117
denegación de entrada 162
dependiente 94
derecho a la libre circulación 232
derecho a la unidad de la familia 234
derecho a la vida en familia 233
derecho de asilo 236, 363
derecho de residencia 237
derechos humanos 104
Desplazamiento 155
detección de víctimas de trata de seres humanos 101
detenido 330
determinación colectiva de la condición de refugiado 252
determinación de la edad 112
Determinación de la identidad de un solicitante de protección internacional 89
Diálogo 5+5 sobre migración en el Mediterráneo Occidental 409
Diálogo estructurado UE-ALC sobre migración 44
dialogo euroafricano sobre migración y desarrollo 222
diálogo intercultural 159
Diálogo sobre la Migración de Tránsito en el Mediterráneo 404
diáspora 31
discriminación directa 408
discriminación indirecta 408
discriminación positiva 283
discriminación racial 299
diversidad cultural 161

doble nacionalidad 215
documento de identidad o de viaje fraudulento 410
documento de residencia 238
documento de viaje 211
Documentos falsos y auténticos en línea 15
dumping social 315
economía informal 38
efecto suspensivo 182
emigración 207
emigrante 207
empleado 370
empleador 369
empleo 370
empleo altamente cualificado 153
empleo ilegal 167
empleo ilegal de nacional de tercer país en situación de residencia legal 165
empleo ilegal de nacional de tercer país en situación irregular 169
entrada irregular 333
entrada legal 164
entrada legal al territorio 202
Equipo de apoyo a la gestión de la migración 187
equipos de intervención rápida en frontera 296
escolar 240
Estado Miembro de acogida 395
estancia irregular 332
estatuto de protección subsidiaria 350
estatuto de refugiado 250
estudiante 239
Eurasil 52
Eurodac 53
Eurostat 70
evaluación de la credibilidad 381
examen de una solicitud de protección internacional 128
Examen ex nunc 72
exclusión social 316
éxodo 113
explotación 96
expulsión 205, 206
extranjero 377
extranjero en situación irregular sobrevenida 86
extranjero retornado 265
factor de atracción 399
factor de expulsión 371
factores de expulsión / atracción 371
familia nuclear 411
flujo migratorio 225
flujo migratorio mixto 39
formación de la familia 270
Foro Mundial sobre Migración y Desarrollo 220
frontera exterior (UE) 51
frontera interior (UE) 50
frontera temporal exterior 407
fuga 242
fuga de cerebros 18
garantías procedimentales 212
genocidio 137
gestión integral de la migración 80
grupo delictivo organizado 117
grupo de trabajo de alto nivel sobre migración y asilo 359
Guardia Europea de Fronteras y Costas 68
ICONet 340
Identidad (personal) 88
identificación de víctima de trata de seres humanos 102
información del país de origen 185
Información suplementaria requerida en un punto nacional de entrda 307
iniciativa de rutas migratorias 224
iniciativa regional para la migración, el asilo y los refugiados 196
inmigración 193
inmigración legal 163
inmigrante de segunda generación 348
inmigrante en situación irregular 334
integración 157
internamiento 327
investigador 366
ius sanguinis 273
ius soli 323
legislación de asilo 254
legislación de derechos humanos 104
limpieza étnica 40
matrimonio de complacencia 179
matrimonio forzado 243
Mecanismo de Información Mutua 141
Mecanismo nacional de derivación 136
medida de ejecución 376
menor 19
menor no acompañado (MENA) 105
menor separado 95
Miembro de la familia 267
migración 219
migración circular 147
migración de corta duración 180
migración de larga duración 278
migración económica 338
migración espontánea 317
migración forzosa 245
migración laboral 373
migración por motivos familiares 272
migración temporal 341
migración total 150
migrante desamparado 186
migrante forzoso 244
minoría 406
motivos de persecución Convenio de Ginebra de 1951 y Protocolo de 1967 75
Movilidad de corta duración 180
Movilidad de larga duración 277
movilidad intracomunitaria 49

movimientos irregulares peligrosos 386
multiculturalismo 216
nacional de tercer país 43, 151
nacional de tercer país detectado en situación irregular 168
nacionalidad 134
non-refoulement 256
normas mínimas 407
Observatorio sobre Migraciones Africa Caribe Pacífico 13
oficiales de enlace de inmigración 197
Oficina Europea de Apoyo al Asilo 60
operador de transporte 175
orden de expulsión 209
orden de traslado 305
Organismo de acogida 396
Organización Internacional para las Migraciones 119
origen étnico 41
país de acogida 395
país de destino 150
país de nacimiento 323
país de nacionalidad 135
país de origen 184
país de origen seguro 355
país de retorno 265
país de tránsito 139
pareja de hecho de conveniencia 81
paso fronterizo 292
Pena o trato degradante 20
Pena o trato inhumano 37
pérdida de nacionalidad 131
perfil migratorio 223
Período de reflexión 84
permanecer en el territorio del Estado Miembro 118
permiso de residencia 236
permiso único 412
persecución 387
persona con derecho a protección subsidiaria 87
Persona con orden de expulsión que no puede ser materializada 259
persona de origen migratorio 190
persona en prácticas 83
persona en prácticas no remuneradas 263
persona en prácticas remuneradas 262
persona migrante 188
persona migrante altamente cualificada 154
persona migrante de carácter permanente 281
persona migrante de carácter temporal 343
persona migrante por motivos económicos 339
persona vulnerable 77
Plataforma de Cooperación sobre Migración y Desarrollo 221
pluralismo cultural 160
población (de derecho) 30
población (de hecho) 29
población desplazada internamente 203
población desplazada por motivos medioambientales 420
población extranjera 204
población infantil 171
población inmigrante 191
población residente 85
Política Europea de Vecindad 57
Portal de la Inmigración de la UE 45
Preferencia de la Unión Europea 380
prestaciones de asistencia social 314
presunta victima de trata de seres humanos 239
primer país de asilo 36
principio de igualdad de trato 418
principios básicos comunes 415
Procedimiento de Dublin 33
procedimiento único de solicitud 411
Proceso de Bali 25
Proceso de Budapest 27
Proceso de Praga 284
Programa de Estocolmo 353
programa de inmigración 198
programa de reasentamiento 385
programa de retorno voluntario 257
programa regional de protección 21
prohibición de entrada 202
protección 320
protección humanitaria 93
protección (internacional) 120
protección subsidiaria 349
protección temporal 342
Protocolo de Palermo 262
puntos de contacto nacional de integración 158
racismo 297
reagrupación familiar 271
reagrupante 269
reasentamiento 384
reconocimiento de cualificaciones obtenidas en el extranjero 379
Red Europea de Migraciones 56
Re-entrada 201
refugiado 249
refugiado bajo instrumentos anteriores a la Convención de 1951 335
refugiado (bajo mandato) 211
refugiado de facto 351
refugiado (en términos de la Convención de Ginebra) 74
refugiado en tránsito 140
refugiado (prima facie) 285
refugiado reasentado 383
refugiados en órbita 148
refugiado sobrevenido 322
Registro público en línea de documentos auténticos de identidad y de viaje 114
Reglamento de Dublín 31
regularización 166
reintegración 382
remesas 289
repatriación 156
representante legal 35

residencia habitual 390
Residencia obligatoria 23, 241
residente de larga duración 280
residente fronterizo 290
resolución de expulsión 260
resolución definitiva 166
retirada de la protección internacional 122
retirada del estatuto de refugiado 251
retirada de una solicitud de protección internacional 129
retorno 264
retorno forzoso 247
retorno voluntario 394
retorno (voluntario asistido) 352
reubicación 308
riesgo de fuga 243
riesgo real de sufrir daños graves 344
saldo migratorio 229
salida voluntaria 393
sanción al empleador 369
segregación 304
seguridad social 316
sexo 26
Sinergia del mar Negro 217
Sistema automatizado de identificación de huellas digitales 325
Sistema de Información de Schengen 303
Sistema de Información de Visados 403
Sistema Europeo Común de Asilo 67
Sistema europeo de vigilancia de fronteras 58
social inclusion 315
sociedad de acogida 396
solicitante al que se le ha denegado la protección internacional 146
solicitante con necesidades de acogida particulares 79
solicitante de asilo 357
solicitante de protección internacional 123
solicitante que necesita garantías procedimentales especiales 78
solicitud de asilo 361
solicitud de protección internacional 124
Solicitud de protección internacional inadmisible 125
solicitud infundada de protección internacional 275
solicitud posterior de protección internacional 226
soluciones duraderas 142
stock de población 405
subempleo 17
subgrupo de expertos en migración Roma / Lyon del G8 73
tarjeta azul UE 48
tasa neta de migración 230
temor justificado de persecución 276
tercer país 152
tercer país seguro 356
titular de la tarjeta azul UE 48
tortura 144
trabajador desplazado 184
trabajador de temporada extranjero 138
trabajador invitado 399
trabajador migrante 306
trabajador por cuanta propia 110
trabajador social en procedimientos de protección internacional 287
trabajador transfronterizo 294, 295
trabajador transnacional 310
trabajo forzoso 248
trabajo infantil 172
tráfico de inmigrantes 191
tráfico fronterizo local 242
tramitación de urgencia 126
tránsito 139
trata de seres humanos 103
Tratado de Lisboa 178
unión civil de conveniencia 82
victima reconocida de trata de seres humanos 354
victimización 377
Violencia indiscriminada 214
visado 400
visado de tránsito aeroportuario 173
visado para estancia de corta duración 181
visado para estancia de larga duración 279
xenofobia 218
zona fronteriza 289

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

Maahanmuuttovirasto

00086 MAAHANMUUTTOVIRASTO

+358 (0) 295 430 431
emn@migri.fi

www.emn.fi
ec.europa.eu/emn

ISBN 978-952-5920-79-6 (PDF)

ISBN 978-952-5920-80-2 (Nid.)

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN) perustettiin neuvoston päätöksellä 14. päivänä toukokuuta 2008. Se saa taloudellista tukea Euroopan unionilta. Euroopan muuttoliikeverkoston tarkoituksena on vastata Euroopan Unionin toimelinten sekä jäsenvaltioiden viranomaisten ja muiden toimijoiden tarpeeseen saada tietoa maahanmuutto-, turvapaikka- ja kototutumisasioista politiikan suunnittelun ja hyvien käytäntöjen kehittämisen tueksi, sekä välittää keräämänsä tiedot myös yleisesti saataville.